22

A. M. D. G.

Ad maiorem Dei Gloriam

Aloses Principium Musae, Iovis omnia plena

[illegible] de Torrielo.

quidquid propterea est Vo
luntati Expressi Dei, nullam dolli
differentiam, quod generat
assignabilis Expressi Dei, ratio quo
re operet Expressi amo
rem Dei.

[illegible] V.o de Mrs. tab A

O O

Materia de Diuinis Auxilÿs.

Anno 1642.

De Auxilijs et gratiæ Dei magis ex effectu de efficaci, et de Concordia Ilius cum Humana volte libera.

Operis distribt°.

Si aliqd in reb° tratandis prudentia, si in Vbis proferendis modestia, si in q[bus] defendendis acumine opus est ingenio, certe nunc, Auditores, ubi prudentissimi videntur obliuisci prudæ, modestissi modæ, et acutissi cum a Vite deuicant ingenij, n tam audax aut tam vanus sum, ut in tam egregios ac religiosos viros, aut prudentiore me esse, aut modestiore, et ingeniosiore putem, ut ibi pedes figere, itareq plumas, ubi illi plapsi sunt. Polliceor tn qtm in me fuerit curaturum, ne aliqd labaturus qd in aliorum contemptu cedat, et oleat imprudam, qd alios pungat et immodam sapiat, unam hoc in votis est, sentam sincere referre, amore inueniendæ Vitatis singula placita ponderare, quæ occulta detegere, quæ confusa ordinare, quæ Va amplecti, et quæ falsa refutare.

Sed cum multa sint eaq grauissa quæ tratare, euoluere, et illustrare suscepimus, placere prætereá prius qsi breui tabella in c^a distribuere, ac veluti quasi perspicuas partes delineare, ut unico qsi ictu, et oculorum intuitu, ll videas, quæ toto hoc tta successiue, et late traddatur.

Igr nr hic labor 17 q[aes] complectitur. in quarum 1ª tradimus quæ fides docet, et perfidia negat. in 2ª originem et processum celebris et decantatæ de auxilijs controuersiæ. et in 3^a nam et qdtes auxilij in gre, in 4^a plures diuisiones et species prdicti auxilij in 5^a diuersitates singularum opinionum ad singulas. in 6^a eorum sententiam q efficacia auxilij constituunt in physica predetermine et nram refuttne. in 7^a eorum sententiam q in morali

moralē potestatē et nrā refutē in 8 conc. sentā q in nrā cooperatē seu libero consu et nrā prō refutē prō approbarē. in 9ª conc. sentª q in entª auxilij put conferetur sub infallibilitē sive condit. natæ et nrā refutē in 10 conc. sentia q in entª auxilij put sube decreto ~~ibto~~ et resolutorio ex vi cuius confert. in 11ª nrā sentā et eiusdē propugnatē. in 12 discrimen et dnā auxilij efficacis a sufficienti. in 13 nectē et indigtª auxilij efficacis ad actus opatē in 14 gra et mūs huius indigtē in 15ª secundā et cpsitē auxilij efficacis cū humana libertē. in 16ª vi et potestē arbitrij ad obtinend. seu hnd. auxiliū efficax in 17 gravissª difficultas expendda an stare quit qd ex 2bus bonis a qō auxilio quanta Deus incitatus et penitª agat, libero n incerto, sed in Luto ac trice sua inegtē carente.

Ai qam in his tratadis et ubis modestioribᵉ alegendis n sat e: nrā anā ac acutissimas (plerique n, ut Athanaus epist: ad serapionē ppe finē) n fid aut inicē scribentis ~~et~~ aut p invidiā aut p incē sue cā antea rcepte in anō opis put volunt ūba accipiunt det Deus oibus et paipue Auditoribᵉ ut teneant Vritatē.

Questio Prima.

Questio Tertia.

De quiddit: et existentia Auxilÿ Gratiæ.

SECTo Ia.

Quid sit Auxilium Gratiæ?

Quamquam acturi non sumus ex professo de auxilio sufficienti, quod integrum annum sibi vendicat, sed de efficaci illiusque discrimine ab inefficaci et sufficienti, movere pedem non possumus, nec satis sufficienter quod intendimus, nisi prius auxilium gratiæ in genere, singulasque illius species declaremus, et alias cum aliis conferamus.

Atque imprimis, auxilium gratiæ est donum gratis et liberaliter collatum ut subsidio et iuvamini sit ad bene operandum. Dixi 1o donum, non tamen dixi an debeat esse donum potentiæ vel negotium, sed abstraxi, ob dicenda. Dixi gratis et liberaliter collatum, ut denotarem debere esse indebitum, atque ideo gratiosum, et conferri gratis; nam si deberetur meritis non foret gratia, non Apostolus ad Rom. 11 si autem gratia, iam non ex operibus, alioquin gratia iam non est gratia. cui consonat Trid: sess: 6. c. 8. passimque DD. Dixi denique ad bene operandum, sub quo ... comprehendo non tantum operationem positivam rei bonæ, sed negativam qua non peccamus, nec tentationi succumbimus, nam omittere voluntarie malum, est, in æstimatione morali, operari bonum.

Itaque ad rationem gratiæ auxiliatricis, seu auxilij gratiæ duæ conditiones requiruntur. 1us quod gratis conferatur. 2o quod sic collatum, deserviat per modum subsidij et iuvaminis ad operationem, quocumque pacto id præstet, sive per modum virtutis physicæ influentis, sive per modum vocantis et excitantis, sive per modum removentis prohibens. Restat videamus cui debeat gratis conferri et cui pro subsidio et iuvamine debeat esse; quod nomen auxilij gratiæ mereatur, hinc non pendet non tantum

restrictiones

definis sed tradendo inferius illa recta./

Sed ut cognoscamus an aliquid ratione auxilij gratiæ poni debet aut considerari potentia naturalis, cum omnibus quæ iure naturali debentur ad operandum, et quod, ei sic consideratæ, gratis et liberaliter confertur ulterius, quo adiuvamine et subsidio sit ad operandum id, quod absque tali subsidio non poterat, hæc ratione auxilij gratiæ; unde illustrationes et inspirationes supernaturales quibus excitamur et inclinamur ad faciendum bonum, et fugiendum malum, vtus efficacia actuum supernalium (sive ea residat in illustrationibus et inspirationibus prædictis, ut multi volunt, sive sit ea copia per decretum Dei specialiter addicta et allegata illustrationi per ipse operationis, si arbitrium hominis vocati consentiat, sive denique sine actus supernales ut alij malunt) mitigatio urgentissimæ tentationis, cui potentia naturalis vires non queunt resistere, ac denique remotio impedimenti quod auxilio secluso removere non potest potentia operatura, habent ratione auxiliatricis gratiæ, quæ gratis conferuntur, valdeque conducunt ad operationem et per adiutorio et subsidio potentiæ sunt./

Dices quod hæc naturales habent ratione auxiliatricis gratiæ. Probo quia si aliquid superadditum potentiæ naturali, cum omnibus iure naturali debitis ad operandum, ut per auxilio et iuvamine ad id, quod illis seclusis non poterat, cum sine illis esti cætera adessent non potest facilius operationes producere. Respondeo concedo: nam si demus habere ratione auxilij (quod modo non disputamus) non sit ratione gratiæ, siquidem per vires iure naturali debitas eos adquirit potentia, producendo actus, ut omittamus quod alij dicunt viz. non tam esse per auxilio ad operandum sicut actus supernales, quo ad modum operationis.

SECT.º 2.ª

Dari auxilium gratiæ autoritate et ratione probatur.

Posita explicatione quid sit auxiliatrix gratia probandum dari, et exis-

tere

rere tuũ autorem tuũ rãe. 1º qd ex hoc pagina in melius locis 1ª ad Cor: 4º qs e. q te discernit? qd hes qd n. accepisti. si a: accepisti qd gloriaris qs n. acceperis? qsi Pls diceret n. tu te proprijs viribus discernis q̃m insufficientes es ad accipis gratiaũ qa auxilieõr et adiuuet si a: auxiliũ gratiæ accepis vt eo adiuuante discernaris qd gloriaris qsi ex tuis solis virib' discernaris et nil ad id acceperis.

Dein 2º ad Cor: 13º hæc sit ... Apost: sufficit tibi gª mea. qd perinde eat si diceret ... Paulo Deus auxiliũ gtæ meæ sufficientes vires pbet vt tentaties superes, et dæmonis astutias suggestes vincas. atq vt ostenderet hanc suffctaũ n. ee ex viribs nãlibus neq nobis ex proprijs mentis aduenire sed gratis a Deo oferri dixerat c. 3º suffª nra ex Deo est.

Eodem retinimus qæ sit ad Rom: 9º sic ingens n. e. volentis neq currentis sed miserentis Dei. i. nil valet cursus aut voltas nra nisi Deus misereatur p collateõ gæ, qæ auxº nobis sit ad volendũ et currendũ vt oportet. Unde Aug: lib: 1º ad Simpl: qe 2ª ait qd e. g. n. e. volentis neq currentis, sed miserentis Dei? an qa nil velle possumus nisi vocati, et nil valet nrũ velle, nisi vt pficiamus adiuuet Deus? et in expost Epist: ad Rom: c 62º n. tollit liberũ volois arbitriũ. sed non sufficere dicit velle nrũ, nisi adiuuet Deus. qd pstat sane p suũ auxº. mitto alia loca qª in dicarta mãa referenda st.

Pr 2º ex Trid: sess. Can: 3º vbi sic sit, si qs dixerit sine præueniente spus s. inspiratæ atq eius adiutorio hõẽ credere p̃t sicut oportet; Anathema sit. qbus concordat Vba Arau: Ca.5 si qs sicut augmẽ, ita et initiũ fidei n. p gæ donũ nobis inee dicit, Apostolicis dogmatib' aduersarius approbatur. Ac Can: 7º si qs p nãe vigorẽ euangelizanti pdicatni ssentire pse statuitq sillumina̲tẽ spus s., hæretico fallitur spũ.

Pr 3º ex SS quorũ præcisũ Prosperi et Aug: plena sit volumina scriptorũ, ac pinde supuacaneũ erit recensere

oes

der n. aduersus Pelagium docet pregi auxilium grae ad bona opa supnalia, et ad pcepta implenda sicut oportet ut S. Leo serm. 15 de Passione dixit Vaste instat pcepti q occurrit auxo a quorum illgtae aduerto scripturas. Conc.a et PP n. semper voc noe auxilium cum illud reuera pbant a. de eo loquuntur, sed algdo appellare gratiam ut Cor. 17. algdo suffam ut ibid. c. 3o. algdo misericordiam, ut ad Rom. 9o. algdo spus s. inspirate, et adiutorium ut Con. Araux. supra. algdo grae donum, ut et Araux. Can. 5 algdo illuminatem spus s. ut Trid. citatum. algdo cogitae altam secretam, zgruam. etc ut passim Aug.

Pr 4o rae noe auxilij gratiae sumimus donum gratis et liberaliter collatum pote, qd ex subsidio et iuuamine sit ad bene, ut oportet, operand; sed datur eiusmj donum; go datur auxm gratae. Mi, qa sola pbate eget, ostendo: qa in hoe et Angelo datur plures illustes ex cogites zgruae supnales, qa nullo pacto debentur, sed a Deo liberaliter donantur, et auxo si ad bene ut optet, operand, sigd a illas excitantur, vocantur, illuminantur, mouentur, et adiuuantur ad Deum diligend, resurgend a peccatis, credd, et sperand.

Pr 5o hoes et angeli eliciunt plures actus supnales, pluraq opa faciunt, digna praemio vitae aeternae; sed ad eiusmj actus et opa, nnum e auxm grae. go datur tale auxm. Mi: pr: qa, cum in nra n. sint vires sufficientes ad pdictos au et opa, nec illi debeantur, opt. gratis a Deo zferatur algd, qd eleuet, et auxo sit, ad illa pstanda.

SECTo 3a.

An negtes habere pent rationem auxilij.

Videtur negd qa auxm adiuuat, negtes vo adiuuare n. pnt sigd nihil sint, et qd e nil, nullum pducit effectum seu

ex n.

seu ex n: ente n: fit ens ut habent Leneae digestis et curatorib.
lex 2° digestis de usufructu lex eius diges. de rebus creditis.
Unde in iure nihil et inutile comparantur lege 4 § condemnatu di-
gestis de re iudicata et c.e Sicut. 1a q. 1a atq ideo cum aux.
sit utile hi nil, seu neg.o inutilis es nil seu neg.o habere nqt rat.
auxilij.

Nihilominus dd. negat.es pe habere rat. auxilij: e x.a mentes P.
P. et theol. si ita agatur ut in solut.e rais dubitandi amplabo, et co
abter q.o de noe. Pr. 1.o id hi rat. auxilij qd hi rat. adiutorij; sed
neg.es habere. piunt rat. adiutorij, q.o et rat. auxilij. Mi. p.o q.a n: tm
adiuuatur ho qdo ei addimus vires, n.rasq suis adiungim.s conatu
applando; sd et qdo remouemus impedimenta ne impediant, si ad-
sit abigemus hostes ne impugnet, ictus hostiles declinam.s, ne
feriant; at qd n: adsit hostis qd absint impedimenta, qd ictus n:
feriant, aut desint, hi negat.es q.o

Idq hoc ipso ex S. Ansel: lib: de concordia gr.a et liberi ar
bitrij sic loqte, adiuuat et liberu arbitriu qd ut deserat recte
impugnatr, mitigando aut penit.s remouendo vim tentris im-
pugnantis. Vides disertiss.e docere liberu arbitriu adiuuari
p mitigat.es et remot.es tentris, cu tn p neg.es ptentia remoue-
tur, et p neg.es impugnatis mitigetr. q.o x.a Ansel: p neg.es De.s
adiuuat arbitriu. nec minus expresse B.o q.a Gen: c 16 21. Ha:
his ubis, auxiliu n: e tm infus.o gr.a, sed et exterior custodia
p q. ocas.es peccandi hoi ex d.a prid.a tollantr et incitantia ad
peccand. opprimantr.

P. 2° id adiuuat et hi rat. auxilij qd facit posse pe qd
alias se sola n: poterat, seu qd facit facile et sine fatigat.e pe qd
sine ingenti diffic.e et labore n: poterat; sed neg.es utraq pstare-
piunt; q.o hic piunt rat. auxi. Mi: p.o q.a plura. nollamus absente
v.o tio, resistente, et impugnante, obice, et impedimento, qa eis
pntentib. n: pamus. plura iterd facilius piottam.s hi tent.o desit, qa p
sente et urgente n: nisi diffic.r pitimus ut expert.a ostat. At qd
n:

n. adsit hostis, aut impedimentum, qd desit tent.o et n. nimis vrgeat negt.esti. g.o

Vt 3.o si ponamus hoem cum virtute vt 4 (potentem tm resistere tentni vt 4 impugnari a tent.e vt 8. Deo ei auxiliare et saccurrere pumus ne vincatur, sed triumphum agat. 1.o addendo ei virtutem vt 5, ita vt vts augeatur et crescat vsq ad grad. 9. 2.o minuendo vim tentationis, vsq ad 3.um gradus. et vtroq mo. maxe ho. superat tent.s, seqs aeqli pport.e excessus se hi vtus vt 4 ad tent vt 3, et vts vt 9, ad tent.s vt 8. g.o cum posterior mus fiat p negts augti, negt.o raam auxilij et adiutorij. Itq g.a si fera, aut valid hostis (qles in spualbs sc. Deabolus et vrgens tent.o) ita hoem impeterat vt certissime illam interficeret ni amoueret nemo dubitaret nemo dubitaret qn illi auxum ferret q e tanto periculo eriperet feram, et hostem repellendo, de medioque tollendo. atq hostem, et feram tolli fit p negtem. g.o p negtem ferrum auxilium, aoq ideo negt pt here raem auxily.

Deneq pt nam maxum auxm: e pote ex toto et ex pte impeditam illam vndeqaq liberam reddere et ad opand expeditam sa vt nil adsit qd impediat, impugnet, retardat; sed expedita et libera redditur ab oi impedimento, impugte et retarde p negtem; g.o negto heret raem auxe. Mi pt nam p negtem impedimenti fraliter et solliter impedum; p negtem impugas impugto p negtem retardis retardo.

Nunc raem dubitandi pposeta dic 2.os e mos adiuuandi alterum directum alterum indirectum, directe qd adiuuam.o qd p virtutem qae directe tendit in effectum in illam influendo, ea illam intuendo, ac fraliter excitando, inclinando. et mouendo. Indirecte vo qd p remotem impedimenti, 2.a ij, et orationis labendi; et priori mo. negat negto adiuuare, pt posteriori, imo et et pt obiue mouere, nam periculum apparentis, ex qo Deus nos singulari pvidea eripuit, et mors sanguinei iqta solet vehementer mouere ad mutandum vitam, pponendos mores, et tenebras

reiiciendo.

4

resistendo? id qd ex iure additur imbecille na ti negat effctu pducere qd negto seu nil e pt educere vt educatur sicut mattia e educere remotes saij et impedimenti ad raem a: aux: n: negr qd pducat sed educat: siqd sic adiuvat. id dic ad illud ex n: ente n: pt fieri ens, licat n negat ens potbus fieri tas ex efficiente ex n: ente, tn pt educere vt fiat ex ente imo ex n ente tanq ex pro extro et tro a quo dixit Ar[illegible]les fieri spinosu nrale, licet dixit fieri ex private seu causa qae n: ens.

Resp pet 2o qd nil e nullu pducere effctu directe pe tn pducere, atq ideo neg[illegible] hre pe indirecte raem auxilij etto n: pint directe. Sed et 3o resp pet nil do, nullu pe pducere effctum pe tn qd e fraliter et physice, si aequaliter et in aestimare morali aliqd sit vt ti remotes suggestio, qae ti physice et fraliter negtes sint, in aestimatione sunt beneficia, et dona aequalentq viribus adiutricibus qbus tento vinceret si ad et, Nam perinde en ordine ad adiuvando et vincendo dare vires qbus vincantur impugtes, ac tollere seu n: pmitere impugnates.

SECTo 4a

An 3 pter raes aux: negtes hrant raes gra et sic auxiliarius gr.

Non loqmur de oibus negtis de aliqbus in speciali in qbus meletat speciales et dd e pe. Ita vasq. 1a 2ae dis: 189 c 14, et 16 ac saepe alibi. Belarm: to. 3o lib: 4 de gra et libero arbitrio. et hi res q docent ad qdlibet opus bonu morale, ad dia. pseverand en gra ad precepta nralia implenda requi spiale aux: recurrant n frequter vt id pbent ad remotes tentis pteritu vrgentis, ad mitigare impugtnes, remisses apprensis obi[illegible] qae impederent operare si adeant et qd n: adsint, dicunt

ea

ee grās et beneficiū tametsi plures sint q content oppositū.

Pr 1° ex SS. quod plures agerit Lorinꝰ ad illa Sap: 4 raptus e: ne malitia mutaret illū eius. Agnoscentibꝰ ipsū beneficiū et grās in morte immatura quas erit ab occatibꝰ et periculo peccandi. Sed magis q re nra audire debet qd Deus dicat ore et calamo Aug: lib: 4 Homil: (habetur to 10) 15 adulter n. fuisse regebant te mihi, vt adulterium n. committeres: suator defuit; vt suator deat ego feci. locus et tpus defuit; et hoc vt deent ego feci. adfuit suator! n. defuit locus! n. defuit tpus! vt n. conses terreris ego terrui. agnosce q° grās eius, cui debes qd n. admisisti. vides in oibus his negobꝰ suatoris, loci, et tpis grās ee agnoscendꝰ monere Aug:

Pr 2° illud hr ratem grā qd hr raē beneficij seu doni gratis et liberaliter collati; sed negōes quas diximꝰ hre ratem aux: hent et raē beneficij seu doni gratis et liberaliter donati: g° hent raē grā. Ma: expressa in defōe auxiliantis grā sec:1a posito. mi: pr q° maxūs beneficiū et inter dona Dei n. infimum tenet locū eripere nos a morte aīe, a lapsu et assensu in culpas, ac deniq a penis eternis, hoc a: fuimus multoties q remotēs vrgentiū tentōis, q preestē Diaboli, et ablatē occatis, qae sūt taliter negōes. Deinde hoc beneficiū seu donū gratis et liberaliter confertur, cū neq Deus teneatur tentēs removere, auferre ocasiēs, aut diabolū opprimere, neq id nris meritis sit debitū.

Pr 3° q predictis negibus debemꝰ Deo gratias agere; g° hnt raē beneficij et grā: patet consa. q° n. aguntur et agi debent grā q re debita et qa n. e grā, sed q indebita et gratis data. Antecꝰ tam ex S. Cyp: lib: de immortālē q° fineā su. g° n. minus debenr grā impedienti mortē aīe q corporis sed removens tentēs qas infallibiliter peccatarēt, ni impedirentur, impedet mortē aīe, sicut impedit mortē corporis impediens ictū mortalem; g° Deo removenti Diabolū, tentatēs, et suggestēs q precatas negōes debemus

q illis gratias agere.

Petes an superiores neg^es habeant proprie rað gra^a an tm improprie? Belar: supra et Mol: in scrd^a q. 14 dis:36 arbitrantur ee improprie gra^s. At Vasq: relatus videtur inclinare in oppstū, fortassis miscetur aliqd q^is de nōe qd tamen e discordia id examinare n huius loci, it mãa de gr^a discuteret.

Voc. affio pdictas neg^es n. gr^a intiā, vt si mot^es et inspirat^es, sed extcā d^a proetnis, dici vº re gr^a p Xpiū, vt recte Vasq: q^a nobis haec gr^a cfertur ex Xpiu meritis, q nobis meruit, n. tm gr^a internā. sed et ne tentemur cū castitate erem^s, ne tent^o Duret, qdo si duraret, deturbaret.

Dein q^a sicut Xpus rogauit ne Fides Petri deficeret, ita rogauit p pluribq ne tent^es forēt adeo vrgentes, vt fides, castitas, spesue erum deficeret. Vnde Paulus ad Eph: 1º benedixit nos oi benedict^e spuali, in celestibus in Xpto. i. oes benedict^s, oe beneficiā, et gr^s qe Deus nobis e celo strulit, vtiq in - et p Xpiū strulit, qd pinde e ae ea gr^a p Xpiū.

SECT^o 5^a.

Argumentis in oppositum satisfacit.

Objicies 1º gr^a e alqd supnale cū sit indebitū qd nãe; sed pdictae neg^es n. st qd supnale, sicqe nec st indebita nãe; q^e non hent rað gr^e. R^i 1º adhuc sub iudice ee an ōis gr^e debeat ee qd supnale, neq eñi eo qd alqd n. sit sup nãe vires seqr illi ee debitū, cū n. oðið infra me e mihi debeatur. St n. dsta, n. excedere alqd, et ee debere; at rað q^o gr^e sm aeqr, qd excedat ius illius cui cfertur, n. vº qd excedat nãa, atq ideo n. tað e supra nað q^e sap^a eas.

R^i 2º ill pdictae neg^es, seu remot^es n. sint qd supnale quoad substa^s (sicaci sic loq ðe mente explicemus) vr. quoad mu

St.eo

st eo qd sibi Dei jud.a ob Xpri merita et fine supnali sferant haec n sufficiunt vt inducant mu entem supnale.

R. 3° q.ius in hac maa n hic vlt.o iudiciu feras, inter negoes remouentes tentes, qa here sunt raem aux: vtrius gra albas ee quoad subtbia naales, alias supnales, et qa nralesh, non hent prie rae gra, (damus mo haec) sed th qd qa st supnales hent prie raem grata sicut inter grs excitantem, sgtes et infisbates. Aliae st quoad substas supnales, aliae nrales, et qa supnales hent prie raem gra. qa vo n. Pbr qd (in sensa qa requit supnalte ad absta rae grte) atq ideo sententia ppros negoes remotias hre sunt rae gra et rae, qa illustrates prie, sult aut impprie. Potte v. alegas negoes ee supnales quoad substas, st ex eo qd illa nego sit quoad substa in debita rae et supnalis, cuius oppstu s.a dicit, seu trus oppstus potbius est quoad substa nrius nraliter, at negoes sunt ee eiusmj; q° Ma: va vior, quia nego ee nrale qd excedit nae vires; excedit a: nae vires cuj.9 oppstu e nraliter nriu, sicqd eo ipso e nraliter impbile. mi pbar 1°. si Deus destrueret luce solis, seu ipsius soles ne ho videret pulchritudine qua visa laberetur. 2° si applicato igne ad martyrem Deus phiberet calore, l negaret sedrtus (vt in fornace Babylonica) sine sbetis dolore fidem negaret. 3° si daemone in hom ruente Deus annihilaret, et ho pcipitaretur. tales negoes herent trus nraliter nriu, cu nraliter nriu sit soles existente hre lucem, ignem calore, Angelu siue bonu siue malu durare et n annihilari.

Dices anteq Deus mund crearet erant oes illae negoes, cu n. o. eent tri potbui qbo opponebantur s.a dici: et tm tunc nil erat supnale pterti quoad substra. q° illa negoes n. st supnales. Pbz sentim quoad substas. R. sqer ad pducta solate negato mi: si q by nil supnale, excludatur n. tm nil supnale potiuu, sed et negatiuu, erant n tunc plures negte superantes vires naales.

Obijcies cad ee negt rentnis et durations sea intrius illius

siue

siue existis ho. siue non, sed si n. existeres ho. illa negº tenisᵗ darat'. aut intrus n. eet grᵃ: gº neg cū existit ho. ans patet, gª anteq mundus fieret erat illa ipsa nº negº. (alias eet trus positiuus cui sdic.ᵉ opponetur.) mi. pʳ gª nulli fieret grᵃ. nullig gratis et liberaliter sferretur, ad solū fiat grᵃ. gdō cxstat, & prᵉ instare. pi periculū peccandi et eiusmj periculū remouetur remota tentᵉᵒ aut intersectta duratᵉ eius Cz. hōe a: n. existente nec instat tale periculū nec instare po.

R. 1º recta ma: et mi: negdo sqtā n. n. minus illegitima e. gª hac eadē blaa e. siue adsit palmus siue n. adsit, sed si n. adsit n. excedit illud, gª asti adsit. dic gʳ eand negtᵉ ee grᵃ. qua hoīs sstutis in prᵒ periculo aut ocatᵉ labendi, potentiue prᵉ labi ni tentᵒ amoueatur, aut temperetur, n. vº here. qui hois absentis, & n. sstutis in periculo labendi. R. 2º adhuc absente et n. existente hoē hic pē raē grᵃ. n. in actu 2º sed vt sic loquar in actu 1º, qmus apta e.; si steuenet qdo ho. existit, remouere tentᵉˢ, gʳ remouere n. debetur, sed gratis et liberaliter a Deo hoi sedetur. R. 3º in ipsa grᵃ. positiua pē ad hoem instaurare aiquod silemq soluteˢ ee adheno.

Obij: 3ª grᵃ auxiliatrix. sducit ad effrū; sed n. sducunt negtes; gº non hent raē grᵃ auxiliatricis. Pʳ mi: gª sducere e. qd positiuum. negᵉˢ sº si aliqd negtiuū. pterea aliud e. sducere aliud impedimenta remouere. R. negdo mi: ad pbatᵉ n. oē quod sducendi e. aliqd positiuū, sed plura & aliqd negtiuū. pterim qdo sducere e. indirectū vt ex dictis sstat: ad id qd addebur nego aliud sducere indirecte remotiue, nā ipsū remouere impedimenta e. indirecte sducere xª dicta.

SECTIO 6.ᵃ

Aliquæ obiectiones soluuntur.

Objicies denuo 1º mors immatura n. hic raē grᵃ, gº

neg

neq remot. tent. et iniq. luatoris patet sqtia qa si remotio tentis et iniq. luatoris het raem gr., ideo eet qa eriperet a periculo peccandi. scit n. Deus qd laberemur si tent. q. remouet aut tpre qo remouet tentaremur, atq mors immatura eo eripit a periculo peccandi cu sciat Deus qd laberemus si diu viueremus Sa Sap. 4o raptus e. ne malitia mutaret intellm eius; q. ans pr qa si mors immatura heret raem gr. qties ho. preperetur fieret illi gra qd ee falsu inde patet qa saepe ho. q damnatur saluaretur si diu viueret et n. in lethali culpa corriperetur, ageret n. penitent. et faceret opa digna vitae aeternae qd a. dicat eius mortem de gratiis qae peladit ianua vitae aeternae et aperit aeternae danat. seq a. pr qa semper mors eripit e periculis peccandi qbus vita haec mortalis vbiq plena est. R. dingo mors immatura n. het raem gr. ipi hois in gra et iustitia discedentis, qa et vitam aeternam amitteret, si n. discederet, nego ans, ipi discedentis in peccato mortali omitto ans, nam in priori fit beneficiu n. in 2o eo bene in pbat. attenditur. nego dein sqtiam. nam remot. tentis tunc tm het raem. gr. qo ad vitand periculu n. ijcit in maius et eqle damnu vo ijcit mors immatura hois in peccat. mortali, vitat n. periculu peccandi, ijciendo in certam damnat., et firmando in statu infelicitt. peccati p totum aeternit.

Obj: 2o vt neges, qas diximus ee gr., heans raem gr. debet cari a Deo in illis circumstantijs in qbus viles si hoi, et n. tenebatur care; at cari n. punt q. neq herit raem gratia. Mi: pr, qa neges nequnt trare act., et cari n. puxt nisi per act. Hent 1o aliq neg. seipsis cari a Deo et n. indigere act. qaa tm nra e. ad ens potius. R. 2o neg. cari saltem impriie qa n. si capaces pprij et directi mi candi sed indirecti vt impprij, nec ad raem reqr qd ppriie cetur, sed qd cetur ea rae qua cari pi et id fiat gratis et liberaliter n. ex debito.

R. 3o.

R. 3° negt.es cane p act.es sui gris ipse negtuas, s. p negtes actnis positiuarum qbus debebant cari tn potui qotu negt.es ii, nã sicut act.o si n. sit fraliter ipse tus e via actiua ad illu ita negat.o actnis si n. sit fraliter neg.to et gli via actiua ad negt.e eff.s et ee negt.e eff.s sit n. ee effru, negt.o act.is qae facit ne sit eff.s facit qd sit negt.o effrus n. q.a negt.o actnis emdte e fraliter destruat sed q.a fraliter destruendo act.e ex sqi et gli actiue illu destruit et negt.e s.a dic.o oppsito illi ponit em ee. Rat. dra videtr trada a s. Tho: 1.a p.e q.e 104 art.o 3.o ad 3.m vbi sic ait dd qd si De.s rel aliq.s redigeret ad nihilu n. fiet p aliq.s act.e (illge positua) sed p hoc qd ab agendo cessaret. qae e actnis negtne.

Est tn obseruand.o qd inter mu cando actnis negtiue, et positua intercedat magnu discremd, nã 1.o negtua cat indirecte. seu remouet act.e positua. act.o v.o positua cat directe. emdte influendo in effru. 2.o ad ponend.o tnu sufficit vna act.o ad ponend.o act.e tn n. sufficit vna negt.o act.is, sed op.s e. dentur oes oo negt.es act.o qae cane sunt tnu; nã sicut vt tus sit sufficit qd sit aliqa act.o vt n. sit regr qd nulla sit, atq ideo qd sit oiu oo negt.es vnde act.o xpleta et adqta negtua sufficiens cane negt.e tn coalescit ex oibus negt.bus actnis e.g collect.o oius vt dixi de derat.e ipu extrorud negt.o idis.

Dices s. Aug. 1083 q.e 21 asseruisse negt.es seu n. ee nullo pacto ptinere ad Deu. q.o nec ab illo fiunt, nec si et x. qfer nec gr.a dici poterunt qui q.gis oium qae si autor est et ad huius bonit.e tn ptinet. vt sit oe qd e n. ee ad Deu ptinere nullo pacto fit. et inferid. ille ad qde n. ee n. ptinet n. e. cãa desistendi s. tentandi ad n. ee.

R. 1.o autor.e xuinci si qd xunectur negt.es seu n. ee nullo mo. ee in potest.e Dei nec Deu here libert.e ipu Mani sicus ad illu ptinere cu pet p suo arbitrio ponere et tollere. R. 2.o eund Aug. lib. 10 lib. 40 homil. homel.a 23 tatis imi

care Deus care negtes eo mo qo care sunt, aut creator defuit! Ut creator defuit ego feci; locus et tpus defuit et hac ut deent ego feci. Deēē ae dare e negte rei qæ dee et hanc negtem dicit fecisse. R 3o Aug: tm itendere qo actes n pertineant ad Deum directe aut p actes potentias qo libenter fatemur, et ideo S. Tho: 1a pe qe 104 art: 3o ad 3um dixit si Deus res aliquas redigeret ad nihilum hoc n esset p aliqd actem (potentia) sed p hoc qo ab agendo cessaret qo fit actem negtiua seu actionis negtem.

Obj: 3o negtes nequnt here raem gr a nisi a Deo pueniant eo fine ut ho n labatur in peccatu et sancr damnetur, atq impole est hac rae a Deo; go impole qo heant rae gre. Mi. pr qa cum debeat dare dista mutno physica ut detr dius actus in Deo, et negat dare dista mutno ut fiat prius ex hoc fine qo alio negunt negtes fieri prius ex hoc fine qo alio.

R solutem pendere a Dis p actu libero in mae de volte. retr tn qo actus liber Dei qo fuit negtem ex hoc fine prius, qo alio sit here p mutem reuelatem qa id reuelet et aliud i potius ad id aptum et quemadmodum cas negtio seu destructio, sit executum manifeste distis medijs ita in istis medijs fuit intensi dicti fines eiusd negtes.

Obj: denique si negtes herent rae gratiae sola sufficerent ad bona opera supnalia; go frans gr ad opera supnalia tm et q dare auxilium gra. R, negdo ans n quelibet gra e sufficiens, ut infra dicam, sed ad entes supnales potentias requr gra potentia supnalis

Quæstio 4a

De divisione auxilij gratiae ac de qualitate, et existentia operum singularium.

SECT: Ia

Ia Divisio in auxilium gratiae positiuum, et remotiuum.

Postquam ostensum dari et existere auxilium rursusq decla-

ratio qd sit. Videamus q[uo]t[uple]x sit. et 1º sciamus cum com[muni] Theol. in potivum et remotivum. Non a[utem] accipimus hic aux[iliu]m potivum p[ro] illo qd sit ent[itati]s positivum, et negativum p[ro] neg[ati]ve seu habente ent[itate]s [potiva] negativas, sed potivum p[ro] habente mum eandem potivum, et negativum p[ro] habente mus negativum. Unde potivum defini[tu]r e[sse] qd positive concurrit seu inducit ad eff[ec]tum. Remotivum v[er]o e[st] qd remotive concurrit seu inducit ad effectum; quoniam eatenus inducit q[uaten]us removet prohibens, abigendo ad necessarium, mitigando tent[ationes], arcendo occas[iones], t[ra]nas, et locum labendi in crimen lethale.

Hinc cum res negativa sit positive concurrere ad conv[ersione]s seu bonum opus efficiendum, et positive remotive n[on] e[st] id ee aux[iliu]m potivum et habere ent[itate]s positivas, nec e[st] id ei remotivum et habere ent[itate]s negativas q[uonia]m non positive et remotive n[on] tam desumetur ut dixi ex ent[itat]e materiali, q[uam] ex mo[do] concurrendi. Quod a[utem] res negativa sit positive concurrere et positiva remotive p[ate]t q[uonia]m mors inimici interfectione movet mot[ivo] ent[ita]le positivo ad gr[ati]as Dei agendas q[ui] e tali periculo eripuit. mors repentina amici ad fugiendum seculum (sic ta el[ectus] Daniel[e] ad resurgendum a peccato, ad sequ[end]um virtutes &c. n[on] secus ac movent obtaposita. Dein impeditio obtiv[a] inimico ne occidat, aut ne accedat, et tentat remotive concurrit, sicut et verba suadentis foemina ne quo cat cunend[um] ad libid[ine]s et ne alqd malum ei inferat.

Hinc fit eand[em] neg[ation]es habere p[ro] rat[ione] aux[iliu]m remotive, et positive, remotive q[uaten]us removet tent[ation]es, occas[ion]es et pericula, positive vero q[uaten]us ignota obtive et extra movet ad agend[um] gr[ati]as, bene vivend[um], resistend[um] &c. Pariter eand[em] ent[itate]s positivas p[ro] inducere utra[m]q[ue] rat[ione]m aux[iliu]m remotive q[uaten]us removet occas[ion]es pericula &c. positive q[uaten]us q[uia] sui ignot[ion]es movet, et detrat ad agendas gr[ati]as et vitam emendand[am].

Utrumq[ue] quod auxilij agnovere SS. PP. praesertim Prosper, et Aug: q[uorum] tam horum verba alibi, ubi habent locum, referenda sunt, audiatur S. Chrysost. in 2as ad Cor: c. 10 idcirco pia dispensat[ion]e hostes vires permittit, et retinet, relaxat, et frenat, fidelis n[on] e[st] et ideo facit ut aut cito cesset tentatio, aut si plura fuerit dat ipse tolerandam virtutes. Vides bonumq[ue]

mus uocandi alterū potiū qđ impellit et retinet hoīē alterū negtū q frenet.

Quæres an potiuū convertatur cū directo, et negtiuū cū indirecto? R. converti, nā dr pi aux.us qā positue concurrens, directe tenuit, in effectū; et qā negtiue, indirecte. n. ōn convertitur directū cū imdio, quis indirectū qā tale, semp convertatr cū mdio; pt n. ee aux.us directū qđ mdte concurrat ad effectū, nullū tn pt ee indirectū, qđ quâ tale, imdte concurrat; cū semp qā tale, imdte tendat in ocasiō impedimenta et tentamenta remouenda, hisq mediantibus in effectum.

SECT.o 2.a

2.a divis.o auxilij in aux.m excitans et adiuuans.

Hæc divis.o tam apud Theol. q PP. cele: Pater recepta e. et cure optimo, nā quemadmodū dormientes excitamus tangendo, mouendo, clamando, et vocando, statimq eā vigilanti manū damus vt surgat, et adiuuamus. Ita, Deus dr hoīēs somno desidiæ, culpæ, et prauæ studiōs sopitū, excitare tangendo, et vellicando cor, mouendo et illustrando aīā, clamores internæ vocationis auribus mentis inserendo, et vigore sanctæ inspirationis voltēs inclinando, sicut et dr adiuuare, qđ vocato eā hoīē et illustrato, ei manū adiutricē porrigit, vt a peccato ad pœnit.a a tepore ad feruorē, ab infidelite ad fidē surgat.

Igr aux.us qđ Deus pstat 1.us dr excitans, et pt definiri cū Suarez lib. 3o de Aux: c. 4 no 2o. sic e. interior spus s. illuminat.o aut inspirat.o, qā Deus tangit cor hoīs, illudq excitat vt convertatur, & ad fidē, & pœnit.m, & amorē, aut quemlibet aliū actum supnālē exercendr. seu breuius; aux.us excitans e. qđ excitat ad faciendū bonū & fugiendū malū.

Cæterū cū 3r pimus excitari ad bene operand. & n. male agend. 1o efficienter, qđ fit pducendo seu efficiendo excit.s frales, quiter Deus excitatd pducit in nro itu illuminat.s et sanctas cogitat.s 2o fraliter, qđ fit per.

p infratē, qliter excitat pia cogit.° et l. Spūs inspiratᵒ, te exhendo et infrando illtū, quem illuminat, et voltē, q inclinat.

3° obīue, qd fit p rentatē, qliter solet excitare mors amici serio et attente cogitata, periculū imminens ex qo erepti sumus, Mali temporū mundi: hic amorē Gehennæ grāt, et medio timore et rompu, provocamur ad bene opand et malū fugiend, ad id q mouemur, et excitamur, ex his mis excitandi n. 1us nec 3us sed 2us pertet ad ppositū aux. excitans.

Dari hoc aux. stat autoritᵉ et rãa. autoritᵉ qd nās Apoc: 3° dr ego sto ad ostiū et pulso (tacte piæ cogit. et timoris excitans,) si qs mihi aparuerit (p stas) intrabo ad eū, p grās salt. qª qd Eph: 5° hoc ait Paulus surge q dormis, et exurge a mortuis, vocatur et excitatur interiori grª vt audiens surgat a peccatis et ad bene agend illuminet a Xpto. 3° qª Ecc: dom: 2° Aduentus ait excita Dne corda nra ad pparandas vnigeniti tui vias. 4° qd Trid: Ses. 6ª de Iustif: c 5 sic loqr vt q p peccata ab eo vti fuerant p eius excitantē qe adiuuantē grām ad ruertend se &c disponantur. et c6° disponuntur a. ad ipsa iustitiā d excitati dª qª et adiuti libere mouentur in Deū. 5° qª S. Ber: libro de Gratia et libero arbitrio columna antepenultª sic: Voltas nrē ad bonū casti te ti a grª n. adiuuanti et nulli si n. excitentur. 6° qª Aug: lib: 2° de pec: et remissᵉ. c 18 hoc scripsit qd ad Deū nos ruertamur nisi excitante et adiuuante n. ṗumus. Vide et lib: 1° 2ª 2as epis: Pelag. c 18.

Rãe et qª sæpe d negotijs peccatis prauaq rsuetudᵉ sopiti ac veluti pfundo somno sepulti nil de Deo cogitamus, ipse gratis et liberaliter absque nostris meritis, et debito infundit, atq immittit cogitēs sanctas, timorē inferni, amorē iustitiæ, pluresq alias inspirates qbus excitamur, allicimur mouemur et provocamur ad bene opand, et qdius malū fugiend sed eiusmj et spiratᵉs st aux. excitans gᵒ datur aux. excitans.

Deinde qd bene operamur supnaliter alqs nos mouet ad ita opand gᵒ pcedit pps motiue ex qo mouemur: sed qd pcedat pps motiue ad opera

supnalia e gra excitans; qo datur gra excitans ad opa supnalia.
Mi. pr qa n precedit mentis ad tales oppes cuius opamur et ea moue-
mur et excitamur ad opand?

Auxiliu 8o qo Deus prstat 2us ex supra dictis hoc e qo manu vo-
cato et illustrato porrigit adiuuatq, vt a peccato surgat, vi adiuuans
dici ei si hie desire e qo post internos excitat nos adiuuat ad faciend bo-
nu et fugiend malu. Ita aliter, e qo adiuuat vt internas excitat
gre opere et execut mandemus; vnde auxa remotiua, tu supnales
et da ... qdo supnalter nos adiuuant ad supnalter opand hent rae
auxij gra adiuuantis. tametsi frequus nomen ..., p auxo grae intro
qd interius nos adiuuat.

Dari auxiliu adiuuans p silter rae et autorite ostendi. au-
torite 1o nas Psal: 93o vsu 18 misericordia tua Dne adiuuabat me.
et prius vsu 17o id Psaltes dixerat nisi qa Deus adiuuit paulo mi-
nus habitasset in inferno ana mea. rursusq Psal. 11 et 18 adiuua
me, et saluus ero. 2o Plus ad Rom: 8 spus adiuuat infirmites nram.
iterumq 1o ad Cor: 10 in die salutis adiuui te. 3o qa Trid: lois nup-
retatis clare id docet et probat Can. 3o his vbis si qs dixerit si-
ne preueniente S. spus inspiratie e eius adiutorio hoes credere ...
sicut oportet, Anathema sit. 4o qa Bor. et Aug. citat expresse
tradunt. Audi Aug: in Enchiridion ce 32 hois volte prparet ad-
iuuand et adiuuat prparatas. lib: 1o de gra ce 45 esse quomo Deus
adiuuando adest voluntbus: et lib: 2o ad 2as epist. Pelag: ce 7 impr-
bans hois esse e ait velut ho a seipso sine adiutorio Dei heat
exordiu boneu studiusq virtutis qo merito precedente dignus sit adiu-
uari Dei gra subsequte; mitto qo alibi multoties docet, et qo dix
it Celestinus Papa.

Rae et ostendi p 1o qa ad opera supnalia ▪ sufficit libe-
ru arbitriu vt fide contest ca Pelag. qo indiget adiutorio Dei gra-
tuito et nae indebito, qo et gra adiuuante qa in illo sistit.
2o qa p opamur supnaliter, ... totum opus procedat nae, ... n ...
rit spaliter gra. si ... Pelag: si 2us adiuuamur a gra.

atq ideo datur aux^m gr^æ adiuuantis.

Obserua 3^{tio} ee quo auxij gr^æ adiuuantis alteris p mam fiij spualis physice esfluentis, alteris p mam illuminantis et delectantis, 3^{tio} p mam remouentis ipens. atq ex hoc qre rehuget aux^m adqtu adiuuans et qdlibet ex illis esse adequatu et inadqtu q^{ui} in sua linea ipletione.

SECT: 3.

3^a diuis^o in Aux^m operans, atq cooperans.

Hæc diuis^o displicuit Caluino vt testis Stapletonus lib: 4 de gr^æ et libero arbitrio c^e 1^a atq ideo illa reprendet. Contrariu a talib^s damnare laudari est. illa admittunt vnaniter Theol: Mol: in Concor: q^e 14 art: 13° disp 42. Jan: to. 2° dis. 6^a de gr^a q^e 1^a dub: 4 Belar: lib: 1° de gr^a et libero arbitrio c^e 14 Suarez lib: 3° de aux^{iis} c^e 5. Aluarez et de auxij^s dis 70 sele 3^a n° 1°. Montesinos, Gran: Vasq: et alij cu D. Tho: 1^a 2^æ q^e 111. 2 ad Cor. 6° in 2° dist^e 26 art: 5° et de Vct^e q^e 27.

Dicitur aux^m opans de mente Aug: (que citant et sequitur Vasq: citandus Suarez lib: 3° de auxijs c^e 5 n° 3, et alij) n. ex eo qd Deus opetur sed ex eo qd independenter a libera coopat^e arbitrij ad q datur, aliqd in nobis opetur excitando mouendo delectando. Coopans ex eo qd cu arbitrio libere concurrente sl concurrat et operetur adiuuando &c. Vnde aux^m g^{ræ} opantis definiri pt: qo in nobis opatur aliqd ante liberu illius; seu qo aliqd opatur sine nobis libere concurrentibus; coopans vo qo nobiscu libere ad opus concurrentibus sl opatur; seu qo d opat^r motat nras liberas cooperat^{es} et magis in speli aux^m gr^æ intercedis opans e sancta cogit^o et subitus volis motus ex tali cogit^e ort^s qbus prouocamur ad bonu et deterremur a malo; Coopans, e l ea ipsa cogit^o et motus subit^o volis qt^s dicunt nras liberas coopat^{es} ad

illius

ad illud ut volunt aliqui, v. physice influentes in illud, ut alij credunt. Aux.us gr.ae remotiae operans e. remot.o tenebris aut impedimenti qua pueximur ad liberas opat.es. adiuvans v.o ead remot.o ut sit dicit nras liberas coopatnes.

Hinc 1.o colliges denoem coopantis ee. ptim intra. et ptim extra aux.o gr.ae pr q.a auxilium ee. copans dicit 2o 1.us qd ipsa operetur et 2.us qd sit operetur arbitrium, sed qd sit operetur arbitrium n. e. aux.o qd intra sed extra, g.o denat.o coopantis e. ptim aux.o extra.

2.o colliges ad gr.as opat.es qua psitte tales n. requi qd sequatur seu ponatur opat.o ad q.d sfertur. ad coopantes v.o qa tales requi patet ex dictis nas ad gr.as psitte opantes sm requ qd ante liberas nras opat.es ad q.o a. aliqd operetur qd salvandi fit hi excitet ad opat.es illuminet, vocet &c q.cuis ipsa opat.o ad q.d vocat et excitat n. sequatur. Ad coopantem requ qd dum ipsa operatur nrum arbitrium cooperetur et influat in opat.es ad q.d excitatur qd illud negt absq eo qd ponatur illa opatio, unde gr.a opante n. valet ad positionem operationis ad q.o efficiendas sfertur. Valet v.o a gr.a coopante. et e. v.a valet a neg.e operationis ad cooperantis negationem qua talis non. Verso valet a negatione operationis ad negt.es opantis. hinc 1.us gr.a auxilium qa opans e. n. e. in nra potest.e cum hi pueniens et pcedat liberas nras opat.es seu illam, adeoq solus libere et gratis pueniat tanq nrae salutis initium et exordium cooperans v.o qa tale e. in nra potest.e, supposita gr.a opante, cum ex eo hi copans q.a nrum arbitrium sit cum illo libere opatr qd a. arbitrium sit cum illa libere operetur in nra potest.e supposita gratia excitante, unde gr.a copans sit hi in nobis, n. e. sine nobis.

SECT.o 4.a

Specialis quaedam difficultas enodatur.

sed cum nil sit qd gra in nobis opari pit ante liberu ttu
ingerit diffltes qa rae pit dici opans ante eund ttu et qd
qd nil sit unde ttat qd ante liberu ttu tm e in nobis ipsa
gra voltas supris inspiratibus eiusd grae affecta, et illus pijs
cogitatibus illustrata, nil ex his opatur gra cu neg se (et zqer
neg inspirates, aut illustrates glis ttat) neg illu neg voltes,
go nil att qd opari pit.

Sentere nulli hanc diffltes eag pretti in alias explites
satis a nra doctas abiere. nas 1o S. Tho: 1a 2ae qe 111 art: 2o docuit
gras auxiliatrices opantes ee qa Deus mouet ad actu internum
coopantem qa ad actus externos unde in hac explate n. attendds
ent ad gras opantes qd queniat liberu ttu, sed qd queniat opates
externas.

2a Bellar: lib: 1o de gra et libero arbitrio ce 3o docet gram
auxiliatrices opates ee qae facit ut velimus, sed qd id putat qe
caat 1us actus deliberatu voltis qlis e zuersio, s ab infidelite
ad fidl a peccatis ad panites s a tepore ad feruores Ere. Coo
pantes vo, qae facit ut qd voluerimus impleamus, seu, qd in id
residit, qae facit actus ulteres 1us, ut velle orare ad obtinenda
zuertes, velle qrere sacerdotu ad faciend zfettes, s bona opa
facere ad ategnd feruores, cu qa explicatae coincidit qd docent
Conra: Caiet: Durandus, Driedo, Ruardus Taper, et alij apud
Val: 1a qe dis: 88 ce 3o dictq Val: 1a 2ae dis: 8 qe 3 puncto 5o
B Ult: fio n. insmode illgi ex mente Aug: viz: gras opantem
ee qae vtatur p inte ca finem ut ad zues Ere. Cooperantes
vero qae p elect vtatur ca media puta panites Es

Ad 3o Sotus lib: 1o de gra ce 1o docentes gras opantes
ee qa a malo auertimur coopantes vo qa in bonu pficimus, et
tandm nulli: rres 4o docent gras opantes ee acts qa pduci-
tur a Deo illustto, seu inspirato. coopantes vo ee acts qa ld cu
arbitrio zunit Deus ad actus supnales, sicg alij varia discu

runt

runt.

Non tn placent nos 1° prior sentª sic sª sa qd antequā fiat actus externus iā libere opati sumus actū internū cum ob hoc illa pueniat q° grª et nos coopati sumus nos seruiendo et coopando illa adiuuando atq ideo supponitur ante actū externū grª coopans sea sit cū arbitrio opans. Sic q° cū ante opus externū meritorie opamur daretr opus meritoriū vitæ æterne sine coopante grª (qd e. satis durū) si grª coopans sm datur in opere externo.

2ª et sic sª se qd in 1° actu libero ante aduentū religionis est iā coopat° grª q° e. grª copans sigt grª copians e. ea a qua puenit coopat° seu qæ nobiscū coopatur. dns pr qª qdo libere opamur 1ū actū & sit operatur grª ł non. si 2ūd? q° opamur actū meritoriū vitæ æternæ et supnalē absq iuuamine et copatª grª, qd nemo dicet. si 1ū q° e. coopat° grª cū coopat° nil aliud sit qª sit cū alia opat°.

Præterea 3ª sic sª se qd a malo sæpe auertimur per actū nostrū liberū et meritorium, vz: odij turpidis et offensæ q. cū fieri negas sine iuuamine grª, ad illud coopatur grª atq ideo grª copians facit qd auertamur dein qdo auertimus a e malo q volte ... omisse libere ... sent t reuerire ad ... grat non.? si 1ū q° vt auertamur a malo coopatur grª et 2. qter datur grª coopans. si 2ū q° vt adipiscamur victoriā gratis sentis vt oportet n. reqr grª qd e. apertus Pelagianismus.

Denq 4ª sic sª se. qd tam grª opans q. copans e. causa opatis meritorie vitæ æternæ, act° n. e causa sed caritas, et vra causa q° neq grª opans neq copans fit ex act°. Adde qd non possit saluari receptus opantis et copantis ea rōe qa exponitur q° n. opus e. ad pductas actes seu calites.

Retenta nra explicite cū Vasq. 1ª pª dis. 88 cª 6° et 9°. Mol. in scōdia qª 14. art. 3° dis. 42ª Tannero et alijs. dic ad

rae dubitandi 2ª ee qus opandi alteriꝰ caa efficientis alterius caa fralis 1ꝰ e p actꝰ pductiuas qe ealter e pducetꝰ effꝰ. 2ꝰ p sui exhibitꝰ grª opans n. dr talis pioe gie vo pbar rao facta sed potentioi gnus p sui fralis exhibitꝰ caai in nobis excitꝰ motuꝰ et inclenatꝰ sega recepta in nobis fraliter excitat

Dices si grª opans cogitº et insperatº in nobis pducta ante liberuꝰ sttuꝰ daretur in nobis grª copans anteq libere opemur 2ª dicta. Pr qª cuꝰ sancta cogitº inspiratº sint actꝰ vitales n. fiunt in nobis sine eo qd nos p pias vitales H concurramus et coopemur; qª gratia opans et sb nobiscuꝰ coopans atq ideo ante liberuꝰ sttuꝰ datur grª copans. R grªs dici copantes in ordꝰ ad opatꝰ qe dr nra, n. a. dr nra (eor et vulgari mo loqdo) qe nra potostꝰ n. e. sed nro fluit a pia qlis e. illa qª physice pstamus in actus vitales indaliberatos. Hoc rae D. Thō. 1ª 2ae qe 1ª art: 1º n. qalibet actꝰ puenetutꝰ ab hoe appellauit humanꝰ, sed illaꝰ qe ab hoē vo hoē e. i. ab hoē cuꝰ liberteª opante. audi cuꝰ illae actes pprie humae dicuntr qaruꝰ hoe dnus qe deliberata volteª pcedunt. et eod pacto Aug. 1ꝰ vocatꝰ dixit fieri in nobis sine nobis n. qª sine nobis physice concurrentibus fiat vt voluit Vega, sed qª sine nobis libere concurrentibus.

SECTº 5ª.

Existª auxilij gratiae opantis et coopantis pꝰ.

Pbat ex pcedentibus qd sic auxꝰ grae opantis et coopantis, et qcuis in explitꝰ Theol: variant vt ibi vidimus in existª nemo dissentit nec dissentire pt cuꝰ sttat n. tm ex SSPP et rae, sed et ex Sac: pag: dari auxꝰ grae opantis et coopantis abstrahendo ab hoc qd in hoc l illo stittat illius receptus.

Pr 1º

Pr 1o ex Sac: Scrip: Gal: 67 affirma hoc Deus qd operatur es in nobis. ad Philip: 2o q operatur in nobis velle ecc qbs addit Aluarez Hai: c. 26 Vba 12. Cooperans vo pr ex 1a ad Cor: 3o n: ego solus aut auge: explat in 2a ad Cor 6o) sed gra dei mecum. et Sap: 9o mitte illam de celis sanctis vt mecum sit et mecum laboret.

Pr 2o Con: Trid: in Ses 6a de Iustif: c. 5 vtrumq quis gra indicat his Vbis, declarat preterea ipsius iustificatis exordium in adultis a Dei p Xpum Iesum preueniente gra sumendum ee .i. ab eius vocate qa nullis eorum existentibus meritis (vide gras operantes q dixemus fieri a Deo in nobis sine nobis seu ante liberum et meritorum actum) vocantr vt q a peccato auersi erant eidem gra libere assentiendo coperando (agnosce cooperantes) disponatur.

Deini Araux: can. 2o qties bona agimus Deus in nobis (operando) atq nobiscum (cooperando) vt operemur, operatur. ac rursus can 20 multa in hoie fiunt (a Deo operante) qe n: facit homo (qles st gra auxiliatrices operantis qt nobis facit sine nobis) nulla vo facit ho. bona qa n: deus prestet (coperando) vt faciat ho. Vide Con: Meleuit: can: 4.

Pr 3o ex SS PP, 1o ex Ansel: in illud 1a ad Cor: 1o sed gratia dei mecum, vbi ait, notandum qd superna pietas prius alqd agit in nobis sine nobis vt subsequente nro arbitrio, bonum qd appetimus, agat nobiscum. nobiscum ee cooperare in nobis operere sine nobis e operari 1a vocate seu excitantem, et in 1o ests auxum gra coperans et in posteriori operans. eadem Vba hi Greg: magnus lib: 16 mor: c. 10 et hi alias adere,,

2o ex S. Aug: to 7 lib: de gra et libero arbitrio c. 17 vbi ms hoc st, et qi istam esti paruam dare ceperas charitatem, nisi ille q preparat volle et cooperando pficit qd operando incipit, qa ipse vt velimus operatur incipiens, q volentibus coperatr pficiens. Et rursus. vt q velimus sine nobis (libere renuentibus) operatr cum a volumus et

sic

sic volumus ut faciamus nobiscum cooperatur. vide quae habet lib. 1o ad Simpl: q. 2a ad Philip: 2o et trac: in Joan: alibique non semel

3o ex Bern.o q opus: de gratia et libero arbitrio, ait, quod Deus 3a bonum cogitare, velle, perficere, operari in nobis. primum profecto sine nobis (operando) 2um nobiscum (cooperando). et faciunt alia quae prius posuerat nosque inferius referemus. 4o ex Prol: lib: 2o de Vocat: Gen: 26 sic voluntas hominis subiungitur ea (gratiae operanti quae praevenitur) atque coniungi quae a praedictis excitata praesidijs ut Deo in se cooperanti operari et incipiat exercere ad meritum quod supra semine recepit ad studium.

Dein. probatur ratione quia per gratiam auxiliantem operantem hic intelligimus illam quod Deus operatur in nobis ante liberum consensum seu nobis non libere concurrentibus per cooperantem vero quae concurrit nobiscum libere operantibus, seu consentientibus; sed datur haec utraque gratia; quod Minor probatur quia Deus nos praevenit sua gratia excitando ad bene operandum. Deinde excitatos nos adiuvat ad liberum consensum quo motioni et excitationi libere consentimus; sed primum fit per gratiam quam Deus operatur in nobis ante liberum consensum 2um per gratiam quae concurrit nobiscum libere operantibus. quod.

Praeterea quod 1o vocamur, excitemur, inclinemur ad bonum opus entitative praeternaturale supernale non est in nostra potestate cum prius sit vocari quam respondere, prius excitari quam consentire etc. quod 1as nostras vocationes internas, 1as excitationes etc. ad bonum supernale operatur Deus in nobis sine nobis libere concurrentibus, sed vocatio excitatio etc. ad bonum supernale quam Deus in nobis operatur sine nobis est gratia operans; quod datur gratia operans. Rursus cum negamus opus supernale facere per solas vires naturales, necesse est ut Deus conferat vires supernales quae nobiscum ad tale opus concurrant eiusmodi autem vires est gratia cooperans; quod.

Item sine Deo operante (verba sunt Aug: lib: de gratia et libero arbitrio c. 13 exque eis verba PP. adversus Pelag:) ut velimus, et cooperante cum volumus nihil valemus ad opera pietatis; quod cum revera plura opera pietatis velimus et possimus ad illa concurret

cunct utraq gr^a operans quae praecedit ut velimus et cooperans quae, cum volumus ut opera pietatis praestamus, comitatur.

SECT^o 6.^a

4^a Divis^o in aux^m gr^ae praevenientis, ocitantis, subseqüentis.

Haec divisio nostra e quatuor illius membra, n. uno et eodem modo omnes explent. nam Pelag: gr^as praevenientes dicunt liberum arbitrium quod operatem praevenit et promovet ad gr^am seu donum creatis subseqüentem appellant quae sequitur opera natae ac g^a, seu aux^m dicunt conferri propter bonum usum naturale liberi arbitrij seu propter bona opera naturalia. g^as gr^as aux^ces appellant sequentes ad hunc qa g^a sed hic modus haereticus est.

Alij gr^as praevenientes credunt illas esse quae antecedit iustif^m ad illamque dispositionis. subseqüentes vero quae b tentes et impedimenta removet ne a gr^a et iustif^e accepta deturbemur, b occas^es offert ut bene operemur. In qua sententia videtur fuisse Sal. lib. 1° ad Mon: praevenit impium ut fiat iustus, subseqüentes iustum ut ni fiat impius, praevenit elisum ut surgat subseq elevatum nec cadat. Nec dicerit forte q praevenientes accipiat de gr^a aux^ce quae iustificantes anteit et gr^as subseqüentes de ipsa qua iustificamur.

Suar: lib: 3° de aux: c^e 4° P. Tan: to. 2° dis: 6 de gr^a q. 1^a dub. 4 et alii sentiunt gr^as praevenientes qa antecedit naturam liberum rectius ad illudque excitat, comitantes qa ciatur, subseqüentes qa supponit praevenientes atq ideo dicunt eandem gr^as dici et esse comitantes respu actionis et subseqüentes respu praevenientis.

Quamvis hic posterior modus explandi reliquis facilior sit, haud incongrue dici pe mihi videtur gr^as praevenitates sectatem, et subseqüentes appellari facta separat^e ad liberum arbitrium illam, ita ut quae illud antecedit excitando, vocando et inspirando dicatur praeveniens quia illud

praevenit

gueniet quæ ft cu illo e: coopando et adiuuando arbitriu dicatur comitans, qa imitatur illa, quæ deniq post illa semel pductu o: t stemando, t defenda, t sfortando ne arbitriu cessat ab incepto opere et tenti succumbat dicatur subseqns qa 1a pducte liberas subseqr

Vnde vo recte Val: to: 2o dis: 8 qe 3a puncto 6o (et e: D. Thoa 1. Tho: 1a 2dæ qe 111 art: 3o) denas gueniens et subseqns accipientur a prioribus et posterioribs effectu, seu in ordie ad illos, a prioritie et posterioritie ipsam entis gr ae, atq ideo n: dr gra subseqns, qa eius entitas est posterior ente gueniens, et gueniens qa sua ente e: prior ente subsqse, sed gueniens e: qts gueniet operando nru liberu illa, et operatur prius qr cu arbitrio copets. stilans, qts coitatur illu, et n: prius ritati qs arbitriu operetur. subseqns, qtnus operatur subseqser ad coopate, sive bna et eade entitas grae, quæ cu hoc ordie et successe operatur, sive dicta sit.

Et hanc fuisse mentes D. Bern: stat ex opus: de gra et libero arbitrio, Ipsa (gratia) liberu excitat arbitriu cu seminat cogitatu, sanat cu immutat effectu, roborat et pducat ad actu, seruas ne sentiat defectum sica: ita 3a operatur cu arbitrio ut illa pº gueniat et cæteris coitetr. Q: qsi diceret d gra excitat ad actu seminando cogitatu e: guenient, qa liberas arbitrij operate guenit, d roborat curando ac roborando, pducit ad actu, e: coitans, qa cooperato e: ft cu cooperate. Du a: seruat ne sentiat defectu, retrocedo ab ope, aut tenti succumbendo, e: subseqns, q n: deficere ab opate, qs semel haimus, sed in illa persistere, e: qd ad illa subseqns.

Ex quis s. Ber: pter sm qd e: excitare reliqua dixerit comitantia n: obstat qa ad dinete excitis quæ vo antecedit exercitiu libertatis dixit reliqa ritari opate nras liberas qd n: negamo addimus tn qd ritari opate liberas tn 1o ee e: ee grau cometantem ritari 2o eand in steruari sea in orde ad sterruate (qd e: seruare ne sentiat defectu ut Bern: loqr) e: qd subseqns et ex eo gra sa ee

subseqtem

subsequentem.

SECT.° 7.ª

Existª auxª grª pveniētis. cōitantis. subsqūs ostendr.

Facile ostendi pt hoc 3ᵐ gūs grᵃ ex Sac: Scriptᵃ Con: et SS PP qbus n: stemmendo iam eos adiungemus. Et imprimis preveniens cōstat ex Psal: 58 misericordia eius preveniet me. Psal. 20 prevenisti eū in benedictiōs dulcedinis; et Psal. 78 cito anticipaverunt nos misericordiae tuae. qd testiū magni fecit Araux: 2ᵘᵐ. si- qd eo vetur. Comitans expressa e 1ᵃ ad Cor: 15 n: ego a: sed grᵃ Dei mecū. Gratᵃ subseqns habetur Psal. 22. misericordia tua subsequetur me.

Preveniantē cū cōitante iunxit et subseqntē, Trid: Sesᵉ 6ᵃ de iustif: cᵉ 16° dicens cū n: ille ipse Xρus Jesus tanq̄ caput in membra, et tanq̄ vitis in palmites, in ipsos iustificatos iugiter vtutē influat, qǣ vᵉˢ bona eorū opa semper antecedit, et cōitatur, et subsequitur. Preveniētē cū cōitante eadᵉ Sesᵉ iunxerat cᵉ 5° declarat prterea ipsius iustificatⁱˢ exordiū in adultis a Dei p Xρm Jesū preveniente grᵃ sumendū &, vt q p peccata a Deo aversi erāt p eius adiuvantē (qǣ cōitans nīs est) eād grᵃ . Ac rursus de preveniente in fine cⁱˢ. Dei nos grᵃ preveniri cōfitemur. et Can: 3° sī qs dixerit sine preveniente spūs S. inspiratᵉ atq eius adiutorio (in qᵒ importatur cōitᵃ et cōsortium nrǣ liberǣ cooperatⁱˢ) hoīē credere, sperare &.

Et ad 3ᵃ membra tradidit Aug: Ench: cᵉ 22 totū datur Deo q volētē bonā et prat (praeveniendo) adiuvanā et adiuvat (cooperando et cōitando) operatā. et inferius nollentē prevenit vt velit. volentē subseqr ne frustra velit.

Praevenientem vᵒ et subseqntem alij PP copularunt audi Fulg lib. 1° ad Mon: cᵉ 11 grᵃ preveniendo misericorditer incipit, subseqndo eos

todet

tedit preuenit gr empiu vt iustus fiat, subseqr iustu ne fiat impius preuenit 15
cecu vt lumen, qd n. inuenit donet, subseqr videntes vt lu-
men qd recepit seruet, preuenit elisu vt surgat, subseqr eleuatu
ne cadat. Quid amplectius aut p. re [illegible] elegantius?

Eadem scripsit S. Isid: lib: de [illegible] c. 27 sic;
Dei gra e bonum qd agimus propter gras preuenientes et subseqtes. et
Greg: Hom: 9 in Ezech: ita, nos preuenit vt velimus subseqr ne
inaniter velimus. Sed eas 3es praedictas gras

Hae mostremus, et imprimis dari preuenientem pr ante qq
opates debet praecedere prius complexu et pr... ad operand; q ante
opates liberas et supnales debet praecedere prius complexu et pr...
atq hoc neqt ee sola pota nralis nisi confortetur aut eleuetur
a gra. q preuenitur et eleuatur; q datur gra preueniens.

Conf: noie gra preuenientis intelligimus ea q Deus facit
seu operatur in nobis sine nobis i. ante nram liberam actionem sed
datur eiusmi gra; q datur gra preueniens. Ma: ex dictis nota;
Mi: pr q illustrat.es et cogit.es confusas qbus ad opa supnalia
prouocamur Deus operatur in nobis sine nobis vt dicta sed
eiusmi illustrat.es et cogit.es sunt gra; q.

Pr et de gra cooperante: gra cooperans e quae se concurrit
cu nra libera volte; sed datur eiusmi gra; q. Mi: pr. q bo-
na opa supnalia neqmus producere nisi adiuuemur a gra
quia opus n supnale excedit facultates et vires nrales, sed adiu-
uare dicit cooperates et cooperat. [illegible] et cooperantias; q. Conf, si gra
concurrit adiuuando qdo libere operamur opus supnale [illegible]
q absq adiutorio gra sufficientes sumus producere opus supnale [illegible]
[illegible] si pas q gra illa e cooperans. pr coa, q gras cooperan
seu [illegible] n. alo e. [illegible] qdo operamur [illegible] ipsa operetur, adde qd
gratia cooperans e cooperans illa dat; q hoc.

Deniq pr de subseqte. Per gras subseqtes intelligimus illas
qa postqm volumus bona opates eligere facit ne ab hac volte
recedamus, sed datur eiusmi gra; q et gra subseqns. Mi: pr
q a

qª grª inclinat ad bonu proptiu semel hoc, servandu inclinat et confortat ad resistendu tentat qæ occurrere soles, inspirat ad tollenda impedimenta. &c.

SECT.º 8ª.

Sª divisio in gratiam sufficientẽ et insuffic.

Cum id dicatur sufficere ultra qd nil aliud reqr ut bene Rebufus Lege 5 § de Ubonum sigre Ulu sufficiant ita ingens notanu qd cu in aliqa dispositie opponit Ubu suffic tunc nil aliud reqr, aut alia Ulonæ, aut qles aut actes qr expressæ, unde si dicatur sufficere aliqi ẽe in ca... ... n. reqr alia &c. Nec minus bene Abbas iª pª in ... Decret: nº ... hic loqns tenet dicam inter sufficere et pficere multa n pficiunt qæ n. sufficiunt, et dic qd Ubu pficere sonat ut qd adiumentu ut cu aliqd pdet quoad qd, n. a: quoad totus. Illud vº ... sufficere qd ad pfecos actus n. indiget alio adminiculo. Auxiliu sufficiens est sine qd fieri nequt opus et cu qd pt, & qd in gre auxil satis e ad opatẽ et sine qd cætera n. st satis. seu qd tale e ut si pferatur pºa nil ultra desyderetur in gre auxi ad effcu et a. deficiente desyderetur. e 2ª insufficiens qd n. satis e in gre auxilij ad opatẽ. vel ultra qd si opatur aliqd aliud desideratur in gre auxilij ad effcu seu opatẽ.

Ubi nota in gre auxilij nil debere deficere sufficienti et debere deficere sufficienti, ut denotare n. ẽe 2ª sufficientiã qd ei aliqd desit in alijs lineis. Aliud n. e. qd pºa sit copleta ad opanu et pxª potens prumpere in opatẽ, aliud auxm ẽe copletu atq ideo in gre auxl sufficiens ad cus n reqr qd erreqsitis in pte actº / ad opatẽ nil desit sive in gre auxij sive in gre ... sive in gre auxl sive potbe sive ...

ad 2um Vo n. sic. alias eet de rae auxilij sufficientis ee prium adqpb opatis (qd e. apte falsu cu sit reae et prius inadqtis) nec eet qd superadditu poe Vs sublidia, sed eet totus actus sus oparatnis splectens poas applicat. remot. impedtorio cæterag ad opates quæq rae nria.

Cum qr stet auxas ee splatus et sufficiens in gre aud tametsi sit prius insplet et se solo insufficiens quemadmd ana e fra splata et adqta spsti sufficiensq fra qvis sit insplet prius spsti et se sola abte insufficiens illud carere allerimus ad rae auxi sufficientis tm requi qd ultra illud nil ald requratur in gre auxi qdqd si an requratur alqd in alio gre ae linea atq in hoe ab auxo insufficienti dingr qd ultra insufficiens n. tm requr alqd in alia linea ad opates sus et in gre et linea auxilij.

Unde fit qd si Deus sferret qdqd in linea auxij requ ad acts charitis v.g. puta stas supnales illustrates et inspirates remotes impedti et mitigates tentus) et st negaret scursu grales poe vitali voltuæ ad opand daretur qdes in hoe auxus sufficiens ad actu charitis nec tn pet illud producere qa auxas sufficiens n. e. totu pe sed ps, quemadmd si Deus sferret poe vitali beati lumen gloriæ et negaret scursu ules poe illius dee sufficiens lumen sed n. sufficiens prius illius neq illus pet elicere vites qa lumen n. e. totu pe sed ps.

Eo fit qd si dex auxo insufi qd sit suffens in aliqua linea n. pe abte et sepliter dici qd sit sufficiens nas vt se val. infra referendas, abte et sepliter sufficiens splectitur vam lineas auxij reqsitas ad opates v.g. lineas auxij fralis remotini et effrini, atq ideo vales ab affrate auxij sepliter sufficientis ad affrates cuiuslibet plaris reqtiti v.g. datur auxus sufficiens ad actu charitis supnalis et poa naly neqs vincere tales tentes; qo Deus illas temperat aut amovet

qd pertinet ad auxm remotum; qo Deus excitat illud qd pertinet ad finale; qo Deus hi

auxm effectivum seu productivum) et a negone cujuslibet ad affirmat auxii insufficientis. ratio e: qa si omnia gratia auxii requisita et sufficiens debet includere omnia auxa necessaria, qo ita affirmato ut toto debent haec affirmari ut partes, alioquin daretur totum sine omnibus partibus et n. valeret a negone alicujus partis ad negem totum.

Sed et valet ad affirmatem auxii simpliciter sufficientis cum negone alicujus detracti, ad negem illud detractum requiri ad operatem. patet; qa si auxm simpliciter sufficiens includat omnia auxa necessaria; qo si datur sufficiens, et n. includit detractum, illud detractum n. erit necessarium.

Vellem tn observes Suarez, lib: 3o de aux: c. 6 no 5 Vasquez to. 2o dis: 8. qe 3a. punc: 4 § 1o cone 1a. et multos alios, 2ex auxm sufficiens singulare, aliud proxm, immediatum, et in actu, aliud remotum, mediatum, et in potentia: auxm proxm immediatum et in actu, dicunt, qd per se sufficit ad operatem, et nil aliud desideratur ad agendum. remotum vo, mediatum, et in potentia, qd si se solo n. sufficiat ad operatem, sufficit tn, ut cum eo potentia obtinet ulteriora auxa quae requiruntur; quemadmodum, inquit Suarez, dici potest omnem justum habere auxm sufficiens ad perseverandum, qa si n. actu habeat illud speciale donum qd requiritur ad perseverandum, si in ut oret, petat, et faciat quantum e in se, qo facto Deus n. denegabit illud, ut n. deserat eum a qo n. deseritur.

Verum hoc auxm mediatum n. tam dd e sufficiens ad operatem, q. sufficiens ad obtinendum auxm sufficiens operationi. quis si n. dicatur absolute sufficiens sed mediate, in potentia, cum ea restrictione tolerari potest qa sal vetat de virtute rei et significatione vocis.

SECTo 9a
Colligenda ex dictis.

Io

1° colliges illustes et inspirates qbus preste excitamur vocamur et inclinamur ad actus supnales n. ee auxm spliciter sufficiens sed in una tm linea. pr. qa auxm spliciter suffens cplectitur oe quo auxij requisiti ad opates Ali ad actus supnales n. tm requ excit° sed virus sufficiens potua ad opates et n. raro remot° impedi, frenat° dæmonis &c. parus ii poterit excitari si deficit virus supnalis poctrina actus ad qos excitamur, aut si urgeat vehemens tent°, cui n. valemus retistere.

2° colliges auxm sufficiens in una tm linea ex requisitis in gre auxij semper ee spliciter insuffens. qa ut sit spliciter insuffens sat e. qd spliciter n. includat oia gra auxliorum requisita; sed eo ipso qd sit sufficiens in una tm linea spliciter n. includet oia gra auxliorum requisita; g°.

3° Colliges auxm idm pe ee sufficiens in uno tpre et circumstantijs et insufficiens in alijs; sufficiens ad una opatem et insufficiens ad aliam; patet qa una et eadm pota pe e. sufficiens tpre ponderis minoris, et insufficiens tpre ma: suffens tpre ponderis ut unum defente impdiente aut resistente et insufficiens si aliqd eorum t utrumq adsit. Ita idm auxm pe ee suffens n. urgente tentae aut defente impdo insuffens v° si tent° urgeat aut impdim adsit. suffens ad actm ut 2° et insufficiens ad 8.

4° auxm qa sufficiens nec includere nec importare effum ad quem sufficit, nec illius negtem. Pr. qa auxum sufficiens abstrahit ab efficaci et inefficaci ptq cõe e. (mo. qo dicam inferius) sed n. eet utriq cõe nec ab illis abstraheret si includeret effum aut eius negtem; g°. Pr 2° qa si auxm sufficiens includeret aut importaret opatem in ijs q n. opantur n. daretur auxm sufficiens qd e. cª serip: et inde inferretur n. ee hõi culpabile qd n. operetur aut converteretur, si v° e cª includeret aut importaret negtem o-

pratnis

patris n. daret aux.m suffens in iis q operant. q falsu bq. neq ad gratiam ab actu valeret.

3.o Colliges 3.a nullos (quos suo loco referemus) aux.m atte et simpliciter sufficiens n. claudere aut importare influxu seu actione physicam qua actualiter producatur effectus ad quem e. sufficiens. Pr 1.o q.a aux.m suffens e virtus p modu actus productivi sicq. e supplementu virtutis productivae ad opera supernalia, aut quo virtute nrali produci nequit n. actualis influxus calis seu actionis. Pr 2.o q.a si aux.m sufficiens includeret influxu seu actionem importaret operationem sicq. neque enim influxus physicus aut actio sine suo actu n. concipitur ut mo. ostensu e. et patet in eo q n. operatur cu tn hic aux.m sufficiens; q.o Hs q.a aux.m sufficiens praecedit actu 2.m; q.o praedit actionem atq ideo illam non includit aliog. vero includens antequam daretur inclusum, & inclusum includeret antequam eet quonu quolibet affert repugnantiam in tms. Pr 3.o q.a si aux.m sufficiens includeret influxu seu actionem valeret optime ad negationem auxilii suffentis a negatione influxus. valet n. a negatione inclusi ad negationem includentis et a negatione partis ad negationem totius, atq n. valet cu oibus detur aux.m suffens ad conversionem et salutem utique nec tn detur influxus in conversione aut salute sicq. videmus n. converti nec salvari ut poterant. 3.a Ma: 26 Isa: 5 ad Rom: 2.o et Apocalypsis septimo.

Pr 4.o q aux.m sufficiens ad p.m actu liberu sic aut n. sit sufficiens n. e. in nra potestate, at e. in nra potestate q n. sit influxus seu actio; q.o actio n. includitur in auxilio suffenti. patet sequela q.a si includeretur eet in nra potestate q n. sit sufficiens cu sit in nra potestate tollere actionem ex qua n. eni suffens. Ma: constat q.a antequam operemur libere sit ee suffens et alias Deus n. daret ante operationem vires sufficientes ad illam. Praeterea e. implicatio in tms q ho operatur libere

in actu 2° et n. praeterint sufficientia ad opat. qd si pret sit aux. sufficiens 1a opat. liberae q° n. includit opat. (nec illas includat antequ sit) nec in nra potestate e. qd sit suffens. e non.

Dices qcuis oia debeantur pia morali et qdqd voluerimus in linea auxilij adhuc neqt dari effctus nalis sine act. q° neq aux. sufficiens. pr. cons. q. aux. suffens includat oia sine qbus neqt dari effcus ad quas est exum. qd sic vrgetur & vltra id qd appellamus aux. suffens reqr act. ad ponend. effctu & non. si 2m das n. reqri act. ad ponend. effctu qd absurdu est, si 1m q° aux. qd apellamus suffens n. e suffens siqd vltra illud aliqd aliud reqr ad ponendu effcu. Hujus difficultas occurret inferius cu disputemus an aux. efficax requratur ad opat. ibi rem latius discutiemus.

Nunc vero negdo sqtiam. ad pbat. dic aux. sufficiens claudere oia in gre auxilij sine qbus p. mod. actus 1° neqt dari effctus n. v° oia vereq sed sine qbus p. mod. actus 2° seu actis pductiis et exercitij alias eod. argto pbares poa prima potentia et sufficiente includere act. q. sine illa neqt effctus poni ad vrgas) dic nil reqri in gre auxilij p. mod actus 1° vltra id qd appellamus aux. sufficiens reqri tn p. mod. exercitij et act. 2° vnde non infertur qd non sit suffens prater mod. dictum.

SECT° 10a

Existª. aux. gratiae sufficientis autorit. pr.

Dari aux. suffens malbio mis ps ostendi 1° ex Scripta 2° ex Con: 3° ex SS. Patribus 4° ex rae. (hoc en vlt. caput pbaris in seq. sectio remittemus) vnde n. mo admittendi sed nec audiendi si Calu. lib: 2° institut. c° 3° n. agnoscens aliud aux. suffens nisi efficax, et qui allegato Ithero: Otoico

lib: 9

lib. 9 de Iust: pag. 2 et 3° ac Io: Anso: Delph. lib: de Satisf: inter explandas ptiones qui arbitrantur gras dicisé in efficaces et suffentes ee inutiles a scrip: Con: PP alienas. 1° q' ostend ex Scrip: Isai: 5° habitatores Ierusalem et viri Iuda iudicate inter me et vineam meam qd e qd ultra debui facere vineæ meæ et n. feci. Debuisset certe amplius aliqd facere si n. dedisset aux^us suffens faciles ee pront ene peccatores qomo n. ultra debuisti facere si opus exegis et qd suffens e ad illud et regs non fecisti? Tria si vis mereri et bonas operari da aux^a. suffentia, nam q'dicit illa n. dederis aliqd ultra debes facere ut mereri et operari pimus tuæ gratiæ iusta sint.

β Preterea 2ª ad Cor. 3° non sumus suffentes cogitare ex nobis qsi ex nobis sed suffª nra ex Deo est. et cª 13 sufficit tibi grª mea .i. grª mea tibi suffens aux^us est, vires tibi tribuit suffentes ad resistend tentni, et dæmones vincend.

Mat: 11 Væ tibi Corosain, væ tibi Bethsaida: qª si in Tyro et Sidone factæ fuissent vtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim eas in cilicio et cinere pœnitªs egissent. qsi diceret o durissi Bethsaidæ et Corosaitæ qª n. son virtutes et vires suffentes meæ grª vestri vb fieri pet operat sed adeo abundantes vt si Tyrijs vetulissem procul dubio pœnitªs rigidissas egissent.

Accedit et illud Prov: 1° qª vocavi et renuistis extendi manum meam et n. fuit q aspiceret ego quoq in interitu vestro ridebo. Inutilis a. eet vocatio et nullius fructus extº manus si nec vocando, et manus aux^es extendo præstaret suffentes vires ad rend vocat et cooperandam.

Ostenditur 2° ex Con: nos Araux: 2us Can: 25 sic ait hoc et sb fides catholicas credimus, qd accepta, p baptismus grª des baptizati, Xpo auxiliante et cooperante quæ ad salutem

ptinent

praenant sint et debent, si fideliter laborare voluerint, adimplere. si q° Deo auxiliante sint adimplere: q° auxm e sufficiens, nam sine sufficienti nequnt, ut apertissime tradit c^e 19 et can: 9°. Concedat Later: sub Inn: 3° c^e Firmiter

Clarius et e testimonium Trid: ses^e 6^ae de Iustif: c^e 11°. Sic Deus impossibilia n. iubet, sed iubendo monet, et facere qd possis, et petere qd non possis: et adiuvat ut possis. paucisque interiectis q a. diligunt eum, ut ipsemet testatur, servant sermones eius, qd utiq cum d° aux° praestare sint. et Can: 29 si qs dixerit eum q post baptismum lapsus e, n. posse p Dei gram exsurgere &c n. a. sint, si aux^m n. est sufficiens. vide et Can. 1us et 2us ubi scilicet damnat asserentes sine adiutorio gr^ae p liber arbitrij posse hoem, si disticte, iuste vivere et vitam aeternam &c; denotat eum gr^a utiq posse atq ideo gr^as sufficienter auxiliari, nisiq imbecillit nali ee aux^m sufficiens. unde c^e 14. q ab accepta iustificat^s gr^a p peccatum exciderant, rursus iustificari poterant eam excitante Deo &c.

Ostenditur 3° ex PP. q eum plures sint n. oes, sed ex illis paucos referemus. sic p^s Aug: q lib: de corrept^e et gr^a c^e 11° ait e: quippe in nobis per hanc Dei gr^am, in bono recipiendo, et perseveranter tenendo, n. tm posse qd volumus, ut et velle qd possimus. et c^e 12°. ista adiutoria (aux^cis gr^ae) distinguenda sunt, aliud e adiutorium sine qo alqd n. fit, et aliud e adiutorium qo aliqd fit &c. 1° itaq hoi q in eo bono qo factus fuerat rectus acceperat posse n. peccare, posse n. mori, posse ipsum bonum n. deserere, datum e adiutorium perseverantiae n. qo fieret ut perseveraret, sed sine qo p liberum arbitrium perseverare n. posset. Nunc vo sanctis in regnum Dei p gr^am Dei praedestinatis n. tm tale adiutorium perseverantiae datur, sed tale ut eis perseverantia ipsa donetur n. tm ut sine isto dono perseverantes ee n. possint, verum ut p hoc donum n. nisi perseverantes sint.

Q^us se

2us fit Prosp: lib: 2o de Vocat. Gen: adhta sēp e vtis hoi qed supna drā qæ etsi pciores occultioresq grᵃ fuit, sufficit tn, sicut Dñs indicauit, qbusd ad remedium, oibus ad testimoniū. 3us fit S. Cyrillus lib: de adorat. et Cultu in Spiritu et Verit. ubi sic ait qnīa hois nāa non valde generosa etc, negli tis idonea vt malus effugere qat, simul quodammo nobiscu certat Deus et 2a accedere beneficium videtur, suadens ad monitbus vt subsidiū inueniamus, et fortius illud pstans, q vt parvū pstens et violentū pualere pint. 4us fit S. Hiero: a- pist: ad Cyp: homo ab principio editus, Deo vtitur adiutore, et cū illius sit gratiæ qd creatus est, illiusq misericordiæ qd subsistit et viuit, nihil boni operis agere pt, absq eo, q ita seruet liberū arbitriū vt suas p singula opera grā non negaret. 1

SECT.o XI.a

Id ipsum ratione probatur.

Ia e. si n daretur auxm suffens ad opand, opato n. esset libera. sed liberè opamur actus supnales, liberè adimple- mus pcepta supnalia, liberèq disponimur ad grās instcantē: go ad ea oia datur auxm suffens. maior: patet eo qd sine eo qd sufficit ad opatē, neqt fieri opato, et sine suffenti ad v- trumq extrū libertis, neqt dari libertas, cū hæc exigat pōa prā ad vtrumq, et deet pōa prā ad vtrumq, si ad bonū q n. haet suffa. Sqtia e. recta. mi p: tū qa ita ea opamur, vt pimus n. opari; tū et qa n nrio opamur bene.

2a: vel ad ea opa qæ nāæ vires excedunt Deus ofert seu parata sūt qæ desunt, ł non! si 1as go ofert seu paratum sit auxm suffens. patet sqtia qa p auxm suffens intimus ea oia qæ nāæ desunt et Deus ofert ad opa nāæ vires exce- dentia si 2us go Deus pcipit impoßia. Cta deftiā in Trid: sesa 6a

6ª de iustif: cān: (8) patet q.ª impole est pcepta supnalia observari, et executni mandari p. solas nãæ vires x.ª illud Joan: 15º sine me nihil potestis facere: et illud Con: Araus: 2º Can: 7º si qs p nãæ vigorem bonũ aliquod qd ad salutem ptinet vitæ æternæ cogitare aut eligere se ɔfirmat hæretico fallitur spũ. at Deus n. dat, vt ais, auxũ sufficiens qd desideratur: g.º

3ª si n. daretur auxũ suffiens ad vitanda peccata, et opera supnalia facienda, nec peccare pemur; nec peccando demereremur; qd e. in se absurdũ, et damnatur in Trid: ses.e 6ª de iustif: c.e 23. Pr seq q.ª vt peccare pimus, et p peccatũ demereri, opus e. qd pimus vitare peccatum; atq vitare non pimus absq viribus sufficientibus, ēs n. dant sine auxº sufficenti; g.º. Vnde vlterius inferetur n. pe hoĩe damnari pter peccata.

4ª. sicut n. pel ho. salutẽ ɔseq et saluari. Pr q.ª non pt saluari et salutẽ ɔseq p solas vires nrales; q.º si Deus n. dat supnales auxis qr, aut dat qd sed n. sufficentes n. pt vitã æternã et salutem ɔseq; cum n. pel fieri ɔsecutº ĩa n. sufficente ɔseq.

5ª sequeretur ɔª dñã Apostoli suffã ad opa supnalia be ex nobis, et n. ex Deo. Pr q.ª si Deus n. dat auxũm suffens n. dat suffã; q.º suffª qæ n. datur in nobis ad bona opa supnalia n. e. ex Deo, atq. ideo male dixet n. qs sufficientes sumus cogitare alqd ex nobis qsi ex nobis sed suffª nra ex Deo est.

6ª. n. plus pemus facere q. reipsa facimus et sic culpandi n. saluuntur, q. n. resurgunt a peccatis qr. seruant pcepta qo qd absurdius. Pr sequela q.ª n. plus pimus q. id ad qd hemus vires suffens; n. hemus sufficentes ad plus qr ad id qd reipsa facimus, sed caremus auxº sufficenti qd debebat dare suffientes vires ad plus qr reipsa facimus; g.º.

7ª prius

7ª prius Deus nos desereret q. desereretur a nobis oª Trid: sesª 6ª de iustif: expressas defté Deus namq sua grª semel iustificatos n. deserit nisi ab eis prius deserat et s. Aug: lib: de nra et grª cª 26 et lib: ad articulos sibi falso impositos art: 7º nisi prius deseratur nemine deserit et multos desertores ad se convertit. Pr qª prius e. a Deo nobis negari auxº sufficiens (qd e. ab illo deseri) qp nos deus deserere cu ideo deseramus qª cu ad Deu accedere sine auxº n. valemus xª Ioan: 6º nemo pt venire ad me nisi pater q misit me traxerit eu. auxº sufficienti qd Deus n. vult offerre privamur. Unde pditio nra n. eet ex nobis nec in Deo eet auxº nru oª illud Oseae pditio tua ex te Israel tanto in me auxº tuum. Praeterea possemus dicere q Deum abee qominus convertamur ad eum accedamus et bene operemur qd vetat Ecclesiasticus cª 15.

8ª qª Deus monet ut convertamur Ezech. 23 convertimini, revertimini. et Eccle: 5º n. tardes converti ad Dnu Deu tuu et ne differas de die in diem. et Mat: 11º vocat seu invitat ut ad eu veniamus venite ad me omnes q laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. At vana et ridicula eet talis monitº et invitº si n. offerret auxº sufficiens parationne fiet; nas pinde eet ac hortari caecu ut respiceret, et claudu ut ambularet.

9 Gentes qae n. convertuntur nec Deu quem cognoverunt glorificant st inexcusabiles xª illud ad Rom: ita ut sint inexcusabiles quia cu cognovissent non sicut Deu glorificaverunt. eent a. excusabiles si n. daretur auxº sufficiens qd tas ad convers. q Dei glorificats nrius est: gº.

10 Deus ex corde et ano vult vos homes salvos fieri xª Ap. 1ª ad Thes: 2º qº dat s. parata sit oia qe nria st et ipsi ex se hent nec here pnt; patet qª q ex ano vult fines

fines vult ponere media nra si aliunde nec supponuntur posita nec poni possunt, alias n. dae voltas ex ano, sed voluntas, pinde ac si qs velit volare sine alis ac currere sine pedibus, atq auxm suffens medium e. nrum ad salutem neqs kemus aut habere possumus ex nobis.

Multa alia occurrunt qbus id intentum pbare possem a. et obres qæ fieri possent psertim ex eo qd n. oibus maxe infantibus aut n. semper et singulis momentis offerat auxm suffens libenter prætermitto q.a specialiter pertinent ad eam ptem auxi suffentis qm hoc anno nec suscepimus defendd et pponendam.

SECT.° 12.a

Vlta Divis° auxilij in efficax et inefficax.

Huius divisis membra sunt qæ specialiter pertinent ad hunc nrum laborem quem anno hoc suscepimus pficiendo et n. obscure colliguntur ex S. scriptª, clare ex SS. et clarissie ex Theologis qdqd garriant Calvinus et sequaces eorum. Ante pbatnem a. singulorum qdcmqe seu receptum expendemus qd advertendo multa pe aliqd dici efficax vt notauit Wemelman vol: 1° disp: Theol: titulo 7 dis 4 c. 2° sed prætermissis reliqs acceptibus 3es cum Suarez lib: 3° de auxilijs c.e 14 nro instituto inservientes referemus, atq imprimis dr aliqd efficax qdo virtus et pna eius e. ex se valida in actu 1° valde activa, et operosa etsi nil efficiat in actu 2° qa rae apud Galenum et Hyppoc: medicamentum dr efficax apud Eccles: 8 vbi sermo illius potestate plenus apud Pau: ad Heb: 4 sermo Dei dr vivus et efficax, et penetrabilior oi gladio ancipiti. in qæ D. Tho: Lec: 2° dr bellum efficax propter maximas virtutes et infixam vim efficacem. et ibs

sentire

Sentia St Cyrill.o Alex: epist. 56 et S. Aug: de gr.a et libero Arb: c.o 5 sic inquiens. vt de coelo vocaretur (Paulus) et tam magna et efficacissa vocat.e converteretur gr.a Dei erat sola. et Apud S Atha: orat.e 1a, e 2a Gentiles dr magna S. Crucis vis et efficacia x.a q.o accep.e poterit definiri aux efficax sic qd in actu 1o conet vltra vires gratiae suffientes ad operat.s peculiares vim et energiam.

2o qdo virtus et pota actualiter operantur et in actu 2o efficiunt inde sumitur efficacia e eff.a et in hac accept.e id equivalet ee efficax et efficiens vtrumq dicitur act.e tanq. fa. Hac rae accepit vocem efficax S. Tho. in 3o dis: 19 q. 1 art 2 qtla 2a Christus satisfecit p tota humana nata sufficienter n. autm efficienter. sed dis. 17 Passio Xpi qtm ad suff.as potuit delere peccata anteq fiant, sed efficacia n. e. nisi postq aliq.s a peccato remitto. avertitur sicut medicina sufficiens ad sanand. paratur interd anteq aliq.s infirmetur sed n. sanatur p. ipsu actu nisi postq infirmus fuerit.

Albuinus in Psal: 128 ait fecisti me cupid mandator.m tuoru fac et efficacem i. efficientem. et Aug. lib: 2o de peccatoru meritis et remiss.e potentia definie sic, aux.m efficax e. qd actualiter operatur seu actu efficit operat.e. 3o qd sequitur sibi infallibiliter associat operat.s n. q.a illius aut eff.a absoluta illius continuatur neq q.a sit formaliter efficiens sed q.a illa posita cu ijs quae praecedunt actuale operat.e adeo infallibiliter ponetur operat.o. An a: sit p connex.s entis aux.i cu operat.e an p Physicam praedetermin.e, an p subordinat.s ad sua media et connotat.e sua circumstiarum constabit infra. Poterit v.o definie sic aux: efficax, e. qd sibi infallibiliter associat operat.e.

Hinc est efficatas 3x vel inefficas 3x efficatis nego. 1a qua aux.i efficacis qd in actu 1o conet vires gratiae sufficientes

et saltem n. exuberantes, nec peculiarem vim et energiam ultra sufficientem. 2us qd actu n. operatur nec in 2o efficit opatem. 3us qd n. infert infallibiliter opatem nec illam sibi infallibiliter associat. 22

Unde colliges effam auxi se ipone cum negtione effecti n. vo efficaciam 2i an a: negaq sit effa 3 ipone cum negtione effectus dicturi sumus inferius. Pr 1o qa stat vires auxilij esse abundanter in te et n. 2gruere volti qae plus resistit q opus erat ut auxas sortiretur effectum. Unde n. repugnat ipone oppositum cum illis ptactis viribus, quae te abundantes licet n. nettebant voltes. 2o qa habens habitus charitatis aut fidei intensos habet in actu 1o vires abundantissimas et tn cum illo iponere possit oppositum imo et de facto iponitur.

Pr 2o effa 2 auxi importat actualem opatem sed negt cum actuali opatione ipone negtionis illius, qo negt cum effa 2i auxij ipone negtio opationis. Ma: stat ex defne minor e: manifesta. 2qa sr qa eo ipso qd iponatur negtio cum importante actualem opatem iponitur cum actuali opatione qd hic negetur da ipone negtie opationis cum effa auxij in 2a acceptione et tunc quaero an auxus habeat opatnem vel non. si 1us! qo eodem opere 2currunt opatio et negtio opationis. si 2us! qo n. e. auxus in 2a acceptione efficax cum actualiter n. operetur nec producat effectum. 2a suppositum, l das actualiter producere effectum et n. dari quod impleat.

Unde fit valere a negtione effecti ad negtionem effae auxij in 2a acceptione n. vo ad negtionem effa auxij in 1a. Item ab affirmatione effae auxij in 2a acceptione ad affirmatnem opationis, secus a: ab affirmatione efficaciae auxij in 1a ad opatem quorum ratio qa n. valet ab affirmatione unius ad affirmatnem alterius cum cuius oppositi ipone potest et iponitur valet vo ab affirmatione unius ad affirmationem alterius sine cuius opposito negt iponi. Item valet a negtione unius ad negtionem alterius illam virio exigentes, n. vo valet a negtione unius

ad negtionem

ad negtᵉ alterius illud n. exigendis nec sibi associandis.

Deniq inferunt 1ᵘᵐ et 3ᵘᵐ efficaciã pᵉ eã pveniente qui opatuis ãbitr existentis n. vᵒ 2ᵘᵐ atq ideo 1ᵘᵐ et 3ᵘᵐ auxᵘᵐ pt dici efficax in actu 1ᵒ. 2ᵘᵐ vᵒ appellari debet effᵘᵐ in actu 2ᵒ. Sed de his satis multa alia qᵃᵉ cᵃ mᵃᵗ effᵃᵉ desiderari sunt abunde trademus in seqᵗⁱᵇᵘˢ.

SECTᵒ 13ᵃ

Existᵃ auxilij efficacis et ineffᶜⁱˢ autorᵉ ostent.

Non difficile erit monstrare ex S. Scripᵃ Con: PP dari auxᵃ efficacia et inefficacia, quǣ effᵃ impetrat opatᵉ et ineffᵃ negᵉ opatuis qui illa sortiuntur effectū impetrant seu extorqent illud hæc vᵒ n. sed intento fraudantur et sine effᵗᵘ sunt. Maᵉ de 1ᵒ gre auxⁱʲ effᶜⁱˢ satis stat ex Eccle. Pau: S. Cyril: Atha: et S. Tho seqᵃ tradente citatis.

Auxᵘᵐ qᵒ effˣ habetur Ezech: 36 Spūm meū ponam in medio vestri et faciā vt in pceptis meis ambuletis et operemini. Phil: 2ᵒ Deus e. q operatur in nobis velle et pficere. Rom: 8 qos vocauit hos et iustificauit. et alibi iis q sᵐ propositū vocati sunt sancti. Joan: 8 omnis q audit a Patre et didicit venit ad me. et iterū nemo pt venire ad me nisi Pater q misit me traxerit eū. addiq sunt ea testia qbus ostendimus dari auxᵘᵐ grᵃᵉ cooperantis semper grᵃ coopans auxᵘᵐ effˣ est.

Ineffˣ habⁿ. Isa: 5 qd e. qd vltra debui facere vineæ meæ et n. feci? an qd expectaui vt faceret vuas, et fecit labruscas? en Deus fecit oīa qᵉ debuit vt vinea eius faceret vuas .i. dedit populo suo auxᵃ nria et sufficientia ad faciendā bona opa et fecit n. vuas sed labruscas .i. n. bona opa sed mala atq ideo auxᵃ fuerunt sin effᵗᵘ.

Atq

Arg Ma: 1 Vae tibi Corozain Vae tibi Betsaida q^a si in Tyro et Sidone facta fuissent. etc. en fuerunt Corozaita et Betsaita gr^ia et sufficientia ad poenitentiam agend. frustra et sine effectu, quae haberent reipsa si Tyris et Sydonis collata fuissent.

Praeterea ad Mat: c^o 23 Jerusalem Jerusalem quae occidas Prophetas et lapidas eos q ad te missi sunt quoties volui congregare filios tuos quemadmodum Gallina congregat pullos suos sub alis et noluisti. Isai: 28 expandi manus meas (i. auxil) tota die ad populum incredulum i. credere nolentem ac tandem Act: 7° Vos spiritui sancto (i. gr^ae illius) resistitis. et vestra resistentia facitis nec effectus sortiatur. — Mitto illud Joan: 19 n. poterant credere et Eccl: 7° considera opera Dei qd nemo possit corrigere quem ille despexerit. et Jo: 12 propterea n. poterant credere q^a iterum dixit Isaias excaecavit oculos eorum et induravit cor eorum. qae illa de hib^s aux^us ineffr^e et in illa cons^to cum illa.

Ex Con: et constat verumque aux^us nam effr^e clare habetur ubi traditur aux^us cooperans vide Trid: sess^e 6^a de Justif. c^a 5° et Arauz: 2us can: 29 quorum vba supra retulimus et nulla alia inferius ponderabimus. Ne minus perspicue s. PP. etenim Aug. acute et theologice lib: de Praedest^e Sanctorum c^a 16 Vocat Deus praedestinatos multos filios suos ut eos faciat membra praedestinati unici filij sui n. ea vocat^e qa vocati q noluerunt venire (aux^o ineffi^ci) ea quippe vocat^e et iudaei vocati sunt, quibus Xpus Crucifixus scandalum est, et gentes quibus Xpus stultitia est, sed ea vocat^e (efficaci) praedestinatos vocat q^d dixit Ap: 1^a ad Cor: 1° dicens ipsis vocatis Judaeis et Graecis praedicare se Xpum Dei virtutem et Dei sap^a etc. Sicut et quando vocatione eorum q sed propositum vocati sunt quos praescivit et praedestinavit conformes fieri imaginis filij sui. et lib: de Correpte et Gra: c^a 11 tale quippe

erat

erat adiutorio qd desereret si vellet et in qo permaneret si vellet et qo fieret si vellet (et sqter n. effx) haec 1a gra quae data e. 1o Adam (sed haec posterior (1. effx) e. in 2o Adam 1a e. n qua fit vt heat ho. iustitiam si velit. 2a quo plus est qua et fit vt velit. Vide et c 12. rursus lib: 1o ad Simp: q. 2a ait ad alios vocatio qo pervenit sed qa talis fuit qua moveri n. pent atq (ideo erat ineffx) vocati qd dici pruerat sed n. electi (qa electi hent auxm effm). et lib. de Praed: et Gra: ce 15 vtrumq auxm agnoscit effx in Nabuchadonosore, ineffx in Pharaone. Vide et epist: 107.

Deinde S. Cyrillus lib: de Adoratne et Cultu in Spu et veritte sic loqr non solis verbis nos stimulat et adhortationibus menti immissis vt discedamus a peccato sed tanta benignite nobis et exhet vitorem salvator Deus, vt eff subsidio adiuvet. Ecce adinquit duo subsidia seu auxa alterum effx alterum n. effm seu ineffx et paucis interiectis At qodammo nobiscum certat Deus et 2x recedere beneficium videtur psuadens admonibs vt subsidium inveniamus et fortius illud pstans q vt malum pens et violentum pulere vllo tpre nil. /

Deniq. S. Prosp: lib: 2o de vocate Gentium ce (meki) 17 sic adhibita semper est vniversis hoibus quaedam supernae mensurae doct, quae etsi parcioris occultiorisq gratiae fuit sufficit tn sicut Dnus iudicauit qbusd ad remedium (qa cum fuerit effx res ipsa et cum effu intulit ad remedium) oibus ad testimonium: qk si n. fuerit effx testatur oibus fit sufficientes vires qbus si velint salvari pene stulisse. at ce 23o: sicut ac ca maiores pter illam gralem gratiam parcius atq occultius oium hoium corda pulsantem excellentiore opere et largiore munere, potentiore Virtute vocato specialis exercetur. Ex n. dinquit gram parce collatam et gralem quae iam extendatur ad oes et n. in oibus heat effm n. e. effx et potentiorem

reniores ac speciales eorum sceleri q operantur atq ideo e. effx.

SECT.° 14.ª

Rationes pro eodem assumpto proponunt.

Pr. 1° rae. Deus dat oibus aux.m suffens .i. quo saluari poterent si bene vtantur vt certum est et 1ª errore Armachani lib: 9° de q.bo Armenorum q.e 27 ostendit Vasq: 1ª p.e dis: 97 c.e 1° et 3° Docet S. Tho: 3ª p.e q.e 86 art:° 1° definit Trid: ses.e 6ª de iustif: cas c.e 11° quas ex Canonibus stat q ex a nobis dictis in supreoribus, sed n. in oibus eiusmi aux.m e. effx. sed in aliqbus seq.d in alijs sortitur effum impetrando et obtinendo ~~effum~~. Decur 3° in alijs vt clarus e. in illis q nec pœnit.as agunt, nec saluantur; q° in alijs e. effx in alijs ineffx.; atq ideo datur vtrumq gus auxilij.

2° si n. esset 2.e illud gus auxilij, effcis et ineffcis, vnum e duobus seqretur nempe aut oes q vocantur de reuertendos, aut nullus ex vocatis q n. reuertentur posse reuerti, quorum qlibet e. absurdum. Pr. seq nam si hens aux.m effx reuerterentur, si poterent reuerti et n. reuerti sunt, hierunt aux.m suffens sed ineffx, q° si n. datur vtrumq gus auxij oes q vocantur reuerterentur aut nullus ex vocatis q n. reuertentur posset reuerti.

3°: si n. daretur aux.m ineffx. n. tribueretur culpa qd ho. n. operetur aut peccet. Pr q.a si qdo peccat hr aux.m nrium ad n. peccandum, et non! si 2.us! q° n. tribueretur culpa seq.d non potuit n. peccare et vt tribueretur debebat pe n. peccare, et hre aux.m nrium ad n. peccandum. si 1.us? iam das aux.m ineffx illud vtique qd sreades dare absq eo qd sortiatur effum.

4° seqretur: n. pe hoiem plura opa supnalia facere q° quae reipsa facit qd dici neqt. Pr q.a si n. e aux.m ineffx.

sed tm

Sed tn̄ effē hoc sing regretur ad opand cū regratur auxᵘ̃ es n. sit aliud nisi effū; et n. detur eī nūl auxᵃ ad plura opa, q̄ sic (aliās carerentur ineffᵃ) n. pet ho. plura opa supnalia facere qᵒ quæ reipsa facit. Ergᵒ n. pet ho. resistere et dissentire Deo excitanti et externo auxᵒ vocanti. Pᵃ decretū in Trid: suo loco inferius referendo. Pᵗ qᵃ si pet resistere et dissentire, pet cū vocatᵉ effēi sponare dissū hoc a: implicat nāl sponere dissū cū illa sigᵈ vocatᵒ effēᵉ cū qᵃ dissus sponeretur empatat illam; qᵒ ne hoc dicatur quod absurdum est, debemus fateri dare auxᵘ̃ ineffᵘ, i. cui n. repet oppitū, et careat effū.

6ᵒ iniuste puniretur ho. qᵃ ijs quæ debebat facere et omisit. Pᵗ qᵃ iuste ēēt pit te ea omisisse qᵃ Deus non dedit nria ad impletᵈ sigᵈ n.ū erat auxᵘ̃ et nullum de dit, n. effᵉ nam ubi n. e. effus ēē neqꝫ auxᵘ̃ effᵉ (loqmur ut notaui supra de effᵃ qæ secū emptat opatᵒ) in. ineffᵉ qᵃ hoc negatur. Unde ulterius deduceretur iniuste Deum quære hoēs vocati n. vēre, et venire inspiratos n. resipiscere, et pravā suersatᵉ deserere, audientes sēones, et pioꝝ stūia, atq exhortatnes n. crescere in feruore qᵈ si ea ōia n. pstant certe e. qᵃ carent auxᵒ sufficiēti, cū careant effēi ut mattū ē. ee n. sit aliud quo pstare pint aliās ēēt ineffᵉ et sine effū qᵈ renuis recedere. Multa aliā omitto qᵃ infra ponenda sūt dum uteramus an auxᵘ̃ ineffᵘ requiratur ad opera supnalia exercenda.

Quæstᵒ: 5ᵃ

An singulæ spēes pdcarū diulᵘ dinganīᵉ realᵉ a sē ipis

SECTᵒ: Iᵃ

An dinguantur realiter auxᵘ̃: excitans et adiuuans.

Conuicto

Consulto præmisimus gr^{as} potentias et remotivas q^a ex dictis q^e ante sec. 1^a lig^{do} constat quia ratione distinguantur de gr^a excitante et adiuvante solet esse difficultas an et qua ratione distant inter se et videtur dicendum qd distinguantur realiter nam aux^{um} gr^{æ} excitans e^t præveniens adiuvans vero e^t comitans prævenit n^t excitando sed n^t prævenit adiuvando alias antequam operemur, operatur in actu 2° effectus qd e^t effectus fieri independenter a nra libert^e.

Deinde aux^{um} excitans pt dari realiter sine adiuvante; g^o aux^{um} excitans realiter dingr ab adiuvante. patet conseq^a q^a ea distinguntur realiter quorum unum pt esse realiter sine alio. Ans pr q^a sæpe excitamur et n^t adiuvamur q^a ad plura excitamur p gratiam ad quæ qd dissentimur ab opari nolumus n^t adiuvamur a gr^a; g^o tunc stat excitans sine adiuvante. 3° q^a adiuvans consistit in influxu Physico vel aliquo quo Deus actualiter volitionem ravens ad opera supnalia nos adiuvat vel saltem illud importat et connotat aux^{um} vero gr^æ excitans consistit illustratibus et inspiratibus quæ ab influxu distinguntur realiter nec illud important; g^o aux^{um} gr^æ excitans realiter dingr ab adiuvante.

Aliq autores cum Andrea de Vega in Trid. c^e 6° ptes ass gratiam tenens propter ultimas rationes quas alij sequuntur negativas ego aliquid utriusq sent^æ dabo q^a utraq claudit aliquid v^{tis}. Dico 1° in favorem 2^æ stare pt qd gr^a quæ e^t excitans eadem sit ac adiuvans, atq ideo aliqdo excitans et adiuvans. aliqd n^t dingr realiter. Pr q^a qdo nra voluntas consentit vocatni et excitatni ab illis adiuvatur siqd maxa cinatur volutas si semper operatnis durent illustratnes et inspiratnes imo languescet si cessent; g^o gr^a excitans st eius adiuvans. Conf. 1° q^a quæ movent ad operand adiuvant execut^i opat^{is} et ad illas efficiend: sed gr^a excitans movet ad operand; g^o adiuvat volt^{em} ad execut^e. ergo e^t gr^a adiuvans. Conf 2do qdo operatur

voluntas

voltas iducit ad opat.es qd durent ppta motiua, quae eta fiere ut incho operatio et non? hoc 2.o qt dicat? n. n. minus iducant motiua proposita ad executnes et psistea operis; hi eod vi durent pposita q ad detratnem operatnis, cu 1a pposita sunt ut ipsa exppert.a cuiq pstat: g.o dd 1o sed iducere est iuuare qd iducere e in actu 2o g.o gratia quae motiua ppnit e adiuuans qua operamur.

Dico 2o in fauorem 1a sent.ae n. ois gratia adiuuans est excitans atq ideo gratia excitans dingr realiter ab adiuuante. ita Val: 1a 2ae dis: 8 q.e 3 puncto 2o § 2o. suares lib 1o de auxi: Pr q.a virtus diuina qua physice nobiscum influens in actus supnales et item hbus supnales hent em auxij physice adiuuantis n. tn hi oes excitantis, q.o dd 1o q.a aux.s gratia remotiuus het raem adiuuantis cum maxemus aduamen sit remouere tentnes abigere dcriis et tollere impied.a g.o cum n. hat raem gr.ae excitantis n. ois adiuuans e. excitans. Dd 2o q.a aux.us fraliter excitans (da n. loqmur n. de excitanti efficienter seu de effluente excit fralem qlis e deus seu hbus supnalis q producit illustrat.) n. seurrit physice influendo sed moraliter, at aux.us q.o Deus seurrit physice influendo nos adiuuat g.o n. oe aux adiuuans e. excitans.

Dico 3o semper gr.a excitans e. in actu 1o adiuuans at n. semper adiuuans e et in actu 1o excitans. Pr q.a semper gr.a excitans ps de se adiuuare ad opat.es si n. stet p nos qo minus illi ptentramus et opemur. at plures gr.e adiuuantes n. sunt fraliter excitare, ut patet de virt. supnalibus sine mis hbus sine pore qbus ad opa supnalia physice adiuuamur. g.o gr.a excitans est in ~~in~~ actu 1o adiuuans n vo e d.o.

Dixi excitantem semper ee in actu 1o adiuuantem et n. dixi ee adiuuantes in actu 2o, q.a saepe n. obtinent

effectu

stum nra voltis atq ideo cum voltas n. operetur non adiuvat illas gra excitans, et vo de facto adiuvaret in actu 2° si voltas operetur in actu 2°.

Hinc fit gr{tia}s excitantes vo sic seu pristte qua e excitans n. excludere rnem et receptio gr{tia}s adiuvantis pus illud excludere in actu 1° q{uia} neqs excogitari gratia excitans quae in actu 1° n. sit potens adiuvare eus excitare qdo operamur sic iuvare. Unde valet e gr{ati}a excitans q° in actu 1° adiuvans. At n. valet e in actu 1° adiuvans q° excitans. 2° fit latius patere adiuvantes gras qs excitans eus ois excitans sit in actu 1° adiuvans n. e. ita qd valde notari debet p multis difficultatibus in materia huj{us} valde attingendis longe enim plus decisionis nascitur ex n. quenta rerum dinet{ur}.

SECT° 2°.

Difficult{ate}s initio Sect{ion}is antis expediuntur.

Iam ad raes dubitandi quas supra posuimus fa cile erit rere. Ad 1{am} Dico e aux{ilium} excitans ee qd quenions negamus vo qd adiuvans suppositio in actu 1° n. sit ad quenienss nra atteq{ue} operamur et independenter a nra libera opate. ti aux{ili}us excitans pe adiuvare atq ideo adiuvans in actu 1°. Aliud e. log de aux{ili}o vo adiuvante in actu 2° nam sic n. e quenienso, sed petans, qeis sit quenicens vo in actu 2° excitans, fateru hoc n. obstat dinqui realt ipsa aux{ili}a sed actus 2{os} Mone. seu qd aux{ili}us prius exerceat actu effectio frale excitandi q{ua}m adiuvandi n. qd aux{ili}o excitans sive qd exercet prius excitat sit dinctio ab eo qd postea adiuvat voltem. Etenim si qs ostenderet dinqui realiter eaos quae pro opari ab ea quae actu o-

peratur

patur ex eo qd caa ut potens e. conveniens operatr. et ut actu operans e. n. conveniens sed comitans, certe id in epte colligeret q. actu ut dat se sit conveniens et ut actu operatur n. sit conveniens ead. nihilominus qe utrumq. praestat, alterum prius et aliter alterum posterius et concomitanter; sic gra excitans ead. e. qe prius exercet excitn. et post comitanter ad operat. adiuvat volte.

Ad 2am dingue sic ans aux.m excitans pt dari realiter sine adiuvante in actu 1o seu sine illo qd deinde adiuvans e. nego ans pt dari realiter sine adiuvante in actu 2o seu melius sine eo qd in actu 2o adiuvat scedo ans et nego sqpam. ad distinctnem n. realem utriusq. auxij n. satis e. qd actus 2us ut excitantis dinguatur realiter ab actu 2o auxij ut adiuvantis, nam id auxm pt here plures actus 2os realiter distinctos alterum prius alterum posterius ut videre e. in fra quae prius exhibetur p. ut ... to et deinde in illo operatur efficienter. sic auxm excitat exhibendo se prius tantu et volti deinde adiuvat eam ad operat. unde n. e. dd ut in argto dr. pt dari auxm excitans sine adiuvante, sed pt dari auxm exercens officium excitandi qn exerceat officium adiuvandi; atq. hoc ut manifestum est, seludit dingue ipsa exercitia et caltes n. prima seu aux.a, et tollit sqcatnem. Per qe patet ad reliqa in argto tacta.

Ad 3am fateor ee nnullos rores q admittant ea doceat ans, fateor id n. cure scedi multis mihi suadeo. 1o qa influxus caae efficientis, et caltas adiuvantis, n. adiuvans; go influxus caae efficientis nego here rae auxij adiuvantis sed caltis auxilij adiuvantis et ut sic loquar adiuvationis. 2o qa respons adiuvantis e. respons prij principalis, influxus n. e respons prij ptlis sed caltis prij; go. 3o qa id adiuvet qd exercet vires et supplet qd desunt caae

in actu

in actu 1° sed influx° physic° n. exercet vires; sed aliud q. illud sari exercet; nec suff supplet defectu virtutis sed e. exercitum supplenas: g°. 4° g.ª cãæ nrali cõsiderata in actu 1° n. est dẽe influxus seu act° ad opera supnalia sed prius supnale qd adiuvet. g° independenter a processu influxu seu act° datur gr.ª quæ exercendo processum influxus adiuvet, atq ideo dabitur gr.ª adiuvans dincta ab influxu de qua dubitare pot an dinguatur ab excitante. 5° sine processu influxus sit gr.ª adiuvans hæc n. gr.ª excitans est prius supnale, a qº manat ille influxus quo adiuvat quo voltas operatur; g° gr.ª excitans et prius illud supnale habebit rationem auxilij adiuvantis atq ideo frustra recurritur ad influxum tanq ad vnicum auxium adiuvans vt inferatur dinctio realis a gr.ª excitante.

Dices cãa in actu 2° operans n. dingr ab act° cãl cãm agere et dare act. id sunt: g° cãa adiuvans in actu 2° nil aliud erit qs act°. R. nego ans cãa n in actu 2° n. e. ipsum agere nec act° sed id qd agit et qd suas vires exercet et quasi applicat ad act. sicut entitas in actu 2° unitus n. e. ipsa vnio, sed qd trans vnes.

Pro qo nota cãm in actu 2°, et actus 2us cãa duo esse distincta, nam cãa in actu 2° e. entitas cãæ, de se diffundens actus seu caltas actus 2° 2us cãa e. ipsa act° seu caltas quæ diffunditur et profluit ab entitate cãæ.

SECT° 3ª

An operans et cooperans realiter dinguantur.

Esse id docent P. Mol: in concor: qª 14 art. 13 disp: 42 § 1°. P. Tannerus to: 2° disp: 6 de grª qª 1ª dub: 4° Suarez lib. 3° de aux: c. 4 a n° 11° et c. 5 n° 8. Ripalda trac: de

ra: de Prædefinib: lib: 2° q. c. 1a Vla puto qd, pro se allegans Medinā et bannes, qd censere alij n. placet; ex v° datum unum ab alio censerent alij vt Bellar: lib: 1° de Gra: c. 1° et ij q grās opantes dicant ee illustratnes das et sanctais inspiratnes coopantes v°, et htus infusos et Dei dispōas nobiscū ad opa supnalia scurentes ac eo illi rōes q grās opantes docent ee actnes qa pouciter gra excitans; coopantes v° ee actes qa cū arbitrio scurrit Deus ad opatnem. qbus forsā addet eos aliqs q cū Soto sent. docent grās opantes ee qa a malo auertimur coopantes v° qa in bonū pficimus sigs una impetat merā negtnes altera positua.

Ego 1° existimo cū 1a sentia aux.m opans n. eo ipso qd tale sit distingui realiter ab opante sed optime stare pt qd id n° sit prius opans et deinde copans Pr. q. a. das illustratnes et aspiratnes hent rōes grae opantis dū preueniunt liberā ptm et eadē vt arbitriū adiuuant stq cū illo scurrunt ad illā ht rōes coopantis; g° n. eo qd aux.m sit opans distingr realiter a coopante, sed stare et scurrere pt in eadē entē vtrūq respectus, qo videtur respexisse S Greg: lib. 16° Moral: c. 12 superna pietas prius agit in nobis aliqd sine nobis (mouendo et inclinando) vt subsequēte libero arbitrio bonum qd iā appetimus agat nobiscū.

Dsp q. a aux.m ex dr copans qd arbitriū pt scurrat cū illo ad effm, sed stare pt qd cū aux.° opante arbitriū pt scurrat ad effm; g° stare pt qd aux.m opans sit coopans. Mi. pr q. a stare pt qd arbitriū stentiat vocatni seu aux.° opanti; at stentire vocatni e. pt cū illa scurrere, seu illi ad effm copari; g° stare pt qd cū aux.° opanti arbitriū pt scurrat.

Existimo 2° semper aux.m opans ee in actu 1° cooperans. Pr. q. a semper aux.m opans tale e. vt pis pt cū arbitrio scurrere ad liberā opatnē (qd n. dicat eo ipso cessare aux.m ab opatē qd arbitriū illi stentians velit opari; sed eo ipso e. in actu 1°

copans

coopans; g°. mi: pr qa sicut actu ee coopans e. tt cu arbitrio scurrere ad liberã opat. ita e. in actu 1° coopans ee. pe tt cu arbitrio scurrere ad eand opat.

Existimo 3° aux. ee opans realiter distingui ab hoc qd e. ee coopans patet qa pt dari qd sit opans qn debuit esse coopans cu sepe sit in nobis opans et dissentiente seu resistente arbitrio vocatne et excitatne debit coopat.; sed ea disguntr realiter quoru vnu pt ee realiter sine alio; g°. Aduerte tn me n. dixisse aux. opans seu qd e. opans distingui realiter a coopante, seu ab eo qd coopans e. hoc n. foret disguere entes auxilij; sed dixisse disgui realiter qd e. aux. ee opans ab hoc qd e. ee coopans et hoc n. e. disgui realiter entes auxij sed calter seu actus 2os. n. secus ac si diceres caa qa e. in actu 1° n. disguatur realiter a caa ead qo e. in actu 2°. at qd sit in actu 1° realiter dingr ab hoc qd sit in actu 2°.

Existimo 4 n. de aux. opans ee realiter id cu si coopante. Pr qa aux. excitans externes qles st Missrates et iniurates n. e. id realiter cu remot. impedi ablat. tentris, igressa inimici nec cu Dº. Dipsa... supnalter nobiscu physice scurrente ad pductne actuu. supnaliu sed ead remotres imped. et tentris qo Da Dipsa nobiscu pdicto mo. scurrens hant rae auxij coopantis; g° n. de aux. opans e. realiter ides cu si coopante.

Dices qd gra. opans sit coopans semper sit p denoiatnes extea a libera arbitrij coopat.; g° gra. opans semp dingr realiter a coopante ans tradidimus q. ante et sustarostende pt eo qd posito ablato aliqo extco viz: nra libera coopat. auferatur qd sit coopans; g° sqtias probo qa semper qd e. tale p denoatnes extea dingr realiter ab eo qd sit. ee p denoatnes intrinsecas.

R. argto dicenti n. qd gra opans dingr semp realiter a

coopante

cooperante. sed qd distinguantur realiter hoc qd e. ee operans ab hoc qd e. ee cooperans. na dictu e. ut ego ipse superius notavi, et ipsa denoatnes distinguntur realiter n. entitas qe illas subit quem admodu n. recte relederes hoc argt: qd ho. sit sptus sti p denoatne extrinsecam a sptu; go ho. realiter distingr ab hoc spto qa qd consti p denoatne extrinsecam semper distingr realiter ab eo qd sti ee per denoatne intrinsecam ut qd sti homo in suo ee proximè.

Petes an secus auxis remotivus ex da. dispositione nobiscum physicè concurrens ad actus supernaturales habet ratem cooperantis vere potius ratem operantis. Rp. pe. non sm propter eam gralem ratem qd omne cooperans videatur ee operans et valeat cooperatur; go operatur cu cooperari sit operari qdo aliud operatur. sed propter specialem in nra mate in qa gra operans e. qe ante nrm liberum consensum aliqd operatur in nobis; sed sum a. remotivam q da dispositione aliqd operandi in nobis ante liberum actum; go sti ratem gra operantis. Mi pr qa auxis remotivum et da dispositione (ut deputata et p decretum Dei addicta operandi si arbitrium consentire velit cooperari) operantur in nobis pre operari prx. qd illis deffenibus non daretur, n. ii sine illis haberemus proximè posse.

Sed hoc qd operatur in nobis e. in gre fisali quius per sui extrinsecam exhibitionem et copulationem ipsi nri constituunt intrinsecam hanc negatnem denoatnem posse proxime qe dr ee in nobis ea rae (servatis servandis) qa dr ee in nobis denoatne sgti et amati quius neq sgtio neq amor intrat sic in nobis.

SECTo 4a

An auxa 3 (?) praeveniens, excitans, et subsequens realr distingantr.

Varie hanc difficultatem expediunt DD. p varieta(?) n. explicationis eorum auxiorum solent rere. Suarez lib. 3o de aux: co 5 dicit gram excitantem supponere praevenientem (atq ideo ab ea distingui) ee tm e-

and

29

and eas subsequte te eus dicta habe ad trid. nas e· scitans ve imptat habdes ad liberas stensus, subseqns vt importat habdes ad grã gueneentem q? supponit edq censere alij.

At. S. Tho. 1ª 2ª q. 111 art° 3° corpore. Aluarez lib. 8 de aux: des: 60 n° 9°. Val: to: 2° des: 8 q. 3ª de diuisio gr. pune: 6° Bel: lib: 1° de grã et lib: arb: c. 2° 8 vlt°. Jann. to 2° dis: 6 de grã q. 2ª dub: 4ª et alij crediderant eand ee grãs guenientes et subseqtes (a fortiori cometantes imo Bellar: expresse hanc eis coligi videtur) ques, recedat Molina in sua concordia qmas ait vras et eand grãs opate precedentis re appellare subseqtem et opate est qe sequtur re appellare gueniantes, ed q3 ennui à Aug: lib: de nãa et grã c. 32.

Facile nram sentias stabilieemus si qae in precedentibus diximas teneantur. Dico 1° n. eo ipso qd grã sit gueniens dingr realiter a scitante et subseqte, nec ex eo qd sit scitans a subseqte et gueniente, e· de mente 2ª sentiae. Pr eadem grã pt ee gueniens scitans et subseqns; q° n. eo ipso qd sit gueniens dinguitur realiter a scitante et subseqnte. Aqpa se clara q. si eo ipso realiter dinguerentur negres ead grã ee gueniens scitans et subseqns vt euidens est.

Pr ans 1° ex S. Bern: in opus: de Grã et Lib. Arbi: ipsa (gratia) liberas excitat arbitrius cus seminat cogitatum, sanat cus immutat affectus, roborat vt peducat ad actus, seruat ne sentiat defectus, sic a. ista sa opatur cus arbitrio vt illud in 1° gueneatt et cetteris scitetur ro vt cõ sibi deinceps cooperetur. | 2° rãe pu ead grã excitans durare qdiu sit opus imo et petbop facere e· Sd eo ipso est gueniens scitans et subseqns; q° pt ead grã e· gueniens scitans et subseqns. Ma: adeo michi e· certa vt n. videos qa rãe negari posint n. si grã excitans sit compatibilis cus opere, aut eis seruat et assistat illius qn pus maxe sducit. Mi: pr q. grã excitans e· gueniens et qdo arbitrius illi stentit producendo opare e· scitans

et excitans, eidemque post factum durat mouet ad perseuerand. in opere, quod est esse subsequentem; ergo eo ipso quod gratia excitans duret quando fit opus et postquam factum est, est praeueniens excitans et subsequens.

Quod in auxilio praeueniente per modum prij physici a Deo separati ad operationem in auxilio praeueniente per modum remouentis tentrices et impedita adhuc clarius cernere est. nam illud ipsum quod ante nostrum actum dat posse et quod remouet tentrices vt opus fiat concurrit ad operationem quo et post factam concurrit ad conseruationem, actiue influendo vt persistat opus, remotiue remouendo impedita ne arbitrium cesset ab inceptis; ergo quiuis auxilium ex his sit tunc ratione praeuenientis, excitantis et subsequentis.

Ad 1° quod mouet ad operandum per se loquendo mouet si duret ad perseuerandum in opere postquam operamur; ergo eadem gratia excitans quae nos mouet vt operemur mouet per se loquendo si durat ad perseuerandum in opere postquam operamur sed durare potest in quo non est difficultas, et eo quod moueat ad opus est praeueniens et quod eo quod post factum opus ad perseuerandum, est excitans et subsequens siquidem excitatur ipsam operationem nobiscum cooperando ad illam mouendo et adiuuando, confortat, disponit incitat ad persistendum in illa ergo eadem gratia fit esse praeueniens etc.

Ad 2° nulla est implicatio, imo nec difficultas in eo quod eadem gratia successiue praestet diuersos effectus in eadem ad liberum consensum scilicet antea mouendo, excitantes adiuuando, et subsequenter confortando ad persistendum in illo; sed hoc est de gratia praeueniente, excitante et subsequente; ergo non est implicatio nec difficultas quod eadem gratia 3 illas denominationes sortiatur. atque ideo non eo ipso quod sit praeueniens distinguitur realiter a excitante et subsequente.

Dico 2° non qualibet gratia praeueniens est id realiter cum qualibet excitante et subsequente atque ideo aliqua praeueniens distinguitur realiter ab aliqua vel aliquibus excitantibus et subsequentibus est 2a. Pro qua aduerte est 1a sententia. probatur quia dicta Mariae? et ipsius Sancti Imperatoris quibus

excitamur

excitamur ad faciendo bonu et fugiendu malu sit gratia excitans, sed ejusmi illustes et inspirates dinguntr realiter tu a Vtute supnali nobiscu physice recurrante ad ponendos actus dilect, et vitutis, q a remote tenenu, impedimentaq, ablate, sive operas, qa hent raem gr excitantis; Itemq a Vtute supnali nobiscu physice recurrente ad conseruate predictorum actuu es remote tenentes impeditum conseruates, qa hent raes gr subsequentis: q n. qolibet gra preveniens e co realiter cu qalibet excitante et sb. Vegte sed aliqa preveniens dingr realiter ab aliqa et aliqb excitantib et subseqntibus. Ms qa sape contingit vt postqm elicimus actus supnales fidei, spei amoris aut vitutis ex vi gr interna vocationis et inspirationis qa nos prevenit denuo inspiremur et illustremur ad qrenda media glas in bono proposito et predictis actib conservemur sed nova illae illustes et inspirates sunt gra subsequens et realiter dinguntur a preveniente Vtute cuj elicit Tt illi actus fidei spei Ms q non qolibet gra preveniens e realiter cu qalibet subseqte.

Petes an gra prevens taliter qa praevs sit ex subseqns et n. sed maliter illa viz: qa preveniens est! R. rau ejs illius n. pe; q neqt id qa antecit subseq alias sub rae prioris et posterius pet v. ipa distincti ita vt ex priori excite nascatur mot et excit ad novu aliu actu eliciendo (dicitur de conservate eiusdm) Vnde ipa prioris 2 excit erit gra subseqns ipa posterioris erit preveniens

SECT° 5.ª

An auxa excitans, opans, et preveniens dingantr realitr.

S. Tho: q 27 de Verite art: 4 ad 6 docet eand ee gra prevenientem et operantem cu qo sentit Alvarez. eand ee prevenientem et excitantem docet Val: to 2 dis 8 de disp. q 3. punc: 3°

quen: 3 et Suar: si sermo sit de gra. quenente entra et extis ance pois exhorente) lib: 3 de aux.o n.o 4 8 qa qd. illa at ee eand. dci illas 3 qas titulis numeras docuit Vallq. 1a p.e dis: 88 c.e 1o n.o 8 et 9. at e.e b n.o 20. Prapos: 1a 2ae q.iii art: 2o n.o 4 et alij.

His notte e dissentiant nnulli recer q. censent gr.as opants ee influxus qas physice producuntur illustras et inspiratas in qbus cstitit gra. excitans cu n. influxus physicus realiter dinguatur a tio q. p. illam producitur si gra. excitans est tios physicus gra. opantis notte e ab illa dinguatur realiter, [illegible]

Dut in hoc mta mihi dda. ps gr.ae excitante idearii-aliter cu aliqua gr.a quente et opante. 2us n. ideare cu ea sed realiter a plurib. dingui. ratnis 1o dicto cu DD 1a. sent. in 2o cu 2ae (qui differa in fundto) qbus addo Aluarez lib. 9 de Aux: dis: 81 n.o 8. Rao 1i asserti e q. a gra. opans est qa aliqd in nobis opatur ante nru liberum cstu seu nobis libere n. sequentib. et gra. quens e qa quenit seu antecedit liberu cstu, sed gra. excitans aliqd opatur ante nru liberu cstu seu nobis libere n. sequentib. et simul quenit seu antecedit liberu cstu; go. cu gra. excitans est opans et queniens atq ideo idtur cu aliqa opante et quenente. Mi pr. q. opatur in nobis ante liberu cstu qd illustremur qa facit quendo illu.

Et q.a et gra. excitans opatur aliqd in nobis ante liberu cstam, l. non? si hoc dicas g.o l. excit.o q. opatur nil est, l. n. opatr excit.e qd e n. ee excitante, pa. supposita. si dicas ps; go quenit cstu opando et anctat atq ideo excitat opatur et quenit; qd e ee excitante &c. Addo Concil: Trid: sess.e 6a de iustif: c.e 4 n. obscure hoc ipsu doceire. Audi declarat prterea ipsius iustificatis exordiu in adultis a Deo p. Jesum Xpm. quente gr.a sumend ee i. ab eius vo-

cat.e

cat^e q^a nullis eorum existentibus meritis vocantur q^o &c pec-
cata a Deo aversi erant.
Dixerat prevenientes postea dicit excitantes et q^a eas ait nos vo-
cari nullis in nobis existentib^s meritis q^d e ante merita
et liberum illius aliquid in nobis operari seu de operantes.

R^{xo} 2^i antecedens e q^a dantur plures gr^{ae} prevenientes et
operantes quae non sunt excitantes; q^o gr^a excitans non idem eas si
preveniente et operante sed realiter distingr a pluribus ista pe-
tet ans p^r q^a hunt supernales habent rationem gr^{ae} aux^{ius} prevenientis
ipsa actum supernalium ad quos occurrant. Item Divus Th. signore
deputata et preparata ad occurrendum nobiscum supernaliter ad
opera digna vitae aeternae a subter remotas tentationes ablatas
impedimentorum quibus, ut ex dictis constat, et convenit ratio gr^{ae} o-
perantis; q^o.

Pro maiori huius rei luce et aliq^a velles advertas
q^d aux^{us} gr^{ae} prevenientis si adequate et complete accipiatur compren-
dit aux^a prevenientia cuiusque lineae atque ideo aux^{us} excitans
remotivum et physice productivum eo cum ipsa huius colleetis
aux^{us} excitans se hic ut inclusum ab adequato aux^o preveniente
distingr realiter tanquam inclusum ab includente, esto comparat^e
reliquarum partium quas aux^{us} adequatus superaddit distinguatur tan-
q^m res a re distinctae prima et totali.

Unde colliges non valere e gr^a prevenientis seu operans,
q^o e excitans! q^a cum sit de prevenientis et operans absque eo q^d
sit excitans potest stare ans sine conseq^e q^d n^a requirat bo-
nae argumentis impleat; sed neque valet non e gr^a excitans; q^o non
e prevenientis q^a ut sit prevenientis non operans e q^d sit excitans. semper
tamen valet e excitans q^o operans e prevenientis q^a neque de exci-
tans q^n preveniat liberum illius et inter ad illud aliquid operatur.

SECT^o: 6^a

An aux^{us} adiuvans, citans, et cooperans distingant realiter.

Planum e

Clarius e. in viris propijs qd dd sit vez gras in actu 2o adiuvantes ee eand cum cooperante et excitante qd et sentit P. Suares lib: 3o de Aux: c. 5 Vbi qo fit ac illa condicit Vas. 1a p. dis. 88 c. 2 n. 9. Prapol: sec. ante citatus, et alij. Quantum ad gras adiuvantes et cooperantes satis Lauet Trid: ses. 6o de Iustif: c. 5 ait ĩ ꝑ eius excitantes atq adiuvantes eis attentendo et cooperando; nam si gra adiuvanti cooperamur ipsa et nobiscum cooperatur (cum sine correlativa) atq ideo adiuvans de mente scilij e. cooperans.

Vt a. mentem nram plene et plane teneas adverto ante probatos me n. dixisse esse gras adiuvantes ee eand cum excitante, cooperanteq. id n. falsum est. (nam gra physica adiuvans realiter dingr a remotiva concitante ac a gra e moraliter operante) sed gras adiuvantes realiter idearé cum excitante et cooperante, qd perinde e. ac dicere qd in conceptu adiuvantis in actu 2o formaliter importetur excitans et cooperans et eo qd sit adiuvans debet ee excitans et cooperans qm ab vno conceptu fui alter dinqui et separi.

Nunc asserto pr conceptus adiuvantis in actu 2o importat qq H operetur cum illo quem adiuvat sed eo ipso e. excitans et cooperans siqd excitari e. H cum alio ee, et cooperari H cum alio operari, seu qd id e. operari qdo aliud operatur; qo. Ma: qz probatur videtur egere pr; qa n. adiuvatur qs in actu 2o qdo n. operatur qs in cooperatur dicat me adiuvari actu ad levand pondus qd nec tanto nec ad illud levand conor. qo vt dicar adiuvare opus e. vt tunc ego H operer; atq ꝑ ꝗ H sis me operari eo alterum adiuvare.

Pr aliter conceptus cause in actu 2o formaliter importat cooperationem alterius cause et sitas n. tm circa cau sis effectus ad vtraq producti qd e. ee cooperantes et citantes atq conceptus gre in actu 2o adiuvantis e. conceptus cause partialis in actu 2o causis qo conceptus gra adiuvantis importat formaliter conceptum citantis eo cooperantis;

Mi: pr q^a hi receptus cau (seu ad illud et effectum meritorium recurrat;
et n totalis alias est cau adaequata et n adiuvans aliam: q^o
partialis.

Rursus pr q^a valet arbitrium operatur et nil ei cooperatur
q^e arbitrium n adiuvatur: q^o bene valebit arbitrium operatur et
adiuvatur, q^o aliquid ei cooperatur: q^o id a quo adiuvatur est cooperans
et consequenter receptus adiuvantis est cooperantis et cum alicunde cooperans
debet st de tam cum cau cum qua operatur: q^o cum efficere ad quem
recurrit operando receptus adiuvantis erit receptus iuvantis ac co-
operantis.

Pr denique cau quae operatur et caret operante adequata est. sed n sibi dic
de mastro ei: q^o cau adiuvans e cooperans. patet consequentia, q^a si
adiuvans n est cooperans cum cau qua operatur adiuvaretur ab
hac dat aliqua cum adhuc careret cooperante, debere a: cau
iuvante maiori probatur n eget q' poleta.

Dices receptus pr^o adiuvantis e receptus superio-
ris seu robustioris adiuvati n quo debilius, sed receptus pr^e
iuvantis et adiuvantis n e receptus superioris et robustioris si-
quod cum recurrit Deus cum creaturis, n vi ab illis adiuvari, sed
dicatur cooperari: q^o receptus adiuvantis n e receptus cooperanti
atq ideo pr^a adiuvans dicitur realiter a cooperante.

Pro solutione difficultatis adverte nr pr accipi adiuvare
1° pro hoc quod e conferre vires quae cau deficiunt ad operationem
et cau n applicat in actu. 2° quasi in actu 1° habeat, atempe-
rando recursum, ut quod 2^a cau alias sufficientes adiuvat ad operationem concurrendo,
quo una altera robustior aut superior tunc n quolibet dici ad-
iuvari ab alia.

2° pro hoc quod e n utique conferre vires quae desunt
sed quae addantur st a superiori aut robustiori sic cum di
arbitrium adiuvari a Deo ad actus entive supernales et cau
2^a a 1^a vires n quae ad actus supernales Deus, et ad naturales
ipse ut cau 1^a, conferunt st altioris ac eminentioris ordinis et

qua ratio

q^a n^ro emptant r^nes ad cāas robustiorem et nobiliorem.
His ɔmittis rēo x^a priores acceptnes nego ee ma: q^a
n adiuuans n emportat receptus superius q^a pcitte ad
iuuans, sed ad summus malter es vt taliter adiuuans est
Inde eu not in hac accept^e locuti simus recta me.
sylgi antis negamus ɔseqam. Sed ne occultemus qd q^d
x^a posteriores acceptnes rēo in ea accept^e oem g^as ad-
iuuantem n^ro ee ...antes et ...antes n. v^o vice versa
oem ...antes et ...antes ee adiuuantes q^a latius pat ...
...ari et ...ari q pdicto mo adiuuari, et ...de coitari et
...are ...endat adiuuare, adiuuare n ...endit de coitare et co-
...are.

SECT^o VII^a.

An aux^m suffens realitr dingatr ab insuffenti?

Illud videtur in ptem negtuas deerare qd ed aux^m
nil here raem suffentis et insuffentis atq ideo n. opus
unas ab altero dingere. qd a: pit 2^r p^r. 1° ed aux^m
qd e suffens effenti impdeo es prente n. suffecit atq
ideo n e suffens 2° q^a aux^m qd suffit ad unas tentnes
vincend n. suffit ad vincend maiores; g^o suffens et in-
suffens p variet^e tentnes

Nihilominus ed aux^m qd ɔpat^e vnj^s tri. e insuffens realitr
dingr ab eo qd e suffens ɔpat^e eiusd^e. I aliter aux^m qd
ex se e suffens realiter dingi a suffenti ex se. Est
adeo certa mihi rēo vt non q^o de hoc ad misceatur
cred^a nulla negari pe.

P^r 1° aux^m de se et in ge aux^y realiter insuffens e aux^m
realiter inadqus aux^m v^o de se et in ge aux^y realiter suffens
est realitr adqus sed impole ed ee de se et in ge aux^y realitr
adqus

adeqtũ et inadeqtũ separate eiusd. q° impole e. id aux.^m de se et separate eiusd. ẽe realiter suffens et insuffens, ipsa tenet mi: co patet qd insuffens e. qd n. adeq. nesstes effect. sed vlora qd requi aliud ad effctũ sed hoc e. ẽe inadeqtũ; g°. mi. pr. q. aẽe inadeqtũ dicit vlterius aliqd requi. ẽe adeqtũ n. requi aliqd vlterius ẽe inadeqtũ e. ẽe ptẽ ẽe adeqtũ e. ẽe totũ. sic id realiter ẽe tale vt ipsa eiusd. aliqd vlterius requiratur et n. aliqd vlterius requiratur vt sic totũ et ps e. vo impole; g°.

Pr. 2° ẽe de se insuffens e. de se n. pse sufficienter cãre. sed impole ẽe de se suffens e. pse de se sufficienter cãre, sed impole e. id ipsa eiusd. pse de se sufficienter cãre et n. pse de se sufficienter cãre. g° impole e. id ipsa eiusd. ẽe suffens et insuffens, atq ideo insuffens de se nrio debet dingui a suffenti de se. ~ Pr. 3° si id aux.^m ipsa eiusd. tri fi ẽe suffens et insuffens saltem qd de insuffenti ex se fiat suffens, t. q° nc aliqd ei superveniat in linea aux.^ij tanqm? si 1^m; g° id aux.^m qd erat insuffens n. fit suffens sed ex illo et superveniente fit aliud novũ qd e. suffens, quemadmodũ qdo cãe inadeqta pexistentes supervenit alia secda illa n. fit adeqta, sed ex illa et hoc resultat 3ª denetee qe e. adeqta. si 2^m! g° antea erat de se suffens in linea aux.^ij cũ impole sit aliqd de se, et in alqa linea n. tale fieri de novo tale qn in illa linea recipiat aut acqrat alqd novũ.

Pr. 4° nõe aux.^ij suffentis illqm° illud cui in linea aux.^ij nil dee. ad effctũ qdqd sit si desit qd extra lineam aux.^ij) et nõe aux.^ij suffentis illud cui in linea aux.^ij alqd dee. sed impole e. qd eid. aux.° ipsa eiusd. tri. aliqd desit in linea aux.^ij et nil desit in ead. linea; g° impole e. qd id aux.^m sit suffens et insuffens ipsa eiusd. tri, et sqter debet vnũ realiter dingui ab alio.

Nunc ad rões oppositas sets ea durnorat pbari 2° qe a nobis n. negantur 1^u (in argto e. 2us) pse iungere qd ead. en-

titas aux.^ij

entitas aux.ii pe quidestauxvt in 2a pbat. dr ee suffens et insufficiens

idq libenter fatemur et tm negamus pe hoc vere ipsu eiusd

rei (nec a. tu nunc illgo eas eaas cui datur, q effus pro qo

datur, et circumstantias difficultatis esse, ne qo vires eaa

fuerint debiliores eo aux.m debet ee maus caeteris pibus et

ipu eiusd effus.) 2us (in argto e. 1us) qo pbat et n. negamus

e. qd ead entitas aux.ii pet nunc denarie suffens nunc insuffens

sumpta suff.a pro pda pr.a et n. empedita, et insuff.a pro remota

seu empedita qa vae nos blasfamus in vora sele nas si ab-

lato impdti n. pertineat ad aux.m remotiuu eo qd e pda impdta

aux.ii e ex se suffens in linea aux.ii. si vo ablato impdti

spectat ad aux.m remotiuu, qdo auferer addit aliqd auxilij

ex quo et anti resurgit nouu adequs realiter a priori dir.

tu qd e suffens.

SECT.o 8a.

An aux.m efficax dingatur realiter ab ineff.a

Priusq lites dirimamus supponend n.ferii rpatd

inter aux.m eff.a et ineff.a pater insuff.as ita vt ee ineff.a

pueniat ex insuff.a, nam si ex sec.e pcedenti cstat aux.m

suffens realiter dingi ab insuffenti a fortiori dinguetr eff.a

qd vt minimu claudit reapso suffentis, atq ideo si ineff.a

sit insuffens palas e. ab eo dingi eff.a.

Sermo g.r e. de ineff.a qd alunde suffens et illud opa-

mus cu eff.ci ingremusq an ab eo realitr dingatur, diximus

a. sec.e anti 3.a ee quis aux.ij eff.cis alterus qd importat ex pte

sui et in actu 1o vires abundantissimas et copiosas vltra suf-

fentes quis seu n. impetes sites effus, alterus qd sibi infalli-

biliter associat effus pro quem m., aut ill.s efficere n. cstituer.

3us qd e suffens et cstituit in rae eff.cis pro eff.a sicut eaa in rae

eantis

cantis q̃ caltes; qbus sua gpte diximus vere tond gra ineffas
unde ipat⁰ fiet singulorum cum singulis sibi rentibus.

Non hac docte et accurata separe auxiliorū veunt
doctores cum ptentes qd definiunt seo gralius loqū de effi et
sufficienti, accipientes n p illo abstrahit ab efficaci, et
ineffi sea qd effus hēre pt et illo caret vt enter alios clarè
explant. Suar: lib: 3⁰ de aux: cᵉ 6⁰. Aluarez lib: 8 de Aux: dis: 72
nᵒ 3⁰ vla dff. et alias duos⁰ q faciant in auxⁱᵒ effx et suffcis
eet inepta si suffens caperetur pat e. qd ēe effi et ineffi
perinde ac si qs dderet anal in rale et anal nunq n diui
sus debet ēe membrus dcitris.

1ᵃ qr sentᵃ sub hac gralte dcit auxⁱ effx. n. dingi
realiter sea in sua entᵉ ab ineffi. Ita Ruyze. 1ᵃ pᵉ dis: 23
cᵉ 8 nᵒ 92. et clarius dis: 29. cᵉ 2⁰ nᵒ 32. Maret: dis: 2ᵃ de.
Aux: in 3ᵃ pᵉ dis: nᵒ 6⁰. Mol: in concordia qᵉ 14 art: 13. dis: 39
vla deinde falsus. P Montacus in dis: theol: dis: 6 cᵉ 4 vla
porro autē. Pennotus in propugnaculo humanae libertis lib: 9⁰ cᵉ
4 nᵒ 1⁰ vla amittimus. Suar: lib: 3⁰ de aux: cᵉ 22 nᵒ 3⁰ et a-
lij. 2ᵃ realiter sea physice dingui in sua entᵉ ita Alua:
dis: 22 nᵒ 2 vele 2ᵃ. Alberda 1ᵃ pᵉ qᵉ 19 dis: 48 nᵒ 18 vla
3⁰ dico. Mat: Rispolis trac: de Proves: lib: 2⁰ qᵉ q'ta ar. qr
Nauarrete 3ᵃ pᵉ tron: 19 de Aux: art: 4⁰ vla 4ᵃ pro. et e.
cois inter PP. Predicadores. Imo Nun: Caucl: 3ᵃ pᵉ lec: 62
art: 5 pag: mihi, 142. columna: 2 vla Sed iam. dixit auxⁱᵒ
effx qo qs dcitur excedere qsi entitus sia auxᵃ sufᵃ
qbus sit hueri.

SECT.⁰ 9.ᵃ

Quæstio decuditur, et propria Sententia.

Vidimus qd alij centerent superest videamus qd et nos.
et quibus

et quibus et omnes fimus adhaerere, qd varijs rellb probabi-
mus. 1a aux^us eff^x qdeq illud semp aliqd addit reale sup
ineff^x. convenio in hac parte cu autoribus 2ae sententiae, et si
bene intelligamus n. contradicimus 1ae. Pr 1o si aux^us eff^x nihil
reale adderet supra ineff^x aux^us ineff^x esset realiter eff^x;
qd falsissimum est, praesertim si aux^us eff^x sit ea illis quae an-
nexa secum habent operationes alias in eo q n. converteretur daretur
aux^us eff^x ad conversionem (siquidem datur sufficiens, et nil alterius
additur ab effici) nec tamen daretur conversio. Seq 2o pr q^a illud
aux^us e. realiter eff^x cui nil reale deest. vel sit eff^x sed si
aux^us eff^x nil reale adderet sup ineff^x nil illi deesset ut
esset realiter eff^x; q^o esset. Mi pr q^a si aliqd deesset certe il-
lud esset qd aux^us eff^x adderet supra ineff^x.

2o: impossibile e. qd dentur omnia constitutiva realia et n. detur
reale constitutum; q^l si n. datur reale constitutum, deest aliquod
constitutivum reale. Utraq propositio e. luce meridiana clarior. nunc
sic posito aux^us ineff^x n. datur realiter eff^x q^o n. dantur
omnia constitutiva realia effic; q^o ut detur eff^x debet addi sup
ineff^x aliqd constitutivum reale qd prius deerat. 3o impossibile e.
qd aux^us ineff^x fiat eff^x per praecisam additionem alicujus realis
et desinat esse eff^x per ablationem alicujus realis quin eff^x addat a-
liqd reale sup ineff^x sed ineff^x fit eff^x per praecisam additionem alicujus
realis et desinit esse eff^x per praecisam ablationem; q^o. ma: videtur
clara. mi: pr. q^a si addantur vires et aliqd unde inferatur
operatio et actus ipsa operatio tunc fiet eff^x atsi ea auferantur
fiet ineff^x; q^o. 4o pr q^a aux^us eff^x nomine addit sup ineff^x
efficaciam de hac ratione effici. seu illud quo dicetur locus a: in-
effici; seu efficacia e. aliqd reale saltem per fundamento [illegible]; q^o ad-
dit aliqd reale.

Dico 2o aux^us eff^x per efficacia vires intrinsecas abundantius ac
ultra sufficientes) realiter distinguitur in sua entitate ab ineffici sibi ex
adverso respondenti: convenio et in hac assertione cum 2a sententia et pr 1o

si

he; aux^ω ineff^x quit oponetur effei dicto mo· dicet caret^as vi
rius qas realiter sit eff^x in sua entea ent^e sed id qd imptat
caret^as aliusq^s qd alterius sit realiter in sua intea ent^e
realiter dingr ab illo: g^o aux^ω eff^x in dicta acceptne
realiter dingr ab effei sibi opposito.

Pr 2°: aux^as eff^x et ineff^x pdicto gre eff^a et ineffica
se sit sicut qltas remessa t mediocriter insa et intess^a sed me-
diocriter insa dingr realter ab entess^a sed^r entess^a ad plures
gradus et ptes (sequor meliore sentias q^r in Phia docui) qbus
realiter caret mediocriter insa g^o aux^ω sic eff^x dingr realitr
ab ineffei. Pr 3° vires aux^ij sit aliqd illi entuis sicut vires sive
tt de ent^e illius. g^o aux^as qd sit plus virius sit plus de ent^e seu
entuo; g^o cu aux^ω eff^x in pdicta accepre sit plus virius q^r in-
eff^x habit sqter plus de ent^e atq adeo entes realtr denotas ab
ent^e aux^ij ineffeis, seu qd id e habit entes qa caret seu n
sit ineff^x.

Dico 3° aux^ω eff^x sumptio n p eo qd dicit plus virius
in sua ent^e sed p eo qd sibi annectit opares n eo qd sit eff^x
realiter dingr ab ineffei quit ineff^x n· dicet minus virius sed
caretas opatnis aut illatnis opis. zuenio in hoc cu 1^a sentia
et p ead nunc addo Mol: in zcor: q 14 art: 13 d 39 v^la
secunde falsiu et v^la hinc 4° loco, ac posses numerare alios
cu sit coir DD sociis.

Pr 1° ead entitas aux^ij si oferatur in circumstijs
opportunis et zgruis (sed ut existimo ubi retess^a e menor) e
eff^x si in insgruis ineff^x; g^o n· eo qd aux^ω sit eff^x px^o
eff^x dingr realiter ab ineff^a. Patet zqa q^a si eo quo din-
mo dingr realiter negret ead entitas aux^ij nunc subire denoes
effeis nunc ineffeis. ans (ptergs qd e de mente S. Aug: referendo)
p^r q^a aux^ω qd collatu in circumstijs oportunis et zgruis sorti-
tur effus et impetrat illas in n zgruis nec sortitur nec impe-
trat, sicut zingere qd ead preces in sabstijs oportunis obtinoat

quod

quod volumus secus 3° in importunis.

Pr 2° si aux° sufficienti arbitrium consentiat aux^us erit eff^x si dissentiat ineff^x, sed per arbitrium consentire et per dissentire eid aux° (alias destrueretur libertas) g° per id aux^am sufficiens esse eff^x et per esse ineff^x atq ideo n. necesse est qd eff^x distinguatur realiter in sua ent^e ab ineffici. 3° n. magis repugnat qd ead entitas aux^ij sit esse eff^x et ineff^x q° qd ead entitas Petri sit esse alba et nigra, 2us n. repugnat, ut manifestum est, g° neq 1us atq ideo entitas aux^ij effic^is n. esse ea dist^a ab ea quae foret ineffic^is.

SECT.° IO.ª

Aliquibus obiectionibus satisfit.

1ª obi° desumitur ex eo qd 3ª assert° n. videatur esse 1ª conclus. n. sic qdcq aux^us eff^x eo qd tale sit, addit aliqd reale supra ineff^x ut in 1ª assert^e dr; g° qdcq eff^x eo qd tale sit, distingr realiter ab ineffici contra id qd dr in 3ª concl. conseq^a pr q^a id distingr realiter ab alio qd superaddit aliqd reale. R/ 1° eod pacto distingui per se albus distingi realiter a dulce et frigid ab albo atq ideo n. posse pdare de eod subiecto qd sit dulce frigid, et albus. Pr ideo illud distingr realiter distingr ab alio qd superaddit aliqd reale, albus addit supra dulce aliqd reale nempe albed°, et ita frigid^or &c unde nec sit in sacaro dici albus esse dulce, nec in nive frigid esse album.

R/ 2° concesso ante negado conseq^a. ad probatnem dico illud distingui realiter ab alio qd in recto superaddit aliqd reale, n. in obliquo, alias ea a potens canere distingueretur realiter a seipsa l eat q^a d cat addit calte^e quae realiter distingr a pote canendi; g° aux^us eff^x eo qd tale sit aliqd reale addit supra ieff^x sed q illud n. addit in sua ent^e sed in obliquo importat aux^us qd de eff^x illud

addit

addit n. e. entitas realiter dincta ab ea quae illud n. addit seu quae sit inefficax.

2a desumitur ex eo qd entitas aux.ii eo qd plus sit debeat realiter dingui ab ea quae minus sit ut facile osten- dere ea quae adduximus 1o 2a altere, sed entitas aux.ii effis eo qd effx sit plus sit q. entitas ineffcis; go entitas aux.ii effis eo qd effx sit, debet realiter dingui ab ente ineffcis. mi: pr qa plus sit entitas quae impetrat illas et vi sua facit arbitrii operari, qo quae n. importat, sed frustratur effui quas ab arbitrio fieri conabatur, illud sit entitas ineffcis hoc en- titas ineffcis; go.

R. nego mi: ad pbatem nego ma: tm inde infertur qd entitas effcis plus faciat n. aute qd plus sis nas saepe itin- git qd minus faciat, q plus sit eo qd maiores inveniat resistas deteriorem dispositem, et subiectu minus aptum, qlter dicimus ene- rgie sit in aux.o ineffci qd si aliqdo in se maiores vires heat q effx ut bene notavit Heryce, l saltem n. minores tn qa ei arbi- trii resistit et n. resistit effci aut qa voltas invenit minus dispo- sitas n. impetrat illas quam tn impetrat effx tametsi vires maio- res n. heat nec maiores conatus impendat.

3a desumitur ex eo qd aux.us ee effx realiter dingatr ab ente auxilij ineffcis go eo ipso qd sit effx realiter dingr ab ineffci. patet ogtra. q. eo qd sit effx sit ee effx, sed ee effx e re- aliter dingui; go eo qd sit effx sit realiter dingui seu e re- aliter dinctus. ans pr qa datur entitas aux.ii ineffcis quae heat ee aux.us effx; go aux.us ee effx realiter dingr ab ente aux.ii ineffcis.

Ingens argato! quae multoties solet occurrere et cui plures faciat conbine a namine quae videris expedit. R. 1o sie istare in seretis ut pbemus hostias frigid realiter dingui ab ente hostiae albae, sed qd di calefis datur entitas hostiae alba quae heat ee frigid; go eo qd sit frigida realiter dingr ab albo. R. 2o rectto

anti

anti negando consequentiam. Ad probationem secundae maioris quae fiet clarius gratia dinguii dingo minorem. sed esse effectivum est realiter dinguii ipsum esse effectivum concedo minorem; est realiter dinguii illud quod denotatur effectivum nego minorem: dinguo et consequens ergo eo quod sit effectivum sit realiter dinguie id quod denotatur effectivum nego consequentiam sit realiter dinguii ipsum esse effectivum concedo consequentiam.

Pro cuius maiori explicatione diligenter aduerte facile confundi et aequari esse auxilii efficacis cum habere quod est esse efficacis cum tamen unum ab alio distinctum sit, quemadmodum distinctum est esse Petri albi, ab ipso esse albus. sicut non esse Petri albi non est esse albi sed esse albus fuit abesse ab esse Petri. ita esse auxilii efficacis seu quod de se sit auxilium effectivum non est ipsum esse effectivum, sed esse effectivum fuit ab esse, ab esse auxilii, quod denotatur effectivum; ergo esse auxilii efficacis est illius entitas quae denotatur effectivum, esse vero effectivum est habere efficaciam ad modum quo esse Petri albi est entitas Petri quae dicitur alba esse vero albus est habere albedinem. Unde cum non recte valeat Petrum habere albedinem seu esse albus realiter dinguitur a Petro; ergo Petrus albus realiter dinguitur a Petro. ita nec valet auxilium habere efficaciam seu esse effectivum realiter dinguer ab entitate auxilii efficacis; ergo auxilium effectivum realiter dinguitur ab inefficaci.

Dicas haec est bona consequentia haec entitas auxilii est effectivum et illa non est effectivum ergo haec realiter dinguitur ab illa ergo eo ipso quod auxilium sit effectivum realiter dinguitur ab inefficaci alias non valeret nec legitima foret praedicta consequentia. Respondeo 1º et bene valere haec entitas est calida et illa non est calida sed prius frigida; ergo haec non est illa ergo eo quod una entitas sit calida dinguitur realiter a non calida sed frigida atque ideo neque eadem entitas nunc esse calida nunc non calida sed frigida, vel quae nunc est calida non poterit esse frigida.

Respondeo 2º consequentias esse legitimas pro eodem tempore quia eiusdem, rei sistentiae, illiciteris circumstantiis vel tamen, quia cum efficacia et inefficacia sit contra incompatibiles et inter se repugnantes nequeunt eidem enti pro eo loco ac tempore

et

et ipsa eiusd. + suerine, et n. ee. legitimas ducere ita. ut hac hanc . hoc entitas e . efft, illa in alijs circumstijs & resistente arbitrio. n. e. efft q°. hac entitas realiter dingr. ab illa. et hoc debebat pbare & impugnare nra ora. ex qa. tm stendemus n. ee. ad aux. effic potere dinetas ent. ab ent. aux. ineffis sed pe eans entitates p. Ditite circumscribens, dispoñe, et resistians subie utraiq denoatnes et fam.

Quæst°: 6.ª

An effª: aux? sita sit in phyca pdetratª, seu-trante?

SECT: 1.ª

Natura, et propriet.es phyca pdetratnis.

Multa docent ac pdant de phyca pdetratª q illas defendant. Quæ ne videat fictas aut credamur mentiri Rosté, singulis attributis seu pdes autores speciatis designabimus. Locaq sigillatim referemus, ut si cui placuerit facile videat.

Et ut pmittas qd pmotes n. ideo appellant physicas qª in sua entª qd physicū sit, sed qª talis Utis e ut physice detret volt.es ad opans ut ea posita infallibr sequas effetus. 1.us docent pdetrates ee. requisitas ideo nro ad opatné ut nil pmus sine illa. ita Mag: Alvarez: lib. 3. de aux: disp. 22 nº 33. Ioan: a S. Thoma: to 2º nalis Phil. q.e 25. artº 2º. Vla. 3ª sentª. et Vla ex pdus. Iosephus a S. Maria in Uni. Theo. q. 4 artº 4. Vla Supponendo 4º. Vla Deinde, et Vla Postremo. Vasquez, 1ª p.e q.e 14. articulo 13. post 4as velas et q.e 23 art 3º dub: 3. Lumel 1ª 2.ae q. 1012 art: 2º q.e 4. Navarrete to. 2º 3ª con: 15 § 8.

et satis

et satis clare colligitur ex Albelda 1ª p. q. 19. art. 8. dis. 6ª aliisq. Thomistis doctis ac p[r]eclaris. Addunt praeterea auctores p[r]aemotionis (ut vide- re apud Aluarez dis: 18 de Aux: nº 4 et dis: 122) non tra Deu[m] p[rae]determinare res et vilissimas et abiectissimas ut culicas, mul- cas esse (de quo id. Aluarez dis 28 nº 9º) in ordine et praelare go. ad subst[anti]a[m] earu[m], sed et quoad res co[n]trarias plares entis de- ratas esse. an a p[rae]motionis multiplanda sint q[uia] multiplic[antur] co[n]traria videtur his autoribus negare, siquid nec eas multi- plant q[uia] multiplic[antur] motus, [illegible]. [illegible] Joannes de Maria in trac: Theo: q. [illegible] art. 3. dicto 8.

2º docent p[rae]determinat[ionem] physicam p[rae]venire actu[m] liberu[m] [illegible] seu conferre a Deo et dare antequam videat usu[m] liberu[m] [illegible] voluntatis sic Nauarrete to 2º q. 12 [illegible] q. 19. art: 8º fol: (mihi) 149 et sequentibus et [illegible] uers: 21. fol: 177. 178. et 179. Aluarez lib: 3º de Aux: dis: 22. nº 8. et dis: 23. tandemq. lib. 12. dis: 122. nº 12. Ioan: a S. Thoma. ubi neg[at] ratu[m]. Ubi illo et p[lu]ris. Ioan: a S. Maria. Nunno Cabeludo. et alij. Ratio est clara in p[ri]ncipijs His: nam si non anteca[e]deret nostram liberam operationem [illegible] p[rae]moveret nec p[rae]determinaret voluntas ad talem o- p[er]ationem: atque ideo non egeret p[rae]determinatione physica ut aeriter ostendant

3º docent non esse in nostra potestate recipere hanc physicam p[rae]determinationem sed a solo Deo p[ro]duci et in illa recipienda se here [illegible] passive vol[untatem]. sic Nauarreto to 2º q. 19. art. 8º 9º uers: 21 de physica p[rae]determinatione § 17. Alu: lib: 3 de aux: dis. 23. nº 24. et deducitur et alijs, imo et ex dicto p[r]eced[e]ntis, nam quod confert antea ad liberam operationem ut confert et p[rae]exigitur p[rae]determinatio non est in nostra potestate sed habetur independenter ab illa, alias vol- tas deferret p[rae]cede[n]tem ipsius re[ce]ptam quod exigit ad ipsam, et conferre eam de- pendenter ab ipsa, quod a se procedere non sine multa implicatione. Unde dicunt dare p[rae]motionem [dis]negare, pendere ex mero beneplacito Dei, et addunt pendere et ex nostro beneplacito quod p[rae]motio aeter nobis-

cū recurrat, et operetur.

4º docet cū nāa pdetratrix, od pugnare operatū ac proinde emp.le ēē qd voltas recungat opatū cū physica p detrate: Unde, fit qd voltas qmvis ēē subjicit n. ptt resistere Id infaliter opat. qoea hanc relatiuā dicunt emp.le pmot seu auxw effe mouet volte et voltas n. sentit. ita Nauarrete in 2º in qe 19. artic: 8º. 1º ver: 21 de pdetrate physica. pag. 839 col. 1ª et n semel alibi. Alu: lib: 3 de Aux: dis: 22. nº 23. et dis: 2 3. nº 23. lib: 12. dis: 122. nº 18. Medi: 1ª 2ae qe 109. art 10. q sua 2ª ubique repetit 3ª pe. Zumel 1ª 2ae qe 23 art: 3. Vannes 1ª 2ae qe 23. art: 3. dub: 3. rele 7 et 2. 2ae qe 10 art: 1º. Ioan: a S. Maria. ttu Tho: tco qe 4 art. 6. Vlu deco 3. Le cerma, et alij qos citat et sequ Math: Rispolis lib. 2º. qe 1ª.

Unde sqts docent ex suppe qd det. physica pmoto ēē nria opate seu hanc ē illa seq nrio n. nessite ante, seu vt ipsi vocant sqts sed Matris et sqtt ex suppe tali facta, ita vt recta valeat dari pmoto ad talē opatē qe dato talis opate, qo sqtiā nec Deus ipse impedire pr supposita pmote quæ ē ans. Vide Vannes sup in respn ad 6. et ad: 4º ad 7. Cabesudo 3 pe. qe 62. arto 5. qe sua 1ª. et adhuc latius qe 2ª art 3º ad 6as Nauarretes 2º to: dver: 21. §18. Cabrera et alij.

3º docent hanc indegas pdetratrix qo cāe 2a liberte hent ad opand nascē ex 2ee ce. 1º ex subordinate cāli q hent ad cāā 1ª (qd cōe ec ē cāis naliluis) 2º ex endria intea, et cali voltis seu cāe liberae. Rāe 1e capitis, egent pmote vt splento actus 1e. Rāe 2e egent eado vt detrate, et applicite ad opand. nā cū voltas creata negat ēē 1u detrans neqt se detrāre, nisi prius a cāa 1ª deret. ita Alu. lib: 3º de Aux. dis: 23. nº 25. Ioan. a S. Maria ttu Tho: qe 4. art 4. Vlu supp 4. et Vla deinde. Nauarrete to 2. qe 17. ar. 8. dver: 21. §8.

Ex dictis colliges longe alteri nāe pmotē q admitit Gul: Gibelieuf lib. 1º de liberte ce 29. nº 8. sqd dicit nos pe ei resistere, et ab ea recedere qn ad hoc recurrat ad Ttas diuīā vt Tho: recurrunt, atq ideo videt admittere nāe huji pmotis quod cū illa sponatur oppositum.

Sece:

SECT.ª 2ª

§. Punctum difficult.is Doctorũ sent.ᵃᵉ et Visis electis.

Praecognita iam nãa pmotnis. rogamus an aux.ᵒ eff.ᵃ sit phyice pmouens ac pdetrans, et ideo eff.ᵉ qᵃ phyice pdetrans, ita vt eff.ᵃ illius stistit in vi pdetrandi phyice volt.ᵉ ad opat.ᵉ tali energia et eff.ᵃ vt emplicet et q dei poas. cum illa ppni oiiistus. 1ª sent.ᵃ affirat. ita Math: Risoles. trac: de pdefinitionib.ᵘˢ lib. 2º multoties. Aluarez: dis: 23. ~~et logitibus~~ 82, 83. et seqq. Nauarrete. to: 2º tota. quer: 20 da aux.º effi: Cabeludo 3 p.ᵉ q 62. art: 5º q.ᵉ sua 2ª. Vtu 2ª sels. et sape alibi. Vannes. 1ª p.ᵉ q.ᵉ 14. art: 13. q. 10. art: 8. q.ᵉ 22. art: 4. q.ᵉ 23. art: 3º. Cabrera 3. p.ᵉ q.ᵉ 18. art: 4. Nazarius 1ª p.ᵉ q.ᵉ 22. art: 4º. Zumel. sapius Bartol: a Medina. Ledesma. et coiter Thomistae.

Vnde haec sent.ᵃ pfriter ad sua pria docet aux.ᵒ eff.ᵃ here eff.ᵃᵉ ex intra sua nãa, oo q endependenter, tã a nro arbitrio, et libero copat.ᵉ, qᵃ a scia pdit.ᵒnata, et c.ᵗˢ siys pplex.ᵉ, loci, tpis. Atq ideo vbieq et qdocq pferatur, dicunt here. sgruit.ᵉ et ex efficax, differreq intec, et ealter a suffenti, et q sua intrader tit.ᵉ et nãa inferre infalliter opat.ᵉ qn fieri et dicimetur pii hac copulatiua vª stat aux.ᵒ eff.ᵃ in oe cntunseuo qd habet ad suert.ᵉ et voltas n: moritur. sic Aluarez et alij.

Praeterea docet, hanc eff.ᵃᵉ aux.ⁱⁱ ex quente ipqu nri liberi p. stas atq ideo copta ee priusqs hi sttus, imo ex vi illius detrarie volt.ᵉ vt pentiat, vnde haec talis e vª, ideo voltas vult et pentit qᵃ dat aux.ᵒ eff.ᵃ. haec a: falsa, ideo dat aux.ᵒ eff.ᵃ qᵃ voltas et ptentit. Haec ite vª ideo voltas ptentit qᵃ aux.ᵒ hi efficacia. haec vº falsa ideo aux.ᵒ hi eff.ᵃᵉ qᵃ voltas ptentit. ita Tho: citati.

Deniq docet ea oia de aux.º effi qas de phyca pmot.ᵉ diximus sent.ᵉ anti. cu n aux.ᵒ eff.ᵃ, in haec sentia claudat in

sue reeptio

Suo recepta intco. et cali efficacia et hoc fit phyca prædetratio, seu vis phycæ pdetratua, ea ei cuenire debent qæ ppria et calia Ti pdetratri.

2ª sentª huic extreme opponit. aitq nec effªs auxis consistere in phyca pdetrat. nec auxª in ee vim enteã pdetrandi et sic infaliter inferendi effm, vt repet eos illius entª opponentes. ita pgnes inª tam ex nra societ, q; alienis. ex nra qd societª Citi. Molina in Icor: qª 14. art: 13. dis: 39. et 40. qª 23. art: 4. dis: 1ª memb: 6 et 7. et 1ª pª qª 14. art: 13. dis: 15. et 18. Vasq: 1ª pª to: 1º dis: 88. a cº 7. Suar: multoties tribus lib. de auxilys. sed pserti lib: 3. cº 8. et sequtibq Tannerus to: 2. dis. 6 qª 2. dub: 3º. Martinus Kresenus lib: 1. de Vcia cº 1. nº 42. Vlu latis item. et lib: 4. cº 13. nº 110 et 111. Meracius to. 2º. trac: de Gratia dis: 5. sec: 1ª, 2ª, et 3ª et sequtibq. Belarm: de Gra: et lib: ar bitrio. lib: 4 cº 14. lib: 6 cº vltimo. Less: opusc: de grª effªi cº 3. a ditnis nouisstª. Valen: 1ª 2ª. dis: 8. qª 3. punc: 4. Iustinianus in epist: ad Rom: cº 9. Vlu 16. Magalaanes. in epist: 2ª ad Tim: cº 2. Vlu 7. Maldonatus Ioan: 6. Vlu 44. et sequtibq Albertinq 2º Corollario theolo. et 6. pro Phcn. pric. trac: 1º dis: 6. cº 2º. Franc: Cotterus. Fonseca, et Salas. vt pterea alios tam expositores diuinarum literarum qz scholasticos.

Ex alienis. Alphon: Curiel lib: 1º 2ºuersicarum. Suer: 7. quæ est caput 4 Sap: art: 4. et lib: 2º 2ºuersia 4. in ordª a nº 160. Pennotus in ppugnaculo humanæ libertrtis cº 9. Petrus a S. Ioseph de Iecordia: Faber de pdestª dis: 60. cº 3. Mascharenios in opere de Auxilys dis: 2ª in 3ª pª dispustnes a nº 9. et 4 pª nº 18. Pesazius. 1ª pª. qª 19. art: 8. dis: 2. et 2 2ª. qª 111. art: 1º dis: 4. et 3 pª. qª 18. art: 1º dis: 3. Stapletonus tum in promptuario Catholico et Feria 6. hebdom: 2ª Quadrag: ad illa vis sanar fieri? tum in Antidotis Euangelicis. Math: 2º Vlu 22. ad illa si in Tyro, et Sydone. Ioan: 1º Vlu 13. et sæpe alibi. Castro lib: 6. 2ª herese Vbi gratia heresi 1ª et lib: 9.

Vbi

Vbo libertas Haeresi prima. Basilius Ponte q. 4 expositiua c. 3. Diotalebrias, et plures alij: quorum longum catalogum faciunt Tannerus et Marcharenias. potissq tadium esset, cum in his temporibus DD maiori no. sent.a indigeret.

Solum aduerto viros grauissimos his et addere nonnullos ex Dominicana Familia q physicas pmotiones antea ad nras liberas opat.s sic volt.s ad opand. applicantes et detrantes, ut cum illis neqt opponi seu iungi omnino rejiciant tanq. ex oppsitos cu liber.e, inter qos annumerant Sotus lib. 1o. de nra et gratia c. 16. Catharin: in opusc: de Pdest.e et Reprob: c. Vlt: Soras 1a. 2.e 8. art. 1. Capreo: in 1o. denct. 38. q. 1a art: 1a. et Caietanus.

Tamquo huic Vltimae qli natiuo pondere adhasi, q.a verior illa facilis et ad tuenda huma libertatis apta et accomoda est. n. tn. 3.rias censuras appengas, q.uis plures eas appellent, improbabiles, erroneas, empolas, haeresim Lutheranas, Caluinam.. cu ii tanti viri eas doceant suffit eorum autoritas ad reddend. illas pbabiles, et securams.

SECT.o 3.a

1.a rao ex eo qd 3.ria sent.a videatur aduersari Con: Trid. et Sen:

Pr 1o nra Sentia. si aux.m qo a Deo excitamur, et mouemur qpo suertimur, et gratiam obtinemus, ql esse eff.t, physice pdetraret, eu dissentire n. pet arbitrium, nec resistere, at dici negt qp eu resisti n. pet; q.o DD e. aux.as qo suertimur, et gratias obtinemus, n. physice pdetrare, et dder nec illius eff.a rsistere in vi physice pdetrante vt adarij volebant, dqpa patet minor et videt clara ex Conc: Trid: et Senonensi. Trid: n Sess. 6.a de iustificat.e c.a 5.o ait: eidem gratia libere assentiendo et cooperando disponantur, ita vt tangente Deo cor hois p Spus sancti illuminatione

minat. nec ho ipse nil ôo agat inspirat. illas recipiens quippe qui illam abjecere pt. Abjecere a: ex eo dicere et resistere, cui n. sit abjicere recept. sed operat. ad qd mouet. Deinde Canone 4 si qs dixerit liberum hois arbitrium a Deo motum et excitatum nihil operari assentiendo Deo neq. pe dissentire si velit Anathema sit. Senonense vo celebratum anno 1528 in decreto 14. n. minus clare loqr. nec deniq tale sit Dei trahentis aux. cui resisti n. pt. et inferius explat nâe huius tracti: trahit qd Deus, sed ex eius odore currimus n. vi, n. unco raptamur.

Ma: pr qa pe dissentire et resistere mot. et pe opponere dissens, seu oppositum opatnis cum motione, sed si aux. physice pnetraret, aut pmoueret n. pet cum mot. illius opponi dissus, aut negro opatnis, qo n. pt ei resisti nec dissentiri. Mi et sqla cohaerent. Ma: pr: qa actu dissentire motri, vocatri, excitri, inspiratri e. actu opponi et sse ei dissum et negtnes opatnes cum mot. vocat. esse. nec ri dicimur resistere motri et vocatri ni heant opat. et sortiant effm ad quos dant (de hac n. resistea loquunt Concilia) qdo nec mouemur, nec vocamur eo, sed qdo vocamur eo spernimus rere: qo pe dissentire et resistere, e. pe opponere dissus cum mot. et vocat. Pr sqla: qa pe dissentire et resistere, e. pe ponere ipsum dissentire actu (qd diximus sum opoleius dissa cas vocat. et mot.

Pg 1o: pe dissentire, e. pe opponere oppositum opatnis, cum mot. et vocat. sed si mot. aux. eet physica, n. pt opponi oppositum opatnis cum vocat. et mot. qo n. pt dissentire. Ma: pr nisi opponat oppositum opatnis cum mot. et opat. n. dabit dissus qo n. pt opponi oppositum opatnis cum mot. et vocat. n. poterit dissentire: qo pe dissentire, e. pe opponere oppositum. Pg 2o: n. possumus qd impole est: sed si aux. effx. hat vim physice pnetrantes impole e. dissentire: qo n. pumus dissentire. Mi: pr qa impole

impole e dissentire nisi pit poni qd reqr ad dissentire, sed n. pt poni qd reqr dissentiri, seqd ad dissentire reqr qd aux. nos moveat ad opus et opus n. fiat a nobis, qd e. stas opstus, et 2 plenae sd adaris impole; qo impole est dissentire. — Dsz 3o. ponere oppositum opatnis in stu diviso motnis et vocatnis, n. e. dissentire motni et vocatni, sicut ponere opposit peccati in stu diviso peccati, n. e. dissentire peccato, nec e. 2dicere; qo pe ponere dissensum in stu diviso motnis et vocatnis n. e. pe illis dissentire. Prqfia: qa n. e. pe dissentire eo qp aut qa rae, posito n. ponitur dissentire: qo ut dicatur pe dissentire n. tm debet pe ponere oppositum in stu diviso motionis quia hac ratione non est dissentire, sed etiam in sensu composito.

Dsz 4o. si n. obstante qd aux. effr eet physce pdetrans per arbitrium illi dissentire da ab arbitrio fieri qqd ex vi talis poss pt, t qo tunc eent st physca pdetrato aux. et dissus l non; si pus eam das 2poni opatio opatnis cu physca pdetrate aux., qd negas, et in tuis prijs oo emplat. si 2us: n. dissentit cu nil sit eui dissentiat atq ideo colligas n. pusse dissentire, cu fecit qd puit ne dissentiret, et fecit qd dissentiret goerca n. erit dissentire quod qd puits

SECTo. 4a.

Effugia adversariorum 3 refutantur.

Ut vim huis rais eluderent 2ria sentae patroni varias excogitarant raes na 1o recurrentes ad stu divisu et 2positu dicunt sedlm solum desire arbitrium pe dissentire motni in stu diviso, n. 2o in stu 2posito. Vas qa hac evaso satis pravenia est in 2tratibus argu anis, n. e. cur in ea moremur.

2o recent sedlm loq de aux. sufficienti n. de effi, atq ideo solu stendere qd pit 2poni dissus cu aux. sufficienti qd n. negant pmotores ente tn nil seludi 2a physca pmotoem qp decunt iuce

aux.

aux.o effic. Hæc solut.o qa alicui videbit. here spec. Viri multa
sentiunt contra se, et ejusq. nomi. n. placet, inter qos e. Alvares lib. 8
de Aux. dis: 92. n.o 8.o et 10. ubi fatet. scilia loq. de aux.o effic.
1.o q.r. ne 3.a se. qd aux.m Trid: loqr de aux.o et gr.a qbus
conamur et attentimus ibi c.e 5. eid.m gr.æ libere attentiendo. et
Can. 4. coparari attentiendo Deo. Gratia a. cui oxamen et
attentimus eff.x est. Zenonense v.o loqr de aux.o qo a Deo
trahimur ibi Dei trahentis auxilia. at aux.m qo tn im. pu-
mus trahi sed qo reipsa trahimur q.i dixit n. tm. ee suffens. 2.o
scilicet agit ibi c.a Lutheros et hereticos q. attenebant n. pe re-
sisti gr.æ Dei, at heretici de gr.a effici n. mere suffenti, qd et
Con: loqr de effici alias n. damnaret qd heretis docuit, sed qd nemo affirabat.
3.o q.a ment. Concilij e. definire Deus p. suas gratias qo vo-
cat n. tollere liberte et pbat ex eo q.a pe ei dissentire et re-
sisti; q.o si n. loqret de gr.a effici in sua defte, sed de sola suf-
fenti n. pbaret effcas n. tollere liberte si q.o n. pbat ei resisti
pe sed tm suffeni.
Præterea Rent 3.o adhuc posita mot.e gr.æ efficacis q.o vo-
cantis Dei atq in hu. ipso illius, pe qd volres dissentire, ideq de-
finire Tridentinis nunqs tu dissenturas aut poturas opnitus
sed infallibiter attenturas qa vae credunt optime sponi et co-
herere infrustrabiliter efficaci.s aux.j cu pa ad dilas. quam Trid:
docet.
Sed hæc solut.o aut n. e. solida et stans, aut destruit
pina physice pmotionis, nam 1.o cu pes dissentire sit pe sponere
dittus cu aux.o ve sec.e anti ostendi n. suffet ad nta auxilij
pmouentis physice qd nunqs sponat cu aux.o dittus. sed opus
erit qd negat sponi, et sofer qd nec pe ei dissentire, qd da-
natur a Con: patet q.a si pe dissentire, pe sponi dittus
cu aux.o.

Secund:

q.a e posito aux.o pdeterminante
ad attas et ex suppo.e qd det pe poni dittas te n. ponat, aut
non?

non? si dicas 2um? ergo non tantum facit auxilium quod numquam ponatur dissensus sed quod non possit poni — quod aduersatur Concilio. si dicas 1um? ergo auxilium efficax praedeterminanti non repugnat oppositum; atque ideo non sit contraria connexio cum illa, sicque non sit contrarias connexiones cum eius oppositum est possibile et possit poni quod stare non possit cum principijs physice praedeterminantis.

Tertio: quaeritur auxilium efficax praedeterminans, ita facit quod semper et infalliter ponatur illus, ut repugnet poni dissensus stante supposito auxilij vel non? si 1um? ergo non potest facta tali suppositione dissentiri contra definitionem in decreto. Probatur consequentia quia impossibile est dissentire quando repugnat dissensus. si 2um? ponatur quia possibili posita in esse ea ratione qua est possibile nullum sequitur inconveniens: at si ponatur facta tali suppositione auxilij sequitur quod auxilium praedeterminet physice ad illud et quod non detur illus, quod est destruere principia physice praedeterminantis

4 in principijs physice praedeterminantis impossibile est separare auxilium physice praedeterminans ab illo, quod stante eo non tantum non ponetur dissensus, sed nec poni poterit, quod est non posse dissentire contra Tridentinum. Probatur consequentia, quia si potest stante auxilio efficaciter determinante poni dissensus potest separare auxilium eiusmodi illo.

Sect: 5a

2a ratio eo quod sua sententia videatur tollere auxilium sufficiens.

Si efficacia auxilij consisteret in physica praedeterminatione nullum daret auxilium sufficiens ad conversionem et bonam operationem in ijs qui de facto nec convertuntur nec bene operantur, quod est haereticum, et inter dogmata Lutheri, et Calvini frequens. et aduersatur Isaiae 5. quod ultra debui facere vineae meae et non feci. Eccle: 15 ne dixeris per Deum abest. Philip: 4. omnia possum in eo qui me confortat. Apoc: 3 ego sto ad ostium et pulso, siquis aperuerit mihi intrabo ad eum &c. Oseae 13. perditio tua ex te Israel, tantummodo in me

auxilium

auxii tuu. Ut omittas Conc. Trid. Zeno: et unanimem ostam Ecclesiae et Patrum.

Seqla. pt. nec auxm abte et simpliciter sufficientis aliquid illud ultra. qd n. reqr aliud in gre auxii ad converse aut bonas opates reqireretur a. aliud in gre auxii, in eo q n. convertitur si sisteret effia in physica pdetrate. q° in eo q n. convertitur n. datur auxm sufficiens ad converse. Sqtia e. bona. Mi pt. qa hi autores dicunt physica pdetrate reqi nro ad opates et nil nos pe. sine illa, et ex suppositis ostat. Insuper addunt posita pdetrate infalliter sequi opates nec pe. stare qd det pdetrate physica ad converse, et qd n. det convers. Atq ideo convincitur in eo q n. convertitur n. dari ad converse physicas pdetrates, qae cu ad gus auxii ptineat, sicqd e. vis effectiua, n. habet oia nria in gre auxii, et sqr ultra id qd habet q n. convertitur, reqr aliud in gre auxii, n. e. n. habuisse auxm abte et simpliciter sufficiens.

Urges amplius; vl in eo q n. convert dantur oia qae in gre auxii reqruntur et nria sl ad converse vl non? Si 2us n. dat auxm sufficiens, qa n. e. auxm sufficiens qies n. dant oia nria in gre auxii ad operationem. Si 1us? vl pmoto physica n. ptinet ad gus auxii reqsiti, vl stare sl pe cu n. converse, seu neqe convers is qd utrumq negas. Sqtia pt. qa n. ptinet id ad gus auxii reqsiti sine dantur oia qae reqruntur in gre auxii; q° si datur pmoto et dant oia in gre auxii, pmoto n. ptinet ad gus auxii reqsiti. Si a. ideo dant oia nria qa et dat pmoto; q° cu supponamus n. dari converso, stat pmoto sl cu neqe convers.

Rz 1°. Voltas creata reqte indiferens ad utrumq, est sc hos autores cu qbus aqo qd insufficiens ad opandu, qtmeq auxa accumulentur nisi physice pmoueatur, eo qd negat egredi opal detrata. a. prio indiferenti, qdiu n. tolletur indifria. ut n. tollit nisi p physica pdetrate; ut is q n. convertitur, qtmeq habuerit cumulu auxiliorum insufficiens fuit ad convers, atq ideo caruit auxo

aux.º sufficienti, alias sufficeret ad illam. Cõtia pr quia is qui n. convertitur, quamvis haberet cumulum auxiliorum, caret pmotᵉ physica ad pdetratᵉ quæ tolleret indiffã.

Ag 2º. non dat Deus hoi sufficiens ad operatne, nisi det quod reqr ex pte actus 1ᵉ ad illam dinctiũ ab vtu libertis q. qdo n. dat pmotᵉ, seu effiã auxilij, n. dat quod reqr ex pte actus 1ᵉ ad opatᵉ dinctiũ ab vtu libertis, siquidem physica pdetratº ei reqlitũ p se ex pte actus 1ᵉ dinctiũ ab vtu libertis, vt illius autores tradunt; qᵒ n. dat sufficiens. atq ideo in datur sufficiens qdo dat auxᵘᵐ pdetrans, at ho opat, n. a: qdo n. opat et caret auxº physice pdetrante.

Ag 3º. l ijs q n. operantur et carent auxº pdetrante dedit Deus quæ sufficiunt ad actu operandi, l non? si 2ᵘᵐ: qᵒ tm hent auxᵘᵐ sufficiens ad actu operandi q de facto operantur, n. vᵒ q n. operant. si 1ᵘᵐ: qᵒ n. reqr auxᵘᵐ pdetrans seu physica illius pdetratº ad actu operandi vt asserit. Pr cõtia qᵒ id n. reqr ad actu operandi, sine quo ho hi qd sufficit ad actu operandi.

Ag 4º. qdo ho hi auxᵘᵐ sufficiens ad convertᵉ et n. convertit p ipsius stat quominus convertat, sed qd caret auxº pdetrante (si ho reqr vt adversarij volunt ad convertᵉ) n. stat p ipsũ quominus convertat. qº qdo caret auxº pdetrante vt caret q n. convertit n. hi auxᵘᵐ sufficiens ad convertᵉ. Pr minor; qᵉ n. stat p ipsũ, qdo ideo n. convert qᵉ caret reqlito ad convertᵉ qd habere n. est in sua potestᵉ, nec p ipsũ stat qo minus heat, vt vᵉ n. stat p eũ q n. convertit, siquidem a Deo solo offert cui vult indepenter ab humana libertate.

Sectº 6ᵃ.

Concluduntʳ plura absurda advers.º contrariã sentᵃ.

Ratio praeᵉ facta validissima et deducit adversarios ad plura absurda concedenda 1º n. ex vi illius concluditur hoẽ n. pe alia bona

bona opera facere nisi qui fecit. 2ª Ecclesi: q. potuit transgredi et n. e. transgressus, facere mala et non fecit. et 2ª Trident: sess. 6 de Iustif. canone 29. Si qs dixerit eu, q post baptismu lapsus est, n. pe. p Dei gratia resurgere. Ss anathema sit. Itat q. n. pes resurgere, q° eu pent sit clarû ex hac deffe. plura pe. q̄ re fecerunt.

Sequela pr: qª ea n. pumus ad quas n. hemus aux suffens; sed n. hemus aux suffens ad plura qs ad ea qx fecimus, scqd ad ea sm hemus pdetratné physica sine qa n. dat aux suffens n. dicta; q° n. pumus facere qs recepta fecimus. ~ 2° reluditur Deus pcipere impolia eis, q n. mortuunt nec precepta implent, qd e. haereticu et 2ª sess. Scrip. ex qa aliqa retulimus p aux. suffenti. et expresse damnat Trid. p. dicta sess. can: 18. Si qs dixerit Dei precepta hoi et iustificato et sub grª stituto, ee ad observand impolia, anathema sit. et c. q dixerat nemo a. qmuis iustificatus liberu se ee ab observatione mandatoru putare debet, nemo temeraria illa, et a. PP sub anathemate, phla voce. vti Dei precepta hoi iustificato ad observand ee impolia, nas Deus impolia n. iubet. Sic docuit Arausic. 2. can: 25. et sentiunt PP inter sic Aug. lib: des nãa et grª c. 43. Deus impolia n. pcipit sed iubendo monet, et facere qs possis, et petere qd n. possis, et adiuvat vt possis. Pr v° seq, qª impole est implere precepta sine aux° suffenti ad implere, at in iis q n. implent n. dat aux suffens ad implere ea n. det aux pdetrans, sine qa cattera n. suffant vt ostensu; q° Deus pcipiendo eis implere pcipit impolia.

3° reluditur n. peccare q violant precepta Dei qd e. haereticu et damnat ad Cor: 6. an nescitis qª iniq regnu Dei n. possidebunt? nolite errare, neq fornicarii, neq idolis servientes. neq adulteri neq molles &c. regnu Dei possidebunt. et a. Trid: sess. 6ª de iustifi. ubi ead repetens subdit, Caeteros qs q lethalia c. mittunt peccata &c. p qbus a Xti grª et can: 28 Si qs nullu ee peccatum

catum mortale nisi infidelis anathema sit.

Seq. pr. qa non peccat q. non hi suffens aux.m ad vitand. peccatum: q. a: reipsa peccant n. hent aux.m suffens ad vitand. peccatum sed qd n. hent aux.m phyce pdetrans ad n. peccand, sine q. cetera n. sufficiunt, et impole e. vitare peccatum.

4.o secludit hoem n. pe iuste puniri p violat.m preceptorum aut omiss.m boni operis qd iniungr, sed iniuste ei inferre poenam uos. seq. pe sqi qd sic cum illo agat. Pr qa iniuste punit q n. hi culpam, sed q peccat et omittit opus iniunctum n. hi culpam, nec peccat, ergo iniuste punitur, et iuste sqeretur.

5.o secludit hoem prius deseri a Deo q. Deum deserat. quod damnat in Trid. sess. 6.a de iustif. c. 3. Deus n. nisi ipsi ipsius gra defuerit sicut cepit opus bonum, ita pficiet. Aug: lib. de naa et gra c. 26. Deus n. deserit, si non deseratur vt pie semp iusteq. vivat. Seq. pr: qa Deus nos deserere e. negare qe requirunt ad operand. nos a: deserere Deum, e. postq. hemus suffentia ad opand n. opare. At prius Deus nobis negat aux.m pdetrans phyce, qd dices ea viriam, et cetera n. sufficere ad opand sine illo, q. nos hito suffentia n. operemur, sigd ideo n. operamur qa Deus n. pedetrat et n. e 7a. q.o

6.o secluditur Deum aliqd vltra debuisse facere vineae suae: qa illud Isaiae 5. habitatores Ierusalem, et viri Iuda, iudicate inter me, et vineam meam, qd e. qd vltra debui facere vineae meae et n. feci. Pr seq. qa cum debebat dare aux.m suffens ad faciendas vuas bonae opatnis, et faciendas labruscas mali n. dedit sigd n. dedit aux.m pdetrans, sine qo alia n. sufficiunt vt dictum est. Quare vere pent habitatores Ierusalem Dne debui tibi dare aux.m pdetrans, qdoqd sine illo vinea n. pe. facere vuas.

7.o seclud. frustra Deum stare ad ostium peccantis, et pulsare vt ei aperiatur et intret xa illud Apoc: 3.o ecce ego sto ad ostium et pulso sigs audierit vocem meam, et aperuerit mihi

ianuam

ianuā entrabo ad illū. nā si ho. n. hi suffa. ve n. hi deffente aux.o pdetrante, si hoc ragr frustra pulsatur ostiū. nā finiti ei ac pulsare ianuā n. potentis audire, aut impotentis se mouere ad aperiend.

8.o seludi[illegible] oci[illegible] ex Deū[illegible] ad uerte peccatorem, cruanemq clamari Eccle: 5. n. tardes uerti ad Dnū Deū tuū nec differas de die in diē. [illegible] et Ierem: 31.o uertere mini sicut in pfund. recesseratis. et Ezech: 33. Ouertimini a vijs vestris pessimis. et Math: 11. Venite ad me. oēs q laboratis et onerati estis, et ego reficiā vos. Hēre. n. pent se. n. pe accelerare uersiōe. nec. uerti, q as n. hent aux.us suffens, nec regsita ad id, eo qd careant aux.o pdetrante.

Deniq seludetur nec Deū serio, et ano voluisse oēs ho. es saluos fieri, vt velle testat Pau. 1.a ad Tim: 2.o. nec gentes ee. inexcusabiles, qd Deū n. glorificauerint, vt ee. testat Paul. ad Rom: 1.o. nā q. fieri pt qd vellet serio ex ano salutem hoūm si n. dat qd ipse solus dare pt, et si qpo impossibile. salutem obtinere? quē et fieri pt vt inexcusabiles sint gentes, si Deū n. glorificare nateit ex eo qd careant aux.o suffenti et simpliciter regsito ad glorificat.e, nec illud hent in sua potestē, sed Deus q solus dare pt, negat. seu dare n. vult? multa alia breuitatis causa omitto.

SECT.o 7.a

Impugnatur Solut.e ex eo qd n. regrat. sed ad actu oprie.

Ne aduersarij videantur succumbere argto facto rent vim pdetrando, qd aux.o effie inest, et in qua stistit effa n. regri ad pse opari, sed ad actu opare, atq ideo q.uis in iis q n. uertunt n. det aux.u pdetrans dat aux.u regsitū ad pse. qd satis e vt dicant hēre aux.ū suffens, quoniā aux.us suffens

sufficiens est n. qd sit, secumue, importat qdqd requr ad actu operari, sed qd dat pse operari, ita ret Aluarez lib: 3° de aux: dis:18 n° 20. et dis: 23. n° 32. et e mus frequs recoi Prædicatoru.

Inde colligit Aluarez Deu n. percipere impolia ijs q de facto n. suertunt q^a n. percipit aliqd qd n. psint sed dat aux^a sufficentia vt psint ergo n. hant requisita vt actu faciant, liber n. stat q Deus qd n. opent, sed q ipsoq eu psint n. faciunt. Rursus n. e creaturaru qd n. psine plura faciunt siqd hent aux^a sufficentia ad pse alia, quis n. heant vt faciant, qd si psint n. ociose inuitantur, nec iniuste puniantur si n. bene operant, qdqd qd sufficenter psint n. faciunt cu m debeant facere.

Hæc refutari pt mult^r. 1° q^a n. tm Deus percipit hoibus qd psint mandata seruare, sed qd seruent de facto, alias q n. seruant sed psint n. peccarent, cu tm eis qd psint et id faciant see hant, imo cu n. sit in nra libera potest^e n. pse seruare, n. erit in nra libera potest^e peccare qd absurdu est, q° si q n. suertunt solu hent sufficentia ad pse n. v° ad actu seruare mandata, Deus illis percipit impole cu percipiat id ad qd n. hent requisita nria.

Deinde n. damnantur q n. psint seruare mandata, sed q^a actu n. seruant; q° si tm hent aux^{us} sufficens ad pse, et n. ad actu seruare, damnant propter id ad qd carent aux^o sufficenti, qd proinde ~~est~~ e ac damnari q^a n. faciunt re illis impole cu impole sit facere ea m sine requisitis ad illa faciend.

Deniq si Deus percipiat qd n. e in hois libera potest^e sane perciperet re impole, sed si tm detur aux^{us} sufficens ad pse, et n. ad actu seruare mandata, perciperet re qæ n. e in hois libera potest^e q° perciperet rem impole. Mi pt q^a neq est in hois libera potest^e ipsu pse, qdqd anteit liberte, nec est pt in hois libera potest^e qd illius liberte anteit, oferq independenter ab illa; q°, neq et est ipsu actu seruare, cu id in hois libera potest^e n. sit ad qd caret requisito nrio (vt e aux^s pdetrans) nec illud here libera pt.

Refutat

Refutatur 2º q^a eo ipso qd aux^{us} pdetrans sit requisitum ad actu operand, illo deffente n. sm n. herent hoes aux^{us} suffens ad actu operand, sed neq ad abste et simpliciter pe, atq ideo docent inseparabilia. Pr q^a ad id qd implat 2^a dec^e: n. datur aux^s suffens nec simpliciter pe ut ex tris patet, et manifestu est. sed implat actu operari nisi precedat aux^{us} pdetrans; q^o nisi precedat aux^{us} pdetrans n. datur aux^{us} suffens n. simpliciter pe.

3º sine pmot^e phyca nil pamus ut n. semel incideat Alvarez, q^o q^e defacto n. seruant mandata, n. pnt illa seruare, cu ad id careat pmot^e, alias sine pmot^e pemus aliqd, n. q^o hent aux^{us} suffens ad seruanda mandata nisi q re ipsa ser uant ut nra rae reludebamus.

4º si absq pmot^e hent q n. seruant mandata aux^{us} suffens ad simpliciter pe; q^o absq aux^o pmouente sunt simpliciter pe, seu possunt simpliciter actu seruare mandata. Pr igra q^a simpl pe o. ordine ad aliqd faciend actu, imo nil aliud pumus nisi ipsu actu facere, si n. n. e. actu pe qd dicimur simplr pe qd pumus? n. n. pumus simplr pe ita ut tris huj^s dictris pumus sit ipsu pe, at eo ipso qd simpliciter possimus actu seruare mandata hem^s suffentia ad actu seruanda. q^o si (ut adarij volunt) n. hent suffentia ad actu seruanda, qui actu n. seruant planu e. n. here suffentia ad simplr pe.

5º nulla implicat^o e. in eo qd actu ponamus quod simpliciter pumus pole n. posito in ea nullu sequr inuenient; q si absq pmot^e sbie pumus sea hemus simpliciter pe sueenti, nulla implicat^o erit si absq phyca pmot^e, seu aux^o pmouente ponatur sueenti, at e. implat qd actu ponat sueenti^o absq pmot^e, q^o sueneit nos minime pe simpliciter sueenti defente aux^o pmouente, nec here suffens ad simpliciter pe, ut asserebas.

6º n. ht suffentia ad pe, q^a n. ht oia requisita ex pte prij, seu antia relata ad actu 2us, et operat^e, sed in sentia q^a n. heret q n. sueentitur, oia requisita ex pte prij seu antia ad actu 2us, et operat^{us} sueenti^s; q^o q n. sueentitur, n. here suffentia ad pe.

Minore

Minorem probo q^a in 2^{ria} sent^a pmot^o physica est requisitio virtutis ex pte priij (q^{uis} in ord^e ad ponend^o actu 2us) seu anter ad actu 2us et opat^{es} vicertiner.

Si recte prensatur hac nra resolut^o pperiet facile qlq. n. tm. Vim hre adversus eos q pmot^{es} decunt ee virtu ad opat^e, tanqm prius agendi, sed et adversus eos q decunt ee m complementu seu applicat^{es}, nam cu imposs^e sit agere sine eo qd pcedunt oes dictui complementa et applicat^{es} qd pcedere debent ex pte priij, q caret ea applicat^e caret sufficentia ad opand^o, et si deffectu tali complementi et applat^e impeararet, opat^e, imposs^e impararet, n. secus ac si aliciu luberet videre obiu extra spharam suae Voluntate constitu^e aut mouere lapides dissitos. Unde sicut n. est in potestate mouere lapides n. applatu et videre obiu dissitu, ita n. est in potestate carentis pmot^e opat^o.

Sect.^o 8^a.

Tertia ratio ex eo qd 2^{ria} Sent^a videatur pugnare cum libertate formali voluntatis.

Si efficacitas aux.^{ij} consisteret in physica pdetrat^e aux.^{ij} eff^{ce} tolleret libert^{em}, atq ideo n. libere vuiteremur, nec libere pia opa exerceremus, aut Dei et Ecclesiae pcepta adimpleremus. qd cu salua fide defendi n. ai ea eff^a aux.^{ij} n. consistere in pmot^e. Diffltas e in probanto rnes assumpto. Pr 2^a. 1° q^a de rne eius et pot traiter liberas e. vt potetis oibus requisitis ex pte priij pit pxe opari et n. opari, sed si eff^a aux.^{ij} consisteret in pmot^e, pda libera voltis potetis oibus requisitis ex pte priij, n. fit pxe opari, et n. opari; q^o n. operaret libere. Ma: e cois deff^o pot libert, vt late pbat P. Raynaudus in Theol: morali dene 2. et admittunt ex Thomis Lemosius, eoru Princeps in 1° dne: 6. q^e vnica art 3. ioes lib: 1° de nra et gr^a c^e 16. et apud Pennotu lib: 1° Propug: c^e 13. Medina, Bannes et Nazarius. Videtq clare id intenisse Aug: lib: 3. de lib: arbitrio

Hoc

Hoc breuissime tene qu͞q ista eā e volitis si n. sit ei cessiri sine peccato ei ceditur. Mi: p͞r. q͞a seria sent͞a asserit pmot͞e a qua fit aux͞u qd sit eff͞x eē registiu nriu ex pte priij ad opatnem et rursus asserit ea posita empole. eē qd n. eliciat illa opat͞o ad q dat pmot͞o; q͞o n. sta pxe h. opari.

2͞a q͞a nessitas ānt repnat liberti illāq destruit, sed si eff͞a aux͞y nsisteret in pmot͞e daret in volt͞e nessitas ānt ad opand; q͞o si eff͞a aux͞y nsisteret in pmot͞e repararet libertati, illāq destrueret. Ma: nec ab aduersarijs neq ab vllo Catholico negat, traditq a S. Ansel. lib: de Jecord: Liades: c͞e 1͞o et 2͞o. videriq pii S. Thomas lib: 2͞o Peri-her: lect͞e 15͞a dixit: nessitas q͞e pendet ex caās poub͞o ese nessitas abta .i. abte tollens libert͞e. Pr mi: q͞a nessitas ānt e. q͞e oritur ex supp͞e ānti, q͞q nec tollere nec ponere e. in nra potest͞e; sed si eff͞a aux͞y nsisteret in phyca pdetrat͞e daret in volt͞e nessitas ad opand orta ex supp͞e ānti, q͞q nec tollere nec ponere eet in nra potest͞e; q͞o si eff͞a aux͞y nsisteret in phyca pdetrat͞e daret in volt͞e nessitas ānt ad opand. Mi p͞r: q͞a ea supp͞e q͞d ofa-ratur aux͞u pdetrans nesse e. opari, vt aduersarij fatent, at ea supp͞o e. ānt supp͞o pvenit vsu libertatis, nec in nra potest͞e e. quod ponat aut tollat vt et admittunt eū pbus disputamus, eo qd a Deo soło nferat indepenter a nra opat͞e libera, et meritis.

Pr 1͞o ex. S. Ansel: q͞a nessitas precens (sea ānt) e. q͞e cāa est vt sit res: et nessitas seqns q͞o res facit (vba si lib. 2. cur Deo ho. c͞e 18.) sed nessitas q͞e datur in volt͞e ad nsentiend ex supp͞e. qd sit pmot͞o n. cātur a vlta, sed pus e. cāa vt sit vltas, cum ideo nsentiamus, q͞a pmouemur, et q͞a ista pdetrat͞o precsit; ita q͞a nessitas ānt. 2͞a mente et q͞a precssit nesse e. nsentiamus; q͞a nessitas ānt. Pr 2͞o ex eod Ansel: lib. de Anselmi, q͞e vsu liberti euertit. ~ Pr 2͞o ex eod Ansel: lib: de Jecordia c͞e 1͞o et 2͞o docente nesse ānteme ee. q͞o n. facit nra libertas, at nesset͞e q͞e ad opand datur ex. supp͞e pdetratnis n. facit nra libertas, vt n. oriat ab ipsius vsu, sed ex qd antor pvenies ad opand, et precedat vsu liberi arbitrij. n. ipsu sequatur; q͞o nessitas

gº nessitas qæ ad oprand datur ex supposit.ª detratis e ans, et oqter repugs libertati illag destruens.

Hr 3º. nessitas qæ n. segr volte liberam caæ, unde oritur, e ans et sºria libertati, propterea n. S. Chrysost. Ho: 12 in epist: ad Hebræos dixit de Deo, n. antecedit nras voltes ne lædat liberum arbitrium; sed nessitas qæ orit ex suppe pdetratis n. segr voltes liberam caæ, unde orit; gº e ans et libertati adversa. Mi pº: qª caa talis nessitatis e suppº pmotnis, t ipsa pmotº; at ea nessitas n. segr volte liberam caæ caº sit anteqª libere velimus pmotº, illius suppe, imo et anteqª ullo pacto velimus, siqª cum opamur sº, n. hemus anter volte qa velimus pmote et eiº suppe.

Hr 4. effus n. pt ee liber nisi t in se, t in caa, sed si effª aux.ⁱ stieret in physica pdetratᵉ neq eet liber in se neq in caa; gº n. eet abte liber. Ma patet qª n. e alius mus libertatis. Prª minor; qª id e liberum in se cuius pduct.º pt impedire supptis iis qæ antecunt pductᵉ et se tenent ex pte prij. Liberum a. in caa cuiº caa e in nra potestᵉ, sc ea posita nagamus suspendere pductᵉ; atq pductᵉ suspendere n. pimus supptis pdetratᵉ aux.ⁱ effis, qæ se tenet ex pte prij et antecit pductnes; neq ipsa pdetratª seu effª aux.ⁱ, qæ e caa opatnis, e in nra potestᵉ, sed a Deo solo sfertur, ut ij cum qbº disputamus fatentur; gº. Adverte tn id ee censendº, de libertᵉ effᵘ in caa, atq de libertᵉ effᵘ in reqsitis prij, ex pte caæ. Quod dixero propter q dicant pmotnem n. ee caam effus, sed reqsitum ex pte caæ ad illum.

Sect.º 9.ª

Ratio prᵉ facta premitʳ ex arte syllgca.

Ut vim novam addamus raæ factæ, magisq adarios urgeamus, opportet ad pria artis syllogistice, et fras arguendi securrem.;

he n.

sic n. modicus reludemus. Argtor sic hoc e. optima sqtia. et
argto, ut adarij n. negant; datur effa auxii. seu auxus physice
pdetratus ad suersem re. e.; qo dat suersio. sed ans e. mihi nrius
seu n. liberus, ut fatetur Ledesma qe vnica de aux: art 10. pag. 2
29. et tradunt relig Thomistæ, p asserunt effas auxii et physeas
pdetratas n. ee mihi liberas sed a Deo solo sferri, dariq in nobis
sine nobis libere sequentibus; qo et sqns e. mihi nrius seu non
liberus. Pr sqtia qa in bona argte qdo ans e. nrius seu n. liberus;
neq ee liberus sqns.

Quod sic pr: si ans eet mihi nrius seu n. liberus, et eet li
berus sqns, possem tollere sqns et n. ans; qa possus tollere qd mihi
e. liberus, et qa n. possus tollere qd mihi e. nrius et n. liberus, at eo
ipso pet stare ans vus et sqns falsus; qo cu hoc sit impole, impo-
le e. qd ans sit mihi nrius et sqns liberus. Ma: pr. qa si tollat
sqns. n. sublato ante, stabit ans vus et sqns falsus: qo si pet
tolli sqns n. sublato anti pet stare ans vus et sqns falsus, possit

Rr 1o qa si ans eet mihi nrius et sqns liberus, posset
falsus inferre ex vo, hoc e. impole, ut evidenter pt in summulis;
qo impole qd ans sit mihi nrius et sqns liberus. Ma pr: qa nil
aliud e. pe ex vo inferre falsas, qp pe durante anti n. dari
sqns, sed pet duranti anti n. dari sqns, cu pet n. poni sqns sin
sc. anti, eo qd detur libertas, seu pta ad auferend ans; qo

Rr 2o. si voltas quid pt tollere sqns pe illud separe
ab ante, l non: si pus; qo pet facere qd ans sit vus et sqns falsum
falsus sqtia: n. aliud e. facere qd ans sit vus et sqns falsum
qo ab ante separe et seiungere sqns. si 2us sqt n. pe tollere ans
n. ni tollere sqns. patet sqtia qa alias pet disiungere. Ubi a-
liter; qo ut pe tollere sqns, opus e. pe tollere. (si n. supponitis
ablatus ut hic n. supponitis) qd inseparabile e. a sqte; e. a:
inseparabile a sqte ans. qd opus e. pe tollere ans; hoc n. pe
tollere; qo nec sqns, atq ideo neqt ee liberus.

Rr 3. si poleta effa et pdetrate physica faciat voltas

qdq̃ꝺ pt́ t tollet ꝯqns solū. et n. ans. nec pmot. t ans tm et non ꝯqns, t vtrūq sl? si 1ᵘᵐ? dabit ans vel e ꝯqns falsū, qd ei impōle qᵒ et impole e qd tollat ꝯqns et n. ans. si 2ᵘᵐ? qᵒ ꝯqns n. e liberū in se, sed in eā seu ante. Prætereaq qd eā habet ans pmotnis humanæ liberti et potestᵉ qd in tuis prijs repugnat. 3ᵒ dici n. pt qᵃ supponimus ex tua dr̃a, ans n. pt. tolli a volle, qᵃ n. e in illius potestᵉ, sed a Deo ꝯferti anter et independenter vt ꝯstat ex dictis.

Dr̃ 4ᵒ: si voltas pt tollere ꝯqns vtpote eē liberū, et n. pt tollere ans vtpote eē n̄rias potent ꝯiungere oppositū ꝯᵃdictoriū ꝯqtis cū ante qd e in arte sylogistica absurdū, et impole, iā si n. valeret ab opposito ꝯqnti ꝯᵃdictorio, ad oppositū antis. qᵒ seq: qᵃ pt. ꝯiungere oppositū ꝯqtis cū ante n. aliud e. qd posse tollere ꝯqns qn tollat ans, hoc pt voltas, si pt tollere ꝯqns et n. ans; qᵒ.

Dr̃ deniq: qᵃ bene valet tollit ꝯqns. qᵒ tollit ans. alias staret ans sine ꝯqte et huiꝰ argūtnis ꝯqns e volti impole; qᵒ et ans vnde infertur; cū negat ex ante pole inferri ꝯqns impole, nec pole pt cnecti cū impoli, atq ideo empe ex nõte antis infalliter colligatur pioltas ꝯqtis. Vnde ꝯcluditur eē impole qd sit in potestᵉ voltis tollere ꝯqns pdetratnis, et n. sit in eiꝰ potestᵉ tollere eisdē pdetratē qd e ans.

SECTᵒ 10ᵃ.

Prima Solutᵒ de sensu ꝯposito, et diuiso.

Sentiere vim præcedentis rãis adarij variasq intentarunt illud soluendi, quas recludemus. et imprimis celebris e solutᵒ valdeq familiaris de sensu diuiso et ꝯposito, vt videre est apud Sluar: lib: 3 de Aux: dis: 22. nᵒ 33. dis: 23. nᵒ 30. et lib. 9. dis: 92. nᵒ 1ᵒ et sequibꝰ. et dis: 93. et 94. Vanies 2ᵃ 2ᵃᵉ. qᵉ 10. art: 1ᵒ vsu eās vero

vt omissā

ut omittã alios. — Resp. qr. supposito effo aux.i seu physica pmote pie. volte facere oppositũ in sta diviso; (et hoc sufficere ad liberte) n. in sta cpsito (neq hoc regri ad liberte) qd pinde est, ac volte here st cu pmote. pôas ad oppitũ, n. cponend, seu iungend cu pmote, seu ponend pscindendo ab illa, et cata qo illa tollat et separetur. Unde dicunt posita pmote manere, in volte effes pôa ad oppitũ, sed non pôam statis; qa st pôa ad oppitũ st cu pmote n. c. pôa ad cponend st oppitũ cu pmote. atq ideo credunt sufficere ad liberte status pôa, seu retinere st cu pmote pôas ad ponend oppitũ in sta diviso pmotnis n. vo regri pôas statis qa sit ad cponend oppitũ cu pmote.

Hoc solutio refellitur 1°. in volte physica necessitas dat pôa ad oppitũ potentiã in sta diviso et tm qa n. dat pôa ad ponend oppitũ cu oib qa antene ex pte prij tollit libertas, qo pôa ad oppitũ in sta diviso n. satis est ad libertates. ma: pt qa pôa qa in volte manet cpsita cu pino nat. sitante potens e ponere oppitũ si n. adsit cala pnal t si ad e sepa ser. n. Hinc e qd si beat retineat st cu visio beata salte pôa ad oppitũ nepe ad odiũ dei ponend in sta diviso n. libere amat qa n. reti net pôas stris. i. n. retinet pôa ad ponend oppitũ cu visio et amore beatifico. et qd plus e brutũ appetit cibũ supposita virtute oi, et cum tali pôe retinet pôa n. appetendi in sta, nec tn ideo appetit cibũ cu liberte.

2° refellit: ad liberte n. suffit here pôas ad operand qdo adsit oia regsita ad opate, et ad n. operand qdo n. adsit oia, sed pie volbo. operari in sta cpsito e here pôa ad operand qdo adsit oia regsita, et ad n. operand qdo n. adst, qo n. suffit ad liberte pie operari in sta cpsito, et pie n. operari in sta diviso. Ma: pt qa id here eta vivit, nec tn illas dixit qd operent cu liberte. Mi: pt qa pmoto e regsitũ et pie operari in sta cpsito e pie operari qdo ade illa, pie vo operari in sta diviso e pie operari qdo n. adest

3° refellit: Haeretici Luth: et Calv: negabant humanã liberte et ideo damnant, sed n. negabant pie operari in sta cpsito qdo adsunt

qa et

gr.a et requisita omnia, et pe non opari in diviso pro gr. et aliqd requisitu deest q.o n. suffit ad liberte pe opari in sta iuncto, et pe n. opari in sta diviso. Dq ex explat amplius. Id n. suffict ad libertatem, qd Lutherus admittebat, Luth: a. admittebat ltes pote ad opposiu, negabat v.o pota statis cu gr.a; q.o n. suffit ad liberte stas pote ad opposiu, nisi det et pota statis.

4.o ut pota operet libere opus e. sit Dna. sui opatnis, sed n. est Dna sui opatnis, nisi pot oppositu in stu iuncto pmotnis, et oiu qa eo antecedunt ex pte actus p.i q.o n. suffcit pe in stu divi. Mi: pr q.a n. e. Dna nisi pot suspendere sua opate illamue impedire, at suppsita pdetrate, n. pt suspendere sua opate, nec illa impedire, q.o n. e. Dna sui opatis suppsita pmote.

5.o ut effs sit liber, debet ee abte in nra libera potest, sed neqs ee abte in nra libera potest, nisi hoc pot ponere oppositu in sta iuncto praequisitoru ex pte actus p.i, aut nisi pot ponere sto divisu dissolvendo sta iunctu; q.o cu neutru pt facere, seqr ut ais neqs iungere oppositu cu pmote, nec dissolvere stus iunctu eo qd pmot.o n. subjiciat nra libera potest nec ab ea pendeat ut sit, effus n. e. abte liber. Ma: certa. Minore probo: q.a neqs ee abte in nra libera potest, nisi t in se, t in caa; in se, qpo cu oibus praeqsitis pt iungere oppositu, in caa qd pt tollere caa, et illas removere; q.o neqs ee abte liber, si n. pt poni oppitu in sta iuncto, aut nisi pt poni stus divisus dissolut iuncto.

Hoc explat ex.o satis apto, qo olus fuit qd nor ead eand solutd impugnand si ho dormiens stringeret vinculis sine sua liberte, qbus viribus nequiret rumpere, aut solvere, certe nullus asseret eius hoi ee liberu incedere, q.a s pot incedere, si vincula rumperentur m q.a neq pt legatus incedere, nec pt vincula solvere, ut solutus incedat, n. e. ei liberu incedere. libertas n. ad incedend, exigebat alterai ex illis duobus; q.o similiter, si dormiente hoe .1. si eius volunte insulta, et independenter ab illa, pmot.o infundat, qa stringat, et detinetur, qg abjicere, n. pt, nec illius vincula rumpere, qd dicat

liberum

liberã ei ex ad operand. incedere? quod etsi pet si vincula promotionis rumperentur; quia in neca pet ligatus promotione incedere. nec pet talia vincula rumpere, ut sic solutus ad operand. incedat; non ergo ei liberum ad operand. incedere, quia alterum e duobus libertas incedendi ad operationem exigebat./

Sect.º XI.ª

2.ª Solut.º ex modo operandi accomodata neccessitati libertatis

Alia via tenet adarij attendendo quod Deus movet ordinat causas 2.as conformiter ad earum naturas seu commodo se naturis illarum. Inde cum natura voluntatis sit per modum potentiae liberae, deus cum promovet illam, se de cum natura voluntatis sit per modum potentiae liberae, deus cum promovet illam, se accommodat modo libero, atque promovendo physice facit quod operet infallibiliter et accomodo se naturae voluntatis facit quod operatio fiat libere, secundum modo libero. Quocirca etsi promotio sit ante et voluntati nostra necessitat cum illa modo libero. Si navarrete to 2. 1.º contr: 17 de ponere ... adhuc stat libertas. Si ... aux.º excitante sele 1.ª Ali.ar: lib: 3 de aux: dis: a 2. n.º 20. et lat.º n.º 36. ac non semel alibi, cui prius videtur coincidere Mathe: Respolis trac: de Dei defib.º et poetrasib. lib: 2.º pag: 293: ubi ait tunc supponens destruere libertatem quod quod supponitur; supponitur per modum nostri, secus pdo per modum lenientis, confortantis, et dulciter trahentis, ut supponit per modum et aux.ª physice detrans. Qua solutione prius hic autor dicit se nob difficultatis in nro argto, quamvis illud aliquot ex suis adeo turbaverit, ut dixerint vincere eorum illud.

Caeterum haec solut.º refutatur 1.º quia est paroso rere pene Lutherus et Calvinus, quam dei efficacia antecat venas voltes easque potenter detret ut infaliter faciat sentire et rumpere in operationem quod sit cum gratia prone opprimendum, non tollere libertatem sed illam servari inde quia gratia efficax non dat per modum nostri, sed per lenientis et confortantis modum accomodato naturae nostrae liberae.

Refutatur 2.º quia natura nostra liberas est pro cum omnibus quae prae-
duns

dunt, ex pte principij ponere oppositum; g.° si Deus ita pdetrat vt negat eā pdetratē q̄ā andet ex pte prij ponere oppositū, vt adarij ipsi vbo et scriptis fatent, n. pdetrat Deus p̄ med scientiā sed p̄ med nrij, n. acmodado se nāē pot liberti, sed illā destruendo et acmodado se nāē cāe nriās, atq ideo euertit libertatem.

Refutat 3.° q.a n. minus e. de nāā pot libertis, pe potētis sibus requisitis suspendere opare, q.' detnāā cāe nriā n. pe suspendere eisd potitis; g.° si Deus ageret g.a nāā cāe nriās, sufficeret qd potitis oibus requisitis pet suspendere opare, nec in hoc se acmodaret illi' nāē. Ita aget g.a nāā cāē liberti, si faciet media pdetratē qd potitis oibus reqlitis, negat suspendere opare nec in hoc se acmodabit nāē illius.

Refutat 4.° q.a si cāā creata poneret in humā voltē cāē ipsas pmotē, g.° Deus ponet. huna voltas n. oparet libere, sed nrio. vt adarij fatentur, docentes qd si vi a Deo pmouet voltas, pmueret a cāā creata voltas n. oparet libere, sed nrio. g.° mus, qd voltas pmouet a Deo, n. e. acomodatus pōz liberti, atq ideo tollit libertē. P.r cōfia q.a si eēt acomodatus, et cet, q̄uis fieret a cāuā creata, cū hoc seruaret eund, eandq nāā pmotnis ōferret. Nisi forte dicas albedē collatā a Deo, facere subtū album; collatā vō a cāā 2.a facere n. album; grās santeare subtū si oferat a Deo, n. vō si oferat ab angelo et sic de reliq fris.

Refutat 5.° q.a vt bene Petrus a S. Joseph, et Iannarus notant vident adarij petere prial, nā dicere qd pmotē phyca n. tollit libertē q̄ n. supponit p̄ med Inrij, sed sentenas e. qd dubitamus cedimus n. eo qd pcedit, et cū n. illa pit poni oppositū supponi p̄ med nrij et n. mō acomodato nāē poz libertē, sed mō illi repugnante.

Denig ōfutat q.a illē mus n. e. acomodatū nāā liberti pōt q facit ne voltas d. opat sit Dna suarū opāū, sed mus. recurrendo media pmotē facit qd voltas d. opat sit dna suarū opasū; g.° facit qd n. sit acomodatus nāē cāē liberti. Ma: certa mihi; et dico Ter

tullianus

tullianus lib: 2° contra Marcion. c. 6°. dixit. tota libertas arbitrij in utramque partem concessa est illi ut sui Dominus constanter occurreret. et Zeno apud Laertium definivit potestatem (quae importat Dominium) operandi pro libito. et faciunt verba 1ae ad Cor: 7. potestatem autem habens suae voluntatis. Minor probatur quia neque operari ut domina nisi ita operetur ut prius (natura aut ratione) quam inchoet operationem possit illam suspendere aut impedire; sed modus concurrendi media praemotione facit ne prius quam inchoet operationem possit illam suspendere aut impedire: ergo. Minor probatur quia neque suspendere operationem aetenta praemotione: alias eam praemotionem posset iungere negationem operationis, quod dicit implicationem nec etiam possit tollere praemotionem ut ea abiecta impediat, cum praemotio esse, aut non esse non pendeat a nostra potestate, ut aiunt, nec illi subjiciatur; ergo cum non sit alius modus impediendi semel admissa in voluntate praemotione, concluditur modum concurrendi media praemotione non relinquere voluntatem dominam suarum motionum, neque esse accomodatum naturae libertatis, et consequenter tollit libertatem.

Accedit quod tunc Deus vult effectum produci liberè, quando praeparat causas defectibiles, seu quae deficere possunt et tunc vult produci necessario quando praeparat causas indefectibiles; atque hoc posteriori modo se habet Deus quando praemovet voluntatem ad operationem, ergo non vult operationem voluntatis produci liberè, ne vult se accomodare naturae potentiae liberae, sed illam evertere. Maior est S. Tho: 1a p.e q.e 19. ubi ait, vult autem Deus quaedam fieri necessario, quaedam contingenter esse et ideo quibusdam effectibus aptavit causas necessarias, quae deficere non possunt, ex quibus effectus de necessitate proveniunt, quibusdam autem aptavit causas contingentes defectibiles, ex quibus effectus contingenter eveniunt. Minor probatur primo quia Deus praeparat causam indefectibilem, et adeo efficacem ut convincat eam dare et non dare operationem.

SECT.o 12.a

Tertia solutio ex eo quod praecedat iudicium de indifferentia obiecti.

Alia solutio est solennioribus et ideo non tolli per praemotionem libertatem quia praecedit iudicium indifferens in quo tanquam in radice stat libertas religionis actuum voluntas. Quod explans Van: 1a q.e 19 art: 10. disp: 3 ait

ait proponit illius volti obiu, qd de seipso indiiens est, ad alte cuiu obti voltis neq cum illo nrial nex hi, et nihilominus iudicat ordinabile ee ad finem voltis, et attecuts illius; t pierspians aliqual bonite ex fine, et tunc iudicat ut ordinet ad finem, et statu voltas elegit, ac in tali actu fratres e libera, qua libertas oritur tanqp ex radice effici ex pdicto illius iudicio.

Observat etiam obiter indria a se collocare in ipso obto iudicato, nec opus ee eligere, in ipso illius, t in actu ipsius indria ee. Unde duo collegit. 1m qd actus voltis semp erit liber si oriatur ex pdicta radice iudicij. 2m qd qd qd antecedtarie, t ritabiliter t sufficienter ad actum voltis si n tollat iudicium illud ca medium ejus n destruit liberte opatis. qare si opate anteat aeternum, et immutabile Dei decretum, pfinito, &c. n laeditur libertas qa n tollitur pdictum iudicium. Ita solut et explat describta e ex variis fere locis Vbis, cui et sentiunt Alua: lib: 2. de aux: dis: 18. no 23. lib: 3. dis: 16. no 12. lib: 12. dis. 115. no 7o et dis: 1015. no 9. Navarro: to: 2o. 1a sect: 11. §3. et alibi. Autor libelli de hac mia exhibiti iniis lias q instruct ... et alij.

Caeterum solut o solidior antibus. 1o n Luth. et Calv. n negarunt pdictum iudicium indiiens seu de indria ut observauit Pennotus, lib. 1o propugnaculi. ca 8. sed illud admisere, et tn negarunt liberte ... theol. sa tanqs sa hostes libertis copias instruunt, q o qa ad liberte n suffit iudicium de indria obti alias haeretici n errarent ca libertate sed ca noen, reddo qd vera libertas, et nego qd dici debet libertas.

2o saepe in somniis proponit obtu ut indriens et n nrio amand, nec ex se cogens, et tn n illud amplectimur libere, alias dormientes dormiente liberte merita et demerita qd n satis e iudicium de indria obti ad servand liberte; qd argtum instaurari pt in motibus 1o 1is qe si ca obta proposita et n nrio amanta.

3o qa t qdo ho nrio opat proponit illi obtu ut e in se. et ut se hi ex ord e ad finem, t aliter an se hi, t ex se. esse. si 1us q cum ex se sit indriens proponet ut indriens; et dabit iudicium de indria-

dria obti quis necessario videt; atq ideo corruet tua solut.° Si 2.dm g.° opus nro opamens procedit invictus falsus et erroneus. quod ys dicat. 4.° qa in bene Dola (et colligit ex S. Tho: q.e 22 de Veri. art 8.) n. obstante indicij indria emgeneri pt Dnus voltis suis actu sive negdo securus grale ad vna ptes, sive impellendo, et cogendo detrate alia, sine securus n. videt quo caca 2.te indigent ad opand stare n. pt libertas. g.° n. sufficit ea: dinas de indria obti ad liberté, cu eo stante pt voltas nessari.

5.° impugnat Meracius q.a cu Deus n. pt nessare volo create ad amore boni creati n.a coes ora theol: dras. q.a Deus n. pt facere qd pponat obtus creatu aliter ac in se est, et cu in se sit indiciens et n. nris, n. poterit tollere indrias iudicij et 2qser nec nessare. Ifr 1.° q.a si volo antes nessitatis ad n. peccand, qd vni hyprea ad visio beata gugerer Deus aliqd opus cu orbus oo cu sujs nulla dempta libere opares si hanc iuditus indiciens. Ifr 2.° q.a libertas desumenta o ex opsito illias vnic sumit nessas, at nessitas sumit in agentibus nrijs, et nalibus n. ex eo qd pcedat iudicius detratu, sed ex eo qd ne: gat 2poni opsitu cu orbus reqsitis et ijs qe antes se tenent ex pte prij et actus 1.°; g.°.

SECT:° 13.a

Rursus impugnatur solut.° de iud.° indrenti.

Nond exhaustis ti impugn.es, quaru 1.a est: t. qd pnec= dit iuditus de indria obti et phgca pmot. pt voltas suspen. dere opaté 2ponend opastu cu pderat, l n. ? si 1.m g.° n. rignat cu pmot 2poni opastu, qd negas. si 2.m ? g.° n. es in potest. vol tis suspendere opaé, atq ideo n. e illius dna, neq vt talis opat. Pr iqua q.a nequ ee in potest. volis suspendere opaé, nisi sit in illius potestate tollere pmot (ne si n. tollat, d. suspen.

dit

dit opat^s sponit oppositu cu pmot^e, vel per motione n. sublata pit cu illa sponere neg^o opatis, atq neutru pt Vr te; q^o opus precedat indiviu de endria obti libertas euertit^s si pkea pmote praedat in Dff onu et potestas suspendendi actu 2^x ee pt. t cu en se t en caa seu anter. 1^or potestas n. extat posita pmot^e cu nagat facta tali suppo^e voltas suspendere opat^s. Estienne et n. dari p^r, q^a tunc dat potestas in caa suspendendi qdo datur potestas tollendi caa unde seqr actus vt postea suspendat actu; sed n. dat potestas tollendi pmoté qt e ans ad actu.

2^a qdo actiuitas vnius e maior q^s pror et vis resistiua alterius opat^o egredit nro ipu resistantis, nec in potest^e resistentis e q^s opat^o n. fiat; sed vis actiua pmotnis q^uis praedat indiviu de endria obti e maior resista et vis resistiua pvoltis q^s opat^o egredit nro ipu voltis, q^uis praedat indiviu de endria obti, nec in potest^e voltis est q^s opat^o n. fiat.

3^a actus n. dr fraliter liber ex endria obti sed ex pote a qo sic praedit, vt pit n. praedere; q^o qties n. sic praedit, vt pit non praedere seu suspendi nullatenus praedit vt liber neq prius a qo praedit se exercet vt liberu: at qdo dat pmot^e in volt^e negt tunc n. praedere actus, nec suspendi q^o nullatenus praedit vt liber, neq prius a qo praedit se exercet vt liberu.

4^a vtiu Moncedra. si sufficeret ad liberte endria indivy in Deo vbi impole foret indicare creat^as n. here nrias inex^es cum fine. sed ee, si te endrientes, n. ee libertas. Pr q^a si n. fuit in Deo aliu ratio libertis in creat^e Mechaelis x. c. pter zgnené illa seu indiviu supposita tale zgl^e n. fuit en Deo volt^e potestas vt n. velit creare Mechaelé et impole fuit n. creare, quia suffulta volt^e eff^a Dei nro seqr opat^o unde tand^o seqr habere vte fuisse zgla a d^o illu abre nria e Deu velle creare, et creare Mechaelé, cuj^o indic^o desperet Deus nemeru si indicaret Micha. n. here nria inex^e cu Deo, sed ee endriente vt Deus illu velit creare aut n. velit sed nolit. Em hac senta.

emplat in tris.

3a. vbis id: sequet ex 2a ria senta nullas oo ee endrias in Deo, neq quoad opatas enaraatas ad enica puta illras et bo. lere, neq quoad ereatas ad exa qa nil e unde enaequat endria. Nal 1o illtus Jas nris detrat ad indicand ea mech: ee pole et digna opus enfeto artifice. Rursus mechaela ee de facto creand iudicare aut empare n. pt Jas illtus nisi deponeret a Jo bo. lue detrante se ad volend creare qd si voltas Jda n. sit in se endrias ad volend et n. volend creare mecha: supposita cognit. qt peedet illtu ea voltas nris detrata e ut velit creare. et sqter illtus Jus nris detratus e adereate emprand et alterend creatsq nris ent. Quare in ex pte e detrato et nessitas et nullo oo endria.

Sect: 14a.

4a Solto ex eo qd voltas pit sponere oppsm sed non componet.

Aliqbus visu est suffenter solui nrm argtm si ex una pte dent pre spone cu pmote et relegs qt peedant ex pte actus 1i nego suertnis seu opatnis si voltas velit (eo qd aliter saluari negat libertas) ex alia vo dicant qd non qua sponet nec pa ad sponend oppsm reducet ad actu na rae 1i saluat libertas voltis, et rae 2o saluat effa, et infallitas pmotnis qt in hoc stat qd nunqs ea durante ponat oppsm qd si nunqs sponit oppsm cu pmote. berat pu bene valebit e pmoto? g voltas opat. Ita Albada 1p. q. 19 arto 8. dis: 5a 8. sec: 3. no 34. Ulu dicio 5o et legibus.

Haec solutio a rigore pmotnis Thomisticae degenerat, et videt nris argtis cedere. Imu et precipua pmotnis pais hactenus a Thom: excogitatis est, qd ea illa reper nego opatnis nec ea stante pet sponi oppsm unde ep autores n. pm dicant ea stante

sponend

sponend fore oppositu; sed nec dari pos ad sponend.

Quidqd tn de hoc sit impugnat 1°. q^a si, vt ais, cu physica pmote p voltas seiungere opposita q° pt frustrare volte Dei effe qd n. scedis. Br sqa q^a voltas Dei qa nra pmouet ac phyce pdetrat ad operare e effe hanc pt voltas nra frustrare, q° pt frustrare volte Dei effes. mt q^r q^a nil aliud pt frustrare volte illas Dei q° pe cu illa sponere oppositu, pt, Bre, sup pe cu pmote qd e illius trus q°

2° si stante physica pmote pt pxe poni oppositum ponat defacto; na poli potest ince nulla seqr, vt dici solet, insueniens. Unde colliga n seq enfaliter operat ex pmote, neq hanc ee ineluctabiles, neq volte Dei abta et effe talem ee vt ei resisti n. pt, neq here incompatibiles cu negoe operatis vt alia pterea qe physica pmotnis autores negant.

Rei Abella § h 8°. illud axioma sti vulgare in jis qe oibus mis st polia, n. aut in jis qe st impolia aliquo mo: ac e negoe operatnis stante pmote vt cum hac illa componat. Arr 2^a q^a l e abte et semplr impole oibus sideratis, qd sponat oppositu cu pmote l non? si 2as, q° abte e impolis talis sqse, atq ideo n. st voltas pos ad illa, licet diceret pe qd e semplr impole. se pus, q° abte pt poni et sqr n. seqr insueniens si ponat, et si seqr signu clanu e n. ee abte pole. Hr q^a l vt sit polis sposito opposito opus e qd pt poni oibus mis, l non? Si 1us. q° n. e polis sposito oppositi, quoqd ais n. ee pole oibus mis. si 2as; q° si ponat n. seqr insueniens qcuis n. sit poli oibus mis q^a vt ponat, n. opus e qd ponat oibus mis. Hr pterea q^a l vt ponat opus e qd ponat oibus mis l non? q° cu n. pt poni oibus mis q^a n. e polis oibus mis n. poterit poni oppositu vt ais, patet, q^a n. pt sponi oppositu si ponat eo mo qd opus e ponat, sed e opus oibus mis vt ponat; q° cu n. pt poni oibus mis n. pt poni. si 2as; q° vt ponat n. e opq° vt pt poni oibus mis, atq ideo non sequetur insueniens

si

si ponat eo mo. qo poni qs, nec opus erit poni eo mo. quo non pt.

Deinde 3°. t ex hoc anti ponit reipsa oppositu stante pmot.e infert aliqd impole t non? si 1.m, gº n. e. in volte potentiæ ad illud ans reipsa ponend, atq ideo n. tm voltas n. ponet sed nec poterit ponere; patet sqia. qa in volte n. e. pot ad ponend reipsa aliqd ex quo sequetur impole, t mexeem ... impedi: Si n. sequetur? gº nihil vetat quo minus reipsa sponat oppositu nec si ponat et sponat, dabit aliqd incuenions qd negu.

4° t ex potete preserta pmotris? voltes valet a potete opatnis hoc facto, datur Præmotio Physica; gº datur, aut dabit opar; t non? si hoc? gº pmot. physica n. detrat ex se infalliter volte, sed e. indireni donec voltas se et illa detret, atq ideo frustra erit talis pmot. ad detrand volte et tollend illius indirenitia. si vº illud! gº q negq tollere ans, vt voltas negq, et negq tollere sqns ipse opare, ac pinde tam impole e. qd voltas, potita pmot.e, n. opet, q qd abjiciat pmot semel acceptam, impediative recipiendam; alias pot tollere sqns, et n. ans, et sqter daret ans bene sqte, et ans vos et sqns falsu, quæ st impolia, et in arte sylgica absurda.

Petunt aliq vlterias ab Albelda vnde colligat, aut qs ei dixerit qd numq. voltas ponet oppositu stante pmot.e, si adhuc hac stante sit poam px.a et expedita ad illud ponend et ad dissentiend si velit? Rsd ipse nec recurrendo ad effm auxi.i nec opus e. mo solutes impugnare.

Sect: 15.a

Reliquæ Solutiones impugnantr.

Supte adhuc aliæ solutes quas oportebit et refutare ex qas 1° numeranda e. illa q gravissi qq. ex Tho: coiter adhibent

viz:

viz: vim amovendi q̃ autē ene n. inducere nessitẽ sqsis sed sqsit q̃ n. tollit libertẽ sicut neq illā tollit scia visionis aut pdestinat q̃uis ex his deducat nrīā sequentiā effus. q̃ª haec nessitas n. ē ipsius sqsis cū n. faciat ipsā in se ēē nriā, sed sqsiā q̃ae eff deducat ex anti et faciat ēē nriā q̃ inferat, ast q̃ sit sqsio et n. sqsis ex eo colligunt q̃ª nessitas sqsis ē q̃ae inducit ipsa opatẽ. Vnde cū voltas dª sucurrat tū cū nra cū illag stuat vnū pncip adeqtū n. minus debet attendi ad nessitẽ voltas dª q̃ nra atq adeo si pmotẽ anteat nrā cū n. anteat dās sed opatẽ ipsa dª inducat ex sqsis et n. sqsis.

Qūa cū sup. ostensū sit nessitẽ q̃ pmotẽ inducit ēē antem et pare sqsẽ sufficit haec solutẽ impugnat q̃ tm vocē differat ab illa, cū enim ē nessitas anti cū nessitẽ sqsio et nessitas sqsis cū nessitẽ sqsis. Nihilominus impugnat rursus q̃ª vtiā dola, inde sequeret n. q̃a Deū nessitẽ nrā voltẽ q̃ª maius q̃q ea deberet nessitare ēē sqsis voltẽ dās et n. anteret dās opatẽ, q̃uis anteret voltẽ creatā: q̃ si ad solvend libertẽ et vitand nessitẽ sqsis satis ē q̃ nessitas q̃ae inducit n. antat sed sequat voltẽ dās q̃uis antat voltẽ creatā impossibile foret Deū nessitare nrā voltẽ.

Dein amor beatus ēē liber et n. nrius (accipio liberū n. p voltario et spontaneo seu vt opponit violento sicut scotus, et sui accipiunt, sed vt dicit pncipiū ad vtrūq) patet nā amor dª iusti ēē sqsis dās voltẽ. Hr: q̃ nessitas p detratẽ inducta n. antat dās voltẽ tm facit q̃ sit sqsio ipsius illius, n. q̃ n. sit sqsio ipsius nrae q̃ antat.

Deniq. p falsitas huius solutẽ q̃ª ex Deus sucurrit tū cū voltẽ creatā ad actus indeliberatos et tn hi fiunt nrio nessitẽ sqsis. Non obstante q̃ maxime nessitas hic sqsis dª [illegible] q̃ ad nessitẽ sqsis ipsius nrae voltis, n. sat ē q̃ sit sqsis sās sed requ q̃ sit sqsis nrae. Hr: ipsius illius ē sqsis et n. tm sqsio, ipsius causa n. antecedit, et ipsius illius ē sqsio et n. sqsis ipsa cuius non

antecedit

antecedit, sed respectu voltis creatae antie et n. antie apud dicti.
q° apud creatas et cqpis et fm cqpat respectu vo dti et cqpiti.
Conf. 2°: apud illius nettas e cqpita fm. et cqpis, in cuj° potestate
e tollere cqns; sed in potestate libera voltis pmotae n. e tol-
lere cqns ve sup ostensum; q° illius nettas n. e fm cqpita, sed
cqpis.

2ª Solut° ait pmotem n. evertere libertem qa licet ea posita
opat° fiat nria apud pmotnis, tn apud voltis fit libera. Nec mi-
rum videri debet qd rearrentibus duabus cais ptibus altera li-
bera altera nria opat° evadat libera apud cam liberam, et nria
apud nriam; quemadmodum rbust° qies ab igne et Deo pcedit, e
libera et nria, libera apud Deu q e cau libera, et nria apud
ignis q e cau nria.

Haec solut° debilis est; nam 1° sup ostensum n. servari in-
ra libertis in volte si physica pdetret, atq ideo volta n. rearrore
ut cam liberam, sed ut nriam, neq ex illa et pmote resurgere i-
plenum cam liberm ve talis e nria, sed unam totalem cam nriam.
2° qa licet voltas pt resistere effectu et pove actuae pmotnis impe-
diendo illius opatnem aut non? si pus? destruit nam pmotnis,
de cuj° receptu e here reptiam cui negre opatur et nriam cqpiam
et merem eam opatae. si 2us? q° n. opat libere, neq libere a
volta pcedit opat°. patet cqpia qa tunc n. pcedit opare libere ab
aliqua cau quo sic pcedit ve negat abte impedire qd pcedat.

3°. qd rearrente duae causae ad opatnem altera eade
libera alteras nria si nria rapiat liberam et subdat, n. a. e
duenti acti et opat° erunt nriae, in quem sent a qd cernere est. Pro
aliqpmo. nettae volti huna ad opand. n. ri alicunde nettae vere
qa voltas subditur medico n. a. e suerto, sed pdetrat physica salsi volti,
eamq ad opand° rapit ve advarij fatent. n. a. e 1a. qd. 4°. l
voltas pt abte et sifir facere ne sic opat ad q° pmovet, t non?
si 2us? q° abte opat nrio; si pus? q° l pt tollere pdetratnem, t pt
nicongere et copulare cu illa neq te opatnis. qd utrumq e in tua
senta

sent^a impossibile, non ergo egreditur operatio libera a volt^e, sed tant ab ipsa, q^i a pmot^e fit nria. 3°, qdo caa nria plus pt agere, q^i ei altera vel reae resistere, nrio fit opat^o ab utraq, nec tunc scat erit opat^o libera, sigd n relinqr in illa potest^e alias vel plus resistere q^a alia agere, sed pmot^e cum caa nria opatnis et plus pt agere q^a voltas ipsi ei reae resistere, alias pt voltas pdetat^e frustrare et opat^e suspendere, s^a illius autores: q^o nec tunc pmotnis, nec tunc volis erit opat^o libera, sed tunc utriusq nria. Mitto qd haeretici libertatis euersores sint cad volate rere, nimirus posita pr effic^a in volt^e hum^a, adhuc opat^e euadere liberas, q^a fiat nrio tunc grt n fio nrio tunc volis.

Ad raem solutnis R^e qd tt qdo occurrunt ad opat^e caa libera et nria opat^o sit libera tunc caae liberae si talis occurrat ut sibi hat subdita caa nrias adeoq dependentes ut pit si velit calt^e caa nriae impedire plusq ei resistere qd ipsa agere ut contingit in Deo tunc ignis, secus qdo n sibi eas subdit nec pt ei plus resistere ut in volt^e contingit tunc pmotnis.

Aliae solut^es minoris momenti solent adhibere ab adversarijs, qas referre n opus cu ex dictis impugnare pint, et ipsas sese suffent^e impugnatnis mas suppeditent, alia maioris momenti nos vocant.

Sect.^o 16^a.

Quarta rat^o ex eo qd pmot^o n sit nria.

Cum autores 2^a riae sentiae ex inducant pmot^e in auxil^o effic^a q^a credunt ad opa gratiae requiri ex pmotnam sicut ad caetera nat, nec aliter credant saluari pien debitas subordinat^e caae 2^e ad 1^e, nec debitas delrat^e causae

indicantis

inducentis ut e. voltas. effa argu̅ insurgit nisi ostendatur p-
motes nullo eoru̅ e ee nria, viz: neq ex sucd ad eaas jas
neq ex endria voltis, presertim si demstremus ex opposito seq
Deu̅ ee autnem pecti; q r pmotnem n ee nria ad aliqd
lere pactis. nam ad subordenate caa create ad ps suffic qd ad o=
pando ab illa p se dependeat, ita ut nil pu agere, nisi Deo
sl occurrat, ad detratne a. satis e qd Deus volti tribuat oia re-
qsita et suffentia eu pa ad se detrand, sic n ipsa se poterit
detrare, qd ita ostendo. Vel eu auxo suffente voltas pt abs
se detrare l non? si ps; hem intentu; qo absq pmote pt; atq
deo ipsa n e nria, cu id nriu n sit, sine qo res fieri pt. Si
2us? qr auxes n e suffens eu id n sufficiat ad opand, ultra qd
reqr aliud. Prrterqs qd cu ad 1mu ptem detrat n habit oia re-
qsita ad opositas, cu reqrat detrato qe ad opositas ptes n datur

Deiu si voltas absq pmote n pt se detrare: qo detrat non
e ei libera, nec ad illa ptinet eleco sed ad Deu, atq ideo frustra
tra Deus hoem relinqret in manu cslij sui; ut relaqtta testa=
tur Ecclesiasticus c 15 Deus ab initio stuat hoem, et reliqit
illu in manu cslij sui. Frustra ie ante illu poneret ignes
et aquas, vitu et morte, bonu et malu ut qd velit eligeret; di-
cens Eccles: 15o apposui tibi aquas et ignes ad qd volueris por-
rigere manu tua. Ante hoe vita et mors bonu et malu; qd
placuerit ei, dabit illi.

Pterea si absq pmote n pt ho. se detrare, qo qd se de-
trat ad bene opand n illi imputabit, n n p ipsu sed p Deus
stat, ad quem ptinet detrat, n ad hoe q se detrare n poterat.
nec boniam opatne pius qo malas amplecti et seq, unde nec ei
imputand erit qd pcepta n servat qo ipsius viget implendi; sed
neq laudandus erit ex eo qd se detrarit ad bene opand, cu ea
detrato sibi sit a Deo et n ab ipso.

Rursus pcepta Dei iam impoles incumperent nam
qdo ho peccat n se detrat ad n peccand, sed pus ad opposita

qo neqt

q^d negat se detrare ad n. pecc^d; sine ss^deret in instanti qq peccat sine emdte; q^d cu Deus pergiat ho. vt se detrat ad vitand^d peccatum, rem hoi impolé praegit. Ex qo vlterius fieret praecepta Dei ee vana, temeraria et ridicula, et authore indigna.

Adde qd ho iuste queri poss qd Deus illud n. detret ad bene opand^d qdo praecepta bene opandi vigent, siqd^e ipse de se n. pot, et expectat d^a pdetrat^e qd Deus noluit cedere, et absq culpa hois negauit, recteq dicere pot Dne ego si pem me detrare ad bene agend^d, tu me detrare debebas, et si detrares bene agerem, sed q^a me n. detraxti ne bene oparer sui, q te stent, tua (vt sic loquar) culpa accidit n. mea. Sed queri seliter pot qd rapperetur ad pœna, et æternos cruciatus eo qd n. se detrauit ad bene agendu.

Haec alia sequuntur satis absurda, vt qd hoes d^a detrant ad pecc^d aut pecta eligunt n. peccent, nec demeriant, aut puniri propterea pint; non peccarent q^a ipsa n. se detrant, sed detrant a Deo, et peccare n. pint in eo qd Deus, n. ipsi pstant. Non pent demereri, q^a demeritu fit p culpam, qd diximus tunc abee. Non pent puniri q^a pœnæ supponunt culpa et culpa vocant in tali detrat^e hoes vt intulimus ex stria sent^a ass.

Quibus adiungere pos qd dicit Faber de Pred^i. dis: 60. c^e 3. Vlu 3^a rao prialis. vt sententias opoes inducere hoes in desperat^e si n. Deus decreto immobili decreuit huic dare gra^m effic^m et pdetrare physice hunc arbitriu independent ab illius opat^e bona, t mala. nonne quis illi dicet. si de mea salute t damnat^e iam definitu est, meumq arbitrium pdetratu n. opus e vt laborem, nam a meo labore n. pendet detrat^o, et tand^m talis ero qlem me ab. Deus abie decreuerit. et ita torperet homo. segnities subreperet. Neq e eadem rao in scia et pdestinat^e ea rae qa s^a nras sent^a ras euaniunt, vt suo loco dicemus.

SECT^o 17^a

Sect.º 17.ª

5.ª ratio, eo quod videatur inferre Deum causam peccati.

Autores cum quibus agimus, ex prio nituntur ad constituendam efficaciam auxilii in physica praemotione, quia credunt illam esse necessariam ad determinandam efficaciter indifferentiam voluntatis quae alias non determinaret, nisi praemoveret, atque ideo auxilium redderet inefficax, et relinqueret intra limites mere sufficientis. Ut hoc fundamentum nullamus, illiusque eversio sit argumentum nobis, sic arguimus. Si efficacia auxilii ad opera supernaturalia consisteret in physica praedeterminatione, maxime ut voluntas determinetur efficaciter ad agendum, quae alias per se determinari non posset, atque per se determinare posset efficaciter ad agendum; ergo non consistit efficacia auxilii in praemotione. Maior videtur fundamentum contrariae sententiae. Minor probatur, quod sufficienter constat ex dictis sectione anteriori. Probatur, quia eadem est ratio indifferentiae ad agendum bonum opus, et non agendum, atque ad agendum malum et bonum, et ad agendum malum et non agendum. Sed non obstante indifferentia voluntatis ad agendum malum, et non agendum, et ad agendum bonum et malum, voluntas efficaciter per seipsam determinat absque eo quod a Deo praemoveatur; ergo non obstante eadem indifferentia ad agendum bonum et non agendum poterit voluntas efficaciter per seipsam determinari./

Videns semel, quanta sequantur absurda si concedatur Deum praedeterminare physice nostras voluntates ad actus peccati, recessit Deum non praedeterminare ad tales actus sed tantum ad bonos, praesertim supernaturales. Vide eius t. 1º in 1ª p. q. 22. art. 4. in appendice. t. 1º. in 1ª 2ª. q. 79. art. 2º. quaestione sua 2ª. rele 2ª. et q. 3. rele 2, et 3. Caeterum ingenue cedit sicut et alii ei consentientes, rationes non quas adducunt ad praedeterminationem adstruendam locum habere in actu peccati; cum enim ad illum actum voluntas prave recurrat efficienter, omnis est. Subdit: Deo tanquam causae 1ª quod fieri debet ut aiunt per praemotionem. ~ Resistas cum voluntas sit indifferens ad producendum entitatem peccati et non producendum, omnis est ad Deo determinet quia a prio indifferentis,

ut tali

ut tali n. sit exitu act. detrata, et sic semel facta gra destrues, vires capias physicas et v. morales, vtq subordinatas et detratione absq pmot.e, et absq rone sufficienti illa introduces.

Propter hac fere oes alij pmotores autores docent, Deum non pdetrare physice ad oia bona, et honesta, sed actus pcti. et entes potius rem obscurare, ad easq anter nras voltes applare potenter impellere, inclinare, trahere, mouere, eaq pprie declarans autorem, ac effiter velle vt fiant ab hoe, quia entes hinc eoru actuu, qos vocant entre malos. Adduunt et patitur tali pmot.e hoem trahi necesse qa rqriae ad ponendas pdictas entes actuu turpium.

Caeteru ex hac dra videtur seq Deum ee caa et autorem pcti. qd impiu e. asserere, et vt tale damnat a Trid. sess. 6. de iustificat.e 3a. Calvinu, Kasam, Buzeru, Zuingliu, satis clare pr. nil aliud e ee autorem et caa pcti. qs ee 1as radices et caa. vt hic et nunc amet cu plena aduert.a vetitum, qr n. ho peccat nisi volendo illud, sed est Deus 1a caa vt hic et nunc cu plena aduert.a hx sicqd anter ad id effr pdetrat; go. Dx 1o qa q e caa antis e caa oqtis ex illo nrio illati. sed Deus caa pmotnis et pdetratnis ad entes peccatoru, ranemq turpium qa e ans, vnde nrio seqr peccat, cu valeat nra 2qtia, Deus physice pdetrat ad ente pcti. go fit peccatu; go Deus e caa pcti. Dx 2o qa vt autores 2riae sent.ae fatentur Deus n. solum voluit pmittere vt Judas Xpu, sed et detrate effr et anter voluit, qm vendit.es puederet, pordinauit, ideoq voluit Judas vendere, qa Deus voluit vt id vellit, et qd plus ex fecit et vt vellet; go. go illi decet vt sit caa pct.a et autor pcti Judas. Dx 3. qa q e caa vt ponat id vnde nrio orit malitia moralis et fale pcti et autor pcti, sed q tm Deus e caa, vt ponat deliberate entitas actus pcti vnde nrio oritur malitia moralis et fale pcti: go.

Pr 2o: q puocat, suadet, et vlt.o detrat vt fiat res prohibita

injs

in jis circumstantijs et eo modo quo est prohibita, est causa moralis peccati; ita se habet Deus si nostras voluntates praedeterminaret physice ad entitates turpes et actus peccati; ergo esset causa moralis peccati. Minor probatur: quia Deus praevidet, et voluntarie determinat ad entitatem et substantiam furti, adulterij, mendacii, homicidij, in jis circumstantijs in quibus prohibetur, et eo modo, quo prohibentur. Siquidem prohibet entitas furti, adulterij, mendacij &c cum plena deliberatione: et hac ratione Deus ad illas detrat.

Probatur 3º nil aliud est peccare quam facere rem prohibitam, aut omittere rem praeceptam stante praecepti prohibitione cum advertentia. Sed Deus praedeterminat ad haec stantibus jis cum advertentia; ergo praedeterminat ad peccatum et consequenter est autor et causa peccati. Itemque vult peccatum fieri si vult ut res prohibita fiat. Maior patet quia non aliud est peccare quam facere oppositum praecepti. Minor probatur quia Deus prohibet ne mentiamur, excercamus copulas cum alienis, sed Deus praedeterminat ad haec stante advertentia; ergo Deus detrat ad peccatum.

4º quia est causa ut fiat deliberate aliquid contra praeceptum est causa peccati, sed si Deus praedeterminaret ad actus peccati et entitates turpes, esset causa ut fieret deliberate aliquid contra praeceptum; ergo esset causa peccati. Maior mihi est certa, quia peccare est aliquid deliberate facere contra praeceptum; ergo qui est causa ut hoc fiat, est causa peccati. Minor probatur quia Deus est causa ut fiat actus adulterij in jis circumstantijs in quibus prohibet, siquidem ut fiant, amatque omnis, potenter detrat, et effective movet ut tunc fiant, amatque deliberat, et inclinat ut fiant; ergo.

Quinto ut aliquis aliquid peccat non opus est quod directe velit malitiam formalem aut ad illam immediate detrat sua intendat, sed satis est si velit entitatem unde ipsa nostro oritur, quamvis eam odio prosequatur, nec velit quod ex actu oriatur; ergo si Deus vult entitatem peccati unde nostro oritur malitia formalis peccabit quamvis nec intendat, nec velit malitiam formalem, et ad illam detret, sed odio eam prosequatur, eo non quod non se velit entitates illas positivas cui ipsius malitia formalis, vult interpretative ipsam malitiam formalem ad illamque detrat media entitate actus physici: quia non est alius modus causandi malitiam formalem nisi media
entitate

entes positiua actus, cando viz: entes positiuas illius, qui li Deus caat, e caa malitiae frales.

6.º qa sectatores Caluini, Theodori Beza, Zuinglij et Buzeri, aliorumq quorum meminit Coetus t. 2. lib. 2. art. 1 fatent se nil aliud velle qd dicunt Deus ee autores pecti Deus velle vt fiant pecta Deus impellere ad pectus ee quod Deus velle vt fiant actus et entes pecti, Deus ee autore et caas vt tales entes fiant, Deus ad illas effr impellere; et ad hunc sensus explat Caluinus Beza, in respons.e ad Castillones, in respont.e ad 2as col: nec aliud docere potuerant, vt infra dicam; qo si autores pdetratnis hoc ipsius scedant sane scedunt de ee Deus ee caas et autores pecti, ea rao qa haretici nup dicti te voce negent.

SECT.º 18.ª

Alia absurda ex 3.ª ria Sent.ae deducenda.

1.º deus grauissis penis interdiceret, ea ipsa quae valt amat et desiderat fieri, et vt fiant decrat et puocat, imo et impellit, qd e contra 3.ª dicto. Pr seq qa si te Deus amat et vult fieri entes maalas et positiuas pecti et effr decrat vt fiant, ast eas ipsas entes interdicit, vetat, et sub aeternis penis phet: qo. Mi. ostendo qa phito. hic lic, n concupisces. non occides. non moechaberis. n. furtus facies n. adorabis Deos alienos. qa oia tendunt in entes positiuas illa puiciendo aut phondo. 2.º qa vetat qd e nobis liberus et in nra potestate positiuus, at in nra potest.e n. e. qd posita ente pecti sequat aut n sequat malitia pecti cuius posita de= liberat.e ente et stante pcepto nris sequat malitia, sed ipsa entitas et hac mediante malitia frales; qo vetat phet hac entes maales et positiuas pecti et hac mediante malitias frales.

2.º

2° deducit; hoēs n. peccare deliberatē amando vo-
lando et desiderando entes possibiles fornicationes, mendacij:
furti &c. Pr. q^a aut amare illas entes possibiles, et malum
et prohibitum, aut non? si p^m! g^o Deus illas amando peccat, atq
ideo bene poterit qd hoēs eas ament: nam ut recte Bon. ar-
duit: 2us Can. 23 Suam volunt hoēs faciant n. Dei qd id a-
gunt qd Deo displicet . i. qd vetat. si 2us! g^o eas n. sit peccatum
velle, amare, et desiderare qd n. e. malum et prohibitum n. pec-
carent hoēs illas amando &c. Unde eas hoēs tm intendant ex:
tirpatas possibiles ex quibus capiunt voluptates delectationes &c. satisfi-
mus ei aperiret campus impune vagandi et suas compla-
centias extendendi sine periculo peccandi.

3° hoēs exercendo actus possibiles furti fornicationis
perjurij &c. bene facerent, et nequeo pene petere a Deo ut ad
illas detraret. Pr. q^a bene facit qui id vult fieri et facit qd
Deus vult fieri, sed qd Deus n. pt amare nisi honesta et q^a
illud Psalm: 24. viae viae Dni misericordia et veritas;
at p^te Deus vult fieri predictas actus; g^o illas exercendo
bene facerent hoēs, imo male facerent si omitterent, q^a
ita faciunt illi qd Deus vult.

4° q^a qdo hoēs peccant stat pecti imputabilitas
in hoc qd ponant ent^{as} possibiles peccatorum, aut qd ijs possibilibus se-
quat malitia talis pecti: si p^m! g^o Deus detrando ad possibilit
tionem illarum entitatum determinant ad peccandum. si 2us!
g^o hoī imputatur ad culpam qd n. e. in illius potestate eas non
sit in illius potestate, qd possita ente possibili pecti sequatur
aut n. sequat malitia pecti et tn imputatur praeterea quas
quod quando unum ex alio necessario sequit, si n. est peccatum po-
nere illud unde aliud seqr neq e peccatum qd sequit, nam qd se-
quat n. e. positum in nra potestate sed oritur necessario supposita
priori supp^e.

5° Deus hoēm .... q peccat, deturbaret a
statu

iustitiae. Pr qa impelleret et effr traheret ad res phicas 2mittendas et ea facienda quae secum hent iunctas et medullitus affixas malitias morales.

6o Deus pdestinaret hoes ad malu. 2a defin. Araus. 2i. Can. 25. aliquos vero ad malu dna potestate pdestinatos esse n. tm non credimus, sed etiam si sunt q tm malu credere velint, cum oi detestatione in illos anathema dicimus.) Pr qa pdestinare et detrare est segeant x.a mentes Declij sed Deus pdetrat physice ad malu entes viz: corpes cum oibus suis cts styj; g et praedestinat. Unde ulterius videtur colligi esse admittendas et veras obtines Vincentianas, adulteria et corruptela virginu sacraru ideo contingat qa illas Deus ad hoc pdestinavit ut caderent. = Quando homines incestant filias, aut matres filios, & qdo servi Dnos occidunt, ideo fit qa Deus pdestinavit ut fieret.

7o Deus n. pmissive tm concurreret ad opera mala, sed pprie et per se, atq ita pprium opus esse pdit Judae, sicut vocatio Pauli; 2a apertas definites Trid. ses. 6. de iustific. Can. 10. Pr qa sicet n. minus pprias influxus et calces per se directas ad entes et opates malas, q in vocatione Pauli. ad illas detraret non minus pprie et p se qs ad hanc.

8. Deus tentaret hoes. 2a Iob 1o. Deus intentator maloru est, ipse autes nemines tentat. Pr qa nil aliud e tentare hoes q movere, inclinare eos ad actus et opationes malas, atq hac via Diabolus tentat et vir feminas et femina viru; Deus p se movet et inclinat voltes ad opationes turpes. g hac. Imo multo maior pessima foret tentatio Dei q daemonis, aut unius hois qua alterius, qa daemon et homo si excitant et inclinant ad malu n. infallibiliter faciunt 2sentire sua excite et tentate, neq tento eoru ineluctabilis et infrustrabilis, sed ei resisti pt, et componere oppositum; atqui Dei excito et inclinato adeo potens, effa,

et infrustrabilis

et infrustrabiles est; ut nemo ei resistere, nemo illas frustrare fit. Certe, ut utar S. Prosperi verbis in responsione ad 11ᵃˢ obiectiones Gallorum n. 11. Dei opera ista sed diaboli, cuius gaudium est ruina sanctorum.

3° iuste quaeri fit ho. qd impulsus dei promore in actum peccati, poena mulctetur qd Deo effici volenti et promoventi obtemperans supplicio afficiatur; qd illud ipsum ad quod Deus demoraverit et qd fieri voluit exequens severissime tractetur. Quod hoc sit mirerius pt ex verba S. Chrysost. to: 4. orat. 5. de provid. qd in quibus miseri nos in improbitatem eiicimur propter haec supplicio coerceri, parricidamque fuerit (dic tu Deus efficienter infallibiliter, et potentissime patrans) fecit, et te mortem mulctat quia obtemperabas ei, quae hac opinio puerilior esse pt, quemadmodum siquis in praeceps locum aliquem impellat, et postea eundem puniat, aut quemadmodum libertatem offendens, poenas haurire facti exposcit; aut quemadmodum si efferata aliena divinae plectendi aliquem at in malorum genere coercendum tradat, hunc tu ipsum propter hoc seviturum et capturum deputat eumdem ad supplicium; an vero immanius, et miserius quaeso. qui hoc quoque esse pt.

Concludamus cum Aug. lib. de art. falso sibi impositis. art: 10 detestanda et abominanda opinio ei quae Deum cuiusque malae voluntatis aut malae actionis credit autorem.
promotor) nunquam extra iustitiam est, vitas non vitia. Dei misericordia et vetas, adulteria non matronarum, et corruptelas virginum non instrueret nobis sancta divinitas sed damnaret, nec disponeret, sed puniret. et paulo post. non quo casus ruentium nec malignitas iniquorum nec cupiditates peccantium praedestinatio Dei, aut excitavit aut impulit. Vide Amb. lib: 1° Hexa: cap. 8 elegant contra nostra sentia et adversas opposita dicentem.

SECT. 19ᵃ

Vires rationum dictarum augentium impugnatione solutionum.

Ret Alvares lib: 3. de Aux: dis: 24. et caeteri Thomistae Deum.

Deus n. cõcurrare ad frale pecti sed ad ent. positiua actus mali nec mouere ad peccatũ in qtm peccatũ, sed in qtm actus et ens est. Vnde cũ rão actus et entis n. sit mala sed bona, cõcurrendo Deus ad actũ pecti ut ens est, n. cõcurrit ad aliqd malũ, sed ad aliquid bonũ atq ideo ex tali cõcursu n. sequitur qd sit autor et cãa pecti sed tota malitia tribuenda e. nrœ volũti, quœ cõcurrente Deo ad id qd e. bonũ in actu pecti detorquet ad malitiã deficiendo a regula quemadmodũ, inquiunt, qdo motus claudicatius fit potẽ motiuœ tribuit rão motus, curuiti vero tibiœ defectus claudicatiis quia pota motiua tendente in motũ ut rectus fieret, curuitas tibiœ detorsit ut defectũ claudicatiis coheret; atq ideo pota sim est cãa qd sit motus, curuitas vero tibiœ qd hic motus sit claudicatiis.

Hæc solutio multis exposita e. impugnatiõi (imo et ex dictis sufficienter impugnata est) nam 1o posito mãali pecti, vtiq et infaliter ponitur frale pecti; g. si Deus e. cãa mãlis e. et cãa fralis pecti quod q e. cãa cãœ e. cãa cãti. ~ 2o Imus ho. dr cãa pecti alterius qnus eũ prouocat, inclinat, suadet, et cõcurrit ad male pecti nec enim suadet malitiã fralẽ sed acceptiõe rei alienœ, actũ fornicatiis &c unde malitia fralis sequitur; g. si Deus cõcurrat, mouet et impellit ad male pecti unde sequitur frale e. cãa pecti. ~ 3o quia Deus n. sim phibet frale pecti sed et male iuxta illud Apoc. 2. odisti Nicholaitanũ imo n. pt phibere frale, nisi phibendo male cũ sit relatiuũ qd illud sit poni nec auferri negat nisi medio illo. g. si Deus e. cãa mãlis pecti e. cãa illius qd phibet, et actus pecti qua phibitus et peccatũ est.

4o quia eatenus cãa 2a opat ut defens qnus opat actum quem scit ee phibitũ, sed Deus e. cãa ut cãa 2a operatur actũ, quem scit ee phibitum; g. e. cãa ut cãa 2a operatur ut deffens. Mi. pr. quia e. cãa ut ponatur mãale pecti, qd cãa 2a scit ee phibitũ. ~ 5to quia si voltas creata sciente faciat id qd quod Deus ipse cõcurrat peccabit; g. Deus cõcurrat ad actũ qa peccatũ est, alias voltas

creata

creata n. poneret præcisse id ad qđ Deus ꝯdetrat. Ant. ꝓ: qª si po-
sito præcisse eo ad qđ Deus ꝯdetrat, n. peccaret; gº vt peccet aliud de-
bet voltas ex se ponere indepenter a ꝯdetratᵉ Dei, + gº illud est po-
sitiuũ, + negatiuũ? Si 1ᵘˢ gº aliqđ positiuũ voltas ex se ponit cũ
peccat. ad qđ Deus n. ꝯdetrat; gª a caa indiuenti vt tali ipse illius
positiui egredit actio detrata ad illud positiuũ, et ꝯsequer nũt fun-
damentũ astruendas ꝑmotris ad tollendas indiuias voltis vt opet.
Si 2ᵘˢ.? gº ex se et independenter a ꝑmotᵉ tollit antᵒ positiuas quæ
tali negtni ꝯdicaᵉ opponet, atq ideo se detrat ad vnos ꝯdictoriũ
tollendᵒ. et ad detratēˢ ponendᵒ independenter a physica ꝑmotᵉ: cur
n. idem ꝑstabit cª reliqua?

Rꝫ qª a caa indiuenti vt indiuens est n. ꝑt exire aliqđ
detratũ vt toties clamas; sed peccatũ vt peccatũ est, et vt sic malitia
ad ꝑales neqᵗ ꝯuenire a caa indiuenti vt indiuens est; gº nec
qᵗ ꝯuenire a voltᵉ nisi hoc a Deo detret. cũ voltas, nisi ali-
unde a Deo ꝯdetret, sit indiuens: n. gº Deus ꝯdetrat sm ad
peccatũ vt actus, et ens est, sed et vt peccatũ ꝑaliter est.

6º qª + in actu peccati e. aliqđ positiuũ cuiº Deus n. sit
caa, aut ad qđ n. detrat; + non? Si 1ᵘˢ? gº ad aliqđ positiuũ vo-
lantas n. ꝯdetrat a Deo, sed se detrat, atq ideo intelligi ꝑt quod
n. obstante indiuia, qª ex se sic, ꝑt se detrare, nec egēt alia de-
tratᵉ. Si 2ᵘˢ? gº caat qđqđ caari debet vt ponat ꝑale peccati,
atq ideo caabit peccatũ. Patet ꝯsequa: qª sm caari debet qđqđ posi-
tiuũ e. in actu pecti suppositã ꝓhibitᵉ et precepto, neq n. aliud
facit voltas creata dũ caat peccatũ, nisi ponere qđqđ positiuum
e. in actu pecti.

Deinde + e. malũ, + ꝓhibitũ velle qđqđ positiuũ est
in actu pecti; + non? si 1ᵘˢ? gº n. male agit, nec ꝓhibites
vllas violabit, q voluerit totũ positiuũ fornicatris, actus odij
Dei, vindictæ, ꝑduellionis &c. displicendo in qoq alio subie-
cto. Quo quid absurdius? nemo n. id amat aut vult vt malitia
sequat; sed sm ei imputatᵒ qª vult id cui legᵒ ꝯnio. Si 2ᵘˢ?
gº Deus

gº Deus vult, et cāat actū p̄cti s. id qđ ꝓhitū est. et s. quod malū est velle.

Adde. qđ actus p̄cti s. suā dr̄iā sp̄cā, et vt ex tendentia ad obūm ꝓhitum et dissonū rationi, ē contrariatur pr̄cepto et legi; gº si Deus ē cāa actus s. suā vltimā dr̄iā (alias n. caret s. totū qđ ħt entis) et ad illā ꝯdetrat: ē cāa illius s. qđ rationi dissonat et ꝯriat pr̄cepto et legi.

Nec exemplum de motu claudicationis solidum est, sed etiā claudicat, quantumuis aduersarij illud extollant, nā ostensū est, n. tm voltē debere detrahi a Deo vt efficiens, sed vt deffiiens, cū deffitus sit aliqđ detratū, et nīl detratū qđ prouenire a cāa indiuenti, qlis est voltas, nisi aliunde determinetur. Deinde. t gº ꝓhycā dei ꝯdetratᵉ ad entᵉ p̄cti manet voltas creata sufficienter detrata ad p̄ctū vt p̄ctū est, seu ad frālē malitiā p̄cti, t non. si pᵘᵐ gº Deus n. tm detrat ad malē, sed etiam frālē, nec tm ad actū peccati, ut actus est; sed vt p̄ctū est, qđ negas. si 2ᵘᵐ gº ad reliquū p̄cti, seu vt p̄ctū est, manet voltas detrata; quis gº eam detrat et ponat? nunquid ipsa? gº ipsa, etsi ex se indifferens, ni per seipsam se detrahere. Nunquid Deus! gº cā Deus ad totū detrat, malē et frālē, et ē cāa n. tm effitus, sed deffitus, n. tm motus, sed et claudicatiōis, n. tm efficiens, sed deffiiens.

Sed vt rem hanc magis euoluamus, et quantū differat iste a nostro casu, luce clarius pateat; nota claudicatᵉ ēe motū mixtū ex 2ᵉᵘ motu ꝓtiuo, scilt ex motu progressiuo, qui ꝓuenit ex potentia motiua, et ex alio ꝓueniente ex pondere, et natiua grauitᵉ corporis, se in vnam partem inclinantis quando vis motiua ob debilitatem, et curuitatem tibiaꝫ non potest resistere. Ex his motibus progressiuus directe prouenit a vi motiua animæ; atque est secundum se indifferens vt vt coniungatur cum illo deffectu, t coniungatur

cum

defformitas cum carentia illius. Motus v° circulatorius quatenus circa illum semper
directe provenit a pondere et gravitate corporis.

Unde facta nunc collatione inter exemplum et rem nostram facile non
est quin maximum sit discrimen: 1° quod directe provenit a prima motus
causa indifferens est ad illum effectum id est quod directe est actus et volitum
a Deo, et ad quod determinat (v.g. odium Dei) non est sua specie indifferens
ad contrarios ad bonum et malum sed est sua specie malum. 2° ille effectus
in motu progressivo non resultat ex causa specie motus progres-
sivi quam causat anima, sed est quod potius dependet provenit directe ab alia causa potius
ipsa a gravitate corporis defformitas peccati resultat ex ipsa specie actus
liberi et fundum positivum praecise nec alia causa positiva (supposito praecepto et
advertentia) requiritur. 3° defectus qui constituit claudicationem non est aliqua pri-
vatio sed quod resultans est motu quem causat anima sed est motus dis-
tinctus ab illo motu, et cum illo facit compositum quod dicitur claudicatio
At malitia peccati sed est privatio resultans ex illa entitate quam Deus
vult et ad quam praedeterminat, sed est defformitas actus cum regula, quae
defformitas oritur ab ipso actu.

Alij ob haec rem scilicet determinare ad malum seu fundamentum remotum mali
formalis non ad praecise malitiam a non adscribi causa fundamenti et ma-
lis remoti sed praecise cuius creatura sola est causa. Verum haec solutio
(si observent quae diximus) locum non habet, et fere omnia argumenta in-
stauravi quae adversus solutionem ante instruximus: nam et illud fund.
tum praecise nascitur infallibiliter et necessario ex motu remoto quod sed causat non!
si dicas primum Deus erit causa fundamenti praecise, nam quod est causa antis
est causa compositis, et non alio ex capite negas Deum esse causam primae
malitis nisi quia inde resultat formale peccati actus et diceres causa. Deinde quia
sed determinando Deus ad fundamentum remotum eo sufficienter determinat voluntatem
ad praecise sed non? sed relinquit indifferentem: si primum ergo Deus determinat
ad fundamentum praecise et consequenter est illius causa et malitiae subsecutae
si 2um quaeris ergo determinat voluntatem ad fundamentum proximum: nam si ipsa se
determinat, et non aliunde determinatur; ergo causa concurrens per se determinat, et
a causa indifferente ad utrumlibet potest provenire aliquid determinatum.
3°

3° d illud fundum pxus e aliqd positivum, vel negativum, si positivum g° e ens; g° cum ad oes raes entis Deus pdetrat et pdetrabit ad illud fundum pxus; atque erit illius caa. Si negativum Ulterius rogo an totum positivum vnde oritur ea negao sit bonum atq ideo poterimus in illo cplacere, et n. erit peccatum, nec aliud velle totam enta odij, fornicatus vel est non? et sic nec Deus poterit care vt velle fundum remotum. Mitto repetes aliarum impugnam, ex his n. cstat istas solutes n. e solidiores ante.

SECT.^a 20.^a

6.^a rao ex eo qd videat destruere libtas radicalis.

Conati sumus sec. 8 nris argtis ostendere qd pmot auxy videat pugnare cum fali liberte nrae volis nunc curavimus ostendere qd et videat pugnare cum radicali. Sic libertas radicalis e pôa ex naa sua potens pe positis oibus reqltis ad opand opari, et pe eisd positis n. opari seu qd id est potens pe cum oibus reqltis ad opand ciungere opates et neges opatnis, sed si dat reqlita pmoto destruet naa pdicte pôe. g° et libertasm radicalis.

Ma: cstat ex supa dictis. Mi pr: qa si vnum ex reqltis ad opand e pmot°, cum aliunde alteras. n. pe cum illa nra voltes ciungere neges opatnis, nec pmotes supposite n. opari mat ciuncit nram voles n. pe ciungere opatnes et neges opatnis cum oibus preqltis, nec pe n. opari qd e destruere naa pôe liberae seu libertes radicales. Dein q tollit a pôa libera vim se detrandi p arbitrio positis ptiutte reqltis tollit libertes radicales; sed pmot° tollit pdictam vim; g° tollit naam pôae liberae et libertes radicales. Ma: ex eo cstat qd de pdicta pôa

liberae

sit ca. sis. Minorem probo quia praemotio physica e praerequisita, et facit ne. pot. sit illa frustrare flectendo se in oppositum quod infalliterq et ineluctabiliter sibi subjicit trahens ad unum determinatum quid. Rursus hoc e. optima consequentia dantis praerequisita omnia praerequisita ad operandum et pot. sit operari, sed n. sit operari quod non e. pot. libera nec hi libertas radicalis. sed praemotio e. causa antiquitus; quo et consequens; atque ideo tollit libertatem radicalem. Ma. constat quia libertas radicalis e. ad utramque extremum indifferens. Mi probatur quia praemotio e. causa quod cum ipso negat posse ponere oppositum, seu ex illa sequitur quod negat ulla pot. ponere oppositum, seu n. poni id ad quod determinat.

Demum pot. quae ut non operetur requirit per se quod deficiat aliquid ex requisitis ad operandum n. e. libera nec hi libertas radicalis, sed si praemotio requiret per se ad operandum, pot. tollis radicalis quod deficeret aliquid ex requisitis per se ad operandum; quo n. haberet libertas radicalis, Ma. constat ex eo quod causa necessaria tales sit quia ad operandum requirunt per se omnia requisita et ad non operandum requirunt per se quod aliquid ex illis deficeret. Mi probatur quia per se requiret quod deficeret praemotio quae e. per se requisita siquidem impossibile e. cessare operationem n. cessante praemotione.

Dices si praemotio destruit naturam potentiae liberae seu libertatem radicalem; quo sicut implicat quod Deus destruat naturam potentiae liberae seu libertatem radicalem, implicabit quod Deus praemoveat physice hoc a. sine fundamento diceret, nec e. quod dicat. consequentia probatur quia si praemoveret destrueret. R. nego consequentiam quia natura potentiae liberae seu libertatis radicalis n. e. quod nunquam impediat seu quod impediri n. sit ne libere operetur sublato requisito, aut opposito impedito, sed per praestantiam potentiae omnium requisitorum n. impediat nec impediri sit quominus libere operetur. Praemotio si requirat ut adversarij volunt facit primum, si n. requiratur, ut ego credo, et ponat facit 2um. atque ideo si in mea sententia Deus praemovet physice voluntatem evertet libertatem actualem, et formalem n. radicalem. Utramque a. everteret, ut ostensum est, semel concesso quod praemotio sit necessaria.

SECT. 21.a

SECT.º 21.ª

7ª aliorum rão eo qd 2ª sentª conveniat errori Calvini:

Aliq DD gravissimi in ea fuere opinione ut affirmarent sentam de pmotne phyca, aut ee errores Calvini et Lutheri aut parum ab eo distare, sic Mascharenias de Aux. dis: 2. in 3ª Dis: nº 9. Belarm: lib: 1º de gratia et libero arbitrio cª 12. et aperte autor libri cui titulus Calvinismus seu Religio Bestiarum q totus stus. Faber dis: 60 de Prædes: et alij. ~ Qui ut suu ventum probent ita discurrunt: sentia de pmotne 5 potissimum prtibus cstat. 1ª docet Deum suo æterno, absto, et effici decreto, anter ad oem prsciam nræ futuræ cooperatnis, pdetraire oes actus q a nobis eliciunt, et in tpre mouere mote effi volutem nram ut eos actus eliciat qos suo æterno cslio statuit ut fierent. 2ª docet, posita eiusmi mote, auxº aut decreto nesse ee volem operari. 3ª: pe volem in stu diuiso pmotnis auxij et decreti dissentire, et facere oppositum n. vº in stu cpsito. in 4ª hanc nestem n. oriri ex volte, sed pmotne auxº et decreto, atq ideo si attendat voltas, et illius nra pte dissentire et facere ut eueniret oppositum, attenta vº pmote et gratia effi n. pe; atq ideo opatem sim ee nriam ex suppe decreti pmotnis et gratiæ effis in 5ª deum pmouere ad actus malos et male pcti n. frale, atq ideo Deum n. ee autorem et cam fralis pcti sed malis. ad quas ptes reducunt cætera quæ sria sentª docet de pmotne.

Sed easdem ptes tradunt Calvinus et illius sequaces; qº sentª de pmote phyca, et auxº effi pmouente, q oia conuenit cum errore Calvini, atq ideo n. e admittenda. Ipsa maxima mi: pbabunt ij q hanc rãem cstruunt. Discurrendo p singulas ptes, et speciatim referendo vba Calvinistarum qbus eas tradunt.

Et imprimis

Et imprimis 1as rele. hic Calvinus lib 1° institutio c° 16. Sic, indubie hoc est quidquid cernant in mundo vertes ex secreta manus Dei agitate prodire.; et dat rationes quae magis sententiam explat; quia eade secundae si organa, et qui instrumenta Dei per quae et ingiter operat, omnino plane sunt mortua, si non moveant ab eo. Quae et si fratia a Alvarez, conferentis causas 2as baculis et virgis, quae nil agunt nisi moveant. Ubi et agnosce in Calvino, subordinare causas 2as per mortes.

Clarius adhuc Breckerus in antidoto errorum Bolsec c° 17. quis causae 2^ae^ natura sua indefinitae in utramque partem pendeant, puta voltas hominis ad aliquid aut respuendum. Dei in a Deo aeterno suo concilio ad unam partes fuerint definitae et sunt omnes ad hanc unam partes, ab ipso Deo providentiae sua manu inclinant.

Nec minus clare P. Martyr apud Baraam in sententiis 13 et 14 Calumnias Castalij: Voltas eorum natura sua erat indefinita, ut sive darent illi aliquid sive non darent, sed eas voluntates Deus sua providentia in alteram partem detraxit. Vide et e unde loci 1° locorum eorum 1^a^ classe loco 13. et 3 classe loc. 1° ac saepe alibi.

Idem testat Amesius bogus de co enso aure effi ... promovente quod defendit Alvarez vel ex vobis contra reflexionis stabit neque de convenientia auctorum promotionis cum Calvino et hereticis in 1^a^ rele quod ee desiliat, cum Thom. Calvino et hereticis in 1^a^ rele ... teant teste Petro a S. Joseph de suavi Concordia dis. 2. sec. 1 n 1°, se in hac parte convenire cum Calvino.

Convenire v° in 2^a^. Probant ex Cal. lib. 2 ... 34 ... quia quae fortuita maxime videntur ea fieri dicimus non a ... naturae sed quoniam aeternum et stabile concilium in illis gubernandis regnat. Similia hic in lib. natur. c° 17. et ei. Item Petrus Martyr: de. de locis vel° loc. 13 quod ... ex

ex. Vüe: decimo 4º ait, agit de eversᵉ Babylonici regni qui fuit vingens quoad suas menitamas circas nam id aliter here nil obstabat; at nihominus Phopheta volens ostendere id futurum indubitato, respicit ad proleum et ait, deus itra statuit qui quil dissoluere? manus Dni iam e extenta et qui retrahere poterit? re: gº ias ista rae si nra. Videra adhuc si et clarissª qui inferius referemus.

Invenire et in 3ª. Pr ex Calv: lib: 1º instut: cª 16. ita loqte quecq eveniunt in mundo necessᵉˢ ex secreta manus Dei agitatᵉ fidere, interea qd statuit Deus sic nesse e evenire; ut in neq praescitte, neq sua apte naa nrius sit. et hoc probat exº ossium Xpi quae ut se spectata frangi poterant spectata in decreto Dei q volebat ut ea elista et integra permanerent frangi n poterant. Eodᵐ exº idᵐ intentum suadet Beza in libello qd et responses Christianarum. Rursus Calv: in Can: 4. Con: Trid: sic, decerenit qd a Deo hois voltas qdo erit rana qus si in obedientiam posita fuerit iam ablatum est dissentiendi periculum. qsi diceret in sta posito predestini ad obedientiam iam n. pt fieri dissus. sed in diviso.

Hoc ipsum probant ex P. Mart: lib: 1º Reg: c 12. ubi inquiens an Roboamus fuerit liber ad senum Concilium eligendᵐ quemadmum ad seqdᵐ iuniorum sentᵃ hoc scripsit. / Respondeo voluntatem Roboami posse dupliciter spectari, 1º simpliciter, nude, atq nᵃ naam suam, qua rae minime repugnabat ut seniorum consilium sequetur; est n volias huina vertibilis, et tam potens ad unam quam alteram deliberationis partem flecti, at si cum Dei providentia copuletur aliter quam factum siet fieri non potuit. Et tomo 1º Locorum Communium; 1ª Classe Loco decimo tertio postquam dixit, quae eveniunt contingentia esse si proximas causas respiceamus necessaria vero si considerentur ut divinae subdantur Providentiae:

asiecit

adiicit dar seqd 2a nec̄titas simpl. abta et ex hypi: at fieri pt quia ex hypsi sit n̄ria si ea extra hypsis sumas (vide illas di sus et opstus) contingentia et n̄ n̄ria esse. Rursus 3a classe loc: 1o sit sane aptiões n̄ra volūtas ut in utraq ptem pinde uti possit sed illius actiões necessitate simpl. n̄ habet nisi ad eas ptes qua Deus pcurrit cadit qo nec̄titas sup mexes (en nostes opstiae) atq contingentiae ptestinatnis eis n̄ris operibus qb illi (Thomistae) illuxerunt p illos opstus n. n̄ opera n̄ra sit taetisse (.1. in illa divisio decreti praestinatnis ac pdeterminatnis) et tm spectemus p̄tes eorum p̄rius 1. volte n̄ sit n̄ria. secundo illas et mentis sit caeteri Calvinistae.

Invenire praeterea in 4a pbant 1o ex Calvino loco sup allegato ex c. 16 et ex Petro Martyre et sup pbus ostendens Brecheras in antiesie erroris Bolsi c. 17 ait quis decretum Dei de rebus oibus e ab oi aeternite n̄ tn ppterea contingentia in rebus funditus evertit; nas qd e n̄rium rae decreti hoc illud p. ee contingens rae eatum 2a

Deniq invenire in 5a pbant ex P. Mart: to 1o loc: 1 a classe loc: 13. ubi haec sit si qo disputat de pecto dingo e videndq qd sit ibi pstive, ut in scholis loquunt, ac pinde substans eius e considerand, ex altera vo p.e qd defectus atq privatnis inhaereat, in ipsa. vo privatae eius defectus videamus eius caa n̄ efficiens sed deficiens quaerenda, at qd illic positivum reperitur id caa efficiente opus sit, summa a. oium efficientiis causarum e Deus. Dein ex Beza q in rente ad 11as calumniam Castalii cum dixisset Deum movere voltes ad actum pecti addidit, non sic eas movere ut truncum aut lapidem, sed ut voltes qa et ipsa sic agit ut agat, nec tn Deum tribui defectum sed in voltes q ipse n̄ e caa ut defectuose fiat. seqd si pectum a volte Dei pdeat, nam pcedit taliter qtnus pectum est. Ludi: qoq in rente 14 scribit; pecca ta vero a volte Dei pcedere qtnus pecta sit. Sicl in mentes nobis venisset ut diceremus aut scriberemus, nos ee oibus suppliciis

dignissimos

dignissemos fateamur.

Rursus ex Petro Molinaeo lib. inscripto le Buckler de la Foy post art: 8. ostendit Deum a Calvinistas nullo modo esse autorem pecti et oppositum falso illis opponi, atq ideo dixit in pecto actum ipsum et malitiam esse adiunctam et postea dicit Deum esse causam non solo posterioris sed tantum solius, et iterum in brevi delineatione edita anno 1603. Autore Joan. Fenerio q postea Calvinismum ejuravit Thesi 106 asserit Deum nulla ratione posse dici causam & autorem pecti etsi verum sit nil fieri in mundo quod Deus non praeviderit tanquam a se ab aeterno decretum.

Eandem doctrinam tenet Brecherus in Antid: erro: c 74 et Isacus Chamiel q lib. 4. sui operis disputationum Papisticarum graviter queritur de Panigarolio, Bosio, Campiano, et alijs quod dicant eos facere Deum autorem pecti eo quod determinet ad actus malos seu male pecti. Sed et Beza graviter queritur in responsione ad 3am calumniam Castaly quod Calvino attribuat fecisse Deum autorem pecti.

Sect.° 22a.

Urgetur amplius discursus praecedens.

Ut rem manifestiorem faciant qui hoc argumentum faciunt exhibent loca in quibus disertis verbis ipsi Calvinistae fatentur se convenire et concordare cum Thomistis, neq ab illis dissentire tam quoad modum quo Deus praedeterminat nostros actus quam quoad modum quo concurrit seu causat actus pecti.

Nam imprimis Amesius t. 4° Bellarmini enervati. lib. 1° cap: 2. n° 4° miratur quod Bellarminus vitio vertat Zwinglio et Calvino quod dixerint non tantum Deum velle fieri sed et ab aeterno decrevisse ut fiant quaecumque fiunt ab hominibus, scilicet peccata, idq non permissive tantum hominis praedeterminatione: et subdit. numquam nisi hoc le-

get

git Bellarminus nisi in Zwinglio et Calvino: Alvar: inter alios disp: 22 ℓ. 7°. Deus exgit ab aeterno suo decreto ac absolute predetrat nos actus nros in plane ante eius praeisnes et independenter ab or. sua media libert. coopans futuret ex hyp. et lib: 3. c. 3. referens ex Alv. libro: de Aux: disp: 88 n. de 3. De auxiis effis gratiae physice, seu ad mum causae physicae predetrat arbitrium creatum ut libere et infalliter consentiat, et coopet. Deo excitanti et vocanti. subiungit. Haec sententia sic explata e. plane nra et lib: 2. c. 2. n. 4°. explans illas apud ipsos Calvinos Deum hoes impellere ad peccatum, ait, quoad rem ipsam attinet, nil aliud volunt nisi qd qd scholastici docent Thomistae. Deus mot. praevia efficacis applat volte creatam ut libere et infalliter opet, sicut et applat causas 2as ut naliter opant. Alvarez disp: 26. n. 9. Rursus Amesius, sensus meus n. e. alius qd q a Thomistis docet, scilicet qd voltas quamvis Dei instrumentum n. quidem et nrum sed liberum. Alv: disp: 68. n. 5.

Atq ut absoluant suum discursum n. sat eis videtur ondisse quoad substam et doctrinas convenire Thomas cum Calvinistis, sed pergunt ulterius volentes monstrare qd et conveniant in modo soluendi argta, et qd eisd solutionibus Tho: et Calvin: utant. Nam. 1° cum urgent Calvinistae eos eo qd tollant libertatem, eo qd de ratione cae libert. sit posse opari et posse n. opari posito a: auxo praedeterminante aut decreto abso independenter a nra coopate efficaciter decernente n. pot voltas n. opari. Sic ait Amesius tom. 4. lib. 4. c. 3. n° 1°. illud posse opari et n. opari, sicut Alv: disp: 114: ℓ. 4. bene observat 2bus illi pot. 1° ut sensus sit qd pota ad n. opand sit simul in eod subiecto, cum gratia et auxo quod requiritur ad operandum, et sic sensus e. verissimus. 2° modo potest intelligi, ita ut gratia et auxilium ad talem operationem particularem datum et carentia talis actus, seu actus contrarius possint esse simul, aut aliquando sint simul in eodem subiecto qui sensus e. Bellarmini et falsus.

Deinde

Deinde sicut Thomistae solent recurrere ad distinctionem sensus compositi et divisi et necessitatis consequentis et consequentiae, ita recurrunt ad eandem Calvinistae. Audi Petrum Martyrem to. 1o Locorum communium 8a Classe no 5. cadit ergo necessitas supra connexionem atque consequutionem Divinae Praedeterminationis cum nostris operationibus quod illi (Thomistae) intellexerunt per sensum compositum ordinatum et necessitatem aufert non in opera nostra si seorsum considerentur, et solum spectemus proprium eorum principium hoc est voluntatem nostram.

Rursus sicut Bannes et Thomistae recurrunt ad iudicium indifferens ut salvent libertatem, ita Calvinistae recurrunt ad idem, ut de Calvino probat Autor Libelli cui titulus Calvinismus, seu Religio Bestiarum, qui nec pauca, nec exigua eruditionis in lucem edidit.

Praeterea sicut Thomistae quando premuntur ex eo quod Deo praedeterminante ad actus peccati, addunt esse causam et Authorem illius, distinguunt materiale et formale, positivum et privativum, effectum et deffectum, dicuntque praedeterminare ad primum illudque causare non vero 2um, et ita prorsus Calvinistae ut patet ex Petro Martyre ex primo locorum communium classe prima loco 13o his verbis. Si ergo disputas de peccato distinguendo duo videndumque quod sit ibi positivum, ut in scholis loquuntur, ac primum subiectum ipsius considerandum, ex altera vero parte quid defectus atque privationis inhaereat, in ipsa vero privatione cum defectu dicamus eius causa non efficiens sed deffiicens quaerenda est ac quod ibi reperiatur positivum id causae efficientis opus hic, summa a causa e Deo.

5o. Tandem sicut Tho. ad hoc explandum utunt exemplo tibiae curvae et motus claudicatris refundentes in potentiam motivam motum et in curvitatem tibiae claudicatris ita eodem utunt Calvinistae ut patet ex Petro Mar. ubi sup. no 21. [illegible]

Sibi rem illustro; ex animantibus vim habemus quae locomotiva dr movetq animalia ad ambulandum et currendum, ea 8° ut recipiunt motum a loco motiva movent, at si tibia fuerit vitiata, laxa, aut curua, ille motus cursus claudicat est, sed illa claudicatio ut motus est, a facultate ani motiva est, ut vitiosa et clauda, pendet a vitio tibiae; quae gratia fuit, sic e de motu illo Dei nanni quo agit creaturas quae [illegible] fuit, sic e de motu illo Dei nanni quo agit creaturas e bene cum influentia et recipitur in rebus [illegible] carnis unde actus vitium non a Deo, sed a nra eas hat. Haec Calvinista.

Solea vero hic Basa ad 11 Cattal: aga 8° ponamus ab hoc ens ex quo dtictas erat probam sit ellige, ponamus claud asinum ab agatone agi in pistrinum, ac istae gnus ab agatone e refrenari non pt. si mo. sit moderata, sed claudicatio ab asino est.

His videt autoribus totius huius discursus intentio clare reuenire, patenterq monstrare sententiam de pmotione at aux ... [illegible] ora (s. tam quod lassitam qui mod, et qd plenus, quod solutes obtines, et verba ipsa) reuenire cum Caluino et suis. Verum ego n. [illegible] in animas inducere viros adeo praestantes dra et sanctae excellentes hoc Baduccare viros adeo praestantes ... ratulirattum n. vidisse, aut in eam visum se precipitare voluisse, ratuli tn. pro raam et discursum ut qd alij contineant et qo fundato nis tanto vltet.

SECT. 23ª

Vltima probatio ex Patribus.

Post adeo plexam rati probationes ægrauis est, ut aliqd autoritatis q̄cus subsit plurimum adiungamus ne videamur SS. PP. destitui patrocinio, aut contra eorum castra pugnare. 1° q. S. Cyrillus Alex. lib. 8. 3ª talia: a nobis e dicit: si infallibiliter motus creati fuli quod et dicta virtute illius mutasset singulorum mentes ac bene agendi et indissolubile postea bonum a quo egerimus discedere nusquam cingerit do eas decedere data pmotione) et n. fronte, vltra n. attat

fractus

fructus mentis neq. rei digna laude, sed necessit. et cupiditatis et non voluntariæ (.i. n. liberæ). Vides S. Cyrillus merita fructus mentis et libertem tolli de medio fateri, ex eo qd Deus ita movet mentem .i. detrat ad bonum, a qo tali motu et detractu facta discedere negat.

2o S. Clem. Papa epis: 3. pag: 3. inter alia ait, si aliqd esset qd audientis fidem l ad credend. l ad n. credendo detraheret extra arbitrium eorum (.i. independent ab arbitrio) meritum et libertem tollit. Sed quis a. dubitet pmotnem ec aliqd qd audientis fidem l ad credend. l ad n. credendo detret extra arbitrium seu idependenter ab arbitrio eorum? tollit go meritum et libertem ex mente Clemenis, aut certe non datr.

3o S. Chrisos: Hom. 22. in Gen: sic loqr: in nra volte post gratiam totum derelictum est (.i. gra excitando inchoat, qd qd a. ē et seqr post excitem, in potestē volris est, fiet, si velit, n. fiet si nolit, seqtur si velit n. seqtur si nolit: post gratiam a. pmoventem n. ē totum derelictum in nra volte cum ipsa nequeat aliud facere qo preribit pmotio, nec opatem qæ post gram pmoventem seqr pit impedire aut suspendere; n. go est gra pmovens Ti. Chrisos: o Hom. 22. in epis: ad Heb: dixit non antecedit nras voltes ne ladat liberu arbitrum. et Hom. 4. de laudibus Pauli non cogit, inqt, Deus nos vocando, sed post vocatem qod pmittit eos nrarum esse dnos voltu. Non a. essent dni si pmoverent phyce eum pmotio dnet solis subjiciat volte ad detratum actu et opatem, ita ut n. ei pmittat declinare in oppositum.

4o So Aug: lib. 7 de Civite cto 30. Ita Deus administrat res quas condidit, ut eas motus suos agere sinat. Non a. sineret eas motus suos agere si pmoveret phyce eum ligat et plusqe ferrea catena qæ dissolvi nulla vi pt ad unam ptem immobiliter figeret. Et lib. 3o: de libera arbitrio c. 18 sic, si laboriosum ē ota mandare memoriæ, hoc brevissma tene. quæcq ita

cau e:

caa est voltis, si n. pt eo retento, sine peccato ei ceditur; q° si gemol. e. eaa voltis qua detrahimur ad amplectend° peccatu, nos tali gmotui resistere possimus, ut si n. possimus; sine pecto ei cedimus, et peccatu amamus. Quod absurd° ee nemo negat et ut tale inferat Augustinus; ex mente ejus, voltas hinc n. determ. physicam ppma. ceatur.

S. Ambros. in Psal. 40 breviter, sed g re nra satis apte dicit. Negas liberu arbitriu, si dixeris Deus si vult, bonus sum, si n. vult bonus n. sum a: ee a: et hae apes si Deus determinet physice, volentem; q° vs ergo si Deus vult determinare bonus sum, nec si n. vult determinare bonus non sum. Vide alia apud Anastasiu to. 6° Biblioth. q° 29. neq n. opus e. aut ea referre aut plura alios ppes memorare.

SECT. 24.ª

Objiciuntur aliqua ex ratione.

Obj. 1° argtu. Alvarez: Ab eo qd e. indeterminatu et indiferens ad utrumlibet n. pt oriri determinata operatio, nec effectus determinatus nisi prius natura ab aliquo agente extrco determinet, ut S. Thomas saepe, atq voltas creata ex se indiferens ad utrumlibet et ex se indeterminata, q. n. pt exire in actu nisi prius aliunde physice determinetur aut praemoveat.

R. 1° hoc argto probare in nobis nunq dari libertem ad agendi q° neq illa dat ante determinate sed neqt tunc operari cu sit indiferens; neq post determinat. q° facta supp.e physica determinatione impossibile qd ponat oppositu et nolle ej. Ideo tamen actus ponitur ad qd voltas determinat, atq ideo nunq pt utrumq contradictoriu, sed deficiente g voltas determinat, atq ideo nunq pt utrumq contradictoriu, sed deficiente g determinante pt negatio operationis dantaxat et posita ponitur pt solus operat.

R. 2°. dingo ma. ab eo qd e. indiferens g mus sive pure passive aut active, nego ma. g mus activae liberae, qa est Dna suorum actuu nego maiore. Seu aliter, ab eo qd e. indiferens at utrumlibet, cui pa in se determinandi negt oriri determinatus effectus nego ma:

Ma. ubicunque e indiuens et caret gtia sua detrahente, reddo ma. ergo voltas e gtia indiuens. sed n. quare practica neq. actiua uirtus se pasens se detrahere, nec opus est qd extrinsecus agente detrat. ut plene docet S. Tho: q. 8 de Malo art. 3o ad 5m. Dicendo qd cum voltas sit ad utrumlibet, g aliqd detrat ad unum scilicet g illius raes, nec oportet hoc ee g aliqd agens extru. Unde ex mente S. Tho: n negatur qd voltas a Deo q e agens extrum detrat ut adaequ. reduxit.

Obij: 2o. cum qd n. ht ee a se, n. ht a se operari, nec ex orgine detratam influere, sed sicut totum ee ht ab alio, ita et totam actualiter operari, totamq detratnem ad actuales operates. Qua rae Thomistae in Decret: Sed probat Filius here a patre hoc ipsum qd e spirare Spiritum Stum qa n. a se ipso sed a Patre ht ee a qo aeternaliter genitus est; sed voltas creata n. ht a seipsa ee, sed a Deo: qo n ht a se hoc qd est actualiter influere in suas opatnes, et hoc ipsum accipit a Deo et Deus influit in ipsas volte nostrae.

Rx 1. hoc argtum rationat qd voltas nil debe agat g propr. as vires, neq ptaliter influat in operates, qa nil ht a se: go a se nil ht operari, neq operatur, et sicut oia qo ht, ht ab alio ita oia qas opat, erunt oia ab alio, et nil erit ab ipsa.

Rx 2. id qd n. ht ee a se, n. here a se operari independenter ab alio, here vo a se pot. operandi cum dependentia ab alio q cooperatur et adiuuat. Unde voltas qia e ab alio, aget adiutorio Dei a cuius coopat. g se pendet. Ad autores Sent. dic Patres dici dedisse filio spirare, qa dedit virtutem spirandi, et eodem mo dicere possunt Deum dedisse volti actualiter opari, qa ei dedit pot. operandi. per qam ad actuales operates se detrahat.

Obij: 3o. si voltas n. praemoueretur a causa 1a ut actualiter operaret esset plura 1a pria qd est error Manichaeorum. Pr. g est de rae 1i prij e: qd fit agere sine auxo prioris agentis, et absq influentia ipsius; go eo ipso qd voltas huma aliqs actes educeret absq motione et influentia agentis prioris, ipsa illius voltas huma e 1us determinans et 1us agens.

R. negdo

Rᵉ negdo seqlas Adapbare; recto ante negat ipsa, q lant voltas qui sendere, absq timore Dei, in alternaux naminé et coquatis opus erat ad rem se giyi sico alias teas ex apud Petrus a S. Iosepho n. 3. de haue seria. sed hic sufficientissima est.

Objicit 4º Alvarez: si liberus arbitrius divinos aux. ... fica libert. deneralliud ad bene seruendi; ... arbitrius ut bene securrat, sequ qd adiutoreal grae. ... quatur volti et obedientia humana, sequi ipsa voltas velit obedire aux ... soluerit ... si ... nollet, aux grae n efficiat ... Can. 6º ubi sic ... si qs ... hoc damnat in Con. Arausic. ... humilit aut obedientia humana subiungit grae adiutorium, nec ut obediens et humiles simus, ipsius grae donum esse consentit, resistit Apostolo dicenti qd hes qd n accepisti?

Respondet Pet. a S. Joseph ex nra sent. sm seq qd ... Con. aux. grae subjecitur nro arbitrio quoad plus, et hoc n damnat Con. ... qui ... agat ... seminolag. q dicebant quaerentibus, pulsantibus et conantibus p solas vires nras aux. grae conferri, atq ideo aux. ... quoad se, seu quoad esse et conferri subjici volti nro, ... trahenti. Longe ... merito obtinenti, ... alias nos docemus, seqd asserimus grae Dei ... independenter ab illis, neq ... liberas operae et meritus, ... independenter ab illis ... quoad conferri subjici humiliti aut obedientia nra.

SECT. 25ª

Alia argumenta denuo objiciuntur.

Objiciunt denuo 1º: id qd e potentius in agendo ... ac ibi subjicit et qd in agendo aut resistendo e minus potens; atq voltas Dei effic. e multo potentior in agendo, quam nrum liberum arbitrium in resistendo, dicente Aug. lib. de corr. et

Bonit. et gr^a: e^e ... huic valenti labuet laxere, nullus hois resis-
tit arbitrius sic ni velle et nolle in nolentis ac volentis est
potest^e ut de^a volts non impediat nec superat potest^e de his
ni q faciunt qd n. vult facit ipse qd vult: g^o Deus sibi subjicit
nrum arbitriu adeoq potenter detrat ut negat efficacitati resistere
et vocat^e frustrare.

R. dengo ma^i qd e potentias in agendo et vires suas non attemperat et imbecillitati debilioris accommodat, neq sed q qui totu^s qd fit necis vere qda vires suas attemperat nego maiorem. Deus enim cum arbitrio concurrentibus agit ut totu^s qd fit, sed eum piet ut vellat volts abripere ad agendu adeoq infra sua poa et pmot^e ita subjicere ut tali mo spalitas negret resistere, sed q aliter facit et suadit sua providentia illius ingenio et mali mo operandi, ne liberte laederet sed servaret indemnem.

Objiciunt 2°: posito acti effi n. ptr stat n. mouente, g^o illud ex se sit idem physice detrandi volts ad actu^s meritorii. patet sqtia q^a sicut adhuc auxi posito piet ho n. mouere et vim illius cassas reddere atq enervare qd e s^a nat auxii effis de qo Aug. ait, q a nullo corde duro respuitur et alias est ineffe. — R. dingo ants posito auxi^o effi ptuisse sd vim intens q^o importat entias auxii effis, et nulla facta supp^e detrationis voltis n. pt ho n. moveri, nego ant posito auxi^o effi ut tali, n. ut dicit ex insolito detrat voltis, ncdo ant: et nego sqtiam. Sed pbat^e dicit qa hom n. moueri posita ptuisse sd intra auxii et nulla facta supp^e detrationis voltis, secus facta tali supp^e: at hec in poa e sqns n. ans; cu nascatur ex detrat^e libera voltis, n. ex vi ptuisse auxii spo so considerata. de qo et de mente August dicemus latiore inferius.

Objiciunt 3° inter gr^a effe et ineff^a, aliqd discrimen assignant ani ex pte ipsius gratiae, neq n tota dicta discrimina e ex hu-na libertate, qi illa gr^a sit effx cui hoi q suo arbitrio non re-sistit, sed vult sternere, sq^a et qd ex eo sequitur hoes stenten-tem seipsu discernere a n. sternente cui regla auxi^s datu est,

qd

qd reprat Paulo 1ª ad Cor. 4°. itemq. legret, q. convertitur, converti qª
velit, et opem ee volentis et currentis adversus eund. Apostolum
ad Rom. 9. ac deniq. custos n. grª Dei, sed volte. propria ee et qd.
qd est grª Paulus et 1ª ad Cor: 15. sed illa dria se tenens ex pte
voltis grt effas e vis pmovendi et pdeterminandi phyice: g° effa gr
consistit in vi phyice pdetermantes.

R. inter grt effcas et ineffcas semp dari aliqd discrimen
se tenens ex pte grt, qdo utraq. spatur in ode ad eand. actu-
alem resistias voltatis eand. vim tenentis; sec. secus qdo fit sparatº
in ode ad resistas et viras sextras inaeqles, quemadmod. inter
calores vincentes frigidetes et n. vincentem, semp datur discri-
men aliqd se tenens ex pte caloris qdo spatº fit in ode ad e-
und. grad. resistte frigiditatis, secus qdo in ode ad dersos et in-
aeqles: nam ead. entitas et activitas caloris quae est effa, ipsu frigi-
frigiditatis ut 2, eamq. supat ac vincit, e ineffa ipsu frigi-
ditatis ut 8, nec illam supat aut vincit, qn potius ab ea supat
et vincitur; ita grª qa e effx in ode ad resistas actuales
ut 2, n. e effx ipsu resistte actualis ut 8, atqu. ex n. colliges
diversitas se tenens ex pte grt resultat ex eo qd sit effx et in-
effx, nisi ulterius declaretur effcas et ineffas ipsu eiusd. ob
effx, nisi ulterius declaretur, effas et ineffas ipsu eiusd. se tenens ex parte
resistte, sed neq. bene colligitur illa dria se tenens ex parte
grt effis et ineffis qdo effx et ineffx spantur ad eand. re-
sistas ee vis pmovendi, sen sententia nostra sumus et explatum
absq. vi phyice pdeterminantes saluat illud discrimen ex pte grt.
Ad ea quae ex Paulo obijciunt dicemus cu illo qs desidamus
an stare pet qd ex 2 habentes aeqle auxº pvatis unus convertat
altero in suo delicto cultaq. manente, nunc sufficiat scire
qd ho n. se discerneret sine adiutorio grt, neq. ee nude cur-
rentis, sed volentis et currentis cu auxilio et adiutorio gratis,
neq. deniq. foret voltas propria nude a nobis ee qd est, sed volte ad-
iuta gratia Dei.

Objicitur 4° qdo aux aliqs opes recurrunt 2 pria pria.
particularia

particularia alterū liberū alterū nrium, opatio eadē libera. Vt videre e in igne pducto a Deo et igne; qᵒ pmotᵒ physica sit prias nrius sicut ignis, qᵃ n. se sola sit, sed cū volte qᵉ e pcz libera, opatᵒ ab vtraq pdens n erit nria, sed absᵉ libera; atq ideo pmotᵒ n erit rejicienda ex eo qd auertat arbitrij libertē.

R. ans. Neg. qd o vsus et exercitiū prīmarij est sub Dnio et potestᵉ agentis liberi vt e sub Dnio Dei vsus, et exercitiū ignis, siqdᵉ potest obrasteᵉ pro suo arbitrio suspendere et do impedire; secus qdo n e sub tali Dnio vt vᵃ n e vsus et exercitiū pmotūs sub Dnio voltis, qᵃ nequit impedire qd pmotᵒ opat nec suspendere opatᵉ faciendo qd pmotᵒ sit, et n sequat, aut sit opatᵒ.

Obj: 4ᵒ Ethnus: qqq Deus promittit ipse p se praestat dicentes Aplo ad Rom: 4ᵒ. Quaeq promisit potens est et facere; e n pmittᵒ de iis qᶜ praestanda sō ab ipso pmittente, et illud Aug: de Spiritu et lib: cᵉ 24. Non n Deus promittit, qd ipse facit n n ipse pmittit qd alius facit; qd eīm n e promittere sed pdicere; at Deus pmisit se daturū nobis cor nouum, et Spiritū nouū se effecturū vt in peceptis eius ambulemus Ere qᵒ Deus haec oīa in nobis pstat nec expectat voluntᵉ humanā sed pdetrando physice arbitriū efficaciter facit:

R. 1ᵒ: qᵃ si probet aliqd argtū, probat sane Deū oīa operari et nos nil agere in renouatᵉ nostra cordis munditia sed more pastinae nos hēre, ijᵃ defend in Tridᵉ Sessᵉ 6ᵃ de Justif. R. 2ᵒ cū Bell: a l. Integritᵉ bona opera Qʳ pe dsiderari pᵒ in seipsis, 2ᵒ in motiōe excitante in grᵃ qa Deus mouet et inclinat ad illa offenda. Si videntur hoc posteriori mo implerᵒ diē pmisiē qᵃ illa operas respicit nullo modo pendet a voltᵉ humᵃ, siqdᵉ Deus nos mouet et excitat ad talia opera nullis pcedentibus ex pte nra meritis. Si 2ᵒ priori; sicut ipsa opera pendent a voltᵉ diuinitus

excitata

excitata et praeparata potest pro arbitrio suo illa efficere et n. efficere; ita ab illa pendent vt a causa partiali et minus principali impletio dictae promissionis quae pertinet ad bona opera in senatis. Et ad Aug. Rx. eius agere contra Pelag. qui bona opera tribuebant volunti humanae et n. gratiae Dei.

Adhuc Resp. pro 3°. Deus quando implet praedictam promissionem statuit dicit dare nobis cor novum et facere quod in praeceptis ejus ambulemus operis quidem in pluribus cordis duritiei et volutis resistentiam futuram esse tantam, vt n. vincat nec superet sub activitate gratiae; in aliis vero futuram esse longe minorem imo adeo exiguam vt a gratiae activitate facile vincat et superet, vel in his potentioribus in quibus victa duritie cor aliquando molle et novum appareat superataque resistentia voluntas sibi rebellis et inobediens divinis mandatis, statim in illis incipiat ambulare, hac a. nullo pacto fuint medio aux. quo moventur quod plus ex agere quam voltas et cor resistere, nec tamen superat resistentias actuales quam voltas seu cor ponit vel quas ponere, sed medio alio quod si superet resistentias quas voltas de facto ponet in illis cum styis n. quas potest ponere cum pro maiori ponere quae n. vinceret a gratia videns his latius infra.

SECT. 26.ª

Alia rursus ex rat. petuntur.

R. rursus obj. 1° praedeterminatio physica n. tollit naturam voluntatis nec in aliquo ejus eam aut. entem minuet; quo nec tollit aut minuit libertatem. Ans satis firmum videt. Praemotio n. liberam c. Deo, nec tamen ei liberum est minuere eam voltis ei multo minus eo tollere. Rx. quia quando dat praemotionem ad unam extremum n. tollit potentiam voltis ad oppositum, sicque ei quod illi realiter idtum quo adhuc manet libera cum praemot., rad. manere libera

libera nil aliud est, qȝ here potam ad unu extrem qo determ ad aliud.

R. 1° eod sueniet nunq Deus pe nestare volet qa tunc n destrueret illius nam et sponeret extrem ad qd supponimus nestari, retineret potam ad oppositu, sicq qȝ realiter illi idtus est. R. 2° Nam tollere vt sup ostendimus, nil quia stricte nestat actu, sed qa regr p se ad opatnem cu tm nestet nam i. petere p se nunq opare libere nec pe cu oibus reqsitis sponere oppositu. R. 3° n tolli nam voltis sed impediri ne libere opat atq ideo diceremus tolli libertem voltis quis n tollat nam de qo et dixi, qa nam illius n e opari libere si impediatur, sed opari nrio si impediat, sicut libere si expediat. Ad sfirm soluter dic n tolli potam, sed impediri ad libertem n n satis e adee potam, sed regr qd sit pxe expedita.

2° obij. n minus pugnat cu libert Xpi preceptu de morte subeunda: qo cu nra pmoto, illud n tollit libert Xpi qo neq hoc nrao. R. 1° qd si n pugnaret cu libert pmotio adhuc n ee admittenda qa n e nria vt ostensu. R. 2° qd si preceptu e indispensabile nec in potestate Xpi fuit qd n poneret aut tolleret, illud n minus tolleret libertem ad ea qae precepta si qa rae si precepta q pmoto. Unde si Pater Xpo enponeret preceptu n tm ca substiam mortis sed ca circumstias oes spefeas et induales loci, tpris motiui vestis aut nil ro mereret moriendo, atq ideo vt mereat moriendo aliqd debet mors inuoluere n preceptu; aut preceptu debet ee tale vt pit tolli petita dispensate; aut n poni si Xpus vellet. Caeteru de his in mat de Incarnate diceremus ex professo.

3° obij. negt a Deo fieri vt pota n libera ferat libere in sua obiu; qo neq poterit pmouendo Calerne vt pota ferat nrio in suu obium, atq ideo pmouere poterit

salua.

salua libert^e. R. 1° argto nienci n. p^te Deus sua orgoa vllo mo. aut via nestare volt^s qd e. absurd^m. Pr. q^a neqz sua orgoa vllo mo. aut via facere qd p^ota nria operetur libere; g° neq vice versa. R. 2°: eod^m et nienci n. p^te facere qd p^ota productiua n. pducat. Pr. q^a neqz facere qd p^ota ex se n. productiua pducat: g° et neqz facere qd productiua ex se n. pducat. R. 3° nego sqtia discrimen est quod p^ota libera sicut sit ee liberas qdo adsunt oia reqsita et deest imped^m, ita sit ee nrias qdo qdo adsit imped^a et desunt reqsita, atq ideo sicut p^t Deus facere qd non adsint oia reqsita p^t facere qd p^ota libera operet nrio; at p^ota n. libera minime sit ee liberas, siue adsint, siue n. adsint reqsita, atq siue ponat Deus oia reqsita siue auferat, siue ponat imped^m siue non, n. faciet qd operet libere, q^a qd n. e. ex se liberu sub nullis condi^{tijs} aut reqsitis p^t fieri liberu.

4° obij: cu Aluarez. voltas n. p^t ferri in aliqd obiectum nisi p^r qd ponit illi ab illa ad p^teqd^s q^a nil volitu quin cognitu g° impossibile e. de p^ota absta qd tale obiu ponat p^r indiuidu rais indriens volti amand^i libere, et nihilominus ex necessit^e absta illud amet absq vlla libertatis vnde cu pmotnes physicas immitet seu precedat indiuiduas rais indriens pmot^e n. euertet libert^s.

R. retorquendo argtu in hoc^s. Non p^t voltas ferri in obiectu nisi p^r qd ponit ab illa, vt ais, sed p indiuiduu indriens n. ponit detrate amand^i neq vt amand^i infalliter ex pmot^e. volti pmot^e: g° neqz amare detrate neq infalliter ex pmot^e. volti p^t detrate amare infaliter sub pmot^e, n. obstante qd ponat si amand^i. poterit amare nrio ob pmot^s, quis n. ponatur vt amand^i nrio. Quare dd^r e. mu nrtis aut libert^s non amari q^a n. se tenet ex p^te obti sed ex p^te p^ote et actus atq ideo n. opus e. qd ponat sed sufficit qd ponat obtu amand^i

vt

ut amet libere quod addit omnia requisita absque impedimento et vice quod desit l. impedimentum addit.

2° obj: cum eodem Alvar: Deus est verus et quidem supremus omnium causarum 2darum quo utit illis et applicat ad suas operationes quod vult et quomodo vult. Sed consequentia nam dominium est facultas utendi pro arbitrio citra alterius injuriam et hic non potest aliquis alius usus hujus dominii quam per applicationes causae ad producendas operationes. Confirmatur 1° et urgetur quia ipsa applicatio et libera determinatio voluntatis est sub dominio Dei et Deus est causa illius cum sit aliquid creatum: ergo Deus causat determinationem liberam voluntatis et consequenter hanc physice praedeterminat. Confirmatur 2° quia Deo tribuendum est quod est perfectionis et est perfectionis quod causa 2a non tantum adjuvetur sed et moveatur et applicetur ad agendum cum sic majorem habeat dependentiam a causa 2a a 1a.

Circa hoc argumentum multa dicit P. Suarez lib. 1° de Auxiliis. Sed Resp. 1° concedendo antecedens et consequentiam ex qua nil video inferri contra nos, nam licet Deum demus uti causis et illas applicare quo vult et quomodo vult, negamus velle media promotione physica illas applicare ad operandum quod libere operaturae sunt, aut sic eas sic velle applicare quia cum ostensum sit praedeterminationes physicas pugnare cum libertate non minus pugnat quod velit uti causis 2dis applicando illas ut operentur libere sub promotione; quam quod velit uti illas applicando ut libere operentur sine requisitis aut sub conditione eo repugnante operatur.

Ad 1am confirmationem dico applicationem et determinationem esse sub dominio Dei quatenus pendet in suo esse a Deo, sive ut concurrente eadem sive ut illas adjuvante ut determinet, quo concursu aut auxilio mine deficiente, ut deficere potuit ex beneplacito Dei nec daretur determinatio causae nec dari posset. Unde ad consequentiam dico Deum causare illam determinationem non physice praedeterminando, sed tantum cum voluntate concurrendo et cooperando.

Ad 2am confirmationem nego minorem alias eodem argumento probares Deum totum agere et causas 2as nil cum sic majorem dependentiam haberent a causa 1a. Sequitur major dependentia est dependere a Deo ut efficiat totaliter quam ut efficiat partialiter. Ma[jor]. si non est

pene

tene qd si fine aliqd si q haec dependentia ex mis occurren-
di n. e. perfectior q.a repat nris carus p.us, ita illa mus oc-
currendi media pertrat.e n. e. perfectior q.a repat nrae libe-
libertae.

Sect.o 27.a

Multa quae ex sacra pag: depromunt expedio.

1.us argum desumit ex eo qd n. sit in potest.e hois seu
penes hoem vias suas arbitriu x.a Hierem. 10. Scio
Dne q.a n. e. hois via eius neq viri ut dirigat gressus
suos. et Proverb: 20. a Dno e. gressus viri, et qomodo
disponet ho. vias suas? ecce a: si n. pmoveret a Deo,
neq indigeret d.a pmot.e legd in illius potest.e ecce dirigg-
re p arbitrio vias in tanc pus qd illa ptem.

Hoc argto utur e. Calvinus lib: 1.o institut: c.o 16. n. 6. et
eo qr n. dare in hoe libert.e ad vias suas dirigendas. R.o n
ee in pura potest.e nrali hois vias suas dirigere in
orde ad opera supnalia et meritoria vitae aeternae, ac in
eius adiutorio gr.ae, neq aliud pbare ex pdictis locis S. Scriptae.

2.us desumit ex eo qd Deus auferat a nobis cor la-
pideu et faciat ut in pceptis eius ambulemus mandata
eius custodiamus et opemur x.a illud Ezechi: 16. auferam
a vobis cor lapideu de carne vestra, et dabo vobis cor car-
neu et spus meus ponam in medio vestri, et faciam ut in
pceptis meis ambuletis et iudicia mea custodiatis et
operemini. Si q.o Deus facit ut eff.r opemur q.o volt.e nram.
ad operand pmovet, ac pdetrat aliias n. faceret eff.r qd fa-
ceremus et operaremur.

R.o 1.o eatenus Deus dici, a nobis auferre cor la-
pideu et facere ut faciamus ac in pceptis ambulemus q.a

dat gr.a

dat grᵃᵐ excitat et calefacit in illis et ijs in quibus videt vocatui et gratiæ responsuros atq operaturos aliàs obduratos restituros et contradicturos, quemadmodum dicitur facere ut amicus faciat q obseruata occasione opportuna in qua sit consensurus aut facturus, quod alias n. faceret petit, et vult ut faciat ac reipsa impetrat, seu obtineat quod intendit quis nulla interueniat physica predeterminatio. R. 2º Pernotus Deum auferre cor lapideum et facere ut faciamus, n. quia id faciat absq eo quod nos aliquid libere faciamus, sed quia voluntatem preparat, et alicit, et allectiuis adiuuat ut libere velit et cordis duritiam abjiciat.

R. 3º Deus dicitur auferre cor lapideum et facere ut faciamus et ambulemus quatenus dat gratiam quæ vincat nostram actualem resistentiam qua dicta legis mutatio cordis, illius mollitudo et voluntatis operatio. Hinc a. n. sequitur amor eam gratiam promouens sit talis ut vincat ac superet n. tantum actuales resistentias quas de facto ponimus sed quas posset voluntas nostra ponere cum voluntas n. habet vires sufficientes ad superandum effectum promotionis. Gratia vero quæ nos ponimus et qua dicimur deus facere ut faciamus tantum superat resistentias quas de facto ponit voluntas n. quæ posset ponere et libere n. ponit.

3ᵘˢ deducunt ex eo quod consilium Dei sit inuariabile et firmum, voluntas illius semper impleatur et fiat contra Isa: 46. consilium meum stabit, et omnis voluntas mea fiet. et Psal: 134. omnia quæcunq voluit fecit in cælo et in terra. Si a. voluntas n. physice predetrat corruere poterit consilium dei quod ab æterno statuit hominem conuerti per talia auxilia. Hoc argto vtitur Wiclephus apud Waldensem lib: 1º Doctrinæ fidei art: 1º c. 13.

R. verum voluntatem Dei ab intrinseco efficacem et eius consilium absolutum illius impleri et fieri, at Deus n. sic decernit nostras operationes liberas sed conditionate si voluntas nostra se debet et consentire voluerit gratiæ excitanti neq hoc est frustrare diuinam voluntatem et consilium quia eam n. decernat absolute, sed sub conditione n. dicitur frustrari, nisi posita conditione res decreta n. fiat.

4ᵘˢ

4.us desumit ex eo qd n. sit volentis neq currentis sed miserentis Dei nra bona opat.o x.a Aplus ad Rom: 9. si a: n. daret pmot.o ee volentis averti (cum avertat q.a vult, qdo poterat p suo arbitrio n. averti) et currentis, (cas currat q.a vult qd pot n. movere pedes ad opat.es si velet.) Dicendum g.o volt.es phyice pmoveri vt sic n. sit volentis neq currentis sed Dei q pmovet et ad opat.es bonas detrat. miserentis.

R.t 1.o Mol: Less: et alij a qbus n. longe distat Per. notus Aplus loq de velle et currere vt oportet ad vitas aeternas et hac rae si nos simus q curremus n. in a nobis qd cursus seu voltas currendi sit vt oportet; sed a Deo et illius gr.a: qe explat.e ronat S. Aug: lib: 1.o ad simpl: q.e 2. qd e: igit n. e volentis neq currentis sed miserentis Dei? an q.a nil velle pimus nisi vocati et nil valet nra velle, nisi vt efficiamus adiuvat Deus. Hen expos.e epis. ad Rom. c 22. non tollit liberu voltis arbitrium sed n. suffere dicit velle nrum nisi adiuvet Deus. Unde patet quare cum Deus et voltas sic currant ad velle et currere, pius dicas velle et currere ee Dei miserentis qs voltis volentis et currentis qd diffe.s inicit Aug.o: etenim si voltas sic cum Deo et illius gr.a currat ad volend et currend si sermo e. de velle et currere vt oportet, et non a volt.a si cursus qd sit vt oportet sed a Deo n.e. vis qd sit volentis velle, scilt, vt oportet, aut currentis currere vt oportet, sed Dei miserentis q dat gratiam qua cursus et voltas sint vt oportet.

R.t 2.o alij dici n. ee volentis neq currentis, sed Dei miserentis q.a n. a volte nra sed a misericordia Dei pvenit qd rferat aux.m in c.us sijs rgruis qbus pveniat e. qd sic d.et cum illo curremus; nas dari pot in alijs incongruis, qbus neq voltas vellat neq curreret. R.t 3. S. Chrysostomus Hom: 12. ad Heb: Vbi cum dixisset nras n. anteit velles (talis scilt gr.a qe phyice pderet vt adarij rtendunt) n. liberum

ne. liberi laedat arbitria. Sibq objecisset qomo: q° Clarais n. e. volentis neq currentis. subiunxit. q^d cujus e. amplius totum ee dixit. Quasi diceret in negotio sanctificantis praecipuus agens e. Deus q elevat arbitrium ad ordinem supremum et sua gr^a confortat, adjuvatq, et ideo tanq autori principali totum opus tribuit etsi nrm arbitrium sit partiale, nam cum vidimus domum bene structam (addit Chrysost:) totam architecto tribuimus qvis operarij aliqd contulerint.

R. 4° Dei miserentis ee et n. currentis qd Deus det gratiam qe et n. superet totum qd possumus resistere ne laedat libertas superet. in nram actualem resistentiam et. extegat illud sui n. dare gratiam minoris effectus qe n. superaret actualem voluntatis resistentiam, sed pius ab ea superaretur et q sua misericordia dedit efficaciorem ad qs n. opus e. physice detrahi.

5° desumit ex eo qd Deus nos discernat n. nos ipsi, discernamus sec^a Paul: 1^a ad Cor: 4° qs t. q te discernit. n. a. Deus nos discerneret sed a nobis ipsis discerneremus si n. Deus pdetraret sed a nobis ipsis detraremur cum q detratione fit discretio.

R. 1° Apost: loq adversus eos q bonum ad salutem spectans proprijs viribus nalibus n. Deo ascribebant, ac de illis gloriabant. qt arbitrium posse se discernere qn opus eet expectare gratiam Dei vt constat ex Aug: lib: de S. dest^e SS c^e 3. 4, et 5.

R. 2° Petrus a S. Joseph. 2^bus pe illgi nos, illud se discernere. 1° qm ad vocationem congruam seu effecem genus vni vocat in cts styi congruis tibi puitus e. cllus et hac rate Deus nos discernit cum ipso libere collocet in his pus q° in alijs. 2° qm ad actum successivis et hoc pacto ho cum gratia Dei se discernit cum cooperet. Deo et libere consentiat, qdo libere poterat n. consentire ad mud qd dr cum gr^a Dei se mutare, se sanctificare. Unde S. Aug: lib: 83. q^e 68

q. 68. etsi quisque sibi tribuat quod veniat vocatus, non potest sibi tribuere quod vocatus est.

3º dic: Deus dicitur nos discernere non quia physice definit sed quia dat gratias maiores. actuali resistentia quas vincens infert operationes sacras quaesitas, discernitque iustum ab iniusto praedestinatum a non praedestinato eo modo quo eam explicabit nostrae sententiae latius infra dicemus.

6º declamant ex eo quod Deus sit qui operatur in nobis velle et perficere ut ait Paulus ad Phil. 2. non autem operaretur velle, sed posse velle, si non penetraret ad actualem operationem sed tantum gratiam conferret ex se potentem et inducentem; quod si physice penetrat, ex mente Apostoli: Haec obiectio potest triplici solvi. 1º asserendo, quod Paulus loquitur de velle ut oportet ad vitam aeternam et tunc a nobis sit illud velle, in quo satis vocatus gratiae Deus, in nobis operatur qui gratias quas tulit non nos. 2º asserendo quod Deus eatenus dicatur operari in nobis velle quatenus confert auxilia in circumstantiis in quibus previsa, ei operatur, et futurum illas. 3º asserendo, quod Deus dicatur operari velle quia confert gratias superantes non solum resistendo sed actualem reluctantias liberae nostrae voluntatis, qua victa extorquet seu impetrat illas, quin opus sit alioqua penetrante physice ut adversarii contendunt.

Adde ex Anselmo lib. de conc. Praesc. et Praedest.: quod ut tribuat Deo nostrum velle et dicat ipsum operari in nobis velle et perficere satis est quod seclusa omnia amota omnia nostra det ad volendum omnes actiones, inquit Anselmus, et omnes motus facit Deus, quia (attende rationem ob quam dicat facere) ipse facit res a quibus et per quas et in quibus fiunt. Unde Regem dicimus expugnasse urbes obtentis victoriis et subiugasse nova regna, quia militem, et alia nostra suppeditavit.

Hoc alio exemplo Belarminus explicat; si aliquis enquit cui expediat navigatio in Orientem eam facere nolit amicus ad eum

ad eas accedens multis rõnes persuadeat et de nolente faciat volentem, procuretq naves, pecunias ac oĩa ad navigationem necessaria nullus dubitabit quin amicus curet, et eum vere possit dicere, ego solus feci ut iste navigationem suscipere vellet, quis nullam physicam prædeterminationem interposuerit, nam etsi alter rões aliquas audierit, et expenderit, tandemq actum posuerit, n. tn ipse sibi persuasit, neq se ipse movit, sed amicus eum movet, eiq persuasit; si q° Deus dat oĩa nria ad velle, si vocat, si suadet, si impellit, ac tandem ut velimus persuadet quin ad id non prædeterminet, nonne vere dici poterit operari in nobis velle?

SECT: 28.ª

Alia desumpta ex PP. proponuntur.

Plura præterea SS. Patrum testimonia ut physicam prædeterminationem probent adducunt seligemus urgentiora, ut ex eorum solutione constet quid ad reliqua debeat responderi, atq imprimis adducit Navarrete autoritatem S. Petri, q apud D. Clem: Romanum lib: 3. recognitionum c. 19. Resp. argto Simonis Magi qd de medio tollebat liberum arbitrium, nam qd Deus vult esse est, et qd n. vult esse, n. est; ergo n. e liberum arbitrium, ait, ignoras Simon et valde ignoras quomodo in singulis voluntas sit Dei, quædam n. voluit ita esse ut aliud esse n. possit: q° id qd ab ipsa instituta sunt: quædam vero quæ ita esse voluit, ut in sua potestate sint agere qd velint! Ecce, inquit Navarrete, rões quibus utuntur Thomistæ ad rejiciendum nexum ab̃ta voluntatis creatæ in operando; sc. n. Deus movet creaturam liberam conformiter ad suam libertatem tm abest ut nectet ipsam sua motione, qd prius efficit in modo operandi libere.

R. ex vbis D. Petri tm probari Deum quædam velle nria esse, et quædam velle in nra potestate et libertate esse, qd verum est, nec, d a

nect a longe redolet ꝓmotēs nos n̄ fatemur totū id et negamus ꝓmotēs, nā voltas qa Deus occurrit cū cāis liberis et qa vult effūs a cāa libera ꝓmanantes, n̄ est abita, resolutoria, et ꝓdetrans phyée, vt adarij volant, sed ex suo motendendi ꝯdetronata, et ideo vult ea vt in sua potestē haui agere qđ velent qª vult ea si ipsa velit et n̄ aliter.

Prodecit 2º cū autor autoritēs s. Aug. q loqns de effª qa Deus trahit ad se voltēs hōis sic ait lib: de Correp: et grª cª 14 Volenti salucū facere nullū hōiū resistit arbitriū, sca n̄ velle aut nolle in volentis aut nolentis ē potestē vt dās voltās n̄ impediat, nec superet potestēs. In qº loco, inqt Nauarete, clarissime fit mentio ꝓmotnis phyca qª n̄ ē impedibilis ꝙ humanā voltēs ꝙ et vt ostendat hic autor, Aug: plane loqr de ꝓfactē subordinatē et subiectē voltis nrē ꝯfa motnis ꝙ subiungit ex eodº Aug: Habet sine dubio Deus humanorum cordiū, qđ placet inclinandorū, oipotentissª potestēs. et interā magis sit in sua potestē voltēs hoū, qª ipsi suas.

Cæterū n̄ video tā claraū ēe Aug: mentēs ꝙ phyca ꝓmotē, qs Nauarrete ꝓdat. ꝙ illgª genuina et legitima aduerte 3r fieri pe ꝯpatēs effª dª voltis cū resistª nrē arbitrij. 1º ꝯpando mensurā effª, qs Deus actualiter adhibet, cum mensura conatus seu resistª, qs arbitriū de facto ponit. 2º ꝯpando mensurā effª qs Deus de facto adhet cū mensura resistª qs arbitriū pt ponere. 3º ꝯpando mensuram ꝙ mensurā sit effª. qs Deus adhere pt cū mensura resistª qs pt arbitriū ponere.

In 1º ꝯpatē maior ē effª gratiæ, et effªs dª voltis qs resistª arbitrij, atq ideo qualat et facit ne arbitriū resistat cū effæ, aut impediat dās voltēs. in 2ª maior ē nōa arbitrij ad resistenā ꝙ mensura grª de facto a Deo adhita qª si Dāº n̄ ita attemparet vim suā sed plus facit effª qs arbitriū pt resistere libertas arbitrij periclitaret. et ideo Aug: n̄ dixit

volenti

volenti salutem facere nullas hominis quantumque resistere arbitrium, sed nullas resistit. ut denaret vim dictae voluntatis esse maiorem actu resistit sed non maiorem potentia ad resistendum; tum quia maior est ipsa dictae voluntatis quam potentia arbitrij ad resistendum. atque ideo non potest voluntas tamen resistere quam dicta voluntas agere, atque ideo dixit Augustinus: ut dicta voluntas non impediat nec superet potestatem, et et cum dixit habere omnipotentissimam potestatem ad inclinanda corda quo placuerit et magis habere in sua potestate voluntates hominum quam ipsi suas, quia cum non possint homines tamen resistere quam Deus agere sive vim inclinandi corda et voluntates in variam partem et subiugandi quaeque resistentia. et si ad id opus sit praestare de facto tamen numquam ut sit tota vo nec applicat maiorem efficaciam quam sit arbitrium resistere, ut libertas indemnis servetur, quae doctrina utilis est non tamen ad explanandam mentem Augustini, sed ad nostram doctrinam elucidandam, aliquid et penetrandum.

Producit 3° S. Cyrill: in Dialo: a Salad: inducimus asserbi sit valde firma[?] mattiis, quod non tamen verbis nos stimulet ad adhortationibus menti immissis ut discedamus a peccato sed tantam benignitatem nobis et exhibet bonorum Salvator Deus, ut efficaci subsidio adiuvet. iuxta quod scriptum est Psal: 72. Apprehendisti manum dexteram meam et in velleo[?] tuo deduxisti me. / en, inquit Navarrete, ostendit 2ces motus et morales quoad velum[?] et physicas per apprehensionem dexterae.

R: nil habere Cyrill: in partis quo et a longe salutet physicam promotionem dumtaxat non ostendit, Deum non tamen excitare, sed et adiuvare efficaci auxilio .i. efficienti quia sua gratia nobiscum occurrit coefficiendo, et efficaci auxilio non promovente cui voluntas nostra negat resistere, sed actuales cordis duritie et voluntatis resistentia fugante iuxta ea quae tetigimus supra, et latius infra trademus.

Producit 4 S. Hiero: lib: 9. Com: in Hierem: cap 24 explans, dabo eis cor ut sciant me. Dicit hoc scilicet quod dicit Apostolus

ad

ad Philipp: 2. Deus operat in nobis velle et perficere, qd tn tm opa sed voltas nra Dei nitat auxo. Vide, inquit Nauarrete, 2os concursus Dei, scilt in opus et in volte ipsa operante q postremus concursus est, Pd. Thomistas, a pmot. R. mnte Hieronymi ee claram nisi licenter turbari velimus aut detorqre. Ostendit n. tm opus ee auxo ad opates, sed et ad libere velle vt oportet operari.

Producit 2o S. Fulg: lib: 1o ad Monimum. Quaecq nobis facienda donat Deus sicut here n. possumus nisi ipse largiat nobis sic facere n. possumus, nisi ipse in nobis qd largitus est operet. Ecce denotes, ingt Nauarrete, inter tribuere Vtutes ad operands et operari, et qd vtrumq tribuatur Deo, (qsi qd primus tribuat Deo titulo v auxii sufficientis, et ipsum operari titulo pmotionis). R. qd eum n. tm Deus, det sufficientia vt nimus, sed p gras coopantes nobiscum operet qdo opamur, Deo tribuet n. tm pe, sed ipsum actualr operari, quis nulla interveniat pmoto; nec aliud ostendit S. Fulgentius. Mitto alios PP. qa nec vrgentius loquunt nec maiori egent explate.

Addi tn debet Cathechismus Rom: qa ad illa verba creatorem coeli et terrae, ait. n. tm Deus vita ee pvida sua tuet atq administrat vu et qe movent et agunt aliqd impremat Vtutes ad motus, atq acta, ita impellit vt quis causarum 2 efficientiam n. impediat, pveniat tn, cum eius occultissa vis ad singula ptineat et quemadmodum sapiens testat attingat a fin: vsq ad finem fortit et disponat oia suaviter.

R. Catechismum tm ostendere qd effectus n. tm pveniat a Vtute qs Deus contulit cais 2is et indite et a Vtute sua ipsoe, qe occultisse adiungr Vtuti caarum, et ad illos concurrens quodamo eas impellat qtenus concurrit, eis 2ferendo speciales inclinat. nales ad sibi debitas et proportionatas operates qles tt in gravibus movere deorsum at in levibus sursum, in eq-

ne

ne abnuere, in volte. velle bonum et in illum assentire bono.

SECT.º 29.ª

Tandem obyciuntur plura Concilia.

Pergit Nauarrete et ad suas pmotes ostendas plura ogerit Concilia qa t. 2. 3º uer. 21. in qa 19. art.º 8. pag. mihi 336. nobis objicit. 1um e Araux. 2us Can. 4º. Si qs ut a pecto purgemur volles nras spectare otendit n. a. ut purgare velimus p Spus s. infusiones et opates in nos fieri ofiten resistit Spui Sancto p Salomonem decenti, praeparat voltas a Dno. Nos a. dicimus qd Deus spectat nras voltes q.º aduertamur ecclia, atq ideo ne adaertemur dte. independenter a nra libera coopatione eaq nullatenus spectata Deus pdetermine, in nobis opari velle, faceq ut faciamus et opemur.

Re, mentes eiy ee claras, nec ulus pailesse qd oleat pmones tm n ostendit Deus n. spectare nras nudas voltes ut a pecto purgemur qti Deus dependeat ad infundendas suas gra a nro nrali conatu ut Pelag. asseruere, et n prius ipse pparavet sua gra voltes ut purgari velimus voltes vo iam gra puente (n. pmouente) pparatas, Deus spectare non negat cu dicat Apoc. 3 sto ad ostiu et pulso si qs aperuerit mihi introbo. et Isaie 5. expectaui ut faceret vuas.

2us e Affricanu s.a haretes Pelag. Can. 79. ubi haec si quisquis dixerit gras Dei qter hoc tm nos adiuuare ad n peccand, qa p ipsa nobis reuelat, et aperit Intelligea mandatoru, ut sciamus qd appetere, qd vitare debeamus n. a. p illa nobis pstari, ut qd faciend cognouerimus, et facere diligamus atq valeamus anathema sit. Obserua diligentissime, inqt Nauarrete. qter denegat motu qa

aperitur

aperietur via et illa mandatorum, et exhortat ut per tales vias homo tendat, a motu qui praestatur per tales vias tendere nas per motus 1as, quae est moralis, non praestatur illa tendentia sed hoc reseruat 2o motui qui est physica.

Sed certe non video unde colligat Nauarrete hanc physicam motionem ex Concilio nam quod dicat per gratiam nobis praestari quod facere deligamus et valeamus nullatenus infert motionem physicam sed requiri gratiam tam ut primus quod velimus, (ut oportet) et faciamus contra quod errabant Pelagiani. Vel dic a Concilio adstrui gratias sufficientes eas qua primus et valemus, et gratias efficaces eas qua facimus nil statuendo de modo efficaciae an sit promouens aut tantum congrua, et in actu 2o per operatione.

3um est Carthaginense in epistola ad Innoc. 1as aduersus eos qui cum praeueniente gratia dicebant non stare liberum arbitrium, ait, agunt isti damnabilibus disputationibus suis, ut non defendendo, sed prius in sacrilegam superbiam extollendo liberum arbitrium nullum relinquant locum gratiae Dei, qua et id ipsum nostrum voluntatis arbitrium vere sit liberum. Vide, subiungit Nauar: clarissimam differentiam inter motionem physicam et moralem, non enim hactenus in mentem alicuius haeretici venit negare liberum arbitrium, supposita motione morali quapropter haeretici illi insurgebant contra efficaciorem motionem quae non est alia nisi motio physica.

Non viget autoritas plus quam ans. Agit non Concilium aduersus eos qui omnes gratias praeuenientes arbitrabantur euertere libertatem, atque ideo asserebant aut nullas dari gratias praeuenientes si arbitrium operatur libere, et arbitrium non operari libere si praeueniatur a gratia quod damnat a. concilio. contra nullum, ut ait, relinquant locum gratiae si vero assererent non dari gratias praedeterminantes, dari vero gratias sufficientes (et efficaces modo inferius explandas) si qua non est arbitrium liberum ad opera supernalia et cum qua est, quae potest operari et potest non operari, certe locum relinquerent gratiae neque a concilio damnarentur, sed damnarentur non quia non relinquunt locum gratiae sed quia non relinquunt locum gratiae physicae praedeterminantis

tranti atq ideo damnarent eos q physica debat negant, videat Navarrete qfa vi eliceat pmotes ex predicta autoritate.

4us e: Ephesenus to. 6. Non qa vincet Deus, sed qa arbrio liberæ potestis Vtutem smittit, nestas n n cogit te ad correctes, nec voltes trahit ad Vtutes vt tibi Vtutes gratans spontaneas tuas faciat ruertes. Fit sermo, (engt Navar.) de mote aetli qa pstat spelis Vtus, q mus actus arbitrio ad opando libera; et q ista Vtutes ait Concilius n cogi hoem.

R. pus ex scilio ruinei opositus, ait n Vtutem smitti arbitrio liberæ potestatis vt ea q libero Vtatur et voltes n trahi ad Vtutes ne inducatr nestas, sed spontanea fiat correcto et opato, at si gra e: physice pdetrans Vtus illius n: smitteret arbitrio sed arbitrius illi nec traheret ad voltes, sed voltas ad illam, sicq assertores pmotnis dicunt pmotes trahere et subdere voltes sibi, non e: 1a. vide qs vrgens sit scilij autoritas q pmote.

5us e: Senonense in Decreto 14. Iuxta sac. scrip. eo extendimus vt voltas huna misericordiæ pventis aux suffulto, et exteriori qod et occulto secretioris inspiratnis afflatu stacta sese vertat in Deus. Inspice (ait Navar.) stactus intimus q n pt venire motni morali sed physice. R. q stactus intimus et secretioris inspiratnis afflatus illgere ad summus stactus opportunus et inspirates sgrua, qbus ruipta opat voltas n qbus physice pmoveat.

Sect. 30a

Mens D. Thomæ exploratur.

Certe si vltiti magni fida autoritas D. Thomæ, et gloriari debent q illus q sua sentia patronus hent, prout e: hic, vbi ro versia e: tanta tantiq ponderis n hereadvertas

uersas Doctorem tm, Quapropter iuste g illo autores certant in huius fauorem plura illius dicta memorant. Et qd Thomistae inter g aperto hent S. Tho: ee clarissime g phyca gmot. illasq certissime docuisse qd ut ostendant sequentia educunt testimonia. 1us ex 1a pe. qe 105 art: 5°. corpore. Ubi ait, 1um agens mouere 2um ad agendum, et sic hoc oia agere in Virtute Dei. Ac rursus. Deus mouere res ad operand. applicando frai et Virtutes rerum &c. et art 1° ad 3: hoc ipsas qd cau 2ae detrant ad determinatos effectus, ee illis a Deo. et art: 4° corpore. Deus mouere volte interius eas inclinando.

2us ex 1a 2ae. qe 10. art: 4°. corpore. Ubi ait Deus sic voltes mouere qd n ex necessite ad unu detret, [et qe 109. art 1°, 2°, et 3°. Non sic voltes mouere, nisi motas a Deo, et indigere aux.° Dei ut agat.

3us (ut plura alia eiusd tenoris et precedentibus valde silia pretermittas) ex qe 3 de pota art: 7. Ubi praentiorem tradit his vbis. Deus opat in volte: 1° qnus tribuit ei Virtutem operandi, sicut dr in 8 phycorid, qd grans mouet graue et leue, in qus dat Virtute g qa sequr tales motus, at 8° Deus n tm e cau opatnis in qtm ofert volti Virtutes operandi, sed et in qtm seruat tales Virtutes, imo vo ultra hoc Deus Voltas mouet voltes qnus ipsa n q mouere nisi moueat, et ita Deus actum ut mouens et applicans voltes. Ex qa dra, inqs Nauarrete, qd saepe repetit D. Thomas, sequr maste mente eius fuisse qd Deus intime opet in volte n. tm seruando naa volti seruatae phyca sed et mouendo ipsas voltes mo.e phisica.

Ac pra P. Suarez in Opus: de Aux: lib: 3 c. de scursu Dei c.e 11. n.° 4. Petrus a S. Ioseph. des. 2a de suaui scorcia tribus postremis sectibus, et in defensie S. Thomae Marcarenas de Aux. des: 2a se 7. n.° 4. Philippus Faber dis. 60. de Pradest: sla 8 enure at plerig ex nris opinant D. Thoma nunqs docuisse phycas pdetrates. sed et Thomas Waldensis

Waldensis. lib. 1° Doctrin: c.e 28 n° 3. dicit ee imposturam affirare qd D. Thomas senserit cam 1am p supposita ante voltis creatae detrates facere vt cam 2am operetur.

Quodq plus est id sensisse plures ex Thomistis con-tantur Maccarenias vbi nup n° 10. referens Capreolum tum alibi tum in 2° dist.e 28. q.e 1a. art: 3°. ad 12um. 2a 2ae sclem. Conradus 1a 2ae. q 80. art: 1°. ad 3. et Sotus lib. 1° de nra et gratia c.e 16. magis in expresse video eum locutus 3. Physic. q 1a. art: 2°. Propositione 5. vbi ait, in agente 2° cum agit, frustra fingi virtutem aliquam flu-entem recens appreciatas cam; et subdit non ignoro Thomistas plerosq perscrutari autorites D. Thomae qbus entes creas mul-tiplicent, nihil aliud pfecto facientes, qs gravissimum Phas obscurum, atq adeo invisa reddere. Ego ea certus sus S. Tho-mas n. multiplicasse hujsmi relates aut entes ad stam cond. Et qdo varia in illo reperiras, aut exponerem, aut nihil crederem eius honori et autoritati obviari, si in rebus his minimis eoem jus meu sentiendi amplecte-rer. Quid apertius

Allegant plura D. Thomae testimonia vt fidem faciant. 1um ex 1a 2ae q 9. art: 6°. ad 3um. vbi cum dixisset vt vtilem motorem movere voltes ad bonum addidit, sed homo p rates detrat se ad volend hoc v illud, qd stare n. pt cum Physica pdetrate, q qa ad endum et cas illas mini-mas detrat volte et n. intelligt hoes vt ipse se detret. si-milia repetit q 10. art: 4. Vnde mot Dei in senta D. Tho-mae e. qd distd a pmote.

2um ex 2. lib. sent: dist.e 25 q 1a ad 3am. vbi ait De-trat° actnis et finis in potestate liberi arbitrij pstuit. Vnde re-manet sibi Dnium sui actus. In senta a: pmotris n. e. in pot.a arbitrij se detrare, sed detrari a Dei, q.a credit impole ee ut act° detrata queniat ab indifferenti ad utrumlibet.

3um ex.

3um ex q. 3 de pot. art: 7. Ad 13 dr qd voltas dr hre Dnium sui actus, non q exclusus caa 1a, sed qa caa 1a non ita agit in volte, vt ea de nesse ad vnum detret sicut detrat naam, et ideo detrato actus, relinqr in potesta rais et voltatis. Pondera hac vltima verba: detrato actus relinqr in potesta rais et voltatis. Nam in sentia pmouentium relinqr detrato actus in potesta rais et voltis quaterindiam, qd hoc sit, sed nesse ee aiunt a Deo phyce pdetrari.

4um, testimonia addit faber ex 1a 2ae q. 10. art: 4. et alij adiungunt 4um ex 3o, a Cont: c. 70 vbi dicit idem ee caam 2am agere p vtutem 1ae (qd credunt Thom: ee pmotrem) atq agere p vtutem ab ea ptilepata (qlis e voltas, et depenter ab illa vt va pentat p influxum simeam, neq ii caa 2a agere nisi Deus ea illa fit reanat, et ad maiorem abundantiam congerit aliqas scectura suarez, vnde colligit D. Thomas longe ee a pmotris sena.

Ego n Ang: D. mens vt minimum anceps, qd sal est vt illas hamus aduersas, imo satis pbabile e illum ee ppitium et p solute autoritatum quae obta fit ac deinceps pient obijci dic. 1o qd qdo D. Tho: ait 1um agens mouere et applicare 2um ad opandum sim vult Deum dedisse agentibus creatis p vrtus cuiusq nae et eea apentes et inclinaes detratas .1. ex se inclinantes et detrantes, ad detratas opaes, aut obta qlis dat in leuibus ad motum sursum, in grauibus ad deorsum, in igne ad calefiendum, ad enfrigidandum ex niue, in volte ad in igne ad calefiend, ad enfrigidand ex neue, in volte ad appetendum bonum, in illtu ad vm attentiendam. Adeo ii voltas detrata e p tales inclinates ad bonum qd e obtum vile illius et illtus ad verum, vt neq voltas pit amplecti obtum opositum nisi sub rae boni, neq illtus attentire obto nisi sub rae veri, quis ad hoc t illud obtum bonum p sua libito voltas determi. Est expressa mens D. Tho: 1a 2ae q. 9. art: 6. vbi sic

ait

ait Dicend. qd Deus mouet volte hois sicut vlis motor ad vle obiu voltis qd e bonu, et sane hac vli mot ho n pt aliqd velle, sed ho p raem detrat se ad volend hoc t illud qd ex velle bonu t apparens bonu.

Dic 2° qd qdo dicit caas 2as agere in Vtute 1a vult caas 2as agere p Vtute acceptas a 1a qd virissimu est t agere vi inclinatnis dictæ indita a 1a, t deniq agere adiutas a 1a: nam qdo aliqua caa se sola n pt et oo dependet ab alia qua adiuuante pt, coiter dicimus tales caas agere, et se detrahe ad agend in Vtute adiuuantis.

Dic 3°. qdo dicit n sm dedisse caïs 2is ee et pe sed et applare ad opand vult Deu dedisse vltimu complementum poa vt prorumpat in opatẽ, quneus pparat et paratu habet recursa Hnece, n ñ sitetur caa fraliter applicata ad agend qd regletu Debit, cu dibus a. regletis et semper cu hoc qne opatnis stat pra, si libera sit, n opari, q a suo arbitrio et suspendere opatnẽ.

Dic 4°: qdo dicit Deu mouere volte interius ea inclinando, aut Vtute interna et occulta eas detrare, vult Deu media excite interna et occulta inspirate voltatem incitare ad opand, quemadmodu d hortamur, csiliu damus, et motiuis ac raõnibus ppositis ad aliqd agend prouocamus dicimur ad agend detrare.

Scio grauissimos Doctores, fere oes illas locutes D. Thomæ, mouet, detrat, applicat, caas 2as, vt pe opari caa 2a line 1a. reducere ad recursa Hneas de illoq, ill pero etia vt sm velit caas 2as nil pe agere. nisi 1a eas cooperando adiuuet, et prius qs se detrent ad opatnẽ paratu heat recursa in actu 1° ad t cu illis recurrend in actu 2° sed de his satis superq.

Quæstio 7.a

Quæstio 7.ª

An eff.ª Aux: ɔsistat in pdetrat.º morali. qd. et qt. illa sit?

Sect.º 1.ª

Quid sit Prædeterminatio Moralis?

Quemadmodum pdetratº phyca ex eo talis qd anter ad opatned taliter detret vt ex supp.e illius phyce sit nesse qd ponatur opatº, et phyce impole qd cu illa ɔponat. negtº opatnis; ita pdetratº moralis ex eo talis e qd anter ad effus taliter detret vt ex supp.e qd sit nesse sit moraliter qd ponatur effus, et moraliter impole qd cu illa ɔungat negtº effus. Unde definiri pt qd praueniens seu ans opatned nessitat moraliter volt.e ad illam. Aut aliter; e qd anter ad opat.e posita in volt.e reddit moraliter impole extremu oppositu.

Cu a. nriu dicat et sic illud cujs ɔ.adce. e impole et nessitas, qd infert in ɔ.adcetorio impolte, nriu moraliter erit, cujs ɔadicu e moraliter impole, et nessitas moraliter qd infert impolte in extro ɔ.adce: atq ideo valebit hic effus seu sit cu nessit.e morali; qº ɔ.adcto. e moraliter nrius seu sit cu nessit.e morali; qº ɔ.adcto. nu illius est moraliter impole, seu in illo dato moralis impoltas.

Sed qª forte tibi n. sufficiet ad exacte ɔgscend qd sit nriu moraliter p hoc qd illius ɔ.adce: sit moraliter impole, neq qd sit moralis nessitas p hoc qd inferat in ɔ.adicº: impoltes morale, nisi explicemus vlterius qd sit moralis impoltas, aut moraliter impole. — Aduerte ex com mente DD. inter qos Marchar. ot. 3. de. Aux: 1.ª p.e disp.
n.º 11

n. 11. Meracias t. 2. tit: de gr.a disp: 6. sec: 16. n. 4. Suarez lib: 3. de Aux: c.o 10. n.o 1.o et alij inferius referendi. moraliter impossibile esse idem ac valde difficile. et moraliter impossibile idem atque ingentem difficultatem, quod S. Chrysost. hom: 6 in Ioan: dicit. hoc et communi sermone usurpatum videmus, cum quis dicit non possum asperum hominem diligere: vehementiam voluntatis potestatem appellans. Unde quia est valde difficile famelicum non comedere, nec buccellas gustare oblatis delicatis cibis, praesertim si praeceptum comedendi sub mortali ponatur, et aliunde immineat mors, ut a cibis abstineat moraliter est impossibile, et necessarium quod comedat quia licet physice possit non comedere est valde difficile. et quod tale est prudentes homines proinde aestimant ac si esset impossibile, sicut si homini luxurioso et diu veneri misso, qui occasiones explendi libidinem non tantum non recusat, sed avide quaerit, se se offerret in occulto, ac tuto pulcherrima foemina ad peccandum, imo id enixe peteret, verbis, et blanditijs ad id allicieret, et provocaret, censetur moraliter impossibile quod non consentiret, et moraliter necessarium quod praeberet assensum ob rationem dictam.

De hoc genere necessitatis illigunt DD. (inter alia loca Scripturae praesertim 2.o Machab: 4. et 14) illud Mat: 28 necesse ut eveniant scandala. et Lucae 17. Impossibile est ut non eveniant scandala. Quia licet sit physice possibile quod non eveniant, est valde difficile, ac proinde moraliter impossibile ut fa-cias, et quod eveniant moraliter necessarium ut dixit Matthaeus. Unde S. Tho: 3 p.a q. 86. art 1.o ad 2.um ait. Dicitur illud non posse sanire quod non potest de facile sanari. et Lyra explanans illa verba epist: ad Heb: c.a 6 impossibile est eos &c dixit, Ad hoc refertur illud impossibile, quod tamen hic accipit pro difficili, sicuti dicimus de claudo quod non potest ambulare. quia male et difficile ambulet, sic peccatores reincidentes difficile resurgunt. Quo pacto illigunt illa verba Cornel: Iustin: Ribera. Lugo et alij sicut Tolet: comment: in c. 12. Ioan. Propterea non

poterant

poterant credere. Exprimens illā impotentiā ad credendū de difficult.e Unde Arist. 1o de caelo. c. 11. hoc est impossibile 2o dr aut si qa n. verū est dicere ortū esse pre, aut q n. facile.

Sed audiāt S. Cyril: Alexand: lib: 8 in Joan: ad illa eadē verba. propterea n. poterant credere. Sic enim. Quod hi dicit Euangelista, n. immerito scrupulū et ambiguitatē injicere cuiq posset, si n. credere n. poterant Judaei, qd peccatū ei hōis facientis qd n. pt facere? addita e. ratio qa nolebant. Sicut n. qd Deus negare seipsū n. pt, laus e. voluntatis, ita qd illi n. poterant credere culpa est voltis humanæ. Hoc a. loqdi gnus est in coi usu observatū, ut cū qs dicit. non possū amare illū, aut obliuisci illatæ iniuriæ, aut veniā dare offensionis in me factæ. In qbus oibus n. eo designat impotitas, sed difficilis ad id ani inflexio, ppter vehementē ad oppositū ppensiōnē, atq proclivitatē. Quamadmodū q odio alterū insectat, difficile admodū fit ad illius amorē ppter odij vehementiā. Hinc dicit se illū amare n. pe. Simili modo dicit Jeremias (c. 13) Si mutare pt aethiops pellē suam, aut pardus varietates suas, et poteritis vos bene facere cū didisceritis malū ita excaecatio et obduratio ani reddit eos ad credendū difficillimos suppositos. Hinc dicit si n. pa credere.

At petes unde oriat qd hōes prudentes aestiment impole qd e. valde difficile. atq ideo appellant moraliter n'rium id cuj. cadee: e valde diffle. R. ex eo esse qd cū minor fit pot. ad operandū seu minus pota fit qo maior fuerit resist.a et difficultas ut expert.a et rao suadent, si nimiū difflas crescit nimiū minuit seu debilitat pota unde cū pota nimiū debilis parū videat distare a n. pota seu impota, et qd parū distat ut iurisstae aiunt, nil distare videat. et parū pro nihilo reputet. ut testat regula cans in 6. et ideo in lege 1a § proinde. ff de aedilis edicti. Ls. quas. ff de aedib. et domibus. et Cap. quorū dilecto. 24. de officio delegati parū et nil aequiparantur.

Inde e.

Inde est quod nimia difficultas reputetur impossibilitas, et impossibile moraliter quod est valde difficile.

SECT.^o 2.^a

Deducenda ex dictis Sect.^e praecedente.

Deducit 1.º eo esse maiores necessitates morales unius extremi quo fuerit maior difficultas ad oppositum. Probatur quia eo est maior necessitas unius quo est maior impossibilitas alterius; ergo si impossibilitas moralis est maior difficultas quo maior fuerit difficultas, eo maior erit impossibilitas moralis et consequenter in extremo opposito maior necessitas.

Deducitur 2.º necessitates morales esse inaequales. Probatur quia tunc necessitates sunt inaequales quando impossibilitates sunt inaequales, sed impossibilitates morales sunt inaequales; ergo et necessitates morales. Minor probatur, quia impossibilitates morales sunt magnae difficultates, sed magnae difficultates inaequales sunt siquidem aliae sunt aliis maiores intra sphaeram seu mensuram magnitudinis.

Deducitur 3.º ad impossibilitatem requiri quod non tantum crescat difficultas ut physice nequeat superari, sed ut detur impossibilitas physica et in extremo contradictorio necessitas physica. Patet quia id est physice impossibile quod nequit physice poni et id physice necessarium quod eius contradictorium est physice impossibile; ergo si tantum cresceret difficultas ut physice nequiret superari esset physica impossibilitas et in extremo contradictorio physica necessitas; debet ergo difficultas ita crescere ut semper maneat extra aut intra potentiam physicam.

Inde, cum Suario lib. 3. de Aux: c.^e 14. Deducit 4.º impossibilitatem moralem non esse simpliciter et absolute impossibilitatem neque moralem necessitatem absolute et simpliciter necessitatem. Probatur quia non est absolute et simpliciter impossibile ad quod datur absolute et simpliciter potentia, qualis est physica, nec est absolute et simpliciter necessarium cuius contradictorium est absolute et simpliciter possibile sed ad id quod moraliter est impossibile, datur simpliciter potentia cum detur potentia physica et contradictorium illius quod est moraliter necessarium est simpliciter

possibile.

pole legis e. pole physice: 9º. Quocirca ptas moralis applicata necti, aut impotenti est addicus diminuens.

Deducetur 5º: n. tm dari opates potuas moraliter impoles, aut moraliter nrias, sed et omissiones. Pr. qa loqe dat magna diffltas in omittendis actibus potuis qd e. ee omissio cond moraliter impoles, et qdo vice versa in dicendis actib. potuis e. magna diffltas quri tt moraliter impoles, et omissiones qe tt extra dubio moraliter nriat. 2a sub dicta.

Deducit 6º: eund actu seu opatem pe ea ipsi vnius moraliter impolem et ipsi alterius moraliter polem. Patet qa euenire pt q actus vni sit diffis et alteri facilis; ai q hic ptud entissime iurandi, et auidissime quarit honores et pecunias diffle e. abstine a iuramento ve magnam vtilitem honoris aut pecuniarum spectat si iuret; facile a. ei q nunquam iurauit et honoris ac pecuniarum contemptor.

Deducit 7º: qd ead opato pit ee vni nria moraliter, et alteri moraliter impolis. Patet qa pt euenire qd vnus heat magnam diffltem in faciendo actum quem alter qd vnus heat magnam diffltem in faciendo actum quem alter diffle pt. omittere, loqe n. vnus vehementer detestat qd alter ardenter amat, tunc a. actus est ei q diffle pt illud omittere moraliter nrius, ei a. q diffle pt elicere moraliter impolis.

Deducitur 8º: eand opatem pe ee moraliter impoles ipsi hanc constrarium et n. ee ipsa aleorum. Pr qa pt ee magna diffltas in his qe neq est neq viget in alys. Si a. e. moraliter impolis opato vbi e. difficilis et n. alibi imo in his constrys pet ee moraliter impole in alys nrium. Si enim homini offeras cibos in constrys vbi ex saturitate et infirmitate nauseat, odiaq capitali, vt sic loqar, eos auersatur moraliter impole e. qd comedat, si 2º eosd offeras qdo famelicus e., moraliter nrium e. qd comedat.

SECT

Sect.º 3.ª
Alia Ulterius Deducuntur.

Deducitr rursus 1º qd cand opatẽs successiue esse moraliter poles et impoles, aut moraliter impoles et moraliter ncrias. Pr qª contingere pt vt successiue mutent cirrias qæ faciant opatẽ antea facilẽ, summè difficilẽ et qd deperditis motiuis cogentibus, succedant alia horrore grantia.

Deducitur 2º sub eisd motiuis et circsãs qæ antea nessitabant moraliter volũe ad opand, pe postea n nessitare, qdq plus e, pe impolitare. Pr qª pnt superuenire noua motiua cmodi aut delectnis, incmodi aut doloris qæ pria eneruent et sua vehementer aut trahant aut retrahant, sicq reddant valde diffles qd antea erat valde facile cmo moraliter infallibile.

Deducitur 3º pe hoem se nessitare moraliter ad opatẽ. Pr qª pt frequenter opari in aliqa spẽe, ita vt acqrat inclinat. htiu q inclinet ac pene rapiat vt abstinere ab opand opari sit valde diffle. Vnde Ecclesiastes c. 1. v. 15 Peruersi diffle corriguntur. Cum m ipsi sua sponte peruersi facti sint, et repetitis suis criminibus in summas eos nessitatẽ reiecerint.

Deducit 4º Posse vnu hoem pe nessitare alterius ad opand, et etiam moraliter impolitare. Pr qª pt etiam ryceere in circsãs in qbus valde diffle sit suspendere opatẽ et in qbus diffle sit illud aggredi, tot n motiua coacervare pt, tot incitamenta et cmoda vt diffle sit oibus impellentibus grad sistere et vehementer rapientibus cohibere opatẽ, tot incmoda, diffles, horrores, metusq accumulare pt vt diffle sit oibus retardantibus ad opatẽ accedere.

Deducitur 5º, pe voltẽ e moraliter nessitatam ad vnam opatẽ vage, et moraliter liberã ad qlibet determinate.

Patet qª

Patet. q^a sit stare qd sit diffle suspendere ocm. aut ocsitque et n. sit diffle suspendere qlibet detrate. sic famelicus si q^s ei cibos aeqlis bonitis offerret, nestaret moralit ad cibos trius vage admittendos, n in nestaret moraliter ad hunc detrati pius qs illum; sed p suo arbitrio et cum morale liberte. pet eligere et pferre qd facilius sibi q'q persuadebit. si recordet casu coem de rustico, cui proponit vel pecti relis gaere. grege ad audiend sacru et sliter omittere sacru ad tuend grege defente n D. stulendo, nestatus e vage ad trui eligend, cum nullus sit detratu pectum nestat cu sit p arbitrio qius detrati omittere altero electo.

Quod hic emmoror, cu totus orbis plenus sit hac Vet. n. ne moraliter e nriu et infallibile in toto visto qdiu durat reperiri aliqos mercatores, aliqos clericos, aliqos caecos aliqos pauperes, aliqos iustos, aliqos peccatores, aliqos uxoratos, aliqos coelibes, aliqos doctos, aliqos ignaros, et tn. n est moraliter nesse aut infallibile, qd hi detrati potius qs illi sint mercatores, clerici &c.

Deducitur 6.º Ex multis capitibus oiri pe impotes morales trius extremi, et aliter morales nesse ipu alterius. Nas 1º oiri pt ex multo e sue motiuorû sue ratiû. Nam si singula vestiua videant exigui roboris, et n vagenam sit angula ... ant colletim sumpta capere pent, et volte obruere. Vnde Aug: lib: de 10 chordis. c^o 11 dixit. Noli illa contemnere q^a minora sit, sed time q^a plura sit, et paulo post. Timenda e ruina multos etsi n magis. Et S. Greg: c^o 3 Cura Past. Alios gurgites fluctuum minus pavat sed innumerae replent guttae pluuiarum, et hoc agit sentina latenter excrescens, qd procella saeviens.

2º ex durate. Adeo n diuturna pt ee tento vt licet alias sit levis sua pertinacia et plexite nimis fatiget volunte et ita eneruet, vt n nisi cu magna diffle pus vlterius progredi abigendo et resistendo. Atq ideo maneat nestata moraliter ad succumbend

succumbendo. Exigua si spina dicta carni infixa nimis fatigat et torquet, nec facile e eam relinquere, manusq cohibere ne extrahat. Unde de Sampsone fortissimo quem mulierculae iteratis precibus sollicitabat ad detegendum fortitudinis suae fontem, dicit Scriptura Iud: 17. cumq molesta esset ei et per multos dies jugiter adhaereret, spatium ad quietem non tribuens defecit anima eius et ad mortem usq lassata est. Tunc aperiens veritatem ei dixit &c.

3° ex vehementia objecti. nam aliquando objectum est adeo vehemens tantaq vis ei inest provocandi et attrahendi, ut subitam apprehensionem protinus potenter voluntatem impellat ac veluti praecipitatam ad se trahat, ita ut non nisi summa cum difficultate teneri sive aut cum spe fructus reluctari.

4° ex vivida objecti apprehensione. Solet namq aliquoties contingere quod objectum ex se vehementia careat, adeo tamen ad vividam coloribus vestiatur ut seclusa ratione caeco impetu voltas in illa feratur quem postea impetum reprimere nisi vim magnam sibi inferat quod ingentem habet difficultatem.

5° ex nativa inclinatione, quae in nonnullis ita praepondet in aliquod objectum ut et natura in vehemens, et coloribus depictum sit, suo tamen naturali pondere quasi exclusus e bombarda globus in rem objectam feratur. adeo impetuosa se aliquando gerens.

6° ex vetustate consuetudinis quae ex repetita frequentia actuum inserios gradus habitus, quibus difficulter resisti potest corrigere si animi habitus, et proclivitatem habitum frenare inclinationes quasi mutare non est.

SECT. 4.a

Quotuplex sit Praedeterminatio Moralis.

Quamvis P. Tannerus to. 2. dis: 6. q. 2. dubio 4°.

4i gra

4° qua praedeterminationis moralis agnoscat propriae duo tamen agnoscenda sunt. 1um stat in hoc quod oppositum sit valde difficile et numquam ponatur sine magna difficultate quod n. e. de illius receptione quod absolute numquam ponat, sed quod si forte ponatur, cum magna difficultate ponatur; atque ideo si cum praedeterminatione morali huius gratiae copulet oppositum difficile tamen nullus legitur intervenienti ratione quod quamquam fiat s.a naa talis praedeterminationis.

Unde haec moralis praedeterminatio n. e. absolute et simpliciter infallibilis sed potest simpliciter frustrari. quia n. tollit absolutam liberam ad oppositum sed cum ea stat potentia physica ad ponendum extremum oppositum quod e. absolute exponi frustrationi, propterea haec voluntas est moraliter praedeterminata et necessitata ad actum quo eliceret actum. non e. undequaque firma et infallibilis nec consequens certo resultare potest ex ante, quia sicut contra voluntas, non obstante difficultate quae in eo intervenit, ponere oppositum, ut re vera potest. Solum quod dicitur infallibile quod voluntas praedeterminata et necessitata moraliter ad actum numquam ponet oppositum cum facilitate, et quod numquam ponet absolute, nisi vere propter magna difficultate.

Consequens ad hoc est Deus n. posse cognoscere operationem et voluntatem necessitata moraliter hoc gratiae necessitatis, neque ex vi talis necessitatis praedeterminatae ad cognoscendum operationem. Probatur quia n. potest cognosci effectus in causa praedeterminata, quae absolute et simpliciter potest esse sine effectu, aut qua stante creata, n. e. certum esse, aut futurum effectum. talis e. voluntas et quo intercedit necessitas moralis; quod. / Probatur 1°. quia si Deus cognosceret operationem in voluntate moraliter necessitata, illius scientia falli posset cum stante cognitione causa necessitate moraliter, stare potest n. dari operationem: atque ideo stet cum cognitione operationis coniunctae negatio operationis, quod e. scientiam falli. Probatur 2°. quia da, antequam operatio sit, voluntatem esse moraliter praedeterminatam, seu necessitatam; et rogo an ex vi praecisse talis causae et necessitatis cognoscat certo et infalliter operationem vel non? si 2um? das quod intendo. si 1um? s.a quia neque maiori infallibilitate et certitudine cognosci effectus ex causa quam effectus inferatur aut sit esse ex causa, at effectus non infertur aut sit esse certo et infaliter ex causa praedicto modo moraliter necessitata, sed absolute falliter quod n. potest cognosci a Deo effectus in causa moraliter necessitata certo et

infaliter

infalliter sed naturaliter.

2.ᵃ quia adetrationis seu nessitatis moralis strictae stat in hoc quod non tm̄ difficile sit ponere oppositum, sed ulterius dicat in suo? regatu quod numquam ponat seu ponat, quaeis physice sit poni seu poni. Unde fatali, inquiunt, D. hui[us] nessitatis autores et infallibili Mat[eri]ae infert operat[ionem] et in volu[ntat]e adetrata et nessitate hoc qua strictae nessitatis duo haec debent concurrere, scilicet quod physice sit ponere oppositum et quod numquam ponat sed do infallibiliter sit semper ponend[um] esse operat[ionem] ad quam datur adetrat[io], ita ut si ogtima ratia datur nessitatis moralis ad operat[ionem] quo voltas operat. voltas non operat. quo non dat nessitas moralis ad operat[ionem].

Ex quo fit quod Deus cognoscere infalliter operat[ionem] in volu[ntat]e nessitata moraliter hoc quo nessitas, quia Deus cognoscit res ea ratione qua sunt, atque ideo cum operat[io] sequatur infalliter ex morali nessitate infalliter ex hac Deus cognoscit operat[ionem] sine subiecto periculo deceptionis aut falsitatis in scientia et cognitione divina. sed et addito hac sententia Deus potest ex motuone nessitante et infallibilizante moraliter volu[ntat]em predefinire, absolute et infalliter actus liberos.

Nec ex hac infallibilit[at]e operationis quae importat adiecta nessitates, credunt tantillum minui absolutam libert[at]em, quoniam ad huj[us] integrit[at]em Mat[eri]ae servand[am], satis esse credunt quod possit physice poni oppositum nec ulla ratione requiri quod ponat atque ideo si numquam ponat si tamen sit absolute poni integer perseverat recept[us] libertatis.

Ex his nessitibus posteriorem expresse tradit Montoya to. de Provid[enti]a disp: 10. sec 1.ᵃ n 4. 5. et 6. P. Gran: 1ᵃ pᵉ to. 1.° quaest: 2.ᵃ grali. trac: 4. dis: 4. secᵉ 4. a n.° 20. et to: 2.° quaest: 3. grali trac: 2. disp: 3.ᵃ sec: 6. a n.° 29. ad 32. et nonnulli recentiores favet Becanus 1ᵃ pᵉ c. 10 de scientia q. 7.ᵃ Refragans v.° P. Ezur trac. 3. dis: 22. cᵉ 3. a n.° 18. Joseph a S. Maria. trac: Thomist: q.ᵉ 4. art: 5. pag: mihi. 616. versu supponend[o] 4. et pag: 618. versu Dico 2.° (et se allegans in p[rim]i loco D. Tho. multis in locis) et

alij

alij præsertim ex recentioribus.

1or nostras frequentior est apud DD. ut colligere est ex citatis sect. 1a et ex prime sectatis qui refragant 2ae. Videturque docere S. Anselmus in expos: ad Heb: c. 6. ad illa impossibile est eos qui sunt semel illuminati &c. Ubi hæc habet. Impossibile est eos renovare ad pœnitentiam quia nunquam vel raro quisquam eorum renovabitur &c. qui dicit impossibile est quia adeo difficile est quia vel nunquam vel raro ponet operationem non dixit detrahere nunquam ponat quia non est contra impossibilitatem moralem quod aliquando victa difficultate ponatur.

SECT: 5a

Efficacia auxilij non consistit in prædetratione morali 1oris gratiæ.

Cum 2as quas prædetrationes morales distinximus, alteram illius cuius oppositum est valde difficile, alteram illius quæ fatali enim falliter inferat operationem hic statuimus non consistere efficaciam auxilij in 1a omni quæ nostratis est ita Merac: to. 2. trac: de gr: disp: 6. sec. 15 a n° S. Suarez. lib. 5 de Aux: c. 10. Ubi dicit .. Maschar: dis: 3a de Aux: 1a q. a disp: a n° 7 et plures alij frequenterque Thomistæ qui licet recedant prædetrationem moralem non in ita sed in physica dicunt efficaciam gratiæ consistere, ut est apud Navarete, Alvarez et alios.

Probatur experientia, quâ constat plerumque nos dum gratia excitanti consentire et operationem bonam elicere quin sentiamus magnam difficultatem in oppositio, imo pars sæpissime sentimus magnam difficultatem in bene operando et vehementem inclinationem in oppositum, nonne iniuriatus cui alapa coram magna ecclesia civitatis impacta est maximam difficultatem sentiens remittenda iniuria quod revera remittet, et summam facilitatem in non remittenda, sed vindicanda quius propter Deum cohibeat inclinationem et propensionem illius. Deum quod provocante femina et se in loco mondissimo offerente ad lasciviam implendam, vexitæ, nonne difficultatem sentit regulariter loquendo non consentiendo quod eum det auxilium efficax ad remittendam iniuriam quod illius de facto remittimus

mittimus, ad resistend. provocatis quo resistimus, dat auxil. effic. absque morali praedetermin. atque ideo in hac n. consistit effic.

Pr. 2º ab experientia q.a alioquin ea tm esset gr.a effic. qua Deus magis imo et inclinat seu movet peccatorem, quod falsum esse inde constat q. saepe erigitur peccator ex mot. n. nimis urgente, sed valde levi quae opportuno tempore collata, in contrarijs aequis sortita e. effectu saepe etiam peccator vertitur n. tam sentiens difficult. vehementem, in sequendo q. in relinquendo peccati statu. Pr. 3º q.a cum aux. effic. sit tali neque absque ratione operand., cum aux. a: praedeterminante moraliter predicto gratia praedeterminatis, et absque ratione operandi: q.º aux. effic. n. e. tale per hoc quod sit moraliter praedeterminans neque illius effic.a consistit in morali praedeterminat.

Pr. 4º: de ratione aux.ij effic.is ut talis e. habere operat. illud infallibiliter inferre, ita ut hoc sit cum infallibili connexione: dat aux. effic. ad operat. q.º datur operat.º: at n. e. de ratione praedeterminatis moralis seu aux.ij moraliter praedeterminantis habere operat. nec illud infallibiliter inferre q.º n. e. de ratione aux.ij effic.is esse moraliter praedeterminans; et consequenter nec illius effic.a consistit in morali praedeterminat. Mi. pr.: q.a de ratione aux.ij moraliter praedeterminantis tm e. quod operatio n. ponat facile n. quod absque n. ponat, seu quod idem valet, n. e. de ratione aux.ij moraliter praedeterminantis quod ponat actus ad quem est, sed quod vel n. ponat operatio, vel si ponatur n. facile sed cum magna difficult.e ponatur.

Pr. 5º et sic urget ratio praecedens; vel de ratione aux.ij moraliter praedeterminantis e. infallibilis illat.º effectus vel non? si 1.us, eius praedeterminat.º moralis n. erit prioris gratia sed posterioris. si 2.us? q.º ei n. repugnat esse sine effectu, repugnat a: aux.us esse effic.e et carere effectu; q.º aux. n. per hoc quod sit moraliter praedeterminans e. effic.x, ac proinde neque illius effic.a consistit in morali praedeterminat.

Probare potest aliquis sub hac ratione: aux.us sufficiens n. requirit moraliter praedeterminans, nec requirit ad moraliter necessitet ad operat. (alias aux.us minus praedeterminante moraliter n. sufficeret, atque ideo innumeri q. ad vivend. n. praedeterminant moraliter neque ad bene operand. nestant

careront

carerent aux° sufficienti, qd falsum et absonum est); q° neq ut sit effa
per ipsa; qa ut sit effa sm dei qd voltas illi ssentiat (ut vr sit
ssentire) at g illud n. adueniat moralis nectas; q° nectas moralis
n. reqr ut auxm sit effx neq huius effa in illa ssistit.

SECT: 6.a

Nec ssistit effa in pretrat. morali posteriori.

A fortiori docere debent hanc rcle q docuerunt ante
Pr 1° efficacitatem: hoc quis pdetratis seu nectatis moralis
pugnat cum vla nrae libertatis, sed effa auxij n. pugnat cum
vla nrae libertatis; q° effa auxij n. ssistit in hoc gre pda-
tradtis seu nectatis moralis. ipsa patet. Mi negari n. pt a
viro Catholico, tota dcfletas ssistit in pbanda pa maiori. ea
na q pbata negotium sfectum est.

Pr sec ed pugnat cum vla libertis qd illam antecedit et cum
qo neq phyce aut Metce sponi opstitur: sed nectas moralis hui-
ta seu posterioris gris e. ans vlas libertatis, et cum illa neq
phyce aut Metce sponi opstitur; q° pugnat cum vla nrae libertis.
Maior stat ex dictis stat nam ad liberte reqr qd voltas pis sltem
phyce sponere opstitur cum ijs obus qe antant vlas libertatis.
Mi: quoad pres ptem ppe qd nectas illa moralis antat illi
ipsi dant, qos adarios demus et cum qbo his disputamus.

Quoad ~~a~~ posteriorem probo: id n. pt fieri phyce et Me-
ce ex qo seqr aliqd impole, sed ex ipsis opstti cum nectate
morale stricta seqr aliqd impole, q° neq phyce fieri tales
ipsc°. Maior e. nota, q ad ubi e. impole ipsius e. impole ans,
at [illegible] gre impoltis ans e impole, qo ipsius impole est. Mi pr
qa hac e bona ipsa ex pnijs adariorum, dat nectas moralis
stricta ad actum strictius, et n. datur actus strictius; q° nectitas
moralis stricta, n. e. nectas moralis stricta sed alia dixe nae

q° nea

qd nāæ nestes moralis stricta e. semper e. cū opat°, et num cū negtē. Minr) sed sqns. c. phyice. et Metre impole, cum phyice et Metre impole sit qd nestas moralis stricta, n. sit nestas moralis stricta, sed alia dista nāæ, et ans unde Minr sqns infert e. nescº negtnis, seu oppsti opatnis cū nestē morali ad opatē; q° ex oppstē oppsti infert aliquid impole.

Ar 1°: et st urget rās āns: si voltas pet phyice. sponere oppositū cū nestē morali phyice pot mutare nāā et eeā nestatis moralis faciendo ne. nestas moralis stricta, sit non nestas moralis stricta atq hoc e. impole qª n. sm voltas n. pt phyice nāā nestatis mutare, sed nec Deus ipse, cum nequeat facere ne sit qæ est, et ne sit illius pdris et eeæ cuius est; q°. Maior pr qª nil aliud e. mutare nāā et eeā nestis moralis strictæ, q° facere qd sit et n. sit opat°, seu qd oppstum opatnis iungatur cū nestē morali stricta ad opatē; q° si voltas pt phyice hoc ponere, phyice pt mutare nāā et eeā nestis moralis.

Ar 2°: q pt phyice destruere aut tollere sqns pt phyice tollere aut destruere āns, et q n. pt phyice tollere aut destruere āns, negt phyice tollere aut destruere sqns ut e. euidens ex regulis argtnis ab oppsto sqis ad oppstum antis sed voltas phyice tollere aut destruere nestēs moralē strictā quæ e. āns ad opatē; q° negt phyice tollere aut destruere opatē quæ e. sqns, atq ideo opat° n. erit volti phyice libera sed nra. opat.

Ar 3° qdo āns n. e. mihi phyice liberū, nec sqns e. mihi phyice liberū ut e. regulis argtnis mastū est, alias pet phyice āns ee uēr et sqns falsū, et ex v° inferri falsū qd absurditas et impole est; q° si nestas moralis, quæ mihi n. e. phyice libera, sequo g se ponit anter ad vltu meæ phaco libertes et sic ab illa indepenter e. āns. fatalis et qd

fatalis

fatalis infallitis ad opat. opat n. e. mihi phyce libera.

Ar 4°: qa ex opposita senta segr ex ante ob ncio seq sqns ob ncio minus, imo et abte stingens qd in regulis bone argtais negt admitti. Pr qa nestas et pdetrato moralis stricta se ans ad opat. n. phyce liberu sed voltati abte. et phyce ncio: at opato e. sb adarios tm moraliter ncias et abte libera sea stingens.

Ar 5°, t nca moralis huis nestatis destruit phyce. g polite oppsiti t non? si 1us? qo fit phycas incopatibilitate atq ideo phyce nestat, cu sit qo ans phyce incopatibile cu negne opatnis. si 2us de secptu ent g phyca moralis nestatis, n. e. qo semp ponatur opat. et nunq neg opatnis cu staret illius nestas secptus. quis aliqdo poneret oppsitu opatnis et n. ipsa opato.

Ex his colliges n. tm morale hanc nestc pugnare cu libert. sed ob repugnare. Pr qa id repat ob qd ex qo segr aliqd impole sed ex eo qd det hac pdetrato moralis sequuntur plura impolia v.g. pe ee ans vas e. sqns falsa, pe destrui nca, pe ans ee sine sqte, pe ex ante ncio, inferre sqns stingens, pe tolli ans et sqns et n. ans; hac omnia scurrunt in hoc gre pdetratnis seu nestatis moralis vt ex dictis patet; g°.

Sect.° 7.a

1.a Solut.° qs proxime rai pbent aduesarij.

Anno 1626 vbus fui hoc argto in Publicis desp: cora Doctissimo nro Granado aduersus pdicta morale nesc seu pdetratc et neq tunc neq postea in alijs despb vides ei satisfactu, tunc q pe rat respondet ea oia seq si ponat et sponat oppsitu ex vi pdet moralis n. vo si ponat ex vi pose phyce qa n. e. sa nesc morale

strictā

structam per ponere physice oppositum, sed per moraliter.

Instabis si non sequuntur ea inconvenientia ex eo quod ponat ex vi potentiae physicae oppositum ponat, iam sic necessitas moralis sit esse cum opposito operationis quae non est de receptione et quod illius quod semper ponat operationem et numquam illius oppositum, sic necessitas moralis amisit suam naturam et admisit alias quorum 1um negas et 2um implat.

Respondit 2o non per stare quod ponat physice oppositum cum necessitate morali et quod non ponat et moraliter seu ex vi potentiae moralis, quia eo casu quod ponat ex vi potentiae physicae eam in voluntate non est necessitas moralis quae ut sic requirit quod non sit oppositum operationis sicut non est in voluntate necessitas moralis quod ponit oppositum operationis; ergo oppositum operationis ponit cum libertate morali; atque ideo est impossibile quod de facto ponat oppositum ex vi unius potentiae et non ex vi alterius.

Refellit hanc solutionem multis. 1um quia si neque ponere oppositum ex vi potentiae physicae quam ponat ex vi potentiae moralis ergo si poneret ex vi potentiae physicae poneret ex vi potentiae moralis, sed si poneret ex vi potentiae moralis sequerentur ea omnia absurda quae diximus, ergo etsi poneret ex vi potentiae physicae eadem sequerentur atque ideo est physice impossibile ponere oppositum et non tantum moraliter.

2o quia si ut ponat physice oppositum debeat sic ponere moraliter ergo si est physice impossibile quod ponat moraliter oppositum est physice impossibile quod ponat oppositum at est physice impossibile quod ponat moraliter oppositum alias physice esset possibile quod necessitas moralis non esset necessitas moralis nec illius natura, quidditas et essentia huius est, siquidem quidditas et essentia illius est quod neque moraliter ponere oppositum neque moraliter per ponere ergo est physice impossibile et non tantum moraliter quod ponat oppositum.

3o quia quando duo nexa sunt ita ut unum negat esse sine alio si ex positione unius sequitur impossibile et ex positione alterius at ponere oppositum physice nexum est cum hoc quod est ponere moraliter et ex eo quod ponatur moraliter sequitur impossibile ergo ex eo quod ponat physice; sed id unde infertur impossibile non est physice liberum nec physice possibile: ergo ponere physice oppositum non est physice liberum nec physice possibile, sed structe

impossibile

impossibile.

4a. l. e. physice possibile sponi oppositum cum potestate et necessitate morali. R. non. Si 2us. g° posita necessitate morali ad operandum n. manet libertas physica ad oppositum, cum sit physice impossibile illud ponere ex suppositione talis necessitatis. Si 1us. g° si operat de facto nil fiet impossibile, quia possibili posito in esse, ea ratione qua est possibile nullum ponitur aut sequitur impossibile, ut fere est pluqam et facile fuit demonstrare; g° stare potest quod sponat oppositum ex vi potentiae physicae, et n. ex vi potentiae moralis, alias poneret aliquid impossibile et n. sponeret oppositum ea ratione qua possibile est sed qua est impossibile supra suppositum.

5°. quod sponens e. physice impossibile et e. physice impossibile ans sed ex eo quod sponat physice oppositum cum potestate morali sequitur potestatem moralem n. esse potestatem moralem quod e. physice impossibile; g° n. tantum e. impossibile ex vi potentiae moralis sponi oppositum, sed et ex vi potentiae physicae.

6°. si cum necessitate morali ad operandum stat, ut ais, libertas physica in voluntate ad oppositum poterit voluntas, si velit, absolute ponere oppositum cum libertate morali quod nullo pacto concedis nec concedi potest, quia cum necessitas haec moralis sit ans n. e. in potestate voluntatis nec illam n. habere et propter ratione oppositum ponere cum libertate morali, sequitur g° quia poterit si velit ponere oppositum cum libertate physica eo a. quod ponat cum libertate physica ponet cum libertate morali g° poterit si velit ponere oppositum cum libertate morali.

7° quia illius potentiae actus e. impossibilis qui ut de facto imponat debet poni aliquid impossibile, sed ut de facto ponat actus potentiae physicae qui e. oppositum debet poni aliquid impossibile g° poni oppositum a potentia physica e. impossibile. Minor probatur quia ut ponat de facto oppositum a potentia physica debet de facto et poni oppositum a potentia morali et hoc e. impossibile ut ais. Hic quaeritur ad ponendum de facto physice oppositum requiritur potentia moralis. R. non. Si 1us. g° negat poni de facto

de facto phyce oppositū stante potestate morali absq. (non datur) ... quia abesta libertas ad operat.^e Patet q^a neqz de facto pone oppositum n. adversa reqleta quorū unum e. pot. moralis quae tunc n. datur. Si 2^{am} ? q^o ut ponat phyce oppositum. n. reqr qd ponat moraliter neq reqr pone moraliter ex eo qd ponat phyce oppositum patet, q^a sic ut ponat phyce oppositū requireret qd poneretur moraliter, ut qui phyce poni requireret pre poni moraliter.

SECT.^o 8.^a

Aliae Solutiones confutantur.

2^a Solut.^o e. P. Granado ubi cū seq. retulimus sec. 4.^a bene pe inferri ex uno impole minori aliud maius, sicuti contingenti minus ntio pe inferre ignes magis ntiū, et ex contingenti impole; atq ideo cū pone oppositū sit moraliter impole et sit pole phyce mirū n. est qd posito hoc impoli morali sequat impole phyce qd e. maius npe potestatē moralem n. ee potestatē moralem, et moralem nessitatem mutare naturam et potestatem quā altat.

Vs. hoc solut.^o n. e. solidior praedente. Anglor ita: Licet e. uno impoli minori qui seq aliud maius (de qd mo n. dispute) at ex pole neqz seq impole ut evidens e. in dā Logica et Metaphysica n. n. qui impole habere connexionē cū aliqo pole, alias ut esse peteret rem impolem ee, et n. pe ee ea rāe qa petit, sed in vaa sent^a seqr ex poli impole; q^o vaa sent^a docet rem impolem. Menor p^r; q^a qd posita nessitate morali ad opationē non ponat opat.^o e. abte et simpliciter pole (alias n. esset abte liberum) sed eo poli posito seqr moralē nessitatem n. ee moralē nessitatē et mutare ecā et naā qd e. simpliciter impole; q^o pole seqr impole. Deinde si ex minus ntio qui seq magis ntium, et ex minus impoli aliud maius; at ex vero neqz seq falsum;

aut

aut impole, si a. poneret oppositum illius (ut potuit poni) ad quod dat necessitas moralis esset verum, et ex illo sequeretur falsum et impossibile, nempe non dari necessitatem moralem et suppositione est quod det nec. moralem necessitatem esse moralem necessitatem; quod.

3° quia ex ante minus certo et minus impossibili non sequitur consequens magis certum et magis impossibile, tum quia potest tollere consequens potest tollere ans; in contraria a. sententia non quia potest tollere consequens potest tollere ans, cum haec sit optima consequentia; ergo datur necessitas moralis ad operationem. quo datur operatio et in potestate voluntatis sit absolute tollere, seu non ponere operationem quae est consequens, et non sit tollere seu non ponere necessitatem moralem quae est ans; quod.

4° quia falsissimum ex stringenti non inferre impossibile, nam stringens debet esse verum, impossibile autem semper est falsum; quo stringens esset ex se inferre falsum quod est impossibile. Praeterea contradictoria illius quod est impossibile est verum, ut evidens est; quo ex stringenti negat sequi impossibile. Consequentia patet; quia contradictoriam illius quod est impossibile infert contradictoriam illius quod est stringens.

3a Solutio est. Moralem hanc necessitatem importare de connotato et in obliquo liberam operationem atque ideo suppositio necessitatis moralis claudit suppositionem liberae operationis, et consequenter sicut non tollit libertas ex eo quod supposita libera operatione negat poni oppositum et sequat impossibile si ponat quod sequitur cum libera operatione utraque negatione operationis, ita non tollit libertas ex eo quod supposita morali necessitate negat poni oppositum.

Sed contra 1°. quia ex hac solutione sequitur oppositum operationis non solum esse moraliter impossibile (ex suppositione necessitatis moralis) sed physice et metaphysice. Probatur: quia si potestas ad oppositum oritur ex suppositione operationis liberae, quae claudit suppositionem necessitatis moralis sicut ex suppositione operationis liberae, quae claudit suppositionem necessitatis moralis, est physice et metaphysice impossibile oppositum, ita et erit impossibile physice et metaphysice ex suppositione necessitatis moralis.

2° quia si necessitas moralis connotat liberam operationem; quo operatio

pat° q° notat libere ponit atq ideo qi n. pone. d q° ēt n. pone stante nestat° morali Sd id qd antecedit blum libertatis, l non. Si 1ᵃᵈ q° ēt sponi oppitad eid nestte morali qae antecedit; atq ideo ēt g ēē qd nestas moralis n. noset opatē et qd n. sit nestitas moralis. Si 2ᵃᵈ. tollit oō libertatem, cum si tollat libertatē qd antecedit liberā opatē et blum. libertatis et cui quo nō qt sponi oppitū.

3ᵒ. q° nestas moralis antecedit liberā opatnē; q° impolitas qae relucet in oppito e. anī ad opatnē, et ipser non inestat ex illa. hac a: impolitas qae in oppito relucat ante opatnē et blū libertatis e. phyca. qd si ponat oppitū et ex bi pox phyca seqr aliqd phyca et Metcae impole; q° oppitū opatnis et phyce impolē et ipser n. e. phyca et abte liberam.

4ᵃ Solutio e. n. impedire phycā libertē q. morales nestē q. celestiae unde oritur moralis nestas n. si oō depuratae sed hent bonitē admista aliqa malitia. qae caa e. ne oō rapiat voltē ad bnū, pponente illue talem bonitē ut bonū defectile et n. nrio amandū. Caeterū hac et solut° insufficiens e. nā 1° Iuditiū illud si pponat res ut in se sit ut r̄ria sent° vult. n. debet pponere ut bonū n. nrio amandū, sed ut amand Metca nestē, ut ex dictis stat, ostendimus n. oppitū opatis ēē Metcae impole atq ideo opatnē debere ēē Metcae nrīam indefectibilem et fatalis prorsus nestatis ipsi voltis.

2° Si celestiae n. rapiunt oō voltē ut dicis, ad bnū. q° voltas pt si velit eis n. obstantibus ponere oppositum et cū illis amice sponere? sponat q°; nunqd inde resultabit aliqd impole? certe si resultat, impolē e. qd ponatur oppitū et qd celestiae n. rapiant ad bnū, si a. n. resultat; q° n. e. de rāe celestiand nestantiū moraliter qd n. ponatur oppitū ut tu reddis.

3 qᵃ sine celestiae hent bonitē admistā aliqa malitiā

sine:

siue n. siue apponant ut bonum defectibile, siue non; siue in-
ducent bonum tes nostro amandum siue non; hoc debet esse verum in
hac sententia, quod posita necessitate morali quae ex causibus est
hijs oritur voluntas manet in eo statu, in quo se ponat oppositum
ponat malitiam impulatam seu contrariam quia cum repet physice et Meta-
ce ponere repabit physice et Metice ponere oppositum atque eadem
euestitur illius libertas: Item constitutus in eo statu in quo
ad ponendum oppositum debet destrui quidditas necessitatis moralis
quae Metice impossibile et consequenter Metice impossibile est quod ponatur oppo-
situm.

SECT.° 9.ª

Argumenta quae ex autoritate petuntur.

Obijciunt 1º nulla scripturae testimonia in quibus videtur
tur praedictam quis necessitatis aut impossibilitatis moralis in suersione
hominum et obduratione peccatores: Nam Joan: 12. Propterea non
poterant credere, quia iterum dixit Isaias excaecauit oculos
eorum et indurauit corda eorum. Item Hierem: 13. Si mutare
potest aethiops pellem suam, aut pardus varietatem suam et vos pote-
ritis bene facere. Ac, ut alia omittam, ad Hebr: 6. impossibile
est, n eos qui semel sunt illuminati &c et prolapsi sunt rursus
renouari ad poenitentiam. Quod autem haec impossibilitas sit tantum
moralis ex eo constat, quia si esset physica nec primis imputa-
retur non credere, nec secundis non benefacere, nec postremis non
conuerti ad poenitentiam. Quod vero sit illius in quo sequitur inconveniens
si ponatur oppositum. Probatur quia maximum inconveniens sequitur ex eo quod
aethiops mutet colorem suum, et pardus varietatem suam, talemque
quis impossibilitatis agnoscit Hieremias in eo quod homines bene facerent.

R. multipliciter. 1º quod si daremus scripturam sacram loqui
de morali illa impossibilitate, propterea non inde probat consistere eff-

auxi

aux.ii in nesse morali illi opposita. R. 2° cum S. Aug. tract. 53 in Joan: Nicolao de Lyra et aliis loq. ex supp.e obduratione et excecatione ut dicunt actus 2us et negatione operatis hoc n. supp. facta nec physice possunt credere, nec bene facere, aut converti, quia ob te possunt et conjungere oppositum cum eo quod predicit operatione et illius negatione, & dic rursus cum eod. Aug. loq. ex supp.e divinae prescie et predictionis, malos quippe omnes volle, aut. videt Deus et per Prophetas pronuntiavit. R. 3° loq. de impote morali non stricta, sed lata cum qua quis physice potest operari et si de facto operatur, dummodo id difficulter fiat nulla legitur inconveniens neq. ex. de ethiope qui parvo alius vincit quam exagerant per hyperboles alias n. est moralis impotentias sed naliter physica, cum physice sit impole per nales vires ethiopes mutare colorem suum. R. 4° cum Chrysost.° Cyrillo et Ambrosio, ibi non posse sumi pro nolle et impote pro nollite seu nege voltas.

Audi Chrysost: hom: 67 in Joan: Non poterant a: hoc est noluerunt, neq. te admiratio capiat alibi in ingt. qui potest capere capiat: ita nunquam potestie per volle vitis. Et in- ferius per explete illorum vbon. Si mutabit ethiops pellem suam et pardus varietes suas si poterit benefacere qui didicit mala; addit, non dicit quod impole sit ei bene operari sed quia nolunt ideo n. possunt. Dein S. Cyril. lib. 8 in Joan: c. 2. Is sermo nobis tantum sigeanto debet, atq. si diceret ipsos noluisse credere, cum nomen potestis ibi ponat per volunte. Ac tandem Anselm: in predicto loco: ideo impole dicimus ut tales renovent quia nolunt renovari.

Objicies 2°. S. Aug: lib: de predest: SS. c. 8. ait, quod omnis qui audivit a Patre et didicit venit ad me, nisi nullus e. qui audiat et discat a Patre et n. veniat ad me, si n. qui audivit a Patre et didicit venit, profecto omnis qui n. venit n. audivit a Patre nec didicit, nam si audivisset et didicisset, veniret. Ubi ponderes Aug: agnovisse illat.e inter audire et discere a Patre

et venire

et venire: etsi q. inter n. venire et n. audire a Deo nec discere qd e. connexio stricte necessitatis moralis de qua nobis e. sermo. Unde Hypponensis Antistes lib. de Correpte et Grat. c. 12. dixit subventum e. qo infirmit humanae ut da gratia indeclinabiliter, (nota. fatales infallibile) et inseparabiliter ageret et ideo, quis infirma n. tn deficeret, neq adversitate aliqa vinceret.

Rs. Aug. loq de aux.o effice et connexio ea rae qa nos hoc loco explamus viz: de collato in Stis ubi n. tanta e. actualis voltas resista qa gratiae activitas, tunc n. gra vincit facitq qd ho audiendo discat .i. illuminat. et excit. da gratiae consentiat, ac consentiendo ad Xpum veniat nec utiq sed indeclinabiliter et inseparabiliter, qa impole est physice qd duo haec in Vete stent nimie gras superare resista actuale voltis et voltes n. consentire, aut voltes n. consentire et gratiam superare actles resistas voltis unde valet, voltas n. consentit, nec venit ad Christum, qo gra n. superat illius resista; voltas consentit et venit ad Christum; qo gra superat illius resista, hoc a: illatnes si physice nimiae, et non solum moraliter, nec supposito anti e. physice pole suspendere connexionem, aut cum anti connectere physice connexionem, qd secus eveniret in connexione morali.

Objicies 3o. Conc.a decernunt n. posse sine speciali auxilio gre servare, saltem ad longum tempus, oia praecepta nalia, neq item posse servari aliqd, urgente gravi tentate, neq denique vitare oia peccata venialia collective, hoc a: impoa et impoltas e. morales alias nobis n. imputaret, qd n. oia servemus, neq in eorum violate peccaremus, nec tm e. impoltas moralis prout mere dicit difficte nam hic gra requeret n. simpliciter ad posse sed ad facilius posse decretum in Triden: sese 6. de Iustif: Can: 2o si quis dixerit ad hoc solum dari gram p. Xpum Jesum dari, ut facilius ho iuste vivere, ac vitam aeternam promereri posset Ana- nathema sit. Itemq decreverat Con: Milevitanum Can. 5.

Afr:

Aff: c.e 8 6 et caput vlt.e de Decrat.e dinet.e 1. q.o qui dicit fatalē infallit.e; atq ideo in gr.a aux.ae agnoscunt Concilia rigorosas nesst.e morales q.ae vi sua infalliter faciat servari p̄cepta n. obstantibus difficultatibus q.ae longo t̄pre occurrere sunt et solent.

Huius argti solut.o pendet ex ddis in mãa de. gr.a cū de illis indig.a tractemus nunc satis erit plura referre q.ae huc faciunt sunt. 1.us e. suinei ex p̄dictis Concilijs requi ad servanda oīa p̄cepta nalia gratiā spēalē n. q.ae moraliter nesstet fatali aliqua infallit.e sed q.ae moralē compolt.s collat.

2.us ad summum suinei q.d requirat gr.a moraliter p̄betrans ea fatali nesst.e n. q.d in vi moraliter determinē consistat eff.a non n. in oībus illis q.ae aīo occurrunt ad observantiā p̄ceptorū consistit eff.a et aliud longe e. requi aliqd ad ...nes aliud in eo consistere eff.as auxilij q.o efficit ...

3.us loq realiā de observantiā p̄ceptorū ut oportet ad salutē consequ.d q.d innuit Trid: loco citato dicens iuste vivere et vitā aeternā conseq et ad illā dicit requi spēalē gratiā. i. supnalem. Quod a: hoc gr.a debet ēē moraliter p̄betrans et fataliter nesstans nec mãtuit.

4.us loq c.a Pelagianos q asserebant sine ulla gratia p̄e oīa p̄cepta servari. si difficulter p. solas vires arbitrij gr.as q. tm requi ad facilius p̄e ut c̄stat ex illis Trid. q.li p. liberum arbitriū sine gr.a utrumq sed aegre tn et difficulter qui anathema sit. Itaq ostendit q.d requirat ad sepl.s p̄e gr.a moraliter p̄betrans aut q.d in stricta nesst.e morali stet eff.a, sed q.d nequeat dare simpliciter complet.o oīu p̄ceptorū absq aux.o gr.ae supaddite libero arbitrio neq cū cōi aux.o gr.ae sine magna diffic.e

5.us Mentē Decliorā ēē n. p̄e hoc dast. stare et q.d servent oīa p̄cepta nalia ad longū t̄pus vitare peccata venialia vitent et q.d n. detur spēle aux.us gr.ae nāe cū Deus p̄videret cū cōi aux.o hoēs p̄ sua libert.e aliqd p̄ceptū violaturos

aliqd....

aliqua veniale committatur neque cum tali supponere compone omnium peccatorum observat alias componens sit observat omnium et aliorum violat, quod implicat, hoc autem impossibile ad componenda illa duo est physica et metrica et non sunt morales atque ideo non nascitur ex impossibili morali quae sit admittere potentiam physicam sed ex suppositione quam voltas quae abite tollere, si solum attendant quae procedunt ex parte privij violatos et observatione actum quosque et violat negatione illius.

Praeterquam quod cum dicilia loquantur non de observat cuiusque praecepti et levis et ad breve tempus neque de vitat cuiusque peccati venialis distinctae, sed de collect omnium et ad longum tempus et ad frequentiam vrgentis tentationis et aliunde det et auxilia efficacia ad observationem cuiuslibet praecepti distinctae et ad breve tempus quod reipsa observat et ad vitandum quaevis peccatum veniale distinctae quod reipsa vitat nihil conveniunt dicilia cum efficacia auxilij cum praecepta distinctae et singula peccata venialia ad quae non requiritur specialis illa gratia quam asserimus quae ad collectionem et ad longum tempus quare et dico est dicilia quod illam specialem gratiam non eligere necessario morales quae non scurrit in praeceptis aut peccatis venialibus distinctae, aut non dari auxilia efficacia ad praecepta, et venialia distinctae.

SECT. IOa

Argta ex rate petita dissolvuntur.

Obijcies 1o. efficacia auxilij in virtute illativa operationis salva libertate et simpliciter libertate, sed vis praedeterminativa moraliter seu stricta moralis necessitas est vis illativa effectus salva libertate et simpliciter libertate; ergo in ea consistit efficacia auxilij. Probatur minor? enim moralis praedeterminatio fatali infallibilitate infert operationem, ut ex supra dictis sat constat; et aliunde relinquit indemnem potentiam physicam ad oppositam; ergo relinquit salvam simpliciter libertatem.

R. 2r 1o. denego maiorem: in vi illativa operationis antecedentem ad omnium

vium

vlu libert^is nego: n. anter ad oẽs vlum. 9cedo maiorẽ. Pdetratio moralis stricta anter ad oẽs vlu libert^tes et independent ab illo in fert opat^es at ideo n. 9sistit eff^a aux^ij in tali pdetrat^e et ad sic eff^a aux^ij 9sisteret in morali pdetrat^e semp qdo voltas bene opat^s nestaret moraliter segr tunc aux^o e effic. et opposito ẽe ei valde diffle cu tn n. ita sit saepe ii n. sentie voltas magnas diff^es in opposito potius illas sentie in bene opando et 9sentiendo vocatne d^i.

R. 2°: nego mi^r. quoad posteriorẽ ptẽ n. ii saluat abtam libert^e ea pdetrat^o moralis rigorosa cu ostensu sit ẽe impole phy eã ioã ad oppositu et oppositu ẽẽ phyce et metce impole q^d ex illa polit^e segr impole et 9ª dict^o qa tn enferie n. pt ex abte et simplr pole.

Objicies 2°: Moralis nẽtas tm petit qd ipsa stante n. ponat oppositu, n. qd simplr pone n. pit, sicut eff^a aux^ij petit quod ipsa stante nunqs ponat oppositu n. qd simplr n. pit. g^o eadẽ ipsa hent eff^a aux^ij et moralis nestas ac proinde in hac illa 9sisti et nulla pugnat cu abta libert^e.

R. repara en tris qd q sua ent^e petat anter ad oẽ vlu libertis qd nunqs ponat oppositu et n. petat qd simplr negat poni alias pit destrui illius 9ceptus 9^a sua decta, qd e. simpliciter impole eff^a aux^ij n. petit anter ad oẽ vlu libertatis (cum n. sit vo ant) qd nunqs ponat oppositu sed 9mitant aut 9ter et q^a cu est petie qd ea stante nunqs ponat oppositu et petit ne simpliciter, ea stante pit 9poni oppositu, atq ideo non tm moraliter (vi de sua nest^e dicunt autores 9^a rit sent^e) sed et phyce repat 9poni oppositu cu eff^a aux^ij seu qd id ei repugnat qd ea stante sl ponat oppositu, unde sigt pdta nestatis moralis et eff^ae aux^ij diversissima ẽe, nec inter se reciproce 9verti.

Objicies 3° si cu nest^e morali 9iungeret semp opatio n. tm peteret qd semp 9iungeret nullatenus pugnaret cu libert^e

neque

neq emplaret, sicut neq pugnat auxa eff.a cum qo in omni sent.a
iungitur opat.o et aeterna q.a qdo n. iunget opat.o cum vera prde-
trat.e morali e. e mera voltis libert.e qae potuit, si velet, iunge-
re, demus q.o q.o iungat ut potuit; namq pugnabit cum libert.e aut
emplat.e afferet? abstet q.o qsui natal qd semp iungatur opatio
n. pugnabit cum libert.e aut emplat.e afferet. Pr. istia q.a patere qd
n. pugnat cum libert.e, n. pugnat cum libert.e: q.o si n. pugnat cum libert.e
iungi semp opat.e cum nest.e morali n. pugnabit id petere.

R. nego istiam q si poneret nullo petente ex mera li-
bert.e voltis poneret at si poneret petente nest.e morali cum hac
sit ans n. ex mera libert.e poneret, sed q.a dat absq ans cum
qo si iungat oppstum segret emplat.o, cum ex de rae libertatis sit
qd cum oi anti sit poni oppstum ita ut si de facto sponat nulla
segat emplat.o aut inconveniens.

Objicies 4.o: tm posse crescere motiva ad opat.e ut do
sit infallibiliter illam ponend.a ee nos ut dixit Aug: lib. 2. de pec. me-
ritis c.a Tanto qdq vehementius volumus qto certius qd bo-
num sit novimus q.o tunc erit de rae collectionis eorum motivorum
qd ponat opat.o et n. ponat oppstum ac tm tunc n. tollet libert.em
q.o stat cum libert.e infallibilis posit.o opationis petita ex rae moti-
vorum et moralis qdratnis.

R. qd si n. crescant donec libert.em altam et physicam tol-
lant n. erit do certum et infallibile ponend.a opat.e attenta psentia
vi motivorum q.a ea n. obstante poterit voltas p sua libert.e
resistere et cum pdictis motivis iungere oppstum. Unde reliqua
argti n. urgent, sicut neq aliae raes qae ab adversarijs solent adduci
superiores n. in Morali gratia fecimus qae plane si efficaciores

SECT: XI.

Deducenda ex dictis.

1.o Deducit n. ex reddend.o qd Deus sit moraliter nestatus

ad

ad optimu hoc quae stricto nestis. Pr. qa hoc quod ordinatnis re-
gnat et affert implat. Deinde, qa Deus hret poa physicam
ad se destruend, et ad faciend qd n. sit Deus ut hac argumen-
tat nunct. Si Deus n. vellet optimu n. eet Deus, sed Deus q
physice n. velle optimu, qo pt physice n. ee. Deus seu facere
qd n. sit Deus. Vel aliter: si reipsa Deus n. vellet optimu
reipsa n. eet Deus. Sed q sua libert physica pt reipsa non
velle optimu qo q sua libert physica pt n. ee. Deus, seu fa-
cere qd n. sit Deus.

2o deducit. Non procedere rofer vores q dicunt pe Deu
infalliter cognoscere futuritione opatnis in morali nestte sen
ordetrat (Videant Gran: et Montoja). Pr. qa in medio physice
fallibili n. pt cognoscere futurit effus certo infallibili qlis dat
in Scia Dei sed moralis nestas e medium physice fallibile
cu, xa dria sent, relinquat poa physica ad ponend cu illo
oppositu; qo.

Unde pet falli Scia Dei si, ut physice potuit, voltas sus-
penderet opatne, cu si voltas sit cu nestte morali ut pro-
dit opatne ponere physice oppositu, si in ea ut procedit cogscit
Deus futuritione cu Scia Dei, ut in nestte cogscit futu-
rite pt voltas physice ponere oppositu, qd a physice re Scia
fallere. Vel si neget voltas physice ponere oppositu cu Scia ut
anter ad futuritne cogscit illa in nestte morali, futuritio
opatnis n. eset libera, cu illa procedat aliqd cu qd physice
impole ponere oppositu, et qd de facto dicimus Scia visionis
n. tollere libert qa n. procedit sed subsequr opat et illius futurit;
qo si praecederet anter ad futurit Scia physice infallis in nestte
morali physice voltatis libert tolleret.

3o Deducitur: in dria sent admittend ee qd Deus pt
imponere praeceptu de re moraliter impoli stricta impolte morali.
Patet qa xa dria sent adhuc manet physica poa et libertas
physica qd sufficit, ut res sit abte libera, ac simpliciter polis

nec amplius

nec amplius exigetur ut Deus possit iniungere præceptum et voltas peccet si violet./

Dixi in 2ª ria senta; nam in mea nullatenus debet admitti. Pr. q.ª superius ostendimus productum quus nestatis moralis euertere libertem abstam et physicam. Ubi a: n. a. absta et physica libertas, nec præceptum ee potest, nec in violatione peccatum. Unde ignis erit n. posse hoem punire propter facta ex vi moralis prætratrius seu nestatis de qua pnte sermo fuit, q.d iusta punitio exigit delictum cum libertate mistum, et eniustam pœna quæ n. supponit culpam ex L. si qa pœna. II de vbonis sig: cat. L. scis et si n. tap. §. finale. II. de fidei commissariis libertatibus.

Quæst: 8.ª
An effª auxilij consistat in lib: coopat volt.is?
Sect: 1.ª
Questione explata referuntur sentæ.

Sentias q.is e. an efficacitas auxilij sita sit in nro stlu et libera cooperatione voltatis ita ut auxlij ee effcm nil aliud q.o qd nos illi cooperemur et sentiamus, atq. ide fa efficacitatis sit nra coopatio ut virtus auxij qæ denobat effe sit aliqd denictum a coopatione illaq antat, quemadmodum aclio e. fa qa eaa denobat efficiens virtus a. eat qe denaed accipit e. aliqd ab actie denictum et illam ants.

1.ª senta negat ita cortex Tho: et pter eos Pennotus in propugnaculo humanæ libertis lib. 9. c. 14. n.o 2. Jannerus to. 2. disp: 6. de gratia. q.e 2. dub: 5. Bekar: lib. 1.o de gr.a et lib. arbit: c.e 12. addens 2.am sentam ee do[illegible] aliena a senta

S. Aug:

S. Aug. et D.[ni] Script.) Suares lib. 3. de Aux.: c.[e] 14. n. 3. et 4. alijq perplures.

2.[a] affirmat ita multoties Molina in Concordia. nam praemissis alijs locis id expresse docuit q.[e] 14. art: 13. dis: 40. Verbo antequam. et q.[e] 23. art: 4. et 5. dis: 1.[a] membro 6. §. ad 2.[m] et §. quando audis. totusq ubique in hac ueritate propugnanda. Pro ead sent.[a] Refert Tannerus Vasquem et Lessium: sed ille plus ponit eff.[cam] in congruit.[e] aux.[ij] et uocatnis. hic expresse tenet 3.[am] sent.[am] q. inferius attingem. Sm. aduerto hanc sent.[am] n. ita ponere eff.[am] in nra libera coopat.[e] ut excludat coopatnem aux.[ij] uerâq n. includit ita ut ab aux.[o] et vol.[te] similiter procedat opat.[o] in qa ut a ab utroq collocat et ostuit eff.[a]

Hic ebit alienu adiungend huic sent.[ae] P. Meratium eo qd to. 2. trac: de gratia dis: 6. sec: 18. a n.º 6. doceat eff.[am] aux.[ij] consistere in ent.[e] aux.[ij] prout e. id a qo tanqs a coa nra voltatis libera opat.[o] egreditur in aliqa dria tpris qd uidet id ee atq consistere in aux.[o] ut opante et efficiente liberam nram opat.[em], atq ideo in opat.[e] ut egredit ab aux.[o] et vol.[te] Sed n. iure; na hic autor clare notat se n. constuere eff.[am] aux.[ij] p opat.[em] aut act.[em] tanq. p fram (ut sentia praecedens) sed explare in ord. ad illa sicut act.[o] n. constuit fraliter p effectiu sed explicatur in ord.[e] ad illam.

3.[a] sent.[a] distinguit eff.[am] aux.[ij] in actu 1.[o] et in actu 2. et dicit 2.[am] eff.[am] aux.[ij] constitui p opat.[em] (et in hac pte conuenit cu 2.[a] sentia) n. 1.[am] (atq in hoc conuenit cu 1.[a] sententia) ita Lessius in opusc: de gratia c.[e] 10 n. 9.[o] et tract: de praedestinat.[e] sec: 4. n. 62.[o] Philippus Faber dis: 16 de praedest.[e] capite quarto, numero decimo quarto in solutione ad nonam objectionem et oes q. praeter aux.[ij] eff.[am] in actu 2.[o]; agnoscunt et admittunt eff.[am] in actu 1.[o]

SECT.[o] 2.[a]

SECT.° 2.ª

Effas auxii in actu 2° consist. per volt.is nrae coopat.es

Hac assert.° est de mente 2.ae et 3. sententiae. Pr. 1° aux.us eff.x in actu 2°, e. id ac aux.s actualiter efficiens, ut ex superioribus constat; sed aux.us consist. actualiter efficiens per opat.es; g.° aux.us eff.x in actu 2° consist. per opat.s et cu n. sit cau adaeqe effens sed p.ialis et nobilius coeffens constituend erit per nram actualem opatnem. Pr. 2° posita praesentia coopat.ae nrae voltis cu aux.° aux.us e. eff.x in actu 2°, et ea praesentia sublata reddit n. eff.x in actu 2°; g.° aux.us consist. eff.x in actu 2° per coopat.es nrae voltis. Patet aa.ia g.a per id aes consist. qo pr. sutte posito ponit et qo praesentia ablato aufert ut saepe docuimus et ostendimus. Aas pr. g.a cau n. e. eff.x in actu 2°, q.d dum n. hi suum actum, sed quamdiu n. reducit ad actus 2um operandi; at n. hi suu actu, nec reducit ad actus 2us operandi nisi detur opat.°, et ea data hi et reducitur; g.°.

Pr. 3° posita praesentia nrae coopat.ae aux.us e. eff.x n. in actu 1.°g.° in actu 2°; g.° per nras coopat.es aux.us consist. eff.x in actu 2°. aa.ia videt bona; maior a.: ex eo patet g.a efficacia in actu 1° e. ad opat.es et illa conuenit; g.° n. consist. per illas. Ma. pr. g.a est aux.us denetur ab aux.° inefficaci, et denetur a mere suffeati; sed aux.us qd dingr a mere suffenti et ineff.u est efficax ut clarum est; g.°.

Pr. 4°: quid consist. eff.x in actu 2° qd deest aux.° in actu 1° ut sit eff.x in actu 2°; sed qd deest aux.° in actu 1° ut sit eff.m in actu 2° e. opat.°; g.° per hanc consist. Ma. pr.: g.a qd deest ut sit eff.x in actu 2° e. ponend a volt.e sed qd e. ponend a volt.e post aux.us in actu 1°, e. opat.°; g.° qd deest e. opat.°.

Probare potest aliquis 5°: qd auxiliu suffens sit eff.x in actu 2°

in actu 2° e. volti fraliter liberu, sed n. e. alio pacto fraliter liberam, nisi qª e. fraliter liberu ei cooperari, qd auxus suffens sit in actu 2° effx e. qd voltas ei libere coopet. atq ideo effª stitit in coopate.

Probant alij 6° qª actus voltis q ceu aux° gratia pvenien actus liber ac pende a libero arbitrio pendens; q° ab eod° qoq pendet effª gratia. Ans dicunt patere ex Tridento Sess. 6ª de Justif: c. 4. et can: 4. Cqseq probant; qª cu ho stentit vocatni, pt n. stentire. atq ideo ei tribuendu e. qd vocat° hat effª. Pterant: q n. pseverant in grae, hi aux° suffens ad pseverand, & n. fit, si n. hi n. peccat. si fit, p illo vti p suo arbitrio, atq ideo facere illud effx. Vnde qd grª sit effx & ineffx a libero arbitrio pendet. Alia argumenti fant, qt qª in meis prijs vim n. hent, ptermitto.

SECT.° 3.ª

Effª auxij in actu 1°, n. stitui p actus opatnem.

Ita 1ª et 3ª sentia. Pr 1° ex S. Aug: multis locis in qbus loqns de grª effi supponit, & indicat ee pvente nra actus opate, atq ideo hre effª aliunde stutam. 1° q qs detas opat°. etn nunc ea appellat cogitate altas atq secretas, qd n. pt ai spetere phistte qa e. suffens nec qa actualit conamur, nunc apellat cogite sgrua, et qs electi ideo hnt electi, qª sgruenter vocati qde vocate sgrua fuisse pres nra opate anqs ras oleuais, nunc apellat misericordia qs Deus facit ijs q vertunt. bene opant et saluant, qd pnie n. dr de opate nra sed de grª. Vnde ipsa dr: nec de grª mere ee nude suffente qd eis e. tam iustis qs damnatis, nunc denq vt omitto alias locates qrens cur De° huic ita suadeat vt psuadeat, seq° a. illi n. refert in nras opates sed in abyssus et arcanum

pr voltis

Ite voltis vide lib: de Spu et litt.a c.e 34. et lib 2.o ad Simplici-anu q.e 2.a et lib: de praedest: Ss. c.e 6. 8. et 16. et de correpte. et gra: c.e 11.o et de dono perseverantiae c.e 6. et epist 107.a

Pr 2.o rae; effa aux.i in actu 1.o rstitit vt infra ostendo in proporte maioris entitatis, sed proporo maioris entitatis illius ad actles opate, sed illa annuit; g.o effa aux.i in actu 1.o n. rstuit ad actuales opate. mi pr; q. proporo maioris entitatis in aux.o rstuit ad hoc qd vtus et activitas aux.i sit maior nra resista habere a. vtute maiore nra resista n. rstuit ad actuales opate, sed illas praecedit.

Pr 3.a n. sm datur effa aux.i in actu 2.o, sed et in actu 1.o ca: qd se ha. ad modu actus 1.i n. rstuit ad actu 2.m vt ligt; g.o effa aux.i in actu 1.o n. rstuit ad actles opatnem. qae e actus 2.us. Ma: ostendo q.a n. sm datur in aux.o actu opare, sed habere vim infal-liter inferendi opatne qdo ex pte voltatis e minor resist ad opand.

Pr 4.o Anteqm det opato e aliqd in aux.o prqd in eo. abto dis-ferat ab aux.o pure suffente. et ineffi, ita vt neqt pure suffis nec ineffa, g.o ante opate dat aux.o effx. cu aux.as se comprendatur sub effici ineffici et suffenti; effa a: praecedens actles opate e in actu 1.o; g.o effa in actu 1.o n. rstuit ad actuales operate.

Pr 5.o ex eo pria senta n. admittit effas in actu 1.o, sed sm in actu 2.o rstuta ad opate, q.a credit n. pe stare infallite effat in actu 1.o cum liberte voltis ad opate. sed pt stare vt rsta fuit ex dictis q.e 11.a et 15.a; g.o admittenda e effa in actu 1.o quae n. rstuat ad actuales opate, sed illas praecedat.

Probat 6.o P. Tannerus q.a opposita senta confundit gras effces cum suffenti eu tn longe diversae sint. nam sicut furax et ebrax, d et ille q actu n. furat; t ebit, et gluten tenax, etsi actu nil teneat: ita sila orio effx vino aut machina vr etsi nil efficit; atq ideo priusqm efficiat nimiru ab ejus indole, seu vi efficiendi q.a ha; g.o pariter et gra effa prius sppo e et dici debet ante rstue et opatne qm efficit, ita vt effa gr. signet actu pu. vel

haec rao

haec rao tm probat ad summu effm quem dicit vires exuberantes ultra sufficentes, qquis n. hat vim inferendi infalliter oppositum.

Probant alij 6°: qa auxm illud e effe qd discernit iustum ab iniusto, praedestinatu a n. praedestinato, sed anteqm det opato dat auxm discernens iustu ab iniusto et praedestinatu a n. praedestinato; go anteqm detur opato datur auxm effe qd q illas n. constituit in ratione effic. Minore probant qa ipsele beneficium grae e qd decernat iustus ab iniusto, praedestinatus a n. praedestinato, atq ideo medio auxo qo id beneficium praestatur decernitur a gra, n. media opatae quae nra e: et a nobis q detrahitur ad opandu in actu 2°.

Nihil objicio adversus dras duaru sectnu praecedentiu, qa qt pene objici adversus 2as probant dras sectis 3ae, et qt contra 3am tm probant dras secs 2ae, nec una cu alia pugnent sed mire inter se consonant ut visu est./

Quaest: 9a

An effa auxij in eo constat qd conferat sub infallibilitate sciae conditionatae?

Sect: Ia

Quaestio explicatur et referuntur sentiae.

Praesens difficultas in eo consistit vz: an effa auxij in hoc hoc stet, qd auxa sufficens conferat qdo et ubi praevidit Deus infalliter futuru effu et ei volte respondere, inefficacitas vo e contra in eo qd Deus conferat qdo et ubi sua scia media vidit n. futuru effu nec volte respiraturam, sed totis viribus resistituram, cu n. Deus oes entitas recte calleat, et voltes hoium intime penetret, rursusq sciat opportunitate ut extrema congruant, scit et in his entitijs auxu et vocate n. congruere volti ut opet, congruere vo in alijs, itq scit

in his

in his circumstantijs sequuturae hoc quas vocatus, hanc speciem auxilij, hanc intentionem, tales et tales modos conferendi in eisdem vero non sequuturae aliud quid, alias intentiones aut motum quod fit ut si det in his circumstantijs et cum hac intentione, habebit infalliter operationem et erit efficax, secus vero si in alijs, aut in alia intentione, atque ideo merito dubitatur num efficacia constituatur per hoc quod taliter conferatur sub ea infallibiliter scientia determinata, et ex directione illius, et ne rem exiguam aut nullius conversationis ventilemus, adverte hic non inquiri an efficacitas in actu 2º constituat per hoc quod auxilium sufficiens conferatur ex directione scientiae mediae, nullus enim quem viderim affirmavit, sed tanquam rem certam supponunt communiter Doctores non constitui, et ex dictis quaestione praecedente constat per operationem constitui, sed an efficacitas in actu 1º, circa quod divisi sunt authores in varias sententias.

1ª affirmat, et illam tuentur Tannerus to: 2. dis: 6ª de gratia quaestione 2. dub: 4: nº 89. et 92. ac ex professo dub: 6ª totum. P. Monsius in suis disputationibus Theologicis dis: 6. c. 5. §illa Porro autem. et §illa at opponet. P. Suarez lib: 3. de Aux. c. 14. a nº 9. P. Arrubal 1ª parte dis: 85. c. 3. P. Vasquez ibidem dis: 98 c. 6. a nº 36º et communiter huius Societatis Doctores quos alij plures sequuti sunt, quos oportet ab his Authoribus audire an ista scientia infallibilis, sit constitutiva efficacitatis vel non; sed obiectum illius, futuritio nempe infallibilis sub conditione seu determinata constituat, an forsan utraque (ut quidam recentior voluit) ut expressius eorum mentem teneremus.

Quod in hac sententia dubium mihi videtur efficacitas scilicet ex ente auxilij aliquid extrinsecum, quoniam illi extra est scientia determinata et determinata futuritio operationis; quod si in alterutra, aut in utraque efficacia consistat requiritur esse ut efficacia sit aliquid extrinsecum. Bene novi aliquos authores ex doctoribus qui ponant efficacitas in auxilio ex eo quod conferatur sub infallibiliter scientia [illegible] ad dere resultare inde quandam moraliter et extimabiliter intrinsecam in ante auxilij ratione cuius et formaliter sit efficax et infaliter inferat operationem per quam mentem futuritio determinata et scientia media se habent ut connotata fundamentum, velut radius physicus moralitatis.

2ª sententia negat illam defendit P. Meratius to 2. trac: de Gratia. dis: 6ª

disp: 6ª sec 17. a nº 3º. Mag: Aluarez, tum alibi tum disp: 83 de aux: nº 12. et caeter Thomistae. Denique 8º P. Meraceus effic. grā ab infallit. grā in inferendo opatē et quis dicat sēnsu n. stuit. p. sciam conditionata dicit stuere posteriore, atq. ideo censet grām eē effic. independenter a scia conditionata n. vº hre infalliter inferre opatē, dependenter a scia cditnata: quis notet se loqi de certit. et infallit. formali n. de obiua et maali.

Quid nos sentiamus in psenti quaestiā aut cuie ex his sententijs, cstabit ex ddis zbus sectoes sequentibus psentis 2ª et 4. in quarum pri discutiemus an stuat effª p sciam cditnatam; in posteriori an stuat p illius obiū hoc est p futurit. sub cdit., seu cditnatā, ne pmiscue et sine dinct. procedamus aut ea definiamus.

Sect: 2ª

Effª aux.ij in actu 1º n: stuie p Sciam cditnatam.

Quenio in hac assert. cum 2ª sentª et Pr 1º q.ª effª aux.ij in actu 1º, vt infra suo loco dicemus, stit in pport. maioris inaeqlis facta cparat. inter vires aux.ij et resist. volis; sed haec pport. n. stuit p sciam cditnatam nec ab ea stuit pendet; qº effª aux.ij in actu 1º n. stuit p sciam cditnatam nec in ea stistit. Mi pr qª pport. maioris inaeqlis nil aliud e. in psenti qz qd vires aux.ij maiores sint qz actualis resista volis, hic a: excessus n. stuit p sciam cditnatam nec ab ea pendet ea se; qº etc.

Pr 2º vt aux.m grā sit effix sm reqr qd inferat infalliter opat. intra eum statum in qo est effix et sit reqsita futurum effum: qd a: inferat intra statum absm, et futurum sit infalliter effum n. fit a scia media nec ab ea eae se dependet; qº qd sit effix in actu 1º n. fit a scia media nec ab ea pendet. Mi pr qd si Deus daret aux.m in illis circumstantijs in qbus m. pruident victurū ntā volis resista. et futurum eiusa effum, ipse in id ignoraret, infalliter inferret opatē et futurum eae effum;

cum non

cum non ideo res sint qa agkunt futuras, sed e sa, qo &c.

Pr. 3o scia media negt facere qd auxm sit effx in eustijs in qbus aliunde si sferret n. eet effx; qo qd sit effx n. ha a scia sdetnata sed aliunde. Patet sqtia qa si ex scia media haret, et si aliunde n. eet effx haei in ijsd eustijs facere qd foret effx qas hoc hent graliter gota stutica, qd faciant rem ee seu talem ee qae aliunde b n. erat, t n. talis erat. sic in accentibus albedo facit subtu ee albu qd aliunde n. erat albu, et sqto obtu sgtu qd antea n. erat sgtu, et in ealibus aia ralis facit ee hoem eu tn antea ee mas sexisteret n. eet ho. et dria leonena facit ee sgees leonis etsi ante illius aduentu, athuc existente rae alis n. eet sgees leonis. Ans pr tu qa scia sdetnata negt facere qd auxus sit effx in eustijs in qbus n. hebit aliunde ggoite maioris inaglis nec gt facere qd sit illius actiuitas maior qs nra resista in eustijs in qbus aliunde n. eet maior, nec qd hauru sit effu in eustijs in qbus aliunde n. erat hauru.

Pr. 4o Deus videt g sciam sdetnatam qd si daret hoi aut Angelo auxu in talibus eustijs auxa eet effx multo pus qs Deus viderit g sciam sdetnatam erat sdetnate. effx eu ius sit rem de futuros qs sgtei vt tales, atq ideo n. inuoluit ipsa scia sdetnata in effa auxij, alias hae supponeret antequs eet sign affernet ex gte obti id in qd derecte tendit et qd supponit.

Imo hic vlterius sfro nras assertes. scia sdetnata qa sdetnata e n. ha se sdetnate g obto, sed tn ha g obto sdetnate effas auxij; qo effa auxij n. stuit g sciam sdetnatam. patet sqtia qa si g illos stueret scia qae haet g obto effas eod pacto haet g obto sciam, ne alias det scia hens g obti stutiu et n. rae frales stiuam illius. Ma pr. qa qae sdetnata tm ha g obto id qd sub sdetie est ipsa a. e. actu et n. sub sdete; qo n. hs se g obto. Praeterea hae scias si daret si auxu sufferns in talibus eustijs maior eet illias actiuitas qs resista voltis Petrusq uerteret, n. importat sciam sdetnatam et tn importat effas auxij. qo effa auxij n. importat sciam sdetnatam.

SECTIO 3a

Sect.º 3.ª

Triplex obiectio dissoluitur.

Dices 1º: aux.^m eff.^x vt tale magis beneficium e. q^m ineff.^x sed rao maioris beneficij includit sciam: g.º aux.^m eff.^x vt tale includit scia n. abstr., vt ex. dvis suo loco stabit; g.º sdet.^nata; g.º hanc struit eff.^a aux.^ij. R. dingo ma.: e maius beneficium materialiter si spectate attendat materialiter concedo ma. formaliter nego ma. aux.^m collatum ex scia eff.^a formaliter maius beneficium e q^m ineff.^x seclusa a: scia et attenta nata eff.^a et maius beneficium materialiter seo n. formaliter: vnde scia requ. n. vt eff.^x sit, sed vt aux.^s eff.^x stat rao formalis beneficij g qa patet ad reliqua.

Dices 2º: si Deus conferret aux.^m ex direct.^e scia media, et sub infallit.^e illius in ijs circ.^stijs in quibus nunc n. e. eff.^x eet eff.^x; g.º stituerit tunc eff.^x g hoc qd conferret sub dicta infallit.^e, et ex dicta direct.^e scia faceret qd eet eff.^x qd aliunde n. erat eff.^x, g.º et nunc stituit g eand. sciam scip.^s stiam semp si eadem et vbiq debent reperiri. Sterum qd nra raes graliter loquunt.

R. qd si Deus conferret aux.^m ex direct.^e scia media et sub infallit.^e illius eet eff.^x n. g.^a conferret sub ea infallit.^e, seo g.^a dicta scia supponeret tunc aliunde aux.^m futurum eff.^x, nraq volte operaturam quemadmodum si Deus compleceret g sciam g visiones Petri saluando qd n e. saluandus procul dubio Petrus saluaret n. g.^a scia vis.^es faciat qd saluetur sed g.^a ea sit infallis supponet tunc rem alit se habituras, et saluare Petri futuram qdo futura n. erat.

Dices 3º: Deus complecit g sciam sdet.^nata vis.^es huius nis si ego complecerer sdet.^nate futuram operat.^es aux.^m foret sdet.^nate eff.^x, g.º et scia sdet.^nata completur sub sdet.^e (in cuius oppto nitebat vltra rae sec: antis) et scia sdet.^nata n. struit eff.^a aux.^ij sdet.^nata vt sub sdet.^e scia media enuntiet in dicta ratione eff.^a aux.^m an rx. ex. vitas cetrata. sub sdet.^e et qqo sub sdet.^e e: cetrata Vis. Deus complecit g sciam sdet.^natam.

R. 1º:

R. 1º nego ans q.ª illa Vtas e nria et ptinet ad obtu sciet. singli illqª, sicut hæc, si ego sqlcere, loqat Deus de scepto, scia visnis ad te futura opat.s aux.iª est abte eff.te si n nria, nex.s scia odit.na ta de opat.e supnali cu aux.º effic.e sub odit.e et scia visnis cum aux.º effic. abto ad eand opat.s. R. 2º. omisso ante nego utraq ptem sqtis. 1.ªs q.ª id n est scie sqlcere sub odit.e, sed scia aliqs odit.nata es odit.s sub qª sqlcet futurit.º aux.ij qd longe dstu est. 2.ªs q.ª qdo enuntiat futurit.º effª aux.ij sub odit.e scie medie n e q scia ostuat effª sed qª cu illa supponat vt obtu verissime e quod si det scia dabit effª, quemadmod ve e qd si det aliqd suppo-nens aliud dabit et illud aliud, q.ª pdictu aliqd ostuat illud ali-ud, sed qª supponit illud, sic ve e qd si det scia visnis de opat.e existente dabunt oia pria nria n qª illa ostuat, sed qª supponit illa.

Sect.º 4.ª

Effª Auxilij in actu 1º n ostuit p futurit.e odit.natam.

Conenio et in hac assert.e cu 2ª sentia et P.r 1º. q.ª ad effª aux.ij in actu 1.º sfm regr pport.e maioris inæqlt.is (vt n semel teligi et infra latius explo) sed pport.º talis n ostuit p futurit.s odit.natam, q.º nec effª aux.ij p illam ostuet. Mi pr.: qd actiuitas aux.ij sit maior resist.ª voltis, seu qd ex pte voltis n sit tanta resist.ª qta e abta vis et actiuitas aux.ij n ostuit p futurit.s odit.nata sed qd actiuitas abta aux.ij sit maior nræ resist.ª, e pport.º maioris inæqlt.is. q.º pport.º maioris inæqlt.is n ostuit p futurit.s odit.natam.

P.r 2º q.ª effª abta auxilij e aliqd os extra statu odit.na-tu, sed futurit.º odit.nata n e os extra statu odit.natu; q.º futu-rit.º odit.nata n ptinet ad ostut.s effª abtæ aux.ij. P.r maior, q.ª n minus negrat effª abta auxilij a statu odit.nato in abtam qª cætera entia phyca qª si in statu abto sed cætera en-

tias

tia physica quae sit in statu absto si aliquid dicit denotio a statu conditionato

go

Pbtur 3°: si fingamus res non habere statum conditionatum, seu illum constringentem sub conditione ut Tho: et alij volebant adhuc posse salvari et illegi efficaciam abstractam auxilij, ergo efficacia absta auxilij non constituitur per futuritionem conditionatam. Patet consequentia, quia si per illam constitueretur negaret salvari et illegi absque illa efficaciam abstractam auxilij. Ans ostenditur quia scire et salvare possit quod activitas auxilij excederet resistentiam actualem voluntatis et infallibiliter inferret operationem, supposito enim infallibilem ponendi operationem si auxilij activitas superet resistentiam voluntatis; ergo.

Dices quod auxilium sit efficax eo quod inferat infalliter operationem sed quod infalliter inferat operationem sit a futuritione conditionata; ergo quod sit efficax sit a futuritione conditionata, atque ideo per hanc constituitur efficacia. Mi: probatur quia auxilium non infert infalliter operationem ex se, alias tolleret libertatem sed ex eo quod inferat in circumstantijs in quibus sub conditione voluntas erat operatura et posita conditione operatio.

Respondeo distinguo ma: quod sit efficax eo quod inferat infalliter operationem per ea quae sit in eo statu quo est efficax, concedo ma: per ea quae sit in alio statu nego ma: distinguo et mi: sed quod inferat per ea quae sit in statu absto sit a futuritione conditionata nego mi: quod inferat non per ea praecise quae sit in statu absto concedo mi: et nego consequentiam. In quoque statu (sine recursu ad aliud) sit efficaciam inferre infalliter operationem. Unde ut auxilium sit efficax debet habere aliquid in eo statu in quo est sine recursu ad aliud per quod inferat hoc autem non potest esse in statu absto futuritio sub conditione cum haec pertineat ad alium statum, sed proportio maioris inaequalitatis ex parte secunda inferius atque ideo per futuritionem nego constitui efficaciam auxilij in statu absto.

Dices iterum si non esset futuritio conditionata seu res futura sub conditione non daretur efficacia auxilij in statu absto, ergo futuritio pertinet ad constitutionem efficaciae in statu absto, patet quia id pertinet ad constitutionem sine quo non dato non datur res. Respondeo 1° eodem argumento sequitur scientiam visionis constitui per futuritionem conditionatam, quia si non daretur futuritio conditionata non daretur

scia

scia visnis seqq. nec res abte existens qe e obtu illius. R. 2 dangdo ans : dares effa aux.y in statu abto via stutnis nego ans, via nexio et dependentiæ q. servant status abtus et ddtnat. futuritio abta et ddtnata ncto ans et nego sqtiã. si n. daret res futura sub ddtne n. daret res abte futura n. qa stat abte futura qa e futura sub ddtne, sed qa ee futurã sub ddtne nrio nectio eni ee futurã abte.

Instas p id stituit effa p qd auxes sufficienter dengr ab inefficaci ac sufficienti (prout suffens dicit entiã ad effx et ineffam. sed p hoc qd auxes sferat in eillijs in qbus sub ddtne futura e operatio dengr sufficienter ab ineffci et pure sufficienti qo p id stituit effa auxii atq ideo n futuritio sub ddtne. R. dengdo ma. p qd entra suu statu dengr ncedo, p qd entra suu statu nego ma. dingo et mi. sed p hoc qd sferat in eillijs in qbus sfero sub ddtne dengr entra suu statu nego, extra suu statu ncedo mi. cu auxei effx entra suu statu debet hre ora stutiua effes debet et hre d'ra sex aliqd p qd entra illu statu dengat a sufficienti et ineffci hoc a. n. pt ee futuritio ddtnata ipa effx in statu abto cu n. sit entra statu abtu sed ptinet ad ddtnatu ac pinde p illa nagat stuit effa in statu abto.

Quæst: 10a

An stet effa aux.y in hoc qd sferatr ex decreto abto et resolutorio, illiusq infallit. subsit.

Sect. 1a.

Explicatur quæstio et Placita referuntur.

Decretu abtu et resolutoriu e illud qo Deus ita resolutorie entendit effatu vt ex vi talis decreti nullo alio prio nec

nec ɔdetᵉ attenta sufficienter colligatur futuritio effectus valeatq inn fallibili ɔqtia Deus absᵉ et resolutorie decernit actu aliu a nrā voltᵉ qᵒ eluet ab illa ad denetᵉ decreti ɔdetnati qd ex se n tendit in effectu resolutorio mō sed cū dependentia ab ɔdetnis potitᵉ, nec ab illo valet ɔqtia infalli ad effectu intentū, nisi aliunde supponat dari potita ɔdetᵉ.

Unde patet aliud discrimen inter hæc decreta, nā cū decreto resolutorio et absᵉ abto pugnat oo negᵒ effᵘ atq ideo valet a negᵉ effctus intenti ad negᵉ decreti resolutorij cū decreto aᵘ ex suo mō tendendi ɔdetnato n pugnat oppositū neq valet a negᵉ effᵘ ad illius negᵉ, qᵈ cū sm tendat sub ɔdetᵉ sm infert ex suppᵉ qd ponat ɔdetᵒ, et cum stare pēt qd n det ɔdetᵒ adhuc posito decreto stare pēt ea n data qd n det effctus et tn verificat qd Deus vult poni effctū si ponat ɔdetᵒ ita qd illud poneret si ɔdetᵒ poneretur solū qᵉ pugnat cū decreto ɔdetnato, qd posita sit ɔdetᵒ et n sit ponendus effctus.

Quæritur qᵒ an auxᵐ hat effcāᵐ ex eo qd ɔferat p decreta absᵐ et resolutoriū de opatᵉ seu ex eo qd ɔferat ex intᵉ effᶜⁱ absᵃ et ex mō suo tendi resolutorio de ponenda opatᵉ itaut si entitas auxⁱ n inferat opationem inferat tn rᵉ decreti abti cujᵒ infallitᵉ, et effᵃ subest, ita ut inde sit ɔponi negᵉ opatris cū auxᵒ n de se ɔsiderato et ut prouenit a mō qᵒ ɔfert, sed ut prouenit a decreto absᵒ, et intᵉ resolutoria, sicq a priori illa auxᵐ hat ineffcāᵐ n ex se, sed ut subest decreto ineffᶜⁱᵒ de ponenda opatᵉ aut effᶜⁱ et resolutorio de ponenda negᵉ operationis.

§ 1ᵃ Sentᵃ affirmat et illā docuit ... lib. 1ᵒ de liberteᵉ cᵉ 20. nᵒ 5. (Ubi addit voltē dᵃ effcāᵐ ex quatˢ superiorē gratiæ effᶜⁱᵃ) Pennotᵘ Propug: lib: 9. cᵉ 5. nᵒ 3. et cᵉ 15. n 8. (quē loq de intᵉ absᵃ et voltᵉ effᶜⁱ ɔstat ex 1ᵒ loco

præiti

sertim nº 6 & seq. et alij q reijcientes pdetratus physicas internas dicunt volues esse pdetrans ad oia opera in plare p effic decretu et imperium Dei abtu et resolutorius q n varient in gut et qste pmotris differantq ab assertoribus pmotnes internarius, non variant nec differunt in mo exigendi illas ad effas auxij.

2ª negat. Ita Lessius opus: de gratia cᵉ 3. nº 34. et legibus (videriq pt cᵉ 4 nº 10. et cᵉ 18. n 12. preertis a §t et magis ex vt autem). Valsques 1ª p. dis: 89.+ Suarez 5ª p. trac: 2. dis. pfestis dis. n 19. cᵉ 2º. et trac: 3. dis: 23, a cᵉ 9. Mart. Bresserus lib: cᵉ 3. n: 21. 6 de Dscientia cᵉ 20. nº 269. § 3º Probatur. Meraceus trac: de Gratia dis: 6. et coiter autores Societatis. Licet n: plurimi maxime ex Roibus admittant decreta abta ex illis dicant sferri auxus effic n: admittunt stare effic p decretus abtus (ita vt n: aliunde nisi ex decreto abto sit formalis effas) sed p ordes ad circunstias sgruas qbus gratia e sditnate opal.

SECT.º 2ª

Effa Auxij n: sistere in hoc qd sferas ex decreto abto.

Semp visa mihi verior est, sentia posterior. Pr 1º qª decretus abtus et ex se resolutorius cª opares ponend n: e nrius ad effas auxij gº effic auxilij n: sistit in hoc qd sferat ex decreto abto et resolutorio. Patet sqtia. qª si sisteret, decretus ex se resolutorius eet nrius ad effas cus semp nrius sit ad res qd a illius sstuus. Ans prᵣ qª sufficit decretus sditnatus (et qdo tnus sufficit alius n: reqr) nas si deus scurrere cus volte si ipsa velit opari, ex vi huius decreti sditnati, scurret cus volte si ipsa copari velit cus hm. spectet ex sditº, et ad valores sacramenti n: reqr absolutº et administratº ex intᵉ abta valoris sed sufficit sditnato qpo posita sditᵉ transit in abtus.

Prᵣ 2º

Pr 2. Si aux.es h.t opat.es maioris ex. operis; actu.t maiores n.ra resist.a erit eff.x, sig.o extaliter inferet opat.es intra suu statu ut infra dicemus. Sed q hat hanc opat.s n. consistit in hoc q conferat aux.es suffens ex decreto abto c.a opat.es sed q conferat et nos minus aut n. tu resistamus qm ipsu.. ut infe rius dicemus; g.o

Pr 3. In n.ra potest.e e: q aux.es suffens nobis collatu sit eff.x aut ineff.x, sed n. e: in n.ra potest.e q conferat ex decreto abto c.a opat.es g.o q sit eff.x n. sit ex eo q conferat ex decreto abto c.a opat.s Ma: pterq q spealiter e: ostendà inferius p.r: in n.ra potest.e e: aux.o suffente Do resistere et n. opari, ite. et n. resistere, sed consentire ac copari, sed eo q Do resistamus et n. copemur erit ineff.x, eo a: q Do n. resistamus sed consentiamus at copemur erit eff.x; g.o

Pr 4.o: eff.a auxilij ex actu 1.o e: n.ra ad actus opat.s; g.o si consisteret p decreto abto et resolutorio q n. e: in n.ra potest.e ex q de facto n. vertit n. h.et o.ia requisita ad actus opatiu nec h.re p.et, q e: falsu c.re potentias p.onas, alias n. staret p ipsu, nec culpat verteret n. vers.o

Pr 5.o a: g.o ipse illius q n. vertit. manet e.e exhortat.es et vocat.s ad vers.es eius n. hat in sua potest.e decretu resolutoriu (sine q e: impolis vers.o ut ais) nec aliunde detur a Deo; n. g.o consistit eff.a aux.ij in hoc q conferat ex decreto abto et resolutorio.

Pr 6. q.a ut constat ex Trid. collegi ex S. Perg.a et docet S. Aug: Deus n. deserit nos nisi prius deserat a nobis sed si eff.a aux.ij consisteret ex decreto resolutorio Deus prius deseret nos q deseneret a nobis sig.o prius q nos illu deseneremus negaret decretu abtu sine q e: impole q vertamur et h.ec contra sit a 1.oi q.a Deus n. decrevit decreto abto et resolutorio n.ras vers.es n. vertimur, h.ec a: n. ita q.a n. vertimur Deus n. decrevit n.ras vers.es decreto abto et resolutorio./

SECT.o

SECT.° 3.a

Probat.r 7.° ex eo quod tolleretur libertas.

Adhuc impugnari pt s.ria sent.a argto desumpto ex libert.e q.d sic formari pt. Si eff.a aux.i consisteret in decreto resolutorio, ab eo.ue proveniret voltas n. libere operet et sic nec mereret p bona opera nec est dignus laude et premio quæ consecutiones cu falsæ sint, falsu e. id vnde inferruntur.

P.r seque tunc voltas n. libere opat. qd cu oibus qæ an-dunt vsu libertatis negt ponere opatnu decretu resolutoriu anderet vsu libert.is et cu illo negt ponere opatnu; q.° n. libere opat. Ma: patet de deff.e pote libert.s viz; quæ positis oibus qæ andunt vsu libertatis pt ponere opatnu, et cu illis ponere negt.e opatnis. P.r mi: quod forte ptes. q.a decretu abtu andit vsu libertatis tu q.a se hr p mas prij ad talem vsum tu q.a ab illo n. dependet sed Deus ex suo beneplacito hr n spectato nro vsu. Quoad posteriore. Quia infert infaliter opat.e cu illaq connectit.e cu eo a: qd do infaliter infert opat.e et cu opat.e nectitur negt poni negt.° opatnis: q.°

R.r 1.° nestas ans tollit libertate: nestas q.s induceret decretu illud abtu et resolutoriu est ans; q.° tolleret libertate. Ma: ab oibus recipit, et desumit ex S. Anselmo lib: de Ccordia P.des: c.° 1.° et 2. Mi: pr q.a ex.a S. Ansel: lib: 2.° cur Deus ho. c.° 18 nestas precedens e. q.æ causa e. vt sit res, et nestas sqns q.s res facit; sed nestas opatnis proveniret a decreto abto illamq pducu decretu caret n. v.° opat.° ; q.° est ans et n. sequens. Dein q.a D.r S. Tho. lib: 1. Perihen: lec: 15.° Nestas qæ pendet ex caus prioribus e. nestas abta (.) ans et abte tollens libert.e sed nestas quæ proveniret ex decreto abto, proveniret ex cau prioi, cu sit decretu illud prius seu ans; q.°

est

g° est nestas abta et ans.

Rsp: 2° sola illa e 2qns qe supponit vlas libertatis illudq. rlegit, sed nestas qe oritur a decreto abto n. supponeret vlas libertatis nec illas rlegret sigt priusqs nra voltas qdqs libere exerceat hat Deus decretu abtu; g° nestas qe orit ex decreto abto neqs e 2qns sed co ans et co evertens voltis libertate.

Rsp 3° id qd abte neqt voltas tollere n. e liberu volti sed nestas aut infalitas qe inducit decretu abtu eae potiae opationis neqit voltas abte tollere g° n. abte libera. sed abte e sipliter voltati nria. Maior patet g^a qd abte e liberu volti in illi potestate et arbitrio e abte tollere et facere ne sit. Mi p^r q^a nec pt illas tollere n. tollendo decretu retolutoriu (alias cum decreto retolutorio ponere neqes opatnis illudq. frustraret) nec pt tollendo decretu, q^a existia decreti abti n. subjicit nre voltati nec ab ea pendet, qd a: nobis datur sine nobis, et semel datu e immutabile (sicut e decretu abtu) n. pumus abte tollere.

SECT. 4.

Urgetur rao pcedens ex arte syllogistica.

Cum existimemus n. minus tolli libertes his decretis abtis ex suo mo intra sententi retolute pferentibus qs phyca pmote, n. aliter urgendi st illoru autores arte sylgica, q^a pmotnis autores. Urgetor sic hac e legitima 2qns ssr abarios. Deus st decretu abtu et retolutorium de opate ponenda qd sfert auxes suffens; g° ponet opate sicut Deus decreuit et eo tpre q qd decreuit, sed ans e abte et sipliter mihi nriu; g° et 2qns. Patet 2qia q^a neqt stare qs ans sit abte et sipli mihi nriu et 2qns abte et sipli liberu, seu

seu iungens, alias possent tollere consequens non sublato ante, atq ideo
iungere possem oppositum contradictorium consequentis cum ante, possemq facere
quod ans sit verum et consequens falsum, quod non tantum absurda sed etiam impossibilia.

Restat probetur minor: si ans non esset mihi necessarium sane esset mi-
hi liberum atq non est mihi liberum; ergo est necessarium. Minor ostenditur quia non est
mihi liberum quod est ante omnem meam voluntatem liberam decretum absolutum et reso
lutorium est ante omnes meos volus liberos saltem datur quod confert auxilium sufficiens
et hoc praecedit omnem volum libertatis; ergo.

Dein non est mihi liberum quod non ponitur dependenter a mea libertate
et ex vi volus illius: decretum absolutum et resolutorium non ponitur dependen-
ter a mea libertate et ex vi volus illius; ergo non est mihi liberum. Maior
ex eo constat quod id tantum dicitur liberum, quod quo est, est ex vi libertatis, et
pro libera ut libera est; ergo non est mihi liberum quod non ponitur dependenter
a mea libertate et ex vi volus illius. Minor probatur: quia decretum resolutorium
non ponitur dependenter a mea libertate, neq ex vi meae pro libera ut li-
bera est, alias volus libertatis, seu mea libertas praecederet exercita
ut esset tale decretum quod adversarij negant, cum dicant prius decretum
antecedere volus libertatis ut libere operemur.

Rursus auxilium sufficiens non est mihi liberum, nec in mea po-
testate libera est, ut ex dictis constat, et constabit ex dicendis fit non in no-
bis sine nobis libere operantibus; ergo nec decretum absolutum ex vi cuius
tale auxilium confert. Consequentia tum 1°: quia ideo non est in mea potestate
libera auxilium sufficiens, quia datur ante omnes volus libertatis, sed decre-
tum resolutorium non minus datur ante omnes volus libertatis, cum sit praecedat
et committitur ipsum auxilium sufficiens, et alias decretum resoluto-
rium esset post ipsum auxilium sufficiens; ergo. Tum 2°: quia implicat quod in
mea potestate libera sit decretum essentialiter ponens terminum et non sit
terminus illius in mea libera potestate; ergo si terminus illius qui est auxilium
sufficiens non est in mea libera potestate nec erit decretum. Tum 3°: quia sic de-
cretum resolutorium esset in mea potestate naturali nunc acceptata, et hoc non,
quia auxilium supernaturale non est subiectum naturali; sed neque est in mea potestate cum
auxilio gratiae sufficientis et sic deberet praecedere volus libertatis (quod obtinendum

est

e: decretū resolutoriaḿ) auxilium suffens eam collatū, et cū non fuisset collatū ex vi alterius decreti nisi ex vi decreti resolutorij (siqd in ipsa collatᵉ auxii suffentis extendit resolutorie opatē) ante vlē libertis qo obtinend est decretū, pcederet ipsū decretū, atq ita est anteqᵐ esse, et supponeret esse vt esse 1º qᵈ implicant.

SECT. 5.ª

1ª Solutº ex eo qᵈ decretū Resolut: sit caā mota.

Respondent aliq decretū resolutoriaḿ n: tollere libertatem si andat dem vlē illius et inferat do infaliter opatnē; qᵃ n: e caā emōta sed mōta opatnis, et caā mōta sīderata pcisse rāe sui n: tollit libertē, imo nec pt tollere. Quod si ostendant. caā mōta eatenus tollit libertē qtenus ponit mediū b caā emōtaḿ qæ libertē tollat, si ṅ nil ponat emōtū qᵈ tollat n. tollet qᵃ tum voltas poterit iungere opatē et negenē illius cū oibˢ qæ emōte pcedant opatē et ad illaḿ seruiunt. decretū a: absolutum, et resolutoriū nullū mediū ponit. ~~Quod ita ostendant caā~~ qᵈ emōte influant in opatē et libertē tollat sed tm ponit auxiliū suffens efficaciter et resolutoriè extendendo opatē rāe cuius intūᵐ efficaciis, auxᵐ qᵈ ex se erat suffens redditur effᵐ.

Addunt tale decretū esse do extecū volti, et nil ponere intcaḿ qᵈ illaḿ nesset, atq ideo n: immutare intce potē liberaḿ nec mūū nalam opandi. qtm sic, sine mutᵉ a: intca iuxᵈ nalis opandi n. pt tolli libertas nec mūs opandi liberè; qᵒ decretū resolutoriaḿ n. tollit libertē nrae voltis n. obstante qᵈ pcedat vlē illius et infaliter inferat opatē.

Hæc solutº displicet 1º qᵃ sine decretū resolutoriaḿ sit caā extra suia intca, sine mōta siue emōta et nullū aliud mediū ponat qᵈ nesset, hoc sit sp ipsos adūrios qᵈ antecedat do vlē libertatis, et negat voltas sp illo iungere negēˢ

opātnis

opatus g° decretu resolutoriu siue sit caa extra, siue intra, siue indta emdtaret n: aliud medium ponat qd nectet tollit liberte. Pr. ppria: qa de ratione ee libert. e ut pit eu oibus qe ad andunt vtiu libertatis ponere negte opatus hoc tollit illud decretu qvis extu et intu Cae. g° et liberte.

2° qa tunc tollit libertas, ut aer qd immutat mus opandi nalis nre voltatis sed illud decretu immutat mu nale opandi voltis. g° tollit liberte illius. Pr. Ma: qa mus opandi nalis nre voltatis qd opat libere, e ita opare ut eu eis oibus qe ad vtiu libertatis pit ponere negtne opatus sed illud decretu siue sit caa extra et intra, siue intra et emdta, siue aliud medium ponat nectans siue non, immutat hunc mu opandi siqd facit ne pit eu ipso decreto ad ante vtiu libertatis iungere negte opatus; g° siue sit caa intra siue emdta Cae tollit liberte voltatis.

Ifr: qa aliter opat voltas qd opat sub decreto abto et resolutorio ac opareti si decretu n. eet resolutoriu nam qd opat sub decreto resolutorio n. pt g arbitrio ponere negte opatus pet a: si nullu tale decretu eet; g° eu eae mus nalis opandi ille quem haret voltas si n. adeet decretu resolutoriu sed ex mo intro tendendi determinatu, decretu resolutoriu qd hunc mu immutat, immutat mu nale opandi liberam nro libertatis.

3° id tollit liberte voltatis qd ita illa anter ligat ad vtiu extremu ut hoc ee abtie impole ponere contradictoriu hoc facit decretu resolutoriu, qvis sit caa extra et intra nullusq aliud medium intrau et nectans ponat: g° tollit liberte. Ma: patet: qa libertas e pta ad nullu antecedens ex contradice: anter ligata, sed ex se ad qdlibet prorsus expedita. Pr minor: qa posito decreto abto et resolutorio, de ponenda opatne manet eu voltas ita ligata ad opare ut impleret contradictne ponere extremu contradice: alias pet opponere eu

re cū decreto resolutorio negtis opatnis.

4º qdo duo st physice et Metce incompatibilia (ita ut ergo ad ponendū unū debet nria tolli aliud) cui e impole tollere unū e impole ponere aliud sive id qd tollendū est repugnat extce sive intce, mdte sive imdte sed decretū resolutoriū de opatne e physice et Metce impole cū negtne opatnis et ad ponendū negtm opatnis debet tolli decretū resolutoriū g. si volti sit abte impole ut vere est, tollere decretū resolutoriū de opatne e abte impole ponere negtm opatnis quia decretū repugnat mdte, at qdo unus contradictoria e abte et simpliciter impole alterū e abte nrium et e converso; g. voltati, cui e abte impolis negto opatnis, (ratione decreti repugnat extce et mdte ad opatnem) opatio erit abte et simpliciter nria atque adeo tollit libertas.

Hic quaeres aliqd sit extrā, nriū, et cale conexm cū tro, ei e impole tollere trum cui e impole tollere conexū cū tro, at decretū abtū et resolutoriū sit extrā, nriū, et calē conexm cū tro, nempe opatne; g. volti, cui e impole tollere decretū dūi resolutoriū, e impole tollere, seu n. ponere opatnē, circa impole a: n. e libertas, g. ad n. ponendū opatnem, resolutorie decretam, n. e in volte libertas, et ita ut ergo ca opatne e nectas. Ma: patet syllogismo qui sola videt probanda; pr 1º: qa n. pt tolli trus qn tollat conexū cū illo (siquidem valet nria et infale aequivalenter tollit trus g. tollit conexū cū tro, secus coniceretur n. hic conexm cū tro quoque pt ee sine illo, g. q n. pt tollere conexū n. pt tollere trum. 2º: qa ut tollat conexū sufficit tollere trum: g. ut pt tolli conexū sufficit pe tollere trū; g. si n. pt tolli conexū n. pt tolli trus alias pt tolli trus et n. pt tolli conexū cū illo contra id qd prius diximus. 3º. qa id e impole ex qo si ponat sequitur manifesta contradictio aut repugnantia sed si tolleret trus et n. conexū cū tro sequeret manifesta contradictio et repugnantia (scilicet ee conexū ut supponimus, et n. ee qa pt ee sine tro et qd pt ee sine alio n. conectitur cū

illo

3

illa) ergo est impossibile tollere et non tollere mecum eo tempore; ergo esse est impossibile unum et impossibile aliud et e contra.

Sect.o 6.a

Eiusdem Solutionis ulterior refutatio.

Supersunt novae aliae et efficaces refutationes supra antes solutae. 1a est: si decretum resolutorium non impedit neque tollit usum libertatis quamvis illa praeveniat; ergo adhuc illo decreto antea posito manet expedita libertas ad suum usum; ergo non est impedita ut ponat negationem operationis; ponat ergo; quia nihil obstat si non obstet quod ruineret ea impedita supra supposita.

2a neque stare libertas cum determinatione infallibili ad unum aliunde et non a potentia libera antea posita, sed posito antea decreto resolutorio voluntas est aliunde, et non a sua potentia libera antea determinata infalliter ad usum; ergo non sit libertas. Major patet, quia de ratione libertatis est indifferentia ad utrumque quamdiu ipsa non se determinat. Minor probatur: quia decretum datur antequam ipsa se determinet, et eo posito voluntas est determinata infalliter ad operationes, sicque eo ipso repugnat non ponere operationem; ergo aliunde quam a sua potentia libera voluntas est determinata infalliter ad unum.

3a quamvis decretum sit causa extrinseca et mota est ante unde infalliter infertur operatio, ita ut haec sit bona quia Deus decrevit absolute et resolutorie operationes; ergo voluntas operabitur, sed non est libertas ad antecedens; ergo neque ad consequens, quia si esset libertas ad non ponendum consequens esset libertas ad tollendum antecedens, secus esset libertas ad iungendum operationem consequentis cum antecedenti, atque ideo decretum resolutorium quamvis sit causa extrinseca et mota tollit libertatem.

4a si Deus quando adsunt cetera requisita ad libere operandum decerneret resolutorie non concurrere cum voluntate, voluntas non operaretur libere, sed illius libertas evertetur, et tunc decretum resolutorium esset causa

esset causa

set casa extra et intra; go n. obstat decretum resolutorium esse circa intra et extra ut tollat libertatem et mechanicam operandi voluntatis. Ma: quia nam quod fieri potest ut potentia illa sit libera, cum deus non sit paratus necessarium utilem, nec alio modo malus nestat ad negationem effectus quam negando necessarium gratiae ad illum: sicut non est impossibile creaturam operari sine gratia necessaria, ita e. necessarium non operari eo negato. Jus decretum absolutum et effectu non ea quae multoties diximus, et non semel ostendimus viz: quod unum extremum contradictionis est impossibile operatum esse necessarium.

Quod si ratio decreti resolutorii quo Deus decerneret negare necessarium utile tollere quod libertatem non potest esse ratio sui sed quia ponit medium nestans negationem negatione necessarius atque idem medium e. quod nestat, non decretum; quia a: predict quod decretum absolute dat sine eo quod inferat medium nestans, tunc non asserit non tolli libertatem non a: quod enoeruenit medium nestans est nam antequam det operationem ex prima natura ex quo si omnia requisita e. negatio necessarius, ex secunda tanta, atque ideo nulla est omnia ex medio quo libere operat voluntas, ac quod non libere operat posito decreto absoluto de negatione necessarius eum eadem negatio sit in utroque casu et tamen sit omnia in decreto contra illa; quia negatio ipsa necessaria gratiae anteos existens ad operationem non nestat ratione sui sed ratione decreti quo in uno casu firmiter retinet in alio non etiam sed relinquit subita potestati libera, quamvis Deus in amplius retinere velit quod voluntas voluerit non se detrahere, paratus ex se statum tollere et necessarium auferre si voluntas non steterit. Itaque si in eo cum negat necessarius et in eo cum e. ablatus attendant ea omnia quae ex parte prij inducunt non inveniemus ullam omnia ex parte negationis eum in utroque det necessarius negatio, sed tota omnia consistet in decreto contra talem negationem eum in uno decreto sit resolutorium de retinenda negatione necessarius in alio tamen sit sub conditione si voluntas viz: non se detrahit hinc ea parte Dei praparatae et promptitudine ad conferendum necessarium si voluntas voluerit

se detrahere

se detrere qd si n. detraxerit se, g ergo et n. Deus stabit qd
negro duret et secutus n. det.

5.to : Si decretum resolutoriu n. immutat mum nale o-
gandi voltis, ut ais; q° eund. mum nale oprandi hi voltas qo
pcedit decretu illud, atq qo n. pcedet, sed qo n. pcedit
ht mas oprandi cu indria eta vt atq sil bzale ponere, atq
neges opatnis, nec ulla cmplat° aut inconveniens seqr sive hoc
sive stria ponat; q° eund. mum cu ead. indria bc hi qo
pcedit illud decretu, at hoc n. seetis, cum dicas repare qp
ponat et sponat negt° opatnis cu decreto resolutorio de-
ponenda opat; q° segnd e. qp hi eund. mu nale oprandi cum
decreto sed longe dsa, atq ideo mutat g decretu quis entiu
et indiu tollitq libertas.

6.to ut voltas ponat oppstu decreti resolutorij oporteret
tollat seu faciat ne sit tale decretu (alias pet stare cum de-
creto oppstu decreti qd e. impole, seqt eo ipso frustraret)
sed voltas negt facere ne sit decretum, eq illi impole tol-
lere; q° negt ponere oppstu et e. impole qd ponat, atq
ideo e. nestata ad id qd resolutorie decretu q.a ad id nes-
tata e. voltas cuius oppstu e. impole. Dixi n. oppstu
illius qd e. impole debere ee nriu. Pr me. q.a decretu ab
tu n. sit depenter a nra volte neg expectat Deus usu arbitrij
ad illud sit, nec semel sitis e. variabile, defectile, aut fru-
strabile.

Potest qs addere 7° qp si Deus decerneret abte
et resolutorie qp ho peccet v.g. qd fieret mentrat aut for-
nicet n. ee imputaret furtu aut mendaciu, q.a n. ed in
illius potestae aliud facere nec dt volti pet resistere, aut pec-
catu cum decretu suspendere, sed fatali qad necte ad exe-
cutes stringeret, atq ideo peetu nro at velut fato qod evenir-
rex, qp si g illo puniret peccator iuste pat questio qp poenas
solvat g re qs impedere n. pui nec ti potestae ex execute
suspendo

sus gendo qº liciter in bono opere si abte decerneret a Deo et meritas. Posseteq ofrare: nas ad tollend pactu qd Deus abto effi et resolutorio decerneret deberet tolli decretu (tolle n stante decreto emple ere) sed voltas huna n. ps tollere decretu; qº neq ps tollere pactu; qº volti humae n. est liberd sed nrius pactu resolutorie decretu; ed. qº erit de bono opere.

Mitto qd alij stendant q talē decretū debere poni modū ct eād prē nesstante voltās illamq intee immutantem qª decreto credunt n. pe mote inferre infaliter opatªs nisi ponende aliqd qd imdte enferat, atq ideo ta rae fai pseet so n. tolleret libertes tollere rae medij qd ponat, ne alias media re indvienti intendens abte opetnem exponeretur periculo frustratius; Mitto engs qd indepenter ab hoc rues facte vrgentes neq opus e. ad tollend liberte qd res opa petrat et do ad vnu liget sive intea et imdta, qª de rae libertatis aliunde n. detrare qs a scripta, et here ex se indria ad vtrumq extremu sªdictnis atq ideo ex quoeq capite hoc tollati et anter immutets non manet libertas sicut qª de eea hois āna ralis fra, et vnio n. manet ho si aliqd deficiat ex qoeq capite deficiat sua ex eāa intea sive intea, sive ex mdta, sive ex imdta.

Dices si Deus ante oem vsu libertatis decerneret decreto abto et resolutorio dare auxªs effª n. tolleret libertatem et in inferret infaliter opatē, atq voltas ex vi illius detrata et ligata ante oem vsum libertatis ad vnu extremum infaliter ponend qº qd decretu resolutorium inferat enfaliter opatne, et anter detret ligetq ad vnu extremu n. sat e. ad tollend libertes. Ma. prº q auxº effª n. tollit libertes. qº neq decretu abte illud decernens, cu decretu decernens abte media n. tollens libertes illud n. tollat, sicqd tu pugnat rae medij decreti.

R.

R. nego ma: si i ante ad acta libertatis decernit effic. n. e. in nra potest. sex tali suppositione qe ante est) n. poneret effica et repugnes ipsa n. libere poneret, sed nrio: confert i optime Deus decernit resoluto mo efficax auxilij; q° effica erit. Ans n. e. mihi liberu; q° neq. [illegible]: qcia minor seu n. tanta resista nrio ponenda erit a nra volte.

Hoc ut magis explicemus aduerte qd cu effica auxilij [illegible] patibilis cu libertate, stet in hoc qd voluntas q sua liberte non ex tm resistat, qm ipsum potest, si Deus decernat abte et resolutorie qd aux. sit effix. [illegible] e. decernat et abte et resolutorie qd voluntas n. tm resistat aux° qm ipsa pt, atq ideo resolutorie ne voluntas plus resistat sed tm, qm alias poterat qd decreto posito et voluntas manet in antea detracta et ad n. tm resistend. fatali quadam [illegible] ligata, ita ut sit impotens ea plus resistere aut saltem tm, qs ligat et impotens cu n. nascat ab ipsa detrat. libera, necesse e. tollat liberte; n. q° pt Deus salua liberte abte et resolutorie decernere aux. effix. conferre, sed resolutorie intendere qd aux. sit effix.

Instabis si Deus abte et effice vellet decernere dare aux. suffens in cstijs [illegible] seu qbus quisq. opat sub [illegible] ditione n. tolleret liberte et tm eo ipso decerneret qd aux. sit effix q° abte et effix decernere qd aux. sit effix n. tollet liberte. [illegible] patet. Minor rstat q^a neq. n. sine effax aux. collatio in cstijs [illegible] seu qbus quisq e. opat° sub [illegible]; q° neq. n. abte decernere effix q abte decernit aux. in cstijs [illegible] [illegible] seu qbus sub [illegible] quisq e. opat°. Maior pt: q^a tale decretum nil ponit, aut intendit, quod liberte euertat neq [illegible] importat aliqd qd immutet mum liberu opantis. Praeterea qdo Deus dat auxs suffens in cstijs [illegible] n. dat q decreto qd sit determinatio ca collates auxilij in illis cstijs qlqd sit an in illis sit determinatio ea opates seu q decreto qd sit resolutoriu [illegible] q collates.

R. 2° pt illge qd Deus decernat resolutorie dare aux. suff-

iciens

cans in c[ir]c[umstan]tijs cgruis. 1º ut abte decernat dare aux[iliu]m in illis circu[m]s[tan]tijs et [...] q[uod] illa sit cgrua, op[er]at[io] futura sub c[on]ditione et hoc pacto tollit libert[atem], non minus q[uam] tolli diximus q[uod] decret[um] ab[soluta]m et resolutoriu[m] de eff[icacit]a auxilij, q[uia] eo posito e[st] nesse ex vi illius q[uo]d op[er]at[io] sit futura, et circu[m]s[tan]tia sit cgrua nec voltas hi potest[as] ad tollend[um] seu n[on] ponend[um] cgruit[atem] &c. 2º ita ut abte decernat sed aliunde supponat c[ir]c[um]s[tan]tias ee cgruas et op[er]at[io]n[em] libera[m] sub c[on]di[tion]e, decernat v[er]o abte in illis circumstantijs c[on]ferre aux[iliu]m suffens; q[ua]e aliunde ut diximus supponunt c[on]gruat et hoc decretu[m] n[on] tollit libert[atem] q[ui]a n[on] e[st] ab[solu]tu[m] c[irc]a eff[ectu]m sed tm abte v[er]sat et resolutorie circa collat[ione]m auxilij in c[ir]c[um]s[tan]tijs q[ua]e aliunde h[ab]ent cgruit[atem]. Itaq[ue] plerimu[m] r[e]f[er]t ad discernend[um] auxiliu[m] tollens libert[atem] ab eo q[uo]d illa[m] n[on] tollit aduertere an ferat abte et resolutorie c[irc]a decret[um] collatris auxilij et cgruitatis, an c[irc]a vna[m] p[ar]te[m] tm n[on] extendendo resolutorie alia[m] q[ua]e q[uasi] accens et ex mera n[ost]ra libert[ate] c[on]iungit. Auxiliu[m] n[on] q[uo]d libert[atem] tollere diximus c[irc]a vtr[a]q[ue] v[er]sat.

Instabis adhuc urgentius: si ex d[ict]o decreto de op[er]at[ion]e ponenda inest ead[em] illa vis motiua op[er]at[io]nis q[ua]e reperitur in hoc c[om]plexo si daret aux[iliu]m suffens ad op[er]at[ionem] op[er]at[io] erit, datur aux[iliu]m suffens ad op[er]at[ionem]; decretu[m] d[ictu]m de op[er]at[ion]e n[on] tolleret libert[atem] et nel[...] ex abtu[m] et resolutoriu[m] q[uia] decretu[m] abtu[m] et resolutoriu[m] de op[er]at[ion]e n[on] tollit libert[atem]. Ipsa videt bona. Mi. ex eo c[on]stat, q[uia] neq[ue] n[on] ex abtu[m] et resolutoriu[m] decretu[m] illud q[uo]d ex vi sua et vtute q[ua]s in se h[abe]t infert infaliter op[er]at[ionem]. maiore[m] ostendo tum q[ui]a ea[dem] sit ea[dem] vis vtrobiq[ue], vtrobiq[ue] h[ab]ere debet eund[em] effectu[m], et aut vtrobiq[ue] tollere libert[atem], aut vtrobiq[ue] non tollere; tum etiam q[ui]a vis illa motiua n[on] plus inferret aut auderet op[er]at[ione]m in decreto q[uam] in c[om]plexo ea[dem] vtrobiq[ue] anderentt o[mn]em vla[m] voltis [...] c[irc]a illius se[...] q[uo]d illa[m] ca[u]sans et nullibi p[rae]cedet detrat[ionem] seu futurit[ionem] c[on]ditiatam, ac rursus minus reparet c[om]ponere neg[atione]m op[er]at[io]nis cu[m] motiua existente

in [...]dicto q[uo]d

in predicto complexo quod cum eadem existente in decreto, nec mi-
norem connexionem habeat cum operatione utrius complexi, quod utrius decreti.

R. 2o: contra argumentum convincit non tolli libertatem a physica prae-
motione, quod ita ostendo tuo argumento: si illa externa vis illaturia o-
perationis quae est in complexo connecteretur alicui qualitati physicae ante nostram
determinationem antecedenter liberam, non tolleret libertatem et nihilominus esset prae-
motio physica, ergo praemotio physica non tollit libertatem. Consequentia videtur bona.
Ma: cum eo stat quod esset qualitas antecedens ad omnem usum libertatis aliarum
existens nostram voluntatem physice determinans et infaliter inferens operationem
ac praeterea physicae repugnans cum opposito quae sunt propria et proprietates
praemotionis. Mi: probatur tum quia eadem vis utrobique debet habere eandem efficaciam
tum et quia nec qualitas praecederet vis illa in qualitate quod in complexo
nec maiorem infalibilitatem haberet in illa quod in hoc utrobique connexio esset
in utrisque cum operatione.

R. 2o: nego ma: quia licet esset eadem vis, non esset eodem modo nam
in complexo vis illatura excludat futuritionem determinatam in decreto
a. n. illam excluderet sed prius a suo respectu excluderet in complexo
esset dependens a futuritione determinata ad inferendum in decreto
n. etiam (quidquid sit an penderet ad existendum de quo infra) in complexo
esset saltem potialiter usus libertatis subordinate et quod potentiam a
libero nostro arbitrio: in decreto nihil horum a quo vis illatura efficacia
est plurimum confert ad laedendum seu perdendum libertatem nam si o-
carias quod Deus habet cum voluntate dependenter a nostra libera cognitione
haberet independenter ab illa libertatem quamvis de facto non tollit etsi
vis illativa effectus quae est in nostra actione libera ad inferendum determinate
v.g. esset in aliquo medio sed prius deo ante usum libertatis illatam
tolleret cum in illam tolleret eo modo quo nunc est in libera nostra
actione. Et quae patet ad cetera in argumento posita.

SECT. 7a

2a Solutio ex eo quod tale decretum sit post scientiam determinati.

Nonnulli

Nonnulli videntes quam urgeant rationes praecedentes si decretum absolutum et resolutionem ponat ante omnem usum libertatis arbitrati earum vim non infringi et libertatem salvare si tale decretum afferat ut vere afferunt ante futuritionem absolutam, sed post praevisam futuritionem conditionatam ita ut Deus praevidens voluntatem operaturam si vocet in talibus circumstantiis decernat vocare in illis ex tali affectu et voluntate absoluta quod operetur ita ut talis voluntas infallibilis sit et ante ad futuritionem absolutam secundum actum quo voluntas absolute exerceat libertatem inferat operationem, tunc quod non habet rationem praeter praevisam futuritionem conditionatam nostrae liberae operationis et post illam conditionatam libertatem non tollit illam quia semper verum est non tollere libertatem id quod ab illa dependet ut sit, et non est sicut usus aliquis prius est. Haec solutio desumpta ex dictis P. Arribal 1a p. q. 22. art: 2. et 3o disp. 16. c. 6. n. 13. P. Gran: 1a p. Iuven: 4. Grati. trac: 11. dis: 5 sec: 3. et aliorum partim nostrorum quibus opinamus visas esse habemus servandi libertatem cum decreto absoluto et resolutione.

Nihilominus displicet praedicta solutio mihi, sicut et Card. 1a p. to. 1o trac: 3o dis: 2 3. c. 9. Vazquez 1a p. q. 23. art: 4. dis: 89. c. 10. et dis: 99. c. 3o. aliisque recentioribus. Impugnatur quia tunc operatio non poterit libere quo sic posset ut cum omnibus quae ardent potius et decreta sit ab usu libertatis absoluto et conditionato neque ponere oppositum; sed si decretum resolutorium sit post scientiam conditionatam sic poneret operationem ut cum omnibus quae illam ardant et decreta sit ab usu libertatis et conditionata neque posset ponere oppositum; quo non poneret libere operationem. Maior est certa quia libertas exigat ne aliunde quam ex ipso usu ad utrumque extremum, impediat ad oppositum. Minor probatur quia cum decreto resolutorio ante ipsam operationem et ordinato ab usu absoluto et conditionato, neque ponere oppositum.

2o: ad libertatem in statu absoluto unum exigit operationem ponatur sub eisdem principiis et circumstantiis sub quibus praevisa est in statu conditionato. Sed si daret decretum non ante sed post statum conditionatum

operatio n:

opat° n. poneret sub eisd. prijs sed alijs longè diuersis. q n. poneret libere in statu abto, q̃uis posita fuerit libera in statu idet.° nat. Ma: bgt qª si sub d.tis prijs poneret in statu abto n. poneret ea rãe libere, qua praeserg. e. idet.° nate, et dicerat opat° ads libera in his c.tijs: aut sub his prijs qª foret sub alijs, aut qª praesertim a futura libere si daret in alijs aut sub alijs. Minor pª qª poneret sub decreto abto sub qo n. fuisset in statu idet.nato.

Hic 1° qª ad libert.s n. suffit qd praesideat libere opatura voltas sub c.tijs si postea abte ponat sub alijs; q° nec sufficiat qd praesideat libere opatura sub.ducto decreto abto si postea ponatur sub illo. Hic 2°: qª voltas n. e. libera in eo qd ageret si v.e etc. aliter id non agat ut clarũ est; q° neq. erit libera in eo qd ageret seclusio decreto si id non agat sed sub illo. Hic 3°: qª voltas nunquã praevita e. opatura libere sub decreto abto, sed illo secluso; q° nunqs opabit libere sub decreto abto sed illo secluso.

3°: ut opatª sit abte libera nesse e. qd haec idet.nalis sit stringens si darent õia quae antiunt vsũ libertatis voltas oparet, sed haec idet.nalis n. eat stringens sed uria, si decretum abtũ anteret abtũ detratẽ voltatis q̃uis subtegret idet.natã. q° si darat tale decretũ n. eet libera opatio. Ma: patet: qª opat° libera sub idet.e debet emanatare õia antia vsus libertatis ex qª idet.iis et antiae sub illis sua sing.ª Mi: qª ad decretũ abtũ sit vnã ex antibus et cũ illo negat iõun qº opatiõ uria et n. stringenter infert ex illo opat°.

4° hic. syllgus recte selulit et opia e. do uria si Deus haec decretũ abtũ et resolutionẽ de opatª ponenda, opat° poneret sub hi; q° ponetur. sed nulla pmitta e. in mea potestate; q° neq. sqns. Patet sqia. qª in illius potest.e libera n. e. sqns in cuius potest.e libera n. e. ans. qd a. pmittet n. sint in mea libera potest.e q. Ma. qª maior a siplater uria. et Minor a. solo Deo ass. q. B meo suo beneplacito si decretũ abtũ, qdo et vbi vult

nec

nec satis e dare futuritẽ ꝯditnatã in aliquibus ꝯditijs vt Deus hat decretũ absũ in illis quoqꝫ in infinitis ꝯtrarijs ꝯditnatis videt Deus sub ꝯdite nos ee operaturos et nihilominus n̄ hꝫ in illis decretũ absũ.

Verũ qa recte pꝫ qd tu n. sit in nrã potestate ꝯtrã decretũ ee, e in nrã potestate qꝫ n̄ debet legi n̄ dabit, nisi pꝫuideatur nrã ꝯditnata opatio, qꝫ opatio a nobis pendet et in nrã potestate in tantu qa solutio hoc tn impetrare pt. si forte impetret, qꝫ deest libertas opationis in causa nrã in potestate aut n̄ potest decreto minime vo opationis in se. sicut si Deus decerneret n̄ dare pmotes nisi ex supposite qꝫ pꝫuideat ꝯditnate nrã opationem et illa pꝫuisa daret, opatio ad summũ esset libera in cãa n̄ in se.

Dice si forte impetrat, qa pꝫ aliqs ostendere neutiqs impetrare. qa ad libertem in cãa n̄ sat videt qꝫ sit in nrã potestate aliqd sine qo n̄ erit in cãa sed vlterius videtur req̄ri qꝫ in nrã potestate sit aliqd sine qo n̄ det cãa, nã hoc pꝫria e cãa ee in nrã potestate, illud vo tn e in nrã potestate n̄ nos ee cãa. Prætterea qa eo pacto pꝫt saluari libertas in cãa si Deus decerneret ꝯcurrere volte ex suppone qꝫ pꝫuideat futuritẽ ꝯditnatã et non aliter.

SECTo 8a.

Aliæ impugnates solutis pꝫcedentis.

Refutat denuo 1o superior solutio is qꝫ ea tollit libertẽ qꝫuis ꝯferat seu ponatur post scientiã conditionatam illã tollit sed decretũ absũ et resolutoriũ tollit ex se libertẽ; ergo qꝫuis ꝯferatur post scĩã ꝯditnatã illã tollet. Ma: patet, tũ q scĩa ꝯditonata nunqs videt qꝫ sub illo medio aut pꝫpria voltas operaret libere sed sub alio atqꝫ eodem cãa vinultet sub alio operaturã libere.

n. faciat

n. faciat q. operari sub eo qd tollit libertem set operari libere, non fasit qd id n. tollat libertem si ponat post sciam sdictnatam. qd ex se tollet libertem, tum de qa si post sciam sdictnata Deus physice promoveret volte ad opatm aut negaret recursum ad oppositum n. operetur libere sed sine libertea; hoc a. ex eo est qd ts promotio et negoe recursus sint post sciam sdictnata ex se tollunt libertem qo quo aliqd ex se tollet libertem, te ponat post sciam sdictnatam illam tollet.

Pr nunc minor ex iis quae supra adduximus, ex eo qd ex se tollit ex se libertem quam conveniet cui n. ne voltas resistere et qd si ponat sic externe infaliter operatr independenter ab usu libertatis ita ut set do impossle conjungi cu negoe oppositi, et sic se hic decreto absto et resolutorio. Tum. qd certa qa n. minorem vim inferendi, nec maiorem incompatibilem hic decreto resolutorio cum opposito, q. praemoto physica imo fortassis maior cu magis impossle frustrari decreto absto Dei qp vim creatam et limitatam promotionis, sed propter hanc vim et incompatibil q. hic praemoto tollit libertem qs conveniet; q. et decreto.

Refutat 2o: qa posita sciam sdictnata integrum e Deo nestare volte; quis hoc neget? sed n. ei alius mus nestandi illas nisi ponando id qd alias n. data scia sdictnata nestaret; qsi decretum abtu et resolutorium nestaret n. data scia sdictnata et nestaret si daret post illas, neq qd Deus illud sciat post sciam sdictnatam sufficit ad salvandam libertem.

Refutatur 3o; nunc sm voltas operat libere. qdo si secludamus praeciste oe qd e. usus nrae libertatis nil maneat qd impediat potest oppositi. sed si daret decretum abtum post sciam sdictnatam maneret aliqd qd impediret potest oppositi si praeciste secludamus oe qd e. usus nrae libertis maneret n. decreto quid abtu qd ita tenaciter impedit potest oppositi, ut n. minus impossle sit eo existente. oppositum ee. qs Daniel non ee; qo si daret decreto resolutorium ex post sciam sdictnatam

voltas

voltas n. oparet libere.

Refutat 4°. Si posito eo decreto post sciam mediam voltas oparet absolute libera, et oparet libera sub praedeterminatione in statu praedeterminato; atqui neque voltas oparie libere in statu praedeterminato sub praedeterminato decreto absoluto et resolutorio, ergo neque in statu absoluto quatenus dat post sciam praedeterminatam. Maior videtur clara, quia quae absolute sic ponuntur fuerunt praedeterminata ea ratione qua absoluto sic ergo si sub decreto absoluto, voltas absolute oparet libere, sub eo ponitur oparata praedeterminate et in statu praedeterminato. Mi. probatur, quia futuritio praedeterminata sub decreto absoluto non pertinet ad sciam liberam praedeterminationem, sed ad necessariam cum hac veritas si daret decretum absolutum et resolutorium de operatione ponenda, operationem poneret; non sit stringens sed necessaria; et consequenter neque absolutum scire stringentis, sed necessitati; ergo neque voltas operari libere in statu praedeterminato sub praedeterminato decreti absoluti et resolutorii.

Refutat 5°, Dolo: si propter aliquam rationem imputaret nostrae libertati actum qui fit absolute ex decreto absoluto, efficaci et resolutorio, maxime quia ex eo quod Deus non decerneret decreto absoluto aeternum nihil poneret nostram voluntatem se retracturam ad filum aeternum, si absque decreto absoluto statueret, derivaret libertas in actum absolutum; atqui non ita est: ergo probatur minor; quia ut libertas derivet in aliquem actum qui absque necessitate foret, necesse est primo actum simpliciter et in ipsa fuisse liberam et praeterea fuisse causam alterius in quem libertas derivat, ut patet in actu externo ad quem libertas derivat ex actu derivante interno cui formalis libertas et primaria inest. Sed actus quem voltas creata oparet si non daretur decretum absolutum, nullam in se absolutam libertatem, sed haberet si daret absque decreto absoluto ut consequenter est, ergo nullam derivari potest in eam quae de facto producit.

Ostat a Sili. supponamus, enim, Deum habere decretum elevandi ad visionem et amorem beatificum si forte conspiciat me elicitorum actum liberam delectationis dicto casu quo diutius in hac vita mortali relinquet, sane si ipse me conveniret, elevaretque

ad

ad amorē beatificū dilectnis actus n. est liber tt perderet occasionaliter ab illo alio actu dilectnis quē ego libere elicuissē si p̄aentius a Deo n. fuissē, ac vlre beatifica detrat' ad amandū Deū sicut q° ille actus q futurus fuisset liber ac meritorius, si ego illū elicuissē, put reipsa elicuissem. si ergo Deus ēē p̄videns n. me p̄venisset nullū deriuat libertā in actū dilectnis beatificæ quem loco illius alterius elicio; ita in proposito.

Addit qd si Deus p̄videns sub cdit° me ēē opaturum libere sub his cir̄stijs me nestaret sub ēēd, alias n. nestaterus, certe n. oparet libere; q° qd Deus decernat abte opatē q.a p̄viset me opaturū libere, n. facit qd operer libere sub decreto abto, n. ñ sub illo vt diceum p̄visio ex vaquū libere me opaturū ita vt p̄im remere opstū p̄tinsento ad antecedtē futuritis sub cdit°. Mitto alia qz in maa de p̄finitbus Deo dante dicemus.

Dices si Deus n. applicaret suā opoā ad execut° opat° decreta nec vellet occurrere cū nra volte certe n. inferretur opat° ex decreto abto et resolutorio q̄uis duraret et extaret q° signū clarū e. qd decretū ipsū n. cogit volē ad opatē nec auferre libertē nisi ponat mediū aliud auferens, ac pinde n. e. vrū qd hic hactenus dixi nre decretū rae sui et nullo alio medio attento auferre libertē fm q° decretū illu absum e. violator libertatis qd mediū eiusdē ponit t eiusdē ēēā destructiuū libertatis.

R. 1° eō argto iuinci p̄motē n. tollere libertē. Prr qa si Deus n. applicaret suā opoā nec decerneret occurrere cum volte. volta n. oparet tt pmot° duraret; q° n. infert p̄moto opatē rae sui p̄cisse sed rae alterius, atq a eo nec rae sui detrat et nestat atq idee saluanti nb libertas cū p̄mote qd saltū in nris p̄ijs, et sentia autorū p̄zedentis solutionis.

R.

R. 2°: ad videri sainei decretū abtū, n: fore abtū ex se, cū ex se pstitte n: hat inferre opationes sed sub sdite si addit pr ipsa applata et pparata ad concurrend cū volte et exequ opates decreta. ~.~/

R. 3° q̄ procedere suppositis alijs requisitis ad opate q̄ ex se n: hent vim inferendi illas nec flectendi volte infaliter potius ad unā partem q̄ aliā, et rebus sic suppositis procedunt argta facta, alias n: eet locus q̄ et in his retinemus liberte everti q̄a posito gratie decreto abto et resolutorio sup q̄a sufficiunt et requirunt ad opate q̄cuis nil eorū hat vim infaliter determinandi, decretū ipsū absq alio medio infalizante tollet liberte q̄a anter et ex se reddit unū extremū sc: impossile et oppositū alterū nriū.

SECT: 9a

3a solto ex eo q̄d qit dari certū decreti abtū spathis cū libte

Deniq alij decretorū abtorū amatores q̄d q̄as invenerunt cū q̄ putant conciliari pe libert. sic discurrunt cū Deus optime noverit eund effū pe ducendum libere procedere a nra volte et nrio q̄ dubitet sic pro certe Deus decernere hic effus ēē ponendus a mea volte resolutoria neq patiar illud n: poni ginus tn ēē offeram media et requisita ad libere opand, et si operetur n: eē nestato, si vo retirat et opari renuat cogā ad opand et applicabo mediū ēē nestans.

Hoc decretū ē abtū ēa effū cū illud resolutoriē Deus decernat et ēē independenter a sdito, ē tn discriminatū et n: abtū ēa mdū libertatis et nestatis, q̄ neq abtē decernit q̄ fiat libere neq q̄ abtē fiat nrio, sed relinq voltate liberem ut ponat libere si velit vi requisitis ad libere opand et tn decernit sub sdite

nestte

necess. si voltas noluerit libere operari.

Ex hac dna desumitur 3a solut. dari pr decretu abtam qd cohæreat cu nra libertate. q. in hoc residere poterit effa auxilij in actu 1o. Pr 2qtia q. ex eo reijcebat 2tatio effti p decretum abtu q. hoc tollebat liberte. Ans ostendit q. decretu pne expli catu e abtu vt bixu e et n tollit liberte cu n cogat volte ad operand nrio, sed integru ei relinquat 2tu priora media sibi velit et sic decernat nestas ex supp. qd nolit prioribus medijs n. nestantibus vti.

Video nnullis huius provinciæ magistris ingeniosis et doctis max. arrisisse hoc gnus decreti, ad saluand effas da volis absq pBiudicio libertatis; sed vt meas fatear imbecillites ingenij q exiguit nunq mihi placere pruit, neq arbitror re cu tali q decretoru reiliare nra liberte, quod rais infra subijciendis ostens.

1a anteqs voltas qdqs operet, et antea ad oem 2tum libertatis datur hoc decretu abtu operatnis, et disiunctiue e. media sed cu tali decreto negt voltas iungere negtes operatnis q ante oe 2tu libertatis siue e. operates, siue e. priora media n nestantia hic aliqd cu qp negs iungere negtes operis: q. n operat libere. Pr 2qtia. Tunc voltas n operat libere qdo ante oe 2tu libertatis siue e. operates, siue e. media hic aliqd cu qp negs iungere negte operatnis, q. de rae libertatis est pota ad iungend actu et negte actus cu oibus qd os antunt 2tu libertatis.

2a q. hac 2qtia e infalis Deus decreuit (hoc gne decreti abti) operates ponend: q. operat ponetur (alias n. esset abtu et resolutoriu de operate) atque ans n e in potestate libera voluntatis cu Deus illud hat ex mero suo beneplacito et antea ad oe 2tum libertis, q. neq 2qns. Pr 2qtia q. in illius potestate n e 2qns in cuius potestate n e ans vt supp dictu est.

3a q. . . . . qa andunt et libertes n tollant pr voltas resistere, sed decretu illud andit, et ei voltas n. pt resistere, q. decretu illud libertes tollit. Mi: quoad nec pre adarij dant, et ex eo

patet

patet q^a Deus hic illud decretu independenter a volte: Datas potentiae est q^a volti Dei alta et resolucione neq resisti, si n. est pot resistere n. esse alta et effi. Ma: prq q^a n. pot resistere n. est expedita ad vtramq extremu contris

4^a implat in his e qd ex vi illius decreti Deus statuat volte cu oibus qe requirunt ad opand libere, qd sub ijs qe suffi ciunt vt operet vno; q^o posito tale decreto neqt operari libera. Patet cqsia q^a si pot max^e q^a prius statuenda esse sub ijs, sub qbus operari pot libere. ant pr q^a vnu ex requisitis vt operet libere e. nq dete aliqd antes inferens opat^e, et infallibiter determinans ad illud, sed hoc requisitu n. pt hic. voltas stante illo decreto, eam ipsa decretu sit aliqd antes inferens opat^e: q^o

5^a q^a si n. obstante tale decreto voltas libere opat q^o eo stante pt p suo arbitrio ponere negat^e opatis (si n. n. pt) quinit tm pt ponere opat^e, atq ideo carere libert^e ad neg^e illius qe e extremu cqdictoria; ponat q^o q^a posti posito in eo nullu sequi inconveniens. Dices n. pt stante eo decreto ponere negatne opatis pt tn n. ponere opatne ex vi mediorm n. resistantiu. Da q^a hoc ep e. hic libert^e c^a opare, sed c^a media qbus poni pt opat^e, non n e liberu abte et simpliter n. ponere opatne, sed tm e liberu ponere ex vi horum mediorm, et n. ponere ex vi illorum qd e. tm hic libert^e c^a media n. c^a ipsa opat^e.

Quod sic. vrget si posito tali relinqr in volte libertas c^a vtraq pte cqdic: et n. restat ad opat^e, faciat voltas qd-qd pt c^a negtnis potet^e, nunqd illa ponet? si affirmas q^o cqa net cu tuo decreto resolutorie neg^e opatnis qd fieri pe negas, alias frustraret decretu t n. esse resolutoriu, si negas; q^o voltas n. pt ponere neg^e siqd^o facit qdqd c^a illa potuit et n. potuit; atq ideo n. hic libert^e cqdic: qd e. pota ad vtramq cqdic. sed restat cu tm ei relinquat pota ad vnam.

6^a posito illo decreto e impossib neg^e opatis; q^o posito illo

illo voltas nino opat. patet sequela qa opo unu extremu est impole 3a dec. e. nnu. Ans ostendo. qa empole e. ponere cu illo decreto negtem opatnis sponeret a. si illo posito negtem poneret. Hs qa si libertas stat in hoc qd voltas pit tollere decretu quius n. pit tollere opates stante decreto; t. in hoc qd pit cu decreto ponere opatnis negtne: in neutro datur libertas. qo nulla libertas dat in volte admisso hujusmodi decreto resolutorio. Pr mi: quoad 1orem ptem qa pterqi qd ee ia libertas tm in ea et n. opatnis in se decretu illud n. datur dependenter a mea libert. sed oo independenter ab illa, et anter ad usu illius mihi a. n. e. liberu qd supponit ante mea libert. Quoad poste riore etia qa ea copulato e. empolis et n. dat libertas ad faciend empole.

7a ad ponend negte opatnis decretu, tollend e. decretu; qo cu n. e. liberu tollere decretu n. e. liberu ponere negtes opatnis atq n. dabit libertas ca utruq extremum sed erit empole illa here. Patet sequela qe cu si empolia media nna ad fine e. empolis secutio finis. Ans pr qa durante decreto e. empole n. ponere opat, sigds sit nrias snexe cu illa et pterea qa si adhuc eo durante, et n. sublato pit poni negto opatnis decretu pit frustrari qd oo implac atq ve cetera argta pterea oia qe fecimus pa decretu absu oppositu sece s. hic instaurare pt n. minori vi.

Sect. 10.

Aliqua colliguntur et nnulla notantur.

Ex hactenus dictis colligr 1o ea enuatio solutnem quae desumitur ex natura superioris decreti, cu ois

ostenderimus

ostendimus tollere libertatem non potest in eo sistere effa auxilij qd illam debet relinquere indomnem, atq ideo stat n minus longe ee a Vitate varia sentiam recurrendo ad hoc genus decreti, qs ad alia genera, praeterquam qd n. ex eo qd aliquid n. tollat libertatem debet statim sistere in illa effa. Tm enim evincitur non habere locum in eo euentu unam ex rationibus a nobis factis viz: illam qs desumpsimus ex libertate, sed cum non illam solam fecerimus, sed et plures alias, adhuc rae earum sistet nra sctio quae vt eo euertat parum refert unam rae euellere et opus est vt euellantur omnes, qre solutio ans n. e. adeqa.

2° Colligitur in senta admittente hoc decretum ad oia opera bona, aut statuente effas auxilij, o illud n. ee facile ostendi qd oes praedestinati stequantur beatitudines ex meritis et qd libere operentur saltes et actus virtutum quos videmus exercere, vt apparet libere. Et qa si Deus tm decretum absolutum et resolutorium quo decreuit illorum beatitudinem ex bona opera, et postea offert media non nessantia, adhuturas nessantia si prioribus n. vtantur, cum n. stet oes illos fuisse prioribus medijs n. stat libere fuisse operatos aut n. nessatos, atq ideo n. stat beatitudinem obtinuisse ex meritis qd plane absonum est et a doctrina Catholica alienum.

Imo ex dictis aduersus huiusmi decretum colligere si nullum fuisse praedestinatum ex meritis qa eum nullus operatus fuerit libere sub hoc decreto, et semper bona opera fuerint facta sub illo, oia bona opera erunt facta sine libertate et consequenter sine merito quod omnino pendet a libertate.

At nota 1° Longe diuersum esse hoc decretum a praecedente: decerno dare voluntati Petri

omnia

omnia requisita ad libere operandū et si pro suo arbitrio se determinaverit ad ponendam opera- tionē nihil ulterius decernat quod libertatē tollat aut necessitatē inducat, si autem non se determi- naverit decernat applicare media necessitantia; quæ ad operationem necessario cogant et libertatē evertant: Nam hoc decreto non fertur absolute ad operationem antecedenter ad determinationem vo- luntatis circa non operationem ex vi priorum mediorum sed sub conditione quod voluntas non se determinet ex vi eorum ad libere operandam. Illud vero absoluto et resolutorio modo decernit operationem omnino ponendam quamvis non de- cernat absolute quod ponatur ex vi horum vel illorū mediorū, ex vi indifferentium, aut ex vi necessitantium./

Unde primum decretum de quo hactenus ante positam vel praeusam non operationem ex vi priorū mediorū est sufficiens antecedens ad colligen- dam operationem et illam infert ratione sui. At posterius decretum qd nuper proposuimus non sic quia cum non decernat prius operationem abso- lute et resolutorie sed sub conditione quod voluntas nolit operari libere ex vi priorum mediorum non infert ratione sui operationem ante positionē conditionis, sed post illam. Si enim poneretur li- bere opatatio ex vi auxilij sufficientis non inferret

ex vi decreti

ex vi decreti q^d n. adsint ea deponenter a quibus et non aliter debebat inferri.

Unde colligo non aliter inferri ex hoc nostro decreto necessitatem nostrae voluntati inferendam atque infertur operatio libera ex decreto conditionato de operatione si voluntas se determinaverit, nam sicut hoc decretu conditionatu pendet a nostra determinatione ut ponat atq inferat operationẽ, ita illud pendet a negatione eiusdem ad ponendaṁ et inferendam necessitatem. seu necessitandum. In autem facta suppositione qd voluntas n. se determinet ex vi priorũ mediorũ necessitetur immediate per aliud decretum quod exequatur media necessitantia vel non? sed qu^{stio} s^{di} ditionati id praestet ex se pendet ex decendis in mat^a de d^a volt^e et praefinitionibus. ac pro re p^{te} senti parũ refert an hoc vel illo modo dicant res evenire.

Nota 2°: hoc decretu qd adarij excogitarunt ad salvanda infallit^e d^o voluntatis minime ee adid nriũ, nam ut Deus infallibiliter sequat quod vult non opus e ea resolutione antecedenter decernere, sed satis est qd decernat dare auxilia sufficientia in illis circumstiijs in quibus praevidet voluntatẽ consensuram et operaturaṁ paratus eam illa

concurrere

concurrere si ipsa velet, ita ut per Deus non licet quo minus operet, eo enim ipso qd in illis ita det erit infallibile quod voluntas operetur. Si ergo ita suaviter potest Deus res disponere et finem infalibiliter consequi quid opus est recurrere ad ferreas illas intentiones et decreta adamantina, libertati parum apta et minime contentanea? Quæ voluntatem determinant, et ad unum ligent antecedenter, ut visum est? Certe Deo, et modo perfectissimo operandi illius sufficentissima sunt decreta conditionata, neque enim ad perfectum modum operandi Dei pertinere sunt decreta quæ libertatem creaturarum auertant et modum naturales operandi illarum euertant, sed de his plura in mea de Definitionibus, si Deus permittat suo tempore dicemus./

Quæstº XIª.

Quæstio XI.ª

Ppria sent.ª de eff.ª aux.ʸ legit.ᵉ describit.ʳ et p.ᵒ

Sect.º I.ª

Aliqua n̄rio præmittenda ad Solutionem.

Hactenus q̄si evaginato gladio aliis intecuti sum.ˢ hunc cedendo illum vulnerando, et reliqos ad capiend fugam cogendo nunc arrepto clypeo in deffens.ᵉ ppriæ sent.ᵉ vires n̄ras vertimus. Cæterum prius q̄ illas exponamus nonnulla inter receptā pmittenda, sine q̄bus vix capiemus agreg illigemus cū tn̄ oportet vo capi et recte illigi.

1.ᵒ ut agens agat debere ēē maiorē illi.ᵘ activit.ᵉ q̄ resist.ᵉ ex pte tri seu passi. Patet hoc ex dictis lib. 1.ᵒ Grat.ᵉ ubi, ostendimus act.ᵉˢ debere p̄venire a ppot.ᵉ maioris virtutis .1. ab agente cuius activitas sit maior q̄ resist.ᵃ ex pte tri d passi, sive q.ᵃ passū n. resistit, sive q.ᵃ resistat n. tm̄ resistit q̄tm agens potest agere, cuius ea ē rāo q.ᵃ si agens agit n. obstante resist.ᵃ: q.ᵒ illas sua activit.ᵉ superat ac vincit. atq̄ ideo activitas agentis maior et pōrr fuit. si a: resist.ᵃ tanta et a fortiori si sit maior) q̄ta activitas agentis agens n. opabitr seu impediatur opat.ᵒ, q.ᵃ eo q̄d n. impediat et agens agat requiritur resist.ᵉ fuisse minorē (sicq̄d victa fuit) et activit.ᵉ fuisse maiorē (sicq̄d vicit) unde n. satis activit.ᵉ ēē æqlem resist.ᵃ ut fiat opat.ᵒ satis vo est resist.ᵃ ēē æqlē activit.ᵉ ut impediatur opat.ᵒ, nec reqr q̄d sit maior, nā in resist.ᵃ n. superari aut vinci ab agente superare ac vincere est. sicut in iudicialibus reū n. vinci ab actore, absolvi eo vincere actorem est x.ᵃ legē extat 25 ff. de reiv fiscii leg: actor. 23 C. de pbationibus cᵉ. inter dilectos de fide instrum., ca-

put

pter finale de cura curando pluribus testibus est nri regni probata.

2° cāā quer. superat resista et n. desunt alia reqsita nrio pdire in actus 2os et ponere opates; ita ut haec sit in: nria superat resista, illiatae activitas e maior: g° operatur. Rao e q^a cāā nria operates tm ptt impedire t destrue aliqs reqsiti vel resista ex pte passi, haec qdo e minor impedire n. pt nas eo qd impediat n. e minor seu n. vincatur nec superetur sed vincat ac superet; g° si n. desit aliqd reqsitus et resista e minor neste e ponat opates.

3° cand activites cu maiore et minore spu diversas et inaeqlis resistiaras atq ideo spu unius nrio aut infallit inferre opatnes, n. sic spu alterius. Patet q^a activitas caloris ut 4 n. q. maior e resista frigidtis ut unius minor ut resista frigidtis ut 8. Unde pugnante calore ut 4 cu frigidte ut unius vincit et introducet calores in subto, pugnante vo cu frigidte ut 8 n. vincet sed vincitur nec introducet calores a se pducts.

4° eas ee indriaas agentis liberi ab agente qd liberum n. semper tm resistit in actu 2° qtm ptt q^a n. impedet totas suas virtutes ut opponatur agenti, sicut n aliqdo p sua liberte n tm agit qtm ptt, nec abte agit qdo abte ptt, ita aliqd n tm resistit qtm, nec abte resistit qdo abte ptt. at agens nrius cu n. heat dominiu in suas actes sicut semper agit qtm hic et nunc ptt totasq activites impendit, ita semper resistit qtm hic et nunc ptt totasq vim resistendi impendit.

Unde stare ptt qd aliqd super resistas actuales qo de facto ponit agens liberu n. tn potiales atq ideo agens liberu sponte patiatur vinci ab eo qd ptt vincere q^a p sua liberte n. vult tm resistere qtm ptt nec eas resistas adhibet q° si adhiberet

bceret ut sic n. vinceret sed vinceret. quorum ex sit dici qd vincens resistentiam actualem agentis liberi, sit plusq agens liberus resistit n. poterit dici qd abic plus sit q agens liberus q in 1ª locutione spatio activitas vincentis cum actuali resistª agentis liberi q superat. et 2ª vo spatur activitas, n. cum actli resistª sed cum pôa agentis liberi ad resistendum q pôm n. superat, sed ab ea superatur in casu dicto.

5º activitatem agentis stui in rôe victricis et illaturæ operationis p carentiam resistentiæ (aut totalem qª nulla datur, aut partialem, qª sed aliqª detur e. minor q agentis activitas) n. ita ut stuatur p talem carentiam resistentiæ tanq p titulum effectricem qa operetur et vincat, sed tanq p qd requisitum ut vincat, sine eo n. requisito nec operaretur nec vinceret.

6º. activitatem maiorem resistª. de ogruam i. vo proportionatam et idoneam ad ponendum de facto seq infalliter operationem. minorem vo resistª. de inogruam improportionatam et n. idoneam ad ponendum de facto certo et infalliter operationes. Rão e qª ogrua dr, qd tale est, qle exigitur; inogruam vo. qd n. tale est, qle exigitur; at exigitur maior activitas, q resistª. ut de facto ponatur certo et infalliter opatio gº qd sic datur activitas, e. ogrua, qdo aliter inogrua.

SECTº 2ª

Novus et legitimus modus explandi auxw effx.

Iam diu meditati sumus novum quendam, at verum, conformem doctrinæ societis, facilem, et clarum modum declarandi effas di auxii, qo mire sponitur infallitas cum libertate, at utraque locutiones salvæ graq: salvanti tertia form: et P. P. plusqs meridiana luce clarent; atq demum (ut omittam alia) certio prædeterminationis arbitrij a libertas suavissime recedant. faxit Deus ut explamus sicut

cogitavimus

cogitauemus.

Stio q^r aux^o tunc sit eff^x qdo activitas illius hic pport^e maioris inæqltis n. in ord^e ad totam resist^a q^a voltas pt ponere sd in ord^e ad minorē q^a de facto ponit, hoc e. qdo illius vis et activitas maior e. q^a actlis resist^a voltis huic q voltas nil resistit huic q^a n. tm qtm aux^o pt) minor tn pda ad resistend. Rao e. q^a cu aux^o sit ex^a nra n. pt suspendi illius opat^o nisi id p defectu alicuius qd n. deest supponimus d p maiorem resist^a q^o sua activit^e negat vincere; q^o si n. talis sit resist^a sed l nulla aut minor n. erit vnde suspendatur illius opat^o, sed aux^o inferet infalliter opat^e.

Hinc fit n. tm aux^o ee eff^x qdo hic pport^e maioris inæqltis cu resist^a actuali voltis eo qd illius activitas sit maior, q^o actualis resist^a, sed ideo dici, et ee eff^x q^a hit talem pport^e, seu q^a activitas illius supat resist^as. Vnde sicut vt heat talem pport^e, et superet, debent occurrere duo, et qd aux^o heat talem, ac tantā activit^e, et qd n. sit tanta seu æqlis resist^a ex pte voltis aux^o dicitur eff^x n. tm p suā intēā vrtutem, sed et p caret^a æqlis resist^a ex pte voltis. Et hoc tenetur in illis pplus 3^a et 4^a qas demente et nbe loc. exhibuimus fand. Madu: die 15 Maij Anno Dom: 15 9: tanq ia in qo a PP Dominicanis dissentiebamus et Rstant sed aux^o eff^x t ex se heat vis mouendi volt^e n. tn a se solo e. cplete eff^x sed nrio includit cius ad libert^e voltis (minis resistentis vt ego expko) ad suas eff^as cpletas et cquit^e. Non q^a caret^a eurmi sit vtus p q aux^o vincet, opatur, et pducit opat^e, habet n p suā entit^e et vim intēā exercet, et pstat, qdo pstantur sed q^a supponitur vt opetur et vincat quemadmodu ab oppoa hipponis n. repta e. pte creaturarū vt pio illas abte pducera et de facto pducat q eius vtus p q de se e. potens de factoq pducat se teneat intēe ex pte Dei.

Fit

Sit praeterea aux^um effx de cgradu ut voltas certo et infalliter operetur, seu certo ponat actu opatem. Patet ex iam suppositis qa ut eam nria certo et infalliter ponat opatem nil congruentius q Mas ponere et ostuere ubi heat pprat maioris inaeglis i. ubi Mus activitas sit maior q resistia qo si aux^um effx e cam nria ubi hi pprate maioris inaeglis eo qd resistia voltis e minor cgruum e ad certo et infalliter ponend opate.

Nec aux^um effx seu cgruum utq infert certo opate sed physica et Metca certe: ita ut haec cqtia sit physice et Metce nria. Aux^um e effx, seu cgruum! qo datur opatio. qa haec et physice et Metce nria activitas aux^ii e maior q resistia actualis ad opate; qo si catera reqsita n. desint, datur opatio, cum qo id sit de aux^ii cgruum seu effx atq Mus activitas superare actlem resistias ad opand, n. minus physice et Metce erit infallibilis 1a cqtia q 2a.

Quod si aux^as Mud dr effx qd e cgruum Mus efficacia fralissime stistet in cgruitate esti de cgruum stistit, ut dixi, in pprate maioris inaeglis, seu in hoc qd Mus Vtus activa excedat deblet resistas voltis cgruitas stistet in tali excessu, et pprate maioris inaeglis.

Hinc colliges cgruite de enti aux^ii, qd dr effx, ptum intrd, et ptum extrd. qa pprate maioris inaeglis, in qua stistit cgruitas, importat duo, et qd Vtus activa sit tanta, et qd resista actualis n. sit tanta, sed l nulla l minor. Ex his duobus totum Vtutis activa ex aux^o intrm, caria vo aeglis resistia, e illi extra.

Vellem tn aduertas qd si cedamus negate seu carentiam aeglis resistiae e qd extrm enti aux^ii, qd denoatur effx; tentem tn de intrm ipsi efficacia, seu huic qd e aux^um de effx, admodum, qo dixi, actum ostrii verum a hoc, qd rentet obiw. et qd obiw ita sit; at qd obiw etia sit, de qd extrm enti actus, q denoatr qus

q'eius

q'uis sit intera ipsi viti aut huic qd e. actio ex vu. et tota viuo, seu sfraes ee ptim catea, et ptim intea actui.

Modo preterea eand entd auxij qa e. effx potuisse ee ineffx et vice vsa. Pr qa cu entes auxij ee effee stet in hoc, qd excedat actlis resistd liberas voltis, si voltas p sua liberte, vt ptest, adhiberet maiore nixu et conatul resistendo auxu eet ineffx: si vo minore eet effx.

Ex hac radice nascitur qd id auxu, aliudue cglis mentura, et actiuits, collatu eed hoi (et a fatioi dotes) in his circumstijs sit sgruus et effx infallibili certo inferens opares, collatu vo in alijs, sit insgruu et ineffx, certo et infallibr inferens nego optatis, n. stingit in his circumstijs eratus hoe et male affectu plus resistere q in alijs, atq ideo auxu qd sgruit in illis vbi minus resistit, n. sgruit in alijs vbi plus resistit. quocirca sapientisso Deus proscens qta futura sit nra voltis resista si in talibus aut talibus circumstijs vocetur hac mentura auxij n. vocat in his vbi sit futura ee maiore resista, qdo valt infallibr poni sceses, seu opares, sed in alijs, vbi sit futuras ee minore, et sic vocat qdo et qomo, et qomo scit sgruere vt vocantes n. respuat, sicut loqr Aug. infra referendus.

Ead rae, seruata pporte, exponi debet auxu ineffx et inefficacia illius, etenim si auxu effx e. sgruu, ineffx e. insgruu. si effx ideo e. tale, qa sit sgraites, ineffx ex tale, qa sit insgruites. si sgruitas auxij stitit in hoc qd actiuitas excedat resistd voltis; insgruitas stitit in hoc: qd n. illas excedat, sed excedatur ab illa. si carta cglis resista e. intea effcea et extea ent auxij qd denotatur effx, resista minor, aut carta resista vt minimu cglis, e. intea ineffcea, et extea ent auxij, qd denotatur, ineffx. Ac deniq sicut e. Physice et metee nra hac sqra, auxu e. effx seu sgruu; qo datur opare: ita et hac auxu e. ineffx. seu insgruu: qo n. datur oparo.

Ex

Ex dedi meā mentem quamvis ex extra dori latius patebat, et q'uis hæc nra explat°, a nullo, q viderim exprimatur, e valdē cōformis Dræ Socit.s ut lec.e 8 videbimus. et et gravissm.ū DD, q effas stitere in cōquit.e, hto ēpe ad locū, Personam, tpus, et alias circumstās, ex qā cōquit.es dicunt leq opat.e, ita inter alios Macharencas dis: 3ª de hac in 3ª pte disputatnis, n° 1°, et 1ª pte n° 6 et 8. Petrus a S. Joseph de laavi sedcōa dis: 2ª lect.e 4 et dis: 6 lec: 1ª n° 3 Bablo. Montens in suis dis: Theol: dis: 6 c. 5. Vla porro aute.

SECT: 5.ª

Probatur ex Patribus nostra sentia.

Habeo a sent.a q descripsi, et vetust.s arbitror, Mysteria S. PP sentia, nam inprimis illa videtur tradere S. Chry: Ho: 65 in Mat. ubi ingrens cur Pater familias n. oēs operarios eadē hora cōduxerit ad Vineas alij mane alij 3ª alij 6ª alij nona, alij 11ª hora vocantur qª tunc obtemperaturi erant. qd et Plus apte segerait dicens qdo a: visū e Deo segregavit me ab utero matris meæ qd a: ei visū est: quando certe obtemperaturus eram; nam ipse a 1ºs ab incunabulis voluisset. sed qª ipsū renixurū sciebat, tunc voluit, cū ānū ipsius penetratura vocat.e n. ignorabat. serio eūcta perde. sed priorum illa sed qª illū renixurū sciebat, (non vocavit) tunc voluit cū ānū ipsius penetratura vocat.e n. ignorabat, qsi diceret, cū illū sciebat n. renixurū ori. Deo vocat.e victurū vocavit et n. vocavit, qdo sciebat renixurā et vocat.e n. victurū. Silia hic Hom: 21 ubi ait Xpūs vocasse Aplos qq tpre obtemperaturos sciebat (et n. restituros) et ppterea n. vocasse Matthæū hoc cū Petro et Joē, tunc qdo miraculorū fama promitui minime elucturū, (at-

tende.

sende carum resist.ae, seu relutantiae) videbat

2.o S. Aug. lib. 2.o ad Simpl: sic p re xra apostolus ait illi n electi q congruenter vocati, illi a. q n. congruebant, neq obtemperabantur vocatui n. electi, q.a n. secuti q'uis vocati. Inferius. non volentis neq currentis, sed miserentis e Dei, q hoc mo vocauit, quomodo aptum erat eis q secuti sc vocatd, nas cuj.9 miseretur, sic eum vocat quomodo scit ei congruere, ut vocantem n. respuat. Vides Aug. totam vim ea efficacia gratia vocatur ad hoc reducere, qd congrua sit eis q secuti sc vocat; atq ex hoc consequit ... qd ho. vocantem n. respuat? ostensum a. e ... tm aptam ee et congruere ut vocantem n. respuat qae superat volis resistas seu qae datur qdo ho n. tm resistet qm vis actiua gr.e ... superare.

Et id dixe adhaeret lib: de Praedest. SS c.o 6.o multi audiant Vbum Veritis, sed alij credunt, alij contradicunt, volunt q.o isti, nolunt a: illi: qs hoc ignorat? sed cum alijs praeparetur voltas, alijs n. praeparetur: discernend e qd veniat de misericordia, qd de iudicio. Quasi diceret alij ideo n. credunt q.a contradicunt et nimis resistunt et propter iustum Dei iudicium n. praeparatur eorum voltas immissa vberiori gr.a, qae resistas superet et volti congruat, collata ... eadem gr.a, in alijs circumstijs vbi resist.ae et contradic. vel minor tandemq gr.ae cederet. Alij vo, ideo credunt, q.a n. contradicunt, et ideo n. contradicunt, q.a propter misericordiam praeparatur eorum voltas immissa gr.a potentiori, qae resist.am vincat, et volti congruat, aut immissa eadem in alijs circumstijs in qbs n. e futura tanta resist.a sed l minor l nulla.

3.o S. Prosper lib. 2.o de vocat.e gentium c.o 23.o, alias 8 ita loqr, sicut a. circa maiores, praeter illam gnales gr.as partis atq occultius oium hom corda pulsantes, excellentiori opera, largiori munere, potentiore Vtute, vocat.o specialis exercetr. Et n. S. Prosp: speciales vocat.e, 1. effic.e in eo agnoscit, qd potentiores

tine hæc Virtutem, potentiore Vtute, potentiori, inqs, nra resista et relucta; atq in hoc qd grd eiusmi nobis 2ferat, qa nra resista e minor, et ipsa poor agnoscit, vt ve, speale donu et beneficiu qd denotant illa vba largitiori munere.

Mitto qd alij eid nra sentia haud obscure fauent. et videtur indicari a s. pag: Zachariæ 1o ~~Ezechiel~~. conuertimini ad me, et ego conuertar ad vos. qi prius requirat ex pte hois conuersio ad Deu, p a resistdo cessatam, vt deinde Deus conuertat ad hoes, p grã efficacia. et Prouerb: 1o quia vocaui, et renuistis ~~&c~~ ego quoq in interitu vestro ridebo. qi diceret mea grã adfuit, de se sufficiens ad inferend opat, si vestra maior resista, vim illius n impediret; et qa resistendo impediuistis, ipsa hic effu relicta est, vosq in interitu festinatis, in qo ridebo, qa vestra insania et summa ingratitudo ista digna est.

SECTo 4a

Eadem Sententia raibus 2firmatur.

1a rao: effa auxi e id speciale p qd auxs efficax dingr ab ineffa; sed speale p quod auxiliu effu dingr ab effa e 2gruitas, seu pporo maioris inaeqltis qua fit vt maior sit effa auxi qo resista voltis; qo effua auxi e ea 2gruitas seu pporo maioris inaeqlis. Ma. videtur certa. mi pr qa dingr p id speale qo voltas, qi adigitur vt reipsa opetr pducta a 2gruite seu ppore voltas qi adigitur vt reipsa operetur, sequitr ex eo qd auxs sit maioris 2actiuitatis et vicat voltis resista, manet voltas, qi adducta sit reipsa ponend opatd.

2a effa auxilij 2stituenda e in eo qd n pugnet cu libertate, sed ea integra et vndequaq infallibr infert o.

patnd

patnes, talis e nra sgruitas, qº in pscita sgruit^e efficacia and istuenda est. Mi: p^a quond p^s ptem q^a n lædit libertatem qd n ponit effũ independenter ab ipsa seu qd n hi maiorem vim agendi q^a in volt^e ad resistend, pdicta sgruitas non ponit effũ independenter a nra libert^e cũ eat^o ponit qmus voltas p suo libito n resistit qũ poterat, sed l minus l nil, etem n e maior vis in grª qæ di sgrua qº in volt^e ad resistend q^a qs voltas, si volit, se oponere gratiæ, et illas resistendo vincere faciendo ne sicat effũ, sed cũ negt^e opatnis copuletur, et qũis grª sgrua excedat resist^as qº de facto ponit voltas, n excedit qº p sua libert^e qu ponere puit n ponere, maiores qæ pualeret adversus gratiã.

Quoad posteriorẽ est p^r q^a posito hoc anti actuitas qæ volti sferti ad opand e maior qº resist^a voltas infallitr et do certo cafertus hoc sgrui qº voltas opar vo ex dictis stat sed quod ans stinet duntaxat sgruit^e auxilij vo a nobis exponitur; qº sgruitas auxilij vo a nobis exponitur infallibr infert opare.

3^a aux^m sgruit, seu ea sgruit^e effectus n e psiuste suffens nec ineff^x; qº e eff^x. Sqtia patet q^a de aux^m reducitur ad psiuste suffens eff^x et ineff^x et quadvis aliud e fictitiu. Ans p^r q^a qd e psiuste suffens sfertur vibus et e carens vo sed sine opat^e sgrua a n datur vib^a vo expert^a stat ut hug. qº n e psiuste suffens, deinde n e ineff^x; q^a ineff^x emportat caren^s opatnis sgrua a n importat caren^s opatnis sed ipsa opare; si qº aux^m sgruum e eff^x illa sgruitas erit efficacia vo dictum supra.

4^a posita psiuste sgruit^e, a nobis exposita, in aux^o aux^m e eff^x et ea psiuste ablata n e eff^x sed mere suffens et ineff^x; qº sgruitas e eff^a et p sgruit^e stuitur in rõe effus. Sqtia e clara q^a in stistit ea cõe qo psiuste ablato

ablato aufertur, et qp praevisso posito ponatur. Ans gr. qui ponatur illa nra sententia aux.io sortitur infallibiliter effum et differt a suffenti et ineffie aux.us a: qd infalliter sortitur effum et differt a sufficienti et ineffi e: effa, ut manif est. Deinde si auferatur praevisso congruitas aufertur qd vis ae tua aux.ii superet et vincat volbis resistas atq ideo tollitur qd sortiatr tqq hic neqr poni nisi vincatur resista voltis, etiã tolletur qd differat ab aux.o sufficienti; q.o

Resa e hanc opiniõe maioris inaeglis seu congruit.ia aux.o, mo a nobis explicato, optime illustrari qp pacto effica gra discernat peccatum q cuertitur ab eo qui n. cuertitur credentem a n. credente, consentienté a n. consentiente, prædestinatus a n prædestinato et ité quã ãe suaviter, et fortiter pet eo haereie infallibilitas de prædestinatis cũ da libertate ut omittã alias n minus graves qr difficultes q.es hac nra explicate facili negotio solvendas. qr in ea opinione seu congruite consistenda effa. Adde qd post alias sententias defutatas sola nra supe amplectenda.

SECT.o: 5.a

Ulterior confrat. ex locutb.s Scrip: Con: et Patrũ

Quamvis nra sententia nil aliud haberet in sui confrat.o nisi rigorosé et cũ magna proprietate salvare locut.es Scrip.a Con. et Patrũ, qui aliar dare ut hunc liberti adversae videntur satis forent ut illas amplecteremus, etiã illa sent.a tenenda e qui est conformis Scrip.ae Con: et S. PP. qq q̃une et rigorosé salvat eorũ dicta et locut.es, volli quã consistit effica aux.ii in proport.e maioris inaeglis seu in congruit.e explicata, s.o ha tenenda e sent.a. Ma: theologis familiaris. confra te- net m: gr. discurrendo p solemniores in hac mãa Scrip-

locut.es

aes loquutnes

1.ª locut.^o Sac: Scrip.^a qae loqns de Aux.^o gr.^a eff.^is nunc ait nos trahi a Patre ut Joan: 6.º nemo pōt venire ad me nisi Pater q misit me traxerit eū. nunc Deū facere ut in p̄ceptis eius ambulemus. ut Ezec: 36 Spūs meū ponā in medio vestri et faciā ut in p̄ceptis meis ambuletis et operemini &c. nunc Deū operari in nobis velle et p̄ficere. Philipp. 2.º Deus ē q operatur in nobis velle et p̄ficere. nunc auferre a nobis cor lapideū et ponere cor carneū ut Ezech: auferā a vobis cor lapideū de carne vestra, et dabo vobis cor carneū. cuius tenoris et alia

Haec tā veriss.^a dicuntur in n̄ra sent.^a, q verum ē re-nitentem trahi a virtute cuius resistiā superat, et eā facere ut ambulemus et operemur q^a virtus imprimit cuius activitas impulsus et conatus n̄ros segnitiā et resist.^ā ad operandum vincit, et eā ētē operari in nobis velle &c q nobis vim aliq̄ tantae efficaciae immittit qae n. tnās n̄ras resist.^ā ad volend. p̄valere, sed illas reverā vincat, ac deniq eum a nobis auferre cor lapideū et ponere cor carneū q duritiē n̄ra cordis qae resistebat vincit et ad p̄tē q.^d cor nolebat ipso communi volente flectit eū n. vis et eff.^a gr.^ae maior sit ut diximus actuali n̄ra resist.^a et cordis duritia, eas vincit et vincendo nos trahit illos facit ambulare, in nis operatur velle, ab illis aufert cor lapideū (s. duritiā cordis qae resistebat) et ponit cor carneū (s. relinqt molle, docile et tractabile) depulsa ac victa prior resist.^a

2.^a locut.^o e Con: qae d aquit de gr.^a eff.^ci nunc dicit facere de malevolentib.^s benevolentes, nunc renovare, et reformare. ut loquet in Concilio Coloniensi facto: trac: de iustif.^e c.^a initiū. Iustificat.^o ex malevolentibus, benevolentes facit idq. q donat.^e Spūs s. mentē

et volt.^es

et voltes transmutantis, renouantis, et reformantis quibus
tiles alias locutes adferre. item ex alijs Son.

Sed des bene in nra dra recttes et gratis Md, nas
auxes effa cas in malevolentibus inveniat minorem resistentias
(qa tueantur et iterant malas suas voltes) q? in ipsoe.
actuutas et effa ad tollend malas voltes et ponend bonas
vincit resistes eag vista mala voltas cessat, et bona sub-
stituitur; qo fit ut q prius erant male volentes, minist-
rio et effa dta gra incipiant ee bene volentes, eorumq
voltas transfertr. (...

3o locuto e S. Th. q agentes de gra effci nume
dicunt qd ea voltas huna n tollitur sed ex mala mu-
tatur in bonas ut S. Aug: lib: de gra et libero arbitrio co 19
nune qd Deus cor regis occultissa et efficacissa potes-
tate convertet, et trahet ab indignatione ad lenitem-
tate, et ... de volte laedendi a voltes favendi. ut id Aug. lib:
2a 2as epis: Pelag: co 20 Sili mo loqdi utitur confini-
tis S. Thomas.

Quam a: recte in nra sentsa explentur patet ex
locutis Son: Collon: explatis, ead n Agentia et explaro his
adhenda est. nec te moveat qd Aug: Deus effa potesta, dii-
cit, cor regis vertere. qa aut voluit auxius hinc in te ex-
isse, cor regis vertere. qa aut voluit auxius ... in te ex-
uberantes vires, ultra sufficientes, qeis n maioris qp erat
potestas voltis regie ad resistend hi velit, (ne alias di-
camus sine libertate fuisse versus) aut locutus fuit res-
pective ad resistes q? rex de facto habuit, pote n eius ilij
efficacissa, ligd superavit, sive subiecit eo vires qdus si vol-
tas regis totam qd poterat resistendo expenderet, nec gra
ess effa, nec cor regis verteretur nas ... in gra proto
maioris inaeqltis et aequitas supdicta.

SECT. 6a

Tis

Iis quae adversus nras Sentas obijciuntur rntur.

Obijcies 1o qod cãa nrã subjicitur (quoad usu ut nonnulli dicunt) cãæ liberæ, ab illiusque aperta et coopatã pendet n infert infalliter effectu qrũis resista longe minor sit qm activitas et vis cãæ nrãe ut videtur clarũ nam si cãa libera ita subjicitur ut nil agere poso sine cãa libera, si n obstante oreelta activis suff resista cãa libera pt n agere, pt utiq impedire ne cãa nrã prumpat in actũ et ideo pt suspendere ro opatẽ; ut patet in hõĩb supmalib quorũ activites frænat, ac reprimet voltas ne prorumpant in opatẽ, atqui activitas grã subjicitur quoad usũ nrae liberæ volti a cujus coopatẽ pendet ut operir qd qrũis cãa nrã et superet resistas actualẽ volt n inferet infalit opatẽ atq ideo effa et aequitas auxij n rrstit in ppõe maioris enxgloris virtue ad resistã nrae Voltis, sed d in pmotẽ & coopatẽ d furite sdetonata, ut varie sentẽ docuere.

R. distingdo ma: n infert infalliter effectu sine dependẽ ab ipsa cãa libera, cedo ma: cu dependentã a cãa libera, nego ma: distinguo et minore; subjicitur volti ut supposita minori resistã qo ponit et n posita maiore, qo poterat n segatr opatõ nego mi: ut adhibita maiori resistã qõ e arbitrio pt, adhitoq maiori opate in oppositũ n segatur opatõ cedo mi: et nego satiã. Ut cãa nrã dicatur subjici cãa liberæ ad opanid satis e qd opari nequeat nisi dependenter ab eo qd cãa libera p sua libertẽ ponat minore resistẽ aut nullã nec opo e qd cã posita et n posita maiore qd si velis poterat, pt suspendere opatẽ et hac rõe subjicitur grã nrae volti et libertati eadq rõe ut minimũ subjiciuntur Sens de qbus suo loco.

Itemq pt nrae volti liberũ eë qd infalliter inferatur opatõ aut n inferatur; n qd pt faciere qd abiq maiori

resistã qõ

resist.a q. de facto ponit n. exferatur, sed q.a pt maiorem resist.a ponere et maiorē conatū in oppositū applicare, q. sic activitas gr.a ex supp.e cu qd non ponat maiorē resist.a sed minorē aut nullam, infallibiliter q. sequr opat.o q.a ex tali supp.e (q.a sqns est usū libert.is, vt docuē inferius) datur princip.o maioris enæglois sive gr.a ad opter eiusd effica.

Objicies 2.o: n. tm. requirit ad opatē resist.a volis, & et resist.a contrariū, praua sluetis et diffic.is operū; q.o n. satis activit. gr.a, ee maiorē resist.a volis vt infallibiter sequatur opat.o. Patet sqtia q.a poterit impediri a resist.a reliquorū, si iungat ee maiorē volū ē resist.a vinci debet vt ee ponatur opat.o.

R. dengdo sqns n. satis si aliunde n. supponantur cætera resist.a superatas recdo sqnes, si supponantur vt ante. bis supponantur nego sqtiā, q. eius sugg.a a nobis suppositū dari cā in volē activū sufficiens ad opat.e, qdo imponi tamus in qo sistit eff.a eo an. cpse qd supponatur auxiliū a sufficiens supponitur ee maioris activit.is qp sit relist.a cæterorū quæ ad opatē occurrunt, nama si e minor n. e sufficiens cum n. sufficiat minor activitas ad vincendas maiorem resist.a. Supposito vero qd cæteras resist.a superato tm expectatur mensura resist.a vt ultimatæ determinic. pit an ponenda, & n. ponenda sit opat.o, et dicemus qd si resist.a volis minor sit, cu nil amplius expectetur sunt activitas gr.e maior e omnibus resistijs atq. ideo eas vincit vietisq. infalliter in opatē erumpit triumphans, si a. resist.a volis sit maior gratia activitas impeditur et opat.o oo suspenditur.

Obj. 3.o ex nra sequ. sent.a pt accidere qd aliquis ita sit affectus vt nulla cā sequat vocat.e, nec pt Deus ill. lum vocare salva et illæsa libert.e q. q.a accidere pt qd relistat illius voltas, sed totū qd pt, et adhæat totū conatū

poīe

pote ad resistend. tunc a: nulla grᵃ ei sgruere ps, nā si detur aliqua: qª lunet resistᵃ eueniet libertᵗᵉ eā, qlᵒ sic agens resistere voltas, atq ideo erit grᵃ; cui negat voltas assistere, qāq a: minoris efficaciae n ogruit, eū heat qriortᵉ minoris in aliqbs facta sqaratᵃ ad resistᵃ volᵗᵉ.

R. negdo sbte. leglas nā ut Aug. dixit lib. 1º ad Simp. q. 2ª eā alias sic alias a: sic monestur ad fides (id de qaais alia: mea eadq res sape alio vno mo dicto moueat, alio mo dicto n moueat, qᵒ dicat defuisse Deo meā vocandi qᵈ et Ꝗsau ad eā fidem mentē applicaret voleq sianqeret in qa Iacob iustificatus est.

Ꝗtem. Si voltas nostra nostra huic vocatni toto nixu resistat sit Deus ea enfinitas alias qbus, si oferrentur rigor ille mitesceret et qais ille resistere pet de facto sua libertᵃ n resisteret aut certe n tm qm pet. et qm huic qᵈ supponimus here resistit sed alias qberat et ssentiret, hae in mea sentᵃ vim hi sqecales hoc argtus in oi soluend est. Rn. instaure sic. Si gs cuicq qᵗ qª n tollet libertᵗᵉ qt arbitriū resistere, ut ex sud: legt, sed hine legs pe. accidere qᵈ aliqs eta sit dispositus ut nulla ei sgruat vocatᵒ nec pes Deus illū suertere salua et stante libertᵉ. qᵒ n cuicq grᵃ, qa libere suertitur qūt arbitriū resisteret, minorē probo qᵃ pes accidere qᵈ cuicq resisteret, qua resistᵃ stante nec grᵃ sgruerat nec Deus illū suerterat.

Obyc 4ᵒ ex Mara: grᵃ effᵃ, ut effᵃ est, n qt resisti grᵃ a: sgrua, ut a nobis exponitur, qt resisti. qᵒ grᵃ efficacitas n stitit sgruitᵉ, ut a nobis exponitur. Ma: dicit ab oibus admetti. Mi: qr qᵃ t grᵃ eo mo sgrue qt voltas dissentire t non. si qt heatur intentiū, nā eo ipso qᵒ qt dissentire qt resistere, sicut eo ipso qᵒ dissentio resistit. si n qt euertitur libertas. Sed vrgentius ofr:

ex

ex viri prius: g.ª cum plus pot voltas resistere, q. grª quae libertem n. euerlat agere poterit resistere efficax grª seu grª vt effici. Sequitur n. euertit libert.ᵉᵐ

R. Dingo maiorem grª congruae vt a nobis exponitur (contra tionem maiorem in angelis) sub resisti ex supp.ᵉ qd congrua sit nego maiorem: nulla facta supp.ᵈᵉ qd congrua sit, reddo maiorem ei due re, qd cum ex supp.ᵉ qd congrua sit importet qd voltas non tm resistat, qtm pt grª agere nequit voltas cum hoc compo nere plus, aut tm resistere; alias pot componere n. tm resis tere qtm grª pt agere, et plus resistere q. grª pt agere qd e manifesta implicatio; at nulla seqr ex eo qd possit resistere grª illi quae congrua est n. facta supp.ᵉ qd congrua sit, quia cessante tali supp.ᵈᵉ tm manet grª sufficiens, cum n. repugnat o positioni resistª maior ad oppositum operationis. Quo pacto soluen da e. confirmatio; pt. qd. dr. grª qd libertem n. euertit resiste re abste, n. vero ex supp.ᵉ qd se detrec ad n. resistendum.

SECT.º VIIª

Aliae obiectiones soluuntur.

Obijcies denuo 1º si auxilium constitueretur praeliter in rae efficis p. hoc qd voltas n. tm resistat vocatiui qtm ipsa vo catio tb auxilium pr auxilium constitueretur efficx p. ipsa operatione, quod sup impugnauimus loquendo de auxilio efficaci in actu 1º prout distingr ab effici in actu 2º. pbatur effens: q.º n. constituitur praeliter in rae effcis p. hoc qd voltas n. tm resistat vocati qtm ipsa sou auxilium pr. Sequela p. qª n. tm resistere e consentire, et consentire e o perari; q.º si constituitur in rae effcis p. n. tm resistere, constituitur p. consentire et operari atq ideo p. actualem operationem.

R. nego sequelam ad pbationem; (ceterum qd constabit ex dicendis postea in solutione obiectionis sequentis) nego maiorem; prius n. e. voltem n. tm resistere.

resistere qtm agens pt agere q' agens operari eus ideo a
gens operetur qa n. ei tm resistitur .n. tn e sa q a operatur
ei n tm resistitur, q'uis a posteriori colligatur ex eo qd o
peretur n. ei tm fuisse resistd qtm ipseum poterat.
Pro cujs maiori illigentia qd si abie n. resistere q a im
portat nec resistere positiue, nec negtiue nec sufficienter, nec
insufficienter) claudat opario sigd importat a volie tolli
dem resistas, seu nullam poni ex his qas pt ponere, et
una ex resistijs sit negsd opatnis, q q' sadicione resistit o
patnie; at n. tm resistere, qtm auxm pt n. includit opatnem
q a n. importat abie n. resistere, seu qd nullas resists ponat
latius n patet n. tm resistere, qo n. resistere, aut qo mins
resistere, cum valeat bene: voltas n. resistit, qo n. tm resistit
at n. e sa, eus qis sit qo voltas resistio insufficienter, qd n.
tm resistat, falsus ar. qd n. resistat, at etes valeat minus
resistit qo n. tm resistit, secus vo e sa, atq ideo prius reipsa
et de illgr [illegible] qao prior n. tm resistere, qo n. resistere,
aut q' minus resistere postea qae ad effcas auxii n. postu
lari detrate qd voltas nil resistat, q'uis hoc sufficeret, neq
detrate qd minus resistat positiue, qpuis ets hoc sufficeret,
sed qd ese ad utrumq. viz: qd n. tm resistat, q a hoc pri-
us est.

Obij. 2o qdo voltas peccat p puras omissd n. resistit im-
pletne praepti nec tm opatur nec gra qa datur ad implerd
infert illas infalliter; qo n. satis a volte n. resistere, ut
gra infert infalliter opates atq ideo effa gra n. resistit in
ppoite maioris inequitis seu requisites explata. ~ R 1o ad
hue sub iudice e an sit possis pura omissio neq n. oes il
las admittunt sed plures aeriter negant. R 2o dingdo ma:
resistit positiue rcedo ma: n. resistit negtiue, nego ma: seu
aliter n. resistit sarie seu qsi sarie rcedo ma: n. resistit
oadie: nego. resistere sarie seu qsi sarie n. elicere actum

qo

qo directe dicat nolo consentire vocatī, volone illi resistere,
ll actus positivi repugnantes, qoeq ex cōe actui eliciendo ex
gra, & est ponere impedimentum entis positivus, qd grae opates im-
pediat. retistere vo negative seu sadie e ponere, retinere,
seu conservare, neges actus cū illo eliciendo incompatibiles, illiq
repugnantes ea rae qua elici, retinere, aut conservari dicuntr
negas libere a nra volte.

Hoc ut magis evolvam? da Deum hoi constitutte gras
excitantes ad audiendum sacrum, hoeq itq ad opus urgentis
praecepti advertendo sacrum omittere adhaerendo negi audiendi sacri
tunc (tpre viz: instantis praecepti) 2r pt ho: tali negi adhaerere
pus totus pote impedendo eiq adeo tenaciter se applicando (ex
facto qd liberis sadie: voltas se applicat ad libere conservand
extremus sadie: actus) ut gra excitans negat suis clamacbs
et impulsibs, 2o n: tm pote adhaendo sed exiguus aut medi-
ocres conatus qs grae facile pet superare, si pimo adhaereat
negni? resista sadica maior e, qs activitas grae, atq ideo grae
n: vincet, nec ponetur audio sacri; si posteriori mo resista
minor e qs activitas grae, atq ideo grae vincet, et ponetr
audio sacri.

Ubi maniste vides qd voltas qdo posteriori mo adhae-
ret negata audiendi sacri n: datur audio sacri (tametsi in-
fallibiliter dabitur) et tn voltas tunc, n: tm resistit qm aurem
pt; qo n: e: d n: tm resistere qm aurem pt, atq operari, sed hoc
e: illo posterius ut supra dicebamus.

Obj: 3o ex nra sentia hoie n: sufficiente gra suffici-
ens qties n: operatur, atq ideo n: peccare qd n: adimplet praecepta
qd e: erroneum. Ps qa qties n: operatur gra e: talis ut illius acti-
vitas sit minor, qs hois resista et consequenter insufficiens cū nec pas voltes
flectere, nec operates ponere: qo ne hoi deneremus do e: gras n: r
sistere in operatione maioris inaeqltas. ~ Rx nego seqlas ad pbates
dic qties ho: n: operatur activitas gratiae sit minor voltis resista
n: qa

n. qa ex n. sufficiat si ho. vellet vt posset, non tm ei resisten- qm restitit, sed culpa hois, q cui fuit minores resistas ponere q grа facile vinceret, potuit maiores q n. pars vincere, atq ideo gra abte fuit suffens, et ex supp.e oppo liberas hois re- sistas sit insuffens, quemadmus in oi sentа dici debes gra abte suffentes n. ee suffentes ad opaes, ex supp.e qd voltas se detret ad oppositu, qa nunqs gra e suffens ad ponenda duo odicа, vt poneret si sufficeret ad ponend opaes ex illa supp.e

SECT.o 8a

Spealis difficultas ca nra Senta ex decreto P. Gralis nri.

Vlta obo eaq gravissa desumetur ex autoritе P. nri Gralis Claudij Aquauiua cuijs decreto nra senta de effa auxi videtur aduersa, ita n. scripsit ad nras societe an- no 1,603 mandamus vt in tradenda da gra efficacie nri ea opiões sequantur, siue in libris, siue in Lectbs, ac publicis disputbs qae a plerisq Soc. nrae scriptoribus tradita atq in oquersо de auxijs dоа grae coras Sum. Pontif. piae memoriae Clem. 8o et S. D. N. Pau- lo V tanqs magis oentanea SS Aug. et Tho. gravissimis PP iu- dicio explata et defensa ei nri impolterum oo doceant. inter eas gras qe effu re ipsa ht, atq effa n. ds et eas qe suffentes noiant, n. tm discrimen ee in actu 2o qa vna ex vsu liberi arbitrij et copantes gras hentis, effu sortiatur altera n. ite: sed in ipso actu 1o, qd posita scia oditionali ex effi Dei p- posito atq inte effendi certisse in nobis boni, de industria ipse ea media selegit atq eo mo et tpre oferi qo videt effu infal liter hatura, alijs vsuras si haec inefficacia preuidisset. Quare semq moraliter et in rae beneficij plus aliqd in effi qi in suf- fenti gra et in actu 1o oineri, atq hac rae efficere Deus vt re ipsa faciamus n. tm qa dat gras qa facere pamus. Quod et D.

de

de generatia qæ pendet ab alio donum Dei est. Romæ 14 Decembris anno Domini 1613º. Hæc magnus ille vir inter prudentes prudentissimus.

Ex quibus sic efficitur argumentum Claudius et eos Soc. doceant inter eas gratias quæ dicuntur efficaces et inter sufficientes non tantum discrimen esse in actu 2º quia una ex illa liberi arbitrij sortiatur effectus, altera vero non; sed in ipso actu 1º; at nos docemus tantum esse discrimen in actu 2º quia una ex illa liberi arbitrij minus resistentis sortitur effectus altera vero ex illa ejusdem arbitrij plus resistentis non sortitur effectus. ergo directe adversamur praecepto secreto.

R. Claudius et ex ejusdem verbis liquet tantum peccare et sequamur eas sententias quæ contra huius controversiæ coram Summo Pontifice nostro tradidere quæ autem fuerit tunc tradita, constat ex 2ª propositione quam ante disputationes dedimus Emin. Card. Madrucho in 2ª sessione sacræ Congregationis die 15 Maij Anno 1599 quæ sic habet auxilia efficacia non includunt respectum ad illa futura tanquam ad aliquid a quo pendeat efficacia auxilij ad movendum liberum arbitrium, quasi ob eo illa per aliquod influxum efficaciam accipiant et ab eo habeant vim movendi voluntatem. Indignatur propterea ne doceamus auxilio efficacia pendere a illa voluntatis et efficacia sit quasi ab eo influxum efficaciam accipiant, aut vim inde movendi, et non eam habeant independenter ab operatione; et anteq. illa sit. nos autem non docemus efficaciam auxilij et vim inde movendi pendere ab operatione libera voluntatis, imo eo modo imo dicimus nullo modo pendere, sed totam vim movendi antecedere et praevenire praedictam operationem.

Verum ne cui scrupulus aliquis relinquatur singulos articulos decreti specialius ponderemus et eum nostra doctrina conferamus. sic enim patebit quomodo nec latum unguem a sententia Societatis discedamus. Continet quidem 4 articulos. primus statuit inter auxilium efficax et sufficiens dari in actu primo aliquam differentiam, et non tantum differre per operationes liberas quæ sectatur auxilium efficax in actu 2º et hoc nos fatemur eum doceamus anteq. auxilium efficax habeat in actu 2º operationes, habere quod illius vis excedat

cedat actles resistas voltis ut hés ypa Mi poreᵉ maioris inaeglis qa inferr infalliter operes, et hoc n. hére auxm suffens.

2us statuit supposita scia conditionali et effici Dei propositio (suo loco explico qliter sint efficacia decreta, qe Deus hẽt circa liberas nras operes) de bono certissime efficiendo, de industria ipse ea media selegit, atq eo mo. et tpre offert qo videt effm infalliter futura. qd nos minime negamus, sentimus qd Deus certissime scit p sciam mediam qdo in qbus circumstijs et qomo auxus heat proportionem maioris inaeqlis, et illius activitas sit maior resista actli nrae volis et qdo n. et hac scia suppositam si vult ut infalliter et certissime efficiatur aliqd bonum de industria et altissimo cõsilio selegit ea auxa qa praevidet effm futura propter proporem maioris inaeqlis in his circumstijs, hoc modo ac tpre, alijs ostarus si praevideret hac ineffcia propterea qd n. herent dictam proporem sed improporem.

3us statuit in gra effici dari aliqd plus in rae beneficij qd n. datur in suffenti, qd libentissime concedimus, maius n. beneficium scientes dare qo infalliter bene opereris et consequaris beatdem, quam quo n. opereris sed damneris, cum a. Deus sciat qdo et in qbus circumstijs gra sit effcas seu propore maioris inaeqlis et sciat ex tali proporte seq infalliter effam et gloriam n. a. ex gra praecisse suffente maius sane beneficium Deus conferet dando ex sua liberalte gratiam taliter efficacem q mere suffentes qa tali proporte caret.

4us statuit Deum hẽe vae efficere n. tm qd possimus sed qd faciamus atq in mea senta qe verius est ut in superioribus vidimus auxm n. mere suffens cum n. importet proporem maioris inaeqlis, seu excessum supra resistam actles voltis dat pse, sed n. operari; at auxm effm cum hẽat proporem maioris inaeqlis vincit et superat resistiam actlem voltis et illam infalliter efficaciter operari.

Sec:

Sect: 9a.

An auxilium ut efficax, sit praeveniens?

Triplex e. sent.a 1a docet efficaciã aux.ii, seu aux.m ut eff.x praevenire oo usum nrae libertis, atq ideo anteq voltas exerceat ullã libert.s, aliqdae libere operet existere aux.m cũ sua efficacia, et vi infalliter inferente opat.s ita Thõ: des iij q efficaciã aux.ii ostaunt in physica mot.e seu vi: tute physica pmovente q.os retulim.s q.e 6a. - 2a docet aux. ut eff.x n. praevenire usũ nrae libertis, atq aux.m qd praevenit ee suffens, v. sed p eo priore statu carere eff.a docet voltas ad opand se detrat, ita ij q efficaciã aux.ii ostaunt p nras coopat.s et retuli q.e 8. Cum n. usus nrae libertis sit opat.o libera voltis (huic negtia sive positiua) sicut implat qd a parte praecedat opat.s, ita implat qd efficacia aux.ii seu aux.m eff.x praeveniat usũ libertis. 3a docet aux.m ut eff.x praevenire v. sus libert.s ãbtũ n. ?det.natu, atq ideo aux.m qd datur in statu ?det.nato volt.s usũ dicant n. ee eff.x sed suffens, ita q dicũt efficaciã desumi ex eo qd inferatur infallibiliter sub scia ?det.nata seu in jis et ?sijs in qb.s conditionate quisq e opat.o. hos retuli q.e 9a.

Dico 1o aux.m eff.x semp p eo statu qo e eff.x praeveniet opat.s liberã, p qua datur, et sqter prius e. in eo statu cũ sua efficacia q.o opat.o. Convenio in hac assert.e cum DD 1e sentiae (quis in fundo dissentiã) et ex pte eo cũ DD 3ae. - Pr. 1o aux.m praeveniit opat.s liberã sui status ?? maioris ?? (? in statu ?det.nato, ?det.o natã, in abso, absã) sed hoc illã e praevenire ut eff.a, qo aux.m p eo statu qo e eff.x praeveniet ut tale opat.s, qo datur ãns p.r 9a in qocq statu n. praeveniet aux.m suffens, sed et minor sea n. tanta ??? cũ prius sit in qocq statu volt.s n. ?? rexistere, qm aux.m

go

q^a agere (atq ideo resist^a vinci) q^o operatio sed hoc e aux^m
pueniente operat^e sui status vel operat^e maioris inaeq^lis, si
q^d hac sita e in hoc q^d aux^m sufficiens nerrat eam m...
ni sea n. tanta resist^a voltis.

P. 2°: quandoq^o in aliquo statu fiat libere operat^o debet vin-
ci resist^a illius status, et aliunde supponi victa, q^o debet sup-
poni aux^m fuisse maioris activitatis, pus q agens aggreditur ad
o^rio conante impedire operat^m eo vieto pergit ad operand. et
et vinceret n. operaretur sed hoc e esse eff^x, et hinc operat^e ma-
ioris inaeq^lis; q^o quandoq operat^o fiat debet supponi aux^m et
eff^x atq ideo hoc semper pueniit operat^e sui status.

Prob^o q^a operat^o n. req^r ut voluntas n. resistat sed q^d voltas
n. resistat req^r ad operat^m ideoq n. resist^a minime pendet ab
operat^e, sed operat^o a n. resist^a; q^o prius e n. resist^a q^ operat^o.
Patet q^a id e prius a quo aliud pendet sed n. e 2^a. nunc
ulterius sic: prius e n. resist^a tantae q^ operat^o! q^o cum prius et sit
aux^m, prius erit aux^m cum n. resist^a (et hic noe n. resist^a illius
n. tantae seu n. aeq^les) q^d e esse prius requisit^e operat^e maioris
inaeq^lis et efficaciam aux^ij q^ operat^e, atq ideo eff^a aux^ij e
pueniens q^ue operatis libera q^a datur.

Hinc colliges n. tm dari aux^m eff^x in actu 1° infallibiliter
inferens operat^e in statu ab^to, sed et sdet^o nato; ideoq^ 2^a sen-
tiunt q^ dicunt aux^m eff^x in actu 1° sstui p hoc q^d operatur
tur sub scia sdet^onata de futuris effectus et sub ipsa futu-
ret^e quare si sedant efficaciam in actu 2° p statu sdet^o-
nato non in actu 1° ceterum in nris prijs facile pbari q^a
oppositam nam in statu sdet^onato pcedis aux^m operat^e cum hoc
supponat sdet^nate, via prima et regula ex pte prij. quod
vna e aux^m; deinde pcedit q^d minor sit resist^a q^ activitas
aux^ij ut operat^o foret, sed hoc e pcedere p eo statu aux^m
eff^x in actu 1° q^ue operatis, seq^r pcederet maior activitas
aux^ij, et minor resist^a voltis in q^bus dixi sistere operat^e
maioris

maioris inaeqltis ; et efficacia auxij infallibiliter inferentis opatem. ~ Dfr qa si opatio e futura sub idcie ! go sub idcio e minor resista volris et maior activitas auxij : go sub idcie e auxm effx in actu 1o et ipfer in statu idconato datur effmj auxilium.

Dico 2o auxm vt effx in statu abto n. e. pueniens ipu opatnis liberae idconatae seu vt e. in statu idconato. Pr qa status abtus et oia qae in eo abtes se supponunt statum idconatum et oia qae in eo Fr, atq ideo nil qd sit in statu abto pt pr eo statu pcedere aliqd in statu idconato, sed nrio debet subseq : go auxm vt effx in statu abto n. e. pueniens ipu opatnis liberae idconatae seu vt ex in statu idconato.

Dico 3o auxm vt effx in nullo statu e. oo pueniens vsus libertatis illius status. Pr 1o qa tolleret libertem siqd eet ante oem vsum nrae libertis, et eta infallibiliter inferret auxm vt implicares idcies cum illo copulari oppsitum. vt a: qua ut salvetur libertas opus e. qd voltas pt copulare oppsitum cum oibus, qae pueniunt seu antecedunt oe vsum libertas.

Pr 2o qa auxm effx dicit vsum in rae effcis n. tm pr activites intead pr Fr, sed pr hoc qd voltas pr sua liberte ponat minorem resistiam ; go cum impole sit qd in aliqo statu pueniat vsum nrae libertis pohoo ipsa libera minoris resistiae imnat vsum nrae libertis pohoo ipsa libera minoris resistiae implat qd in aliqo statu auxm effx vt effx pueniat oo vsum libertatis illius status.

SECTo 10a.

Ad effa auxij an requiratur, et saltem iducat scia idconata.

Non loqmur de effa auxij in statu idconato ; nam cum supr diximus auxm effx vt effx de pueniens opatem prius de bet

Sat ei q[uod] scia 9dit[io]nata de tali operat[ion]e, seq[uitu]r n[on] prius scia 9ditionata q[uod] opat[io] sub 9dit[ion]e; atq[ue] ideo efficacia aux[ilii] in statu 9dit[io]nata e[st] indepens a scia 9dit[io]nata de opat[ione]. Sermo q[uidem] e[st] de efficacia aux[ili]j in statu ab[solu]to an scil[icet] pendeat a scia 9dit[io]nata q[uae] p[rae]cedit tale statu[m] vel non. Sed q[uod] accens illi sit q[uo]d p[rae]cedat.

Nr[i] frequenter centent aut requi[ri] aut 9ducere, q[uia] vel sensuerit efficacia[m] in eo q[uo]d 9feratur aux[iliu]m sub infallib[ili] scia 9dit[io]nata vel in moralit[at]e et 9gruit[at]e resultante in ent[itat]e aux[ili]j ex eo q[uo]d ex direct[ion]e s[ci]ae mediae 9feratur in circu[n]st[anti]js q[ui]bus p[rae]visa fuerit 9[sensus] opatio in n[ost]ra volt[untat]e.

Ego 1[mo] existimo scia[m] 9dit[io]nata[m] e[ss]e n[ecessa]ria[m] ut Deus 9gtcat q[ua]do et in q[ui]bus circu[n]st[anti]js volt[unta]s minus resistet et aux[iliu]m hebit efficacia[m] si in illis 9feratr. P[robatu]r q[uia] n[on] p[otes]t hoc aliunde 9gtcere nisi p[er] scia[m] 9dit[io]nata[m] qua penetrat q[ua]d q[ui]d faceret voltas si aux[iliu]m suffens in talibus circumst[anti]js 9feretur, an scil[icet] plus resisteret q[uam] aux[iliu]m p[otes]t; an minus, atq[ue] ideo si 9ferat[u]r in talibus circu[n]st[anti]js an hebit eff[icaci]a[m] vel p[ro]port[ion]e[m] maioris ena[r]glis, vel non.

2[o] existimo scia[m] 9dit[io]nata[m] e[ss]e n[ecessa]ria[m] vt Deus n[on] exponatur frustrat[ion]i finis intenti, nec casu et tentans operetur, sed certus de infallib[ili] euentus. P[robatu]r q[uia] si Deus n[on] h[ab]eat scia[m] 9dit[io]nata[m] ignoraret q[ua]do aux[iliu]m h[ab]iturus e[ss]et p[ro]port[ion]e[m] maioris enarglis et an in his circumst[anti]js plus e[ss]et voltas restitura q[uam] ipse p[otes]t an n[on] sed minus et 9sfer daret [redacted] incertus de euentu, et expositus de frustrat[ion]e seq[uitu]r incertus fore an, vt singore p[rae]vid, illa circumstitia e[ss]et in q[ui]bus voltas obtinata tu[n]c vociferas restitura. Quod si casu accideret vt voltas parad aut n[on] d resisteret et aux[iliu]m eff[icacia]m heret, id casuale foret, nam m[od]us p[ro]cedendi ex p[ar]te Dei ma[ie]state cecus et expositus frustrati.

Hoc clarius patebit si fingamus angelu[m] interrogare Deu[m] q[ua]do aux[iliu]m dat Petro ad recerst[ion]e[m] absq[ue] ductu s[cienti]ae q[uo]d facturus sit Petrus tali aux[ili]o an 9sensurus an restiturus an futuru[m] sit eff[icax] an ineff[icax].

an ineffx? certe vere n. ptet, cum sciret qd facturus sit Petrus recepto eo auxo sit obiectũ sciẽ mediæ, qd n. sciret, potest sine scia media, si ergo hac careret, vere nesciret angelo; atq ideo cæco mo et dubius de eventu rei procederet, de qo certo de eventu procedat nra a. scia media.

3o existimo ad ipsã efficaciã auxij nrã n. esse sciam mediã. Pr qa ad efficaciã auxij tm reqr qd detur auxm sufficiens, et qd voltas n. tm resistat vt resistẽa superet vim auxilij; ad hoc a. n. reqr scia media, sicut ad dandũ auxm sufficiens n. qo e scia media, sed satis e scia simplis intelligẽ qa Deus penetrat sufficientiã viriũ in tali auxo, et cognoscit talis ee vtæ, vt voltas possit sufficienter ex vi illius ponere opates; eo a. dato voltas pt p sua liberte ponere minores resistẽas, seu n. tm resistere qtm auxm pt, qcuis id Deus ddetmnate n. prœuerit; qo

Pr vt in circustãtijs in qbus datus auxus sufficiens auxm sit effx tm reqr qd superet resistẽas actuales voltis, sed vt illas superet, n. reqr scia media; qo vt sit effx, seu ad effecã illius n. reqr scia media. Ma: ex dictis cstat. Mi. pr qa tm reqr qd voltas minus resistat, vt a. minus resistat voltas, n. reqr scia media, alias deo minus resisteret qa Deus proscivit, et n. ex mera sua liberte.

Pr 3o id n. reqr independenter a qo res pt dare: sed independenter a scia media pt dare efficacia auxilij (attenta indigẽa rei, qdqd sit attenta pfecte Dei) qo scia media n. reqr. Mi: pr tum qa in statu ddetonato debent ddetmnate concurrere ad effẽa qæ requirunt abte vt abte detur, et in illo n. reqr scia ddetonata, tam anteq illa cognatur, pcognatur efficacia vi viriũ tũ qa sine scia media pt Deus cferre auxm eo tangere pt tunc qd in illis circustãtijs in qbus daretur esse minor resistẽa, et sic pter hret effecã; qo independenter a scia media pt dare effm auxij seu auxm efficax.

Pr 4o scia media n. reqr vt auxm sit effx ubi e minor resistẽa

resist.a voltis nam tunc e. se ks ee eff.x, neq vt sit eff.x vbi e maior resist.a q.a tunc relinqr ineff.x. et scia n. facit qd sit eff.x n. mutat scia euentus rerum sed in eo statu relinqt quem in se hent; g.o n. requ ad efficaciam auxij scia vt aux.m sit eff.x. Confirm. q.a si regreretur max.e vt heret efficaciam qdo e maior resist.a aut qdo e minor.

Quamuis haec ita sint 4.o existimo sciam mediam ee vtile et max.e conducere ad eff.am auxij in hoc stat qd Deus certo dirigat, ne det vbi, et qdo maior futura e resist.a, et ipsius ineff.x; sed vbi et qdo resist.a erit minor, et ipsum eff.x. Patet g.a cum p scia mediam noscat Deus et penetret qdo et vbi nra voltas minus resistet ea duci pt. ac debet Deus vt certo det vbi, et qdo inueniet minorem resistam, et erit eff.x, et n. vbi et qdo inueniet maiorem, et erit ineff.x. q.uis n. pendeat a scia qd si detur aux.m in circumstijs minoris resist.ae sit aut n. sit eff.x. Uno vbo dicam scia media n. e. nra nec volis vt aux.m heat efficaciam. si conferatur in circumstijs vbi minor e resist.a e. tn volis vt in illis circumstijs conferatur.

SECT.O XI.a

An circumstiae. mot.s nales., Ingenium, et complex. conducant ad eff.am auxilij.

Viderentur n.g.a nalia nil conducunt ad supnalia, neq cum illis sit ulla pporo.e alias nalia conducerent ad actus meritorios vitae aeternae et ad operand vt oportet ad salutem consequend. qd e Pelagianum seu semipelagianum; at si circumstiae motus et complex.o conduceret ad opat.m auxij supnalis (de hoc n. loquimur) nalia conducerent ad supnalia, herens cum illis pporo.e et determinent ad actus meritorios vitae aeternae; g.o nequ conducere ad eff.am auxilij.

Nihilominus assero plurimum conducere, ita P. Mera: tract: de gra

de grª dis: 6 sec: 14 nº 3º P. Ripalda lib: 3º de ente supnali dis: 49 secª 3 a nº 17 et sine dubio P. Mol: in Concor: qª 14 art: 13 dis: 39 sicqꝫ plura nalia refert qbus aliqos dicit ad spuales salutes adiuuare.

Pr 1º ex S. Aug: to 7º lib: de dono Perseuer: cª 14. ex quo apparet bene qꝺ in ipso ingenio dic naliter manas illigentio qº moueantr ad fidem. sic opera suis mentibus, et vba et signa requirant. Er Aug: castet in qbuꝺ ingeniuꝺ vba et signa oducere vt moueantur ad fidem et cuertantr.

Pr 2º id oducit ad effas auxiy qꝺ oducit vt voltas minas resistat sed bona oplexº, nobilitas ingenij et aliæ circumstiæ nales oducant vt voltas minus resistat; qº oducant ad effas auxiy ropria bona. Ma: ex dictis certa. mi pr qª qo oplexº hois magis inclinat ad supbiā eo reddit difficiliorem ad humilitem et magis resistentem Deo vocanti ad eanꝺ, et qo magis inclinat ad iracundiā eo facit magis resistere vocanti ad masuetdem, et qo magis inclinat ad lasciuiā eo facit magis resistere vocanti ad castitem qꝺ ꝺ euenit in occasibꝫ et alijs circumstijs quarū alios hoēs incitant ad luxuriaꝺ, alios ad vindictam, alios ad vanitem; qº

Pr 3º qª qdo ho e. iratus robustiori grª opus e. ad illū cogenꝺ vt inimicū amet q eū n. e. iratus, et occases pxas fouendi venere qº diligenter oplicerit, maior grª reqr vt omnibus spretis castitem amplectatur, ad qꝫ vocatur, q eū longe e. ab occasibus pdictis; qº signū e. grās inuenire maiores resistas in ijs circumstijs q alijs, ortam ex ijs circumstijs, atqꝫ ideo ad ineffas et effas auxiy oducant circumstiæ.

Pr 4 experientia ipsa nonne facilius ho. cuertitur ad Deū qdo urget tempestas et imminet naufragiū q seclusa tempestate et periculo, nonne facilius ostentit vocanti q vocatur qdo ocionator tenet, qdo superior apprendit, qdo amicus bona sua dat q qdo hæc desunt. qº qª hæ circumstiæ oducant ad effas vocanti

cantur

cantes, legt qª ea educunt quae faciliora reddunt vocatnis effectu.
Probat 4º S. Reginalda qª motus supnales grª ꝑ se varij et sufficentes ad existendª actus supnalis ꝑunt ita afficere voltª ut seorsu a motibus nalibus reipsa n. dirigantur effecu adjunctisq motibus nalibus stentes extorqueat a voltª: gº motus gratiae ꝑut efficere si ꝑant complecti motus nrales si n. tangº sttia intra eas effª ut ipse stendit. saltem ut qº educens et ad illas iuvans ut in hale ego asserui) igitur dici ꝑatere. et ans ꝑbat. qª motus nales in stntio supnalium mere sufficentium educere ꝑunt, ut motus actus nalium reipsa inducatur voltas ad efficiendum actus supnales quem n efficeret sola motus gratiae. Quod si n. obtinent motus supnales a voltª huna, obtinent nrales, adiuti supnalibus, eo qd ꝑter motum supnalis aliqd ꝑponant qd voltes reipsa ad ꝑsent effecti inducat.
Probat id autor 6º saepe voltas n. operatura ꝑposito motivo actui supnali intro, seu inducenti, sea honesto, (qd ꝑ apprentias et cplacentias nrales nota ꝑe ꝑponi) qº aspectis tm raes rerum, ꝑunt nales motus stuere (vel educare et iuvare) efficaciam motus supnalis ad efficiendum eligendum actum supnalem. Probat ans qª n. movetur effter qs ad dolorem et confessiones sacrentales ex sola ꝑpone et cplacentia honestis paenitentiae, ꝑposito tn si cum ea honestate, ꝑcepto Ecclesiastico, et scandalo qd laos familiare vrbabit si n. cfiteatur inducitur reipsa ad cfessiones sacrales, et dolorem supnales quod sola ꝑpone honestis paenitª n. ꝑstaret. Praeceptum a. et scandalum res nales si et rone nati a huna ꝑponi ꝑunt; gº.
Probat 7º qª ꝑ motus nales ꝑponi ꝑe id obtinere qd ꝑ motus supnales et vividius ac intensius, qª ꝑ supnales, gº illas q n. extorqueretur a sola voltª supnali motª, extorqueri reipsa ꝑe adiuta motª nalium, nam eisº et vehementia apprentionis et cplacentia nalis moventis voltª ad actum supnales cferri plurimum ꝑunt ad obtinendum illum voltis (quod motus remissior et debilior n. obtineret) et
ꝑ sqns

q. rqns ad effas gratia. Prat: qa pi actus nalis seu indicens, seu bonus emparc efficet actum supnalem quem reipsa n. efficeret voltas si n. praecessisset tale imperium qauis praecessissent aux.a gr. nria ad talem actum: gº motus referre pi ad effas motus supnalis.

Probat 8 qa aliqo gra qa praevenitur peccatur ut credat aut paenite agat ita e. sufficiens ut moraliter n. suffat n. qd ex se. seu ex ppria qrius gra praevenis ipfecte sed p accens ex maxima subiti in peccatis obdurati, ita ut rae resistae tam praud, tamq diuturnae peccandi rsuetdis voltas eo negat moraliter loqndo moueri, et flecti ea gra. qa caeteroq et moraliter moueri flectiq fiet. gº qd n. sit sic prave dispositum subiectum et obduratum, multoq magis qd sit bene dispositum et enclinatum rducet ad maiorem effas et energiam gratiam patet a rario stta.

Sectº 12.a

Rationi dubitandi sect.e ante posita satisfacit.

Rao qmentio pra sectis posuimus ime sibi anexsolut solutnes. Igitur ad eam respondemus 1º concedo ma: nalia nil rducunt ad supnalia p se sola, et n. recurrente aliqo supnali recedo ma: n. rducunt tt cum supnalibus nego maiorem. Denique et mi: nalia rducerent ad supnalia [illegible] tt cum supnalibus recedo mi: seorsum absq vllo supnali nego minorem. Nos n. asserimus, qd ingenium rplexº, motus nales, circumstia [illegible] rducant ad effas auxii supnalis independenter ab ipso auxº, sed tt cum illo, ita ut dato auxº qti coaducerent ut effas heat.

Et qd si nalia nil pent rducere ad supnalia tt cum auxº t aliqo supnali, nil rduceret poe libera nrae volois ad efficiendos actus supnales meritorias, neq actus entis nalis etsi sit electus ex hoc grato et auxº supnali rduceret ad vitam aeternam

ternæ q.a tm poa libera voltis, quaĩ actus prædicti sunt nales, et nihil nale, &c, ais, pt sducere ad supnalia, & meritu vitæ æternæ etsi coungatur cũ supnali.

R 2o nil nale sducere pt ad supnale p mũ meriti bene tn p mũ opij aut regsiti ad opand. sic voltas sducit tanq opius ad actus amoris supnalis, cũ hitu charitis et Ilius ad eliciendos actus fidei supnalis et Vis.is beatificæ x.a q.æ dingo mi: nalia sducerent p mũ meriti ad supnalia nego minorem p mũ regsiti ad pducto q.æ aliqdo n exercerentur, nisi ea darentur, et aux.ũ qd e pcius supnale, maneret ineff.tr. cedo mi: et nego sgrã.

R 3o dingo adhuc aliter ma: nalia nil sducunt, ad supnalia qa supnalia &, do ma: qa n & supnalia, sd nalia nego maiorẽ. dingo eto mi: nalia sducerent ad supnalia qã supnalia & nego mi qa n & supnalia do minoẽ. et nego sgrã. vt hoc explicemus aduerte eff.us aux.ij supnalis ee qd supnales, sed n vndequaq, do, et totaliter, sed pcialiter, nã eũ coalescat, vt diximus ex vitute pur intea, qæ supnalis est, et ex eo qd resisa et pte voltis n sit tanta, qta e actiuitas auxilij, sed minor aut nulla et n tanta resisa minima sit supnalis eff.a aux.ij prim e supnalis prim nalis (& saltẽ n nrio supnalis) atq ideo stare optime pt qd splex.o subti, ingeniũ, motus nrales, et circumstiæ, sducant ad eff.as aux.ij qtnus sducunt ad hoc, vt resisa n sit maior (in qo n importatur nrio aliqd supnale) et n sducant ad eff.as aux.ij sd vim intea qæ supnalis.

Dices qo peioris sdetnis e ad bene opand, q peioris ingenij splex.is inclinatis &c atq ideo sine sua culpa erit ineptior v. biti et opidus Ilius qd videtur absurd. Vat sqa q.a ille e ineptior &c cuiũ nãa ingeniũ &c magis resistunt gratiæ vienatq sducunt ad illius eff.a, sed sine sua culpa ho. sit peioriẽ nãã peius ingenium, deteriores inclinatio &c.

R õibus

R. ab oibus soluend. ex argoms hac n. in hoc illone. visis effa. gratiae vitium debet admitti qd cæteris paribus detenuiores vietnik. qui viad ad vitia pelniores. ingenius magis depravatus, et puerticies enclinat. qui enim magis resistunt grae difficilius vertuntur tardius vtutes sectantur et rarius in illa pseverant nisi Deus robustiori brachio a vitijs retrahat, et ad grand. bene qpi empellat vt saepe facit tametsi n. semel eisto suo eudirio eus aux.o cor sufficenti te relinquat, et culpa sua pereant. bus qo alij melioris indolis n. perierit sed operentur et salvarentur.

Sect.o 13.a

An aux.m eff.x physice et p. v.m influxu concurrat cu volt.e ad opatione.

I.a sent.a docet n. concurrere physice p. v.m influxu sed tm moraliter, enclinando, movendo, et excitando volt.s vt physice producat opat.es. Ita Suar: de aux: c.e 1.o Fasolus to 1.o q.e 12.a art: 5.o n.o 21.o. et alij presertim recentiores, dicitq. probabile Lessius referendus. addit vo hæc sent.a qd si aux.m physiens n. exerceat physicum influxum in opat.es habet illum sibi annexum et prparatum, si voltas se detraxerit ad opand., cu ad actus supnales nrius sit physicus influxus supnalis quem voltas sola here negat, si illud n. heat gra a deo pparari debet vt eo sit cu volte concurrat, si voltas

2.a sent.a docet concurrere physice p. v.m et realem influxum qo sit cu volte imdte attingat opat.es. ita Les: opus: de Gra: c.e 9 n.o 30. Mol: in Concor: q.e art: 13.o dis: 4 vla 3.o attenuamus et dis: 41 vla dixi toties. Ripalda lib: 3.o de ente supnali dis: 29 n.o 25 vbi dicit se id late docere lib: 4. Bellar: lib: de gra: et lib: arbit. c.e 3.o. Val: to. 2.o dis: 8 q.e 3.a pun: 5.o 2.o et alij q. consequenter asserunt ex aux.o et volte coalescere v.
nas

unam cām totalem physicam opatis tanq. ex 2 partialibus seu inadqis.

Dico 1o aux.m effx cplete et adqte acceptm physicè et p vm influxũ scurrit cũ volte ad opatem tanq. cām partialis. Suenio in hoc alterie cũ 2a. senta q̃uis in puncto differam. Pr. 1o qa auxm cplete et adqte acceptũ includit oẽs lineas auxij nrij ad opatem, unũ a: ex auxijs nrijs ad opates supnales e. priũ physicũ supnale mo. sit situs, mo. dae dispoa, ut spealiter deputata et destinata ad. tales opates si voltas se voluerit detrare ut sup. ostensũ; go si cplete accipiatur claudit hoc priũ physicũ qo ve. et physicè influat in opatẽ. Pr 2o ad actus supnales entae reqr priũs aliqd supnale physicè et p vm influxum scurrens cũ volte. Namq. eleuans sed priũ supnale clauditur in auxilio efficaci. pueniente si accipiatur cplete. go auxm effx pueniens si accipiatur cplete scurrit physicè p vm influxũ. Me. pr qa auxm effx pueniens coalescit ex oĩ eo qd pueniet ut auxm. Illud autẽ priũ puenit ut auxm siqd pueniet ut qd superadditũ poẽ nalẽ voltis ut subsidio sit, et defectũ virtutis suppleat ad actũ supnalem. non vato utor raõibus Lessij qa in meis prijs inefficaces.

Dices 1o ut voltas eleuetr et scurrat ad actus entie supnales satis ẽe qd Ds suppleat defectum ptẽtiis et virtũ scurata siltneo, neq opus ẽe qd auxiliũ physicè scurrat. go n. ex eo qd actus supnales sint alterẽ auxm physicè scurrere. Rx eo qd Deus decernat scurrere influxu sitneo debere parare in actu 2o dispoem in actu 1o, ad id; et dispoem sic in actu 1o pparatã dicimus ẽe ptiale auxm qd clauditur in totali.

Dico 2o: auxm effx incplete acceptũ in qtm viz. est effx et qut pscisse dicit Illusres et inspiraões n. scurrit physicè p vm influxũ pductiuũ, sed moraliter suenio in hac cũ 1a senta. Pr 1o qa actus Intus et voltis n. se pductiui physicè cõni trõni ad qos illustrant et inspirant, at Illusres et inspirates st. actus Intus et voltis: go n. se pductiue actuũ ad qos

illustrant et

illustrant et inspirant Ma: quæ probatur eget p. q actus illos nil producunt physice nisi speciem, et actus voltis nil producunt nisi hi sic nales, hic, ut statt ex lib. de Ana

P. 2. q. n. e. necesse sed superfluus influxus physicus grae excitantis in operatione; ergo illud n. dici. ans p. q. Deus sua oppositione sufficienter illud operatur et q. mens occurrendi gratia excitantis p. suadentis, vocantis et mouentis q. n. requirit influxu sed optime saluari et illgi pt absq. illo

P. 3. a Suar: q. motus grae excitantis solet esse multo imperfectior q. actus supernalis qd quando occurrit nas illud intelle. qd viua mentis rentat., aut qd ingens timor gehennæ alia ... q. reuera n. tam accenter sed ... specie e minus perfectus q. amor Dei supernaturalis et strictus. ~ P. 4o. ab eod q. ... git hos actus esse in diuersis pois, seu pertinere ad diuersas poas, ex cito in saepe e in intellectu et ad illud pertinet, illius vo in volte. at actus vnius poe nunquam ex se e. prius effens gratiae et physicus actus alterius poe supplens defectus vtutis actiuæ in altera poa, eo qd sint vtutes et actiuitates diuersarum rationum. P. 5o ab eod q. gra excitans a. semper occurrit et tpre eodem occursa voltis nas intellectus praestit grt excitans, q. sanctas cogitationes et timores, et postea ho... sola recordatio illius timoris et incepit ... penitentiis n. e. a. verisimile tn illas memorias esse prius suffens supernale ad effend. successe, sed pias occurrere ponendo tm obuiu.

P. 6o ab eod q. in 1o actu fidei spirale vixque pt assignari mot. grae excitantis q. sit esse prius supernale ad illud eliciendo q. ibi tm antecedet apprens. obiecti et iudicium practicum de eius credibilitate, post qd accedet voltas credendi nil a. horum sit esse prius eliciens actus credendi nas voltas pias e imprans qd eliciendo reliq a. actus sit valde imperfecti, et remoti: ergo video has rones aliquo ex capite eneruari pe, forsitan tn aliquibus solidae videbuntur. Placeant cui placeant. Sec. 14. qd sit caltas auxii efficacis

SIC.

Sect° 14ª

Quæ sit causalitas auxilij efficacis?

Cũ diximus aux.ᵐ eff.ᵒᵐ constare ex 2ᵇᵘˢ pte quarũ altera concurrit efficienter physice altera tm moraliter ope præcipue erit designare singulis sua speciales caltes, si eas habeant, et et here q᷑ q.ᵒ currit aux.ᵐ ex cãa physica e. et q᷑ q.ᵒ vt tm moralis ex.

Et qd de calte illius vt e cãa physica efficiens facilis e resolut. Sicut n̄ caltas cãa efficientis in influxu e act.ᵒ, et physicus ac realis influxus, ita caltas aux.ᵐ vt cãa physica efficiens e erit act.ᵒ qua ht cũ volte concurrit nã duæ cãæ partiales qles st aux.ᵐ et voltas q̃a liberi illius supnalis concurrant ad eand actnẽ et singulis tota rea totalis effectus n. cãæ.

De calte illius vt cãa moralis e maior extat difftas et qa tota devolvitur ad grã excitantẽ xª dicta secª ante Adverte grã habere duo præstare, alterũ movere, excitare, inclinare, alterũ pducere ipsũ effũ ad quas excitat &. si de eo loquamur qnãs excitat & ejᵒ caltas e vnᵒ qa media se subito exhet. Pr.ᵒ qª excitare &c e eff.ᵗᵘᵐ fralis q n̄o debet cãri p exhid frã, et cũ sit effectus fralis internus (sicq hõ intee excitatur ad conversᵉ et bene opand p illustrates das et sanctas inspiratᵉˢ) debet Eẽ p calte intraᵃ qa n. e. alia nisi vno.

2° q hões excitare, e hẽre excitᵉ seu frã excitantẽ; q.ᵒ id q᷑ qd dr fraliter hẽre excitᵉ seu frãs excitantes e caltas. patet sqᵃ, qª n. e caltas ipsa excitᵒ hta cũ sit fra, neq ho cũ sit subtũ qd ht q.ᵒ e. id p qd ho ht excitᵉ at frã. q᷑ qd hi excitᵉ e vnᵒ; q.ᵒ vnᵒ e caltas hujᵒ qd e excitare.

3° caltas fræ e id p qd detratur fra ad dand effũ fralẽ sicut caltas cãa efficientis e id q᷑ qd cãa trahet ad effend, seu dand ee effectui, sed p vnᵒ detratur excitᵒ ad dand effũ fralẽ excitati; q.ᵒ vnᵒ

e caltas

i caltas excitis, seu aux.ij ut excitat, inclinat &c

4º quia cuiuslibet opti caltas ptiu e. ūnº, sed hoc qd e. excitare e. qdd optum, qª e. qdd sectu, cuius ptes & excitº et subtu excitatu; qº caltas erit ūnº fra cu subto. Et qª & detur excitº seu fra excitandi et subtu n. dabitur excitare donec excitº unatt subto; qªn fra excitnis neq subtu sed ūnº e caltas, aliàs daretur caltas sine effu fali ad quel est. Ubi observa me accepisse hic excites pro fra excitandi seu excitativa de se et potenti excitare n. vº pro ipso effu fali excitnis

Si vº loquamur de grª excitante n. ut pcise excitat volttes ad suerses sed ut excitando pducit moraliter ipsu actu suevsis caltas e. ipsa actº voltas qa pducit saeste ad qd excitatur pro grª cu hoc tn discrimine qd ipu voltis erit caltas physica qª physice puenit ab illa ipu vº grª excitantis erit moralis qª ab illa n. pvenit physice sed moraliter qcuis in se qd physicu in sua entª sit. et gratia est e. qd physicu in sua entª, et tmo effectus moralis sacramentoru, in melioi sentia, aut actus meritorij, in eoi et recepta; qª ad effu morales in rne fali effus parũ curatur entitas malis et tm attenditur mus qo entis et pvenit a cãa. qd dd dixero de actª. sed ne tibi videatur novũ qd una et eãd actº sit physica et moralis ipu dilatru eandu suerte oculos in grª qae, ut neq dicebas, sic ee effu morales sacramentoru et physicu ipu dº [illegible] Dei pro illas sacramentis.

Probemus qª caltes morales grª excitantis qa dr pducere effu ee actª eãd excitata. Ipsa grª excitans n. e. caltas, neqe caltas ipsu subtu, neq e. ūnº utriusq, qº tm supe ut sit actº, qua voltas seu grª excitata pducit effu, cum n. supsit aliud qd sit caltas. Ans pr qª antequa grª excitans pducat moraliter effu dantur ea 3ª; qº ca n. detur caltas antequa sit effus nil eoru e. caltas. De neq qd e. inducens ad effu ee negª effus n. e. ultª rāo ee caltas qa pducitur effus, sed totu hoc qd e. excitare e. inducens ad effu pro qo voltas excitatur et ad negtnes qº neqa in eo reperiri caltas,

qa gratia excitans producit effectum ad quem excitat

Quod vero hucusque rationi demus quod consistat e. et n. quod appareat in iudicio oo ex solido qui potest retorqueri nasque ipsamet caltas eam essentis quod dicimus ee caltes morales gr^ae excitantis e. inducens ut pueniat a gr^a et ▪ pueniat, g^o n. erit ulla ratio determinans grat excitante ad operandum. atq ideo n. erit ipsa illius caltas. Quod a: hic inducens ut pueniat et n. pueniat a gr^a ex eo q^d quod illi enti physico actionis do caltas e. quod prius physicas seu eam physice influens moueatur ex gratia, atq ideo oo e. extra illius conceptum et n. tal reperietur gratia excitans attenta indeg^a actris qa orienta a la generali primo physico q^d attenta indeg^a operantis

Rursus probari potest praedicta assertio ex eo quod posita act^e voltis in conversione ponatur quod gratia excitans moraliter dicatur care, et ea sublata tollatur g^o illa e. caltas gr^ae excitantis qa moraliter dr care. Patet sequela, q^a illa censetur ee caltas qa posita eam cal, et qa sublata n. cal. ans g^r nas quomeq gratia excitet si voltas cum tali excit^e n. producit actum neqs dici quod gratia illum producat, sed quod conetur, se applicet et q ipsas n. stet, quo minus occurrat et coproducat si voltas velet. Deinde, quod reipsa voltas ex tali mot^e producit operationes dr gratia here effectum, illumq moraliter produxisse; g^o.

SECT^o 15^a

Colliguntur aliqua ex dictis.

Colligunt 1° aliq gratias excitantes physice et realiter care excitus in gre frali. et aurus physice et realiter excitare voltes ad bene operandum. hoc obseruarunt Lessius et alij. Probant q^a totus quod interuenit in hoc quod e. excitare voltes et physicus et reale fra physica, subtus physicus et un^o physica. addunt quod gr^a excitant physice inclinat et illustrat. seu excitare nil e. aliud q^d illustrare, et inclinare.

g^o si

qo si hoc potentia sit physice, et fiet physice illud prius. Cui accedit qd voltas dr physice excitata, physice inclinata. Cæterum hoc aliq formidabunt recedere, tum propter assonantiam cum physica pmotione, tum qa æstimabant excitem dici p Metaphoras et similes ad eas qa qs excitatur a somno, aut cum sedebat elevatur. Quicqd sit de hoc sit

Colligr 2o cum essenter excitare q pducit vnes grO excitantis cum subto excitando. Pr qa essenter excitare e pducere excites frales sicut dealbare essenter et essenter calefacere e pducere dealbates et calefactes frales, at pducere vnes gre excitantis cum subto e pducere excites frales; go q hanc vnes efficit excitat essenter. Mi: pr vno e caltas excitandi, sicut acto caltas agendi, vt dictum est; go e excito, sicut caltas agendi acto. Et pterea qa calefacto fralis e vno qa calor vnitur subto illudq informat.

Colligr 3o hoc qd e excitare pstare a gra indepenter ab eo qd pducat moraliter effm ad qué excitat. Pr qa sit ee 1as sine 2o fit n voltas ee excitata et resistere gre, et n ponere opates, vt patet in jis qn rent gre nec convertuntur, quis vocentur. Fuerunt qd excitati, sed pduritia cordis, aut libertate voltis impedierunt effms morales gre et illas ineffices reddidere. De qbus queritur Deus Prouerb. 1o quia vocaui et renuistis &c; go hoc qd e excitare n dependet ab eo qd pducats moraliter effm. Vnde Trid: ce 4. si qs dixerit liberum hois arbitrium a Deo motum et excitatum n pa dissentire si velit, anathema sit. /

Colligetur 4o: n valere hanc sqpas; gra excitat voltes ad conversem; go voltas convertitur. Valere autem: gra excitans pducit moraliter conversem; go voltas convertitur. Quia excito gre ad conversem n fit nrias mentes cum convere fit vo nrias mentes pduct moralis conversionis, siqd e ipsa caltas physica voltas qa sponte et libera ponit converses sed cum gras pducere moraliter converses dependeat ab eo qd voltas libere eas pducat n inducit nttces antes sed sqté moralis caltas gratiæ.

Colligr 5o auxes effe vt e pcens sua excite actus liberum

liberu volitis et de eaā morales esse attus quis sit infallibile qd erit. p.r q.a eū statuatur in actu 2.o moraliter cans vltus ad actū liberaū volitis, et hæc n. sit pueniens, nec antecedat vltus negō auxiū excitans vt pervenit excitando et eaā moralis in actu 2.o esse vltus. Dixi vt quis sit infallibile qd erit q.a eo ipso qd sit eff.a in actu 1.o e. infallibile qd habit opatūs vt sup. ostensum est.

SECT.O 16.a

In quo nra sentia a cæteris differt specialiter notatur.

Hoc decette videbatur nræ sent.a ad planaū eius intelligaā si n. ex dictis satis constare pcl qd intercedat dria inter nraū et reliquas sent.as nescio qd lucis et aduertentiæ grat indualis singulorū eū singulis collat.o. Postereq qd n. oēs eo gaudent ocio vt multitud.e opionū qas supius numerauimus et impugnauimus sonantur vt vita nanc nra discrimen colligant et pspectū heant.

Igitur vt ab ea incipiamus qa effa auxilij statuebat in phica pdetermin.e nra in multis ab illa differt: 1.o q.a illa aiebat effcam esse indepenter ab vtu nræ libertis, atq ideo eē prorsus pueniente et ante libert.e; nos id negamus asserentes eē depenter ab vtu nræ libertatis atq ideo n. pvenire oē tale vtū, sed illud seq., eū supponat qd voltas p sua libert.e n. resistat tm qtm aux.m sit.

2.o differt q.a illa aiebat eū vi fcta seu. eff.a q. hr aux.m independenter oē a. nra libert.e n. sē iponi opsites nos id negam.s asserentes sē iponi opstu eū oī vi q. hr aux.m independenter seu anter ad oē vtum nræ libertis neq vltus seq abtund si. ex illa iponatur.

3.o differt q.a illa aiebat pim aux.ii qd pcedit oē vtū nra libert.is inferre infalliter sqtia physica nra opatē nos id negam.s asserentes nullo pacto id qd pcedit oē vtū libert.is inferre opratūes neq eē aūs vnde sqtia infallibi valeat ad opatē donec accedat

dat n. resista libera voltis mo. explicato..

1 differt qa illa aiebat maiores ee vim actiuā auxij Di qd praedit oēm vsū nrae libertatis, q vim resistiuā nrae voltis atq ideo nec volti subijci quoad vsū, nec tali vi posita pse voltes suspendere, aut impedire opatēs.. asserentes totā vi auxij Di qd praedit oēs vsus libertatis, n. ee maiores sed minores pōa voltis ad resistend seu vi resistiua voltis, atq ideo vim actiuā auxij subijci quoad vsū volti, nec obstare vim auxij de potestā ut voltas psit impedire et suspendere opates.

Dein ab ea senta qa effas rstuebat in pdestinatē mortali differt 1o qa illa aiebat semp qdo datur auxus effx pdae oēs vsus nrae libertis vim quandam in auxilio moraliter, pcedere ad opates, nestante, nos id negamus asserentes saepius dare auxus effx qn ea nestas moralis pcedat imo ingens difftas est vincenda.

2o differt qa illa aiebat ante oēs vsus nrae libertatis opatū opatnis ee moraliter impōle seu valde difficile, nos id negamus, asserentes oppositum operatnis ee fallibile et id negamus, asserentes oppositum operatne ee fallibile et poles moraliter: imo credimus pse aliqdo rstingere qd sit moraliter nrius 3o differt qa illa aiebat voltes n pse moralit rponere opptū cū vi, auxij Di id qd pcedit oēs vsus libertis et valere ab infallitē morali a potestē talis vtutis pueniēs ad opates; nos id negamus asserentes pse moraliter rponere opptum cū dicta vi qae prioritas puenit vsus libertatis nec valore infallitē morale ab ea vtute, sed rgtias ee do rstingentes. (si ier rgtia rtgens) fallibileq moraliter.

Praeterea ab ea senta qae rstuebat effas in copatē differt 1o qa illa aiebat n dare auxus effx in actu 1o qd antecadat opates, nos asserimus dare: qa t n praeniat oēs vsus libertis pvenit opates qa datur. 2o differt qa illa aiebat auxus effx rstui in rae effis p actes opatnes nos asserimus n rstui sed ante illas here eas suas effas qae licet infalliter inferat opares

non per

n. p. illa. constituatur.

Insuper ab ea sententia quae efficaciam auxilij constituit per hoc quod conferatur sub infallibili scientia conditionata differt 1° quia illa aiebat effectum auxilij in statu conditionatae non esse provenientem nec dari in actu 1°; nos asserimus dari, et esse provenientem ipsa operationis conditionatae et nullum dari statum in quo effica non praecedat, et proveniat actus operationis illius status. — 2° quia illa aiebat effectum auxilij dependere saltem in esse absoluto a scientia conditionata; nos asserimus non pendere a tali, sed illegi ... effectum per hoc quod habeat proportionem maioris congruentiae provenientem voluntatis non tantam resistentiam quae est activitas auxilij, et non sit scientia conditionata. 3° differt quia illa aiebat non posse componi infallibiliter et effectum auxilij cum libertate voluntatis seclusa scientia conditionata nos asserimus posse et neque requiri praedictam scientiam ad componendum eam infallibilitatem operationis et effectum auxilij libertatis voluntatis.

Denique ab ea sententia quae effectum auxilij constituebat per hoc quod subsit decreto absoluto et resolutorio de ponenda operatione differt 1° quia illa aiebat, tale decretum requiri ad effectum et sine illo non posse auxilium habere effectum nos non requirimus tale decretum sed absque illo censemus posse constitui et de facto esse constitutum effectum. — 2° differt quia illa aiebat tale decretum non laedere libertatem, nos censemus illam everti, nec posse stare quod Deus ... dat auxilium decernat efficaciter et resolutorie operationem et quod operatio ponatur cum libertate. Sic enim, ubi diximus, decreta ex natura sua, et eo ipso quod tendunt absoluta et resolutoria velati promotiones entitatae physicae (et tales nulli thomistae appellant) non cohaerentes cum libertate. — 3° differt quia illa aiebat effectum in statu absoluto provenientem ex decreto esse ... independentem ab usu absoluto nostrae libertatis, nec constitui per illum. nos asserimus effectum auxilij dependere ab usu absoluto libertatis, et per illum partialiter constitui quia partialiter constituitur per hoc quod voltas libere non omnem resistentiam quam voltas posset.

Haec sunt praecipua capita in quibus discordamus ab omnibus alijs sententijs quas hucusque impugnavimus cetera minoris momenti et quae facile ad haec revocari possunt consulto praetermittimus ne in non necessarijs tempus et laborem perdamus.

quidamus:

Quæstio 12ª

Discrimen Auxilij efficacis à sufficienti.

SECTIO 1ª

In quo aliqui constituunt hoc discrimen.

Noe auxij sufficentis in hac qe n. im venit illud qd requi et sufficit ad operate abstrahitq ab effi et ineffi, sed illud qd cu sufficentia importat carta operatnis vrq ineffx, atq ideo de vroq qre loqs erit et sidend qua rae effx ab illis dnat, si n in hypesibus etiateus an a sufficenti et ineffi realiter distinguatur nil dicemus de denite eali, edisceremine et dria qd hic suscepimus declarandas.

1a sentia docet auxal effe in hoc differre a sufficenti prout abstrahit ab ineffi qd sufficens nil intrat et eale dicit in sua ente qd infert infaliter operate nec efficenter physice predetrat volote ad operand nec dat actu operari, sed pe; nec denig e vlta actualebus act 1o et oplementu pote. cu qp repel carta opatis auxi 8o effi entee et ealter hi inferre enfaliter operate efficenter physice volte pde trare dare actu operare, et de vlta actualite actus 1i, vltq oplementu pote, cu qp repel oprone carta opatnis.

Ab ineffi a: ... dicit differre q tord. et enlug qa ineffe vltra ea oia, q bus diximus gaudere effx et carere sufficens, hi interne infaliter ... opatnis, atq ideo effx et ineffi ealter petunt idicte ... opposita et ... ... alterius adea, i. ad operate, alterius ad n. ce. i. ad carta opatnis. Ex qp luce clarius fit differre in hac tenta ealter auxs effx a sufficenti et ineffi. ita sentiunt Tho. et oes sequaces physice pdetratnis quorum aliquos retuli qa 6a.

2a sentia docet auxid effx differre a sufficente qa importat

qd trum

q^d vi^s quente q^e moraliter infert opa^{tio}ne et origine^m reddit moraliter empiole. q^a eiusdem aux^{as} suffic^a ab ineffi ... differre esse n. tm q ea ... discrimen ... ... sed q^a ineff importat carentia opatnis. q^e carentia moraliter c. ingestis ... effi. ita DD relati q^a 1^a e morali ...

3^a docet aux^{as} eff^e differre a sufficien^{ti} p meram potic^e opatnis seu p meram opatnis mutatione^m. nam aux^s suffic^s tm dicit vires sufficientes et nrias ad opus nil amplius exprimendo; aux^{as} v^o eff^x easd vires dicit et addit actuale^m opatne^m, et iungi actualiter cum illa. Ab ineffi a. dicit dingui p hoc q^d eff^a dicit opatne^m, ineff^x v^o negatne^m opatnis. Ita DD memorati q^e 8^a.

4^a docet aux^{as} eff^x differre a sufficienti p hoc q^d eff^x dicat conferri sub infallib^e scia media de futurib^e seu q^d conferatur in circumstantijs in qbus quita e. sub ... operatio, suffic^s v^o nil horum, sed tm dare vires sufficientes, abstrahendo ab eo q^d conferatur sub infallib^e scia media, et in his circumstijs in qbus quita e. opat^o. Ab ineffi a. p hoc q^d eff^x dicit conferri sub infallib^e scia de futurib^e ineff^x v^o dicit oppositu^m, nempe conferri sub infallib^e de neg^e opatnis et in ijs circ^stijs qbus quita e sub ... negat^e opatnis.

5^a docet aux^{as} eff^x differre a sufficienti p hoc q^d eff^x dicat conferri sub effi Dei decreto ... et resolutoria, de ponenda opat^e suffic^s v^o id n. dicat, s^d tm q^d conferatur abstrahendo ab eo q^d collat fiat decreto ... aut ..., effi aut ineffi opatnis, ab aux^o a. ineffi dicit dingui p hoc q^d eff^x dicat conferri sub decreto abso et effi opatnis, ineff^x v^o a., sed aut sub decreto ineffi opatnis aut sub decreto effi negtnis opatnis.

SECT^o. 2^a.

Discrimen auxilij eff^{as} a sufficienti ex propria sent^a.

Existimo aux^{as} eff^x ex suo concep^u tm dingi a sufficienti

ea rãe qa deretũ accentale dingr a suo recto rãe obliq, qd im-
portat, viz: sicut ĝtũ a subt qd cõficitur, calidũ a subro qd cale-
fit &c qd arbitror hoc deretũ auxũ effx ee accentle in recto im-
portans ente auxij suffentis, et in obliqo effas tanqm fal. Vnde cũ
dicato qd deretũ accentle sit a suo recto rãe obliq, sit accentles
denso, qd sit auxũ effx a suffenti, erit accentlis.

Vt hoc firmemus duo ĩ pbanda sunt. 1us qd hoc deretum
auxũ effx sit accentle. 2us qd in recto emportet auxũ suffens. 3us
qd tm dicat qoad obliqũ. 1us pr qa denal effus ſe adee et abee ab
auxo cũ ꝑ mera liberte volũs ſit ꝯ auxũ ee effm (si n. tm ei re-
sistat qms ipsũ pr.) et ineffe, si plus resistat ꝯ auxũ pr. Imo
evenire ſe qd nunc ꝯsentiat cui antea resistebat, sicq hat effas
qd prius illa carebat. / Deinde pr hoc ipsũ qa illud deretũ de ac-
centle qd importat fmũ accentle subro denoato, seu cuꝯ fa acci-
dit subto recipienti denõatnẽ, ita se sit hoc deretũ auxũ effx; ꝯ
e accentle. Ma: videtur certa cũ n. alio ex capite dicantur ac-
centlia haec dereta, ꝯtũ, albũ, qtm, frigidũ, dulce &c. Mi: pr qa
effa e accentlia auxilio rãe negõis ꝯqlis aut maioris resistae
quẽadmodũ dicimus actue ee accentlẽ viris rãe vnius pris ꝯne
obti, ita se habẽtis sicut enunciatur; deinde auxo qd denotatur
effx accidit qd sit effx, nã ꝯsensũ fuerit auxũ suffens ee de se
indiens, vt iungatur cũ effa l n. iungatur vt denseor effx l
ineffx.

Deniq hoc pdat auxũ e auxũ effx. eet falsa si hoc deretũ
auxũ effx, n. eet deretũ accentle e a. 3a: qd e deretũ accen-
tle. Pr ma: qa si n. eet accentle sed eale; vtraq pr. pdaretur ea-
tea de auxo qd in tali pnte e subtũ atq ideo pdaretur, qd effa-
sit de ente et eẽa auxilij, qd falsũ est.

Quantũ vo ad 2um: et pr qa id importatur in recto ab auxo
effci cui aduenit effa sed effa aduenit auxo suffenti; qd impor-
tatur in recto auxũ suffens. Mi pr qa auxũ suffens e qd indiens
ra qli ꝯstatur ꝑ effas et effas, atq ideo indiens vt hoc ei aut illa

adveniat

aduenias.

Pr 2° qa qd e subtus denões effis importatur in recto ab hoc sereto aux^{us} effe. sicut qd e subtus denãs albe importatur in recto a sereto albo, sed subtus denãs effis e aux^{us} suffens; g° aux^{us} suffens importatur in recto ab hoc sereto aux^{us} effi. mi: pr qa nil per effas importatur ab aux° effi, nisi aux^{us} suffens; g° nil e qd sit ex subtus denãs effis nisi aux^{us} suffens.

Pr 3° qdo aux° suffenti voltas n. tm reiestit qtm aux^{as} sit, de aux° suffenti dr eũ vite qd sit effx et qd hat effas, siquid dr eũ vite qd heat ogruitas, et ppatnẽ maioris magisti; g° aux^{us} suffens importatur in recto ab aux° efficaci. Pr sqpa; qa id importatur in recto ab aliqo sereto, cuis idtas attenditur in pdat; at in hac pdat, qa va ext, aux^{us} suffens qdo voltas n. tm reiestit, qtm ipsas sit, a effa seu te effas, attenditur idtas eũ aux° suffenti, siquidem illius idtas attenditur de qo pdatur sereto pdatur a. qd sit aux^{us} effis de suffenti, et videamus an va sit ppo seu pdat° attendemus an aux^{us} suffens sit tunc illud ipsũ qd te effas seu id ac hens effa. Ps qa tunc in illa pdate pdatur idtas recti aux^{ii} effis de aliquo, sed n. e aliud de qo pdatur nisi aux^{us} suffens; g° rectus auxilij effis pdatur de aux° suffenti qd e aux^{us} suffens ee rectus hujus sereti aux^{us} effx qd tunc pdatur.

Deniq qtm attinet ad 3us facile pr 1° qa aux^{us} effx tm differt a suffenti p effas, sed effa e obliqqus (si qd n. idtica eũ ext^{e} auxilij, neq attenditur illius idtas, ad vites enunciis, qdo de aliqo aux° pdatur qd sit effx, neq e hens sed fra hia et aux^{us} suffens vt eas ostendi e rectus; g° aux^{us} effx tm driat a suffenti p obliqqus. 2° qa tm drit p id qd addit sup aux^{us} suffens, sed sup aux^{us} suffens tm addit effas qa e obliqqus; g° tm differt a suffenti p obliqqus. 3° qa id aux^{us}, vt ostendi, et subiic denões suffentis et effis n. a. pet vtrũq subiic si

differret

differret rectu et n. tm obliquus go aux.um eff.x tm driat à suffenti p obliquus.

Hæc quæ dixi de dria aux.ii effcis a suffenti dicta et volo de dria aux.ii ineffcis a suffenti e. n. ead difftas et rao discernendi, nam sicut aux.um eff.x e. decretu accentla importans in recto aux.m suffens et in obliquo effd, ita aux.um ineff.x est decretu importans in recto aux.m suffens (n. n. loquimur de ineffci ex insufficentia) et in obliquo ineffu et rae huius aux.m ineff.x dingr a suffenti.

SECT.o 3.a

Discrimen aux.ii efficacis, ab inefficaci.

Diximus qliter driant aux.m eff.x et suffens restat videamus qliter driant eff.x et ineff.x (qd aliq appellant pure suffens) et cu stat ex sec.e ante aux.m eff.x et ineff.x ee decreta accentlia quæ in recto important aux.m suffens, et in obliquo effu et ineffu tamqm fras denoiatnas, resolu.o, me indicare, facilis est.

Dico 1.o aux.m eff.x et ineff.x p se loqdo tm driunt accentlr, nec eo ipso qd talia sint dingr ealter. Pr 1.o decreta accentlia qdo tm dricunt rae fram driunt tm accentlr; sed aux.m eff.x et ineff.x st decreta accentlia; et p se loqdo, tm differant rae fram; go p se loqdo tm differunt accentlr. Ma: ex eo patet qd ea driunt accentlr quæ driunt p fras accentles. mino ad pono ex dictis sect.e ante et sqia liqt. ~ Pr 2o: impole e qd id sit aliud ealter, quam semel est: sed aux.m qd e ineff.x pt fe eff.x: go qd sit eff.x n. e illi aliud eale sed accentle; atq idem eff.x et ineff.x differunt tm accenter. Ma: patet qa ead rerum sunt immutabiles. Mi: pr; qa aux.m qd volte nimis resistente e ineff.x, si parum resistat fiet eff.x, atq pt cui nimis resistit postea n. resistere, et parum resistere; go qd e ineff.x pt fieri eff.x. Pr 3o

Arg. 3º n. plus dicunt effx et ineffx q le logo q album et nigrum amarum et dulce calidum et frigidum; sed haec vereta dicunt tm accenter; qº aux effx et ineffx q le logo tm differunt accenter. Mi: e: certa apud oes, aut ea dabit. Ma: pt: q oia sunt vereta accentlia qet importans fras incgatibles. a Arg. A simil vereta n. dinguuntur realiter nisi dingatur recto sed n. dinguuntur ealiter nisi dicat ealiter sed rectum vereti auxil effxis q le logo n. differt ealiter a recto vereti auxil ineffxis; qº q le logo aux effx et ineffx n. dicunt ealiter, sed tm accenter. Ma: et Mi: pbandae si et imprimis Ma: qa tm pdatur dstas inter rectum albi et rectum nigri et pterea qa secus negrent pdari eum Vtr album de dulce et dulce de frigido, si sub fueret dinctio obliqui, ad realem veretorum dinctionem et n. regreretur realis dinctio recti ac denig qa multiplicatio veretorum ut alibi dixi tm determinitur et multiplicite recti. ~ Mi: et qa Ð auxil in his circumstijs ubi voltas minus resistit a effx et in alijs ubi plus resistit e ineffx. ac rursus qa auxilia eiusd speci collata diversis sortiuntur inaples denões, alterum effxis alterum ineffxis

Dico 2º q accens logo stringere pt qd aux effx dingatur ealiter ab ineffxi. Prt qa stringere pt qd effx includat rectum ealiter dinctum (puta illustres et excitares motiuorum in spee) sed ipso rectum unius ealiter dingr a recto alterius ealiter dinguuntur. qº stringere pt q accens logo qd aux effx dingatur ab ineffxe. ~ Dixi q accens logo qa cum aux effx ex reeptis effxis id n. petit. sed saluari pt tota effa et receptus effxis absq ea dinctione, ut visum e: n. q le sit, qd sit sed q accens ei stringit. qtm attinet ad receptum prout effxis (qdqd sit an q le heat ex recepta dicali tales effxis) quemadmod dixmus unum pp q le logo n. dingai ealiter ab alio, qa ut sint pba n. petitur ealis dinctio, qfuis stringere pt q accens qd dingantur ut ve dinguuntur Deus pp-

nibus

et equus igitur.

SECT.o 4.a

Soluuntur argumenta.

Si semel expediamus quæ aduersus præd. dicta possunt obijci facile quisque soluet quæ militant aduersus dict. sec. 2.a cum sit faciliora sint, et scilicet. Obij. 1.o ea distinguuntur realiter, et non tantum accidentaliter quorum unum claudit aliquid positiuum realiter distinctum quod non claudit alterum, et e contra; ita se habent auxilium efficax et inefficax: ergo distinguuntur realiter et non tantum accidentaliter. Maior ex eo constat quia non aliunde homo distinguitur realiter ab equo nisi quia claudit aliquid positiuum realiter distinctum verbi gratia rationale quod non claudit equus et sic de ceteris. Minor probatur quia auxilium efficax claudit efficaciam quæ non clauditur in auxilio inefficaci, et realiter distinguitur ab inefficacia quam claudit auxilium efficax.

Respondeo 1.o hoc argumentum carere vi si loquamur de ente auxilij quod denominatur efficax aut inefficax, quia illa non claudit realiter efficaciam aut inefficaciam sed accidentaliter ei adueniunt, ad distinctionem autem realem non satis est quod formæ distinguantur realiter inter se, sed requiritur et quod sint de recto realiter et quidditatiue rei, alias Petrus v. g. albus distingueretur realiter a Petro v. g. frigido: R. 2.o distinguo maiorem ea distinguuntur realiter quorum unum claudit in recto aliquid positiuum realiter distinctum quod non claudit in recto aliud concedo maiorem: quorum unum claudit aliquid positiuum solum quod in obliquo non claudit aliud nego maiorem. Distinguo similiter minorem auxilium efficax claudit in obliquo aliquid positiuum realiter distinctum quod non claudit in obliquo inefficax nego minorem: claudit recto nego minorem: et sic negatur consequentia. Nam sicut ad distinctionem realem rectorum requiritur quod distinctio realis exerceatur in rectis, et non satis est quod exerceatur in obliquo ita distinctio realis eorundem requiritur quod diuersitas et distinctio realis

exerceatur

excercatur in recto et n. sufficit qd exerceatur in t̃tis obliqs

a Patre e. albx
cuius ea e ratio, qa id res e. qd in recto est, non qd e in obliqo;
et q. in recto e hens albedes. n. vo k. hens ex albedo qa albedo
importatur in obliqo, et res n. e id, qd in obliqo affert. Unde q.
cus aux.us eff.x importet eff.as qe ealiter dingr ab ineff.ta quas
importat ineff.a n. dingr ealiter ab aux.o ineffi. qa cus impor-
tet eff.as in obliqo n. e et proinde eff.a (alias eas illas im-
portaret in recto) sed hens illas, et ergo nec e id qd ealiter
dingr nec ealiter dinctus.

Dices; qo creta albus et nigrus calid et frigid, amarus
et dulce n. dingr ealiter! qd videtur absurd. R. ee albu et ee
nigru ee calid et ee frigid ee amaru et ee dulce dingr
ealiter qa sic important in recto form. ealiter dincta; at
albu et nigru esse sumpta, ut dici solet, specifice seu de-
nominative n. dingi ealiter, nisi forsan dingat (qd n. exigitur
ad nexitus albi et nigri esse) ipsa hentia qe importantur
in recto ealiter dingui.

Obij: 2o: ea dinguuntur ealiter et n. tm accenter qe nec-
tuntur cus tris ealiter dictis et contradicte oppitis, ita se hent aux.as
eff.a et ineff.x; go dinguuntur ealiter. Mi: patet qa aux.us eff.x co-
nectitur ealiter cus operat.e et ineff.x cus nege operatis, qe si sic
ealiter dincti et contraditorie oppositi. Ma: pt qa nex.o e ealis rei, et
dictis ealis nex.us desumitur ex dinct.e eali trorus; et cus co-
nex.o ealis cus tro petat ee cus illo, et impole sit si ee cus
2.o contradictorio, implicat qd nex.o ealis qe e unus contradictorius
sit ealiter ad aliud.

R. ita ee sicut ma: ait qd res p suas ecas et n. aliunde hei
qd connectantur, at negamus qd aux.us cui advenit de nõ effi.a ha-
at p suas ecas nex.es cus operat.e aut aux.us cui advenit ineff.a
hat nex.es p suas ecas cus nege operatis. Hent nexi n. p suas
suas ent.es, sed p ordinem cus tris obliqs qe entibus aux.is effis
et ineffis accentes si seu accenter adveniunt ut sup dictus est.

Hoc

Hoc libenter do qd ipsa effa et ineffa seu ipsu de effe et ipsu de ineffe dinguntur ealter qa tas effa et de effe qien effa et ipsu ee ineffa connectuntur ealter cu bris atq ideo in illis sb locu obto. Sed hinc nil infertur da nos.

Obj: 3o ipsa rae dinguntur inter se qa dinguntur sed auxus effe et ineffe ss qat ipsa ei subto et fra, ex hente et fra kta; qo ea rae dinguntur qa ptes qbus stant; sed ptes qbus stant dinguntur ealter qdoqd alterd stat effa, alterd ineffa qa ealter dinguntur qo auxus effe et ineffe ealterd dinguntur. R dengdo ma: ea rae dinguntur inter se qa ptes qbus stant in recto scedo ma: qa ptes qbus stant in obliquo nego ma: ob rae dicta. dingo silter mi: ptes qbus stant obliqe dinguntur ealter scedo mi: qbus stant in recto nego mi: et dein de sqtia.

Quæstio 13a.

An Auxilius efficax sit nriu ad actuale operatem?

Sectio Ia.

Nonnulla pmittuntur et referuntur sentiæ.

Præmittend 1o n ee sermone de auxo effi qat dicit bires abundantissas ultra suffentes debet n apud oes ee certu n regri esstri auxus effe qa experientia stat n semp q opatur et gra ret sentire tantas bires ca auxo, sed sæpe cu moderata suase gre impetrare stus et opates. ~ Premittend 2o sermones ee de opatibus qæ auxo da gra indigent nec absq illee fiant tmq dvertimus ut satis sit dari suffens ut actu fiant, & ubterius regratur effe ad actles opates, esto n regratur ad pe, seu ut fiant fieri qa id stat auxus suffens.

Præmittend

Promittend 3º hic n. disputare an aux.us eff.x requiratur ex pte actus 1i, an ex pte actus 2i. an necessit.e ante? an sequente? an attenta indig.a effus? an attenta pfect.e caæ? id n. directione q.e sequi) sed abte an requiratur aux.us eff.x sumendo a mo. et gne qq requi. His pmissis docet

1a sens.a aux.m eff.x requi ad actles opat.es ita P. Mont: in dis: Theol: dis: 6a c.e 5o. Tannerus to: 2o dis: 6as de Gratia q.e 2a: dub: 5o nº 94. Valen: to. 2º. dis.e 8. q.e 3 punc.: 4º §º 2º. q.e 3a et Pennotus in propugnaculo humæ libert.s lib: 9 c.e 5 nº 3º. atq docuerat lib: 1º c.e 29 nº 3º. Gulil: Hibicorf n. semel lib: 1º de libert.e creaturæ. Aluarez lib: 8º de Auxilijs. dis: 71 nº 13 §º Vltimo, et dis: 91 nº 8. Albelda 1a pte q.e 19. art.º 8. dis: 58a. sec.e 3a nº 35. Vega in Trid: lib: 6º c.e 6. Sotus de nâa et gr.a c.e 16. Vannes, Navarrete, et plures alij psertim ex Thomistis

2a sens.a docet n. requi. ita P. Martinus Becanus lib: 4 de scien c.e 13 nº 109. 110. et 111. Ezyze 1. dis: 23. c.e 8. nº 88 Lessius in opus: de Gratia eff.e c.e 7º. Molina in Concordia q.e 14a art: 13. dis: 39a et q.e 23 art: 4 et 5º. dis: 1a membro 6º Vlta certe et Vltu preterea. Suar: lib: 3º de Auxilijs c.e 8. Petrus a S. Ioseph de suaui scordia dis: 2a sec.e 1a et multi alij.

Videas in hac parte autores sec: de duersos, sed vt vas fateas maiori ex pte ivras gnal q.o de nôe qd n. attero de alijs; inter nostros et Tho: q.o e. do de re et de re grauissa vt facile stare pt ex dictis aduersus aux.us phyce pmouens psertim quoad eaoru.e libertatis.

Sect.º 2a

Requiritur aux.us eff.x ad actualem opat.em

Ivenio in hac assert.e cu 1a sent.a et ratio 2e raes a qbs qbus ad ita sentiend mouear effices. vt opinor, sunt psertim in pijs q.e

qd supra seq. Pbo ut detur opato nrau e: ut activitas auxilij sit maior q. resista actlis voltis sed activites auxij ee maiores q. resista voltis e: auxus ee effx. qo ut detur actlis opato nri. us e auxus effx. Mi: ex dictis ?at. Ma: pr qa hoc da e grali rae cuisq a agentis reqi ad actl ad opandu qd activitas eorus supet resista sive ?ij sive alterius renitentis ut cernere e in qlibus in conantibus trahere pondus, aut alios pellere &c. Deinde qa si activitas auxij n. sit maior q. resista n. fiet opato (alias rumcerentur fuisse maiores, sqt vixit) qo ut detur actualis opato nrau e qd activitas auxij sit maior q. resista voltas.

2a impole fieri actualiter opatu et n. puenire a pportne maioris inaeqlis qo reqr hoc pptio ad actlem opatem: sed pporo maioris inaeqlis in auxo: e: ?quitas et effa; qo impole e fieri actualiter opatem nisi detur in auxo ?quitas et effa; qo reqr ?quitas ac effa in auxl, ac sqter e: nrus auxus effx.

3a impole e volte actu opari nisi auxus vincat (si n. vincatur n. fiet opato nas eo ipso erit auxus ineffo de cau?=centi e carere opato) sed auxus vincere e ee effx; qo impole e volte actu opari nisi auxus sit effx atq ideo reqr auxu effx.

4a id reqr sine qo res n. pt ee; sed opato n. pt actu ee, nisi detur auxm effx; qo ut actu sit opato reqr auxus effx. mi: pr qa si pt actu ee opato sine auxo effi da qd actu sit, nam pole posito in ee nullus sqr impole aut inconveniens. tunc sic datur actlr opato et n. datur auxas; qo datur actlr opato et auxilium n. e: ?gruus; n. sortitur effus; n. fit pptio maioris inaeqlis qd e impole cu valeat bene voltas opatr supnaltr qo auxu qp opatur e: ?gruus; sortitur effus; fit pptio maioris inaeqlis nisi a: necer qd detur actlr opato et qd auxus n. sit ?gruus aut qd n. sortiatur effum (sic pfecto das auxm effm sed id e ee ?gruu ac ee effx ac pinde destruis suppositum in qo supposuimus dari actlem opatem sine auxo effi.

Addere.

Addere potest aliquis id requiri ad existentiam seu productionem rei ea quo existentia seu productio rei mensuratur, sed existentia operationis aut illius productio mensuratur cum auxilio efficaci; ergo auxilium efficax requiritur ad existentiam operationis seu illius productionem. Maior probatur, tum quia ab eo res pendet cum quo mensuratur, tum etiam quia ideo requiritur ad ipsum transitus eius quia cum illo mensuratur et ad actum illius seu terminus eius quia sic nexum cum illo. Minorem id ostendit, quod valeat ab existentia operationis supernaturalis quam voluntas elicit ex auxilio Dei, ad effectum auxilii seu ad auxilium efficax: non autem valeret si non haberet connexionem.

Denique addet alius quod plus requiritur ad actu operandum quam ad potentiam cum ad potentiam non requiratur actus requiratur vero ad actualiter operandum, sed id quod non requiritur ad potentiam est requiritur ad actualiter operandum facit auxilium esse efficax aut illud supponet; ergo ad actualiter operandum requiritur auxilium efficax. Minorem probabit quia iungi auxilium cum actu reddit illud efficax, et infertur ex illo vero efficax: ergo etc.

Sect.^o 3^a

Argumentis in oppositum satisfit.

Obijcies 1° si auxilium efficax requireretur ad actualem operationem non daretur auxilium sufficiens ad actualiter operandum in iis qui non operantur; atque ideo nec peccarent non operando, nec pro ipsos staret quominus operarentur nec plura opera possent facere, quam re ipsa fecerunt quae sunt absurdissima et vere talia nos ea inculcamus semper adversus physicas praemotiones. Sequela vero probatur quia illud non est auxilium sufficiens ultra quod requiritur aliud sed pro nos in iis qui non merentur aut operantur requiritur aliud auxilium ultra illud quod habuerunt scilicet efficax; ergo in iis non daretur auxilium sufficiens, sine sufficienti nec operari nec pro eo stat quod non operatur sed pro illo qui negavit auxilium sufficiens ad operandum, nec plura possunt fieri quam ea ad quae datur auxilium sufficiens.

R/ 1° negando sequelam ad probationem distinguo maiorem illud est auxilium sufficiens

ultra

vltra qd ad ex actus 1i pte, antis omnera vlul libertatis, non reqr aliud recedo ma: vltra qd ex pte actus 2i depentis ab vlu libertis nego ma: sicut n aetio et securitas sterneus n. dantur in iis q n. operantur et tn datur auxm suffens quis aetio et securitas sterneus requirantur vt oes ad actles opates qa n. requiruntur ex pte actus 1i antis oes vlul libertis sed ex pte actus 2i depentis ab vlu libertis. Ita et reqr auxm effm ad actles opates n. seqr qd careant auxo suffenti q illo carent qd o n. operantur.

R. 2o nego rursus seqlam ad pbates dingo vltra qd n. reqr aliud in gre auxii recedo ma: n. in gre auxii sed in alio gre nego maiorem. In auxo efficaci duo dantur et vtus activa auxii et qd voltas n. tm resistat qm vtus auxii pt. 1us e in linea auxii 2us non, sed adiungitur ex libera detrate voltis et inde resurgit effa qd a: tollit raem auxii suffentis n. e qd voltas p suo arbitrio sed qd in linea auxii Deus tollit et hoc n. [illegible] stinget in carente auxo effce quis careat eo qd a volte ponendo est, et reqr ad actualiter operand qd ponat.

Obij. 2o seqr neminem pe converti, nisi q reipsa convertitur neminem pe bene operari, nisi qa reipsa operatur, neminem posse saluari, nisi q reipsa saluatur. Pr qa nemo pt converti sine requisito ad actles opates, nemo bene operari et saluare sine requisito ad bonas opates et saluates atqui tm ij qui de facto convertuntur bene operantur et saluant habent auxm qd reqr ad conversas bonas opates et saluates: go ij tm et nemo alius pt converti bene operari et saluari.

R. 1o retorqdo argtum in vrum sentam asserente actes requi ad actles opatles. Argtor sic: nemo pt ponere actu opates sine requisito ad illas, sed requisitum ad illas e acto go nemo pt ponere opates sine acto: go tm ij q de facto hnt actes punt ponere actu opates. Pr cqtia qa tm ij hent requisitum ad ponend actu opates

R. 2o nego seqlam ad pbates dingo ma: nemo converti sine requisito ad convertes. i. nemo pt ponas ad actles convertes, anteq. detur t nisi

nisi cui datur requisitu ad actles convertes nego maiorem (nam cum non datur actio qua requisitu e ad actles opatnes datur abie et sipls pdas ad illas) nemo pt converti .|. nemo he pdas ad ponend converse sine requisita ad illas actualiter ponend, seu ad faciend ut ponatur actualis convert sine requisito ad actlr illas ponend reddo ma: / aliud e sine tali requisito n here pdas ad converse alius n here pdas ad ponend converse sine tali requisito. 1us ri e falsus. 2us verus. sic qd eos, q n convertuntur, pe converti qa hent abie et sipliter pdas ut convertantur, qquis n heant pdas ut convertantur sine requisito ad actuales convertes qd dicimus de aux effe.

R 3o nego adhuc legclas et denuo dingo ma: nemo pt converti sine requisito qd nec datur nec e in illius potest qd datur reddo ma: qd ts tunc n detur e tn in illius potest qd detur nego ma: / supposito a: aux sufficienti in nra potest a illius effa cui p nos stet qominus effx sit sigd ideo n e effx qa consistanter resistimus, atq ideo ts actu n detur qdo n convertimur abie pmus converti qa abie pmus facere qd detur. seio alios dinguere illud nemo pt converti sine requisito ad actles convert et recedere de compolte stegti ad negare de compolte anti.

Obj: 3o frustra Deus daret oia alia auxa quentia si non daret effx, scit si Deus hoc requi ad actles convertes et eo n dato converte n ee ponendas. R 1o retorqdo argum frustra Deus daret oia alia auxa quentia nisi daret concursu siltneu. scit si Deus hunc requi ad actuales convertes, et eo n dato convertes n ee ponend. R 2o: nego assumptu dando oia quentia dat volti qd sit converti, qd in illius potest libera sit convert et qd p illas stet qd n convertatur qa cui auxij quentibus st in sua libera potest cetera qe requiruntur qd auxa sit effx, culpaq illius e qd n sit efficax.

SECTo 4a

Alia argta ex Sacra Scripa: Concilijs et Patribus.

Rursus obj: 1o Deus nil debuit ultra facere ut convertamur qe

re

re ipsa fecit. xª illud Isaiæ 5º qd ā qd debui ultra facere vine-
æ meæ et n. feci. at deberet ultra facere si requireretur vt accu-
mentamur aux.us eff.x. nā deberet illud dare, dare debeat ōia
requisita ad merces qº Ds n. requi aux.us eff.x. R. Deus nil ultra
debuisse facere, et videmus qº ma: et n. minores, qª Deus non
debuit da.e aux.s efficax. sd sufficiens, vt, si velimus n. resistere,
illud reddamus effx et culpa nra sit qd illud careat effª, at
nos neglito aliqd ad opatnes qd in nra potestle erat.

Obj: 2º Deum hoem desereret anteqª desereret
ab hoe qª Trid: sessª 6 de iustifª cª 11. sd qª Deus denegaret aux.s
effx ex cujs denegatª seqr qd ho peccando aut n. operando dese-
reret Deū, si enī Deus n. desereret negādo illud requisitū ad actu
operand et vitanda peccata homo illū n. desereret peccando et
n. operando. R. nego seq prius ā e hoēs resistere dª gratiæ
et sua resistª impedire qd aux.us sit effx qº qd Deus se retrahat
vt ita loquar, ne cū illo currat ad actūs opatnes si ā grāe
sufficenti qº Deus immisit ho n. resisteret dª gratia ēēt effx
Deusq ulterius prōcederetur adiuvando et cooperando ad actūs o-
patnēs atq ideo culpa hōis fuit qd Deus ibi sisteret, hoemq
desereret.

Obj: 3 aux.us qd requr vt Publicanus fiat Evangª et
Blasphemus Apostolus, vt Latro efficiatr colonus parady-
si et vt magus Dnū adoret patto adē ōibus xª Apoc: 3º ego
sto ad ostiū et pulso si qs mihi apparuerit intrabo, et xª a-
lia S. Chrysos: Hom: 14 (qæ in codice Latino e. de mes.l Math:
in to a: 6º græco-Latino inscribitur sermo in dimis.es Cananæ
ubi sic ht Liberi arbitrij nos creavit Deus, vt volte nra. cum
adiutorio Dei qd volumus faciamus. si Publicanus es? potes
fieri evangelista, si Blasphemus es? potes fieri Apostolus. si
Latro es? poteris paradysi colonus effici. si magus es? pote-
ris Dnū adorare. Nec e. ulla malitia quæ pænitª n. solvatur
et ideo vanqs prīa malignitas elegit Xpus ht nemo usq in finem.

sequal

leqia despiciat. Noli mihi dicere prij: qa iam medicu hes fortiore te, et priorem qo infirmitas tua est, medicu hes, volte tuas, si volueris, emendantes, et potentes et sapientes. Atq n. e oibus psto aux.us effx alias oes sueterentur et de publicanis fierent Euang.ae de blasphemis Apostoli &c. qo aux.us effx. e requ ad eas suertes.

R. 1o oibus psto ee aux.a reqsita ad illas suerses, & psto. lunt n. stat atq ideo psto et ee effas si voltas q sua libert n. resistat tm qfm aux.us & ea a. plus resistente, qe actiuitas in gra n. dantur aux.a effa n. qa parata n. sint, sed qa voltas se ipedit renitendo, quamadmu psto est sursus Ste neus et scomitans ex pte Dei, si voltas eo vti, aut copare velit et ea nolente n. datur sursus q psto erat, na aliud e rem dari, aliud psto ee vt detur ptq vnu ab altero separari.

R. 2o aux.a reqsitu in linea aux.ij et id qd se tenet ex pte prij, esq sferend a Deo psto ee oibus ad pdictas suerses n. vo quoad id qd n. e in linea aux.ij nec se tenet ex pte prij nec e sferend a Deo sed ponend liberae a volte. Cu a. in aux.o effi sint duo et vtus actiua qo Deus sfert, et n. tanta resista qo voltas adhibet, n. dabet oibus psto ee aux.u effx vt tale, seu sb vtraq ptem; sed tm sb pa qa illa sola est in linea aux.ij illa sola se tenet ex pte prij et illa sola sferenda e ad Deo. Alia argta pponi solent desumpta ex violare libertis qa remitto in qm seqtem.

Quæstio 14a.

Quomodo auxilium efficax requiratur?

Sectio I.a

Aliorum placita referuntur.

Videmus qe ante aux.ul effx reqri ad actuales opatus adhuc

in

In n. stat quomodo aut qualiter requiratur an scilicet in actu 1º an in actu 2º an praeviam an concomitanter an ex indigentia effectus an [illegible] modo perfecto operandi causae? idque hic discutiendum est. Nam varie sentiunt et loquuntur DD alij n. dicunt aux.m efficax in actu 1º requiri seu anterius ad usum libertatis. ita ut dari et esse debeat in voluntate priusquam ipsa quidquam libere exerceat et independenter ab omni ipsius usu libero suaeque determinatio [illegible] ab illo. ita Thomistae et multi qui aux.m physice praemovens docuere, iam eos retuli.

Alij dicunt requiri aux.m efficax in actu 1º non anterius ad omnem usum libertatis, sed anterius ad usum actus et post usum determinatum unde censent aux.m efficax in actu 1º requiri ut quod independens ab omni exercitio libertatis actu dependens vero a determinato ita multi ex nostris qui efficaciam constituunt in eo quod conferat aux.m sufficiens sub infallibilitate scientiae mediae aut futuribus determinatae.

Alij dicunt aux.m efficax in actu 1º requiri attenta indigentia effectus propterea quod effectus illo ex se indigeat sicut indiget ex parte principij virtute activa sufficiente quod communiter docent praemotores qui affirmant requiri ex respectu actus creatae et subordinatae causae causae 2ae ad 1am et praeter ipsos alij.

Contra plures dicunt aux.m in actu 1º n. requiri attenta indigentia effectus, sed attenta perfectione causae nempe Dei, quem dedecet certo modo praedicto esse suspensum aut frustrari fine quem intendit atque ideo ut certo praecedat et infalliter sequatur effectus quem intendit requiri aux.m efficax. Quod si prescinderemus modum perfectum operandi Dei; et tantum attenderemus, id quod effectus ex se et ex propria indigentia requirit haud foret necessarium eiusmodi aux.m optime in [illegible] sine illo poni effectus. Ita plures ex nostris.

Denique alij dicunt aux.m efficax quod requiritur non esse in actu 1º nec praevium sed in actu 2º et concomitans; atque ideo neque attenta indigentia effectus nec perfectione causae seu modo operandi requiri quod ante actuales operationes praecedat aux.m efficax. Modice Deus emmittat sed emmisso sufficienti voluntate per se ipsam determinare ad operationes per

q° ia e effx. Et cu sit impole qd fiat opato et auxas non fiat effx, dicant hi, reqri auxas effx ad opatnes, qnus mid est qd si detur opato illad detur, nec fiere pil qd opato detur, et n. detur auxa effx sicut e impole qd detur effus et n. act°. ita malti ex nris.

SECT:o 2a

Auxo effx qe in actu 1° pueat od vsu libertis n. reqr ad opate.

Descenses in hac assert° 1a sent° et suanio ex pte cu 2a. Dico ex pte q° cu duas retineat bru: qd n. praeniat v. tas ddonatu et qd n. pueniat ultus quoad posteriores n. placet q° n. coharet cu meis prijs. ut rstat. istabitq ex dcis.

Pr 1° nra assert°: si aux effx in actu 1° reqreret ut qd do pueni et prorsus ans vsu libertatis voltas n. libere oparetur q° n. reqr. dqfia patet q° negt reqri ad liberas opates qd libertes euertit ans q° q° illud tollit libertes qd do antecedit illius vtas et cu negt rpone oppsitus ut late ostendes impugnas pmotes sed auxu effx q ut do anteat vsu libertis et cu illo negt rpone q°.

Rursus cu e nriu ans o nriu rqns, sed volt ecc nriu auxu effx sequi darce independenter ab illius liberte et do ad illas anter) unde infert infallibiter opato q° ecct illi nria opato q° e rqns. et ut verbo dicas oia argta qe faeimus 3a auxu phyice pdetrans (tu ex euerst libertatis, tu q° n. plura pemus facere q° te ipse faeimus, cu et q° Deus ees auror ee cas peccati: tu q° tolleret meritu et demeritu) hic inttsurare pune redantur d alia p mea psenti rfacemus.

Pr 2° ut auxas sit effx debet hre prortnes maioris in equltis hoc e: debet illius activitas ee maior q° rescia actualis volt; sed ad actualis opatnes n. reqr qd aux pueniat

vtu

4

Vtas nra libertatis cu talí prior.e gº n· regr qd praeat vo eff.tus ões vtam libertatis. Ma: cstat ex dictis et sup probatis. Mi pº qª qd resista voltis n· sit maior e xª dicta, vtas nra libertatis gº cu n regratur qd vtas libertatis praedat ões vtas libertis imo id maxe impeditur n· regr qd aux.li proveniat ões vtas nra libertatis cu tali prior.e Pr 3º id qd pendet ex nra libera volte n· anteit oem illius vtas, sed qd aux.l sit eff.x pendet ex libera nra volte (nã pendet ex eo qd ei plus aut minus seu do nihil p arbitrio resistat) gº aux.l eff.x n· anteit ões illius vtas. gº prius aux.l eff.x regrat ad actuale operatnes n· regr vt do ans. neq vt do anteat ões vtas libertatis. Pr sqla, qª n· regr aliter ac est.

Pr 4º id n· regr sine qo aliud sufficit, sed sufficit ad actuale operatnes aux.li eff.x qd n· do proveniat vtas libertatis gº n· regr ad actuale operatnes aux.l eff.x qd do proveniat vtas libertatis maia e certa. mi: pº: qª ad actuale operat.s sufficit aux.l qd sit tanta activitatis cui voltas p suo libito aut n· resistat, aut n· tm quam ipsa pt et est in aux.o activitas eo n ipso, et habet prior.e maioris indeplis et connexiones et eff.as efficaciter infallibiter operatnes.

Ita rões probant altre n· regri tale prius aux.i et connexes neq attenta indegª effitus, neq attento proffecto mo operandi cãe, si n· ex aliqo Bono titulo regreretur falsum ecce qd altre n· regreretur. Et qd si, vt ostendimus, tollit libertes, nullus effitus eo indigere pt. vt operatur libera, neq ad proffectu meu operandi cãe ptinere. pt. sic operari ore cãa libera vt tollat illius liberte qdo libere operatur e aliaq. ptinere pt. ad meu proffectu operandi cãa incolumem regt.s et nãas rerum evertere.

SECT.º 3.ª

Aux.l eff.x in actu 1º qd regr ad actu operando n· est

proveniens

pueniat oem vsu libertis, sed tm actuales posite opationis.

Intellige hanc rele respectiue ad statu in qo ponenda e opato, nam si opato ponenda sit ddetnate reqr aux.um eff.e ddetonatu qd n. pueniat oes vsu libertis ddetonatu sed opatio ipsa ddetonate sea sub ddete posita; si a. opato ponenda sit abte reqr aux.al eff.e abtu qd n. pueniat oem vsu libertis abtu sed ipsa opatne abte posita.

Pr 1o: vt actualiter ponatur opato, tm debet pcedere qd aux.us hat ppoitne maioris entitatis, i. vt saepe dixi qd actiuitas illius sit maior qo libera resista volis, qa actio debet puenire a ppote maioris entitatis: sed hoc e pcedere aux.um eff.e actuales opate; n. vo oem vsu libertatis cu libera n. resista, t n. tanta, qta e vis aux.ij, sit vsus qd libertis, qam n. pcedit: go aux.um eff.e, qd reqr ad actuales opate, n. debet pcuere oem vsu libertatis sed actuales posite opatnis.

Pr 2o: eatenus reqr aux.m eff.e ad actuales opate, qtenus reqr qd aux.us excitet, vocet, inclinet, et inspiret, et voltas n. sic illi adeo tenaciter et resolutoria opponat, vt illud n. sinat pgredi ad opate; sed totu hoc saluatur in aux.o effi qd pcedit actles ipsa opate n. vo oem vsu libertis: go effa requira in aux.o ad actles opate illas pueniet, n. vo oem vsu liberu volis. mi pr qa aux.m eff.e qd pcedit actles opate, sed n. oes vsu libertatis importat vim intra auxilij (q qo heat excitare, vocare, et inclinare) et n. tanta resistu ex pte voltis, q qo fit qd voluntas n. adeo tenaciter se illi opponat vt suspendatur opato.

Pr 3o illud aux.us eff.e in actu 1o reqr ad actles opate qd n. laedat voltis liberte: sed qd pcedit oem vsu libertis laedit liberte n. a: qd pcedit opatne, al n. oes vsu libertis, go tm reqr qd pcedit actles opatne, sed n. oe vsu libertatis. mi: qoad 1am ptem stat ex see anti et quoad 2tam stabit, qe seqs. 2qsio abo qa n. ex aliud aux.us in actu 1o eff.e, nisi qd pcedit oem vsu libertis, et qd

si n.

ut n. praecedat oem praecedit in ipsa operatione. effx. n. qd. constituitur tale p ipsam operat., et valet id. atq effens n. e. in actu 1° effx sed in actu 2°.

Pr. 1. qa si deberet praecedere aux.m effx. qle describsimus qd vi praecedat operat. sed n. oem usu libertatis illud sufficit ut ponat actu operat.; q. illud tm requir et n. aliud. Pr. conseqa qa qd vnum sufficit n. requr aliud. ans pr. qa nil apparet ad qd requirit. Nec enim neq ad vincend. resista voltis neq ad inferend. infalliter operat. neq ad salvand. libert. sqd. ora hoc praestat aux. effx a nobis positum.

Ex his patet 1° n. requi aux.m effx in actu 1° ad actlem operat. nessitte ante. sed conse. nessitas n. ans e. quae praecedit oes usus libertis, seu quae rem exigat independenter a nra liberte ponenda. nessitas v° aux.ij effcis e. depens ab usu libero voltis plus t minus resistentis p suo libitu, nec requr, ut dictu e, qd tale aux. antecedat operationem voltis determinat. liberam.

Patet 2° aux.m effx in actu 1° n. ee requisitum tanq prius sd totum qd importat, cum n. importet qd voluntas libere n. tm resistat, et hoc supponat totum prius operatis. n. requr ut prius sd totum qd importat, sed neq e requisitum ex parte prij ut oo quentis usus libertis. Patet qa neq ee prius ex parte prij ut quentis oo usus libertatis qd importat usus libertatis qliter importat aux.m effx in actu 1°. Mitto qd si aux.m ut effx in actu 1° eet requisitum ex parte prij oo usus libertatis euerteret liberte ut sup ostensum est.

SECT° 4a.

Aux.m effx in actu 1° requr ad actles operat. tam attenta indigentia effi, q° mo operandi caae, viz Dei.

Quenio in 1ori parte huius assertnis cum 3a senta. ex relatis sect. 1a. et in posteriori cum 4a. ut a. utraq pbera aduerte

nil

nil aliud nem reqri ex indiga effus q̃ reqri in indiga frali effus ita vt taliuari negat qd aleqd sit effus et qd n̄ detur id qd exegit tca qd de se indeget. rem a: reqri attento pfecto mo oprandi nil aliud qs mas Deo dignus et cus ea pfecte, qt Deus decet, gi. stare tali re defente; qfair effusigt stare fiet, eo qd indigeat ex pte sua illo aux re gratia ad talē mas.

Hoc notato Pr 1os gs: id reqr attenta indiga effus, qd effe ex suo recptu frali reqrit; sed effus supnales (ad quos reqr auxes) ex suo recptu reqrit vt actus sit auxes effe in actu 1o qle descripsimus; go auxes effe in actu 1o qle descripsimus reqr attenta indiga effus. ma: legt ex nup notatis. mi: pr q a effus supnalis ex pprio recptu reqrit vt actus sit, actiuitas auxii & maiores resista volūs eius ex pprio recptu postat pueniri a pprote maioris inaeqlis sed hoc e reqrere auxes in actu 1o qle descriptiones go ex pprio recptu illud reqrit.

Pr 2o: illud reqr attenta indiga effus qd e reqtiud g se ex recptu fralisso caae ad actu ponend effus; sed ex recptu fralissimo caae (et vapor auxii qd caae e.) reqr g se ad actu ponend effus qd actiuitas illius sit maior resista, et qd heat pprotes maioris inaeqlis; go hoc reqr in auxo attenta indiga effus. Maia eade stare fu qd n. ex alio capite dicamus reqri attenta indiga effus caltud ex frat. nisi q a ex recptu fralisso caae reqr caltas ad actu oprand. Mi: pterqs qd arbitror de cortas gr. q a ex recptu fralisso caae reqr ad actu oprand n. vinci nec sō impediri, sed hoc e reqrere qd illius actiuitas sit maior q resista et so heat pprotes maioris inaeqlis: go.

Pr 3o illqi reqr qd effus auxelij sit actu, et qd auxes n. fuit maior resista volus seu qd n̄ haeret pprotes maioris inaeqlis: go auxes effe talis excessus et pprotnis qle descripsimus reqr attenta indiga effus. 2qa patet q a id reqr attenta indiga effus sine qo reqr illqi qd effus sit. ans pr q a bene 2alat effus fit ab auxo: gr

nulla resista fuit in volunt. et hi illa fuit illas vicit aux (deberet maiores activit. et proport. maioris inaeqltis) si n̄ n. vinceret sed vinceret a resista n. ppemperet in opata. ut manifest est.

Si nunc 1o posterior pp pfectas mus operandi e. accommodatus exig. et nais rerũ .1. talis ee debet ut n. evertat males mus operandi caarũ nalius nec violet vera effctus, sed mus accommodatus exig. et nais reras qd ad actus supnales dei aux effce qle descripsimus qo hoc reqr attento pfecto mo operandi Dei Ma: ittas et n̄ mus pfectus operandi Dei nnanq exigat aliqd qd n. exigit ex pte caa creatae, aut effctus; at neutq exigit 9a nus aut 9dic. illius qd cara. et exig. rerũ creatarũ patent. mi: pbant qa. pre. adduximus p 1a. pte relis.

Si 2o ead pp pfectus mus operandi Dei cũ caa libera medio aux. est, ne securat ad actus opates priusq aux haat pportes maioris inaeqltis respective ad resistas volis .1. priusq auxilij activitas sit maior libera resista voltis alias laederet libertatem: sed hoc securare medio aux. effic. descripto; qo attento pfecto mo operandi Dei qd securet medio aux. reqr auxilius effe descriptus.

Quæstio 15a.

Concordia auxilij efficis, cũ hũna libert.

Secto. Ia.

Qualiter alij credant concordari.

Lutherus et Calvinus impoles iudicarant concordias dte gratiae cũ liberte. voltis atq ideo, ne negarent effas gratiae, negarunt arbitrij libertes. sed et S. Aug. cũ alibi tũ lib: 1o de gra. Xpi. 9a Pelag: ce 14. Admodũ ee difficile confitetur duo haec, in concordias

dicā reuocare cū vnū videat destruere aliud. ista q° (inqt) ubi de arbitrio voltis et Dei grā disputat, ita e. ad discernend difficilis ut qdo defenditur liberū arbitriū negari Dei grā videatur qd a. asserit Dei grā, liberū arbitriū putet auferri. vnde DD^es Catholici in varias sentias divisi varios quæsierunt modos reconciliandi.

1ª sent^a censet ex reconciliare grā cū liberte q^a precedit conditiū indiens, seu conditiū de indiā obti. hoc n. conditium dicunt esse radicē libertis et hanc in illo consistere radicaliter, seu virtualiter cū n. voltas negat ferri in obtā nisi ut propósita ḡ illud eo ipso qd Deus proponat ut indiā et n. nccio amanda n. nccio sed libere amat atq ideo, inquit, n. attendend an grā infaliter inferens opatē physice praedeterminans oio praeveniat usū libertatis l n: ut videamus an tollat, l n. tollat libertatem sed an praecedat iuditiū indiens, et non. eo n. stante repugnat voltē necessitari, seu liberté in operando tolli. ita ex alterius pmotis plures quorū aliquos sup retuli.

2^a censet ex eo reconciliare q^a voltas pt ponere oppositū n. in sensu compo. sed diviso, et qo supponant de rōe libertatis n. ee, qd cū oib^s qt praeunt opati et usū libert^is possit voltas ponere oppositū operationis, sed qd illis stantibus adhuc verū sit qd possit oppositum atq ideo reqr sensus compositus pro (ad oppositū) cū oibus qt praecedunt n. sensus compositus negationis actus cū oibus qt praecedunt eo n. ipso qd in sensu diviso pt voltas oppositū agere pt q^a agere pe e. pe abstrahendo ab oi suppe. Ita et plures ex auctoribus physice pmotis quorū nnullos retuli in supioribus.

3^a docet ex reconciliare qd effā aux^ij n. e. praeueniens sed concitans; q^a cū grā ex se n. habet vim inferendi opatē. sed in rōe effectus illuati ḡ ipsā opatē, sicut hoc n. tollit liberté prius ex suppā qd sit rā n. ee: ita effā auxilij q'uis supposit^e illius nequeat operatio n. ee. Ita ex nris multi quorū sup mentē feci.

4^a docet ex eo reconciliare qd si effā aux^ij praeveniat usū libertatis

oui

tis libertatis, n. praevenit, sed supponit Dtum conditionatum, atq. ideo abte n. nectatr volutas ad opatem, sed ex suppe ipse qt in nra potestae et liberte est. si n. volutas vt paene, n. se detraret Sditionatis auxm n. inferret opatem: qo qd inferat nascitr ex Dtu libero sub Sditne, ibi n. pauca ex nostris stentis rones.

Sed et est inter eos discra, na qd sentiad ministerio scit medii, futuritionisq. Sditnata saluare liberte q. ais auxu effe Sferatur, ex vi decreti abti ex suo mo intro et resolutorio qd vo id negane arbitrantes bm. pre Scordare liberte cu auxo gra, qdo in statu abto nil Sfertur aut datur qdo attenta ipsius vi psiva et intro mo pcedendi sit inferre opatem, sed tota vis illativa nascitur ex Stotro futuritionis aut scie Sditionate:

SECT.o 2.a

Iuditium de praedictis sententijs.

Priusqo ex nris pajs grae cu liberte Scordemus placet qd de pdictis sentijs arbitramur adnotare, omisso Luther. et Caluinist. errore de qo nil hic dicemus, cu ipso sancti supponamus gra n. laedere et destruere sic ca mea vtraq. reconciliandi.

Et qtm attinet ad 1a et 2a senta credo n. sufficienter ab illis Scordare gra cu liberte. vt patet ex ijs quae dixi qe 6. sec. 11 et 12. ibi n. speciatim ostendimus n. sufficere ad liberte. qd praecedat iuditiu indifferens, aut qd volutas pt Sponere oppositu et sic diuiso gre, sed opus ee qd pt Sponere oppositu cu oibus qe antecedunt oes vtes libertatis atque ideo cum tota vi intrae gre qd cu non saluet vlla ex his duabus sentijs, neutra Scordat effcu gre cu liberte. qtm vo attinet ad 3a, existimo in ea opate Sciliari gra effcem in actu 2o tantum cum libertate, at relinquitur difficultas de gra effci in actu 1o, quae ostendimus ee admittenda

cu n.

cum n. ea n. Situatio & ipsam actiales opat. n. e. ead rao in utraq sed longe diuersa.

Quantum integer attinet ad 4 si n. admittat decretum ab. tum et resolutorium qo oferatur n. dubito (qm saluetur liber tas, (qdqd velit in ctrium Dolar) qa nullus primo reglitudine gte prij anter ponit qd independ. a futurit. cditnata, inferat abtam aut eum qo negat oppone negt. opatnis, gsecutta futurit. ipsa cditnata. St n. saluat hoc senta. affas auxil quentis in statu cditnato neq in actu 1o gu opatnis futura cditnata eum tn saluare debet ut sup notauimus.

Ceterum si ponatur decretum abtm et resolutorium qo post scia cditnatam gra oferat, iudico n. concordare gra et libertate nisi qa aliter ponitur opato in statu abto ac ponitur e. cditnate cditnata n. posita libert. ponenda, n. sub decreto absoluto. atque resolutorio sub quo ~~[illegible]~~ negt poni opositum,) alias ai ponitur sub eo.

Tum et qa qdo aliqd ex ui sua entea si inferre opatione independent a nra libert. n. pe oppone eum libert. opius oferat post sciam cditnatam ideo n. pmoto physica tollere libertes opius oferretur post sciam cditionatam, quia ex se habet talem vim intrinsecam. sed preterea qa Deus n. pot. nectare voloe in iis circumstijs in qbus pmitta e. sub cditionae opato, nisi emmettendo pmoet decernendo opates abte et resolutorie, b alio mo. sic; qo n. satis e. ad concordiam libertatis et gratiae. qd precedat futurit., aut scia cditionata. nisi ea tm precedant abtae opates abtas, quae in statu cditionato precesserant cditionate.

Ius denique qa si decretum abtm et resolutorium reciliaret eum libert. cum illo possit (precindendo a hypothesi vtus libertatis) oppone oppositum, scqd ois impoltas oponendi oppositum. gt non nascitur ex supp.a vtus libertis cum illa minime cohaeret sed n. pt cum tali decreto oppone oppositum et precindendo ab ois vtus libertis: go ex.

Adde.

Adde n. posse cohaerere posse cum libertate; ans n. ee in potestate libera et ee in illius potestate sqns decretum a. abtum et resolutorium n. e. in potestate libera. nro bltis tqd n. possimus facere qd Deus illud habeat et ex ans unde infallibiliter infert opatio. qo cohaerere n. pt cum libertate, atq ideo n. reconcileat grat effic cum libertate praedicto modo.

Dices Deus n. habere illud decretum nisi in ijs circumstantijs in qbus praevidet nram volt libere operaturam qd interest? hoc tm e. qd tollit libertatem in illis circumstantijs tm, in qbus alias erat libere operatura, sicut eueniret si Deus tm daret pmotem physicam aut negaret securum ead extremam oppositum in ijs tm circumstantijs in qbus praevidet voltatem operaturam libere.

Dices iterum ee qd Deus decernat n. habere decretum abtum nisi praevideat voltas voltate operatura pendet a nra volte decretum, atq ideo erit in nra potestate sqns seu opatio qa e. in nra potestate ans sicut decretum. R. inde tm sequi qd ans sit in nra potestate n. quoad inferre, sed quoad ee qd tm penderet a nra potestate qd daret decretum, sed n. penderet a nra volte qd eo dato inferrat ~~atq ideo opat~~. opat. atq ideo si exist caus antis ee libera n. eet libera in se existentia opationis, nam ut eet libera in se debebat ee liberum ans n. tm quoad ee sed quoad vim inferendo. Vi de his cum diximus alibi.

SECT.º 3.ª

Resolutio quaestionis ex parte tertia.

Ut clarius in hac mra procedamus 2x pt considerari libertas nra voltis. 1º in ordine ad resistendum & n. resistendum tm gam auxm pt. 2º in ordine ad operandum. In 1ª consideratione libertas supponit auxm sufficiens n. effic. in posteriori supponit n. tm sufficiens sed et effic qa ante resistam tantam & n. tantum liberam po-

sitam

ktas non habet auxilium proportionas maioris, et minoris in aqtis sed abstrahit ante posites eo operatnis tū, et ideo omnimus auxm esse n. ea quent ipu resistit, sed ipu operatnis q. qua datur.

Hoc posito Dico 1° secordia grā cū libertē in ordē ad resistend et n. resistendo in eo. consistere qd ante exercitiū resistē libere nil praedat qd nestat voltes, ad illud, sed cū oī eo qd ex pte prij accedit pet xponi operatiud, etenī ve voltas libertes exerceat n. aliud reqr q. qd sit Dña suarū operatus est a: Dña eo ipso qd exercitius liberas nihil praecedat, cū qd nequeat xponi operatiud. Vnde cū exercitius liberū resistt aut n. resistt, tm recedat auxm suffens, cū qo pter xponi operatiud et n. effx. sed effa sublegatur aut omitetur nimis en mūl rendat grā cū libert ad resistend.

Adde qd si sideremus voltes prius q. libere resistat, aut libere n. resistat nil inueniemus in grā qd libertes tollat cū relinquat voltes indifferentes ad vtrumque, et non potius infetat vnū, q. alterū q. qd se detrat ad resistend et ad n. tm resistend libere se detrat sigd nullo cogente id prestat. /

Maior difficultas e. in secordia grā cū libertē in ordē, ad actuales operatis naī cū dixerimus grā vt effcas praedere operatō n. videtr facile huius libertes cū illa secordare. Nihilominus dico 1°: optime secordare in nris prijs, naī cū 1° grā effx tm dicat qd sufficies et liberū exercitiū voltis in ordē ad n. tm resistend nihil praecedit operationes actuales, quod illius libertates tollat, sigd auxm suffens n. tollit pt cū eo xponi negō operatnis aeq et tollit vsus libertatis in ordē ad n. tantas resistas sigd 8. sus libertis n. pugnat cū libertē sed illas pficit.

2° qa n. pugnat cū libertē qd n. hat vim inferendi operatē nisi dependenter a libertate; sed cū grā effx n. heat vim inferendi infalliter operatē nisi dependentr a nra libertē n. tm resistente

tente ut dicitur e. n. pt gr. effic. pugnare cum libert. Ans ex. co patet q. qd fit dependenter a libert. libere fit, nam convertuntur libere fieri et fieri dependenter a libert., nec aliunde actus dicuntur liberi nisi q. ut fiant dependent a libert.

3° sub illas libert. e. cons sub cuius libert. e. ans sed effa aux. qt e. ans ad opat. e. sub libert. g° et opat° qa e. cons e. sub libert. voltis, atq ideo libere ponit. Mi: pr q. effa aux. coalescit ex aux° sufficienti qt supponit collatum, et ex non tanta resista qt libere ponit a volte cum pit ponere maiorem.

4° a q. qd n. tollit libert. ad unam radicem n. tollit ad alteram, sed libertas e. ad utramq radicem, sed aux. effx n. tollit radicem operationis, imo illam supponit, g° nec tollet ad ipsam opat. Mi pr qa aux. effa n. tollit sed supponit qd voltas ita debilitor adhæreat negne opatnis, ut mediocrem conatum in illam impendat, ut pµorit pxc. oo firmiter adhærere, et totum conatum impendere cum in potesta fuerit sicut adhalit debiliter oo firmiter adhærere, et sicut mediocrem conatum impendit quem gra pt vincere longe maiorem impendere quem gram superare n. pit; sed hoc e. n. tollere sed supponere libert. ad radicem opatnis: g°.

Hr et declaratur amplius. Ex eo aux. e. effe qd voltas ponit minorem seu n. tantam conatum in retinenda negne opatnis cum pit maiorem, si n. poneret maiorem, quam pt, aux. n. esset effx; g° aux. effx n. tollit sed supponit libert. in retinenda negtione operationis, alias tolleret ea qo dependet ut sit. Hr ulterius. Si tollit libert. in retinenda negre opatnis ut e. effx, t ut sufficiens n. ut sufficiens ut maxim, neq ut effe cum n. præcedat talem libert. sed subsequatur et qd subsequitur libert. n. illam destruit. 5° q. n. applicare tm conatum ad retinend negre opatnis qto opus e. in potentia e. detrahere ad deserend negre opatnis, et ponendam opat., cum eo ipso sit infallibile deserend negate et ponendam opatem, sed voltas g sua libert. n. applicat tm conatum ad retinend negem qto opus in potent. grt; g° g sua libert. se detrahat

trat ad desend negre et ponend opatem, sequi deserere una(?) dictoriam e tralisse ponere aliud ita detrare ad unas debe rend e fralisse detrare ad ponend aliud.

SECT° 4ª.

Soluuntur obiecta.

Objicitur 1° suppo auxilij effcis in actu 1° e. ans, cum illi effa in actu 1° antecedat in nos operatnes: sed ex tali supp°, physica et Metaphysica nec.te infertur opat. ut nos ipsu fatemur; g° nequit conciliare libertas cum aux° effa, ut a nobis asseritur. Pr. cqfia, qª negat conciliare libertas cum suppe antis ex quo physica, et Meta nec.te infertur.

R. dingdo maiorem; est ans actualem positionem operationis, concedo maiorem; statum libertatis, seu liberam voluntatis determinationem, nego maiorem. Sed auxilium constituatur in actu 1° efficax, et liberam n. resistentiam voluntatis, n. e. ans statum libertatis, quamuis antecedat actualem positionem operationis. Unde quamuis ex suppositione auxilij efficacis necessario sequatur operatio. hoc n. est necessaria, qª tm sequitur ex suppositione determinationis libere voluntatis, et dependet ab illa, atq. ideo sicut suppositio est libera, ita et operatio ex eo elata.

Objicitur 2°: ad libertatem operationis reqr. qd in oibus quae eam praecedant possit componi oppositum contradictorium, viz: negat.; sed cum aux° efficaci qd diximus praecedere operationem n. potest componi oppositum contradictorium, videlicet negatio; g° cum auxilio effici n. saluat libertas operationis.

R. 1° hoc argumentum ee ab oibus soluendum. 1° a pmotoribus, ut ex ijs quae aduertas eos diximus superius sat patet; ab authoribus scit medie: nam sic argumentor: ad libertatem operationis

reqritur

nequit quod cum omnibus quae illam praecedant possit poni oppositum contradictorium, et negatio: sed cum omnibus quae praecedunt operationem in sententia admittente scientiam mediam, nequit poni opposita, scilicet negatio: ergo minor probatur: quia in hac sententia antecedit operationem obiectivitas harum propositionum, si daretur auxilium sufficiens in circumstantiis A, voluntas operaretur: sed datur sufficiens in circumstantiis A: ergo nequit in hac sententia componi negatio operationis cum omnibus quae illam praecedunt.

R. 2°: libertatem operationis requirere quod cum omnibus quae ex parte actus primi seu quae antecedunt usum libertatis, et vim habent influendi operationem independenter ab usu libertatis possit componi oppositum contradictorium, secus vero cum omnibus usque antecedentibus actualem operationem. itaque tunc id libertatem impedit, quod seu illud illam praecedit independenter ab illius usu, ita ut non patiatur oppositum atque tale est auxilium efficax a quo si tollas quod ei accedit ex usu libertatis, et tu relinquas solum quod antecedit invenies nihil habere quod pugnet cum contradictorio operationis. sed indiviens erit ut cum operatione et eius negatione coniungatur: tota ergo repugnantia erit ex libera voluntatis determinatione non ex vi intrinseca qua efficax est.

Obij: 3° auxilium efficax in actu primo spectans non relinquit potentiam proximam in utramque partem ergo cum eo nequit conciliari libertas. Probatur consequentia: quia libertas nequit conciliari cum eo quod non relinquit potentiam proximam in utramque partem, cum non de conceptu libertatis praecipua facultas ad utrumque extremum, in qua exercenda est libertas. antecedens probatur quia si stante auxilio efficaci ad operationem haberet voluntas potentiam proximam ad negationem posset coniungere eam cum auxilio efficaci licet cum illo non repugnat actus cum quo non repugnat potentia proxima ad actum. R. 1° eodem argumento probari non posse conciliari libertatem cum futuritione determinata, aut scientia media, et collatione auxilii sufficientis in illis circumstantiis in quibus est futura operatio determinate. quia sunt similiter non relinquerent potentiam proximam in utramque partem licet cum illis non posset voluntas componere negationem operationis. R. 2°: similiter probare, non posse conciliari libertatem operationis cum hoc quod voluntas libere operetur quia dici potest eo ipso tolli potentiam proximam ad negationem operationis, et voluntatem impediri ad illam ponendam, quia ut haberet potentiam proximam deberet posse componere negationem operationis cum operatione licet non repugnat actus, cum quo non repugnat potentia proxima ad illum.

R. 3° nego antecedens nam potentia proxima ad utrumque extremum est potentia cum omnibus ad omnem determinationem requisitis

ad operandum

ad opand et n. opand exclusa dr alia qd n. sit usus libertatis
et impedire sui opatnes imo hoc exclusᵒ e unus ex requisitis
auxᵃˡ a. effᵃ ut a nobis asseritur n. tollit a. impedit quod
pora het anter ad dem detratᵉˢ oia requisita ad opatᵉˢ et negᵉˢ
opatnis neq ponit aliqd qd anter ad oes detratᵉˢ liberaˢ impedi-
at opatneˢ gᵒ n. tollit sed relinqt potes proxᵃˢ ad utrasq potem
sᵘᵃ ratnis.

Fortas aliqs aliter reret dingo ans n. relinqt potᵉˢ proxᵃˢ abte
nego ans, ex suppᵉ, rcedo ans et nego sqtiaˢ, qᵃ licet concedi-
atur libertas qᵗᵒ voltas opatur, qᵃ qᵉuis ex suppᵉ qd opatur
ias impediatur p tunc ad opaᵗᵗⁿ, nec p tunc sit ponere negᵉˢ
eo qd abte et n. facta hac suppᵃ pueris proxᵉ eta cu auxᵒ
effᵉ reiliatur ob eandᵐ raem.

SECT.ᵒ 5.ᵃ

Specialis obtᵒ ex eo qd opatᵒ n. ee libera in se, sed in ca

Cum dixerimus auxᵉˢ effᵃ provenire sea antecedere ald
opatᵉˢ illasq infalliter inferre n. tr tollere libertᵉˢ qᵃ qd in-
ferat dependet ex libera n. resisᵗᵃ voltio, videtur inferri qd
opatᵒ n. sit libera in se, sed in caa biq: in n. resisᵗᵃ qᵗ
caa e ut infalliter inferatur. Dicere a. qd opatᵉˢ humanae
n. sint in se libere sed in caa, et qd auxᵃ effᵃ tollant libert
opatᵉˢ in se, qᵉuis n. tollant libertᵉˢ in caa n. vacat absur-
ditᵉ, qᵃ, de rigore, pende a opatnes ee liberas n. in se sed
in caa ac ipsas opatnes n. ee nobis liberas sed ee liberas
coraˢ caas quemadmuᵈ occisᵒ pueri in ebrietᵉ n. aliter dr li-
bere tm in caa, nisi qᵃ in rigore n. e occisᵒ libera sed ebri-
etas qᵗ e caa occisᵒⁿⁱˢ.

Pr seq opatneˢ n. ee liberaˢ in se posita n. resisᵗᵃ libera
n. e in potesᵗᵉ voltis qd n. ponat opatᵒ gᵒ post tales n. resisᵗᵃ
posiᵗᵉˢ

posita n. supe libertas cª opatnem. Prᵗ sqtia qª si supest libertas, supest potestas ad suspendend opatnes et ponend negᵉˢ illius hoc potestas n. supe posita libera n. resistª; gª nulla libertas supe cª opatnes.

Hic qª si ptor libertᵗⁱˢ n. resistᵃ ei libertas emdta circa variās opatnes; qª quis supponatur posita libera n. resistª poterit n. poni opatº ex vi prioris libertatis q. emdte cª illā libtatur atq ideo poterit sponte suā libera n. resistª et eius auxº se affictᵉ negᵗᵒ. Prᵗ sqtia: qª libertas emdta cª opatᵉˢ ad illas est, aut negᵉˢ p arbitrio ponend.

Hinc obtenias fit totū meritū aut demeritū saluari in non resistª n. vᵒ in opatᵉ naž in illo saluatur meritū a. demeritū qd liberāš est n. e. libera opatº sed n. resistª ad illaž; qº n. in opatᵉ sed in n. resistª saluatur meritū aut demeritū: vnde redend est qd p bona opara n. mereamur nec demereamur p mala (qª eū illa ponantur voltas n. sit libertate ad n. ponend) sed eatenus demerere aut merere quas n. resistimus hoc qd dicat.

R. 1º hac argū fiere pa in sentª eorū q admittant sciis sdtᵒnatas naž ex eo seqr opatᵉˢ in statu abto n. ee liberaž in se, sed tm in statu sdtᵒnato, atq ideo tm exercere libertᵉˢ in statu sdtᵒnato et in eo reperire meritū aut demeritū n. in statu abto. Prᵗ qª posita futuritᵉ sdtᵒnata et auxº sufficen in jis circumstijs in qbus ponitur e. opatº sdtᵒnatē n. e. in potestᵉ voltatis qd n. ponatur opatº; qº positales futuritᵉ sdtᵒnatā et collatᵉ auxijs sufficentis nulla supe libertas cª opatᵉˢ abtas et sqter hoc tm e. libera in ea ras: futuritᵉ sdtᵒnata et collatᵉ auxij (qª si ea qd ponat opatº) n. in seorsa.

R. 2º nego qd ex nra sentª inferat opatᵉˢ n. ee liberaž in se. Etenim de libertᵉˢ opatnis in se tm seqr vitas huius prois ideo voltas opat qª eaž pus emdte et prᵉ resist.

ic seu ponere opatiões negt.ᵉˢ n. vult retinere eas in nra a. sentᵃ ante
saluatur velas huius opois. seu saluet qd voltas emdte et
pxᵉ potuit negtᵉˢ retinere, totu conatus impendendo in ea
retinenda et ei adeo firmiter adhaerendo vt dimouere ne-
qat a grᵃ p tunc data et qᵃ id n. fecit posita e. opatio.
Deinde tae opatᵒ sit voltis libera in se satis e. qd ita p
natur a voltᵉ vt aspectis oibus qᵉ anteunt ex pte prij
ante detratnes liberas ad altas opares, poterit pxᵉ ponere negtᵉ
opatnis, sed ita euenit in nra sentᵃ: nas si sideremus
voltᵉˢ cu oibus qᵉ praedunt ex pte prij ante detrationem
liberas ad altas opatnes potuit emdte ponere negtᵉˢ opatnis;
gᵒ haec e. volti libera in se. Mi: pᵗ. qᵃ si inspiciantur qᵉ
ex pte prij anteunt liberas detratᵉ ad opatᵉˢ voltas potuit
glas resistere, qᵒ grᵃ agere, totu conatus impendere in
retinenda negtᵉ, et adeo firmiter ei adhaerere, vt n. posset a
grᵃ dimoueri p tunc collata: gᵒ potuit inspectis qᵉ ex pte
prij antecedant emdte et pxᵉ ponere negtᵉˢ opatnis.
Intus qdo quas qdeᵉ: fere nascitur ex libertᵉ exercitatᵃ
emdte seᵃ recessus ab alio
rei in se. sed poni opatnes altas nascitur ex libertᵉ
voltis emdte exercita cᵃ recessus a negtᵉ opatnis, sua
cᵃ n. retinendᵒ tales negtnes: gᵒ ponitur libertᵉ rei in se.
Patet maior: qᵃ libertas emdta e. recessus quias qdictorij
ex emdte eᵃ accessus alterius. Mi: pᵗ: qᵃ poni opatnes nas-
citur ex eo qd voltas n. voluerit retinere negtnes impen-
dendo totas conatus ques potest ad vinuli grᵃ resistendo.
Praeterea recedere a negtᵉ opatnis e. emdte et formalᵗᵉ
accedere ad opatnes; gᵒ p sua libertᵉ detrare se valeat
recedendᵒ a negtᵉ opatnis e. p sua libertᵉ emdte se detrare
ad accedᵒ ad opatnes, sed voltas eo ipso qd p sua voltᵃ se
detret pᵣente grᵃ ad n. impendᵒ totu conatus in retinenda
negtᵉ nec tn adhibendo qpm grᵃ vincere n. potest, p sua libertᵉ
se

se detrat. eindte ad recedd a negtis; qd & fica liberte se detrat eindte ad accedd ad opatnes aly deo ca hanc exiret eindtas libertes. Nis? n. gra se detrare, psente gra, ad n. impendd totus conatu, nec tm adhend qm gra vincere pot, e se detrare ad n. retinend negre (cus retineri ringat & maiori & copsi conatu quos gra vincere n. pot) qd sral se detrare ad recedd ab illo.

Vt aduerte n. eee cd se detrare ad opand, et p tunc actu opati nas stare pt detrat° ad actve operandam, priusqe detur opates vt videre e in hoc sylgo si: daret aux. suffensin circustijs A voltas opares: dat aux suffens in ctijs A; go voltas opat. priusq det opat voltas dat maie et minor cus ex ijs inferat ex tn ex vi illarum psitte ranet voltas detrata ad actve opand°. Vnde si aux vt effe sit prius qz opat°, n. e prius qz detrat voltis ad opat, nec qu talis detratnis e pueniens, quonias voltas, p sic psitte qz libere se detret, psente gra, ad n. im resist; qm gra ft, seu ad n. retinend negtes opatnis, manet detrata ad ponendas opatnes. Constat a. ex dictis aux n. puenire vt effe liberam voltis detrates ad n. im resistend, sed illas includere ex qo vlterius patet vnde oriat coherentia libertatis ca opates in se cu aux° effei viz. ex eo qd n. pueniat vt tale detratnes liberas ca opatnes in se; esto pueniat actuales potitnes opatnis.

His, vt claret, solutus manet argus, sed ad illud quod de merito et demerito addebatur eas debile est, cu totale eius vis stitteret, in eo qd opat° n. eet libera in se. Constat ex dictis longe secius ee. Vtrus a. hoc qd e. resistere gre, sit demeritoriu, et n. resistere, seu n. im, qm gra ft sit meritoriu? n. e huius loci inuestigare, sed independenter ab eo qd libere n. resistere gre sit meritoriu, et libere resistere demeritoriu, ingramus an p tales n. resistas constat effe. si enim

aliunde

aliunde libera n: resist^e sufficiat ad merium. attendendum erit efficaciam stiuc ꝑ aliqd merentiam; secus, si secus.

Quæstio 16.

An sit in nrã potest^e hêre aux^m eff^ax?

Sect^o 1^a

Referuntur sent^æ, et aliqua ꝑmittuntur.

1ª sent^a affirat. ita Aluarez lib: 3° de aux: dis: 23 n° 31 Valen: to 2° dis: 8. q^e 3 puncto 4 §^o 2. Vide 4ª ꝑpo. Vide Legion q^e et Vestu ac Viuerit. Pennotus in ꝑpugnac: huius libert: lib. 6 c 14. et nonnulli alij.

2^a absolute negat: ita Tannerus to: 2° dis: 6. de gr^a q^e 2. n° 112. et plures ex assertoribus aux^ij phyce ꝑmouentis. ꝑhus fauet D. Thom: 3 p^a Gen: c^e 149. Quamuis Vigentius videat fauere, nec dicat apertius e^e ꝑ 4 sent^a.

3ª distinguit inter aux^m eff^x in actu 1° et eff^x in actu 2° de 1° ait n: e^e in nrã potest^e, de 2° ait e^e. Ita Lell: quæs: de gr^a c^e dis: Mascarenias dis: 3^a de aux: in 2^a p^e dis: n° 16 et 17. eisq. videntur stentire quoad aux^a eff^x in actu 2° Molin: in Concor: q^e dis: 40 Vide hinc 4°. et q^e 23 art: 4 et 5. dis: 1ª memb: 6 a. Vide certe. et Meracias to 1° trac: de gr^a dis: 6 sec: 19.

4ª ait aux^m eff^x n: e^e abste in nrã potest^e e^e in aliquo ꝑnas est in potest^e volútis se impedire seu ponere impedim^ta qo stante n: daretur) esto n: sit in illius abste potest^e qd es^e in aux^a det. Ita S. Tho: citatus. et plures alij tam ex Tho: q^e ex assertoribus scientiæ mediæ.

Ante resolut^es ꝑmittend 1° vt aliqd explicemus duarum ꝑticul ex c. abste

abte et nulla facta suppone existit alicuius sit in nra potestate, debere ee in nra potestate utrasq ptes: patet quia cum ad existentiam compositi requirat existentia omnium et singularum partium ut possimus ponere totum completum, sequuntur si nulla supponatur posita, aut ponenda quod possimus ponere omnes, alias non possemus ponere totum, sed aliquid totius et ptem.

Hanc clarius patebit hac aeque, is non potest ponere totum q si ponat quod potest non ponat totum, sed q non potest ponere omnes ptes non ponet totum etsi ponat quod potest, nisi fiat suppositio quod aliunde, reliquum quod non potest ponat: ergo nisi fiat suppositio quod aliunde ponat aut ponenda sit, eo quod non potest, non poterit ponere abte totum q non potest ponere omnes ptes. Ex his quia ut totum sit abte possibile non sufficit aliquam ptem ee possibilem, sed requirit quod omnes sint possibiles, adeo ut si vel una sit impossibilis totum fiat impossibile; ergo ut aliquod totum sit mihi abte possibile non sufficit ee mihi possibilem aliquam ptem, sed requirit quod omnes sit mihi possibiles, nisi aliunde reliquae supponatur positae aut ponendae.

Praemittendum 2° et infertur ex praedictis ut aliquod totum non sit abte in nra potestate sat ee quod aliqua illius pars non sit in nra potestate, si aliunde posita non sit. Patet quia si ut sit in nra potestate aliquod totum requirit quod omnes ptes sint in nra potestate quo aliunde non supponuntur positae quod in nra potestate non sit; ergo ut non sit in nra potestate, sufficit quod aliqua pars non sit in nra potestate si aliunde reliqua non sint positae.

Praemittendum 3° ut aliquod totum dicatur ee in nra potestate sat ee quod aliqua illius pars sit in nra potestate si aliunde reliquae supponantur positae. Patet quia in illius potestate est totum cuius in potestate est quod occurrant et sic sint omnes ptes; sed in illius potestate est occurrant, et sic sint omnes ptes, in cuius potestate est aliqua pars si reliquae supponantur positae; ergo. Mi: probatur quia quando reliquae supponuntur positae, tantum deficit quod est in nra potestate, ut sint et sic occurrant omnes; ergo si in nra potestate est quod ponat illa, quando reliquae supponuntur positae, in nra potestate est quod occurrant et sic sint omnes.

Ex his:

Affirmatur hoc exemplis: non alia ratione dr causa 2a producere effectum nisi qa praecis vel aut fas quin posit producere maias, qa supponit maias potestas et in sua potestate hæt alias ptem sptis qe defect. Item n. alia ratione addit 3as unites sup binarius dr esse 3narius ti qa n. potuerit des ptes posuit 3as, qo alie supponebant potest. Deniq n. alia rone dr voltas hæe in sua potestate operationes nisi qa ex pte supponit alia requisita, et ipsa sit in sua potestate ponere concursus q deficit.

SECT.o 2a

Quæstio deciditur ex propria sent.a

Dico 1o aux.as eff.x in actu 2o e in nra potest.e. Conveniunt in hac assert.e cus 1a et 3a sent.a. Sic tn volo illego: dato aux.o sufficienti, in nra potest.e sit, qd in actu 2o sit eff. n. a: qd in nra potest.e sit collat.o illius aux.ij qd denatur eff.x in actu 2o. Nam cus illud aux.o sit suffiens, et aux.us sufficiens det nobis Deus, sine nobis, seu independenter a nra libera cooperat.e, fit plane, n. ee in nra potest.e. Dicimus tn ee in nra potest.e qd illud aux.o, qd suffiens, et Deus sine nobis conferre sit eff.x in actu 2o, quis n. sic in nra potest.e qd conferat sed id ex se pendet.

Pr solo qd aux.as sit eff.x in actu 2o n. aliud e qz [illegible] qd hat opatnes, sea qd ei voltas cooperes, sed qd hat opares sea voltas ei cooperet e in nra potest.e, qo qd aux.as sit eff.x in actu 2o e in nra potest.e. Sqna patet. mi: pr qa si n e in nra potest.e, qd heat opares, sea qd ei voltas coopet opat.o n. eet nobis libera, siqd eo ipso qd sit libera e in nra potest.e qd sit aut n. sit.)

Ob. 1o cui e libera opat.o e liberus qd aux.us sit eff.x in actu 2o

ne 2° seqd° stribuibr effx in actu 2° q operat°; sed nobis e libera operat° vo salua fide negari n. pt; g° nobis e liberum qd aux° sit effx in actu 2°. Ptr 2a in illius potest° e sqns in cuius e ans, sed in nra potest° e ans ad aux° effx in actu 2°; g° in nra potest° aux° effx in actu 2° qd e sqns. Mi: p. q hec e bona sqia. Volens operat libere cu aux° suffenti; g° dat aux° effx in actu; sed in nra potest° e libere operare, cu aux° suffenti; g°.

Eand° dna sfirat S. Aug: imp in lib: 1° ad Symplic: q° 2a. sic: ut velimus, et suu ee voluit (Deus) et nru, suum vocando et nru seqdo, qd pinde e ac dicere qd vocemur a nobis n. e. sed a Deo qd a. vocat° hec sit effx ex eo qd illa sequamur a nobis esse. item de spu et littera c° 34 in oibus misericordia eius pvenit stentire a. vocatni Dei q e. cu facere in 2° effect & ab ea distentire ppria voltis est. Ecce misericordia quæ relucet in collatione auxilij effa p stta, ppria dicit nra voltis. Rursus lib: 83 q° 63. nec illi debet sibi tribuere q venerant q vocati fuerunt, nec illi q noluerunt venire debent altere tribuere, sed tm sibi; a q° ut venirent vocati erat in eoru libera volte. Vides a Deo ee vocat° et a nobis qd cu vocat° veneamus, seu quod effec grs faciamus! Sillet docet de Peccatoru meritis et sepe alibi Sancty Trid: sess° 6 c° 4.

Dico 2° hanc illud aux° qd donat effx in actu 1° n. e in nra potest°. Ducnio in hoc cu 2a et 3a sent°. Ptr q aux° qd donat effx in actu 1° e aux° suffens ut ex dictis sstat, cui ex n. resista sea n. tanta aduenit effa sed hanc aux° suffens n. e in nra potest°, cu Deus a. se det et nobis sferat sine nobis; g° aux° qd donat effx in actu 1° n. e. in nra potest°.

Dico 3° supposito qd nobis sferat aux° suffens in nra potest° e. qd sit effx in actu 1°. Ptr q a aux° ee effx in actu

in actu 1° n. aliud e. (vt sup. diximus) q°. qd dato aux° suff.ti n. tm e. resistim° qtm ipsum potest; sed n. nra potestate est, qd supposito aut dato aux° sufficienti n. ei tm resistamus qtm ipsud pt; q° in nra potestate est qd dato aux° sufficienti sit eff.x in actu 1°. Mi pt q.a nra libera volte quenit qd ei resistamus et n. resistamus, et qd tm et minus resistamus q° ipsud pt.

Dico 4° si n. supponat collatud aut oferend aux.ul sufficiens n. e. abte in nra potestate aux.ad eff.x sive in actu 1° sive 2°. Pt ex suppositis sec.e 1a. qdo 9plexud emportat int. ceteras ptes aliqs qt in nra potestate n. est, nec supponit aliunde posita aut ponenda n. e. in nra potestate 9plexud sed aux.ad eff.x sive in actu 1°, sive in actu 2° e. 9plexud qd includit ptes qe n. e. in nra potestate viz: aux.m suffens; q° nisi supponat posita aut ponenda hec ps n. e. in nra potestate aux.m eff.x.

Dico 4 l de facto q.a supponit potestd aut ponend aux.d suffens qd Deus nullis negat in nra potestate e. aux.m eff. q.a reliqe ptes qt requnt ad eff.a nrae n. tanta resistentiae cooperat° in nra potestate &, ex suppositis sec. 1a vt dicat 9plexud ee in nra potestate, sufficit qd aliqa ps illius, si in nra potestate, si alia, t alie ptes, qt in nra potestate n. st supponant posita, t ponenda. Pf q.a si n. eet in nra potestate, here aux.d eff.x supposito suffenti opat° n. eet nobis libera, qd e. absurdum. Pt q.a in nra potestate n. e. here aux.m eff.x, vt ais. et eo posito n. e. in nra potestate suspendere opatned, aut negtne opatnis cu illo 9iungere.

Addunt qd eff.x inefficitas aux.ii e. in nra potestate x.a illud Ozee 13° pdit° tua ex te Israel. et illud Aug: de Peccatorū meritis c 17 vt n. adiuuentur (gr.a effic) in ipsis eidem ca e e non in Deo: ac rursus lib: 4 9.a Julian. c.a 8 ideo non veniunt q.a ipsi nolunt, et deniq x.a illud D. Tho: 1.a 2.ae art 3 deffius gr.e 1a eat ci ex nobis; q° et efficitas aux.ii e. in nra potestate

potest.e Et 9quia q.a oppositorum seu 2.riorum ead.e e ratio.

SECT.o 3.a

Expediuntur duæ difficultates 2.a dictæ.

Obycitur 1° aux.m eff.x in acta p.o e. aux.m collatu in circumst.ijs 9gruis, in illis scz. in qbus voltas, & n. resistet; & n. tm, qm ipsa fit. Quod a: 9ferat in circu.stijs seu in qbus voltas n. tm resistet qm aux.m fit n. e in nra potest.e: g.o neq e in nra potest.e aux.m eff.x in actu p.o mi. p.r q.a cu Deus praeviderit plures c.strias in qbus voltas totis viribus resistet, optime pt in illis 9ferre aux.m neq n. e aliqd qd illu cogat 9ferre in alijs

R. 9ferre aux.m in c.stijs qbus nulla a n. tanta resist.a das afferre; et in illis 9ferre, et qd in illis n. futura sit tanta resist.a p.s pendet a solo Deo et n. e in nra potest.e. 2.s pendet a volt.e et e in nra potest.e. Unde ad.fa ma. dingo mi: n. e in nra potest.e eff.o aux.s in illis c.stijs materr sumptis 9cedo mi. quoad n. tm resistere nego mi. Itaq assero n. e in nra potest.e qd Deus 9ferat aux. in qbusd c.stijs determis. supposito a: qd 9ferat in aliqb.o in nra pot.e e qd in illis n. sit tanta resist.a volt.s, et 9pter qd aux.m sit 9gruu et hat eff.a

Hoc melius 9stabit a 2.rio tha a.rij and fatent in nra potest.e e aux.m ineff.x, nec Deu e. eu ineffi.x sed nra volte. Arguitr g.r sic. aux.m e ineff.x e 9ferre in c.stijs incongruis, seu in illis in qbus voltas aut plus, aut saltem tm resistet qm aux.m fit. sed qd Deus 9ferat in illis c.stijs incgruis n. e in nra potest.e: g.o neq aux.m eff.x e in nra potest.e. mi. pr q.a pt Deus 9ferre aux.m in c.stijs 9gruis neq aliqd e qd Deus cogat 9ferre in ingruis. Vider vr argui

pbat

pbet ineffᵃˡ n. ee in nra potestate.

Dices q°, n. ee in nra poteste qd Deus pferat auxᵐ in illis circustijs in alter ingruis, seu qd rerenire ingruis, at in nra poteste ee qd in illis sit maior l. minor resistᵃ et cq. ...ter a nobis plus resistentibus ee qd qd dicitur sit ineffᵉ et ingruas.

Obijcies 2° n. eat maior rao quare Deus diceret caa effᵗ auxij q' ineffᵗ, cu atq effᵃ et ineffᵃ pendeat a nra libera Voltᵉ plus l. minus p arbitrio resistente. hoc a. e falsu nas cōe DD afferunt Deu ee caa effᵗ Voltis vo ineffᵗ: cōq S. Patres 9firmant, pertim Aug: et hi fundatum in sacra pagina.

R/ 1° pe retorqui argtu in adversarios: nam si catenus Ds e caa effᵗ, qmus e caa qd detur auxᵃ in illis circustijs in qᵇ 9dictonate pura e opat°, cu pet in alijs, silr e causa qd 9feratur in circustijs qbus 9dictonate pura e negat° opationis cu fit in alijs, q° atq e caa effᵗ et ineffᵗ. Quod si respondeas ee caa effᵗ n. 9sistte qᵃ e caa qd 9feratur in circustijs qbus pura e operat°; sed qᵃ taliter 9fert. p ex spealo affu ut hat effᵃ in circustijs a. in qbus n e pura opat° n. dat ex affu ut n. hat effᵃ. sed pus ppm ci. ex se vellet qd illa hret, atq ideo e spealis qare sit caa effᵃ et n. caa ineffᵗ, silr dica Deum ee affectu tribuere auxᵐ in circustijs, cu voltas n. resistet, et carere illo affu ineffᵗ, qd 9fert in alijs, hancq ee raem speles quare Ds tribuat effᵃ et n. tribuat ineffᵃ.

Sed R/ aliter ex meis prijs qd si vincens et victus 9currant ad victoriam, et ab utroq pendeat, n. victo, sed vincenti tribuit, unde si auxᵐ ee effᵉ pendeat ex activitᵉ auxij et n. tanta resistᵃ voltis; qd voltas n. tm resistit auxᵐ vincit et sit effᵃ voltas v° vincitr, atq ideo auxᵐ et Deo tribuenti tale auxij attribuit victoria et effᵃ. E 9ᵃ v° si auxᵐ ee ineffᵉ pendeat ex activitᵃ auxilij, ... ex

maiore

maiori resiste̅ tollitur qa resista e maior. vincit actiuitas auxilij et reddit ineffx. atq ideo volti ponenti resista̅ victrice̅ adscribit victoria.

SECT.o 4a

Aliæ difficultates enodantur.

Obij: denuo 1o ex nra senta legi aux.m effe speale n. e beneficium qd Deus faciet ei cui offert. qa qa n. e speale beneficium qd offerat aux.m suffens neq qd habeat effa, sed 1m est coe oibus 2us e a nobis qn. tm resistimus. K. qa n. e speale beneficium qd in nra potestae et a nra volte pendet qd sit; aux.m a: ex effe in nra potestae et libertae pendet. q.

R. nego sequa. ad pbatem dico n. ee speale beneficium qd Deus offerat aux.m suffens, na hoc e gnale oibus, et n. speale beneficium qd offerat aux.m suffens qo sit volte n. tm resisturam qm aux.m et cu pcet offerre in alijs circumstantijs in qbus voluntas plus resisteret et dissentiret. Ad pbatem dingo qd in nra sola potestae est, et a nra libera volte tm pendet ecedo maior: qd est a potestae, et voluntae aliena, nego maior: dingo similiter minorem: in nra potestae sola et a nra libera volte tm pendat nego minor: a nra et th aliena ecedo minor. Quod det aux.m effx a nra et da volte pendet; a nra ut n. resistamus, th n. tm, et a Deo ut det aux.m in ijs circumstijs qbus n. resistemus th n. tm, qd a: det in illis in qbus n. tm resistemus, et n. in alijs in qbus prævidit resistentiam futuram maiorem et aux.m reddentem ineffx. speale beneficium Dei est. Unde Aug: de dono perseuerantiæ c. 8. cur iste ita vocet ut vocantem sequat, ille a: n. vocet, aut n. ita vocet, ut vocantem sequat: inscrutabilia st iudicia Dei. et lib. de spu: c. 34 cur illi ita suadet ut persuadeat, illi a: n. ita: o altitudo diuitiarum &c.

Dices n. e speale beneficium in hoc qd Deus det

auxª in qbuscunq circumstijs det, qª in qbʒq pōm⁹ illud reddere effª
n. resistendo
auctiōm qpm ipsius sit. R. nego dictū. Et in qbuscq cⁿstijs
sit in nra potestᵉ qd hēat effªs, tn n. in oibus ponenda et
si auxᵘ sferat, ex suppᵉ a. qd Deus ordᵉnatē providerit in
his et n. alijs ponend effª, etsi dabat si velit sit in singu-
lis, speciale beneficiū facit dando in qbus scit ponend effªs, n. dan-
do in cⁿstijs qd providit n. e futurū.

Obij: 2º qd e. simplr in potestᵉ Dei n. e in potestᵉ nræ vol-
tis sed auxᵘ e simplr in potestᵉ Dei, cū Deus sit & n. dare
suffens, & dare in ijs in qbus n. sortiat effetū; gº n. e. in ptestᵉ
nra voltis. Ma. qª qd e. simplr in potestᵉ Dei sit simplr ab
eo impedire; qd a. ab illo simplr impedire sit, n. sit voltas simplr
facere qd non sit. R. argto vincit qd nos docemus relesª;
tm n. ostendimus qd in nra potestᵉ sit auxᵘ effª n. simpliciter
sed ex suppᵉ qd Deus det suffens. ex suppᵉ a. det auxᵘ suffen
si salua manent libertas) n. sit Deus impedire ne hamus auxᵘ
effª, aut ne sit effª si voltis velit, qdo n. caremus effª p
ipsius stetit qd plus restitit qd sit minus.

Obij: 3º n. minus debet tribui Deo effª grª, qd ipsa grª
sed ipsa grª Deo tribuit ōi tanqª cāt. adeqt, ita ut nullo
pacto sit in nra potestᵉ; gº et effª. R. eod mo dici sit ab adu-
ijs n. minus tribuend Deo efficientiā grª, qd grª efficit, qd
ipsa grª tribuit; sed Deo tribuit ipsa grª ut cāt adeqt;
gº efficientia, atq adeo efficaᵗia nullo mo tribuenda volti. Qua-
re. nego ma: qª effª involuit vltā libertis quam n. involuit
ipsa sublata grª.

Objiciunt 4º. n. nos asserentes sentimus Pelagianis
cū ponamus effªs grª in potestᵉ voltis. R.
n. ponimus ponimus in potestᵉ hois
voltis viz: qd
voltas n. tm resistat qtm auxᵘ potest.

Questº

Quæst.o Vlt.a

An possit stare qd ex 2b hoib' æqli aux.o pr-uentis vnus ouertatur, alio non couexso?

Sect.o 1.a

Puncto diffl.tis sent.æ et nonulla prænotata.

Hæc diffltas grauiss.a e. et illius gra cætera qpt discussa supius & solent tractari; sicu e in hoc: an si duo hoes æqli aux.o pueniant, stare pit, seu accidere qd vnus ouertat, et agat pænit.a alterod n. quersto sed in sus peccato obdurato, & n., sed vtrusq querten.d aut nullus, atq ideo semp in eo q ouertit debeat pcedere maius aux.us q' in eo q n. quer-tit, ita vt hoc sit bona sqia hic uert ille n. g.o hic het maius aux.us q' ille. sicut et hoc. ille n. e uert.o et ille hic. g.o puentus e maiori aux.o q' ille.

2.a e sent.a qius varie vnagq explet, limitet et temperet a suis autoribus. 1.a negat ee pole qd stante eod aux.o in vtroq vnus ouertat alius n. sic Aluarez lib: 8 de Aux: dis: 71.a n.o 14.o dis: 97 n.o 10 et dis: 108 a n.o 2. Risprolis trac 3.o q.e 1.a sele 1. Cabezudo 3.a p.e q.e 62. art: 5. q.e sua 2.a sele 3.a. Nauarrete to. 2.o ouert: 24. Bannes 1.a p.e q.e 13 art: 3.o dub: 3 et q.e 14 art: 13.o et q.e 19 art: 8. Medina 1.a 2.æ q.e 109 art 10. Cabrera 3 p.e to 2.o q.e 19. art: 4. dub: 6.o et 9.o Zumel Ripa et coiter Thomistæ.

His adiungi solet Vasq: 1.a p.e dis: 98. c.e 3.o & sq ad 6.a. Verú longe differt a Thomistis q hi dicant eú q ou-uertit semp hére aux.us qd in se, et sua nat.e intra maius sit q' aux.us

q° aux.^m illius q. suerit. Vasques vero licet semper dicat eum qui non mereatur maius habere auxilium n. dicit ea maius absolute et in. sed in ratione gratiae doni, et beneficij respective ad subiectum ut videre e loco citato n° 4 vsua eadem quoque ratio.

2ª affirmat ita P. Martin.ᵘˢ Brezerus lib. 4 de scientia c. 13° n° 111 vsua P.ʳ 2°. Petrus a S. Josephio, de suavi Concordia disp. 2 sec. 2ª n° 6°. Mascharenius disp. 5ª de auxilijs in 4ª quaestione dis. putatis n° 6°. Lessius in praede gratiae effic. c. 10, n° 14. Molina in Concord. q. 14 art: 13 dis: 17. Ripalda to. 1° de ente supernale lib: 2° dis: 30 sec 28. Suarez lib. 3° de Aux: c. 26. n° 4. Meracius to. 2°. trac: de gr.ª dis: 7 sec: 2ª et 3ª. Tannerus to 2° dis. 6. q. 2. dub: 7. n° 118: Valen. to 2°. dis. 8. q. 3.ª punc: 4 § 2°. vsua nunc sic 6ª p.ᵃ n°. Philippus Faber de Prodest: dis: 6. c. 6°. Pennot. in propugnaculo huius libert. lib. 6 c. 16 n° 8. et alij plures.

Observant vero Maschare: Suar. mol. et alij huius sententiae autores sermonem hm e in hac quaestione de auxilio quoniam operat. et illius nostrae voltis n. de cometante, aut subsequente eam materiam sit, enquirant; semper reperire discrimen inter aux.ª illius q. convertit et illius q. n. convertit, si capias aux.ᵐ n. pointe ut q° quoniam illud, sed ut illud involuit, diciq. solae effens, seu effectus in actu 2°. si n. q. convertit operat. et q. n. convertit n. operat. in eo q. convertit involuit operatio, et aux.ᵐ e effectus in actu 2°, secus v° in eo q. n. convertit.

Sed et rursus notat Suarez esse sermonem de aux.° quoniam re q. mod pij qles st. inspirationes illustrationes et dª operatio ut praeparata et prompta ex se ad cooperandum cum voluntate ad operandum qli interrogemus, an si duo hoes vocatione. so pari vocentur eisq. dene illustrationes supernales q. omnia aequales (ceteris claritate) qui eodem prorsus pacto proponant obiecta. sed inspirationes eiusdem energiae, quae uniformiter inclinant et pulsant ad operationem. Tandem dª operatio vtrique aliquis operet et addet, stringat aliquid qd unus dat

et operet

et opet alio n. opante.

Atq cu hac æqlitas auxi vae virib quas ex se hit stare pit cum inæqualitate in rae beneficij. doni, et grae ut infra dicemus, et præterea pit cpari ad subta inæqli tentae pulsata, in æqli complexione stituta in æqli p liberu arbitriu resista, et denig in orde ad subtu oo p oia æqlia, qa æqlr tentata, disposita, et resistentia, sed oibus ca intae q extae anter ad oe vsu libertatis. æqlter se hentibus; hæc & teorsu a nobis disputanda erunt. 1us an cu æqli auxo in rae viriu inæqli vero rae beneficij stare pit qd unus cvertat altero n. cverso? 2us, an cu æqli auxo in rae viriu stare pit qd unus cvertat, altero n. cverso si inæqli tentatae venent, esto cætera sint æqlia? 3us, an cu æqli auxo in rae viriu stare pit qd unus cvertatur altero n. cverso si inæqliter sint dispositi, si cætera sint æqlia? 4us, an cu æqli auxo rae viriu stare pit qd unus cvertat &c si det inæqlis resista arbitrij, si cætera sint æqlia? 5us, an cu æqli auxo rae viriu stare pit qd unus &c. qdo oia qæ oio prædunt vsu libertis (excepto rae beneficij) tam intae, q extae sint æqlia?

SECT. 2a.

Stare pt, qd ex 2bus oibus æqlia auxo pcuentis unus cvertatur, alio n. cverso. si detr inæqltas rationε beneficij.

Hæc assertio e de mente 2æ sentæ. Prius tn qz illam pbemus oportet breviter explare in qo stistat rao maioris beneficij et qæ ad rae beneficij requirant. Atq enim 1o ut aliqd sit beneficiu debet ee utile ei cui datur, si n inutile sit, nullu ea fit beneficiu si offeras. Deinde debet pvenire a sciente volente et cgnoscente ee utile qd datur, na in morali et prudenti æstimatae hm dr qs dare qd scienter, atq ex scia dat, ideoq ignorans

rens utilet n. facit benefic. lc det, tu res donata, utiles sit donatario.
3° debet ee liberu donanti, quoniam q incutites, et n. libere dat n. exercet anu liberale, nec in astimat. prudentiu censets qd dare qd n. sponte sed coactus dat.
Unde 1° colligr raem beneficij here 2ces rpue, et (ut loquar) faciem ad donante, et donatariu. Ad donantem qa in eo exigit scia seu notitia doni, et libert in donando (addunt Vasques et alij anu gratis donandi et benefaciendi) ad donatariu qa reqit ut res donata ei sit utilis.
2° colligr illud ee n. eius beneficiu qd ei utilius donatario si a donante scienter et libere ex anog benefaciendi donat.
3° colligr una et eand rem pe ee maius beneficiu rpu unius q alterius, q pt rpu unius ee utilior q rpu alterius dare n. famelico et extremo indigenti pane, maius beneficiu e q dare n. indigenti, aut ei qui n. indiget.
Pt nunc reln 1°: stare pt qd si Deus oferat aux. uni, qui ei parum utiles est, et alteri aliud sile, eiusdg mensura, qui max utile est, unus ruertat, et alter non. sed tunc uterq habit eqle aux in rae virium, inaqle v° in rae beneficij: g° cu eqli aux° in rae virium, sed inaqli rae beneficij pt stare qd unus ruertat altero n. ruerso. Ma pt qa si Deus oferat certam mensuram aux; qui ei ubi sut Po hic volte responsura, eand v° mensuram oferat Poi qui ei ubi sit, Meus volte restitura, oferat aux uni qui ei parum utile est, et alteri aliud sile qui max utile est, et unus ruertet alter non; g° stare pt qd si Deus uni oferat aux qui ei parum utile est, et alij aliud sile, et eiusd mensura, qui el ubi max utile e unus ruertat altero n. ruerto.
Pt 2° si Deus oferat duas mensuras aux eqles, alteram uni urgenti tentato, et alteram alij n. tentato, stare pt qd n. tentat reat. et tentatus n. reat, sed obduratus resistat, et tunc dabit aqle aux in rae viriu inaqle v° rae beneficij. cu maius beneficiu sit ceteris

paribus

paribus, dare eā mensurā aux.ii qdo ea facili⁹ ho. vincere vt stringit non urgente tent.o, q. cū difficilius vt stringit urgente tentnis; q. stare pt qd duob⁹ cū eqli aux.o vae viriū, sed inaeqli vae beneficij unus vat, et vinctatur, altero resistente et n. vincente. Pr ma: qa cū eād mensura aux.ii min⁹ pt homo urgenter tentatus, ceteris paribus, q. n. tentatus et difficilius e. eād mensura viriū, vincere tentatū q. n. tentatū, qa qo maior e. tent.o vincenda, eo opus e. robustiore aux.o ad vincend.

Pr 3o qa stat eand. do rem, mouere unū et n. aliū, et unū mouere plus, aliū minus: qt stare pt qd eād mensura aux.ii unū mouet, alterū in suo peccato relinquat. Ita gra parit.e lege. Ans ptergo qd experient.a spectū, late pbat Aug: ingrens cur Illa n. sic vocatus fuerit vt velit obedire aux.? videmus n. alios aliter ipsis rebus demostratis, et signis ad credend. mouere, sicut v.c. Simeon in Dnū nrū Iesū Xpū adhuc infantē paruulū credidit, spu eo reuelante cognoscens. Nathanaël ad unū sent.a q. ab illo audiuit ret, Rabbi tu es Filius Dei, tu es rex Israel &c. multos loquendo incitauit ad fidem, multi nec suscitatis mortuis crediderunt. De cruce atq morte eī territi et discipuli [illegible] turbarunt, et tn Latro tunc credidit, cū eū n. praestantiorē (adverte hoc) videret in operibus, sed stos⁹ crucis eqlē. unus discipulorū post resurrect.ē, n. iam viuentibus membris, qs recentibus cicatricibus credidit: multi ex eorū n. a qb⁹ crucifix.s est, q. videntes eū miracula facientem, contempserunt, discipulis eū praedicantibus, et in nõe eius talia facientib⁹ crediderunt, cū q.o alius sic, alius a. sic mouaat ad fid., eād res saepe alio mo. dicta moueat, alio mo. dicta n. moueat, aliūq moueat, aliū n. moueat q. dicat defuisse Deo &c. Hoc August.: ex qo plura inferius referemus.

Pr 4o ex S. Cyrillo lib. 11 in Ioan: c.e 21. qd sic proditor, inqt, aequaliter alijs discipulis Saluatoris, aux.o n. fuerat, frustra hoc a nobis dicerent, sin a. n. minus q. ceteri d.a gr.a regebatur, sed suo ipsius iudicio in profund. perditionis dilapsus est: qomo. et n. seruauit eū Xpus? ex supponit S. Cyrillus aeqlē

fuisse

fuitte cæteris Apostolis Iudas, ead grª et in alijs n. peccantibus, ipse suo ipsius iudicio in profund. inferni delapsus est.

Pr 4 ex Trid: sesᵉ 6 de iustifᶜ cᵉ 5. ead grᵃ liberé attendendo hᵒ ipsi gratiæ q̄ illᵃ abijcere pt. Ex quibus verbis sic argr. ho: ead grª auxº cui stentit pt distentire, et sæpe solet, q̄ a fortiori poterit alter distentire si ead grª præveniatur, atq adeo evenire poterit qd ex 2 hoibus, q ead grª seu æqli mi præventis unus pt distentire, cui alter stentit.

SECT.º 3.ª

Evenire n. pt qd ex 2ᵇˢ æqli auxº in ratione beneficij præventis unus convertat, alio n. converso.

Ita Mascarenias. P. Vasq: et Suarez sec 1ª citati; ac sine dubio ij q docent de maius beneficium auxᵃ effᵃ qᵒ sufficiens, ut Merazius to. 2º. trac: de Gratia dis: 6 secᵉ 20. P. Tannerus to 2º dis: 6ª de Gratia. qᵉ 2. dub: 7º. nº 1014 et 1014. et 1027. Val: to 2º dis: 8 qᵉ 3. punc: 4. § 2º. Vlᵃ posterior vᵒ ps. Monteᵍ in disp: Theol: dis: 6 cᵉ 5 Vlᵃ quia etiam. et Vlᵃ at oppone. alijq n. pauci (Imo oes DD 1ᵉ sentiæ stare debent pro hac asserᵉ) quis Philippus Faber censeat cum auxº æqli et ratione beneficij pt stare qd unus convertat, altero n. converso. Vid: eū in 3 sedes: dis: 6 cᵉ 6 nº 5º.)

Pr 1º stare n. pt qd ex duobus hoibus alter convertatur altero n. converso, et qd n. fiat speale beneficium ei q se convertit: qᵒ stare n. pt cum auxº æqli in ratione beneficij unum converti, alio n. converso. Patet, q si stare pet et pet stare qd ei q convertitur n. fieret speale beneficium, ut fusi dr in ante: qd ita pr: ei q convertit utilius fuit auxᵃ siqd datum fuit qd Deus videt voluᵗ operaturum et deduxit ad grᵃᵐ et amicitiam Dei) qᵃ ei q n. convertitur adoqd eam relegit in miseria et pecco ante) et collatam fuit a Deo ex sua maioris illius utilitis nullo eam exigente

gente, sed ex mera sua liberalit.e, et amo. q. prodesset.

P.o 2.o q. maius beneficiu' ofertur aux.o qdo Deus scit ofuturu', q. cu' sit n. ofuturu', sed stare n. pt. qd ex duob. unu' quertatur, q. ei Deus dederit aux.o qdo sciebat ofuturu', et alter n. quertat q. ei dederit aux.o qdo sciebat ei n. ofuturu'; q. stare pt. qd unus quertat &c. et qd sit in utroq oqle aux.o in rae beneficij.

P.o 3.o illud es maius qd a Deo scienter et libere datur qdo oibus inspectis pluris æstimari debet, q. qd dat ei q. quertit (quid attenta paritte ent.e oqlia sint, aut forte maius qd n. reperit in n. querso). q.o semp in eo q. quertit fit maius beneficiu' in collat.e aux.ij, atq ideo stare n. pt. qd cum oqli aux.o rae beneficij unus quertat &c. Ma. mihi certa. Mi: p.r: q.a oibus inspectis pluries æstimat (q. prudenter pensat res et iuste ponderat) qd ad salute' pdt. q. qd n. pdest, qd nos facit ee. meliores, q. qd nos relinqt in vilitate; q. qd facit ad fine' puenire, q. qd nil vale.

P. 4.o: illud e. maius beneficiu' in cuj. collat.e Deus hois magis miseret, atq Deus magis miseret illius cui ofert aux.a eff.x, q. cui ineff.x, imo S. Aug: illius tm dicit misereri cu' ofert gr.a effica, et n. illius cui ofert ineffica; q.o semp facit maj. beneficiu' ei cui ofert aux.m eff.x: q.o cu' semper ei q. quertit oferat eff.x, ei v.o q. n. quertit oferat ineff.x, semper faciet maius beneficiu' ei q. quertit; et oqer semp ostinget qd ex 2.bus cui oqle beneficiu' fit unus quertat &c.

Probat. 5.o Tannerus, q.a maius beneficiu' e. qd ofert ex maiori et beneuol.a; sed gr.a eff.x ofert ex maiori &c. q. ineff.x q.o maius beneficiu' e. dare gr.a effica q.t cu' det in eo q. quertitur, et n. in eo q. n. quertit, ostingere pt qd oqles sint in ratione gr.x q. quertit et q. n. quertitur.

SECT.o 4.a

Sect° 4ª

Objectionibus respondetur.

Obij: 1° si deu æqles rãe grª duobus oferret, et cæter eet paria õo, ex pte dantis; at unus eorum p sua libera volte operaretur, alter vero non, ablq dubio nulli fuisset datū maius beneficiū ex pte Dei, et tn in uno eet grª effª, in altero ineffª; gª grª effª n· e maius beneficiū qª ineffª; atq ideo stare pt qd cū æqli aux° et in rãe beneficij unus iuenta, alio n· uerso. Ma: pr qª si aliqs diues æqles pecuniæ summa inter aliqs pauperes æqliter distribueret æqli eos beneficio afficeret, qªuis postea contingeret qd erogata pecunia qbus cederet in ponetie et detrimentū, aliis in utilitª magnā, eo qd alij male, alij bene illa uterent.

℞ 1° inualide odicitª in ma: qª cū sit impole qd aliqs bene usurus sit aux° et qd Deus id n· puiderit qdo illud dat, o· impole qd ex pte dantis õia sint æqlia, et unus opaturus sit alio n· opante, cū ipsa opatione pcedat in collatª auxij scia odicª nata in opatª, qd n· pcedit ipsa n· opatione; scia a: futuræ opatnis et utilitª in collatª auxij oducit, ut dixi, ad rãe beneficij. Ad exªl dic pdictū diuitē ideo n· facere spiale beneficiū ijs, qbus futurū est, ut cedat in utilitª pecunia irrogata, qª id ipse ignorabat qdo otulit, faceret a: si id nouisset, ut pfectissimé nouit Deus qdo auxª sua grª distribuit.

℞ 2° retta odictªnali opis ma: si n· Deus æqliter se hret in collatª portionis æqlis grª, nulli faceret spiale beneficiū, etsi tunc unus opans, altero n· opante daretur auxª effª qd n· eet tunc taliter maius beneficiū. sed

maius

maiale. Hinc a. n. infert qd defacto ista stringat aut stringet nil; quia de facto n. pt stringere qd in maiori affectu sub odito, qa n. pt stringere qd ponat odito bis qd Deus agltr te heat in oibus, et qd unus oper et alter non ut ex volunte praecedenti stat.

Objicies 2o: Scia rei n. facit ipsa rem, sed illa supponit, neq ii ideo res talis e. qa cognoscitur, sed ideo cognoscitur talis qa talis est. qo Scientia de futuritne euentus in collatione auxily non facit illud ee maius beneficiu, sed supponit aliunde ee maius et cognoscit ee tale, qa independenter a scia tale est. R: qd scia n. faciat res ee physice facit denoem moralem, qs subit, facit ii ee libera, et faciendo ee libera, facit ee meritoria, et demeritoria, beneficiu a. fralter ut tale ee moralr et exigit in conferente libertem, ac proinde sciam, quocirca hoc n. supponit raem beneficij ptutam, sicut neq in bono opere rae meriti, sed sufficit aat e. odito e se requisita ut detur.

Objicies 3o cui daret maior post gra, et robustius auxa independenter a scia, et futuritne contenis, praecteq oideratis extrs gratie, et aux ii incoglibus, maius beneficium fieret, qo cui daret minor: qo ad raem maioris beneficij n. requir scia, nec futurito. atq ideo si q uerterentur hi oqles post auxi cu illo q n. uerterit n. hebit maius beneficiu, et oqsor euenire poterit qd cu oqli auxo rae beneficij unus uertat altero n. uerso. R: nego ans si loqat de beneficio fralter ut tali qqd sit de rae mali, seu de beneficio mralter sumpto qd accedentibus alijs odito subiret denoem beneficij et indueret morales denoates talis, imo si Deus conferret minus auxm qo ille volt operari, maius beneficium faceret, qs si longe maius conferret, qdo sit n. operaturus. qare negatur oqsia et qqd inde inferebatur.

Obj: 4o Lettias maius; fuit beneficiu vocato Iudae ad Aplatu in qo damnat e: qs vocato multoru ad Matrimoniu in qo saluati sunt; qo da beneficia, n. ee pensanda ex euentu futuro operates q ex nobis

pendet

pendet, sed ex ipsa rei substantia et magn.do. Respondeo ans si attendatur praecise ipsas vocationes ad status, nego vero si attendamus omnia alia beneficia seu cumulum beneficiorum q ad finalem perseverantiam aut emporalem concurrit, atq ideo nego consequentiam. sicut n melius est esse q n esse, at melius e n esse q esse peccatorem et reprobum, ut dixit Christus de proditore melius erat ei si natus n fuisset homo ille, ita melius e et maius beneficium esse vocatum iustum et praedestinatum q esse Apostolum peccatorem, et reprobum, saltem in estimatione morali.

Objicies 5.o: id qd a mea voltate oritur, seu ex mea voltate habeo, n e speciale beneficium: sed qd auxilium efficax in me hat operationem e ex mea voltate, et ab ea oritur, sicut a voltate alterius oritur quod n hat operationem: ergo qd auxilium hat in me operationem, n e speciale beneficium, atq ideo qdo convertor cum auxilio efficaci in rae virium, et convertor cum efficaci in rae beneficij. Mi: pt q a ex mea libertate oritur qd reat auxilium.

Aliqs reret nego ma: qa gratia facit qd oriat a mea voltate illam movendo, atq inclinando, atq ideo per gratiam moventis intuitum e tamqm speciale beneficium qd oriatur, sed recta ma: dongo mi qd auxilium efficax, si det, hat operationem a mea voltate oritur. nego mi qd det qdo quidem e in me ut futurum operationem auxilii gratiae, a mea voltate oritur, nego minorem. Itaq qd det operationem qdo confert auxilium gratiae, a voltate oritur; sed qd det auxilium gratiae in illis circumstantijs, in qbus quidem e a voltate futurum operationem, prius qm in alijs, n oritur a voltate, sed a Deo, et in hoc stat rao specialis beneficij.

SECT.o 5.a

Stare posse qd ex 2bus efficaci auxilio praeventis, unus convertatur, alio n converso, si inaequaliter ambo tentent.

Hanc assertionem docet Suarez 1a 2ae q 13. art: 8. dis: 58. sec 2. a n.o 10

a. nº 10, et tenent docere auctores 2ª sent.ª Pr 1º: qª qdo suor uni e facilior qª alteri, stare pt qd is suertatur, cui faciliore suersº, eo n suerso cui e difficilior. sed qdo dat eqlis mensura auxij duobus hoibus ad suersª, ci e facilior ꝗ minori tentª vexat, qª ei ꝗ maiori; qº stare pt qd ex his duobus suertat, is viz ꝗ minori tentª pulsat, alio n suerso ꝗ maiori. Maior mihi tamen certa erit qdiu n ostendat repria in oppsto, qª nae apparent, ut credo, pt ostendi: mi pr tal expectª tal rae, qª eo res e difficilior qa maior occurrit resistª vincenda, maior ad occurrit in urgentiori tentato, qª in tentato remissius; qº huic facilior e suersº qª illi.

Pr 2º si duobus darent inaqles vires auxij nulli dubia foret, qn pt stare qd unus suerteret alio n suerso, sed pr inde e dare inaqles vires ex pte auxij, qdo duo inaqliter tentant, atq eis dari inaqles vires auxij, qº qdo dant aqles vires auxilij inaqliter tentatis stare pt qd unus suertatur alio n suerso. Mi: pr qª pinde dare auxª ut 4 urgente tentª et resistª ut duo, atq dare auxª ut duo nulla urgente tentª, aut resistª, eo n minus pumas qo maior occurrit resistª, et eo plus, qo resistª e minor; atq is eo pinde erit dari inaqle auxª inaqliter tentatis, ac illis dare inaqla, maiº minus tentato, et minus magis tentato.

Pr 3º stingere pt qd cum aqlibº viribº is opet ꝗ minora ht obstacula hic, aeqle tepidiusq retrahit ab opatª, alio n retrahente ꝗ maiora ht impedimenta et fortius retrahitur ab opatª ei n in uno singulis raō qare opet qt n e in alio, et plura in uno recurrant, qt inducent, et iuvant ad opatª qª in alio; sed in eo ꝗ cui aeqli auxilio ht minores tentª, minora ht obstacula tepidiusq retrahit ab opatª qª is qui ht maiores tentatª qº stingere pt qd ex his duobus unus suertat, et opet, is viz ꝗ minus tentat, alio n opante, nec ad opatª se accingente.

Pr 4 recurrente aqli auxº in duobº aqlr tentatis viz

ht

si libert.e ad ruert.e et negr.e illi; q.o potest vnus pro suo arbitrio ruerti, et alter tunc q suo n. ruerti, cu. exercitiu. libertatis vny.s n. dependeat ab exercitio libertatis, sed cuiq libera e e lectio conuersionis, aut negatiue illius ex qt rao si bene ponderet n. tm pbat pe stare qd ruertat minus tentatus, alio n. ruerto, sed qd ruertat vrgentius tentatus, n. ruerso q tentatur minus, nam libertas pt facere qd vnus succumbat minori tentiu, qdo alter eiusd aux.s resistat maiori.

SECT.o 6.a

Stare pt qd ex eqli aux.o puentis vnus, cue si seuerat in vtroq inaeqlis cplex.o, aut dispositio subiecti.

Ita P. Tannerus to. 2. dis. 6 q.e 2. dub. 7. n.o 198. Molin. in 7. cord.e q.e 14.a disputat.e 12.a Suarez lib. 3.o de Aux. c.e 21 n.o 6 et q.o Meraccius et alij, a fortiorq docebit a. S. Aug.s infra referendo, sequ docet cu a eqle ani, et corporis, cu eqli tent.e, et disposit.e, seu affect.e corporis, stare et pta euenire qd vnus sentiat, alter resistat, et in castit.e pseueret. Sic ca. lib. 1.o ad Simplic. q.e 2.a: quamuis multi vno mo vocati sunt, tn q.a n. ooo vno mo affecti st, illi tm sequuntur vocat.e q ei capiende reperiunt idonei. /

Pr 1.o q.a cplex.o et dispositio subti plurimu. obiecit, vt sup ostendi ad eff.us aux.y. q.o euenire poterit qd vbi datur melior dispo cplex.o, et affect.o subti reipsa hat eff.u ea mensura aux.y, que in alio subto deteriori dispositi.e, cplex.e, et affectus n. heret. Pr 2.o a q.a specialis rao est qare in vno hat effu, et in alio non, heic in vno plura qt iuuant, et in alio non.

Pr 2.o, stare pt qd id, aut eqle aux.o hat effu vbi minorem inuenit resist.e, et n. vbi maiorem, sed in subto melius disposito, melius inclinato et affecto minore inueniet resist.e, q in deteriori disposito, inclinato, et affecto, g.o stare pt qd hat effu in melius disposito

posito, et eo careat in deterius disposito, et agter ex 2 aeqle aux. praevi;
inaeqtera: dispositis poterit evenire qd unus operet et uertatur
altero n. uerso. Maior ex eo patet, qa facilius prumpit in o-
parão, ubi e. minor resista. Mi: pt. qa nam rebellis prava incli-
natis et qplexis difficilius trahitur ad bene opand, ut patet in
luxurioso q maxe resistit vocatui ad castite, et in superbo q ope
trahit ad humilite cu tn ad pores virtute facile trahat pudicus
et ad posteriore humilis.

Pr 3o si auxa eent inaeqlia, et qplexes ac dispões aeqles, pot op-
time stare qd unus uerteret alio n. uerso ut nemo negat; go si
auxa sint aeqlia et dispões inaeqles poterit stare qd unus uer-
tat alio n. uerso. Pr aeqa qa pinde e. in aestimate morali, ac q
aequales dari aeqles vires, ubi st inaeqles diffltes et resistae vincen-
de, atq dari inaeqles qdo resistae et difficultates st aequales sed
pinde es dare vires ut 1 ubi e. resista ut 4, atq dare vires ut 2,
qdo dat resista ut duo, et plus sunt vires ut 2, qdo nulla e. resista
q vires ut 4 qdo resista e. ut 4, l ut 6. Stat a: eo ee maiorem
difficulte et resista ad opand qo nalis qplexo vocati peior et ad op-
posite pclivior est.

Pr 4o qa experta teste, reliud, vocat, vba suasoria, et alia mo-
tiva qe nunc te n. mouent qa e. minus bene dispositus, tristis
l qa iratus, l melancholicus, postea qdo es melius dispositus,
hilaris et pacatus te movent; qo licet te nunc mouent et an-
tea n. te mouebant, ob inaeqlte dispositionis et affectus, poterit ead
mensura auxii et motiui gre unus mouere, alio n. moto, si ead
dispões, et affectus inaeqltas reperiat in utroq.

Pr 5o qa stante inaeqlte dispões, et affectus cu aeqlte auxii,
qlibet e. Dnus suaru actuu, et pt qlibet p suo libito indepenter
ab alio eligere opate, aut negatne opatis; go poterit evenire qd qdo
unus p suo libito eligat operari, alter eligat n. opari, alias unus
electo et acto penderet ab electe et acte alterius.

Sect.° 7.ª

Quæritur, an fieri possit quod ex duobus æqualiter auxilio præventis unus convertatur etc. Si ex parte vocati sit inæqualis arbitrij resistentia.

Hæc assertio non habet maiorem difficultatem quam antecedens atque ideo pro eo stare debent qui stant pro reliquis, nam in decur. conclusio aut occasio errandi advertendum 3r posse considerari inæqualem arbitrij resistentiam in utroque. 1° ita ut uterque vocatus plus resistat, quam auxilium possit, atque ideo si una resistentia sit maior alia, non sit minor sed maior quam activitas auxilij. 2° ita ut uterque vocatus minus resistat quam auxilium possit, atque ideo si una resistentia comparative ad aliam sit maior comparatione ad activitatem auxilij utraque sit minor et nulla maior. 3° denique ita ut unus vocatus plus resistat quam alius, et plus quam auxilium possit, alter vero minus quam alius et minus quam auxilium atque ideo resistentia unius non tantum sit maior quam resistentia alterius, sed et quam activitas auxilij alia vero resistentia sit minor comparatione utriusque.

His præmissis non habet locum praedicta assertio in meis principijs quando utraque resistentia est maior quam activitas auxilij, nam in meis principijs stare nequit quod auxilium habeat effectum et sortiatur effectum quod illius activitas est minor quam resistentia voluntatis: quo si comparatione utriusque resistentiæ activitas est minor comparatione utriusque debet carere effectu et effectu, atque ideo stare non potest quod in uno sit effectus et in alio ineffectus. Verum quod si unus converteret alio non converso, conuinceret unius resistentiam fuisse victam ab activitate auxilij et consequenter resistentiam fuisse minorem activitate auxilij contra suppositum.

Loquendo autem quando utraque resistentia est minor, in utroque uterque convertendus est. nam cum supponamus auxilium posse devincere, et ex maiore illius activitate quamlibet alia resistentia quæ proveniet a libera voluntate, alias non esset sufficiens contra ea quæ supra ostendimus si resistentia voluntatis in utroque

minor, in utroque infallibiliter vincet auxilium, erit eff.^t et sortiet opat.^e, q.^d habebit proportionē maioris inaeqlis; atq ideo utrumq infallibiliter conuertet.

Restat videamus quo resist.^a unius e. minor activit.^e, et alia maior ead. activit.^e et si e. tunc possit stare qd unus conuertat alio n. conuerso, ut in titulo promisimus. Sed facile e. dictu q.^a eo infallibile sit hoēs conuertend. qdo activitas auxil. e. maior, q. resist.^a voltatis; et tunc n. conuertend. qdo activitas auxil. est minor q. resist.^a si unius resist.^a e. minor, q. activitas aux.; et alterius resist.^a e. maior, n. sm poterit stare qd unus conuertat alio, n. conuerso; sed infallibile erit qd id eveniat, q.^a infallibile erit conuerti q. minorē hr resist.^{am} et n. conuerti q. maiorē. Pr q.^a si stare n. pt qd unus ex his conuertat, alio n. conuerso, aut utrumq erit conuertend. aut utrumq n. conuertend.; neutrum dici pt; q.^o Mi pr q.^a si utrumq conuertatur, conuertet ille cuius resist.^a e. maior, q. activitas aux., at eo ipso qd conuertat, conuincit resist.^{as} fuisse minorē (siquidem fuit victa ab aux.^o) q.^a suppositū; q.^t dici n. pt qd utrumq sit conuertend.; sed neq dici pt, qd utrumq n. sit conuertendus, q.^a sic ille conuertet cuius resist.^a e. minor, q. activitas aux., at eo ipso conuincet ee maiorē (siquidem n. illa superat aux.^m, sed ab illo superat[ur] vermuit, et vincit) q.^a suppositum. q.^o &c.

Sect.^o 8.^a

Stare pt qd ex 2^{bus} tam in aux.^o, q. in reliqs, quae antecedunt usū libertatis, oo aequalibus, unus conuertat.^r &c.

Haec e. praecipua hui.^r controversiae difficultas in qua n. comprehendo aequalis beneficij, praeter dicta: existimo n. implicare, qd eo aeq.^{lis} beneficij unus conuertat, alio n. conuerso, q.^{as} eo ipso qd oper. conuincit eū fuisse praeventū maiori, et speciali beneficio, qd n. fuit praevent. q. n. opat., atq ideo sm fingemus hoēs q. ora ex reliqs aequales.

Attentio

Afferi e 2a 1a sentas secc 1a relatas, sed defendi a 2a. Pr. 1o ex sac: Scrip: Mat: 11 Vae tibi Corozain, vae tibi Bethsaida quia si in Tyro et Sidone factae essent virtutes, quae factae sunt in te, olim in cilicio et cinere poenitentiam egissent. Et quibus verba longe distant illa Ezech: c. 3 vade ad domum Israel, et loqueris verba mea ad eos non enim ad populum profundi sermonis, nec ignotae linguae tu mitteris neq ad populos multos profundi sermonis et ignotae linguae quorum non possis audire sermones, et si ad illos mittereris ipsi audirent te, quae loca et verba retinent infallibiles ac certas revelationes, ac praedictiones ut optime expressit Aug: lib: de dono Perseu. c. 9.

Sed consistamus in primo loco Matthaei. Ubi Xpus est ad reprehendendum duritiam Corozain et Bethsaidae quae non egerent poenitentiam cum tamen quod si Tyro et Sydoni darentur illam egissent, quae est has civitates convertendas illis non suentes, sed omnibus eadem aut eq. illa conferrent. Et quod ut exprimentio sit iusta et ex. Xpi urgeat, debuerunt omnia quae quibus Tyro et Sydon converteret occurrere et Corozain et Bethsaidae, sed plura aut certe maiora occurrerent quae ad conversionem conducerent et non essent, quia omnia aequalis careret vi exprobratio Xpi, et illi angustia ab ex. eludere essent, siquidem possent esse Bethsaida et Corozain quod mirum si Tyro et Sydon poenitentiam agerent, quod plura haberent quae ad poenitentiam conducerent quibus nos caremus? Fac nos illis aequales, da nobis omnia quae illis occurrerent, et non minus quam illi poenitentiam agemus.

Merito e quam tollerit hoc autoritas adversarios quae ut vim declinarent varias solutiones meditati sunt. 1o non aliqui dicant Xpum loqui de externa locutione adstipulata miraculis, quae si eadem et Tyro et Sydone, siliaq signa occurrerent converterent, quae si praedicatio, et miracula essent eadem seu equalia, omnia interna essent inaequalia. 2o alii dicunt ideo Corozain et Betsaida reprehendi quia se impedierint, seu impeditiones opposuerant auxilio efficaci quod non opponerent Tyro et Sydoni atq ideo non essent pares aequales.

3o esse non futuras eandem dispositionem in omnibus his civitatibus ad recipiend.

recipiendi auxilii efficacis: quia Tyro, et Sydon se disposuerant, at Coro. et Beth: non se disposuerent, et ipsi non erant per omnia aequales. A rent, quod si auxilia in omnibus essent aequalia, eatenus Ecclesiae forent inaequales, et quia dilatio et inaequalitas vocationis auxilia ceteris inaequalia, et plus fere eandem voluntas in his, quam in illis, ut exigentia ostat: quod non movent in his ecclesijs in alijs non movent.

Verum haec omnia unica impugnatione evacuantur; ex quo non capite adversantes pro Christi Ecclesiae inaequales si diversitas stringat in ijs quae dirigunt ab usu libertatis, et independenter ab illo conferunt, redditur ineffica et vano Christi obiurgatio, nam 1° si auxilium est maius quam gratia esset eadem, eadem mercatorum et signorum copia venerunt Corozain et Bethsaida quod mirum quod Tyro et Sydon converterent siquidem haberent maius auxilium a tua liberalitate collatum: da nobis aequale, et si tunc non convertamur iusta erit nostra reprensio: 2° si se impedierunt Bethsaida et Corozain haberent eodem modo. Domine ideo nos impedire potuimus quod non impedierunt Tyro et Sydon quia maius auxilium haberent ad non se impediendum; si non aequale esset in omnibus, iam haberemus intentum, quod cum aequali auxilio ceterisque omnibus, impedientibus se habentibus aequaliter hae civitates se impedierent, et aliae non) da nobis aequale et tunc tua erit obiurgatio iusta, et nulla ex parte nostra iusta excusatio, praeterea quod non egerimus poenitentiam quam illi agerent. 3° si dispositiones essent inaequales et vere sint, Domine mirum non est, quod Tyro et Sydon convertendae essent cum aequali auxilio, si haberent dispositiones diversas et inaequales, cum hae plurimae reducant ad effectus vocationis fac nobis aequales, et tunc locum habebit tua reprensio. quod si dispositio a nobis et illis ponenda est, nobis ideo non ponimus, et illi civitates ponerent quod habent maius auxilium, aut adiutorium speciale quo nos caremus (alias cum aequalitate omnium ~~stanet~~, staret, quod hae civitates disponerentur, et aliae non, ut ostendimus) si denique ecclesijs reducunt, et si inaequales taliter sint vere. mirandum non esse, quod Tyro et Sydon converterent siquidem haberent meliores, aptiores, et convenientiores ecclesias, quas si haberent Bethsaida et Corozain converterentur, (aut

staret

staret ut volumus qd cum æqli aux°. et æqlb° cu stijs liae alias
enint° mauerent, alijs n. vicentes.

SECT°: intermedia.

P 2° eadem dra autoritate Patrum.

Elegantissimus ex S. Aug: lib: 12 de Civit° c° 6. in hac rem
audi: si duo æqliter affecti aio et corpore (sub quo 2ce gre ...
dunt oia tis qa ad aux^a. q° qa ad tentat°: dispoes. ... es
pertinent) videant unius corporis pulchritudinem qa visa unus eo
rum ad illicite fruendum moueat, alter in volte pudica stabilis
persueret, qd putamus e cam ut in illo fiat voltas mala? neq
n pulchritudo illa corporis nam eam n fecit in ambobus, qpoq
ambobus n disparilites occurrit affectibus. an caro intuentis
in cam esti? cur n et illius? an vero anus? cur n utriusq? eo
bos n et aio et corpore æqliter affectos fuisse diximus. an dd
est alterum eorum, occulta maligni spus suggestione tentatum,
qsi n eid suggestioni et qlicq suasioni, propria voluntate senserit.
an hanc q° sleth°, hanc malas, q° male suadenti adhuit volt
qd in eo vis fuerit quaerimus, nam ut hoc qoq impedimentum ab ista
q° tollatur, si eadem tentat°. ambo tententur, et unus ei cedat
atq stentiat, alter eid, q fuerat, persueret, qd aliud appareat,
nisi unum voluisse, alterum noluisse a castit° deficere? unde
nisi propria volte, ubi eadem fuerat in utroq corporis et aiæ af
fect°? amborum oculis pariter visa e eadem pulchritudo, amborum
pariter institit occulta tentat°. Hæc Aug. ex valida.

n. Nec minus fortiter eid (seu ut alij malunt S. Fulgentius)
lib: de Prædest: et gr^a c° 5. ... ubi sferens Nabucadonosorem
cum Pharaone ait, qtm ad nam ambo hoes. qtm ad dignitatem
ambo reges, qtm ad cam ambo captivum Dei populum possidentes qtm
ad pœnam ambo flagellis clementer admoniti, qd q° fines eorum fecit ee diuer

sos

nisi qd unus manu Dei sentiens in recordat. proinde emigravit, alter libero q. Dei misericordissimae gratiae repugnavit arbitrio.

Et Chrysost: ad Rom 9. Hom: 16. Deus admod bonus cum sit in utrosq. eand. ostendit bonitatem (viz: in praedestinatis et reprobis) etsi n. eos mo. qos servabat miseratus e. sed et Pharaonem quant qm qd in ipso fuit: eand n. bonit. et illi et hi asseciati sunt q si servatus n. fuit, rei totius culpa ab illius ano accidit nam Dei partes et officia nihilo minus accepit q. q servati sunt.

Idonat Cyrillus lib: 2 in Joan: c. 21 agens de discipulo proditore. Quod si Proditor aequaliter alijs discipulis salutaris aux.a n. habuerat frustra haec a nobis dicerentur, sed a: n. minus q. caeteri d. gr.a regebat, suo ipsius judicio in profund. perditionis prolapsus sit, quomo. et ipsum n. servavit Xpus, q suum patrocinium ei praestitit, q qm ad ferend. opem illi attinuerat servasset hominem nisi ultro ille in perdit. incidisset, q. gr.a in alijs effulsit, servavitq omes q. coopantes ei volt. tradiderunt. — Mitto alias auctoritates q.a hae selectiores sunt et sufficiunt.

Sect: 9.a

Probatur tertio idipsum rationibus.

1.a desumitur ex valen; si fieri pot ut ex duobus q ca. habeant similiter et aequaliter grat. primo effi unus rejiciat, ac respuat illa, alter a: illa utatur; fatend. e. fieri pe, ut unus pr. illam talem gratiam meruerat et alter non, sed pus fieri pt: q. et qu. Ma: clare est, nam q gr.s aleq. postq. illam hi, respuit utiq. q d los n. meruit q a. ea ad merit. util utiq meruit. Mi: probat; tum ex sac: Scrip. ijs locis in qbus aliq reprehenduntur qd cum vocati certo qod mo. quenint ut tali vocat. et meriti, id n. fecerint, sed gr.as vocantis sibi repudiaverint. Proverb: 1 q.a vocavi et renuistis &c. Ad Rom: 10 tota die expandi manus meas ad populum non.

lum non credentes et 2ª dicentes nihi. Luc: 14 nemo virorum illorum q vocati sunt gustavit cœnam meam. Tal ex Trid: sess. 6 de iustificat.e tangente Deo cor hois p Spus Sancti illuminat.em, neque hō nil agere inspirat.m illam recipiendo, quippe q illam et abjicere pt. Item Can. 4. Si qs dixerit liberum hois arbitrium a Deo motum et excitatum n. coop. dissentire si velit anathema sit.

Stat rao hic urgere debet. Quod unus rejiciat vocat.em n. tollit qd eam alter utatur; qº fieri pt qd unus eam rejiciat et alter utat. qd e. unam suerti, alterum non. Sqtia patet qª si eveniret n. pt sane qd unus rejiciat vocatnem dictam, tolleret qd alter illa uteret; cum uno rejiciente, iam n. pit evenire qd alter sentiendo utatur. Ant pt: qª unus libertatis unius non impedit usum libertatis in alio, neq detract.e unius ad hoc externum tollit libertatem alterius ad oppositum.

2ª rao: adhuc supposito qd unus ex 2bg oo aqliter pventis resistens grª vocanti ad precepti implere et n. succumbendum tentatni, n. emplet preceptum sed succumbat tentni, tenet alter tentni resistere et preceptum adimplere; qd stare pt qd uno succumbente et n. emplente alter empleat et n. succumbat. Sqtia bona qª si stare n. pit 1º succumbente, non teneretur, alter adimplere preceptum et n. succumbere, cum eam sit impole, nec pmi pit implere preceptum et tentni resisti. Ant pt qª si n. resistat, nec empleat, peccat; at n. peccaret, si n. teneret. tandg qd alter succumbat, aut non succumbat n. e. in mea potest.e qº n. pecco in hoc qd alter succumbat, et m pecco in hoc qd alio succumbenti ego similiter succumbam. qº n. obstante lapsu alterius in mea potest.e e. qd succumbri.

Hg et 3ª urget 1 pole e. qd hoc stupea sit vª ex 2bg per oia aqliter pventis 1us suertit et 2us n. suertitur; t non. si pº qº stare pt qd unus suertat altero n. suerso. Sqtia. qª id stare pt qd e. pole, et segr inveniens si fiat. si vº n. e. pole. qº una n. suerso, alteri n. supe libertas ad suersem, sed nulla

est n.

e n. vertit, q^a negt ee liberu qd e: impole, atq ideo n. peccabit, q^a nec peccabit omittendo; seu n. ponendo ea illi impole.

et Praeterea q^a n. pecco qdo alter n. vertit, liqd n. vert^o alterius n. e. Vsus meae libertatis, aut mihi libera, nec pecco qdo n. vertor q^a ex supp^e: vertes alterius ponere n. possu meá vert^s.

3ª ratio: si mihi Deus offerret aux^m opatle cu libert^e potem p meo libito, et arbitrij libert^e cu illo et oibus q^e prorsus antecedunt Vsus libertatis iungere opatne et negtne illius dom^o cas me iunxisse opatd, et adiutnre. Petro cu Deus det aqle aux^m, et ostruat aqlia q^e oo praecedunt Vsu libertis, nunqd Petro erit oo liberu iungere negtnes opatnis cu aux^o, et oibus q^e praecedunt Vsu libert^s, sicut ego poteras? cu a: ita ego potem iungere, vt nullu eet obstaculu, nullumq sequeret inconveniens, si negtne iungerem. poterit n. obstante qd ego iunxerit opatne, iungere negtne negtnes, neq vllu erit inconveniens qd iungat.

Vrget hoc amplius: vt talis negt^o sit mihi libera opus e. vt potem iungere negtnes opatnis, cu iis oibus q^e in mea potest^e n. sit, n^a ea q^e late dixi impugnando pmotnes, sed qd sub aqli aux^o quente quoad oia, alter operet, n. e. in mea potest^e g^o vt hea libert^s c^a negt^s opatnis eaq mihi sit liberá, opus qd cu hoc qd e: alteru opari, potes iungere negtnes opatnis.

4ª rao: posita vert^e vnius nil ponit aut dat incompatibile cum vert^e alterius aqliter dispositi; g^o posita vert^e vnius adhuc pone et stare pt negt^o vertnis alterius patet cqpa. q^a si n. pt, max^e propter aliqd incompatile; ans p^t: q^a vert^e vnius n. e: incompatilis cu vert^e alterius. Deinde cu oibus q^e prorsus antecedunt Vsu libert^s e: compatilis negt^e, alias tolleret libertas, g^o cu nil aliud ee pt incompatile, nil v^o reuera est.

5^a rao: q^a si stare n. pt, qd ex duobus aqliter puentis ante oes Vsu libertatis Vsus vertat, altero n. verto, hec eet bona cqpa ex illis duobus (sint Petrus et Paulus) Petrus n. vertetur; g^o neq Paulus; g^o Paulus n. pt ponere vert^s. Pr cqpa, q^a vt pote

ponere.

ponere suerse debet posse tollere consequens; sed non potest tollere sqns eu. n. pet tollere ans, faciendo qd Petrus suertatur; ergo &c.

SECT.º IO.ª

Adversariorum obta ex authorit.e petita.

Objicit 1º Vasques S. Aug. q. lib. de Praedest. SS. c.º 8 ira ait Cui q. Evangelium pdatur qd credunt, qd n. credunt; sed q cre-dunt pdatori forinsecus sonanti, intus a Patre audiunt, et dis-cunt; q.ª a. n. credunt forinsecus audiunt, intus a. n. audiunt neq discunt. Explans a. qd sit intus audire subiungit. Hoc e. illis datur ut credant, illis n. datur, q.ª nemo, inqt, venit ad me, nisi Pater q misit me traxerit eu.; q.º qdo unus credit et alius n. credit in-tus uni datur, ut credat, alteri n. datur, atq deo ex pte interni vo-catnis dat. dra, et dsa vocat.º uni ac alteri adaptatur.

Rg S. Aug. tm ostendere qd in credente debeat dari aux.u eff.x et vocat.º sqca, qe n. securunt in n. credente; cu qbus a. eff.cis et ineff.cis aux.ii squt, et n. sqnt vocatnis n. oriri se te-net ex pte entitatis aux.ii, aut eorum qe praecedunt ut reqsita oe. vlas libertatis, sed ex pte nostrae resistentiae, qd saep ostendimus; atq ideo cu aqlt.e ex pte entis et reliquorum qae praecedant ut re-qlsita oe. vlas libertatis stare pt efficitas in uno, et ineff.citas in alio p hoc psitte qd unus plus resistat qs aux.d pt, alter n. resistat, t n. tm qm pt auxilium.

Objicit 2º S. Greg. Hom. 30 in Evangelia. Ecce unas loquentis voces oes pariter audientes, nec tn pariter sus audiunt vocis perci-pientes. Cum q.º vox dispar n. sit, cur in cordibus vestris dis-par e. vocis intelligentia, nisi q.ª per hoc qd vox loqtis cuncta ad-monet, e. magister q de vocis Intg.a, quisq specialiter admonet? Vides aliqd ee in audiente spee qd intus admonet de vocis Intg.a:

d.º hi

q° si æqliter vterq admoneret, aut vterq perciperet, aut neuter de mente Gregorij.

R⁹ specle qd S. Gregorius agnoscit in hoc statu qd prævidente admoneat Deus p auxm qdo scit auditum eē aptum. seu qdo scit congruere, eo qd prævidit sua media, tunc esse percepturum, operaturumq hoc ha: tm importat specle bene beneficij ex pte antum sua libertatis (sequi speale beneficium, e qdo scit aux futurum effic. dare aux quo scit fore efficax. n. vo maiore quantitate auxilij, et insuperatnam quentiam ut dictum sup est.

Objicit 3 S. Prosper lib: ad capitula Gallorum c. 8 ubi iens ad hanc oppositionem qd q vocati si n æqliter sint vocati, sed alij crediderunt, alij autem non crediderunt (qd tanqm absurdum Galli objiciebant) sic ait si vocato in Evangelij tm pdicata Myster n. veraciter dr, qd alijs atq alijs aliter pdest, cum unus sit Deus una fides, una regeneratio, una promissio; si a: ad effectum plantationis et rigationis respic, aliud actum e cum ijs quorum exteriores aures corporali voce pulsati sunt, aliud in ijs quorum interiorem sensum Deus aperuit, et in quorum corde posuit fidei fundum.

R, n. aliud ostendere S. Prosperum qm qd Deus n. eos omnes vocat, sed alios sic alios aliter, hæc tn diversitas ea e qm nuq dixi, viz: qd cum aliqbus agat tpre opportuno, et congruo, qdo prævidit eos n. resistituros, sed percepturos sua interiorem, si aperuerint aures. Hæc a: inæqlitas arguit maius beneficium in sic vocatis n. maius auxm ps viri qte eo prædeunt sua ura libertis ab eoq distinguuntur.

Objicit 4° S. Thomas 1ᵃ 2ᵃᵉ qᵉ 112 art: 4 ubi inquirens an grᵃ sit maior in uno, qm in alio. resp.. 1ª causa huius diversitatis accipienda e ex pte ipsius Dei, q diversimode grᵃᵉ dona dispensat. R S. D. loq de grᵃ habli et tm ostendere, qd si diversitas seu inæqlitas grᵃᵉ habitualis sit, ut S. D. ait, aliqa ex pte præparantis se ad grᵃm, q n. magis se ad gratiam præparat, maiorem grᵃm accipit. tn ex hac pte n. pt accipi 1ª ratio diversitatis. sed a Deo q ut diva

ea.

ex dispositione detur suo aux.o prius elevat, praevenit, et praeparat voluntatem, ut sic praeparata disponat sublime ad gra. efficaci gloriam. q a: negat stare cum aequali aux.o praeveniente oes usus libertatis, q unus convertat alter non, minime dixit.

SECT.º XI.ª

Obiectiones ex ratione desumptæ.

Obijcit 1º Iansenius, et ut ipse putat evidenter. Si potest stare qd ex 2.bus hoibus aequali oo aux.o praevenientis unus converteretur alter n. converso, rao dnica quare is q convertitur, discernat ab illo q n convertitur n. potest assignari ex parte Dei, qa ille aequaliter adiuvit utrumq; qo assignanda e ex parte liberi arbitrij, qa unus voluit uti illo aux.o, alter uo non. Ergo a: e contra illud Apost: 1.a ad Cor: 4º. qs e q te discernit? et etiam adversus illud eiusd Apost. in ead epist: c.e 1º. q gloriat in Dno glorietur. Si n. ita res haberet, posset q convertit gloriare in seipso, ac dicere in die iudicij Dne mihi n. plus contulisti gr.æ qs illi q periyt: sed ego q nat meæ vires bene usus sum aux.o tuo et salvum me feci. Quod est blasphemia, atq Pelagiana hæresis.

Hanc obiectionem ait libellus ille, cuius titulus Calvinismus bestiarum stinere (?) sene ipso ubis dram Calvini, de qo nihil ego. R. ee 1º Merac: distingo 2.ces discretiones; alteram qs Deus solus facit, alteram qs ho sl cum Deo 1.oren dicit in eo posita, qo nullis antibus meritis gr.a conferat in illis circumstantijs, in qbus praedict.e nate praevisa e operat.o, et sic impetrabitura illud. Posteriorem in eo qd ho consentiat gr.æ praevenienti illiq cooperetur, sic n. cum adiutorio gr.æ se ab hoe n. cooperante gr.æ discernit. 1.ores discretionem ait, tribuere Apostolum soli Deo. Posteriorem u.o n. soli Deo ablte sed ut cau magis principali.

Quæ solut.o longe distat ab hæresi Pelagianâ n. solum:

(in qa grª et meritū adscribantur operib? nalibus independenter a grª) sed videt ee S. Aug: q̄ ait, n. qª credere, & n. credere, n. est, in arbitrio voltis hūnae, sed in electis ppat voltas a Dno, ideo ad ipsā quoq fidē, quae in volunteᵉ est, ptinet: qs n̄ te discernit? qd a: hes qd n. accepisti &c. qli decere ppare volrē dando auxᵒ in cōsilijs ignis a Deo est, credere a: qd alter n. credit in nra potesteᵉ et a nobis cū Deo est.

R. 2º deo ascribi n̄ram discretionē, n. qª nra discretᵒ a Deo tm sit, sed qª ti sit & a nobis facit. ipsa beneficendei q discernit, dando ei auxᶜᵘ si n. maius q alteri q n. recerit certe tpre opportuniori quando scit victurum; eo qd in volre n. inueniet tunc tm resistᵃ, qm inueniret in alijs cōsilijs in qbus si offerret, n. vinceret, sed vinceret, cū a: vincenti tribuat victoria, et victus recusat n. resistendo qtm poterit, Deo q ꝑ auxᵒ vincit n̄ram resistᵃ tribuitr discretᵒ, qquis ad illā nos &c recusamus libere n. resistendo imo consentiendo et coperando. Haec solutᵒ maxᵉ est distat ab errore Pelagij, cū n. adscribat discretē viribus natē nude acceptis, sed &c cū adiutorio gratiae

R. 3º ex SS. PP. Deo tribuit n̄ram discretē, qª ipse inchoauit dando initiū, vocando, illustrando, suadendo, inclinando, et offerendo vires, qbus libere coperantes, ad exitum suetsᵉ adducimus et vincamus, qd alij desinunt & reluctant, unde Gennadius de Dogmatis Eccles.ᶜᵘ initiū salutis nrē Deo miserante hemus, ut acquiescamus salutiferi inspirationi nrē potestᶦˢ est. Dein Hiero: dialo: 3ª ꝯª Pelag: Dei n. vocare est, et nrē credere, sed suā nro arbitrio dereliqt ut caste voltas premiū recipiat. Mitto alios.

R. 4º ex S. Tho: 3 p. q. 19. art 3º. 2ª pte aliqs actionibus alicui, 1º tanq causa 1ª sea priª. 2º tanq. causa 2ª. priori mo n. tribuitur nra discretᵒ nobis sed Deo. Posteriori mo tribuit nobis cū adiutorio Dei. Audi mo S. Tho. Hoc de aliqo here p seipsū cujᵒ e sibi aliqs mo causa 1ª a: causa bonorū nostrorū q autoritᵉ

est.

est Deus, et ꝯ hunc modum nulla creatura habet aliquid boni a seipsa. Ꝑ illud 1ª ad Cor: 4. qd hes qd n. accepisti? ꝑ tn aliqs 2rio ex eā sibi alicujs boni rōi, in qm scilt in hoc ipso Deo cooperat, et hoc pacto dr homo Ezech. 2º sibi facere cor novum seu se convertere. et Ezech: 18 se mundare a peccatis. et ad Timo: 2ª perseverare in finem. cur n. et se discernere?

Objicit 2º Vannies contra sentª. leg. effª aux.ij supnalis desumi ex libero arbitrio qª cum aeqle auxº recipiatur ab hōe q n. convertit, nulla ꝑt assignari rāo effª conversionis alterius ꝑm qº ille nisi qª ille uti voluit dº auxº, q usus n. e effus ofalliter ꝓns ex dº auxº, atq ideo ꝑt ho. aliqd proprijs viribus qd n. e effus aux.ij. Hoc et insinuat notat Salu: lib 2. instut: cº. 3º

Rº ex dictis; generaliter qº sumi effªm dº aux.ij ex usu liberi arbitrij n. quoad supnale qd dicit, sed quoad liberum qd ex pte n. resistª nrē voluntatis involuit. qd res lbª est, neq n. usus aux.ij colligr infalliter ex prscientia ontª aux.ij. dicimus ee: sine auxº a nobis, sed sl cum illo, et adjutorio illius

Objicit 3º idm Vannies qties aliqs convertit accipit auxªs magis effx ex dono Dei, qº ille q n. convertit, qª ipsum velle convertere et uti grª Dei et majus donum, et beneficium. Rº, ita ee qd q convertit accipit auxm magis effx si attendat effª n. tm ꝑ qd vires aux. intrat, sed et ꝑ qd importat ex pte libere, resistª voltis, secus si attendat ꝑcisse ꝑ vires intras. nec ex eo quod sit majus beneficium et donum, ꝯsequēr ex in eo q convertit, legr qd sit majus auxm rāe virium. cum ꝯ quibus diximus ꝑe stare cratḡ rāe doni, seu benefitij. Quod si inter illud quo convertitur habere effx, et illud q n. convertitur here pure suffens, seu ineffx. et auxm effx ee majus auxm qº ineffx, negabo hoc ultimum qª si auxm effx sit majus donum et beneficium, n. e majus rāe virium. imo aliqdo hē pauciores vires, et e minus auxm qd et effx et sortitur affectum.

SECT. 12ª.

SECT.º 12.ª

Obiectiones reliquae dissolvuntur.

Objiciunt denuo 1º: illud aux.um est maius pro quo debemus Deo agere maiores gratias; sed pro aux.º quo convertimur debemus Deo agere maiores gr.as, quam pro eo quo n. convertimur; ergo aux.us quo convertimur est maius eo, quo n. convertimur, atq. nunquam erit aequale in converso, et non converso. R. dingo ans. e maius rãe beneficij sccdo ans: rãe virtus nego ans. dingo licet aequs et nil conveniat 3ª nos, sicut fatemur nunquam posse stare, qd e duobus cum aeqli aux.º in rãe beneficij unus convertat, alio n. converso, addimus tn. bene posse stare cum aeqlte beneficij cum aeqlte aux.ij.

Quod si instes cum Vasquez: gr.ª magis congrua est maior in rãe aux.ij quam quae minus congrua, atq. ideo cum ois accipiens gra.s effic.s vt accipit pro convertit accipit gr.as minus congruã, et accipiens ineffic.s vt accipit non conversus, accipit incongruam, sicut congruitas consistit in proport.e et attemperat.e cum volt.e et incongruitas in opposito, quod convertit accipiet maiorem vocatione et aux.um quam qui n. convertit. negabo gr.as magis congruas ee maiores in rãe vocationis et aux.ij, nam, vt dixi, aeqli vocatione et aux.º cui unus resistit, potest alter cedere, et consentire. Scio P. Meratium cedere sccdo qd gr.ª magis congrua sit maior rãe vocationis et aux.ij, nego tn. qd gr.ª effic. si magis congrua, ex dictis n. semper ita ee.

Objiciunt 2º: si alter posset stare qd ex duobus inaeqli aux.º praeventis, is convertat qui minori convertus est, eo n. converso qui maiori, qd videt satis durum, sequitur, quod cum minori posset pro sua libert.e unus converti, cumq. maiori alter pro sua libert.e n. converti quo nil impedit qd ipso habens maius aux.um n. velit uti, veniat alter quod habet minus, et convertatur neq. n. exercitium ab utris libertatis

unius,

unius, dependet ab usu alterius illumque impedit. ~ R. ita esse qd cum minori aux.o aliquo vinciget vincerit in uno, et n. 1: uers.o in alio q habuit maius. Neq hoc e durum, sed valde conforme mo. operandi libere.

Objiciunt 3o. qs voltas unum proponere alteri, nisi directus aut aliquo mo. melius ab illis respiceat, sed directius aut melius proponi e maius aux.o, qo voltas qdo operat proponendo vincere n. vincendi seu statui peccati maius aux.us hi qi is q postponit et obduratus perseverat in peccato. R. negando ma. nam libertas ex eo resplendet, qd nulla existente inaeqlitate in mo. proponendi obiectum, nunc proponat eud antea n. proponeret, et sibi nunc proponat, qd voltas alterius postponeret.

Dices ex Aristo 3o Eth: c.e 1o et S. Thoma 1a 2ae, q.e 77 art: 2o: dessaus in opere voltis semper supponere dessaus aliquos considerais: qo qdo unus dessui q volte peccando hi dessum considerais quas n. hi q n. peccat, atq ideo q peccat, et qui n. peccat, hoc n. possunt aequales consideratnes, illustrates et aux. Quod videt confirmare Aug: lib: 2o de peccatorum meritis c. 17 ubi ait causas ob qs homines, ecy qd, Deo d. n. consentiunt, ea q.a deest, illis: aut ex parte cognitionis ea attente, aut ex parte voltis ea delectatio qs accipiant ij q reipsa consentiunt. Resp. P. Meraccus esse logdo n. reperiri tales dessus ut qs peccet, quis reipsa semper reperiat d qs peccat, et hoc velle S. Tho. et Arist. sed omissa investigat. huius dnt quis aliquis dessaus reperietur ex parte attentionis ut qs peccet sa devenire qd in utroq reperiret id seu aeqlis dessus. et q sua libere peccaret, aliter vo q sua n. peccaret cum talis dessaus n. cogat ad peccand. nec ii de qd requ ad peccand cogit si ponat contra peccatum, n. tollit libert. et vires suffientes ad n. peccand. ad S. Aug: respondet Merac.: illud ee ver. ordina regulariter, q.a ea e ordinaria causa; n. q aliter evenire n. hi.

Objiciunt 4o ubi caa subjecta sunt aeqles, aeqles quoq debent ee

ee effus, sed ubi aux^a si aeqlia caa physicae sunt aequales quantum ex pte aux^ii detur aeqltas et et ex pte volt^is, neq voltas unius n. e. prior volt^e; q^a aeqles debent ee effus atq ideo neq unus prumpere in actum et opatne altero n. prumpente, secus effus eent. inaeqles n. obstante qd caa phyca ee aeqles. R^o dengdo maiorem cu caa physica si aeqles, et applicant totu qd pnt, et agunt sd totu post ideo ma: secus nego ma: In casu nris q^o defendo unius voltas si ageret sd totu qd pt, nae applicaret in agendo totu et integru conatu, sed minorem qm altera aut oo, nullu.

Objiciunt 5°; l. utrq ho aeqli auxo praeventus vocatur a Deo sd ppositu, l neuter? l alter sd ppositu et alter n.? si 1us? utrq nuertet, q^a stare n. pt qd aliqs vocet a Deo sd ppositu et n. nuertatur, si sd neuter nuertet, q^a eo ipso qd aliqs eoru nuertat, nuenet fuisse vocatu sd ppositu. si 3us ille q vocat sd ppositu hebit maius aux^us cu maius sit aux^u sd ppositu, qm qd n. est sd ppositu. q^o neqs contingere qd unus nuertat, alio n. nuertente sub aux^a seu aeqlia.

R^o eaendo casu 3° n^i, nego tn qd vocat sd ppositu, sit maius aux^us q^a et sit maius beneficiu, ut dixi, n. afert plures vires imo stare pt qd una aferat minores atthueq sit sd ppositu eo qd aferat in c^{us}tijs agruis, seu in jis qbus voltas resistet minus q^o aux^u pt.

Objiciunt 6°: neqs stare qd oia pvia ad actu externu eleemosynae sint aeqles, et qd unus det eleemosyna, et alter non; q^o neqs stare qd oia antia usu libertatis sint aeqlia ad nuerse et unus nuertat alter non. Antecedens probatur q^a is q n. daret eleemosyna, n. heret seria volte dandi ut nesse hat ille q dat. R^o negdo aeqlia, rao discriminis e. q actus externus eleemosynae, n. e. in se liber, sed nrius, qtieq a: actus n. e. in se liber, sed nrius emplat dari aeqlia aeqlia in duobus et ab alterio heri actu, ab altero v^o non. Quarto a: est

in se

in se libera, et ideo eius oibus qui eo anteant illa que ex nostra et est nec.

Objiciunt ulto ex nostra sententia sequi que eueniret quod ex duobus aeque oo aux. puentis unus intius operetur quam alter. Si ita est atque ideo libenter secedo regulas ex toto hunc tractatus concludens cum Aug. lib. de dono Persev. ubi in fine ait. Qui legunt haec si intelligunt agant Deo gratias qui autem non intelligunt; orent ut eorum ille sit Doctor interior, a cuius facie est scientia et intellectus qui vero errare me existimant, et atque etiam diligenter quae sunt dicta, considerent ego autem eos qui meos labores legunt non tantum doctior, verum etiam emendatior fior propitium mihi Deum agnoscens (cui et Beati V. sit gloria in saecula) Haec Augustinus. 1643.

FINIS.

FINIS.

De forma Iustificationis.

Seu

Gratia Iustificante.

Distributio operis.

Ut cum aptam ordinem servemus quem hactenus in nostris
tractatibus observavimus, prius distributio operis praemittenda est, quae res
ipsas discutiamus, ut vel in fronte appareat, non modo quid trac-
tandum, verum etiam, ubi, et quando, tractandum sit. Atque ideo prima haec
pagina erit veluti facies, quae suo splendore ac luce, to-
tam domus supellectilem intuentium oculis offerat. Quod
ut facilius consequamur, 22as quaestiones instruemus. Quarum 1a plu-
res haereticorum errores, pluraque Ecclesiae dogmata illis adver-
sa referet. 2a nomen et definitionem formae Iustificationis investigabit. 3a an
eiusmodi forma habeat ex natura sua vim iustificandi? 4a an sit intra
et nobis inhaerens? 5a an sit habitus, vel actus? 6a an sit habitus distinc-
tus ab habitibus virtutum infusarum, praesertim charitatis? 7a an to-
de facto iustificatus fiat per habitum, qui, saltem divinitus separari per
actum perfectae contritionis aut charitatis supernaturalis? 8a an licet
de facto nulla pura creatura substantialis sit sancta, nisi per
formam accidentalem, aut realiter superadditam, possit de potentia absoluta fieri ali-
qua substantia talis, natura sua impeccabilis et sancta? 9a An gratia
sanctificans expellat physice peccatum? ~~10a an divinitus possit manere~~
~~in eodem subiecto gratia cum peccato~~ 10 an ut expellat exigat condonationem Dei
extra aut favore? 11a an divinitus possit manere in eodem subiecto gratia
cum peccato? 12a an sine gratia, aut alio dono intrinseco possit Deus emundare

subiectum

subtu a pecto? 13.ª an gra sanctans n. sm. emundet subtu a peccato, sed et sit radix physica habitu supnalium? 14.ª an constituta in subto, illud reddat filium adoptivum Dei? 15.ª an sit in oibus aglis? 16.ª an sit amissibilis, et unde oriat. qd amittat? 17.ª an qd n. amittat, sed usq. ad finem vitæ perseveret sit donum spale gratiæ? 18.ª An vero infundatur subto, seu exigat aliqz dispositionem qualiter? 19. An requirat aliqs dispositione, et qle? 20. an dispositione ad gram pit p solas vires naales, parari? 21 an ultima dispositio ad gratiam procedat effectiver ab illa? 22.ª an pit cuius certo scire se esse in gratia?

Non ignoramus (Vbis utor S. Hilarij lib: 4. de Trinit. prope initium) ad res d.as (qlis p principate e gr.a) explandas neq hoim elocutionem neq naæ suum sufficere, qd inenarrabile est, id significantiæ alicuius finem et mum n. sit, et qd spuale est, id a spee corporalium exig dicerendum est, tn cum de nais celestibus sermo est illa ipsa quæ sua mentium sinunt usu coi, et naa, et sermonis eloqda, n. utiq dignet Dei (ego nunc dicere gr.a) sed ingeny nrae imbecillitati nra, rebus scilicet utiq nostris ea qt et sentimus et eligimus locuturi.

Quæstio I.ª

De Hæreticoru' erroribus et Ecclesiæ dogmatibus circa præsente maa!

Sect.º I.ª

Hæreticoru' errata circa Justificat.is fram.

Longissimu' sane et fastidiosu' foret si ois do errores vellem

vellem recensere, quo Oziander in refut.^e scripti quod aduers. ipsius ediderat Philippus Melanchton, 20 discrepantes sent.^as apud Confessionistas enumerat de iustificat.^e, atque ideo insigniores tm numerabo. Ad quos veluti ad principua capita caeteri referant, ne ipso in limine fastidium nris Auditoribus generemus.

I.^us error docet hoes non iustificari per formam aliquam illis intra inhaerentem, neque in iustificat.^e eis infundi donum aliquod intus mundans et sanctans. Ita Calvinus lib. 3.º instit.^o c. 11. § 23. Ubi sic ait. Vides non in nobis sed in Xto ee iustitiam nram, et in Antidot: Con: Trid: sess: 6. ad c. 8 falsum ee contendo ullam iustitiam, quae in qlte posita ee, b hac, q in nobis residat. Sentiunt Oziander in sua confess.^e et in refutat.^e Phil: Melanethonis. Math: Iliricus in Centurijs. Centu: 1.^a lib: 2.º col: 138.^a ~~ubi sic ait~~ Saxonici, i. Lutherani rigidi, et Electorales, i. Lutherani molles, videturque dixisse orig.^s a Luthero in comentarijs ad caput 2.^m ad Galatas.

2.us docet nos iustificari per iustitiam extra Dei aut Xpi, nobis misericorditer imputatam, ita Calv: lib. 3.º institut: c.^e 16. § 1.º ubi ait quare quo fide iustificamur? quia fide apprehendimus Xpi iustitiam, qua una Deo reconciliamur. et Math: Iliricus supra citatus. Iustitia, inquit, quam Deus impio imputat, non sunt qlites aut virtutes nrae, neque ipsa Dei eea, sed dicta et substanles iustitia, sed totum opus quod Xpus ho et Deus in una Persona mediator nr per toto vitae hanc constituit. ac clariss.^e Lutherani Saxonici et Electorales, (sic enim eos appellare Lutheranos rigidos hos molles) in Colloquio Aureburgensi, aiunt ii Electorales, inter nos nulla est dubitatio quin sacra scriptura iustitiam Xpi per quam nos coram Deo iustificamur, et qua iusti sumus passione et obedientia Xpi claris et gloriosis verbis appellet. Saxonici vero Obedientia et meritum Xpi et res ipsa quae nobis imputatur et iustitia ipsa quae nobis donatur atque adscribitur. Hauserunt ex Luthero q in c. 2. ad Gal: post alia conclusit: quo fide apprehensus et inhabitans Xpus est iustitia Xpiana per quam nos Deus reputat iustos

et donat vitā æternā.

Huic errori etiā accedunt Mart. Bucerus lib. de ... Chemnisius apud Feletanū. Albertus Pighius in 2. Controv. et Canonici Colonien: in Antididagmate c.º Per quas causas iustificemur, q[uod] admittant aliq[uam] iustitiā nobis inhærentē, n[on] dicunt n[on] q[uod] eā solā, sed et etiā iustos formaliter p[er] iustitiā Xpi imputatā sine qua alia insufficiens est. Unde in lib. Carolo 5.º exhibito a Lutheranis (quorū Princeps erat Bucerus) Ratisbonæ hæc habes art: 5. certe a: is q[ui] iustificat iustitiam accipit et hab[et] p[er] Xpū et inhærentē, tn āna fidelis huic n[on] innititr sed soli iustitiæ Xpi nobis datæ, sine q[ua] nulla est neq[ue] esse pt iustitia.

3.º docet hoēs iustificari p[er] fidē ita Luth. in 2. c. epis: ad Gal: ait enim, est g.º formalis nra iustitia ipsa fides. Calv. lib. 3. instit: c.º 11. § 19. ubi sic loqr: Dicimus hoēs sola fide iustificari. et infra. An n[on] satis solide soli fidei tribuit oia q[uæ] operibus adimit. et in Antid. Con: Trid: Sess.e 6. ad Can: 11 fides g.º sola est quæ iustificat. Quib[us] addit Belarminus Phil. Melanc: in Confess.e Augustana art: 4. eosq[ue] sequuns alij.

Est tn opportune notand[um] n[on] oēs eod[em] intelligere predictū suū errorē, nam Lutherus vult fidem esse formā iustificandi seu formalē nrā iustificat[ione]ṁ ut pat ex illius verbis pr.º adductis (tametsi alios denotet Xpū p[er] fidē inhabitantē esse nrā iustitiā) Calvinus v[er]o n[on] vult fidem esse formalē nrā iustitiam sed instrumentū q[u]o iustitiā Xpi apprehendimus. sic n[on] loqr lib: 3. instit: c.º 11 § 2.º Iustificabit ille fide q[ui] Xpi iustitiā p[er] fidē apprehendit. et c.º 16. § 1.º quare g.º fide iustificamur q[ui]a fide apprehendimus Xpi iustitiā, Quod lib.º ex.is solet ab hæreticis explari p[er] manus pauperis eleemosinā accipientis (q[u]o ex.º Melanthon. utit. Locus com[munibus] titu: de bonis operib[us] in Secut.º argtoru. et Chemnisius in exam: Con: Trid: sess.e 6.) et olla continentis thesaurū (q[u]o utit Cal: lib: 3 instit c.º 11 § 7.

c 11 § 7. Vides, ait, etsi nullius se dignetur sit. & ditesci-
tricat nos Xpūs adferendo sicut olla pecunijs referta hōēs
locupletat) manus in pauperis illius egente eleuat, et olla ditat
neutra, in rāe sui, fraliter, sed rāe eleemosynæ q̄ illa arripit
et thesauri q̄ intra retinet.

Sed et notandō

Quæst: 2.ª

De nõe et qdit.e formæ Iustificãis.

Sect.º 1.ª

Mult.x accept.º Iustificãis. et fra de qa fut.un sermo.

Quadruplicé hõ legĩ in Sac: Scrip.a nõen iustificat.º nã 1º usurpari solet p ipsa lege qæ iustitiã docet. x.a Psal: 118 V.lu 5. Vtinã dirigant viæ meæ ad custodiendas iustificates tuas. et V.la 8. iustificat.es tuas custodiã. et V.lu 12. doce me iustif.es tuas. et V.la 16. in iustificat.º tuis meditabor. et Psal: 18 V.lu 7. Iustitiæ Dñi rectæ. i. Leges Dñi rectæ.

2º usurpari solet p eo qd e. iustũ facere x.a Pau: ad Rom: 4. V.lu 5. Credenti in eũ q iustificat impiũ. et c.e 8 V.lu 30. et qos vocauit hos et iustificauit. et 1.ª ad Cor: 6. V.lu 11. Sed ablutis estis, sed sanctificati estis, sed iustificati estis. Vnde S. Aug: in Psal: 30. Scone 1.ª declarat illud qd e. q iustificat impiũ, subdit q facit ex impio iustũ. iterũq epis: 120 c.e 10. q iustificat impiũ. i. q ex impio facit piũ.

3º usurpari solet p augeo iustitiã seu p eo qd e crescere in sanct.e et iustitia. x.a Apoc: 22. V.lu 11. q iustus e. iustificet amplius: et Ecclesiast: 18. V.lu 22. ne verearis vsq ad morteS iustificari qas merces dñica manet in æternũ. qbus addit Belar: illud epis: Iacobi c.e 2. videtis qd ex operibus iustificat hõ et n. ex fide tm.

4º p eo qd e. iustũ pnunciare seu declare x.a Isa: 5 V.lu 23. q iustificatis impiũ p muneribus et iustitiã iusti auferetis ab eo. et Prov: 17. V. 15. q iustificat impiũ et q ꝯdemnat iustũ vterq abominabilis e. apud Deũ. et Luc: 10. V. 29. Ille

a:

a: volens iustreare seipsū dixit ad Jesū et c. 7. v. 30 dixerat. et iustreata ē sap.ª ab omib. filiis suis. et rursus ōis populus audiens, et publicani iustificaverunt Deū.

Quæ a: accept.º sit propria huius ɔ̄actiōe in videndū est Calvinis: ex una et Catholicis ex alia, nā Calvenistæ sūa postremā volunt ee 1.ª iustificare ē: noē forense. et valet idē qd in iudicio absolvere atq ideo Paulus verbū iustificare opponit vbo ɔ̄demnare, vt patet ex Rom: 5. v. 16. iudiciū qd in vno ad ɔ̄demnatē grª a: ex multis delectis in iustificatē. et c. 8. v. 34 Deus q iustificat. qs ē q ɔ̄demnet?

Catholici v.º ɔ̄tendunt duntaxat ee 2. et 3. q.ª et aliqn in Sacris litteris vt ex dictis ɔ̄stat. eō sūa accipias noēn iustificare n. semp, vt et ex dictis ɔ̄stat, illudq discrimen interest inter hoēs e Deū qd hic pro impiū declarat iustum iustū illū invenit aut facit, q illius iustitiā efficere et semp vb vitē, unde neqt iudicare aut declarare res nisi vt sit in se, illi v n: ita atq ideo falsò iudicare pñt declarando iustū. quē inveniunt iniustū, et talē relinquunt. Per quæ patet dandū ee aliqs sūa in peccatore aut in eo quē Deus iustū ee pronunciat qa ɔ̄stuat in se iustus et talis qlem Deus illū declarat.

Igitur ɔ̄cers.ª futura ē in seqtib.s de. sūa qa hō, aut angelus ɔ̄stuit in se iustus, et Deo gratus, ɔ̄qterq obiū proportionatū d.ª dilectis, et benevolentiæ, at cū multa sint qt de hujsmi sūa ɔ̄verte pūnt, in 1.ª hoc q. 2.º omno investigabimus, qdē viz: et noēn.

SECT.º 2.ª

Plura noīa iustificationis et aptiōis electio.

Cū ad notitiā rei plurimū ɔ̄ducat agēdo noīs plura.

hic

hic recensenda ut ex illis aptius seligamus et in 1[is] dici solet lux animæ quia peccati tenebras ab ea expellit. ut ad Eph: 5°. n. 8. eratis aliquando tenebræ nunc a: lux in Dno. et eodem modo appellavit illam S. Thom. 2a gentes. et S. Chrysto: hom.: de baptizandis.

2° dici solet signaculum seu sigillum Dei quia ea cordi imprimit Dei imago et similitudo. unde Pau: 2. ad Cor 2. n° 21. signavit nos Deus. ad eph: 1° n 13. in quo credentes signati estis spiritu promissionis sancto qui est pignus hæreditatis et per eodem adduci solet Ezech: 28 n 12. Tu signaculum similitudinis Dei. In eodem sensu appellari solet speculum, similitudo, et species, character et imago.

3° dici solet semen Dei quia ea seminata in agro animæ producit fructus vitæ æternæ, et parte quia per illam regeneramur ad imaginem et similitudinem Dei efficimurque illius filij; sic Pet: epis: 1a c. 1° n 23. renati non ex semine corruptibili sed incorruptibili per verbum Dei vivi. et Joan: epis: 1a c 3. n. 9. Omnis qui natus est ex Deo peccatum non facit quoniam semen ipsius in eo manet.

4° dici solet puritas et munditia cordis quia per illam corda mundantur et ab omni mortalium sorde. et rubigine purificantur redduntque munda, et hac visibili luce splendidiora, quam puritatem et munditiem expostulabat David cum aiebat amplius lava me ab iniquitate mea et a peccato meo munda me. Et promittebat Deus Isai: 1° n 18. si fuerint peccata vestra ut coccinum quasi nix dealbabuntur et si fuerint rubra velut vermiculus velut alba lana erunt.

5° dici solet innocentia quia facit in nobis noxas evanescere, et purgando a mortali crimine reddit innocentes quos nocentes reperit, et non admittit statum peccati mortalis et quia in hoc asselat [?] nobis dicta quæ est et suprema innocentia, illamque imitatur dici solet præcipue dicta via, et propter alia officia hoc nomen ea multorum sententia mereatur.

6to dicit solet sanctitas et gratia sanctificans et quod per illam sanctificemur, sancti ac Deo grati reddamur quod neque gratia gratis

datæ

tatē neq actlei seu aux^{es} astant, et q^a sancandō dat iur^s haredit^{s} et ostuit filios adoptivos appellari ex solet gr^a adoptionis vt videri e apud Amb: lib: 1° de Spu sancto. et pignus hareditis vt ho Pau: ad Eph: 1° v. 13 signati estis Spu promissionis sancto q e pignus haredit^s.

Deniq 4° dici solet iustitia sancians qo noie vtas est Paul: 2^a ad Cor: 6°. q^{ae} n participat^o iustitia ad iniquit^{e}. et Trid. sess^e 6^a c^e 5. 6. et 7°. ac merito q^d q^a nos iustos constituit rectos facit reddat ad q^as et mentos p^r regulā honestiq, vt n nunc iur supponit ee 1^a regula sancti ac iustificati simeus quus e adequat cu Deo tanq cu 1^a regula honesti.

Ex his noibus duo postrema g^{o}stant ceteris et aptiora si melius n exprimunt naa g^a iustificantis seu sancantis, nas cetera explant res aut p Metaphoras aut ef^{tes} hoc a : g proprietas. Vnde Theologi his frequeius vtr. et nobis magis in vsu erunt nomn sanctitas et gr^a sancians praeter ea q^e inferius attingemus.

SECT^o. 3.^a

Gr^a sancante ee participat^{es} d^e naa q et qlr docueres.

A noe gra^s facimus ad res q multi volentes explare definiunt gra^s p hoc q^d sit participat^o fralis d^e naa, (quod aliq cu Vincentio in Relect^e de gr^a Xpi. et Curiel. § 18 locis referendis addunt debere hac participat^e d^e naa ee frales, imo et d^e naa vlt Triam, seu p supremā grad^s illius) ita Sua: lib: 6. de gra: c 1°. n 5. et lib: 7 c 1° n° 30 et 31. Gran: 1.2^{ae}. 2° a: 8 de gr^a trac: 4. dis: 1. n° 3. et dis: 8 sec: 4. § 1. n° 20 et 21. Curiel 1^a 2^{ae} q^e 110 art: 3. dub: 1° § 20. et Pu: 3. in locis 2^a Pet: 1°. maxt et preciosa nobis. Torres opus: 3. de gr^a dis: 1^a dub: 4. a n° 2. pbus et alijs gruvintis patrocinat D. Tho: 3 p^e q^e 2. art: 10. ad 1^s. et q^e 3. art: 4. ad 3. et fa- lius et expressius q^e 62. art: 1° corpore.

Caeterum n oes q dicunt gr^s ee participat^{es} d^e naa co

convenient

ueniunt in gie participationis. nam alij dicunt esse participationem formalem qua explant per quod conuenientiam, saltem analogam, per similitudinem participantis cum participato, alij esse participationem virtualem seu eminentialem quam explant per quod opportune participantis inferioris et creati participantis cum superiori et eminentiori participato. Inter quae de gratia participatis adhuc reperiunt 2 alia. nam quod volunt per participationem, siue formalem siue eminentialem, diuinae naturae quae in gratia agnoscant esse physicam .1. per physicam conuenientiam aut participationem acceptam, alij volunt esse moralem .1. per moralem similitudinem et aestimationem prudentium.

Iuxta eas plura puncta sunt in diuinae naturae quoniam gratia creata sit participatio vt hi autores explent in quo sita sit specialiter dictas vias expertis &. Nam 1° Vincentius loco alegato a pag. 11. docet gratiam esse participationem diuinae naturae vt dicit esse ens per eas independens emparticipatio et habens rem plenitudines eandem.

2° Suarez lib. 7° de gratia vbi supra docet gratiam esse participationem diuinae naturae quod est illimalitas quoad altioris ... quae sit, & esse quasi vlla substantia illtualis creata, et postea hanc illtualitatem n° 31 plus euoluens, ac magis explanans dicit consistere et hoc quod sit principium radicale omnium virtutum et actuum illarum quod proprie spectat ad naturam vt natura est. Eandem explationem tradit Ferruel

3° P. Gran: n° 21. docet gratiam esse participationem diuinae naturae. quia quod est principium radicale illgowet amandi supernaliter naturae sicut in naturalibus illtus et voltas oriunt ab ea hominis et Angeli vt medijs illis illgant et ament naturaliter ei eodem modo sic a gratia effluunt habitus quae illtus euehunt ad supernales illtes et voluntates.

4° Torres n° 6 superioris loci docet gratiam esse participationem diuinae naturae quod talis est vt ratione sui illi debeat beatitudo, sicut in Deo ex eo quod habet talem naturam debita est beatitudo, ita gratia habitualis talis est natura, vt ratione illius sit debita naturae humanae quae

nam

naõ in sent^a huj^s n. opus e. sufficit aux^l ultra ente grat^s illd
cpta cstat rae tui.

Ex. q^o varie loquunt autores de participat^e q^s divini
te c^a alias explat^es, et q^d plus dolend^s post tm laborem
n. plene aut saltẽ n. plane explant rae participais ex te
sine qa egre aut nullatenus hoc quantũ expedivi pt.
gare. 1os q^s nrã indecend^s feramus opere pretiũ directione
naã et frales recptaõ participais exponere.

SECT.^o 4.^a

Recept^a participais describit^r tã in gne q^s in specie.

Participat^o e. accept^o ptis poti alieni, seu. e. inadqta
accept^o alieni poti. 3ª petit defi^o ut õo ad participat^m recta;
1os q^d sit accept^o. 2^dos q^d hoc accept^o n. sit adqta poti alieni,
q^d participand^s e., sed ptis (sumo late, qtẽ qut abstrahit a phy-
ca et meta, et qut sigeat id atq inadqtus recptus). 3os q^d hoc
ps sit poti aliene.

Et exprimis q^d debet ee. accept^o p^r, q^a nisi accipeat,
deerit recptus participais, ubi n. nil accip^r, nil participat;
unde Deus nil creaturarũ participat, q^a nil ab illis acci-
pit. imo q^a impole e. aliqd crearũ ab illis accipere, impo-
le e. q^d aliqd ab illis participet. imo Pater aeternus, q^s ex ha
c^a suffent^s d^r n. participare Paternitẽ, q^a esto illã hẽat, n.
acceptaõ, sed a se, tu. Quare valent hic dueno apice hoc
ens e. participatũ q^a e. acceptum. n. e. acceptũ q^o n. e. parti-
patũ. Et sumo nõen participatũ in vulgari et cõi accept^e
scholarũ, sed q^a n. suffit aliqd ee. acceptũ, si sit totũ, ut
participatũ sit, addit^r in defi^o, q^d sit accept^o inadqta, seu
ptis. q^a participare, ut stat ex etymologia nõis, e. ptem
capere. et p^sterea, q^a nemo d^r participare reõ q^s integrã
accipit,

accipit: Unde (inter alia) nec Filius dat dr hic eam participatam, qa totam et integram accipit, n. ptem; nec Xpus dr participare Personam Vbi D. q. Vt illam accipiat, integram accipit, n. illius ptem. Nec accipiens beneficium, qd vnicum e; aut totam integram hereditatem, dr participare hanc aut illam, sed totam aut plene accipere, totum et ex. plene. Nec participans delicti dr q solus delictum totum committit, sed q ptem: aut certe, si totum, n. totaliter eam, veluti cum plures eam plures influunt ad delictum committendum.

Deniq n. satis e ea accepta atq ptem, nisi sit pta aliena, eo ni ipso qd haec conditio intermittatur, sequr filium dr participare entem Patris, et S. Sanctum entes vtriusq; qa Filius accipit a Patre Partem, seu aliqd de ent illius, et S. Sanctus aliqd de ent Patris et Filij; qr ex eo filius n. dr participare ents Patris, et Spus ents vtriusq, q neuter accipit aliqd pti alienae. Sicut ni Pater n. e alienus a Filio, nec Pater et Filius a S. Sancto, qvis realiter dingant; ita pta Patris n. dicitur aliena ipsi Filij, nec vtriusq ipsi S. Sancti.

Si a: ps illa, qm de alieno pto accipit, sit fralis, participato e fralis; si Vlis, Vlis; si eminentialis eminentialis; si entlis, entlis; si physica, physica; si Metca, Metca; ac deniq moralis, si moralis; hic n participans speciem nomen et appellatm sortiuntur ex nae illius ptis qt de alieno pto accipit, seu (vt alij loquuntur) participati. Sed et obseruandum q participatio fralis, eam pie 2r euenire: 1o ita, vt ps aliene pti accipiat Vt illud ipsam ee qd hi in se, atq hac rae ida erit participato fralis rei in se. 2o ita, vt accipiat, n. Vt illud ipsam ee qd Vt in se, sed Vt simile, et hac rae ida erit participato fralis q similitudinis seu rei in Vli.

Fiet hoc clarius ponendo exa: Filius creatus ingenerato participat fralis, participate rei in se, substantiae Patris; qa accipit ptem substantialem Patris, ipse semen Vt illud ipsum ee qd

hebat

hebat in se, et existebat in Patre, et tamen e. per physica, .1. realit directa a substra Patris, participatio formalis e. physica rei in se. Participat etiam formaliter eps Patre ff. Ill, seu participatio rei in Filii, qa accipit eand naam specificam Patris, n. tamen ee qd fit in Patre, sed tamen ptetd sile, qa tm pdtd simile, n. e. physicu, sed Metcu; participatio formalis rei in Filii n. e. physica sed Metca.

Præterea Filius participans formalis substiam Patris, virtualiter et eminenter participat proprietes et passes illius, qa naa Patris n. tm e. formaliter naa, sed Vtlr et eminenter proprietes, qs eminenter et Vtute continet, atq ideo participans substam Patris, accipiendo formale naae, participat Vtlr et eminentialiter passes, qa accipit qd e. Vtle passionum, quemadmodu participans illud formaliter participat intlr obiu illius, qa ee formale intis, e. intr ee obii.

Deniq qdo ex pluribus beneficijs Vnu accipr, et qdo ex pluribus dignitibus aliqa capit, dat participatio moralis, qa beneficiu et dignitas st entia moralia. Quod fit qdo plures se obligant voto aut iuramento, singuli a. ad ptem, qa obligatio cuj singuli participes st e. ens morale.

Vnde fit, eand accepte pe here. ortas denaes participatis, qu diloru, seu in ord ad tros ptos: naa pt (vt videmus) ee formalis qu Vnius, et intlis qu alterius, vt in intellectu: et pt ee Vlis qu Vnius, et eminentlis qu alterius, vt in naa et proprietatibus.

Dico, oe ens creatu ee participatu, qa oe accipit aliqd a Deo, qd in illo e. t formaliter, t ff. Vile, t Vtlr, t eminenter. nam (vt ostendimus in mtia de attributis) oia continet in Deo oibus illis mis, aut saltem aliqo, formaliter qdo st pfectes simpliciter nullas involuentes impfecte, aliqs a. mis qdo impfecte claudunt in suo formali. Ubi nota, creaturas non proprie dici ens participatu, st illud eptu qd eprett, ad quis

ab illud sint participantes, sed dicunt ens participatum, quia eum participant et Deo, et illud esse Dei quod participatur, atque ideo quando dicimus creaturae esse ens acceptum et participans, si attendat ad id quod in illis est, sunt participatum, atque ideo cum dicuntur esse ens participatum debent intelligi ut explicatum a nobis est.

3.º dicitur ens participatum esse limitatum. Patet quia cum nullum possit accipere totam et integram perfectionem Dei (licet dixi ad participationem requiri ne totam perfectionem illius accipiat) quod participari dicitur, oportet e a. liqua omnino infinita simplex et singulariter simplex
cum limitate accipiat, diminuta, exigua et curta.

4.º non recte explicari participationem formalem per similitudinem, cum quia potest stare similitudo, et convenientia sine participatione formali, cum quia potest stare e contra participatio formalis sine similitudine. 1.ª cernitur in divinis Personis, quae conveniunt in perfectionibus omnibus et eadem, nec tamen datur participatio formalis; nisi forte dicas perfectionem 2.ª 3.bus personis esse participatam. Et mea ac tua albedo de eodem obiecto, sunt similes, nec tamen una participat alterius; quod et constare potest longa inductione in aliis entibus. 2.ª dicitur, quia eo quod accipiat quis seu quadaque receptus perfectionem alienam, datur huius participatio, et tamen accipiat sub esse quod habet in se, non eo casu datur cum illo similitudo, licet quod per potentiam quod remanet esse dissimile.

~~Emphatica~~

SECT.º 5.ª

Nec gratiam sanctificantem, nec ullam aliam creaturam posse participare formaliter Deum esse sub ultima illius differentia.

Priusquam singulares sententias nobis adversantibus impugnemus, ostendendum erit explicare, quod gratia, aut creatura alia, possit participare Deum naturam sub ultima illius, modo in hoc, modo in illo, consistat talis differentia. Quod ipsum obiter ostendet de quovis alio predicato, seu attributo Dei sub ultima differentia accepto, in quo a pluribus, pluribus vocibus, differo.

Pr 1.º

Pr 1º. ut det participatº formalis alicuius, opus e aliqd illius accipiat a participante, sed impole e qd a grª t aliqua alia creatª accipiat aliqd de ulti dria nae Dei, seu qd ultª ci seu qd ultimus: q impole e qd grª, aut alia creatª participet naas qd ultimas illius drias. Maior constat ex dictis secª ante. Mi: pº qª eo qd grª aliqd acciperet illud n. esse ulti dria qd ultº e, siqd est aliqd Deo et grª coe, et qd coe est n. spectat ad driam ultas ut ultª est, nec ad ultas ratione driale qd ultas est.

Pr 2º t illud qd accipit grª (t alia creatª) qdo dicis partici pari Dei naas qd ultas drias, e tale ut sit illud Deus drat a grª t non? si 1ª: qº n. illud accipit grª, alias grª acciperet id qd ab illa Deus differt, qd e absurdº et impole, et pterea puenit en illo puenire n. defferre, qª supposita factas qª ex eo duo puenient et n. driant qd ueriq coe est. si 2ª: qº illud n. ptinet ad driam qd qd e rao driendi ultimo. Pr cqpa qª impole rao ueniendi ee aliqd drie qd qd rao driendi, alias constueret dria qd qd e rao driendi p rao ueniendi qd qd rao ueniendi est. Quis hoc dicat, cum plane sit impole.

Pr 3º si possibile auferas a Deo ptia qd grª accipit, non auferres ptia driale ultimum Dei nae: qº grª n. participat Dei naas qd ultas drias. Patet cqpia: qª si participaret, ablato praedicto ptio, qd grª acceperit accipit, auferres ptium driale ultas Dei nae, cum illud qd accipit deas ee de ultª dria Dei naturae: sed pr qª qd auferret, n. ect inseparabile cum grª, e a. inseparabile cum illa, et cum qualibet alia creatas, ptiu driale ultas Dei nae: qº n. auferres ptiu ultas Dei nae.

Pr 4º: tam repat grae et cuicq alteri creatae, participare formalter Dei naas qd ultas drias, qs repat infinitas in pfectºe entali: hoc 2us pvatas repat: qº et 1us. Ma: qª sola aget probat. ostendit, qª eo ipso qd grª participet Dei naas qd ultas drias, accipit infinitas pfectas entales, qd sic ostendo: Participatº formalis

e acceptº

e accept° alicuj9 pdti ex existentibus in re participanda, atq
qlibet pdat ex existentibus in ulta dria nae d.ae s. qd ulta
est, habet infinitas pfect.s g° accept° cuiusq erit accept° infi-
ta pfectis.

Pr 5.° si auferamus a Deo (re t mente) oia pdta coia,
et tm relinquamus, qa ita st Dei ppria, ut nequt reperiri
in creata, tas st ee, qd hent in se, q. g. seld.s, n. poterit gra,
aut alia creatura, participare formaliter id qd remaneret; sed in
pdicto casu remaneret dria ulta d.ae nae, seu d.a nae st
ulta dria; g° nequit gra aut alia creatura participare d.
nae st ultima dria. Minor certa, qa ablatis pdtis coibus
manent pure dnalia et ulta dria. Pr maior: qa gra nil
pt inde accipere, et qd tunc maneret, nequit coicari
gra st ee qd in se hñt, et est st seld.s, ut nequit simile
pdts reperiri in gra, ut supponitur est.

Dices ut aliqd participet, sat e qd aliqd pdtu illius acci-
piat a participante, sed gra accipit aliqd pdtu ulta dria
nae d.ae; g° gra participat hanc st ultas dria. Mi pr qa in
ultima dria includuntr raes trascendentes entis, substtia,
spus, supnaltis &a hae et pdta sts gra; g° hic participat nae
d.ae st ultas dria.

R. recta ma: nego mi: ad pbat.s dingo ma: in
ulta dria st ults qd st includunt raes transcendentes,
nego ma: (cuj9 rae reddidi in Log: et alibi rursus tetigi)
n. st ults, conc ma: et nego sqa, qa reduplicat.e st ultas
dria cadit sup ults pdtu dnale, qd nil coe includit: et g
sqm cuj9 nil accipit gra.

Sect.° 6.a

Gra n. ee participae d.ae nae st ee independens et imparticipatu.

Arbitratus e Joes Vincetius gra ee participae formale

Ze-

3ª naa S. qd hat ee independens, imparticipatu, et in qm phot oes plenitudo eendi qs in hac lece impugnabo, et qd ex dictis urgenter.

Primo qª ee independens, ee imparticipatu ee ons p eea S. pdta dna Dei seu creaturaru, sed pdta dnalia Dei (tam S. ee qd in se habent, qs S. ee sibi) n. punt participari a qd aliaue creatª, ut ex dictis patet; qª neq grª participare 3ª naa S. illa pdta.

Secundo ut grª participet 3ª naa S. illa pdta opuse ut aliqd ee p eea imparticipati et independentis S. qd tale reperiat in grª; sed nihil ee p eea independentis et imparticipati S. qd tale e. pt reperiri in grª; qª hac neq participare 3ª naa S. illa pdta. Prma: qª atqs hs ee p eea S. qd tale e. e. ens p eea, et qdqd hs ee imparticipatu et independens, S. tale, hs ee imparticipatu et independens, alias ee pt eea or. rae tales seu S. qd tale est habet aliqd n. p eea sive. sed nihil imparticipatu, nihil independens, et qd hat ee p eea pt reperiri in grª.

Tertio S. id e. eea 3ª imparticipabiles S. qd repugnat ee in grª sed S. ee independens et imparticipatu sive repugnat ee in grª; qª S. qd hs ee independens et imparticipatu ee imparticipabilis a grª. Minor certa qª de grª es depens et participatu repugnat a. qd depens et participatu accipiat ee independens et imparticipatu (ne. S. sit depens et independens participatu et imparticipatu). Ma: qª qª res ee imparticipabile est ee incomunicabile alteri. qª S. qd e. incomunicabiles et repugnat alteri e imparticipabiles.

Quarto: totu qd est proprium Dei et n. coe grª e imparticipabile grª p participatem n. res participata sit cois saltem S. sui ptem participatu; atq totu qd e ee independens, ee imparticipatu, et p eea e. sile Dei; qª totu hoc e imparticipabile a grª. et vasper hac nil ex illis pdtis pt frater participari

Prma:

Pt mi: qa totu qp e ee indepens et imparticipatu e increatu infinitu et a se; qd a: tale e est specialissimus et nulli creatu coe aut creabile.

Hic et urget amplius si dria Dei sit ee imparticipabile imparticipat. q° sit imparticipale e participalis. valet n ab actu ad pot. atq sic es participabilis et imparticipalis. sit ee imparticipale qp e implicat.

Quinto n minus urgat gra participare formaliter dn naam sit qp sit ee indepens, imparticipatu et q eea qs qp illo creata participet formaliter illas. sed sic qp sprens e dt eea, sequd conseq(u)entiam importat gras here ee q eeas imparticipatu et indepedns atq sgtes creata ee sprens dt eee, et illo creata nae participat nae participare n formaliter das illas sit qp sgrans est, sed sit intuit° est; q nec gra das naa sit qp sit ee imparticipatu indepens et q eeas.

Pt 6°: dria ulta dt eea Dei in mna de Attrib: ostendi e. vita illualis a se, sed gra sancians n participat formaliter vita illualis a se, ut vita illualis a se est, eo nil vitale hat in suo reatu et nil at a se, q° n participat formaliter drias ulta dt eee, sea dt eeas sit reatus ultus driae urget et declarato amplius, nil e in ulta dria dt eea ut ulta illius dria est, qp n sit vitale seu pius vita ut ex dicta mna ostat sed gra sancians nil sit vitale seu vita q° nil ulta driae participat. Patet sqtia qa si participaret aliqd illud eet vitale

Pt 7° qp tot: ee indepens et imparticipatu n importat nro qp recipiendi das eeas, sed mu naa q° si hac pota sint participat formaliter a gra sanceante, n tn q id ostueret formalis participat° dt nae. sqtias supponit mata. et ans fuse probat Cariel. et ceterea cjst. probat qa ita se hent indepet imparticipatio et infinitas ique nae dt, sicut depenta parti gat° ique naa creata atq hae pota n ostuant formaliter naas

creatas

creatas q̃l nec illa. 3ª.

SECT.ª 7ª

Obiectiones Joannis Vincenty.

Obycit 1º. Dria Vltª Dei ei ēē, xª Exod: 3. ego sum qui sum: sed grª participat hoc attrĩũ, siq̃ dat in linea supernali ēē, et q̃dd hoc, xª Paul. 1ª ad Cor: 15. grª Dei sum id qd sum. i. (vt exponit Aug:) qũ qd sum: ergo grª participat formaliter Vltª driā Dei, atq ideo est participatio formalis dª natæ Dei Vltª illius driā. R. omittendo maiorem (de qua multi dubitant, imo & negant) et negando minorem, si intelligat de participatione illius formali: nã illud spale ēē, qd ē driale Dei, ad probates ex Paulo, dic Apostolus hm dicta, nil boni producentis ad vitā æternā, ñe hoīem facere sine grª; vt bene adnotauit Farrianus: vide si placet longiores explicationes apud Carriel, vt omittam n. ēē certũ qd loquat de grª habituali, cũ pñt optime intelligi de aux.º supnali, seu grª actuali, qũ dat vires sine quibus nil momenti pt facere, cũ nil pñt ordis supnalis.

Obycit 2º: illud Joan 4. ꝟ 14 Aqua qũ ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ salientis in vitā æternā. Nam hic accipiat vox aqua quæ fit fons, Metaphorice, et sub eo nõe intelligat grª, inde q̃ ait Vincentius, qd grª saliat in vitā æternā, quonus ipsā, qũ viuificat, et illustrat, anã, ad altissimũ, vnde ipsa descendit, primũ sursum et eff.ª ducit, iungitq mortalẽ anã cũ immortali et intrahõ vitæ Dei, qd ē facere participē vitæ æternæ et drialis Dei.

R. longe aliũ sensũ hēre illa vba apud S. Athanasium et Ambros: vt videre ē apud Toletũ circa in omen: ad praedictum

locum

locum denotat c. 13. etiam (ut omittam alios) teste Amb. lib. 1o de S. Sancto c. 19 dicitur fontes vitae illequnt Patrem, q e fons a quo Filius, q e vita aeterna, procedit. S. Athan: lib: de Incarnatione illegit ipsum Filium, a quo emanat S. Sanctus q vita est. Petabius Amb: ut c. 20 illegit Spiritum S. a quo in nos emanat vita gratiae et de quo Psal: 35 dr apud te est fons vitae. Sed admisso quod nomine gratiae et fontis veniat gratia, nil evincit pro vincentio, nam ideo erit Xrus gratiam appellasse fontem aquae salientis in vitam aeternam, ut (ut Suar: lib: 3 de gratia c. 2. n. 3) ad denotandum praemium gratiae in vitam aeternam, vel quia gratia est fons meritorum vitae aeternae, ad quam tamquam ad coronam mediis illis pervenimus.

Objicit 3o. Eo quod Deus petit pro sua divina et naturali iusto petit pro gratia: quod gratia est formalis participatio divinae Dei. Patet ratio quod si gratia non participaret, et formaliter, divinam Dei, non id conferret iusto quod Deus quoque confert illius divina. Ant pr quia Deus petit pro sua divina sibi sufficere. Hoc autem petere iusto pro gratia probat vincentius ex illis verbis 2. ad Cor: 12. sufficit tibi gratia mea. Et ad Philipp. 4o omnia possum in eo qui me confortat. R. Paulus loquitur de auxilio gratiae quod Deus confert ad vincendas tentationes et impetus carnis reprimendos, nam cum in primo loco ageretur carnis stimulus, Deum rogabat, ut tam periculosam pugnam, ad quam vires proprie non sufficiebant, everteret: Xrus ut eum securum redderet de sufficientia adiutorii gratiae, dixit sufficit tibi gratia mea. Quasi diceret ubi tuae vires defficient, adsto tibi vires gratiae quae sustinent et supplent quod tuis deest. In posteriori autem cum expertus fuisset Apostolus vires auxilii, fatetur se, de se, nil posse. omnia autem cum adiutorio illius qui suo auxilio confortat &c. hic autem quo pro formali participatione divinae naturae pro ultimam divinam.

Objicit 4o, intuitiva Dei visio, quae invariabilis, et indefectibilis est, moralis e gratiae sanctitatis et illi debita, atque debere in ipsa res invariabilis, et indefectibiles tamquam quae non sit

ipsam

ipsum impeccabilem et indefectibilem esse, et eius formale principium; sed operatio et proprietas debent esse proportionata primae suae radici, et radicali principio; ergo gratia sanctificans est formale principium Dei, seu esse impeccabile.

R. 1° omittendo modo an gratiae sanctificanti debeatur visio beata, attenta conditione illius naturae, et secluso dicto pacto aut decreto Dei, de quo suo loco, negando minorem: non enim opus est quod forma cui debetur sit ipsa esse impeccabilis et indefectibilis aut formale illius principium, sed sufficit quod debeatur forma pro statu in quo erit indefectibilis, licet alias et secundum se sit defectibilis. et hac ratione debetur visio gratiae quae non debetur gratiae pro omni statu viae, ubi corruptibiliter et defectibiliter est. sed pro statu Patriae, in quo est indefectibilis et incorruptibiliter.

Obiici potest 5°: gratia sanctificans est filiatio adoptiva, constituitque ipsa filios adoptivos Dei. sed non esset filiatio, nec constitueret filios adoptivos Dei, nisi esset participatio formalis dictae naturae secundum ultimas differentias; ergo est: Maior nunc supponenda est ex communi sententia, quam infra examinemus. Minor probatur quia filiatio est participatio formalis naturae speciei Patris; atque non est esse participatio formalis naturae speciei Patris, nisi sit participatio formalis differentiae; ergo non est filiatio nisi est participatio formalis differentiae.

Confirmatur: quia secundum D. Pet. epist. 2. cap. 1° per gratiam maxima et pretiosa nobis promissa donavit, ut per haec efficiamini divinae consortes naturae. Sed negatur esse consortes dictae naturae, si solum sit consors rationis communis et non differentialis dictae; ergo fit consors differentiae illamque participat. Maior constat ex illis verbis maxima et pretiosa nobis promissa donavit, ut per haec efficiamini divinae consortes naturae. Probatur minor: quia ratio communis sine differentia non est natura; ergo si homo sit consors rationis communis et non differentiae, non est consors naturae divinae.

R. data maiori (de qua multi dubitant eo quod in Christo fuerit gratia et non adoptio) negando minorem: quia non ad filiationem naturalem requiritur consortium naturae speciei Patris ex differentiis, non ad adoptivam, cuius constitutivum et formalem conceptum inferius expendemus. Addo quod ut dicatur participare naturam speciei, non opus est quod illam participet secundum singulos con-

ceptus

ceptus, vt ad rfrat. dicemus. Ad rfrat. R. locus S. Petri plures hic explicat, vt videre est apud Corrieo; alij hic intelligunt illum gratiae incarnat., alij Eucharistiam &c. sed his omissis resp. 1° quod sic quod probat, probat non tantum gratiam sed etiam alia dona fieri vi cuius participet naturam seu ultimam illius differentiam, qua de alijs et non de sola gratia verba illa maxima et pretiosa dona &c. loquentur, vt ipse vicentius fatetur illa de Fide, Spe, et Charitate, quae non sunt formales participationes divinae naturae seu ultimam illius differentiam.

R. 2° dato quod per gratiam simus consortes divinae naturae, illiusque participes, negamus esse consortes et participes ultimae differentiae; nam vt participemus aliquod totum speciem non opus est quod participemus singulas partes, sed sufficit quod aliquid illius accipiamus, atque ideo tantum sufficit quod accipiamus partialem aliquam rationem divinae naturae, vt ratione illius ipsa natura dicatur participari. Instabis. Sed S. Cyrillus Alex: lib. 4 in Isaiam ... 2° per sanctificationem (verba sunt illius) et iustitiam a spiritu sancto in nobis sit quaedam forma divina et caracter divinae substantiae, species et effigies excellens per quam unusquisque in Dei filius illico reformatur. R. tantum intendere S. Cyrillum extollere effectum gratiae (et ideo appellat formam divinam) et ostendere in ea esse quod sufficit, et imitetur esse, non quia aliquid de differentia ultima et propria solius Dei participet, alias esset ipse Deus, sed quia plura perfecta sunt in quibus prae caeteris creaturis assimilat divinae naturae, praesertim in munere constituendi filios Dei.

Obijcies 6°: nulla exemplat. in eo quod aliqua qualitas sit participatio formalis naturae divinae vt natura divina est, sicut e contra aliis qualitas quae sit participatio divini amoris, vt talis est. ea autem qualitas erit vnio sanctitas, sive seu naturae divinae, ex suo conceptu essentialiter et substantialiter sanctitas, quae in suae participatione constituet ratio formalis iustitiae et gratiae sanctificantis. R. nego ans. exemplo est quod posuimus supra, secundo 6° impugnatum 4a. in rfrae. ratione est. vt quod sit dari formalis participatio viri et amoris sub ultimas differentias divinas quas importat. eius eadem ratio exemplaris de omnibus perfectis divinis, vt notatum est.

SECT. 8.

SECT.° 8.ª

Non recte explicari gr.as sanctes p participat.es d.æ naæ s. conceptum radices.

Vidimus Sua: et Granado explicuisse gr.as sancantem p hoc qd sit participao d.æ naæ s. qd hæc e. proportionata radix intelgdi et amandi supernaliter, et de mente aliorū s. qd prius radicale vitutū et habitus supnalius, nunc vª eos ostendo nec recte explare gr.as sancantes hac rae, qd ut melius intelgat et quævis errandi ocasio tollatur. Nota me non negare qd grª sancans sit participao d.æ naæ, et etiā sit n. reduplicative s. ulta illias oria ut Vincentius dicebat. Nec item nego qd gra sit radix proportionata seu proportionatū prius radicale intgendi et amandi supnaliter, itemq habitum et vitutū supnalium nam de hoc infra.

Hic ostendo qd sd grª sit participao naæ d.æ s. qd e. prium radicale intgdi et amandi cæterarūq vitutū supnalium n. suffent p hoc explet illius receptus et qdditas. Pr. 1.º qd uis visio beatifica sit participao d.æ ittris, lumen gloriæ participao d.i ittris, natura Angeli participao d.æ naæ n. recte explicant p hoc; nec si definimus visiē beatā creæ p hoc qd sit participao d.æ naæ s. qd e. prius radicale intgdi et amandi cæterarūq vitutū, n. recte p hoc explatur, sed opus adheat specialis aliqua definitio.

Pr. 2.º p hoc qd grª sancans sit prius radicale proportionatū vitutū supnalium intgdi et amandi supnaliter, n. sit formalisse conceptum adeqatū sanctitatis aut adeqtē ~~form~~ raem fæ sancantis fæ raem. qª n. recte explat receptus fæ sancantis p hoc qd sit participao naæ d.æ s. qd e. radix et prius proportionatū vitutū supnalium etc. Ergo patet. Ans. pr. qª ut intgat receptus prij radicales vitutū supnalium sat e. qd sit educere absq elevatæ vitutes supnales, ut ª. sit fª sancans ulterius reqr. t qd sit adeqatio

et ɔfrato cuꝰ 1ª regula honesti vt aliq volunt, t positiua re=
pugiª ex naa sua cum õi pecto lethale tam actuale q habli
qd fraliss n explat reptus radicis Vtutis supnalis.

Pr 3º fra iustificans ex fraliss reptu suo tu adquare qs-
tum de se est, ɔfraiq cum 1ª regla honestatis tam pcipiente
qº prohibente, hoc n tu fraliss p ee radicem pportionata
sete prius radicale Vtutis supnalis. qº n recte explat repts
fraliss fit iustificanis p hoc qd sit pducto mo radix. Pr mi:
qª p ee radicem Vtutum tm tu detrare ad amplectenda obta
virtutis quaris nulla fertur in odio inhonesti in coi, et amo-
rem honestis in coi, sed eª honestes plares, vt a: adaequetur cu
1ª regula honestatis debet qtm de se est n tm detrare ad
honestes plares, sed et ad amorem honestas in coi et odiu in
inhonesti in grali, seq: 1ª regula honestatis pt pcipere
amore honesti in coi et odiu honesti in grali; gº p hoc qd
sit radix Vtutis supnalis n tu qtm de se e adquare cu
1ª regula honestatis.

Pr 4º: t grª sancians e pcipat dª naa Vb qd e radix
illgdi et amandi supnaliter Dei t Vb qd e radix moralis;
neutro mo suffenter explat reptus grª sancantis gº. Pr mi:
quoad 1ores ptem qª a naa dª vt in se est n e radix phyca di-
gendi et amandi supnalis sed tm actualis aut Logica: gº si grª
explat p hoc qd pcipet naa dª Vb qd e radix phyca, explatur
p pcipiad qs tu et iªter n suffenter. Quoad posteriore et qª esse
radicem morale Vtutum e Vb aduersarios qd ha illi debeant
atqui insuffenter explas eea p hoc qd tales et tales pastes illi
debeantur, nisi explas qd sit illud pter qd debentur, t vnde
oritur qd debeantur, sicut insuffenter explares hoem p hoc qd
ei debeas risibile, ignem qd ei debeas tantus calor et siccitas.
eea dª p hoc qd illi debeans attributa. Ere gº.

Et in hoc et peccat sentia P. Turriani explantis grãs
p hoc qd pcipet dª eea Vb quod ee intuitio clara et supnalis
Dei, te

Dei et n. grat. talis visio debeatur n. sufficienter ex eo eius qdtas explicat, debet n. declarare, qd sit id cui hoc debetur, et qt pdta hat propter qæ debetur, sicut in hoc explamus pdta propter quæ debeat visibile, et in Deo pdta propter qæ debeant attributa, et sic de alijs.

5.o forsam aliqs. Quod si fra positiua seipsa omnte et fraliter heret expellere quasi n.rie qdcq. pectu lethale, quis nil pet pducere ext sanctitas, seu fra iusticans: qd sanctitas, seu fra iusticans n. claudet in suo frali recptu ea raduem et fras radicales et ppter n. e talis qa pstitte fit pducere, (et rena pdit) sed qa sit illud jo. Patet rqpta; qa si encluderet eo ablato et reliqs pmanentibus n. maneret recptus sanctis, seu fra iusticantis. Ans pr tum qa negs positiue et omnte excludi de pectu mortale fraliter quasi n.ria, n.si p sanctits, tum pstetea qa talis fra eo ipso sit de se detrare subtu ad de de honestu p pas regulas totius honestatis et ad rfrand id subtu cu tali regula qd e. pprius solius entitatis et fra iusticantis.

Ju hac rai n. do sido qa reor recptu adqtu sanctatis n. stestere pstitte in vi expulsiua inhonesti, sed et in vi detratiua ad honestu, atq idcomplector sb hac duo pdta sicus sb rplectio anal rale. Inde si pritte daret vis expulsiua cuiusq peccati adhuc n. daret pfecta sanctitas qa detrare debet, sed ad n. pced. qs ad bene opand mo inferius explando.

Sect.o 9.a

Aliquibus obiectionibus satisfit.

Obijcitur 1.o ex pprin radicale onalia iltrius Dei in se ipso, et cæterorn illa rtegntas e ex gras sancante, sed ex

pprium

prius radicale virtuale visionis Dei in seipso e. participare [?] naa S. illud grad. illualitis prius et specialissime Dei qd e. prius radicale illgdi et amandi supnaliter, sed eo ipso datur convenientia et falso: qo gra e. participatio fralis dt naa Ds qd e. prius radicale illgdi et amandi supnaliter.

R. nego maiorem. formalissime n. ee prius radicale illgdi et amandi supnaliter, n. est ee. gra sancante qa n. cstitte g hoc fralissime sed aut e. sanctitas, sed ee sancantem et sanctificare, ut ex repugnantia eis ci lethali, et ex eo qd g mes fac seipsa detret subtus ad ee honestio Ds qd honestio ex qd totus n. sit csistte qnus e. prius radicale visionis beatae, ac Vtutis supnalis nas ex receptu radicis cstitte n. sit incompatiles cum pecto mortali vt patet in hta fidei spei, charitatis et aliorum.

Dices illud ipsum qd e. sanctas et reddit subtus sanctum e. prius radicale virtuale visionis beatificae, et Vtutis supnalis qd ee prius radicale visionis beatae et Vtutis supnalis est ee gras sancantes atq ideo recte explas gra sancans g hoc qd participet naa Dei Ds qd e. priam radicale visionis et Ventutis, seu illgdi et amandi supernaliter.

R. 1o. ccedendo qd id ipsum qd fralissime e. sanctas, sit prium radicale, nego tn. sqtias, t qa forsam n. e. sit id qd fralissime e. prius radicale, e. fralissime sanctas, t qa n. e. eo qd illud ipsad qd e. sanctas, et sanctat sit radix Vtutis sequr radicem Vtutis supnalis ee fralissime sanctas, nam sanctas se ks vt totum ipsa receptus radicis, et receptus radicis se ks vt ps. valet a. a toto ad ptes sed n. vice versa. Vnde et sit. qd si illud ipsam qd e. homo sit prius radicale sentiendi, n. ideo prius sentiendi e. homo. valeret a pte actuali ad totus actuale sa pria apud me certa, et in summulis stabilita. Ex qo infert n. recte explari sancas et gras g receptus radicis, sicut nec hs g radices sentiendi explar sufficienter.

R. sic 2o

R. 2° qd si daremus illud ipsum, qd e. sanctas, e. radix, et illud ipsm qd e. radix ee. sancte, adhuc n. recte explaret receptus sancti, g hoc qd sit radix, tu q n. explaretur adque in ord. ad oes suos tros, scilicet n. tm ipsi effectus producendos sed subtus mundand., seu mundetiem subiecti. imo forsam estimaret aliqs qd si sanctas explanda ect in ord. n. ad oes suos tros, sed ad unum tm, potius deberet explare in ord. ad expulsione pecti, et effectu fralis sancandi subtus, q in ord. ad trus producend. Et ras huius est; q qdo aliqua fra sit radice operatur, de usu mo explanda est, qdo explat ut fra, atq qdo explat ut radix, nam qdo explat ut fra debet explare in ord. ad subtus et effectus frales n. in ord. ad poucte effectu, e. 2° v° qdo explat ut radix, debet explare in ord. ad pouct., n. in ord. ad effectu fralem. Unde cu gra sancans qa sanctitas est, importet receptu frat ut fra est, debet explare pus in ord. ad effectu fralis sancandi subtus, qs in ord. ad pouctnes actus, seu statud supernalis, sic n. ana ralis n. explat ut fra. qdo explat in ord. ad effectus qos pt poucere, sed qdo in orde ad effectus frales quem pt prestare subto enformando.

Obijcitur 2°: naa d ut a reliqs attributis et pfeatiob. deneta e. fralitie radix pportionata illtnis et volitis supnalis indebitt oio naa creata et creabili, sed gra sancans ealit includit in suo receptu qd sit radix pportionata illtnis supnalis et volitis indebita oi naa creata et creabili; g e. pticipao dt naa dti qd est radix pportionata illtnis et volitnis supnalis indebita oi naa creata et creabili.

R. 1° ma. ee dubia nas multi eas negant. R. deinde ag. etm vinci qd gra sancans includat illu receptu radicis, ast recepts inclusus n. e. receptus includentis et sqter n. recte explat gra g hoc qd sit radix pceto mo, nec g hoc qd pticipet ea rae dt naa, alias recte explaret totu, explata tm pte et stuio inadequato.

Itaq

Itaq cum gr^a sanctans duo importet ut dicemus infra: 1us qd deriet ad se honestu et qsr sit radix illnis et volitnis supnalis: alteru qd repat cu si inhonesto gravi insuffent explar q 1us tacito seu suppresso 2°.

Objicies 3° si gr^a sancans ex suo reatu fralis^o e p-ticipao eea d^a qt q e radix illgdi et amandi supnaliter ut nos facile dabimus et omittemus: g^o cu qdlibet pdtu eea d^a sit sanctas et infinita puritas, inde erit explari gr^as sancantes q pticipaes eea d^a qt sceptis radicis illgdi et amandi supnalis at explare q pticipae d^a sanctis seu d^a naa qt qd e sanctas atq hoc posteriori mo recte explat: g^o et 1°.

R 1° negdo suppositum qsis. supponet n qdlibet pdtu eea d^a se fralis^e sancte, et n ita e: q plura pdta eoru st, qe n st fralis^e sanctas, imo qt Vasques et Tones plura specialia et oralia. Deinde admisso qd qdlibet pdta d^a sint fralis^e sanctitas ut voluit L. Vernan in opere de Incarnat^e negas qd recte explet sanctas eea q hoc qd sit pticipao d^e. sicut n recte explat naa angeli q hoc qd sit pticipao naa d^a, nec naa illnis create q hoc qd sit pticipao increatt: explari gr debet prius illud pdtu qd ultet ut inde igscamus an et qnus q illud naam d^as pticipet.

Objicies 4° S. Thomas quae naa gr^e sancantis explat per hoc qd pticipet d^as bonit^s seu naa et hat q mud radicis onatrum. supnalium illtus et voltatis ut patet 1^a 2^ae q^e 110^a q. varios art^os pstertim 2° et 4. g^o ita e explanda et sqter q hoc qd sit par-ticipao fralis d^a naa qt qd e radix voltnis et illnis supnalis

R S. Thoma sm ostendere qd gr^a pticipet naa d^as et sit radix p-portionata qdictaras opu, et se hat in aa in ord^e ad opat^es illna-les supnales, sicut fa substialis, substiaue illnalis nales in ord^e ad operationes nales, n qd q id recte et adaqte explicetur.

SECT^O

SECT.º 10.ª

Nec recte explari gra. sanctificantem p. adequat. et conformat. cum 1.ª Regula.

Alij multo rectius quam praecedentes, sed n. abs. recte, gratiam explant p. hoc qd sit adequato, conformat. et mensurato cum 1.ª regula honesti. Ita P. Vazq.: 1.ª 2.ª, dis: 204.ª dum ait iustum et sanctum nil aliud ee quam adequari Deo tamquam summae regulae. Lessius de perfectionibus divinis lib. 8. de sanct.e Dei c.º 1.º n.º 1.º, et 5. § 3. hic ait n. conformatione cum lege aeterna p. affectum ee vel sanct.e et favet P. Meracius to. 2. de gr.a dis. 9. sec. 5. n.º 7.º

Notat vero qd vor. qd eo 1.or notaverat Lessius, hanc conformat.e seu mensurat.e gr.a cum 1.ª et summa regula n. ee p. entit., quemadmodum qtas quae adequat. et demensio dimensio, sed p. affectum, quaterus gr.a detrat ad oe id amand. et odio prosequend. et execut. mandand. qd 1.ª regula aut vel dictamen iniungit et praescribit.

Vero quaterus hoc opo primus videat accedere ad verit.e abs. n. placet. 1.º q.a gra et fra iustificans e. adeqte intra iustificato, ut nunc suppono, tam ex coi sent.a Catholicorum, quam ex ddis infer. praesertim ex mente Tridentini: sed adeqt.º et mensur.º cum 1.ª regula totius honest.is n. e. intra iustificato: g.º gr.a et fra iustificans n. consistit in illa adeqt.e et mens.a esse. Pr. minor q.a adeqt.e et conformatas, seu mensur.º cum 1.ª regula fraliter importat duo, alterum qd 1.ª regula hoc, aut illud dictet, seu dictare pus. et alterum qd gr.a detrat seu detrare sit ad illud oe. quorum 1.us e. gr.a sanctific. dd. extr.; g.º et conformitas et mensur.e e. extra ex pte saltem.

2.º: q.a nemo e. fraliter iustus aut sanctus p. id qd in alio sed ex ipso est, sed adeqt.º et mens.º cum 1.ª regula honestatis ex. e. adeqte in iusto, et e. adeqte in iusto fra iustificans; g.º fra iustificans

ꝯ q̄ e formaliter sanctus, n. e adeq.to et immens.o cum 1.a regula honesti, aliàs esset sanctus per id qd in ipso n. est, sed in alio. P.r minor (nam maior infra probanda est) qa prim e in Deo, in illo n. e ipsa regula qa claudit adeq.o, sicut claudit regulā adeq.e rei cum ipso.

P.r 3.o si fingamus hoēs iustū perseverare cum eo qd intrinsece ei et illi inhæret, ac perire Deū q e 1.a regula honestatis, certe periret adeq.o et conform.o cum 1.a regula honesti, n. n e perceptibilis adeq.o et conform.o nisi percipiamus esse aliqd qd conformet et id cum qo e conformatio aut adeq.o, et tn adhuc maneret (via virtutis fma iustificans, sicque adhuc maneret iustus (aliàs tu n. esset iustus per iustitiam intrinsecā adeq.e, t periisset aliqd intrinsecū contra suppositū) q.o gr.a seu fma iustificans n. e adeq.o et conformatio cum 1.a regula honestatis.

P.r 4.o: n. pt dari transitus de iusto in iniustū seu non iustū, aut de n. justo in Justū absq aliqa mutat.e intrinseca in hoē aut angelo transeunte, at pt dari transitus de adeq.to cum 1.a regula honesti in inadeq.tū, et de n. adeq.to in adeq.tū absq aliqua mut.e intrinseca in ipso transeunte: q.o esse iustū et esse adeq.tū, seu esse iustitias et adeq.o cum 1.a regula honesti n. st formaliter id. Maior certa est, et patebit ex dicēs inferius. P.r minor q.a eo ipso qd maneat iustus cum gr.a tali, et illa incipiat perire illa 1.a regula honesti illa iustus transire de adeq.to in n. adeq.tū, et eo ipso qd rursus redeat 1.a regula illa iam transire de n. adeq.to in adeq.tum, et tn utraq mutatio e extra sicque fm existit in regula que extra iustum est.

P.r 5.o esse sanctū n. exigit ad formalis.m suū respectū quod det 1.a regula honestatis, sed detrahere ad se honestū et excludere a se inhonestū, (inhonest.e gravi) et ad summū conformare cum 1.a regula seu si sit, sicut esse argentū n. exigit ex suo formalissimo respectu, qd det n. respectu creaturarū, sed habere structurā ex se sufficientē, et per eas producere si n. repugnet, aut si per ipsas non stet, q.o sicut praeter hanc rāem ipsa e independens in suo

formalis.o

fralissº a creaturis ꝑolibus et n. respta illarū ut in māa de attributis late ostendi, ita sanctitas ꝑper siles ē independens in suo fralissº respu a 1ª regula honestatis et ꝗper a ꝯfrate cū illa.

SECT.º XI.ª

Plura obyiciuntur a nobis solvenda.

Quidam Recentior, cui mirū in mūm placuit definitº grª seu iustitiæ sanctitis, ꝑ adeqte seu ꝯmense cū 1ª regula totiꝰ honestatis quæ sua sentia fecerit, et ex 1is S. Tho. 1ª 2æ q. 113º art: 1º rogans utrū iustificao sit remissº peccatorū, distinguit 2cem mūm qō iustitia accipi pt, et loqns de 2º q e. iustitia sanctantis, ait alio mō dr iustitia put importat rectūe quandā ordinis in ipsa interiore hōis dispōe, put scilt supmū hōis et interiores vires ei subduntur supmæ raē subiectio, nil aliud ēe qs ꝯfrtas cū supma regula ut ipse ait.

℞. S. Tho. loq de iustitia sanctante, stō id qs de facto sit, n. stō id qō ꝯstitutū in respu frali includit, de facto n. importat rectūs et ꝯfratē cū supma regula qª de facto e. supma regula cū qua de facto eo ipso qs detur, et qō in iusto sit sanctitas resurgit ꝯformitas, qsuis n. ꝯstituat sanctitas ꝑ eā ꝯfratē sicut ~~anal~~ albedo de facto fit sidas cū altera albede eo ipso qō altera de facto sit, n. tn ꝯstuit in suo respu ꝑ talē siltes nisi forte dicas loq de rectūe fundli i. de fra faciente de se sttiū rectū si n. stet ꝑ deffectū regulæ, seu n. existentiā illius.

Obijcit 2º S. Chrisost: hom: 11ª in Math: Ubi sic ait Iustitia nil aliud e. qs oiū mandatorū plena custodia. Sed certe hæc autoritas parū urget qbat n., siqd probat, hōem e. iustū fraliter ꝑ custodiā oiū mandatorū qō et in se falsū est, et nullo pacto admittit

to admittit objiciens, cum neget hoc iustū ɔstrie tales ꝑ actus et
ñrio dicat regi hium, et n. quemq̄ ses tales in Israeli, quare dō est
t S. Chrisost: n. loq̄ de iustitia sanctante, sed de legali quæ ɔsis-
tit in obseruatē legis, t si loqr de sancante illā explat à
posteriori ꝑ signū q^a plena custodia mandatorū signū est
iustitiæ interioris hoēm iustificantis.

Objicitur 3° ex ꝑriet^e nōis iustus e. adqtus et mensus
suæ regulæ cui ɔmensurarī debet: g° iustitia e. adq^o e. ɔ-
mens^o cū regula: g° Deus sit supma regula cui hō mensu-
rarī debet in rāe moris fraliss^e ɔsistet iustitia in adq^e
et ɔmens^e cum Deo tanqꝫ cū 1^a regula, ꝑ qꝫ faciunt quæ
addit Lessius sicut n. enqꝫ, reqtiō d^a mentis, seu idea e. ɔ-
mensura ꝑfectnis nalis seu entitatis in rebus oibus. ita lex
æterna est mensura ꝑfectionis moralis et sanctitatis naturæ
talis in oibus operibus bonis quis n. ꝑfectus e. et sanctus cu-
ius affectus et mores exacte ɔgruunt legi æternæ. R̷ no-
en Justus 2^r ꝑe accipi 1° put signat ꝑfcissie id qꝫ sanctus
et hac rāe ēē Justū n. e. fraliter ēē ɔmensū et abte adqtū
cū 1^a regula, nec iustitia e. adq^e cū eād: 2° put signat
n. ꝑcisse sanctū, sed relatiue sanctū et hac rāe e. id ac ēē
ɔmensūo regulæ. Unde hoc nōen explat sanct^e ꝑ relatnē
frequtius vtor nōe sanct^s et gr^e sanctantis qꝫ abte et n. rela-
tiue ad regulā explat sanct^e, et hinc oies qꝫ gra sancans
hoi intrec inhærens ꝑseueraret in illo qꝫm e. ex receptio
sanctis 1^a regula absente et deficiente. et hō nō dici abte
et fraliter sanctus t n. abte e. fraliter iustus sumpto
nōe Justus reltiue ad regulā.

Ad illud qꝫ ex Lessio addebatur rēmas potius ꝑ nobis esse
nā, eo ipso qꝫ lex æterna sit mensura sanctatis n. ɔstuit illam,
cū mensura n. ɔstuat rem mensuratā, illā a. ɔstueret si sanc-
titas ēēt adq^e et ɔmens^e. si hoc coalesciet ex vtroq̄ extremo
vt in Logica dicebam.

Objicit

Obijcit 4°. gratia sanctificans est effectus non in genere physico physice, sed in genere morali, et ideo illius tantum est capax natura intellectualis; ergo debet consistere in adaequatione cum regula morali cui commensurari debet, atque nulla regula est cui commensurari debeat nisi Deus; ergo eatenus homo est sanctus quatenus est commensus Deo tanquam supremae regulae.

Respondeo nego antecedens: est non effectus physicus et in genere physico (physice non homo est iustus et per effectionem physicam sanctus) quamvis et dicatur effectus in genere moris, tum quia deservit ad significanda opera meritoria tum ad conferendum ius ad gloriam (saltem supposito pacto) tum ad fundandam aestimationem moralem subiecti in quo est, ut alias aestimationes omittamus quae in decursu materiae attingentur, quare negamus consequentiam.

Obijcit 5° quod homo sit simpliciter iniustus ea iniustitia, quae est peccatum consistit in eo quod sit inadaequatus cum Deo, tanquam cum suprema regula honesti, et eo ipso quod constituitur inadaequatus et difformis huic regulae est simpliciter iniustitia quae est formaliter peccatum ergo e contra, quod homo sit absolute et simpliciter iustus apud Deum est quod sit simpliciter adaequatus primae regulae et consequenter adaequatio ipsa erit iustitia sanctificans.

Respondeo distinguo consequens: ergo quod homo sit absolute iustus relative ad regulam est absolute quod sit illi adaequatus concedo consequentiam, quod sit non relative, sed in se absolute iustus prout nomen iustus aequivalet nomini sanctus nego consequentiam quia ut ostensum, non dependet a regula receptus formaliter gratiae sanctificantis ea ratione qua supra dixi, quia posita regula oritur seu resurgat conformitas et adaequatio, in iusto quoque denominationes conformis et adaequati.

Dicias esse peccatorem est esse difformem et inadaequatum regulae, sed esse iustum et sanctum est esse oppositum huius quod est esse peccatorem; ergo esse iustum et sanctum est esse conformem regulae et adaequatum et consequenter sanctitas est conformitas et adaequatio cum eadem regula. Patet consequentia quia difformi non opponitur nisi conforme. Respondeo nego consequentiam si loquatur de formaliter et non sin

radicaliter

radicalis conformi. Ad probat. negamus difformem tm opponi formali conformi opponit et radicaliter conformi, ut infra dicam. Radix n. conformitatis formalis cum regula est incompatibilis cum formali difformitate seu actuali inadaequatione q. mortale peccatum est cum prima regula, sicut nonnulli dicunt n. tm calorem formalem habere oppositionem seu incompatibilitatem naturalem cum frigiditate, sed et ignem q. e. radix caloris, & radicalis calor, item sicut siccitas in albedine n. tm opponit dissimilitudini, sed et nigredo.....

Sect.° 12ª

Argumenta caetera dissoluuntur.

Pergit adhuc recentior efformando pro se et contra nos aliqua argta, atq ideo objicit denuo 1°: id e. propriae iustitia sanctificans respectu creaturae, qd participat proportionaliter illud receptum quo constituit Deus formaliter et propriae sanctus, sed participat proportionaliter receptum estum sanctitatis Dei qd ex sua ratione formali e. detractio creaturae intellectualis ad amorem honesti contra primam regulam honestatis, Deum; q° e. vera et propriae iustitia sanctificans. Pr. minor, q.ª Deus ex eo e. formaliter sanctus quod sit determinatus ad amorem sui super oia, et reliquorum, quae sunt suum divinus dictamen amare debet, et nil e. aliud in quo sanctitas divina consistat, sed id qd e. detractio creaturae intellectualis ad amorem honesti contra primam regulam honestatis, seu contra divinum dictamen, participat formaliter receptum illam sanctitatis Dei; q° &c.

R: 1° dengdo ma.: qd participat proportionaliter utq nego ma.: qd participat proportionaliter, qtm opus est, et participare sufficit, concedo ma.: Distinguo et minorem: id participat proportionaliter et qtm opus est et participare sufficit, qd ex sua ratione formali est praecisse detractio formalis ad amorem honesti nego mi., qd e. detractio et includit se honestum graue, concedo minorem, et nego consequentiam; n. enim praecisse e. sanctitas, ut dicemus infra, q.ª participat sanctitas divina receptum

debraes

detraes ad amorem honesti, nisi et participet alterius q. est includit in sanctitate d.a

R. 2°, concedendo ma. et distinguendo mi.: sed id participat proportionaliter ex qd e. detrao ad amorem honesti iuxta 1.a regulam honestatis, si sit, concedo minorem; ita ut exigat qd sit nego minorem: et similiter distinguo e. consequens et proportionaliter concedo aut negando. Hinc tn n. sequitur qd sanctitas, seu forma sanctificans consistat in adaequatione et conformitate cum 1.a regula honesti, sed in forma se detrahente ad illam adaequatione (casu quo existat seu detur 1.a regula) et proportionaliter participante d.as sanctitatis per modum similis detrationis.

Objicies 2°: praedicta adaequatione et conformitas cum 1.a regula honestatis Deo, habet omnes effectus iustitiae sanctificantis: ergo in praedicta adaequatione consistit formalis sanctitas et iustitia sanctificans. Patet consequentia quia nequit alteri formae convenire effectus proprii iustitiae sanctificantis. Antecedens probatur quia 1.us effectus iustitiae sanctificantis e. ex sua ratione formali constituere subiectum gratum Deo et amabile; 2.us reddere dignum aeternae gloriae, eiusque haeredem. 3.us efficere purum et innocens, et ab omni lethali immune. 4.us reddere filios adoptivos, atqui omnes hos effectus causat praedicta conformitas et adaequatione cum 1.a regula honesti; ergo e. formalissime iustitia sanctificans.

R. distinguo ans.: adaequatione habet omnes effectus iustitiae sanctificantis ratione illius formae, quae intrinsece inhaeret subiecto et inhaerendo detrahat ad omne honestum, excluditque omne inhonestum grave, concedo ans. Ratione alterius partis quae ultra talem formam claudit adaequatione cum 1.a regula honesti, nego ans et sic consequentia. Conformitas et adaequatione claudit praedictam formam et sic regulam, atque adeo includit sanctitatem et aliquid amplius cum quo sanctitas de facto conformatur; qd ergo mirum qd talis adaequatione habeat effectus sanctitatis, quodque in se illam includit. Inde tn n. sequitur qd ipsa sanctitas sit adaequatione, quemadmodum homini conveniunt omnes effectus animalis, quia in homine includitur animal, n. tamen convincitur quod conceptus animalis, sit formaliter homo.

Objicitur 3° ex eo quod homo sit adaequatus honesto modo dicto dignissimus

nistimus a q propter se ametur a Deo, sed in hoc consistit qd amet ut amicus, qd constituit subiectum amicus Dei, atq ideo iustum. Confr: qa ex eo qd hō sit affectus ad obediend Deo, illiq parend in oibus, se hs ex pte sua ut filius et alioqui ex pte huius affectus seu iustitiae sanctificantis hs ius ad hereditatem Dei; qo eius in hoc consistat qd sit filius Dei adoptivus, rao adaequans creaturam illevandem cum Deo tanqs eius pa regula honesti et formalissa iustitia sanctificans.

Rs hoem adaeq honesto ee qd dignissimus qui propter se ametur, n qa ut sit dignissimus q propter se ametur, requirat qd sit adaequs, nec qa requirantur oia quae dicit ee adaeqm, sed qa hoc qo e ee adaeqs includit aliqd se tenens ex pte hois, et illi inhaerens qd n e adaeqo constituit tn subiectum dignissimus q amet propter se; sicut q hō gra sanctificantem et albedinis esse dignissimus q propter se amet, n qa albedo talis consonat aut requirat ut talis sit sed qa in manendo ex gra et albed, et aliqd, hinc gra se tenens ex pte hois qd n e totum munerum constituit tn subiectum dignissimum amore Dei; unde ad reliquas dicimus in eo q amet propter donum se tenens ex pte hois consistere qd amet ut amicus qui dignus sit amari propter totum munerum adaeqm, atq ideo illud donum absq reciproce ad adaeqm constituit amicum.

Ad confratem reddimus reliqa praeter illud qo rao adaequans naam illevales eius Deo tanqs eius pa regula honesti et formalissa iustitia, qd sic dicendum est; est formalissa iustitia sanctificans ratione prius qs includit et se tenet ex pte subiecti redo rapiat rae alterius prius extra subiectum qo adaeqo includit, et inde emanebat negationem sequentiam.

Sect: 13a

Legitima explicatio gratiae sanctificantis.

Post reiectas aliorum opiniones suge ut nram in medium

proferamus

pferamus et qm in nobis fuerit elucidamus. e q gra sancans seu sanctitas primaria radicalis et quasi substantialis forma ratione sui determinans subiectum ad de honestum grauiter praeceptum, et positiue ad eos excludens de grauiter inhonestum. Plura sunt def^o qe si recte explicantur illas ee legitimam et ad rem pertinente apostimam demonstrabunt.

1° dr p^ria radicalis et quasi substialis fra tum q^a gratia sancans e p^ria basis Ututum et actuu supnalium, at se het in supnali ord^e velut fra substialis in nali, na sicut quae ex pte subti pcedunt ad introducte fra. si dispositiones viam ad illas sternentes, et veluti domicilium pparantes, et qa sequunt se prop^es pprietes et effectus ex ita qui in pura nae pcedunt ad fram iusticantem introducendam fo dispositi^es et qua sequunt fo pprietes effectus t eius accentia.

Et sicut ad fram substialem sequunt tanqs p^as radices pote, et ad hanc et illam actus nales, ita fram iusticantem seu gr^as sequunt Vtutes et htus infusi q se hent veluti pote et ad hos htus et gram sequunt actus supnales, et denigs sicut in nalibus ppotetiu nale gratur o coicat subto substialis et p^ria radix poarm et actuu; ita in supnalibus ho regrat o illi coicat fra quasi substialis et p^ria radix habituu et actuu supnaliu, tum et q^a sanctitas n e res transiens sed de se durans et naliter pseuerans qd optime denotat q ee p^riu radicale et qsi substialis, sequ qp in rebus tale est de se diuturnu et pmanens, tu deniq q^a ee sancti n sistit in opat^e sed ad illas supponit, aiente Aug: lib: de fide et operibus cap. 14. opera sequunt iusticatu, n pcedunt iusticate. et iterum lib: 9. 2^a Pelag: c^e 2°. n viuunt homines bene nisi prius sint effecti fily Dei, atq ideo vt denotetur fra illas n debe ee opate, seu actu dicimus ee p^ria radicalis et qsi substiale: qd neqs uenire actui seu opatni.

2° dr

2° dr rāe. sue vt denotetur ea pdicata quæ sanctitas pstat cum. subtus sanciat debere. pstare a seipsa, ut vt sic loquar, ex propriis suis meritis, nō favore aliquo extro aut aliunde emendicato, nec ex statuto alterius fræ, motati aut tii, atq ideo debet ee talis, vt eo ipso qd in subto rationali sit, vi sua illud sanctū pstuat, et sic nil aliud supadddatur.

3° dr detrans ad oē honestū. vt stet talem debere. ee pdicatā frām vt negat ea retenta in subto n amare honestū grauiter pceptum, aut prorumpere in aliqd grauiter inhonestū, sed necesse sit in suo grtu, aut suffict illas prumpere in amorē honesti grauiter pcepti, et in odiū grauis inhonesti, vnde n relinqr indiā ad amorē honesti, et inhonesti in māa grauiter pcepta. aut ad implend aliqd graue pceptū & n implend.

4° dr oē honestū qa hoc vt fraliter sanctitas sit. sufficit qd ad aliqd subiectū detret subtum, sed opus ē qd ad oē grauiter pceptū, nam si n detret ad oē relinqueret indiens ad aliqd inhonestū, et ad violatē grauis alicuius pcepti, et sqter eet de se indiens, vt in eod subto sl cum mortali peccato eet, sca cū graue aliquo inhonesto qd sanctitati repugnat.

Qtr or honestū grauiter pceptū qa de recepta sies creatæ n ē detrare ad oprand qius honestū et si n pcipiat quis n serivū sicat, n ne iustus erit iustus (qpuis nil detre opes) sed tn ad oprand qdq honestū grauiter pceptū, seu qd ad e ad implend oē qd honeste pcipitur sub obligatē graui. Iustus n eo ipso qd talis sit debet ee dispositus ad oia pcepta si occurrant sub obligat implenda.

Dixi grauiter aut sub obligatē graui pceptum qa cū creata sanctitas n sit inspatibilis cū pecco veniali, nec dicat iugtiā cum violatē leui sicqd septies in die cadit Justus vt ait Sap. Prov. 24. n detrat subtū ad oē honestū et pceptū, sed

sed tm. ad id qd sub graui obligatre. præceptu, ita vt violatio illius n. sit leue pectu, sed graue huic n. sanctitas do repugnat et cu eo incopolis est.

Deniq. dr et positiue a subto excludens de grauiter inhonestu: qa n. suffit negtiua exclusio qleter fit p onca donae pectis, aut da remissione; sed oppus e. fra sit positiua et positiue repans inhonesto graui rae cuius reptio illud a subto excludat. Dixi graue qa n. regr qd excludat inhonestam leue vt mo dicebar, sigd in sua doitu admittat nra sanctitas n. mo vnu t alteram, sed pane innumera pecta venialia vt Catholicis certu est.

Ex qbus liquet in duobus ponstere sancte. ristere, 1o in detrahe positiua et primaria ad implenda oia et singula præcepta, siue positiua siue negtiua sint dummo sub obligatre. graui ferantur, et honesta sint. 2o in repugnantia cum oi pecto graui; ita vt quolibet horu deffiiente, nec sanctitas ristere nec recipe pet, qcuis n. pereat deffiiente ccepte coptus cu 1a regula honesti, si deffiiat prsiste ex deffecta regula.

SECTo 14a.

Ratione probatur doctrina secto antis.

Licet hac nra senta suffenitsse pbata credi pit ex refutne aliaru, nam cu aliqua debeat ee va, eo ipso qd reliqua expugnata et exclusa sint segr nra ee va, tn qa hac pbato negtiua est et qsi indirecta, positiue stabilienda erit, qd pstabunt raes seqntes.

1a in illo ristat cpleta et pfecta sanctas creata qd accipitur p pticipae de sancte substiali, et frali da, sd qd a creatura participabilis est; sed fra positiua detrans ad

de honestu

oe honestum et repugnans oi enhonesto mo explicato, e id qd accipitur p ticipaem de Sanct^e d^a ps qd a creatura partici pabiles est; q^o fra positiua detrans ad oe honestu et positiue excludens oe inhonestu e spleta et pfecta Sanctas creata. Maior videtr certa q^a cu Sanctitas sit creata sit participata, seu participans d^s, et eo pfectior sit qo plus participat d^s. illa erit pfecta et spleta Sanctitas qd totu accipit qd a participat^e pt accipe de d^a. Pr minor: q^a Sanctitas d^e duo hs, seu duo haec in illa resplendent sc excludere inhonestu graue et detrare ad oe honestu s^m 1^a regulam, atq utruq accipi cu nullu repugnet creaturae ex sceptu talis.

2^a ea tm fra e Sanctitas seu gr^a Sancans quae rae sui nunc e adqta 1^e regulae honestatis et sanct^e d^e, sed ea tm fra e nunc adqta rae sui 1^e regulae honestatis et Sanct^e d^e quae detrat ad oe honestu et excludit oe inhonestu mo dicto; q^o sola fra e Sanctitas seu gr^a sancans qe haec duo pota hs. Maior videtr mihi certa, q^a cu adaequari regulae, sit tm here quum het seu pscribit 1^a regula, et 1^a regula s^m illud potum het, sola illa fra 1^e regulae adquat, quae utruq illud potu het.

Aduerte tn me dixisse Sanct^e ee fram quae nunc adquatur, n: v^o ee adqe^s q^a fralis adq^o claudit in suo sceptu utrumq extremu ut sup dicebam, n: v^o Sanctitas. Quod si ex mea de Attributis loquens de attributo bonitatis et Sanctitatis dixi Sanct^e ee adqe^s cu 1^a regula honesti illqd tm de adqe passiua se tenente ex pte frae Sancantis n: de frali, nec insolens e eiusmi loquutio, cum saepe dicamus filiu ee sile^s Patris, et unam albed^s alterius, cum tn tm velimus filiu ee similem Patri et albed^e albedini, etq dicimus adqe^s A palmaru ee adqe^s ulnae, et tn volamus tales ext^e ee adqtam ulnae.

3^a id fraliss^e Sanctitas, seu in eo fraliss^e sistit Sanctitatis sceptus, quo pssiuisse posito ponit, et qo n: posito n: ponitur

n. ponitur, seu ablato auferrur: sed posito precisse illo 2^{ti} reqtu peet a me ponet. ponit sanctitas, et vtroq aut altero defficiente n. ponitur sanctitas: g^o in vtroq vt a me ponitur stistit fraliter sanctitas. Ma: sepe a me pbata est. Pr^o mi: q^a vtroq posito subtu e. mund ab oi secidre, positiue affectu ad oe honestu et detratu ad parend in obus Deo precipienti, exegndaq oia mandata. r^a. p^a regula honestatis; qd decet vt sit sanctu et fra eos effus eaans sit sanctitas.

Dein si deficiat exclusio totius inhonesti n. erit sanctitas, q^a l vna graui inhonest^e admissa subtu erit immund maculatu et n. sanctu, n. aut e. sanctitas quæ subto inexistens n. reddit illud sanctu. Rursus si deficiat detras positiua ad oe honestu erit indiens ad inhonestu graue sanctitas a: n. e. indiens ad inhonestu grauit. sibi stocians vt nuper dicebam.

4^a: fra hens illa pdta vt a me posita reddit subtu dignu amore amicitiæ d^ei, dignu beatd^i, et qd tractet vt fili^o. Sed hæc a nulla fra pstare piunt, quæ n. sit fra sancans; g^o fra ea pstans e. gra sancans.

SECT.^o 15.^a

Ea quæ possunt in contrariu objici.

Objicit 1° pstitisse p hoc qd fra detret subtu ad oe honestu e. sanctitas; q^o sanctitas n. plus reqrit, atq ideo illud pdtum inspatibilitatis cu oi inhonesto oo supfluit. Ans pr q^a eo ipso qd detret ad oe honestu excludit positiue oe inhonestu, lequt ex vi positiuæ illius detrais n. manet indiens ad inhonestu.

R. 1°: argtu n. pbare qd n. reqrat vtruq, sed qd ex vi p^i pdti hat vtramq, sea ex vi p^i inferat 2^u, atq pbat^o antis

n. cohæret

n. cohæret cum 1º repte.. R; 2º nego ant. Ad probat. nego et ant, nam si subiecto existenti in peccato mortali habituali infunderet gra sanctans, n. excluderet tale mortale ex defectu modo detrahendi ad oe honestum, qa ea detrao e: ad pluscons oe honestum .i. ad semp honeste operandi in mea grauiter prohibita, aut præcepta. parendoq in oibus &c regulas præcipientis, hoc a: detrao si aliunde n. hat alias incompatibilitatem cum pecto, n. excludit peccatum habituale, nec e. incompatibilis cum ipso: Præterea qd si vi adhuc ostendas illas detraes ex suo receptu hère incompatibilitatem cum pecto hali, et debere excludere oe inhonestum nras relu hones potius adstruis, q impugnas.

Dices te tm ostendere qd eadem indiuis formalitas, seu receptus q detrat ad honestum repugnet bi inhonesto, illudq excludat a subiecto, nec opus est 2ci receptu. R; parum a curari qd q e. and aut diuersas formales internas sanctitas vtrumq munus prstet, dmo vtrumq prstet ex suo formali receptu, ita vt sine altero negat illyi, nec ego 2cis formalitatis internæ hoc vtq memini tm appellauit 2m præm aut 2cs receptum qa 2m munus exercet mo ea prstet q vnam, mo q 2cs formales internas, qd ad rem prsentem parum refert.

Obyicitur 2º: si n. daret adqtº et cfritas cum 1ª regula honesti n. daret sanctitas; gº sanctitas resistit in prædicta adqte. ant pr: nam si n. daret adqtº cum 1ª regula honesti n. daret detrao ad oe honestum: defficiente a: detrae ad oe honestum n. daret sanctitas; gº defficiente adqte cum 1ª regula regula honesti n. daret sanctitas. Maiorem probo. qa defficiente adqte cum 1ª regula honesti n. daret honestum, honestum n. e. qd si cfrate cum 1ª regula; at qdo n. e. honestum ad qd det detrao, n. datur detrao ad honestum: gº defficiente adqte defficit detrao ad honestum.

R, nego ant si sermo sit via cstitutis (qdqd sit via mexionis qd mo n. curo) ad probat. nego ant maiorem loquo

de detrate.

de detrac. qtm e. ex pte sanctitatis, et in eod. sta nego mi. vltimat pbais; quemadmodu n. oppoa. da. dicitur detrata ex se ad se n. repugnans, et qdo oia finguntr repugnare, ita sanctitas dicitur detrata, et detrare ex se ad se honestum, adhuc qdo fingitur nihil ee. honestum; qa. illus vtrobiq est veluti dicendus, hoc pacto, oppoa taliter detrata est ad se n. repugnans, vt si aliqd n. repugnaret illud abte pil, nec p ipsam stet quominus abte pil, qdo repugnaret; et sanctitas taliter e. detrata ad se honestu, vt si aliqd graviter pcipiat, aut occurrat graviter phibitu, detret ad illud implend, amplectend, et fugiend qua rac. incumqis, nec p ipsa stat qo minus abte detret, qdo n. pole honestu qd occurrat.

Objicit 3º: si nihil vetaret nec pciperet (eo qd p impole defficient pia et 2ria regula) n. eet sanctitas, qruis maneret fra intea qd de facto cum inhaeret, subrectuq detrat ad se honestu; qo sanctitas n. stistit qscitie in illa fra inca qd detrat ad honestu, et repugnat oi inhonesto, sed importat aliqd extu rne regula, qd e. sfraia stistere in adqe et sfrate cu illa, siqd adqo et sfitas nil aliud est qs pplexu ex regula pscribente, et fra qtm e. de se detrante xa pscriptas regulas. Ans qr qa sanctitas e. relative oppsta pecto, seu saria, et peccatu importat dc. notato tanqs tra, sublato a. tro relationis relativo tollitur, et sublato vno srio, alteras perit, cu srius sit in ord. ad srias.)

R, nego ans illtu via stitutis, vt in simili ca notavie. Ad pbatc dic et Deu ea extras sadice oppstu negatione Dei, qa impolis est, et tn n. ideo e. impolis Deus; qo qruis pecto sit extras oppstu sancti, hoc n. erit impolis illo impoli exurente; regula n. illa, defficiente tro relais, in ee rei, defficit relao n. e. semp va, sed multoties opus e. et pereat in ee tri, qliter n. perit pecctu in superiori euentu,

qruis

quis eet impole in ee. rei.

Obijcitur 4º: si de recepte sanctatis foret reptia, et incompatibilitas cum pecto ciustus n. operaret libere libertē rei in se, qdo implet in ma graue dª precepta qd e. absurdū. Sequela pr qª n. pt opari oppositū precepto stante grª sancante qua precedit opatē: qº eatenus pt operari oppositū, qtenus auferre pt grª sancantē, atq ideo libertas ad oppositū n. e. imita in precepta, sed in grª expellenda.

R. nego sequlam. Ad pbatē reedo ans illud in stu oppto grª cum opposito precepti (n. ii datur libertas ad talem violatē) et dingto rqnī; qtnus auferre pt grª ante, et aliunde qª q epsū oppositū precepti nego rqtiā, qtnus pt auferre ipsam oppositū precepti reedo rqtiā. Gratia e oppositū precepti formaliter excludit atq ideo n. exclusio ante grª ad violē precepti, vt opus erat ad libertē mta rei in expulsē gratiā, sed subtegr eū n. n. sit auferenda grª vt violet preceptū, sed preceptum violans vt auferat gratia.

Sect: 16.ª

Aliqua colligenda ex dictis.

Colliget 1º. grª sancantē ee participaē dª sanctitatis, tam fmlis qª 2riæ, seu tam ealis, qª attributalis. Patet qª eū in vtraq sit 2ª illud pdtū, scilt detrandi ad oē honestū et excludendi oē grauiter inhonestū; accipiendo illud. accipit aliqd vtrusq. qd e. vtrusq participare; n. tn definienda e. p hoc qd participet, vt sup dicebam.

Colligitur 2º: grª sancantē, seu creatā sanctē expostiusto recepte sanctis n. ee participaē dª sanctis, & qd excludit leue inhonestū, seu pectū veniale; qª ts sanctitas increata. hai excludere n. sm inhonestū graue, sed et leue, id n.

exigit

exigit ex respectu coll.o sanctis, nec ex respectu plures sanctis creatæ, sed ex respectu SS.o et purissimo D.o; ideo saepe repetij gratiam sanctificantem, seu sanctitatem creatam esse detrahere ad omne honestum, et excludere omne graue inhonestum, quia alij id non exprimant, forsan quia inhonestum absolute acceptum, et sine restrictione prolatum stat pro graui, et non pro leui, quod diu non declarat.

Colligit 3.o neque esse participationem diuinae sanctitatis talis aut attributalis Dei respectu Mariae vltimum, aut specialissimum, puta Dei quod est increata sanctitas, infinitæ perfectionis, imparticipabilis, infinitæ durationis, et quatenus haec esse per essentiam absque dependentia ab alio, vel rationem creatoris communicare se creaturis; neque haec potest in ullo aliquo assimilari Deo. Vnde Lessius supra citatus plures differentias assignat inter sanctitatem diuinam et creatam, nam 1.o, inquit, illa est sanctitas per essentiam; haec autem non. 2.o illa est substantia, haec accidens. 3.o illa est omnino infinita intensiue et extensiue, haec vtroque modo finita (illa quae finita extensiue quoad omnimodam extensionem, nam in certo genere et extendit ad infinitum sanctitas creata, vt dicetur infra) 4.o illa nequit crescere aut minui, haec potest. 5.o illa est superior omni sanctitate, haec non. 6.o illa est causa efficiens, eleuans, exemplaris, formalis specians, et finalis omnis sanctitatis, haec non.

Colligitur 4.o: gratiam sanctificantem, seu sanctitatem creatam recipere magis et minus, neque minui et augeri, ac propter hoc vnum iustum esse iustiorem alio. Patet quia potest maior et minor detractio ad honestatem, ad maiorem et minorem resistentiam cum peccato, quia cum omni pugnet qualibet gradus gratiae quantumuis remissus. an autem crescere possit in infinitum incertum est, nam varie sentiunt Theologi suo loco rem definiemus.

Colligitur 5.o: sanctitatem non consistere in exercitio aliquo seu actu 2.o vt tali, sed esse respectu per modum actus 1.i permanentis, te persona rationalis seu intellectualis nihil omnino actualiter operante, adhuc illa est absolute et simpliciter sancta, nec sanctitatem amittit statim atque ab exercitio et operatione cessat./

Colligitur

Colligitur 6º: 1ᵒ regulas honestatis ee mensuras unde optime colligi pt pfectio et augmentu sanctis creatæ; nam cu sit sanctitas 1ª et suprema qo plus ad eam accesserit nra g Ildes, seu plus de illa accipit g pticipates eo erit nra maior et pfectior, et qo minus accesserit, t acceperit et minor et impfectior erit.

Colligitur 7º: hanc raem n ee a 1ᵒʳⁱ sed a posteriori ideo sanctitas e talis qª e sfis, seu qª sfrat et adqt cu 1ª regula. Nam prius e sancts ee talem qo dari sfrates, sicut prius e albeds Petri ee talem, talisue naa in se, qo ee silem alteri albedini, et prius e rem hre quatuor palmos exts qo ee aqlem ulnæ cum illaue adquari, et rao est, qª talis naa grᵃᵗ stuit sfrates et adqes, sicut talis naa albedinis Petri stuit sildes cu alia albede et stutu negt ee prius stuente; nus qᵗ e a 1ᵒʳⁱ hæc qª sanctitas e talis sfratur seu e sfis 1ᵉ regulæ.

Colligitur 8º: sancts seu gra sanctante n tm excludere pectu antiquu pexistens in subto, sed nouu impedire ne introducatr qdiu ipsa est, sicut calor n tm excludit a subto frigidts existentem sed resistit introductni alterius, licet cedat et uincatr, et rao e qª si n excluderet nouu introducenti qdiu ipsa est, n ee inrpatbilis cum illa, atq ideo st pt sem semel a. posito qd cohæreant, pent et st cohærere qius pectu ante pexstitisset cu repgia n oriatur ex eo qd pcedat, sed ex qrijs reqbus. Dixi tn qdiu ipsa est qª n abte impedit sed relinquit locu introductni ipsa recedente et cedente.

Quæstº. 3ª.

An gratia sanctans ex sua naa vim illam sanctandi independtr hear ab aliquo extrinseco fauore Dei?

Sectº:

Sect.º Iª.

Status quæstnis et Doctorũ Sent.ᵃᵉ

Stat ex q.ᵉ præcedent. qd sit sanctitas creata seu grª sanctans, cum explicuerimus illius pota ealia et gdiuus sceptũ; restat videamus an vis illa sanctandi seu detrandi ad emples cuiuseq honesti grauiter præcepti et excludendi oē grauiter inhonestũ ueniat ei ex intrã nãa et proprijs prædicatis ealibus absq dependentia ab aliquo extro fauore Dei, ł non; sed accidat ex eo qd Deus illã acceptet ł ex sua liberalitᵉ et misericordia peccata donet seu remittat qdo grã subiecto infundat.

Nota tn hic n. controuerti an sanctitas talis sit ex nãa sua, et talem hãt repugnantiã cũ ōi graui inhonest.ᵉ seu pecto mortali vt nec de pōa abta pit cũ illo cohærere, (hæc n. diffltas grauissima est et serio discutienda infra) sed an qdo expellit peccatũ et subiectũ sanctat, expellat et sanctet p seipsas et nãa sua independenter ab alia acceptatᵉ ł fauore extro Dei, qdo sit an supremus moderator oiũ absoluto dominio vtens, suaq dᵃˢ operas extraordinarie exercens pit id implere euertendo mum nales sibi debitũ, quemadmod ł calor p suã entᵉ et nãã expellat frigidit.ᵉ illiq repugnat. Sub controuersia e. an in gradibus intsis pit ratione p dᵃˢ pōas atq uero diuersa diffltas ēēt an calor p suã nãã expellat frigidit.ᵉ, atq an calor supposita sua nãa frigidit.ᵉ expellat pit dᵘˢ cũ illa in eod subiecto cohærere.

In qua controuersia 2ᵉ e. sentᵃ. 1ª negat grãs iusticantes suapte nãa pe iusticare, aam eamq a peccatis purgare, sed indigere fauore Dei acceptantis tales grãs, et peccata remittentis aut donantis qª acceptatᵉ et donatᵉ dicit eē complementum nrã Iusticais. Refert p hac sentᵃ Vasquez. Rich. in 3º

dinct.ᵉ 31ª

dist. 31. art: 1º q. 1ª in 3º mo operandi. Scotus in 4. dist: 1ª q. 7ª et Reo. in 3ª rae relis Gabri: ibid: dist. 14. q. 1ª art: 2º post 3ª relem. Ocham: et in 4. q. 3ª. lit: E. et videri potest in 1º dist. 17. q. 1ª Joa: Medina de Poenit: q. 12. ait n. gram sanctificantem, seu Justitiam nobis inhaerentem, qua justificamur n. pugnare suapte naa cum peccato, sed bm ex virtute et volte Dei, quibus ego addo P. Coninck de actibus supnalibus dis: 21ª ... 8. nº 102. 11º et 13º. 141º et 142. P. Ripalda de ente supnali t. 1º. lib: 1º. dis: 26. sec 8. ubi pro eod allegat Salas, Lessium, Puteanum, Canum, victoriam, et Magistros Salmanticenses dicitq se id esse ostendisse in trac: de Justificatione.

Huic sentiae subscribunt alii Doctores cum Schola nominalium q teste Vasq eo mo philant de iustitia nra et sanctitate atq de moneta, eiusq valore, nam ut in moneta, e: metallum qd ex sua naa aestimata absq praescripto regis n. ht valorem monetae, ht vero accedente regia aestimate et lege; ita in gra sanctificante e altas grt quae praestae ex sua naa n. ht vim sanctificandi et expellendi peccatum, ha vero si Deus id acceptet, et decernat sanctificare et mundare a peccato o ipso infundit subiecto.

2ª docet gram seu Justitiam sanctificantem naa sua habere vim sanctificandi, et independenter ab alio favore extco nos reddere vere Justos et vera sancte sanctos. ita Vasques 1ª 2ae dis: 201 a. cap 2. et 4º. Torres opusculo 6º de gra dis: 1ª dub: 8. P. Gran: 1ª 2ae. 3º uersia 8ª. trac: 8. disp. 4. nº 6º et 7. Montesinos ibid dis: 33. q. 7. § 2. Meratius t. 2. trac: de gra dis: 7. sec: 1ª a nº 2º. Monsaus dis: 12. ubi neg. Bellarmo: lib: 2. de Justificatione. Valen: 1ª 2ae dis 8 q. 6. punc: 5. et apud P. Vasq: Aureolus. Rich. Capreolus quibus P. Suarez videt ex sua pte adhaerere.

SECT.º 2.ª

Gram talem habere ex naa et absq favore extco

seu

seu accept.e Dei vim santificandi.

Ita Doctores sent.e et pr. 1o qa si gra seu sanctitas qa de facto iustificamur et nobis intra e non haret naa sua reddere ve iustos et sanctos sed egeret novo favore aut accept.e Dei, n. inesset nobis va et pfecta iustitia seu sanctitas qd e dogma hereticorum inter quos videre est Calvinus, tum alibi, tum in Antidoto 2a Trid. sess.e 6. c. 7o. Sequela pr. qa id n. e va et pfecta sanctitas ultra qd aliqd requir. ad ve iustificandum, seu qd n. hts de se qdqd quis e ad ve iustificandum; at gra seu sanctitas quae nobis intrinsece inest n. hts de se qdqd onus e ad iustificandum; sed ultra illud aliquid requir, nempe novus favor seu accept.o extra: go n. e va et pfecta sanctitas.

Hic id n. e aliqd va iustitia et sanctitas qo praesuppe. data ipsa n. datur, sed data praesuppe. gra et iustitia sanctante inhaerente sed id qd inhaeret n. datur va iustitia et sanctitas, quoniam ad hac deest novus favor et acceptatio Dei qbus deffecientibus abe. vur acceptus sanctus: go sed id qd inhaeret n. e va iustitia et sanctitas. atq ideo sed qd e va iustitia et sanctitas nobis intrce n. inhaeret. Adde qd si iustificatio e renovatio cum iustificao n. sit abte interior seu intra utpote proveniens a gra n. adqe. intra, renovat. n. erit abte interior seu intra 2a Trid.

Pr. 2o: qa si id qd nobis inhaeret n. suffit naa sua ve iustificare; go id qd nobis inhaeret n. e suffens, sed insuffens iustitia 2a Trid. sess.e 6. c.e 7. ac proinde n. ve iustificat cum negat ve iustificare iustitia insuffens. Sequela pr. qa nil aliud e iustitiam ee insuffentem, qm n. sufficere vt n. suffit id qd nobis inhaeret: go e iustitia insuffens.

Pr. 3o: qa eodm mo. sequr iustitiam seu gram nobis intrce inhaerentem n. ee adeqtam fam seu cam formalem nrae iustificais qd expresse advertat Trid. sess.e illa 6. c.e 7. Pr. qa cam fralis adeqta est illa quae n. eget alia rea frali, sed si iustitia nobis intrce inhae-

rem n. sufficeret ex nãa sua, sed egeret nouo fauore extrō aut acceptatᵉ Dei, egeret alia rãa frali; g° n. eet cãa fralis adeq. gra. Pr mi: qª fauor ille exꝰ seu acceptatᵒ Dei eet rãa fralis seu eet ps fralis iustificais, ita vt ea sblata permanente et reliqs pstentibus n. det fralis iustitia adeqa, nec pleta iustificatio.

Probat 4º P. Vasques qª seqr ex vria sentª cãa fralem nrae iustificais n. ee vnicam sed 2ees, pª Trid: nuq citatum. Probat; qª altera fra nobis inhaeret, altera e fauor Dei exꝰ seu acceptatio Dei, et pterea dici Trid. nos iustificari p iustitiam Xpi et fauorem Dei. sᵃ. Trid. cª 10. licet dr nos iustificari p qltes et iustitias inhaerentes. Pr qª si iustificais fra claudit vtramq ptem cur Trid. dici sit iustitia inhaerens qius se sola ensuffiens ex alia pte iustificare fraliter qr iustitia Xpi seu acceptatio Dei, qius n. sit se sola fra iustificandi.

Probat 5ᵗᵒ id Vasques impole e pfectam iustitiam pleri fauore exᵒ Dei vt vª sit rãe iustitiae et sanctitatis. g° si hᵗ pfectam rãem iustitiae et sanctⁱˢ hᵗ qd nãa sua, non fauore exᵒ et acceptᵉ Dei. Hᵗ alia via ipse pbat. pt a: probari hac, forte aptius, qª ĉu Deus negat mutare nãas rerum, negt facere qd aliqd de se n. fra sit fra p aliqd extra ipsam; Nam rão fra e illi ĉntra: g° nec pt facere qd qltas nobis inhaerens qa de se n. e fra suffens sanctare fraliter, sit fra suffenter sanctans fraliter p aliqd extra ipsã sᶜᵉ fauorem exᵘ Dei.

Declarari pt hoc et vrgeri sic: demus qltes gr. nobis inhaerere anteqs accedat fauor Dei exꝰ, tunc n. suffenter nec vᵉ iustificabit de se, qª dee plementis fauoris, sine qo nãa fra inhaerentis ensuffens est. Accedat deinde fauor adhuc fra inhaerens n. iustificabit fraliter, qd probo sic, nil pstat fraliter ipsa fra inhaerev: accedente fauore pter id qd pstabat anteqs fauor accederet, cum qdqd de nouo fraliter fit, a fauore de nouo adueniente fiat, et rãe illius denoatiue a toto pcreto ex fauore et fra inhaerente

harente, praeterquam quod quidquid non constat per seipsam non constat formaliter ipsa, sed quidquid non constabat antea et constat novo favore adveniente non constat formaliter per seipsam; ergo non constat formaliter ipsa, atque ideo vel antea iustificabat formaliter sufficienter, vel non sufficienter iustificat formaliter accedente favore extrinseco.

SECT.° 3.ª

Hoc ipsum confirmant aliqui ex eo quod sit possibilis forma suâ natura sanctificans.

Aliqui nostram sententiam ex eo confirmant quod sit possibilis forma natura sua et absque ullo favore et acceptatione Dei iustificans; ergo non est cur negetur id convenire gratiae sanctificanti. Ans probant 1º: quia ex nullo capite repugnat qualitas vel alia forma tam excellens natura sua ut posita in subiecto illud constituat dignum amore Dei in ordine ad beatitudinem supernaturalem, atqui talis qualitas seu forma esset natura sua sanctitas et forma iustificans; ergo non repugnat eiusmodi forma sanctificans. Confirmant quia possibilis est forma quae natura sua sit radix virtutum supernaturalium infusarum ea a: esset forma natura sua sanctificans; ergo est possibilis talis forma. Verum quantum vim habeat haec confirmatio constat ex supra dictis et constabit esse exiguam.

Probant 2º: possibilis est habitus seu qualitas supernaturalis quae respiciat proxime et adaequate honestum, seu quae ita respiciat honestum ut quantum de se est possit cum creatura intellectuali elicere actum prosequutionis amorabilis obiecti amoris circa omne honestum, quod ut tale proponatur negatque ulla ratione elicere actum prosequutionis circa aliquod obiectum, aliter quam sub ratione honesti; sed huiusmodi habitus est iustitia natura sua sanctificans; ergo possibilis est forma quae natura sua sit iustitia sanctificans. Maiorem probant: quia talis habitus qui respiciat honestum ut se tanquam obiectum formale, respicit honestum proxime et adaequate, sed habitus iste est possibilis; ergo. Maiorem in 1is probant quia eo ipso quod habitus habeat pro obiecto formali honestum ut honestum est, praedicari servi sub

rãe honesti ad ea oia quæ vt honesta pponant, sicut voltas huna ex eo qd pt ferri ad oia honesta et delectabilia qa fit q. obum fr̃ale bonũ vt abstrahat a honesto et delectabili et sic de rebus alijs; qº. Probant meⁱ: qa nulla trorũ ɔªdictio inuoluitur in ea, sicut nulla inuoluit in hoc qd voltas huna rgiat vt obũ bonũ ɔ̃ qd abstrahit ab honesto et delectabili; ceterũ hac rão n. gbat plenã et ɔpletã iustitiã, sed grialẽs illius regtũ explicat.

Probant 3º: qa polis e. htus supnãlis q nãa sua tm respiciat honestẽs iustitiæ; et alius q tm respiciat honestẽs misericordiæ et sic de alijs; qº polis erit htus q nãa sua tm respiciat honestũ ɔ̃ se; atq adeo eo ipso respiciat oia obta honesta.

Ɔfrant vlterius ex pois vitalibus: nã pã visiua rgit oẽs et solos colores, qᵈ obũ fr̃ale adqtũ e. color, et ɔsiterea auditiua rgit oẽs et solos sonos, qᵈ obũ adqtũ illius e. sonũ ɔ̃ se et sic de alijs; htus etiam cois rgit oẽs colores, oẽs sonos, oia tangibilia &c. qa rgit sensibile vt sic tanq obũ adqtũ. In sup illius qa rgit verũ vt obũ fr̃ale pt peipere ɔsequens; qº similiter erit polis htus q respiciat tanq obũ adqtũ honestũ vt honestũ.

Deniq ɔfrãnt, et vt ait qᵈ recentior fere euidenter, qa nulla e. trorũ ɔªdictº in eo qd voltas ɔª ferri negat actu ɔsequutnis, nisi eª honestũ; qº nulla e. trorũ ɔªdictº in eo qd aliqs htº sit tm pductiuus actuũ amoris q ad honestũ sub rãe honesti feratur. Non plus probant ɔfrães qᵈ rão grialis, eoᵈ mõ deminutæ sic xª dicta supra.

Sect. 4ª

2ᵇᵘˢ obiectionibus aduersæ partis satisfit.

Obijr 1º: nulla fr̃a creata e. polis quæ ɔstuta in subto

nestet Deus ad amand. illud amore amicitiæ aut paterna; quia nulla e. possibilis quæ natura sua sit sanctitas seu gratia sanctificans. Consequentia patet, quia si esset possibilis forma quæ natura sua constituat subiectum vel amicum et filium Dei non posset non nestare Deus ut amaret tale subiectum quale illud est, et consequenter ad amand. tale subiectum amore amicitiæ aut paterno. Antecedens probatur: quia amare aliquid amore amicitiæ, e. velle illi bonum proportionatum quod amato ut eius bonum est, sed quacunque forma posita in subiecto potest Deus non velle tali subiecto aliquod aliud bonum, et potest velle non gubernare illud cura paterna; ergo posita quacunque forma in subiecto potest Deus non amare illud amore amicitiæ &c.

Hoc quia prius e. Deus amare creaturam talem quam quod illi tribuat bonum proptereaque illius sit, siquidem collatio boni e. effectus amoris Dei, et prius est causa quam effectus; ergo non mouet Deus et multo minus nestatur ex boni collatione ad amand. creaturam esse illud inesse.

Rcio probatur 3r. 1o eodem modo probari nullam esse formam creatam quæ natura sua sit iniustitia et subiectum maculet, quia si talis forma esset possibilis, posita in subiecto nestaret Deus ad odio prosequend. tale subiectum et quidem odio inimicitiæ; ergo nulla e. possibilis talis forma. Patet consequentia: quia si esset possibilis eiusdem talis forma quæ constituat vel inimicum Dei non posset non nestare Deus ut odio prosequeretur subiectum quale illud et consequenter ad prosequend. odio inimicitiæ. Antecedens probatur quia prosequi odio inimicitiæ, e. velle illi aliquod malum ut eius malum est, sed quacunque forma posita in subiecto potest Deus non velle illi aliquod malum; ergo posita quacunque forma in subiecto potest Deus non odisse tale subiectum.

2o resp. ad distinguendo antecedens: nulla e. quæ constituta in subiecto nestet Deum ratione sui positiue, concedo antecedens: ratione perfectionis quæ in Deo esse negó antecedens, et consequentiam, quia ad sanctitatem non opus est quod proprie ratione sui Deum nestet, sed quod ea posita subiectum sit aptum et dignum diuina amicitia, et supposita tali dignitate, Deus a diuina sua perfectione quasi cogat, empellat, et nestet ad amand. subiectum in quo est, sicut posita creaturarum politie [illegible] Deus illas amat, ut fert communior et probabilior sententia, non quia bonitas creaturarum politium tanta sit tantaque habeat vim, ut ratione sui Deum nestet ad amorem, sed quia [illegible] per-

fectio

fect tanta e ut negat n amare qd bonu est, aut bonite fit ea rãe qua fiet.

3° ręsp. dnegõ aliter ans: qx rstuta in subto nesset abte Deu ad amand amore amicitiæ nulla facta supp, rsco aut omisso ans, n abte sed ex supp qd sit (qsterim si nulla rao, finis, aut motiuu sufficiens occurrat) nego ans et th rqtias. Ad pbate dic n ee de rãe amicitiæ qd abte. volimus amico aliqd aliud bonu pter ea quæ in ipso st, sed qd in amico taliter rplaceamus pter ea quæ in illo st, ut ex rplac illius moueamur ad volend ei alia bona (si maius aut sufficiens motiuu exqate suspendens et impediens n occurrat). Unde qquis occurrente maiori aliqo motiuo Deus pot n velle iusto aliud bonu nec tractare illu ut filiu, nullo occurrente n poterit qa dignus e iustus, ut tractet ut talis, n occurrente alio motiuo ut Deus amat res ea rãe qua amabiles sint.

Ad rfrat dic, illum actu qo Deus rfert hõi aut Angelo ste ee qd illa pre et ideo nec ee amore iusti ut iustus est, nec pprie amicitiæ, rigorose loqdo, qa amor amicitiæ e iusti ut iustus est, et pns supponit iustu rstitutu qs rstuit, postqs a ex vi talis actus hõ rstitutus e iustus in illo nnio et effr rplacet et effa qs quoad affectu, rstute eius si n occurrat aliqo maius motiuum. vellet suo iusto aliqd aliud bonu, . .

Objicit 2° ea fa nãa sua sanctans, nrio dei ab extra, aut vo et pprie resncetiua, a t neutro mo pt ee; q° n e talis fa qa lis. Ma certa. Mi pr. qa ens n pt ee abta ex suo fali et qduo recepti qa eu sit ex suo recepta amicitia et filiatio qx n st a se, sed ex fralissº recepti ad aliud, nemo n e amicus aut filius suo negt ex eo recepti ee abta, q.

R. Quod a negat ee rel̃atiua pr. qa n e rao fundo taleqe tiu q nullus e ous absq rãe a fundandi aut trõ nullas existit ipius; q°. Ma ex eo pbant qa negt ee rao fundandi relat eq sus subtu sancti, nam relães n fundans in subtis, sed in subtis debent ee rães fundandi relães; neq et e ipsa sanctas nam

si haec e. ipsa relto debet ante sanctae supponi rao spiri-
tales relate pariter subtu a. et sic nil e. q[o] nulla e. rao fundi
Neq e. tuas q[a] si aliqs trus sit ee. mane Deus tanq[ua]m p[ri]a
regula honesti atq Deus hac rac neqt ee trus q[a] Deus ee
actu p[ri]a regulas honesti e. dnao extea seu qd morale et qd
morale e. seu donao extra neqt ee trus veri alicuj[us] et rea
lis ipius glis in gr[a] sanctante seu sic est.
R. sancte n. ee ex suo fralis[mo] at const[o] recepta abiqs
respectivus sed abstrahere, qd si sermo sit de sancte creata
sic daremus e. respectiva transdlr ex suo recepta eo qd im-
portet rac pij Stutus et forsam et actus supnalius, n. fida
mentaliter nisi p. denaem extea, ipius a. transdis n. tollit
quominus ffa sit absta, sicq[ue] qualibet entitas creata ipit
transdlr Deus vt suu autorem et caus, nec tn qualibet vt res-
pectiva, sed ennumere sic abta.
Quod afferebat de rac fundandi et cio vim non
hc nae ipius transdis n. supponit rac fundi sed e. ipsa
entitas rpientis trus v[el] huius ipius n. opus e. qd sit verus
et realis cu actus illius rentantis chymaeras sic ipius tran-
sdis ad illas cu tn illa n. sit qd reale sed pius emplaect qd
reale sit vnte si daremus qd Deus vt p[ri]a regula et n. Stutes
exfuisset & actus e[a] honestus eet trus adhuc sanctitas per
illas transdlr respicere tanqs id cu qo ofrare deberet ne-
gamus tn Deus ee bus transdlr ipius a sancte.
Videamus nunc qtm vim hat qd adducebat ad ex-
pugnand sancte ee absta damus nunc amicitiae et filiate
opletae acceptas ee fras respectivas, at negamus qd sanctitas
seu gr[a] sancans pricisse p seipsa sit opleta amicitia seu fi-
liat[o] adoptiva nae filiao adoptiva exigit aliud tanqs ptiale
stitus vt extra dceas, et amicitia cu Deo vepote amor mu-
tuus importat redamat[e] das at ideo sanctitas inopleta e. in-
pleta amicitia .i. amicitia cursi sic eas ptes qos pricisse sa tenet
ex pte

ex pte illius qd reddit propter se amabilem et dignu amore dº, n. vº redamatu.

SECT.º 5.a

Alia argumenta dissolvuntur.

Obijcit denuo 1º. impole e. qd fa aliqua naa sua detret ad oe honestu; gº impolis e sanctitas creata naa sua talis. Patet sqtia qa ubi impolis e actus, e impolis pota: gº si actus 2us sanctitatis creatæ sit detrare ad oe honestu, et hoc sit impole, impolis erit pfecta sanitas. Ans pr qa plura honesta st inter se inspatilia; gº cum impole sit subtum aliqd detrare ad inspatibilia impole erit detrare ad oe honestum.

R.1º hoc argto n. tm probare impolem sanctem creatam naa sua detrantem ad oe honestu, sed et ee impolem dam, qª nulla nec p se nec p accens pt detrare ad res oo inspatiles, atqe ideo t. ipa sanctitas da erit impolis qª ad impolia neqt detrare, sed eo eodem mo evincetur n. pe Deum oia honesta pcipere, qª non pt pcipere impolia et quod oia honesta sint e impole ut tu ipse fateris.

R. 2º: eod mo solvens ee hoc argumentu si obta honesta inter se pugnent, sicut sile de oipota da, viz. inter polia st plura quæ repugnant inter se, sed da oipota n. pt repugnantia; g nec potest oia polia.

R. 3º: qd sicut da oipota tm sit pe oia ea rae qª n. repugnant, n. vº ea rae qua repant, et ideo n. pt pducere oia collective sed divisive, ita sanctitas tm sit naa sua detrare ad oe honestu qua honestu et pceptu est, n. vº qua l n. honestu, l n. pceptu est; unde cu obta reptia ea rae qua repant et ut talia sint, nec sint honesta nec pcipiant, aut pcipe fint n. pertinet ad sanctem ex naa sua detrare ad illa.

Obijcit 2º:

Objicitur 2°: n. e. polis fra qd sit naa pfecta adaqo et sfitas sci, vt loquamur rectius, adqta et sfis cu Deo tanquam cu 1a regula honesti, sed aut in hoc sistit aut saltem requirit qd fra sit naa sua sanctans: go n. e. polis huiusmj fra. Maior pr qa n. e. polis fra qua sit prius oia effectus honestorū aut afectus q tendant ca honestu graviter pceptu, quia n decet n plus pe Deu pcipere, quam creaturam exequi, et ad tot posse limitata creatura detrahe, quot infinita Dei voltas valet pcipere, nanqd vtas finita obediendi pt aquare infinitatem pcipiendi. pbt hoc a: reqr qd fra sit naa sua sanctans; go n. e. polis talis fra

R. vt fra aliqua sit naa sua sanctans satis e: si adaqtur qtm de se e. cu 1a regula honesti vt graviter pcipiente aut phibente xa supdicta, et hac rae polis e. fra naa sua sfis et adaquata cu 1a regula honesti, atq ideo nego maiore. Ad pbat nego mi: qa cu pcepta Dei sint rabilia et prudentissima n versantur ca impolia illi cui imponantur, atq idcirco n. pe plura pcipere qs qua pt prudenter pcipere, nec pt plura prudens et rabiliter pcipere excitare, qs qua creatura saltem elevata exequi potest. Vnde fit qd semp temperet et veluti cmensuret virtus Dia pcipiens cu pote creaturæ ad obediendu et exequenda pcepta; n. qd excedit vires rei creatæ supnalis, vt e. sanctitas adqto cu sa regula honesti vt maior illa dicebat.

Dices. Deus potest pcipere plura et plura et tandē infinita, creatura autē n. potest facere plura et plura, et tandem infinita: go naa pt creaturæ, vt e. sanctitas, adaquari et cmensurari cum 1a regula praecipiente. Minorem probo quia virtus finita nequit infinita. Respondetur Deu non posse absolutè praecipere creaturæ infinita, si creatura saltem elevata non potest exequi infinita, alias posset imprudenter et irrationabiliter que sato praecipere si praeciperet ~~impossibilia plura aut plura~~ impossibilia

libilia plura a: plura succesiue in infinitum pr creatt (cum cogeten beatorum q totam aeternit.e sibi sint plures et plures in infinitum) atq ideo poterit adqri eam pa regula pr sequente plura et plura in infinitum.

Ubi aduertas velim angelum pr instaurare in voluntate pr ceptorum etn n. ess in volte creata, pro volendo o ia ga pr cepta legis. Deus pt plura et plura phere in infinitum creata a: neqt plura et plura in infinitum eam virtus finita. ut ais, in sit ad infinita; go n. repai qo gra debeat ad implend oia pr cepta gonia qs qd voltas pr pria libert se debeat ad illa volenda.

Objicitur 3o: si tm esse posis actus fidei adhuc esse perfecta sanctitas, et tu tunc n. debaret naa sua ad oe honestum cum actus fidei n. sit oe sed tm aliqd honestum; go n. opus e ad pfectam stem qd naa sua debeat ad oe honestum nec sat est dicere qd tunc actus fidei esse oe honestum cum tunc ex supp. facta in angto n. sit poste aliud honestum. nam 1a et 1o qa hac rae actus fidei esse tunc sanctitas legi debando ad actum fidei debaret ad oe honestum. 2o qa tum stas ea pr staret debando ad actum fidei ac mo pr stat qmus pr stisse debat ad illam, sed nunc n. sto rae sanctis qmus pr stisse debat ad fidem go nec tunc. sut certe haec pr denaes extram ea sancte et n. e naa sua.

Rx in pdicta hypsi gra sancte tm debare abste ad actum fidei ex pte a: sua et qtm e de se ad oe aliud honestum si occurrat pr ceptum et poste sit quemadmodum in naa de attributis dicebamus de dta ogne cara qo oes creaturam pr ter unam redderent impotes. unde si debao ad actum fidei n. sit stas neq apter hoc pr stisse esse nunc, stas esse apter debaes talem et gli substiales, qs subto pr stat qmus e ex pte sua ad oe honestum qeq sit si quasiter pr cipiatur qo neq fides tunc pr staret, neq gra nunc pr stat pr stisse

posse in quo detrat ad fide

Objicitur 4°. Si Deus prohiberet rem aliquam gravem intrinsece malam, et iustus prohibitionem aut obligationem ignoraret posset nihilominus rem prohibitam facere absque omissione gratiæ; quia hæc non excludit possibile inhonestum cum non excludat rem illam prohibitam intrinsece inhonestam gravem. Resp. non dari tunc inhonestum voluntarium ut tale quod est peccatum (cum quo formaliter est incompatibilis gratia sanctificans) sed materialiter et involuntarium cum quo optime cohæret creata sanctitas.

Quæst. 4ª.

An gratia sanctificans nobis intrinsece et realiter inhæreat?

Sect. Iª.

Explicatur quæstio et placita referuntur.

Non disputamus in præsenti an sanctitas Dei formaliter iustificans sit utique nobis intrinseca cum hæretici ipsi non negent (negare non debent) esse moraliter intrinsecam quandoquidem credant iustitiam Dei actu ita quod realiter nobis est extrinseca applicare et imputari iustificatis perinde ac si vere eis inhæreret et esset intrinseca quod est in æstimatione morali esse intrinsecam. Ergo sermo de inhærentia physica vel intrinseca.

Et quod hæretici fatentur esse extrinsecam ita Calvin. lib. 3. Institut. c. 11 § 2. c. 11 § 23. c. 16. § 1. et in Antid. Trid. sess. 6. c. 8. Luth. in c. 2. ad Gal. et cum eo Saxonici et Electorales. Mat. Illyr. in Centur. Centu. 1ª Ozeander in sua forma et refutatione Phil. Melan. atque ex parte Bazerus lib. Iconi. Chemnitius ad Teler. et Joan. Calon. in Atridag. c. 8 quas causas iustificamur.

Inter hos enim dissidia est maxima causa sui erroris fuit

ram

nas alij vt Calu: et Luth: ex eo putant iustificat. fieri p. fram extra. qa fra iustificandi . obed.a et iustitia Xpi p. fid. apprehensa et applicata. Alij vt Ozeander qa credunt iustitia Xpi qa Deus e. ee id qo iustificamur. alij deniq. vt Buzerus qa putant ptis ee donu intru plim merita Xpi. et hic alij.

Communiter Catholicoru Thus constanter affrat iustitiam sanctificante seu sanctis fra qa iusti sumus ee nobis realiter extra et phice iustis inhaerente. eta Suar: lib: 3. de gra. c. 6 et lib: 6. c. 3. Bellar: 1o de gra c. 3. Val. 1a 2. dis. 4. q. 3a punc. Vlto. Monzaus dis. 4. in 2a p. disp. c. 4. Et Ledesma Prapol: 1a 2a q. 110 art. 1o no 2. et art. 2. ac rursus q. 130. art: 2. Becanus 2. p. 1.1o. trac. 4. c. 2. Coninck de actib. supnalibus dis: 21. dub: 7. Stapleton 2. antidoti. lib. 2. de iustificat. Prolego. 2. et rursus c. 2. et 3. eiusd libri, caseq. in locis. Lud: Turrianus onuse. 6 de gra dis: 1a dub: 4. 6. 7. Vasques 1a 2ae dis 202. c. 7. et 3. Montesinus ibid. dis: 30. q. 3a a no 30. Gran. ead p. s.u: 8 de gra. trac. 8 dis: 2. no 3. Vega in Trid. c. 24. et alij cu D. Tho: 1a 2 q. 110 art: 1o et q. 113.a art: 2.

Verum nota suu ee dissidiu inter Doctores Catholicos in decernendo an hac Vtas sit de fide, nã de fide ee. et ante Trid. sensere Scotus et alij coiter tn Doctores dicut ante Trid: n fuisse definita ac proinde nec de fide imo et q. sentiant nec fuisse rem certa pteris de parvulis ante Con. Vien: sed ambiguu eu Cnoe 3us c. maioris. de Baptismo qd discutiens referant 2rias opiões Theologoru nihilq. definiat c.a illos post Trid: a: dicunt ee certa et de fide ob eiusd concilij definit. Valeat hic ponere Suar: lib. 6. de gra c. 3. n 3. ead ea donet Theologis Vtata qa dicimus re 2r ee pe de fide 1o quoad se, 8 in se. 2o quo ad pmulgat. et sufficiente pposit. facta vita Ecclesia. priu mo dicit fuisse rem de fide antes Trisen: n posteriou

qa

qª re. vª ante concilium rinebat in sac. scripª et huius illus n. eet adeo notus nec p Ecclesiā aperte explicatus post Trid. utroq mo ee de fide, et qª rinet in sac. scripª vo prius, et qª facta e sufficns promulgatº ipie totius Ecclesiæ qlis non erat antea.

SECT.º 2ª.

Nrā sanctē seu grā sancante nobis inhærere pr. autoritate.

Sentimus cū Doctoribus Catholicis grā qā iusti sumus et sancamur vª et realiter nobis inhærere. qd hæretici negabant et prius qº raibus rem pfirmemus autoritᵉ roborabimus, tū ex scripª, tū Concilijs, tū deniq Patribus.

Et imprimis sacra pag. rinet hanc doctrē multis locis. 1º in illis qbus iusti dicunt templū Dei in qo ipse et spus sanctus hitat, personaliᵉ vᵗ manī faciunt Ioīs 14. V 23.º Ad eū veniemus et man^nē apud eū faciemus 1ª ad Cor. 3º V 13. Nescitis q templū Dei estis et spūs s. hitat in vobis? ac cº 6. V 19. an nescitis quoniā membra vestra templū si spūs s. q in vobis est? et epist. 2. cº 6. V 16. q a. rsensus templo Dei cū idolis? vos n. estis templū Dei vivi sicut dicit Deus quoniā inhabo in illis &c. Ad Eph. 2. V 22. in qo et vos coædicamini in hitaculū Dei in spiritu. 2ª ad Tim. 1º V 14. Bonū depositū custodi p spiūm s. q hitat in nobis. Cū n. hoc inhitatº et mansº fiat p grā. seqr hanc vª ee in nobis vt rae illius Deus, et pterna spus s. sit et hitet in nobis.

2º ex illis qbus dr grª nobis donari, diffundi in cordibus et hærere. 1ª Io. 3. V 1º Videte qlem charitᵉ dedit nobis pater, vt filij denominemur Dei et simus. Vocat nrā stē charitē. Ad Rom. 5 V 5. Charitas Dei sic et

appellat

appellat gra͂s sanctificantes) diffusa e in cordibus nris p S. S. qui dat͂ est nobis. cap. 5. V. 17. multo magis abundan͂ gr͂æ et donatis et iustitiæ accipientes. 2ª Pet: 1º maxima et pretiosa nobis promissa donavit ut p hæc efficiamini d͂ consortes naæ. 2ª ad Cor: 1º qui (Deus) et signavit nos, et dedit pignus in cordibus nostris. Ad Eph: 1º V. 13. in quo et credentes signati estis. et c. 4. V. 30. Nolite contristare Spm S. Dei in qo signati estis in diem redemptionis.

3º in illis in qbus dicimur renovari p iustitiam et stes haneq̄ ee sanctitas ani. Ad eph: 4 V. 24. renovamini spu mentis vestræ et induite novum hoēm q sd Deum creatus e in iustitia et Vite sanctitis (Vid ad Cor: c. 5 V. 17. et Trid: sess. 5. Can: 4.) Psalm: 40 V. 5. sana animã meã q͂a peccavi tibi. Isaia 6. V. 10. ne forte Cor[de] suo intelligat et convertat͂ et sanem eu. Renovatio n͂ spus et vita animæ nobis interna et n͂ externa.

Adduci et pcent alia loca in qbus dicimur generari in filios Dei et semen Dei in nobis manere, nã generatio nra spualis fit gr͂a et gra͂ sanctificante quæ se hb ut semen unde oritur consortium d͂ naæ et filio. Vide Ho: epis. 1ª c. 3º V. 9. et Pet: epis: 1ª c. 1º. et epis: 2. c. 1º nº 4.

Pr 2º ex decisis. 1º Clemens 5. in Clementina unica de Trinit͂e et fide Cath͂a. S. 3º. ait ex concilio Viennensi opinionem quæ dicit tam parvulis q̄ adultis conferri in Baptismo informantẽ gr͂am et virtutes tanq̄ pbabiliorẽ et magis et dictis SS. et DD modernorum theologiæ magis consonã et concordem sacro approbante concilio duximus eligendam.

Dein Trid: sess. 6. c. 7. sic ait hanc dispositionẽ seu præparationẽ iustificatio ipsa sequitur, quæ n͂ e sola peccatorum remissio sed et sanctificatio et renovatio interioris hoīs, ac infra unica formalis causa e iustitia Dei ... qua nimirum ab eo donati renovamur et sumus iustitiam in nobis recipientes. ac post pauca ... in hac enim iustificatione ... sanctissimæ passionis merito

q Spus S. charitas dei diffundit in cordibus eorum q iusticans et ipsis inhaeret. et Can: 11. Si qs dixerit hões iustificari t sola imputatione iustitiae Xpi t sola peccatorum remisse exclusa gra et charite quae in cordibus eorum p Spus S. diffundatur atq illis inhaereat, aut et gram qua iustificamur, e tm favorem Dei, anathema sit. Vide declius Belarm: c 8.

Pr 3 ex Patribus et 1º S. Aug. t 2. epis: 85. sic ait qd e. aliud iustitia eius in nobis est &c qs interioris hois pulchritudo. et t 4. lib: 17. de Civit. c 27. hic in unoquoq iustitia est. t. 8. in Psal: 98. ad illa iustitia et iudicium in Jacob fe, q fecit ipsam iustitiam qs hemus, ipse in nobis fecit, qs n in nobis fecit iustitiam nisi q nos iustificavit, nos q impij ille iustificator qdo et ipsam iustitiam, ipse in nobis fecit qa illi placeamus.

2º S. Chrysostomus hom: ad Neoph: multis qs videtur celestes gram in peccatorum tm remise consistere. nos a: honores computavimus decem. hac de cau et infantulos baptizamus ut sint coinquinati peccato ut eis addat santitas, iustit, adoptio &c.

3. Basilius de S. Spu c   sicut cernendi vis e in oculo ita gra Spus S. e in aia purgata, et sicut ars e in eo q illam nactus e ita gra Spus S. ita eo q illam recipit semp qs qsens etsi n perpetuo operans vide do S. Cyrilo lib: 4 in Isaiam ad illa Vba cap. 44. V 21. Memento horum Jacob et Israel ut omittamus alios e n. meorum Patrum sentia. ut videre e apud Bellar: lib. 2. de iust: c 8. Vegam lib: 7. in Trid: Stapllet: et alios, et t ipsi haeretici hoc supponunt sedqs Chemnet: 1a p exam: C: Trid. he, n. moveduis locum qomo iustificationis accipiant Patres et infra n ignoro aliter loq Patres &c

SECT. 3a.

Pr. ídipsu raíbus ex Sacra Scriptura deductis.

1ª iusti st viua membra Xpi x.ª illud Rom: 12. v. 5 multi vnu corpus sumus in Xpo, singuli a. alter alterius membra. et 1ª Cor: 12 v. 11 vos estis corpus Xpi, et membra de membro. Atq membra vitæ n. tm hent vitales operates in c.ª, sed et in seipsis; gº iusti n tm in Xpo, qui e. coru caput, sed in seipsis hent vita, quæ e. sanctitas et iustitia.

2ª Iusti st palmites et Xpus vitis. Ioan: 4. ego sum vitis, vos vº palmites. sed palmites n. tm hent vita in vite seu quæ e. in vite, sed quæ vº sit in ipsis, neq tm operates vitales vitis sed proprias in seipsis: gº et iusti n. tm hent vita spualē aīæ in vite Xpo, sed et in seipsis.

3ª iustoru corda mundant p grª et sanctª ad videndu Deu. Mat: 5. Beati mundo corde gª ipsi Deu videbunt. sed mundities oculoru debet fieri et ee in ipsis nā si ipsi in se immundi sint se mundi hent videre solem n. poterunt; gº grª et sanctitas in iustis et et inhæret.

4ª Xpus sponsus, et anima iusta illius sponsa. Can: cª 4. v. 9. usq cª 5 v. su 1º. et qd pulchra vº sit cª 1º v. 7. cª 2. v. 13. cª 4. v. 1º et 7 cª 6. v. 3 et 9. c 7. nº 6. sed sponsa n. dr pulchra sponsi pulchritudē seu qæ in sponso est, sed pulchrit.ª propria ex ipsa sponsa existente gº et āna n. dicet pulcra a grª et iustitia qæ in sponso Xpo e. sed ab ea qæ vº ei inhæret. Imo addit B. Belarm: idcirco sponsæ, tribui, in Cant:, pulchrit.ª propria mulieris, et sponso, pulchrit.ª propria viri, vt intelligamus alia ēe pulchritudē Xpi, alia āna iustificata. quin, vt id notat, ~~[illegible]~~ ... absurdu gd sponsus Cælesti: vº pulcher in te, dicit sponsā tur-

pissima

gitimam, soliusq exterius ornatam preciosa aliqua viri veste
pa: cum in hoibus q iustificant fit fons aquæ vivæ 1.
gr. salientis in vitam æternam Ioan: 4. v. 10. Dedisset ti-
bi aquam vivam. et v. 14. aqua qs ego dabo ei, fiet in eo
fons aquæ salientis in vitam æternam. Non a: fieret in ius-
tis fons si in illis n. esset gra sed in Xpo. quis crederetur
in iustis ee; go gra iustis intra e illisq inhærens pter-
qs qd aqua neqt dici viva nisi in visceribus fontis e-
bulliat et fluat; go nec gra talis p metaphoram appella-
bit, nisi intra iustorum ans reperiat et fiet.

6a. Xpus Dnus pastus et mortuus est, nos vt suum
populum seu Ecclesiam sanctaret. Ad Eph. 5 c. 2. tradidit se
metipsum p nobis oblatum. et v. 24 et 26. seipsum tradidit
pro ea (Ecclesia) vt eam sanctaret mundans eam lavacro
aquæ in vbo vitæ, vt sit sancta et immaculata. ad Tit.
2. v. 14. dedit semetipsum p nobis vt nos redimeret ab oi
iniqte et mundaret sibi populum acceptabilem. ad Heb:
v. 11. vt sanctaret suo sanguine populum extra portam passus
est. sed si iusti n. hrent iustitiam inhærentem sed imputa-
tivam tm, nec in se iusti eent, nec vo sanctarent, neque
Xpus finem quem intendebat assequeret: go iusti hent iusti-
tiam et sanctem inhærentem.

SECT.o 4a.

Interna sanctis inhærentia alijs raibus pbatur.

Pr. adhuc 1o catholica Veritas n. sufficit pctum alienum
imputatum vt qs dicatur vo pctor iniustus et filius diaboli:
go nec sufficiet iustitia aliena Xpi aut Dei imputata vt vere
iustus sit sed opus e: qd vo in se iustitiam hat. Patet qña:
tum qa n. minus reqr iustitia ad vam denom iusti qs peccatum ad

quos denas peccatores, ita et quia denas peccatores per maculam habes e. moralis, denao vero iusti semper e. physica, atque facilius denotare moraliter habeat per fra imputatam qs physice; quod si sed n. pt fieri per peccatum alienum, nec poterit 2dus. Ans vero pr quia Xpo Dno imputata fuere peccata nra vt per eis satisfaceret sicut nobis imputata fuit illius iustitia; vnde ea appellauit sua Psal: 21. Uba delictorum meorum &c nec tn Xpus fuit vere et proprie peccator, iniustus et filius Diaboli, vt deberet et si sufficeret imputatio peccati alieni, vt eet vere peccator.

Quod si Math: Flyro: in 2festne Antuer: c. 6. fatet Xpum dici vere peccatorem quia Pater illi potentissime imputauit nra peccata impie blasphemat, nam vt bene Vasqz Montesinos et alij Catholici obseruarunt, quis Xpus dictus fuerit peccatum 2. ad Cor: 5. v 21. eum qui n. nouerat peccatum pro nobis peccatum fecit. et etiam Maledictum ad Gall. 3. n.o 13o. Xpus nos redemit de maledicto, factus pro nobis maledictum. Nunquam dictus e maledictus et peccator, sed vbique sanctus et segregatus a peccatoribus, atque ideo maledictum 2 loco dr, quia sustinuit maledicta peccatis debita. peccatum vero in 1ori quia fuit hostia pro peccato. Nam vt Aug: lib. adversus Max: c.e 2. peccatum in scriptura saepe accipitur pro victima oblata in expiatione peccati vt cum dicunt sacerdotes manducare peccata populi.

2o in iustificatione Xpus nobis restituit iustitiam et sanctitatem qs per peccatum in Adamo amisimus sed per peccatum Adami n. amisimus iustitiam creatam Xpi, sed creatam quae iustitia et sanctitas qs Xpus nobis restituit, n. e iustitia Xpi sed alia creata. Ma: 2stat ex Aug: lib. 6 de Gen: c.e 24. Recipimus iustitiam ex qua per peccatum lapsus e homo. et c.e 26. Ecce qd amisit Adam per peccatum in hoc quod renouamur sed id qd amisit Adam. et S. Irenaeus lib. 3. c.e 20. id sentit. Pr minor quia iustitia qs perdidimus in Adamo erat illis illi qua in statu innocentiae fuit iustus Adam hic a: n. fuit iustus in eo

statu

statu per iustitiam Xpi extra, sed per aliam intra. et in probati
lissima sententia iustitia Adami non erat pendens a Xpi merito
sed independens ab illo, cum multi credant eandem perseveraturam
si non peccaret Adam nec esse aut veniret Xpus quod stare
non potest si esset ipsa iustitia Xpi.

3° post iustificationem vocat nos sacra Scriptura absolute iustos
sanctos, filios Dei, et heredes gloriæ ut patet ex epistola ad
Rom: 8. et 1ª ad Eph: 3. aliisque locis sed si essemus sancti
et iusti per iustitiam Xpi nobis imputatam non possemus absolute ta-
les appellari: ergo non per iustitiam Xpi nobis imputatam sed per
intra nobis inhærentem sumus iusti et sancti. minor probatur
a simili, ita quia Xpus Dominus vere in se et absolute sanctus erat
eo quod iustitiam intrinsece habebat, quamvis nostra peccata illi extrinsece
imputabantur: ergo nos vere et absolute peccatores erimus eo quod
intrinsece peccata habemus, quamvis iustitia Xpi extrinsece nobis im-
putetur. Confirmatur ratio quia non est potior ratio quare imputatio in-
iustitiæ non tollat absolute denominationem iusti quam imputatio ius-
titiæ absolutam denominationem iniusti.

4° probatur ex Becano quia hæretici eatenus dicunt
nos iustificari iustitia Xpi imputata quatenus per fidem cre-
dimus nobis remissa esse peccata propter Xpi merita perque
iustitiam Xpi nos iustos effici atqui per talem fidem non potest id
fieri ergo non iustificamur per iustitiam Xpi imputatam, sed per
iustitiam nobis inhærentem. Probatur minor quia ut id fieret per fidem
deberet hæc fides esse prior iustificatione siquidem eam debet esse
prior suo effectu et ex sententia Calvini in Antid: Trid: ea fi-
des est causa iustificationis talis autem fides non potest esse prior iustificatione
alias esset falsa cum prius quam sint remissa peccata credat
esse remissa, et iustificationem præcessisse prius quam sit. Unde in illo
priori in quo fides est et nondum est iustificatio nec peccatorum re-
missio. possumus hanc rationem instare prout in verbis sacerdotis præ-
tice Xpum signantibus.

5.º pr. a Bellar: qª si nobis imputaret iustitia Xpi vt p eã iusti haberemur perinde ac si nra. fuisset et intra nos non minus haberemur crederemurq qs ipse Xpus perindeq dicere- mur crederemurq saluatores &c. Pr. seque qª id s'stat illa ipsa iustitia Xpi qua ipse iustus e. et nobis imputatur perinde ac si ees propria.

Respondet qª oes iusti sunt aequales et aequaliter sancti, imo et aequalẽ sanctẽ haberet qlibet iustus ac Xpo, sicut oes et singuli essent sancti eã sanctitate Xpi, sicut oes et singulae Personae d. si aequaliter Deus qª habent eandẽ deitatẽ seu qª eadẽ oib. e. Deitas. Deus instari forsan pss haec rão in meritis Xpi qe qª applicant et offerunt n. p oibus quorũ digna si, et cara poterant, n. eadem oia in singulis.

6.º pbant Valen: et Vasques: ho. cũ iustificatus sit obiũ proportionatũ d. dilectnis, iustus n. e. dignus amore et dilectne Dei, incipitq diligi eã antea n. diligeretur sõs p'us oio afficeret, sed n. pt. hoc fieri nisi det aliqa mutº in Deo, aut in iusto qe. trus d. dilectnis qº cũ negat dici qd fiat in Deo, alias Deus intra mutaret, dicendũ e. fieri in hoc, atq ideo stas qd iustũ reddit obiũm proportionatũ d. dilectnis ee illi intra et inhaerentem. Minorẽ pbant qª si oia sint inuariata tã ex pte Dei qs ex pte hois nulla ee rão cur pius nunc qs antea ho. diligeret.

Probat hoc ipsũ D. Tho. 1. 2ª. qe 110 art: 1º. d ait, in hoc differe dilectẽ creatã ab increata qd haec n. s'supponit bonũ qd diligit, sed diligendo efficit, dilectº vº creata n. efficit sed supponit, qº Deus d. diligit iustũ, bonũ aliqd in illo efficit, vz: gr. vt reddat iustũ, qº iustus non fit p fauore extrũ sed p gra intra inhaerente.

7.º pbat Granadõ qª iustificari p gra intra nobis inhaerente

forense magis consentaneum a meritis Christi et eorum iustitia quod eius absentia nulla sit gratia ita fieri debet esse. Ans. quia maior liberalitas a quo non tantum condonent homini peccata, sed et interius decoret ac renovat dono et gratia supernaturali qua fiatque interiore obiectum aptum Dei dilectionis, sicut peccator per peccatum fit obiectum Dei odij. Rursus id quod magis declarat Dei liberalitatem magis consentaneum est meritis Christi magisque conveniens iustitiis quae interiore decorant, et ad dignitatem filiorum extollunt.

8 alij probant quia neque homo potest dici albus albedine aliena, neque omnipotens aliena omnipotentia; quod similiter neque poterit dici iustus iustitia aliena. Ans. omnes reiiciunt. Iamque probant, quia denominatio iusti est eiusdem generis cum 2 praecedentibus et alijs similibus. Vasques non probat hanc rationem ob gratiam quae in materia de Incarnatione tractatur.

SECT.^o 5^a

Ea quae ab authoritate petunt Haeretici contra nostram doctrinam.

Haeretici multa congerunt pro suis errore defendenda quorum praecipua hic adducemus, reliqua non ex horum solutione sponte ruent aut facile soluentur. 1° obijciunt Caluinus Buzerus et Chemnisius ea loca in quibus sacra pagina nomen iustificare accipit more forensi, pro eodem ac iustum declarare, unde iustitia erit ipsa innocentiae declaratio et innocentiae Christi imputatio, eiusmodi autem loca plura sunt, nam Psal. 50 V 6. dicitur. ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris. Prov. 17. V 15. qui iustificat impium et qui condemnat iustum. Isa: 4 V qui iustificatis impium pro muneribus et iustitiam iusti aufertis ab eo. Luca 7 V 29. et omnis populus audiens et publicani iustificaverunt Deum.

et V 34. et iustificata e sapa ab omnibus filys suis. rursus c. 10 V 29. ille a. volens iustificare seipsum. Ad Rom. 8 V 33. q accusabit aduersus electos Dei. Deus q iustificat qs e. q condemnet.

R. 1o instando argtu ad hoc g 2am vocu sud. sane in sac. scripta iustificare n accipit more forensi g eod ac iustu pronunciare; sed g eod ac iustu facere; go hac ratione accipi debet. Patet 2a pars qa cur ... illa, g hoc reddenda sit. Ans pt ex Paulo ad Rom. 4. sicut g vnius delictu in oes hoes in condemnatione, si et g vnius iustitia ... sicut n g inobedientiam vnius hois peccatores constituti sunt multi ita g vnius obedientiam iusti constituentur multi. et c. 8. quos et iustificauit illos et glorificauit.

R. 2o. qd si daremus nomen iustificare accipi g eod ac iustu declarare, cu negat peccatores declarare iustu nisi illu iustu faciat et emmunes a peccato, (alias falsu esset illius iudiciu et iniqua declaratio) sit debere prius mundare et iustificare peccatores g gram, qd contendemus, et mox accedere dam declarationem.

2o obyciunt ea in qbus sac. pag. dicit nos iustificari iustitia Dei aut Xpi et eiusd obed. Ad Rom. 3. V 22. Iustitia a. Dei g fidem Iesu Xpi in oes ... c. 5. V 19. sicut n g inobedientiam vnius hois peccatores constituentur multi, ita g vnius obedientiam iusti constituentur multi. Ad Philip. 3. V 9. et inueniar in illo n habens meam iustitiam qe ex Lege e sed illam qe ex fide e Xpi Iesu. 1a ad Cor. 1o V 30 ex ipso a. vos estis in Xpo Iesu, q factus e nobis sapa a Deo et iustitia et sanctifo.

Rt 1o Beccanus n quaeri at Xpus sit nra iustitia sed an iustitia Xpi sit nra. R. 1o eo sensu dici nram iustitiam qo dr nra sapa; at n dr nra sapa, qa g illam fraliter simus sapientes sed effectiue; go neq dr nra iustitia, qa g illam fraliter simus iusti sed effectiue qtenus in nos producit iustitiam internam

R̸ illas locutes reperiri in sac: scrip: sic: Psal. 17. ℣ 1° dr fortitudo nra fortitudo Dei. Diligam te Dne fortitudo mea Psal. 70 ℣ 4. dr patientia nra. Tu e patientia mea Dne Psal. 26. ℣ 1°. dr nra salus, et illuminatio Dnus illuminatio mea et salus mea, nec tn ideo dicemur fortes formaliter fortitudine et operone Dei, patientes formaliter patientia Dei &c. ergo neq propter illas alias locutes ideo erit Xpus a. illius iustitia, iustitia nra, taliter qd per illam formaliter iusti simus

R̸, 1° iustitia Dei dici nram q^a a Deo tanq a 1^a et principalissa eam infunditur vt recte Aug. lib de Spiritu et littera. D. Hiero: lib. 1° 2^a Pelag: et rectius Trid: sess 6. de iustificat^e c^e 16. Audi: Quae n iustitia nra dr q^a per eam nobis inhaerentem iustificamur, illa eadem Dei est, q^a a Deo nobis infundit per Xpi meritum. et post etiam Dici Xpi teste Bellarm: q^a hic satisfecit Patri pro nobis et eam satisfactionem ita nobis donat et comunicat cum nos iustificat vt nra satisfactio et iustitia dici pot. Quid Hus et explat e de mente Bernardi epist: 190 at Eug: n. tn negare debet vlterius formalem iustitiam nobis inhaerentem.

3° obijciunt ea in qbus dr iustitiam nobis imputari seu nrm credere reputari ad iustitiam. ad Rom: 4. ℣ 3. ad Gal: 3. ℣ 6. Iacobi 2°. ℣ 22°. Gen: 15°. ℣ 6. in qbus locis loqns sac. Scriptura de Abrahamo, ait credidit Abraham Deo et reputatum e illi ad iustitiam. quasi diceret inqt Calvinus Abraham credidit et per fidem qua credidit apprehendit iustitiam Xpi qa sic apprehensa fiebat iustus illius.

R̸ 1° hunc locum n. e ad rem scriptura hic n. loq.r de fide qua Abraham credidit remissa illi ee peccata et dari iustitiam qlem requirit Calvinus et vt illi

R̸ 2° n. dixisse. scriptura Abram credidit Deo et reputata e illi iustitia sed reputatum e illi ad iustitiam q si diceret credidit et ipsum credere acceptum ei vt mereret iustitiam qua

ad

ad augmentum vrz: qa bona opera iustorum qle erat cre
dere Abrahami supponant iustitiam et merent augmen
tum.

4° objiciunt ea in qbus dr nos iustificari in Xpo aut
p Xpum. Ad Eph: 1 v. 4. 5. et 6. elegit nos in ipso (Xpo)
ante mundi cstutem vt essemus sancti et immaculati &c
in laudem gloriæ grë suæ in qua gratificavit nos in
dilecto filio suo. Act: 13. v° 39. in hoc (Xpo) ois qui
credit iustificat. Ad Rom: 5: v 9. Multo qr magis nunc
iustificati in sanguine ipsius. et v° 11. Sd et gloriamur
in Deo p Dnum nrum Jesum Xpum, p quem nunc reconcili
ationem habemus. Act: 13. v 38 qa p hunc (Xpum) vobis re
missio peccatorum. sic qo in Xpo et p Xpum nobis e remissio
peccatorum et iustificat; qo nra iustitia Xpus erit.

Rs in his locis sm vendi qd Xpus fuerit caa mere
toria nræ iustitiæ, i qd saltem p Xpum aut illius iustitiam
sancti et iusti simus fras ñ nobis iustificates sanguine et or
ginibus meritus est, at intuitu eorum æternus Pater gratos
nos hi atq infundendo iustitia iustos efficit et qd illos Par
signare caam efficientem in sa: scriptæ et n semp frale, patet
Joan: 1° oia p ipsum facta st. Ad heb: 1° p quem fecit et sæcula.
Proverb: 8. p me reges regnant.

Sect: 6a

Solvuntur ea quæ ex ratione petuntur.

Objiciunt 1°. Justitia qa iusti reddimur debet ee per
fecta et immaculata huiusmi a. n e alia nisi iustitia Dei
aut Xpi: qo p has aut earum alteram iustificamur Isa: 64. v 6
dr et qsi pannus menstruatæ vrs iustitiæ nræ. et
Job 9. v 2. n iustificabit ho opertus Deo. Psal: 142. v° 2. Non
iustificabit

iustificabit in conspectu tuo ōis vivens.

R. dein neg° ma: debet ee pfecta et immaculata ut r-quirit puræ creaturæ redo ma: sup aut extra id qd convenit puræ creaturæ nego ma: n convenit puræ creaturæ illa ipsa iustitia quæ ppria Xpi aut Dei est, sed alia longè inferior et imperfectior qnus intra sphæram puræ creaturæ immaculata et pfecta nego cnsqam prolatam quæ adversarij adducunt.

Nam R. 1° in illis locis n dici absolute nram iustitiam ee in se imperfectam et immaculatam, sed ipsu Dei pe qodmo dici iniustitiam, qadmodu creatæ ipsa Dei et coram ipo mari certe immensitq ipi ee reputans arena atequa et quasi n sint, n qa vere n sint, sed qa inter Deum et creaturas e tanta distantia, tantusq excessus utrz: infinitus, ut facta comparatione quasi nihili sint creaturæ et p nihilo reputentur.

2° R. verba ea ee humiliter prolata in persona et noe peccatoris considerantis magestate Dei offensi illiq infinitam puritate qa sqte praecunte humiliter petit, ne secu agat ex rigore iustitiæ sed ex plenitudine misericordiæ. Et pt addi ideo ea verba dici qa cu ōes et iusti sæpe venialiter peccent quasi hos defectus nra iustitia sentit cu eos n expellit et apparet maculata .i. associata involuta et mixta cu peccatis nris venialibus in eod subiecto occurrentibus, quæ nisi Deus sua misericordia remittat n effugient suu iudiciu. Vide aliam explatione satis congrua contra sibi apud Vas. 1.2.æ dis 202. c. 6 a n° 10.

Objiciunt 2° p iniustitiam et inobedia Adami ōes constituti sumus peccatores: q° p iustitiam et obedia Xpi ōes constituent iusti. Pr cnsqa qa n e minus efficax iustitia et obedia Xpi ad iustificandu qs iniustitia et inobedia Adami ad maculandu, imo efficacior multo e iustitia Xpi illud Pauli

ad Rom: 5°

ad Rom. 5 v. 25. non sicut delictu͂ ita et donu͂, si n. unius delicto multi mortui. s. multo magis gr.a Dei et donum, in gr.a unius hois Jesu Xpi in plures abundavit. Ans eo g.r ex eod. ibid. n.o 12. sicut p. unu͂ hoe͂ peccatu͂ in hunc mundum intravit &c. et et ex Trid. sess.e 5. in decreto de peccato originali c. 2. si quis Adæ prævaricationẽ sibi soli et n. eius propagini asserit nocuisse, et acceptã a Deo sanctitatẽ et iustitiã q̃ perdidit sibi soli et n. nobis et eu͂ pdidisse, aut inquinatu͂ illu͂ p. inobedtiã peccatu͂ mortẽ et pœnas corporis, tm in oẽ genus humanu͂ transfudisse, n. a. et peccatu͂ qd mors ẽ ani ana-thema sit eu͂ 9dicat Apostolo &c.

R. dingdo ans oẽs 9stituti sumus peccatores formaliter p. iniustitiã et inobed.ã Adami nego ans taliter, et, ut sic loquar originaliter. cedo ans. Nam ut decernit Trid. loco gra adducto Can. v.o 3. Adæ peccatu͂ qd origine unu͂ est et propagatẽ n. imitatẽ transfusu͂ oibus inest unicuiq propriu͂. Itaq Adami pcctu͂ n. ẽ oibus coe ut sic q. le eet si p. illud oẽs formaliter iniusti eent sed ut caa et singuli hent pcctu͂ propriu͂ qd in illis ẽ, et p. qd st formaliter iniusti.

Ad probatẽ pt ex dicto loco Pauli sumere primas argu͂ in 9riu͂, na͂ si p. iustit.ã et obed.ã Xpi 9stituimur iusti sicut pctores p. iniustit.ã et inobed.ã Adami; g.o sicut p. inobed.ã et iniustitã Adami n. 9stituimur fralis peccatores sed taliter et demeritorie unq unicuiq singulari peccatu͂ distinctum a pecto Adami p. qd fit unusqsq formaliter peccator, ita iustitiã et obed.ã Xpi n. 9stituimur formaliter iusti sed taliter et meritorie inerente unicuiq sua iust.a a iustitia Xpi distincta p. q. sit formaliter iustus. de mente Trid. 9stat ex dictis

Obj. 3. si hoes iustificant n. iustitia Xpi sed iustitia propria illis intra inhærente frustra Xpus mortuus est eu͂ ea sola potuisset hoes iusti eent absq eo qd Xpus p. illis interveniat, atq dici n. pt pe. hoes iustificari Xpo n. interveniente; g.o n. iustificari iustitia sibi ppria et intus inhærente. R. neg.o ma. na͂ si opus

opus n. sit qd Xpus interueniat vt gratia iustitia intervenientе hoīs iusti sint, nilominus opus e. qd interueniat Xpus vt iustitia illis infundat, cū Deus illā infundat pter Xpi merita, atq ideo n. frustra, sed vtiliter Xpus mortuus est.

Obij: 4o bene pt ho denotari prie iustus a iustitia extra. qo bene pt ee iustus p iustitiā Xpi. Cqña patet, qa si ob aliqā rōe n. pot ee iustus iustitia Xpi, maxe qa eēt fra extra a qa nil pt prie denotari. Ans pt qa bene pt res denari prie talis a fra illi extra vt cernere e. in obto qd denatur prie cogtū, visū, et amatū ab extra cogte, vise et amore: qo et iustitia extra poterit ho prie denari iustus; cur non?

Rēo pe retorqu argtū ad hoēl ead fra pcludendo qd ho pit ee albus, frigidus, videns p frā extra, qa ni aliqd denari prie tale p frā extrā; qo et poterit ho denotari prie albus frigidus et videns p albede frigidte et illes extra. cur non? qd si dicas has denaes ex se ea extras et denaes extras quenire n. pe a fra extra, nonne id ego rere pottem.

Ret 2o vasq: n. qlibet rem pe extra denari a qalibet fra extra, sed opus ee vt inter ea quæ denant, et denant sit aliqd quas affinitatis et nexūs, qd in coi mo loqdi sentiat idoneū fundtū talis denais (alias qlibet res denaret qlibet) nulla a: nexo seu affinitas videt ee inter Dei iustā aut Xpi et hoēs quæ p fundto sufficiat vt ho denet ab illa iustus sicut ipse late probat; atq ideo n. pt ab illa ho: denari qvis aliquæ aliæ res pot denari a fra extra.

Obij: 5o hoēs iustificant p remissēs peccatorū, sed remisso peccatorū qferuntur p merita Xpi, et ab illis catur; qo hoēs iustificant p merita Xpi. Rē 1o negado mā: qdeisse remittere peccata n. e. prie iustificare sed ad summā iustificare negue. qd e. reddere subiectū n. iniustū minime vo reddere iustū. Rē 2o omissa ma: dengado mi: sed remisso peccatorū cat. p merita Xpi

q merita Xpi effective et meritorie secundo min. formaliter nego minorem. Est dicere: qd merita Xpi sunt causa meritoria expulsionis peccati quatenus merens gratiam q qe expellant, non vero sunt formaliter expellens, Iustitia autem qua iusti sumus est gratia expellens peccatum.

SECT.º 7.ª

Vtrum gratia iustificans immediate inhaereat animae?

Cum ostensa sit ubiq sit sanctitas nostra seu gratia sanctificantem esse entitatem et nobis inhaerentem, restat videamus an haec inhaerentia sit immediate in anima, an in illius, aut voluntate.

1.ª sententia docet esse immediate in anima. Sic Valentia: 1.ª 2.ae. disp. 8 q.ª 2. punc. 3. et sed 9.ª Argentinus Idem q.e 110 art. 4. et quod videtur. Becanus 2.ª pte to. 1.º trac. 4. c.e 3. q.e 6.a Tones quaest. 8 de gr.ª disp. 2. dubio 18. n.º 10. Suarez lib. 6. de gr.ª c.e 12. n.º 13. Curiel 1.ª 2.ª q.e 110. art. 4. Gran. Suar. 8 de gr.ª trac. 4 disp. 2. sec.e 1.ª n.º 1. et communiter thom. cum D. Tho. q.e 110 art. 4. corpore.

2.ª sent.ª docet non immediate inhaerere animae, sed subiective in volte, ita Albertus in 2.º dist. 26. art 3.º Durandus q.e 1.ª n.º 6. Richardus art. 1.º q.e 4. Gabr. q.e 1.ª art. 2. Henricus quod. 4 10. Vega lib. 7 in Tridentin. Scotus in 2. dist.e 26. q.e 1.ª et alij non pauci existimant in gratia sanctitatis non distingui ab habitu charitatis q dicant residere in potentia voltis. Imo S. Bonau. in 2.º dist. 26. q.e 4. dixit esse in volte non obstante qd senserit gratiam distingui a charitate.

Ex his duabus sententijs 1.ª est verior. Pro 1.º q.ª in unaquaque potentia tm residet habitus q dictate inclinat ad actus illius potentiae, non ad actus aliarum; at gr.ª sanctificans ex aequo inclinat ad actus omnium potentiarum et non plus ad actus voltis dictate, q illius: q.º residet immediate in volte sed in anima.

2.º Deus

2 2° Stus supnalis intra eleuans, e. imdte in subtto quod ptiget eleuat ad effend' sed gra sanceans intra eleuat ana ad efficiend'. q° e. intra in ana. Ma. inductne stat, nao vtus htus fidei intra e in itltu, et htus charitis in volie qa prior eleuat itltu ad actus fidei supnales, posterior vo volte ad actus charitis et sic de htibus alijs p. tias infusand. Mi p qa gra nalis ana eleuat ad effend actus supnales e. homi tus in ea et plaie vt suo loco diremus

3° gra sanceans se ht in ord. supnali tanqs naa q-ante Stdtu et actuu supnalium, sed in nulla pota nali sub iectat obedialit qd se ht tanqs naa in ord supnali, q° sub iectat in ana qt e naa in ord nali. Patet sqia qa n. e aliqd vnde ulbrectet nisi pota et ana. Mi ea eo stat q htus q imdte afficiunt pots, pficiant eas na modo plures iltand. i. iuuando, inclinando, et detrando vnaqq ad suu actu et stud si rpationatu. Htus a. peculiaris eam n. e. naa q se ht p mus pote radicalis vlis et indirentes ea respici entis; q°

4°: qa credend n. e. pots singulas intiles spuales vz itltu et volte ornare et pfice imdte qlitibus supnalibus, et ana, quae e. gs nobilior, similit ornabe et pficie primarie, q sicut in itltu et volte ponimus htus fidei et chritis qbus imdte afficiant et pficiant ponenda e. gr in ana. Nec dicas ana pfici p pfecte donorum, nao eod mo ego dicerem pots pfici p pfecte ana, et vna pota p pfecte alterius aliq deo n. spuis ea qt pficiant imdte p qles supnales.

5° pbat suares qa gra e. pralis tuis regratus hois et fundat filiatis adoptiua Dei qmeus e plane procedat naa dt. q° imdte spit naa seu eam ana. Porther pbari sqia qa tuis regratis in generate sauali, debet ea intro iecato p grat nalis vt semet debita parare,

6° pbat ed: q° p grad sanceanti habito Deus ipsi

ana

ānæ appellat (cum Scoto) ...: 1° eɛd eiar novo modo existendi in illa, q° Deus infundendo hanc grã spealiter operatur, in ipsa eɛa ānæ, atq ideo illa immdte recipr in illá, quare, dicit, recte eligr illud q adhæret Deo unus spũs fit cũ eo, vz: p speles unẽ Dei cũ āna. Stat Propos. q̃ grã n. e. distincta ad gratis aliqd pus q° vaeniet illã here subtũ pas subo unus, atq idem erit cũ subtia ānæ.

Sect: 8ª.

Aliquas obiectiones soluit.

Multa si quæ ex Scoto et alys poni obiici, sed oĩa exigui momenti, hanc ñ facile solutã et 1° obijcit Anselmus lib. de concepta virginis c. 10 dicens oẽs iustitiã et iniustitiam ee in volte, atqui grã sanctans e. quæd iustitia; q° ee in volte R. l. Anselmus loqui de speali virtute iustitiæ quæ n. e grã sanctans.

2° obijcit: grã sanctans tm facit ee meritorios actus voltis n. illius: q° n. ee immdte in āna sed in volte. Pr cõsqa q° tm e. in illa ipsa cuius actus facit ee meritorios, tũ et q° si eet in āna n. eet potior rão quare actus voltis faceret meritorios, qd illius cõsequenter ñ se heret ex pte sua ad oẽs eosq æqaliter dignificaret.

R. nego ans si intendat actus illius a volte libere imperatos, si a. loquat de illis p se, et vt sic pbabile ab illa sine imperio libero voltis veruntamen et illud reddo; nego ta cõsqa. Ad pas pbaté nego assumptũ, nã ad dignificanda opera n. opus e. qd grã sua priũ dignificans sit in ipoꝫ... opera, unio n. hypca Verbũ dni n. unit immdte voltati (quæ efficit actus et opera meritoria, vt tu fateris) sed subtiæ ānæ, et tn dignificat actus voltatis. Sufficit itaq

sed

ad dignificanda opera quod intra id suppositum seu in anima sit prius dignificans, ut opera libera sint meritoria. Ad posteriorem probatur et negat ad suppositum natura ad merendum non sufficit dignitas sed praeterea requiritur libertas. Unde cum in actibus voluntatis et non in actibus intellectus nisi accedat imperium voluntatis sit libertas est potior ratio quare actus voluntatis et non intellectus habeant rationem meriti quia gratia sit in anima et aequaliter confert omnes ex parte gratiae digni- tatis ...

Etiam et retorqui argumentum in actibus indeliberate elicitis non est meritorii ut fatentur omnes. Arguitur sic: si gratia sanctificans esset in voluntate, ut dicis omnes illius actus essent meritorii non est maior ratio quare unus evaderet meritorius et non alius siquidem gratia aequaliter se habet ad omnes qui habeant hanc rationem ... ad liberos, tamen ad potiorem rationem ut deliberatus sit meritorius indeliberatus vero non sit, ita ego ad eandem recurro ut actus voluntatis sit meritorius actus vero intellectus non quamvis gratia sit in anima et ex parte sua aequaliter se habeat ad omnes.

Objicio 3.º gratia est dispositio ad gloriam seu beatitudinem, sed dispositio est in eodem subiecto in quo est ponenda forma, quae cum beatitudo sit ponenda in voluntate gratia etiam erit ponenda in eadem. Respondeo ex 2ᵒ capite. et dubium argumentum videtur 1º quia non est certa maior cum plures ponant dispositiones in potentia et formam in materia. 2º quia est incerta minor cum sub opinione sit an beatitudo ponenda sit in voluntate ut Scotistae volunt, vel potius in intellectu ut probabilius docent Thomistae.

R. 2º dengdo ma: est dispositio proprie et ex natura rei petita ad recipiendum nego maiorem: improprie et tantum ex divina ordinatione petita ut eam conferat et quae supposito pacto Deus cogat ad gloriam conferendam, concedo maiorem: unde patet ad minorem dispositio potius gratiae non opus est quod sit ubi est recipienda forma, quod quod sit de dispositione posterioris gratiae praeterea quod non est omnino certum quod actus vitales intellectus et voluntatis (quam in sententia probabili posui

indite ab ana n. recipiant in ana atq ideo ex hac pt. pet
ee gra disposo ad gloria indite in ana.

Objicitur 4. gra et peccatu opponunt ria ideoq mutuo se expellant; g[o] se in eod subto cu ex Artho ria sint
que ab eod gre maxe distant et ab eod subto mutuo se expellunt; atque peccatu e in volte et n in ana; g[o] et gra. R.
ab aliqbus pro peccatu ee in ana q mio maculat et n in volte
et qquer gra debere ee in ana vt illam mundet, et non in volte.
Rt 2o Propositus gra et peccatu n opponi Phyce. seu n.
se phyce destruere sed moraliter et q sic se destruunt n.
opus ee qd sint in eod subto.

R. 3 gra et peccatu n oppone ria ea riet quas
regidis suis legibus Arus describit sed ea quae sm importat incopatibilite et repugnantia intra ed suppositu qius n.
sint phyce in eod subto indito; dicit n qs n. sm repant
in eod subto indito, sed intra ed suppositu e subtu indutum
si n subiectares una qtas in fra equi et alia in mria
eiusd certe ee in dibs subiectis, et nihilominus n pent
naliter pati in eod equi q qtas maa impediret infrat
et recepte fri equi quae quanta ee.

Inde a. oriatur ea incopatibilitas intra gra sancte
et peccatu si phyce se in dibs subtis, facile colligas se
aduertas gra sancante in ana here q effectu frali illam
sancare, peccatu vo etsi in volte se ana maculare, et hi
effectus frales repugnent se et eod tpre ipsi eiusd ana,
repant frit vnobe fundat eoru, etsi sint in dibs subtis
ibus intra ed suppositu hnu, sigd ea rae rae repugnat
ee se fras, qua repugnant here suos effectus frales nrios,
qles se nunc memorati.

Objicit 5. quae se indite in eea si subequunt magis et minus; atqui gra suscipit magis et minus; g[o] n e in
eea. R. ma. gratis ee et tanqs falsa negare. n enim sufficit
ana in se sideratam n. suscipere magis et minus, vt n.
suscipiat

suscipiat magis et minus id qd subiectatr in ania. Nas rogo an gratiae aequales quae subiectant in ana (nas si x. distinguunt ab ipsa quae in illis subiectant; et et in ana subiectant) suscipiunt magis & minus & non. Si p[ri]us g° in ana subiectatr qd suscipit magis et minus ?a assumptio in maiori si non suscipiant; g° sicut gratia quis suscipiat magis et minus reci[pi]tur ?? se in vol[ta]e quae n. suscipit magis et minus poterit subiectare in ana quis hoc n. suscipiat magis et minus.

QUÆST.° 5.ª

An gr.ª sanctans sit Actus, et pot.º habit.º

SECT.° I.ª

Status quæst.s et Doctoru[m] sent.æ

Quamvis ostensum sit ?a hæreticos nram sancte ee intrinseca et inhærentem, nec hoes iustificari p extrinseca imputatione iustitiae Xpi n. eo ipso statt eam ee hitum aut pus actum, cum utrumq. esse sit intrinsece inhaerere, ut patet in actibus supnalibus et Virtutibus infusis quae intrinsece nobis inhaerent. Quare quaerimus an sanctitas seu gratia nos intrinsece sanctans sit actus & hitus.

Et qd de parvulis res videtur certa inter Catholicos imo sunt q credant ee de fide qd gratia eos iustificans in baptismo sit infusa, pmanens, et vincta ab actibus; idq. definiri in Trid: ut videre e apud Suarez lib. 6. de gr.ª c.ª 3. Bellarm: lib. 1.° de gr.ª et lib: arbit: Valen: Q. p.ª dis. 4. q.ª 3. puncto ultimo. et alios. Infantes n. pmanenter sancti sunt absq. ullo actu, cum nullum tunc heant meritoriu[m] quo iustificari queant aut dispone sufficienti usu rationis carent; nec ullam gratiam actualem p ordinariam legem habere queunt, ut tanq evidens et pbabile n. egens supponit Suarez i

tatus

citatur n. 6. prope finē.

Quod ergo censeri debet de amentibus in qbus videtur militari eadē ratio, et in qbusuis adultis vsu rōis carentibus, cū ii hi aliquos actus hant nullū hēnt meritoriū nec hēre pūnt, q̄a nec pūnt hēre deliberatos, nec rursus aux.os grt seu gr.as actuales supnales de lege ordinaria ex vi cuius tm ɔferunt ad bene opāndū moraliter et ad implenda pcepta actusq virtutū meritorios eliciendos, et pinde tractāndi eiusm̄ adulti ac si essent paruuli q̄a n. minus incapaces st obligāis et meriti, atq ideo in oibus militat eqlis rao.

Inter hos q. aut amentes, aut vsu rāis carentes n. ɔputo eos q in vna linea tm amentes st, in cæteris a. pfecta liberte pollēnt (qles pe ēe et experientia docet et recte pbat Sanc hes de Matrimonio) q̄a in cæteris lineis iudicandi et tractandi st, pinde ac si nullā lineā amentiæ hærent, siqd vt supponemus linea amentiæ n. vitiat cæteras, alias n. ēet in vna tm, sed in oibus q̄a supponitur.

Quæstio grt de adultis in qbus pfecta rais vsus viget et inqimus an iustificent p̄ hād l n. sed actū, nec mō disputamus an p̄ actū pfectæ ɔtritnis seu amoris supnalis q.s pot iustificari et ii examinād inferius q̄a ē grauis q̄o et valde his temporibus ɔuersa.

1.a sent.a ait nrā sancte seu frās quæ de facto iustificamur ex hīiū et n. actū. Ita Cirapolitus 1a 2æ qē 110 art. 1o et 2. probatē 3. ac qē 113. art: 2. dub: 2. Becanus. 2. pē. to 1o. trac. 4 cē 3. q.e 5. a no 16. Suarez lib: 6. de gra cē 4. a no 1o. Granad. ɔuer: 8 de gra. trac: 8. dis: 8. secē 2. 3.a conc. Bellar: lib. 1o de grat: et lib. arb: cē 3. et lib. 2. de iustif: cē 14. Montesinos 1a 2æ dis: 33. qē 4. S.o 1o et 2o. et cōior inter Catholicos. dico cōior q̄a cū nullus neget nos iustificari p̄ hīiū grt, st q neget nos iustificari p̄ eū tm q̄a credunt et iustificari p̄ actū, vt ɔstabit ex dii inferius.

2.a docet nrā sancte et inhærentē iustitiā n. ee
hīiū

hac, aut saltē n. semꝑ sed aliqdo iustificare ꝑ actū. quē ptē docent hæretici. Calvi: in Antid: Con: Trid: Selmanus in libro sexcentis erroribus Confessorū. Chemnitius in examine Trid. et ex Catholicis eō videt sentire Albertus Pigius. tenentq graliter docere illi des hæreticos, qui nos iustificari asserebant ꝑ iustitiā Xpi aut Dei n: ꝑ frā nobis intēā. Postea uiaē 8o docent hi des q intra referendi st ꝑ oppōe asserente ꝑe hoē iustificari, et de facto saepenter iustificari per actū ꝑfectū ɔtritnis et charitatis supnalis.

SECT.o 2a.

Nrā sanctitē de facto eē ſtū autoritē probatur.

Inuenio hic cū 1a sentia et quies satis ɔstare ſiet ex iis qt ddā sit qe 7.a ubi ostendemus n: ꝑe iustificari hoē ꝑ solos actus qmuis honesti et supnales sint, nihilominus hic speciales ꝑbatēs afferemus qa derecte ꝑbent et ɔfent.

Atq imprimis ꝑr ꝑt locis scripta qbus dr nos ꝑ sacramenta iustificare nā eū nos n. iustificent saepius et fraliter sm iustificare ꝑūt effenter, n. decerno mō an effa physica t sm morale) ꝑ mēū instrumenti ad infundend iustā et frās sanctificantes n. n. sacramenta infundunt actū, neq dici ꝑt (ut recte obseruat Balcar:) ee iustificare qt excitant ad fid q a) frustra baptizarent infantes aut ubi rais carentes cū in illis negat excitari ad fid. Loca scripta sr. ad Titum 3. saluos nos fecit ꝑ lauacrū regratnis et renouaīs spus sancti quē effudet in nos abunde. Ioa: 3. nisi qs renatus fuerit ex aqua et spu s. n. ꝑt introire in regnū Dei. Ad Eph: 4. ut eā sanctificaret, mundans eā lauacro in ūbo uitæ.

Hinc ꝑe 1o: ex illo Ioannis 4o: aqua qs ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ salientis in uitā æternā. Nam si, ut Bellar: et alij volunt, loquat de fonte grā, qē e fons et origo bonorū omnū

medijs

medijs qbus vi ipsorum meritorijs peruenimus ad vitam æternam, satis indicat p Metaphoram fontes permanentia grã, quæ permanentia n. e. habitus sed actus, sicut hic cito deficit. Probatur 2. ex ijs locis vbi grã comparatur vnctioni, sigillo, et semini quæ res sunt permanentes et durationem dicunt. Vide 2a ad Cor. 1o. et 1a Ioãnis 2. et 3o.

Probatur 2. ex Concilijs. et imprimis ex Trid: sess. 6. c. 7. vbi dicit nos iustos nominari ac vere esse iustitiam in nobis recipientes vnusquisque suam secundum propriam cuiusque dispositionem et cooperationem; Non autem id conferri a Deo actus secundum propriam cuiusque dispositionem et cooperationem: quod sentit nostram iustitiam effici formaliter p habitum n. p actum. Pro eodem facit c. 10. vbi dicit iustos p obseruantiam mandatorum crescere p iustitiam acceptam. quæ a: crescit iustus in actu sed habitu, alioquin adeo iustitia e habitus.

2o ex Moguntino (habito to 4 Conc:) c. 7. ita. His donis in ipso sancto corde permanentibus, n. solum reputatur aut nominatur (vt hæretici volebant) sed et vere existit iustus. Actus a: n. permanent quidem homo existit iustus: quod sentit Conc: fieri iustum phisicum n. actus. et p̃t Probari ex Catechismo Pij V. autoritate Trid: obstructum, nam in tractatu de baptis. loquens de grã sanctificante, ait. diuina qualitas in anima inhærens, et veluti splendor quidam ac lux quæ animarum nostrarum maculas delet et animas pulchriores reddit et splendidiores reddit.
nec a: quis dubitaret an ea officia et effectus præstaret diuina illa qualitas p mere habitus, an p mere actus postea subiicit per eam qualitatem ad omnia Christiana pietatis officia nos habiles reddi.

Probatur 3o ex SS. Patribus nam 1o S. Basilius de Spiritu S. c. 26. sic ait, sicut ars e. in eo q illam nactus e. ita grã Spiritus S. in eo q illam recipit, semper quidem præsens, etsi n. continuo operans. Sicut a: ars in eo q illam nactus est, sic habitus et n. actus, ita grã Spiritus S. erit habitus, alias hæc n. erit in eo q illam recipit, sicut ars in eo q illam nactus est, et præterea q cum actus n semper sit in hoc nec modo operetur modo n. operetur, cum de mente Basilij grã in illo q eam recipit semper sit etsi n. semper sed modo operetur modo non eiusmodi.

grã

qt.ª de mente custo n. e actus sed hrus.

2º S. Aug in Psal. 118. Sermone 26. exponens illa verba fecit iudicium et iustitiam, ante ait. iustitia nõe hoc loco non ipsa Virtus sed opus eius signum e. qd n. fecit in hoc iustitiam nisi q iustificat hoc e. p gram ex impio facit iustum facit ergo iustitiam. I. opus iustitiæ q hõ in se iustificatur, opus gr. idem sentit et in alijs locis qd, et n. paucos alios Patres brevitatis g. omitto.

Sect.º 3.ª

Eadem ipsa veritas ratione probatur.

Pr 1º rãe de lege ordinaria n. dat status medius inter statum iustitiæ et pecti, sed daret status medius, si hõ esset iustus n. habitu sed actu; gº hõ n. fit iustus per actus sed hrus, atq ideo hõ fit iustus p hrum. Mi pr. qª hõ homo carere actu sine pecto suspendendo oes actus, & saltem suspendendo actus supnales p qos fieri iustificari et nullum omittendo pectum gº si n. e. iustus nisi p actum dat medius status inter ee in pecto et hre iustitiam actu, nempe carere actu.

Pr 2º si nra sanctitas et iustitia n. esset hrus hõ n. esset iustus nisi cum opat supnaliter, at e. iustus et qdo n. opat supnaliter; gº nra iustitia et sanctitas n. e. actus. Ma. videt qª si nra sanctitas e. actus supnalis eo cessante ipsa est cessat sanctitas; ac. pinde qd hõ sit sanctus. Mi pr. qª iustus n. e. perpetuo in opat. supnali et ideo dixit S. Basilius de iustitiâ sanctificante semp qd pmens sed n. semp opans.

Hinc fit qd toties hõ laberet in pectum mortale, ac a statu iustitiæ et adoptionis in inimicitiam Dei dejiceret qties ab actibus supnalibus cessaret. Patet qª n. deturbat hõ a statu iustitiæ et filiationis nisi p pectum, tunc a. n. maneret in iustoª et filiat Dei, qª n.

hrus

heret actu supnalē, & quō in illo statu ostrie debet, ꝑ te. Resp. qa est euenire pōl qd ho sine sua culpa amitteret iustitiā, ut si in loranijs ab actu cessat, etiā segret sine pprio e. iustus ee in stimulorānijs ab actu cesset, eō sequet hoc ... a. actᵒ merenti eū semp stenuet actū liberū supnalē insuper mereret ꝑ eam iustitiā.

Prᵒ 3ᵒ iustitia et sanctitas e. eād seu eiusd rōis eū iustitia et sanctᵉ paruulorū quā ofert in baptismo neq n. est nal Deus diuersā iustᵃ in spēe ad sanctandos infantes ab ea qā pparat ad sanctandos adultos, cmo sic ꝑ existiment non tm de facto n. dare dersā iustᵃ spēe, sed neq ee pōle de pōa absta, ex a. ... sa in spēe paruulorū et adultorū iustitia si una est actus alter ... hitus, sed iustitia paruulorū in baptismo recepta est hitus a. actus ut ex dictis stat et apud Catholicos certū est; qᵒ sanctitas adultorū e. hitus n. actus. Resp. qa si ꝑ hitū sufficienter sanctent paruuli; cur n. adulti; cariū multiplicanda e. noua sanctitas, seu fra sanctans?

Prᵒ 4ᵒ Adulti ꝑ quā sola attritᵉ sanctant recipiunt qᵃ sanctantē n. actū qᵒ habet. Mi prᵃ ꝑ n. recipiunt nouos actus ut ꝑ se et te... luti experemento stare docet Suarez; neq alius est e. ꝑ ... se fra iustitiās, nā si aliqs est maxᵉ attritᵒ: at hic non suffice fiet ex sentᵃ oiū neq ex ui sacrenti mutat inter actus ꝑ de se alias e. insufficiens ut fiat in se suffiens. Unde fatetur Vasques euidenter colligi ex prijs pbēī adultū ꝑ sacrentū eū sola attritᵉ iustificat recepere donū habe grᵃ.

Probat 5ᵒ Bellarm: Spus S. peculiari mō inhabitat eis. ... n. adultos tm sed et paruulos ut S. Aug. docet: epist: 57. et 105. Nec desinit unqs inhabitare, qdiu iusti sc, ut des. inqt, recedunt. Neqꝫ a: elligi quo mō S. Sanctus semp inhabitet iustos et n. inhabitet peccatores, nisi aliqd pmanens efficiat in iustis qd n. efficit in peccatoribus, id a: e. grᵃ iustificans.

Probat 6. qᵃ ho n. dr peccator, si diciat peccans, qᵃ malē oret, sed qᵃ transacta onatᵉ mala remanet in illo macula ꝑ mul

q mid̃ hčus: gº vice vsa n. dicat hō iustus; & aliter q oĩat iusti [illegible] ...co q eat hō q mid̃ hčus. Infrat ex dictis q plane docent n. re te dici iustos q vnũ aut alterũ opus facit iustũ sigª q hōĩ ita desgotitus vt fit cũ velit, facile, p̃fecte, et cũ delectat facere iustitiã.

Argº 7. ex dra Suarez: ad oẽs actus supnalis ponunt hčus supnales q̃bus pōtẽ nales eleuent, ponit n̄ hčus fidei vt credamus, et spei vt speremus, charitatis vt amemus, atq ideo & 1ᵘˢ p̃ducit actus fidei q̄o credemus dᵃ mysteria, & 2ᵘˢ actus spei, qua speramus beatitẽs, & 3ᵘˢ actus charitatis q̄o diligimus Deũ sup oĩa, et similiter ponunt ad alios actus supnales hčus supnales, vt in illtu lumen gloriæ ad visiõe beatam &c. gº ad actus supnales honesti ex eõ ponendus erit hčus supnalis q e sanctitas seu grª sanctans sigd e dētrãs ad honestũ nal ex q̄d detret ad honestũ ex eõ detrat ad oẽ honestũ: gº sanctitãs seu grª sanctans e habitus.

SECT.º 4.ª

Nonnulla obiecta soluuntur.

Quamuis ea quæ infra adducemus ad p̃bandũ spectatõ q̄o actus p̃fecte itutinis et charitatis supernalis fit suffi- cienter iustificare militanti sᵈ dra p̃cedentes atq ideo hic obiici sunt nihilominus ad suũ locũ remittendi & solũ hic soluant q̄o ss grauiori.

Iqᵗ obij: 1º. Opera sſ actus n. hčus; sed operibus iustificamus: gº actibus n. hčui iustificamur. Ma: n. docat in dubio. Iqta tecta. Mi pℓ 1º ex epist: Iacobi cª 2. vᵗ 21. Videtis quoniã ex operibus iustificatᵘ hō. 2º ex Rom: 2. vᵗ 13. n. n̄ auditores legis iusti sſ apud Deũ sed factores legis iustificabunt 3º ex 1º Ioan: 3. vᵗ 7. q facit iustã iustus, sicut et ille iustus est.

R.

R. dengo mi: operibus iustreamentis formaliter nego minorem Meritorie nego minorem. bona opera sunt meritum ad iustream seu iustreuit augmentum n. 3º sunt formaliter ipsa iustitia, seu iustreandi fra. ex q.ª hucusque dictis explanda scriptª loca adducta. quis Bellarm: lib: 2. de Iust: c. 16. Respondeo, duas alias explatas exhat. asteros 3as testimonium Ioannis, n. docet unde proveniat quare formaliter qd qs sit iustus, sed unde colligat qs iustus sit quatenus viuens vel esse q movet progressive, nec tn ideo vivit, qª movet sed e 3ª ideo movet qª vivit collig. tn qd vivat ex eo qd moveat.

Obiicit 2º nulla qltas permanens seu habitus ponit ut ho permanenter sit iniustus et peccator; qº neq ulla ponenda erit ut sit iustus Deo gratus et Sanctus; Pr. rapia qª n. e maior rao unius qs alterius. Pt qª actus reddit hoem abte malum et iniustum; qº et actus bonus supnalis constituet hoem abte bonum et iustum. Ret. Dicendum: nego cqam et reddit discrimen qª repugnat Deo eiusq bonitati qd ponat aliqd in hoe qo illi sit ingratus et iniustus n. a. repugnat qd ponat aliquid qo sit illi gratus, sed e maxime conforme ipsius bonitati.

R. 2º nego denuo cqam et dando novum discrimen viz: qd plus requirat ut qs sit abte iustus et Sanctus qs ut sit abte malus, nam ut sit abte malus sufficit qlibet actus graviter malus, non a: sufficit qlibet actus graviter bonus ut qs sit abte iustus et non a: sufficit qlibet actus graviter bonus ut qs sit abte iustus in fatentibus ocs, qd qº merum sit ad abtam denoem iniusti n. requirat habitus requirat vº ad abtam denoem sancti.

Unde patet ad confirmatem. negamus in cqia qª ut nuper dicebam plus requir ad abtam denoem iusti qs ad abtam denoem iniusti ut multis indiciis et raonibus constare potest, nam 1º ut ho se constituat abte peccatorem n. eget grª, eget a: ut se constituat iustum. 2º ut sit peccator n. e opus entª supnali seu excedente vires nales, e a: ut sit iustus. 3º ut sit peccator sufficit actus 3ª qlibet virtutem, ut a: sit iustus n. sufficit actus in qalibet virtute. alias et solus actus fidei aut spei faceret ho abte iustum.

Obiicit 3º: ponit habitus sanctus ut facilius ho operet actus

Virtutum

virtutis et observantiam praeceptorum, & ut simpliciter in totum sit neutrius virtutis:

Ad 3.um n. debet poni tales habitus. Nam primo quoad priores partes quae habitus qui tantum dant facilitatem operandi n. sunt per se infusi et acquiri quunt per actus; gratia a. sanctificans n. dici debet habitus acquisitus, sed, si est, debet esse per se infusus. Quoad posteriorem est quod habitus supponit caeteras potentias et tantum dat ad illam agendum, alias habitus esset tota potentia et causa totalis actus quod nemo dicit; n. ergo dat simpliciter posse cum n. det totum posse.

R.o 1.o argumentum militare contra omnes habitus per se infusos virtutum supernaliam adversus eos in eodem tenore instaurari posse. R. 2.o hanc gratiam poni ut permanenter sit iustus et detrahat animam ad se honestum more a nobis dicto superius. Unde n. dat animae ad facilitatem sed ad simpliciter operandum, neque probatio urget in contrarium, nam habitus gratiae etsi supponat aliquam potentiam in anima (proximam aut radicalem remotam de quo inferius) n. proportionatam et completam complet in et simpliciter proportionat ad honestum ut sic.

Obj. 4 si gratia habitualis esset causa formalis nostrae iustitiae n. posset Deus absque tali habitu iustificare cum nequeat supplere defectum causae formalis nostrae esse contrarium scholae; atque sic ut multi docent n. sub gaver theologiae (arbitrantur ipsi posse hominem iustificare per liberam suae voluntatis donationem seu remittentem peccata); ergo.

R.o argumento probare nec causam formalem nostrae iustitiae esse actu quia n. posset Deus illam supplere, ut patet in eorum illos qui arbitrantur posse hominem iustificari a Deo, & ideo remittendo peccata. R. 2.o n. posse Deum perfecte hominem iustificare absque gratia habituali aut formali equivalenti (quales multi credunt virtutes supernaturales) atque ideo negamus Deum supplere defectum gratiae habitualis per voluntatem externam remissivam peccati nam ut extra duas voluntas illa potest facere n. peccatorem sed neque iustum sed n. potest facere perfecte et positive iustum. Multo aliud argumentum desumptum ex opposito formae iustificantis cum actu peccato quam integra solvendo a. et solvi potest ex dictis cum de habitu entitativo iustitiae sermo erat.

SECT.o 5.a

SECT: 5ª

Specialis obiectio de collectᵉ actuum.

Restat qd obiectᵒ specialis hoc loco expedienda, qᵉ ita se hz. Illa e fra vᵉ et pprie sanctans qᵉ pfecte adeqᵗ hoēs cū 1ª regula honesti talis e collectᵒ oīū actuū supnaliū pertinentium ad volunt̄ de Virtutes z se extesas: qᵒ saltē hēc collectio oīū fra vᵉ et pprie nos sanctificans n. vᵉ hns. Pr mi: qª adequare hoēs cū 1ª regula honesti n. aliud e qs ẞ ea oīa impleat qᵉ ipse pscribit et pcipit eo a. ipso qd eliciat tot actus qs st obta honesta im= plet ea oīa qᵉ pscribit, atᵉ qdqd pscribit sit honestū, alias cª aliqd honestū qd pscribit n. eet actus elicitus 2ª suppositū.

Hoc argūt videbit alicui magni momenti sed revera nullius e et illius imbecillitas multis ex capitibus ostendi pt. 1º qª seqr illud n. ee iustū, q de facto n. hz illā collectᵉ cū ie ge. to rbet n. oes iustos illa here sive qª n. obliviscunt, sine qª non advertit eū opus e elicere oēs aut fere oēs honestū interim= quine tempore ois et qᵒius his cautus n. eat culpa cessare ab actu n. tollit qominus desinat ee iustus qª ts sine pecco tolleret fra iustificanᵗ absq qua neqt hō ee iustus.

Imo hinc et seqr 2º: n. oes iustos here sanctitatē eiusdᵉ rāis qª eū n. oes n. hēant actū collectᵉ oīū actuum. cª oīa honesta alq hebunt, actus cª aliqua honesta dīsᵉ rāis cª qᵃt n. hī alius, ea a. collectᵒ a. dīsᵉ rāis qᵉ actus dīsᵉ rāis claudit: qᵒ si sanctitas e collectᵒ actuū sicut collectas sit dīsᵉ rāis, ita et erunt sanctitates.

Seqr 3º parvulos n. ee vᵉ iustos 2ª definitū in Trid. et traditū in Viennensi. Pr qª parvuli n. hent actus cª omnia honesta qs n. dicat nullū ee obtū honestū; qª qd n. affirmans acta aliter parvuli aut qd n. amplectant et ament? certe videt uti-

entiá

culus; sive collect.e a: predicta n. e. sanctitas; q.o n. hent sancté
nec eent v.a iusti, nec dicas hac rae solu debere parvulos non
iustificari p collect.e actuu sed p hitu, minime v.o qd adulti n. iustifi=
cent p dictas collectes. nas ra.e e. q.a eas fra qa iustificant parvulos
eet eiusd rais eas fra adultorum qd n. e. d.

Seqr 4 qe Deus p suo arbitrio et libera volte facere qd
fra iustificans n. sit fra iustificans et qd sanctitas n. sit sanc-
titas et vice vsa qd absonu est, ut nemo negat. Nagi n. De.s
mutare naas et eas rerum. Seq a: p.r nas demus sites iustitu
here collect. ones actuu q de facto et honesti et tendant c.a
obta honesta p adhuc Deus et obta aliqua ex illis phibere
& aliquos actu qs n. phibet tollere preceptu antea positu aut de-
nuo vel phibere qd antea erat preceptu. tunc collect.o actuu non
erit sanctitas cu tendat ex vel phibitas et inhonestas habitq in
se deordinate a regula, (qd utrumq repugnat sanctitati) cu illa col-
lectio antea eet sanctitas poterit Deus libere facere qd sanctitas
n. sit sanctitas, et rursus cu pit res reducere ad pristinum statum
phendo illa sm eadem qd antea, rursus erit illa collect.o sanctitas, p
rursus facere poterit qd fra quae n. erat sctas sit sanctitas.

Seqr 5. Valde efficiter ad seqlas antes, qe asserere qd here di-
gna sit necessita, eius et qd illa sanctitas pectu sit. Pr. q a pr. eu
nire qd Deus phat aliq obiectu qd amat eastus p aliqs actu ex col-
lect.e iustificante tunc a: here tales collect.o erit pectu eu sit.
qa qd phitu here actu in illo inclusas, et rursus eata collect.o
erit pectu eu si qd ra qd phitu ictendi seu hatu.

Seqr 6. Sanctitas fra ee variand et mutand p variet.e co=
tingenti divinoru preceptoru seu phitoru; nas accedente novo pr-
cepto opus e. novo actu qo impleat et accente phitu c.a eum
antea preceptas suspendendus e actus antea hitus, mutata a:
aut variato aliqo actu, mutat collect.o sicut variata p.e va-
natur totu; qd variatur sanctitas x.a variet.e divinoru pr-
ceptoru seu phitu.

Deniq

Deniq. seqr 7º. qd cũseus n. ẽet ꝗ gra sancante positi
ue disposita ac detratus ad implenda nova alia pcepta. si
denuo emponat cū. in gra sancans debeat sci subad: potentia
disponere ac detrahi. Pr. seq qª p collect. sm dispositio et de-
tratio subtus ad ea obca quae de facto aversat aut amat. sigd.
actus n. sb indifferenter ad alia qs de facto aversantur, aut
amant.

Ex his absurdis facile stat ee falsa dras obtinis
et in se imbelle. Rº en gra negdo mi. qª ut adagt. n. suffi-
cit facere. qd actu pscribit regula sed reqr qd detrat habit.
et disponat subtus ad ea õia quae denuo pscripserit; hoc
n. pbtat pdicta collectio actuū. Ad pbatem dic id ee adaeqaũ
in actu 2º, n. in actu 1º. ut opus ad iusticiates alias. pat. ea
gra. sancans solus actus fidei. si hic solus a Deo pciperet
sigd tunc adaequaret cū 1ª regula. sd id qd actu pscriberet.

QUÆST.º 6.ª

An ht.º gr.æ sancantis dingatur ab habitib.ᵒ virtutũ pterti charit.is?

SE

Præmittuntur aliqua et referuntur sentiæ.

Pmittend. 1º tota hanc controversia coit ad D.D. ceteris
ad htuũ charitis q̃ de ceteris aut res e. fere certa, aut fe-
re nullas diffictes. Etenĩ cū certũ sit pereunte grª et hoc
peccante pe pseverare, et saepe ita evenire, htuũ fidei infu-
sũ, htuũ spei ~~...~~ planũ e. ab illis
realiter dingui, e. n. legitimus denctis realis signus pe ~~...~~
pereunte alio pmanente

At cum habitus charitatis et gratiae mere sint, et ex divina ordinatione inseparabiles nunquam unum ab alio separatum reperiri nullatenus ex in illis signis distinctionis quod reperitur in aliis, et dat occasionem dubitandi an haec inseparabilitas oriatur ex reali aut formali identitate, an non sed interveniente distinctione aliunde mutantur.

Praemittendo 2o aliter ab aliquibus proponi titulum huius quaestionis cum D. Tho: 1a 2ae quaestione 110 art: 3. videlicet an gratia sit idem quod virtus. Id non desinimus inquirimus sed sub dicta voce, nam cum virtutis nomine veniant habitus virtutis, inde est rogare an gratia sit idem quod virtus atque an gratia distinguatur ab habitibus virtutis.

Praemittendo 3o de multiplici distinctione quae inter distinctionis ratione praecedentes controversias contra non ad 2o [illegible] restringi breviter: ad distinctionem realem et rationis huius quaestionis praecipua capita sunt, ut major in illa apud Doctores huius quaestionis caeterae distinctiones exiguam habere fuerunt voluntatem ad rem praesentem. Siquidem ex dictis in hoc quaestione gratiae et omnibus prius traditis facile de illis statuere poterit quod sit.

1a sententia docet habitus gratiae sanctificantis et charitatis realiter distingui ac proinde nec re nec ratione esse idem. ita D. Tho 1a 2ae quaestione 110. art: 3o. corpore. et ad 3um ac lib: 3o contra gentes c. 150. et q: 27 de veritate art: 1o. Valentia: tom. 2 q. 2 disp: 8. puncto 2. ubi haec 3a. et q. 3. pun: 2. ubi 4o quamvis. Torres opusc: 8 de gratia disp: 2. dub: 18. no 5. ubi cum autem. Erquet: 1a 2ae q. 110 art: 3. ubi 2a sententia videtur probabilior. Machensis de Sacram: trac: 1o q. 3. c. 6. no 6. Suarez: lib: 6 de gratia c. 12. Granado 8o tract: 8 de gratia trac: 4. disp: 2. sec 1a no 4. et Thomistae cum Ang: Doctore.

2a docet nec re nec ratione distingui atque ideo utrumque modo esse idem solisque vocibus distingui ita Durand: in 2. dist: 26. et dicit probabilem Bellarm: lib: 1o de Gratia et lib. arb: c. 6. ubi quaeris autem. Quamquam Val: supra ubi 2a opinio censet esse improbabilem nam scriptura et Patres loquuntur de gratia et iustitia nostra et de charitate ut de rebus saltem ratione distinctis.

3a mediat et utrique aliquid dat. 1o quod non sint idem ratione. 2o quod non sint idem realiter, atque ideo esse realiter idem sed ratione distingui. ita Bellarm: lib: 1o de gratia et lib: arb: c. 6. ubi quaeris a: Conincke de

actibus

actibus supnalibus dis: 2a 1. dub. 7. nº 79. et dis: 22. dub: 2º nº 3º. Vega lib: 7 in Trid: c. 25. Albertus Magnus in 2º. dist. 26 art: 3. Henricus quolibeto 4. q. 10a. et plures alij apud citatos videndi.

Non possu n. hic notare quend. ioés opinatos fuisse oés hui usmoi sanctitatis ee huic charitis, sed n. oés huic charitis ee iustitias sanctificante, atq. adeo n. ee mutuo. oqua ... ad vnum et alterius huic, sed valere ab vno et non ab alio, qd nos sentiamus, sequenti apperiemus.

SECTIO 2a.

Proponitur et explitur nra sententia.

Quemadmodu in ord. nali damus pons ellectui radicales et fales, pons voluntas radicales et fales. Itus etes externos et externos radicales et fales ac deniq. vtutes acquisitas radicales et fales. ita in ord. supnali admittendus e vtus sa... lis charitis et radicalis, vtus fidei falis et radicalis, sicq. de cæteris vtutibus supnalibus nãs sicut se hent pons nales et vtutes acquisitæ in ord. ad radicẽs nales qs dicimus nãs viz. in ord. ad fras substiales, ita vtutes supnales infusæ in ord. ad ord. ad fras substiales, ita vtutes supnales infusæ in ord. ad pas alias radices supnales (qæ ts n. sit pprie nãa e quasi nãa et a D. Tho. vocatr nãa dña psicipata seu nãa dta psicipatio) viz. in ord. ad grãs sanctificantes viz. D. Tho. 1a 2. q. 110 art. 3. corpore. Vnde melius ex pte hic discursus desumptus est.

Dein sicut in nalibus poe pos ... ellectus et voluntas radicalis eligimus illas cui aliæ debentur et quo oriunt et qæ sic oriunt aut debentur vocantur pos fales ita in supnalibus poe vtutis supnalis radicalis eligimus pras radices vnde aliæ oriuntur, et cui debentur et quæ sic debitæ et ortæ ts appellantur vtutes fales et qa ab aña pfluunt. illiæ debentur pos ellectui et voluntas

et voluntas 2ita et similes haec dicimus pro formales illa radicalis
et similiter, 4a Virtutes speciales oriuntur a gratia sanctificante illique
debentur haec vocat Virtus radicalis, illae formales.

Ex quo ulterius fit quod sicut nostra anima considerata perfectio
in ordine ad suam intellectum cuius est radix dicitur intellectus radicalis non vol-
tas et considerata in ordine ad suam voluntatem dicitur voluntas radicalis
non intellectus, ita habitus gratiae sanctificantis consideratus perfectio in ordine
ad habitum specialem charitatis (cuius est radix sive physica sive moralis
de quo infra) dicitur charitas radicalis, non fides aut spes, et
perfectio in ordine ad specialem habitum fidei dicitur fides radicalis non cha-
ritas, an 4: charitas radicalis secundum tendit cum Virtute forma-
li charitatis ad actus dilectionis Dei super omnia et fides radica-
lis cum Virtute formali fidei ad actus credendi mysteria fide re-
velata infra dicemus.

Per quae habemus gratiam sanctificantem recipi ac charitatem habitualem
seu habitum charitatis et habitum fidei seu fidem habitualem ac habitum spei seu
spem habitualem, sicut anima dicitur et est intellectus et voluntas nihilominus re-
gulariter loquendo nomen charitatis fidei et spei habitualis stat pro iis
tendentiae ad omnes Virtutes quas diximus esse pro radicem earum
quemadmodum nomen animae intellectus et voluntas regulariter loquendo non
stat pro Virtute radicali animae sed pro formali ab ea dimanante
quae deservit ut instrumentum animae atque emposteriorum: nihil aliud en
filemus; nomine Virtutum infusarum illigimus solos illos habitus speciales quae dima-
nant a gratia et habent specialem obiectum, non ipsam gratiam, et nomine habitualis, seu
Virtutis charitatis illigimus illum specialem habitum quo tum ipse actus dilectionis
Dei supernaturalis quo Deum diligimus super omnia quae gratia superaddit non vero
ipsam gratiam [illegible]

Quibus praemissis clara erit nostra sententia si dicamus gratiam
sanctificantem separatam ab habitus Virtutum et ad singulos earum esse seor-
sim et in speciali veniat charitas realiter et physice distingui a
quatenus vero ad Virtutes radicales seu quod idem est ad charitatem, fidem,

spem, et

spem et caeteras radicales neq ab oibus neq a singulis rea-
liter distingui sed rae saltem & ordie ad ipsos actus
devenio in 1a pte asserens cum 1a senta qa tutatur D Thomas. in 2a
vo cum 3 atq ideo videtur nra utraq recordare quoad id qd hent ve-
ritatis restat utraq ptes suo ordie pbemus 1ore qd prius et posteri-
ores posterius.

SECTIO 3a.

Grám spem nalr distingui ab hitu Charitis.

1a pbato sumenda e ex. Concil: Moguntino celebrato
anno 1549. to 4 Concil: c. 7 de iustificatione. Cum venia peccato-
rum homo etiam Dei grae et S. Sancti una cum fide & cum charitate
in corde diffusam ac spem accipit. Sufficeret a: asserere quod
acciperet grm ut crederet accipere & fidem charitem et spem, aut
etsi sufficeret dicere qd acciperet has virtutes ut crederet acci-
pere gratiam, si hae eent eent id aut saltem gra et charitas;
go secundum nostra qa censet n. ee id sed realiter distingui
2a desumenda e ex Clem: unica de summa Trinitate et
fide Catholica & adhuc ubi (sacro Con: Vien: approbante) ait
in baptismo infundi parvulis informantes gram et virtutes et distingui
gram a virtutis et simpliciter a charitate, si n sentiret n. distingui opus
n. eet tanqs distinctas numerare.
3a desumenda ex Con: Trid: sessione 6. c. 7. iustificationis, ait,
fieri p voluntariam susceptionem grae et donorum ubi p dona ut mini-
mum eligit xa cum Doctorum tres virtutes theologales atq ideo e-
as distinguit a gra cum de illis ut distinctis loquamur, sic Can. 11o
loqr de gra et charitate si qs dixerit homines iustificari vel sola impu-
tatione iustitiae Xi vel sola peccatorum remissione exclusa gra et charitate
Pr 1a rae: gra sanctificans et ex. sua natura postulat ad ea
honestum sub quocq motivo formali honestis ponatur seu praecipiatur,
sed hitus

sed virtus charitatis seu charitatis virtus non est detrac ad se honestum sub proprio motivo honestatis respiciat sed tantum ad actus amoris et dilectionis supernalis propter suam bonitatem qui gratia sanctificans realiter distinguitur ab virtu charitatis. Consequentia patet quia ea realiter distinguuntur quorum unum sic quod non sit aliud seu quorum unum existat quod non existat aliud. Probatur minor tum quia si detraret ad se honestum sub proprio motivo respiciat non jam esset charitas quod fides et spes quae non respicit actus sub motivo speciali spei fidei et caeterarum ut talia motiva sunt sed sub proprio et speciali et gratia sanctificans ut talia ea motiva; ergo.

Probatur 5. ut virtus sit realiter charitatis non opus est quod sit realiter gratia sanctificans neque ut sit realiter gratia sanctificans opus est quod sit realiter virtus seu specialis virtus charitatis: ergo gratia sanctificans non est realiter virtus seu specialis virtus charitatis nec vice versa atque ideo realiter distinguuntur: patet consequentia quia si essent realiter idem opus est quod unus virtus esset ut esset alter. Antecedens probatur quia ut sit realiter virtus et specialis virtus charitatis satis est quod realiter sit principium actuum supernalium dilectionis Dei super omnia hoc non sufficit ut sit realiter gratia sanctificans cum non sufficiat adaequare substantiam cum prima aequala honesti neque excludere se inhonestum; ergo.

Probatur 6. Se habet gratia sanctificans ad virtutes supernales sicut anima et potentiis alia forma substantialis ad suas proprias. sed haec distinguuntur realiter a suis potentiis: ergo et gratia sanctificans a virtutibus supernalibus. Minorem suppono probatam ex Physica. Ma: probatur quia gratia sanctificans est principium supernale sicut anima et forma substantialis principium naturale; deinde quia sicut potentiae naturales reducuntur ad unas suas radices naturales, a qua fluunt, ita virtutes supernales ad radicem supernalem a qua oriantur ut bene D. Tho. hic q. 110 art. 3. corpore. Ac denique quia sicut potentiae naturales sunt instrumenta formae ad actus naturales ita virtutes sunt instrumenta gratiae ad actus supernales.

Hinc sumitur 7 ratio gratia sanctificans est physica radix virtutum supernalium: ergo ab illis distinguitur realiter: clarus consequentia quia nihil potest

se. superius

ee. susceptiv physica aliud est ad seipsum supponeret. Hinc stabiliter inferius et ex praedictis enfert; nam si gra se habet ad Virtutes sicut ana ad potentias, quemadmodum ana e physica radix potentiarum, ita erit gra sanctificans physica radix Virtutum. Atq quo, ut modo dicebam, gra e physica radix Virtutum, sicut specialis charitas n. e physica radix Virtutis, sed actus dilectionis quo gra et charitas n. sunt idem.

Sectio 4.ª

Raes qbus alij probant eandem conclem.

Prob 1º S. Tho: et e. et S. Dionys. de rae Virtutis e. qd supponat aliquam naam qs perficiat eo Virtus sit dispositio perfecti ad optimum ex Philo 7. Phys: qº sicut Virtutes nrales supponunt praeexistentem aliqs naam praeter eqtas et ideo realiter ab illa distinguntur, ita Virtutes supnales aliqs altiorem qte naam supponunt praeter eqtas, nempe gram qt e. naa. dt participata atq ideo realiter ab illa denquentur et consequenter charitas q e. de n.º earum.

Confirmant 1º aliq hanc rae: qª sicut in nalibus debet supponi in quoq ente aliqd prius ee in qo operationes et earum proxima principia radicent ita in supnalibus, debet supponi aliqd ee prius qd radicent at statum, et in qo potentiae supnales radicentur, sed n. e. aliud prius ee in supnalibus in qo actus et Virtutes supnales quae sunt veluti albiour oiis potentiae quiunt radicare, nisi gra sanctificans; qº hac supponit anteqs sint actus supnales et Virtutes, atq ideo ab illis realiter dingr.

Confirmant 2º. n. minus perficit Deus naam entra oes supnales qº nales, sed entra nales ita perficit ut praeter operationes et potentias tribuat radices realiter dinctas cui illae debeantur; qº entra supnales tribuit radices veluti eales et pariter realiter dinctas usq quod sanctificante, cui actus supnales et potentiae s. actus Virtutum enfusarum debeantur.

Prob 2º.

Pr 2°. Suarez q^a ut elevatio Dei ana sic perfectus n. debet tm fieri in potis sed et substa eca, ut ita ut n. tm in potis sed et eca ana nouo mo erigat ex l. Sanctus q.oo ana instreat; sed p charite et cæteras Vrtutes fit elevatio in potis et p gra in substa ana, atq ideo eu qa ts in potis a aliter dinetis ut pota et ana ts Vrtutes dingens realiter a gra.

Haec pt ex Granato q n. tm elevant pota nales ad operand supnaliter sed et ipsa ana; q sicut ad elevandas pot as ponit in singulis hitus realiter dinetus ut in illen et volta g ad elevand ana ponendus eit hitus realiter dinetus q sit gra sancans. Haec pt rursus. q^a gra sancante debet visio beatica quæ n. debet chariti, g chaitas n. est gratia sanctifficans. Pr minor: q^a visio beatica e. pfectior hitu chaitas et qd pfectius e n. debet impfectiori.

Pr 3. Prepositus n. videt emplari in hoc qd charitas ponat hitus a gra sancante realiter dinetus: qd veriusq ita dinguit. Pr eqtia q^a quot dari dineti huiusmi hitus, nfortius e ipsis nais et pt quia, quod ingra dentur sequi sequentes et entitas nobilior nobiliat hitu: qd a. o. sequentiis nais rem e. g sic logio pt quid fortius. Ans (quis aliter ipse probat) pbari pt ex eo qd nulla ostendatur aut ostendi pt qa n. solvat.

Probat 1° q pfecta amicitia reqrit mutuu amorem mutuus a. amor exigit ut superior diligens alterum aliqd ponat in eo sic nec. Aliterq inferior sit sufficienter inclinatus ad amand; g o sequit e. Deus ponat aliqd, q qd hs dicatur gratus illi faliter, et q^a creatura nequit illu deligere ex propijs viribus, ut par est, et evenit ut Deus infundat illi prium seu hitu qd inclinet et reddat potens ad Deu redamand.

Hi st q^a ad alias Vrtutes ponuntur hitus realiter dineti a gra Sancante, q at ad charite cur non? maxime cum tam diversa officia præbent, ac reliqui habitus quot

Si dicas

si deeas ad alias virtutes poni ktus directos, q manent pereunte
gra n. a. charitas: 7a erit q a nunqs seiungi n. e. signum re-
alis distinctis Ds mexis aut inseparabilis connectant (mo sit
ex naa rei mo ex d detrate) qo cu n. appareat aliud
motivum ad tollend distincto charit a gra: de dr. hac et charite
atq de gra et reliquis virtutibus asserend erit.

SECT.° 5.a

Occurritur Argtis ex autoritate petitis.

Objicatur 1°: gra et charitas distingui debent ex
factis quae illis tribuit sacra Scripa; at ex his nequit dis-
tingui q a ea pocia quae gra et charit tribuit; qo gra atq
charitas n. distingr realiter qd a. ead tribuas charitati quae grae
pr discurrendo p singula. nam 1° grae tribuitur qd p sui infusio seu
diffusio iustificet. et tribuit charitati ad Rom: 5. charitas Dei diffusa
e. in cordibus nris. glis Ubi Con: Trid: sess 6 c 7 explat iustitiae
Ad Eph: 1° elegit nos ut ee simus sancti in cspectu eius in cha-
ritt. 2° grae tribuit qd ella renascimur, et tribuit charit 1a Joa. 4 oms
q diligit, ex Deo natus est. 3° tribuit ei qd efficiat filios Dei idem
charit tribuit 1a Joan: 3° videte qlem charit dedit nobis Pr ut filij
Dei denominemur et simus. 4° tribuit qd reddat hoes Deo gratos et
dilectos. et tribuit charit Prov. 8 ego diligentes me diligo. Joa: 4
siqs diligit me diligetur a Pre meo. 5° tribuit qd expellat pecta
et tribuit charit Luca: 7. dimittuntur ei pecta multa q dilexit
multu. 6° ei tribuit qd per illas Deus in nobis maneat. et tribuit charit
1a Joa: 4. q manet in charite in Deo manet et Deus in eo. 7° tri-
buit prioratus inter dona supnalia; et tribuit charit 1a ad Cor: 13
Maior a: horu e. charitas.

2a solutio adhuc solat huic argto 1a e. loq in pdictis
locis de charit actuali, sex de actu charitatis et huic tribui

Pra

ratre grª n. ut qua fiali seipsa illa ꝯstituat, sed dispositive
quasi ultimo disponit ut grª infundatur et ꝯstitet: quam
solute approbat Propositus notetq qd termo sit de charit
actuali. 2ª e. loq de hali sed tribui illi ꝯtta grᵗ contant
tanq illi ex lege ordinaria Dei ora illa mera sunt, ita
dispoti ultimae tribuis expulsio fra ??ie qd cu n. expellit
nisi p fra; et hac e. S. Prat. data qd loquens de hali cha-
rite addit in loco 40: c. 3. patens ex 3ª pertinª grᵗ n. e. ad
rem qª Evangelista loqr n. de charitª in nobis sed de be-
nevolentia Dei qª nos.

R. 3º ea loca quae de hali charite loquuntur ju dixi
de gr charitª paria et qt substiali qs fatemur n distingui a
gra charitª. Dixi qae de hale nas sunt aliqua quae loquunt
de actuali ut illd locus ex 1ª Jo. 4. ois q diligit ex Deo
natus est: quod ita illge ut diligere Deum n. sit ratio qui-
lis qa nascatur ex Deo, sed signum qd ex Deo natus sit, atq
ideo recte colligr ex eo qd Deum diligat ee natus ex Deo
et ille aliud ex Luc. 7º remittuntur ei pecca multa qd dilexit
multas, cui sites illas e. ver: dilecto signum ee dilectionis n. grª
qª ubi e. actua dilectº et charitas e. ultra dispoᵗ ad grª
et haec infundit infalliter et expellit peccta fra a. quae pec-
tis expellit e. grª ad qs disponit actualis charitas.

2º Obj: Bellarm: Con: Trid: sessᵉ 6. c. 7. ubi dicit ti
nas ee caa fiales nrae iustificais postea a. explans qd sit
illa et quomo iustificemur dicit fieri dum p. S. Sancti charitas
Dei diffundit in cordibus eorum q iustificant et illis inhae-
reat; et pergit Bellarm: de nec dicit infundi p iustificao fidei
spes et charitatis atq ideo fra iustificais ee illas 3es virtutes the-
ologales et ab illis n. distingui.

Certe Bellarminus n. pbat grªs sanctificantes n. distin-
gui realiter ab hac charitates sed n. distingui a collecte 3es habus et
tutes Theol. nas ee collectio 3ar virtus ee gra. sanctans. cui haec ob-

collectᵒ

collect° dingat realiter ab hac charitas tamen totus a gre. et includens physeus ab includo; custitia sanctum dingat realiter ab hac charitas.

R. 2. Con.: loq. de charite radicali et pria q. Deus diffundit cordibus custorum .1. ana, n. de Vtute charitas qa n. diffundit in corde hes solo, in posteriori ad tm vrenit cu hac charite radicali et pria g. q. hres custreanto. fin infundi 3es Virtutes Theologales qbus repetiis titulis hyealem Vtutes magis v. nimeur cu Deo et maiori cum pfect° qhi attributali reungimur cu illo.

3° obj: ex S. Aug: lib. de Nra et gra c. 42. Charitas e Vtutis pleaus et pfectus custitia. et nex addere caput 70 Charitas pfecta, pfecta custitia est. Dic S. Aug: loq. de charite pia et radicali non de Vtute fali q. diximus dinqui realiter a gra. Scio aliqos dere is titulo charitati n. fraliter sed dispositive soliq gra. suenire faliter.

Obj: 4. S. Leo Ser: de S. Laurentio oiu Summa Vtutes et totius plenitudo custitiae ex illo amore nascit qo Deus pas deliget. R. ab eo amare pfecta manare et recedere dispositive qa amor disponit ad summas Vtutes et mouet ac inclinat ad implend custitias .1. leges et pcepta. Non vo venoit S. Leo neq illius vba id indicant, q. amor sit fralis custitia qa custi sumus.

Obj: 5. S. Prosper lib: 3. de vita stemplat: c. 15.° Charitas e mors criminu, vna sanctarum mentium, in peccatis suis mortuis suscitat, qa nia de sola gra va. q. charitas e gra n. res ab illa dincta. R. qd si charite actuali capiamus S. Pro: gerum; vt a. imagie capi st, dst e ea pstare dispositive n. fraliter, si vo de hali dd erit charite de qa e mors° id radicales. De eadem illigdas est S. Greg: Magnus hom: 27 in Evang: qdo dixit charites e oiu Virtutes radicem.

SECTIO

SECTIO 6.a

Occurritur argumentis a ratione.

Obyicit 1º Bellarm: si gr.a sanctificans distingueret a charit.e esse-
neq virtutibus infusis quemadmodu distingr ana a poiis aut luman
rais a virtutibus segr amissa gr.a p peccatu ll amitti virtutes ose
infusas sicut pereunte ana ll aut igitur pereunt illius post
et sine lumine rais nulla eo virtutes in ana perseverant; at
neq fides infusa neq spes perit pereunte gr.a ut reo Catholici
fatent: q.º n. distingr sicut poa ab ana.

R. distingo ma: si distingueret quemadmodu ana a poiis se
ly quemadmodu significat tm mud denetrus nego ma: si prifues
n. tm mud denetrus, sed et mud dependentia secdo ma: et ll minor,
ac nego sqtia. Ita qo negaui ma: qd ut explemas nota poius
nales ana n. tm sere ab illa realiter distingui, sed nec ab
illa pendere ita ut x.a regulas pau negant existere sine
ana. In 1º se ha gr.a ipsu virtuti sicut ana ipsu poani, n. in
2º. Unde tm evincit argtu qd posse hanu pma: dependas ab ana
q. virtutes a gr.a sed n. qd ma.t denetes.

Obyicit 2º ed: gr.a est gloria. sed gloria n. e. situs in a-
na, sed visnet.o cu Deo p ... quae e. in illu & p amore
q. e. in volte: q.º neq gr.a e. aliqs situs in ea ana, sed fi-
des, spes, et charitas poia ipsius ana ... infusa illisq in-
haerentes. — R. distingo ma: gr.a est gloria sicut ius ad rem;
et quoad gradus ... concedo ma: quoad substa ex qo gloria
e. nego ma: secdo mi: et nego sqtia. Gratia dr sene gloriae
q.a en dat gloriae, qm ei ... p illa ad gr.a; et gloria crescit
x.a mensuras gr.ae n. q.a habe debet ee ea esse ... cu gloria.

Obyicit 3º ... si gr.a est situs a gr.a deneius sine dubio
esse ... 3.a ... q.a dat ana ee ... et supnale. 2.a q.a e. ...

deneius

effus amoris Di q^a hoes. 3° q^a ide qo Deo gratus e, qeq illi gratus est, at hoc 3^a appetitae quadrant charitati: q^o n- opus e novu et donectio hiu gderee. Neumpost abat na qod altinet ad ee gu oo rstat n- ee hoes pticipare. d ee, nisi accentaliter, et nullu actus e qo magis du ee pticipemus qs charitas qd attinet ad effcu gnu amoris Dei ille sane charitas na qd nobis vult Deus, cu nobis aliqd amat ni- hi qd optimu e a: aeternu charitas Apostolo et Augustino testibus. Denig qd attinet ad 3^a nil aliud e en qo Deo grati simus nisi charitas, que e vt amicitiae fundamentum.

Certe hoc argto argto pbat Bellarm: Im charitatei fras existeante nec opus ee recurrere ad colectu Virtutu theologicarum vt supra recurrebat. R. in ee qo propter 3^a n- vteq sed hoc pacto: 1^a q^a dat ee du prius radicale et valuti sub- stale. 2° q^a e primus effus amoris d radicalis prius et q hi substa- alis. 3° q^a e id qo radicaliter prio et q hi substaliter e Deo gratus seq illi gratq est. Hoc 3^a ... qua gra- tuenire. dicimus n. quadrant nec quadrare pieni charitati. atq ideo nego mi: et th. ... neq pbat ... q^a n- ... ea charit uenire qa rae dicamus uenire gra sed alia lon- ge enferiori et emperfectiore, e- n charitas ee du 2^a et q hi attributale nunqs n charitas ptecipat ee du prio et substale qa tale atq ideo illius pticipatio e multo emperfectior pti- cipat^e gr^a. Quid ad die de duobus aliis ... .

Obj: 4° eod hoc enclinat volta: ad actu meritoriu et h. sanctus enitat ana, sed ille actus q enclinat volte ad actu meritoriu e charitas, et ide qo h. sanctus exitat ana e gr^a sanctam: q^o gr^a et charitas hi vnu, et id hoc n dao donetti. R. denado ma: eod hu qo enclinat voltas ad actu meritoriu e^a qoeq honestu et sub qoeq motivo honesto ... sanctus h. exhaitt ana ... ma: eod hu qo enclinat voltas ad certu gus actus meritorij, viz: c^a spale honestu, aut sub

spali

speli motivo detrato nego mi. dengo et mi. Sed M. nego qo enclinat voltas ad actus meritorios certi gris, et sub speli et detrato motivo e. charitas. Dinus vero mi: qo detratur ad honestum in grali, et sub quoq motivo nego minorem et sl 9prim. nam hrus si gris e. Dinus charitatis n. 2i.

Obijcitur 5o: n. sl multiplanda entes pforis supnales, sine cogente, aut urgente ratione; nulla talis ad ponendos hrus charitis et grae inter se dinctos: qo sl unus et idem hrus. R. nego mi. nam effectus formales sl repugnantes in eodem habitu; nam de rae habitus charitis e. tendere tanqm in obiectum adqtum suum actum in honesta sub motivo dae bonitis, de rae vo hrus gr. sanctantis e. ferri in de honestum, n. solum sub illo motivo, sed sub quoq alio; atq adeo requirit vo motivum adqtum motivum charitatis. Quae rao, quis aliae satis urgentes, quas studio praetermitto n. suppeterent urgentissima est.

SECTIO 7a.

Aliæ obiectiones soluuntur.

Supsunt adhuc 3es aliae obiectiones hic soluendae: 1a desumitur ex Durando, ita. si gra et charitas dingererentur realiter possent ab inuicem separari, atq ideo posset euenire qd, qui haberet gram et careret charite, aut vice versa instigniretur charitate et charite careret, hoc a: totum impossibile repugnat. pr: q. enimi ho in poi casu esset et n. esset saluandus; esset qd q. a haberet gras quae dat ius ad gloriam et facit illum haeredem, n. esset q. a gra iam possdet sine charite, q. a ad cor: 13. charite a: n. habeam nil sum. et ut Aug: ait, charitas e. vestis diuidens filios regni a filijs pdtis. in posteriori a: casu ipso haberet charitem et n. gram, esset amicus Dei et n. esset; sue q. a qui manet in charite in Deo manet. 2us q. a n. amicus Dei quivis

gra. sed illi n. e. gratus.

R. 1° qd ex reali separatᵃ aut separabilⁱ colligas optime realis distinctᵒ n. colligr ex hac realis separabilitas ut in Logica eu de signis realis distinctus. Dᵉ ptons. distincte si et n. separabiles, ut Deus et repᵃ creaturarum earumq partium, quae distincte sunt nec sunt separari; unde si ex separatᵃ obiectorum huius ea absurda sequunt negas seqla.

R. 2. data seqla (de pot. absta et lege extraordinaria Dei) nego illa absurda inferre. Ad 1ᵃᵐ dic qd si ho haberet gratiam, et non charitᵉ, et salvandus. nisi forte Deus ob alios fines aliud decerneret in eo eventu) neq inde fieret ᵃ Apostolus seqt. tunc haberet charitᵉ radicalem primᵃ et qli substialem longe pfectiorem formali ut loquunt aliq e 2ᵃᵐ et attributali vel melius dici pt, atq ideo ho grᵃ nocet sine hac 2ⁿᵃ charitate n. absta sine charitᵉ. Ut omittam, mo qd casas aliqs diceret nga Apostolus loq seᵃ psentem ordinem et eco Dei punitᵃ. Ad aliud seq: eod mo rende.

Si 3° ho habet charitᵉ et n. gram esset amicus ex parte vero. god. qre amicitia, n. pfecto, ideoq forsan aliqs negaret seqlam, qᵃ n. e. absta amicitia q n. excludit inimicitiam et offensam amici qliter n. excludit charitas p seipsam, nisi accedit grᵃ sanctis prima et qli subtalis.

2ᵃ obiectᵒ e. nil. e. grᵃ sancans: qᵃ sibus adequares substan cum 1ᵃ regula honesti, sed sibus virtutis charitis hoc ht, qᵒ hus charitatis e. iustitia sancans n. qd ab illa realiter distincta. Pᵇ mi: qᵃ adequare substan cum 1ᵃ regula honesti et detrare illa ad amorem Dei adeqria amanda qᵉ fecisi sunt propter illud; cui pstat charitis hus seqdᵐ detrat ad amanem Deum ob nil e qd fecisi pi; qᶜ esse.

R. dando maᵃ (qd eligda e. mo supra explicato) et negiᵒ mi: ad pbatᵉ distingo mi: nil aliud e. qᵃ detrare Deum et reliqua eorum sub qoca motivo pcenians aut amanda et complenda

complenda

implenda offerunt, videlicet? secus nego mi! hius virtutis charit[is] ita decorat ad implendum seu amanda obta ex motivo proprio et speciali dt bonitatis n. sub alio relaquam? Veritas aut dat honesto in eoi sub quo praecipi pro quolibet obiu honestu, atque ideo n adaequat neque est sancans.

3a e. si virtus charitas supernalis per se ipse ensciendo res sui sine aliquo alio sancante actus ad eo hoc eliciuntur meritorie de digno vitae aeternae, sed negant opera ae de digno meritoria vitae aeternae nisi ornantur a subiecto sancto, amico et filio Dei, quo virtus charitatis a gra sancans atque ideo ab illa n. dingr? Pr ma: quia illa dona cent vitam cum vita sint quae in charitate sunt.

R. 2a rius Ma: sumpta a S. Tho: q 27 de Vitae art. 2. ad 4um sentit eum hoc n. fore satis ad merendum de digno vitam aeternam quod putat valde probabile Suar: lib. 6. de gra. Non si haret perfectam participatem dx. cuius capax e creata nec ee superna le quod substantiale, nec filiatam quae dat ius ad haereditatem et opera plene patronat. Quare negata est maior atque. Ad probatum dic opera facta ab eo hoc ee vita n. bene fria et quod sub stantiali ut opus erat ad meritum de digno sed vita 2ria et quod accentali.

QUÆST. O. 7

An d[us] possit ho iusticari per actum perfectae Contritionis, aut Charitatis?

SECT. I.a

Nonnulla praemittuntur, et Sententiae referuntur.

Ostensum e. de facto hoes iusticari per virtutem gra sancantis eius et ex nra. rei iustitiam sancante, de hinc, n.

actum

actus eliciendi tn e. an saltē de pōa abta pōt fieri iustificatio p actus p cuius solutiōe pmittendū 1º tm de vbo de actu pfecta cōtris aut charitis supnalis qª stat apud Doctores ee suppositio vt certū alios actus n pē iustificare, vt fidei spē attritis sufficere ad expellendū pccatū. et iustificand creaturā ratiōs

2º pmittendus eos q. censent præcisos duos actus ee. de se sufficientes iustificare, n negare qd de facto iustifico fiat p hītus qs appellamus grā sanctante, sed docere qd se fiat p hītus adhuc tales se actus cōtritnis et charitis vt sufficerent de se ad iustificand et nullus eet hītus, atq ideo se p pōam deo absas dirqueret hītus grª et poneret cōtricº pfecta aut charitas hō eet sufficienter iustificatus. Imo addunt de facto iustificari aliqdo extra sacramentū pus nrā aut rāe qs infundatur hītus grª sanctantis scz: qdo qater Deus summe dilectus pfecte dolet hō de peccatis.

3º pmittend eos q docet hoē iustificari p dictos actus asserere qd iustificent p ppriā opatēs qª cū elici acti vitales sint, et cū auxº supnali eliciant ab hōe, se illiº ppria opatº. Ego tn credo qd se xª cōes leges et mūs naturales, ppria opatº sint, tn dato qd de se sufficiant iustificare n. opus erit qd sint ppria opatº illius q iustificandus est, sed illud iustificarent, qūis deus sm produceret iustificando mere passiue se hente et tm recipiente absq exercitio pprio villius actiuitis vt fieri pē dixi in libris de Ana.

4º pmittend qd semp xª leges ordinarias qdo e actus pfecte cōtrics aut charitis infunditr grª hābis. et oppositū damnatū a pª Michaeles Baij: ppe 21. ideoq tm inqr an cōtriº et charitas tales sint vt sotiū disponant ad grā sanctantē, sed rāe sui pint id sufficienter pstare. si grª abeet qº sane grauissª his temporibus.

1ª sentª dicet pē hōes sufficienter p eos actus

aut

aut eorum aliquos extrahi huius sent.ª probabilites solidissimè reddunt P. Vasq. 1ª 2ª dis: 203 late et docte. Beccanus cad. p. trac. 4. c. 3. q. 5. nº 22. Suarezanus, fuse, in opusc. 5 de Iustif: dis: 4. p totas. Ochagabia de sacram: q. 13. de sacr: Pœnit: nº 15. Et ite an: et n. fin probabilites late probat Moratt to. 2. trac: de gr.ª dis. 12. p 32 sent.e! P. Gaspar Hurtado de Incarn: dis: 1ª diffic.e 10ª §2. nº 40 et 41. ac diffic.e 12ª nº 62. Jansenius c. 4 Ecord: in Iud Luc. 7º remittuntur ei peccata multa q.ª dilexit multum. Vincen: de gr.ª Xpi q. disputans an in āna Xpi fuerit gr.ª habitualis c. 6. relat et alij apud citatos et citandos autores. Vide inter alios Lud: Turrianum dub: 4 a nº 2 usq ad 5 inclusiue.

2ª docet ~~docere~~ n. pie est actus sufficienter extrahere eia P. Lugo dis: 8 de pœnit: (Ubi res late tractat) nº 98 et 115. Prepositus 3ª p.e ad q.e 86. art. 1º dub. 5. P. Tannerus to 2. dis: 4ª de gr.ª q.e 5 dub: 2. nº 40 et seqtibus. Granado contra.ª 8 de gr.ª trac. 8 dis. 3. a sect.e 2ª. Suarez lib. 7 de gr.ª c.e 8 a nº 18. et c.ª 13 et 14. ubi q late do. cuerat 3 p.e to. 1º. dis: 4. sec 8 p totam. Montesinos 1ª 2ª dis: 33 § 5.to nº 110 et p cad referri solent ij omnes q actus perfecte contritionis et charitatis dicunt esse dispositiones Vide apud Gran: Alexandrum, Bonau: Durand. Scotum Vaqã. Villen: Bellarm: Stapllet: et apud Torres, Palud: Gabr: et Albertus Peggium.

A qua a: sent.ª stet D. Thomas n. e. oo exploratum. videt fauere 2ª, nam hic. art. 2 ait n pie illgi remissio culpæ nisi adsu infuso gr.ª. Ubi nōe gr.ª illgit habituales de cuius effectu formali disputat in tota hac q., et art: 6. ait, ad cuiusuis conij requiri grã infusam. et q.e 28 de Ver.e art: 8 ad 1. dicit, contritionem esse causam remissionis culpæ in quãntum e dispositio ad gratiam.

SECT.º 2ª.

SECT.ª 2.ª

Nec perfectio contrit. nec actus charit. pe sufficiare post Trid. et bapt.

Inveniо in hac assert. eam 2.ª sententia quam veriss. iudico et probare possum 1.º ex locis Sacræ Scrip.æ quæ Suarez Vasques, et Lugo citati adducunt. ut in illa Psal: 50. Cor contritum et humiliatum Deus non despicies. Prov: 28. qui abscondit scelera non dirigetur qui autem confessus fuerit, et reliquit ea misericordiam consequetur. Sap: 11. misereris omnium, quia omnia potes, et dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam. Hier: 8. si pœnitentiam egerit gens illa a malo suo agam et ego pœnitentiam a malo. et c. 12. si conversa fuerit gens illa convertar et ego, et miserebor. Ioelis 2.º scindite corda vestra et convertimini ad Dominum quia benignus, patiens et multæ misericordiæ. In his et aliis locis non contritioni sed Dei misericordiæ tribuitur peccatorum remissio et solum supponit pœnitentiam et contritio ut modo expectetur a Deo remissio, quod non ita esset si contritio ut forma iustificaret seipsa contritio ut se formaliter subito mundaret et sanaret.

Pr. 2.º ex Trid. sess. 6.ª c. 7. ubi postquam c. 6 numeraverat actus fidei spei et charitatis seu dilectionis ut præviam dispositionem ita incipit hanc dispositionem iustificatio ipsa consequitur. Cum iustificatio non identificetur ab actibus contritionis et charitatis non autem identificaret, nec affirmaret quod iustificatio eos actus consequeretur si contritio et actus charitatis esset sufficiens forma iustificans seipsa per eosdem actus formaliter homo esset iustificatus.

Pr. ex eod. Concilio Can: 13. si quis dixerit sine præveniente Spiritus S. inspiratione, atque eius adiutorio hominem credere, sperare, diligere aut pœnitere posse sicut oportet ut ei iustificationis gratia conferatur anathema sit. Tribuit Concilium supponere quod actus dilectionis

dilectionis et attritionis, seu pœnitentiæ sicut oportet et qd proinde disponant ad iustificand., n. qᵒ qᵗ sufficiant formaliter iustificare.

Hæc ulterius ex Can. 7. ubi ait iustitiam qua iustificamur dare unicuiq. suam gratiam iuxta cuiusq. dispositionem et mensuram, n. a. dat attritio aut charitas suam propriam mensuram alicuius actus dispositionis qᵒ neq. attritio nec charitas et iustitia sanctans formaliter sufficiunt iustificare.

Hæc denique ex Sess. c. 1 ubi ait, fuit a. quoniam tune ad impetrandam veniam peccatorum (glis fit in iustificatione) hic attritionis motus necessarius, et in hoc post baptismum lapso ita demum præparat ad remissionem peccatorum &c. sicut qᵒ n. dr actus attritionis præparare ad gratiam attritionem neq. ut hoc attritio sit, qᵃ præparatio est ad aliud sit n. diceretur præparare ad iustificationem si esset formaliter iustificans cum præparatio sit ad aliud. Vide latiores hujus loci ponderationes apud Suar. to 1ᵒ ex 3 p. dis. 1 sec. 8 et sic d. ca 2ᵒ.

Huic argto 2ᵐ pts adsignatur solutio. 1ᵃ e. sequitur loq. de facto, non de possibili, atq. adeo ex verbis dictis tn. n. vincitur qd attritio et actus charitatis sint de facto dispositio, n. qd n. sint iustificare, aut qd de se n. sint formaliter sufficiens, eatur qᵒ deest qᵃ, aut Deus velit q. eos hoes sanctare. 2ᵃ e. sequitur loq. de iustificatione extra sacramentum qᵃ. velo qr dilectio Dei n. affectam sed emplectam qua amatur Deus summe securitate ut bonum nostrum.

Sed vᵃ 1ᵃ e. 1ᵒ qᵃ si eent formaliter de se sufficiens iustificare de facto iustificarent, de facto a. n. iustificant ex Trid. sed et dispositiones ut ait; qᵒ neq. sufficiunt iustificare. sequela pr qᵃ ut actu iustificent nil aliud reqr praeter id qd sufficit ad iustificandum, si n. aliud reqreret, eos. venerunt n. sufficere, siqd negt sufficere. qd reqrit aliud qᵒ si praedict actus supplentis sufficerent, qdo et de facto, de facto iustificabunt. 2ᵒ formaliter qd e. sufficiens ad aliquem effectum formalem si ponat in subito apto dat illum effectum. sed et

te sunt

te sans de facto illi actus attritionis et charitatis in subito actu et non existeant neq dant effectum gratiae cum Tridentinum: q. n. sit fra sufficiens ad existeandum.

2ª solutio impugnatur: qª 1º optime notavit Suarez si Concilium tm loqeretur de dispositione ad existeae extra Sacramentum et n. in viris valde diminuta et manca esset Concilij dna circa nram existeae cum n. explicat existeae in grale et coi, sed tm q. dispositione. Deinde qª in illa sessione incipit Concilium explicare existeae in coi et de ea prosequitur c. 6 et 7. q. qt docet ibi n. e. de existeae tm particulari intra Sacramentum sed et extra, ut capitum tenoris docet solutio 3º alicubi debet tradere Concilium fram existeais in grali alioquin res tot nrias taceret, ubi de fra existeais haeretici variant, et Concilium res fixas statuere aggreditur, nilq fixas habemus contra haereticos q. de existeae extra Sacramentum tractant et in ea delirant afferentes existeaie g frae extrae. Deniq qª des suppono a Judice damnari in qo haeretici errant, sed haeretici n. tm errant circa fram existeais in glari .i. in Sacramento, sed et extra illud et in grali.

SECT.º 3ª

Id ipsum authoritate Patrum probat.

Multi ex PP. videntur esse g nra sentia. 1º S. Hiero: ad illud Micheae 6. qd dignum offeram Deo ita loqr. nihil n. dignum e. qd g peccato pie Deo offerri, et nulla humilitas p. maculas eluere delictorum. Ubi eund epi: 4ª exponentem illa Hier: 31. revertere ad me et redimam te. Cujus sentia magni hoa e. et qª Hieronymi et qª emendata a Cor: Franc. ad Episcopos Hispaniae in epistola est a: nihil dignum qd g peccato pie Deo offerri; nec vero cujus humilitas est fit eluere maculas delictorum sª Hieronymi.

2º S.

2º S. Chrysost: Homi: 80ª ad populum Antioch: pœna. tam diu in peccatis affirmasti et si pœnitentiam egero salvabor? et maxime: Unde constat ex Dni clementia ne tua confidas pœnitentia tua; si pœnitentia tanta neque peccata delere sic sola foret pœnitentia merito timeres, si postquam in pœnitentia miscet Dei misericordia, confide. Vide eundem Hom: 5 in Gen: facile a. confidere pœnitentiæ meæ si esset tam sufficienter iustificans nec iure timere eum esse sufficientem peccata delere. 8ª Chrysostomus.

3º Aug: de spu et littera cº 30. Per legem cognitio peccati, per fidem impetratio gratiæ contra peccatum, per gratiam sanitio animæ a vitio peccati, per animæ sanitatem libertas arbitrij, per liberum arbitrium iustitiæ dilectio, per iustitiæ delectationem legis operatio. Ex effectu sanitatis animæ gratia fit per gratiam qua sanamur a peccato ait Aug: esse dilectionem iustitiæ; non ergo est effectus sed ipsa formalis sanitas, seu causa formalis sanitatis si per ipsam contritionem aut dilectionem formaliter iustificaremur; ergo. Vide eundem in Enchiridio cº 65. et lib: de fide et operibus cº 27.

4º S. Amb: lib: 1º de pœnitentia cº 1 circa finem ubi, Expectat Deus gemitus nostros, sed temporales ut remittat perpetuos, expectat lacrymas nostras ut infundat pietatem suam. per gemitus et lacrymas intelligit contritionem cordis et pœnitentiam exterius sanctam et gratiam sanctificantem; ergo si Deus expectat gemitus temporales ut amittat æternos, et lacrymas ut infundat misericordiam expectat nostram contritionem ut remittat peccata unde oriuntur gemitus æterni, et infundat gratiam et gratiam iustificantem at non expectaret contritionem ut deinde remitteret æternos gemitus et iustificaret, si contritio esset forma de iustificans sed ipsa esset formaliter misericordia qua nos iustificaret.

4º Cassianus collat. 20. c 8. postquam multiplicem actum pœnitentiæ et effectus charitatis numeravit subiungit. etsi hæc omnia fecerimus non erunt idonea ad expiationem scelerum nostrorum, nisi ea bonitas Dni clementiaque deleverit quæ

cum.

cui relegetsi conatus obsequa simplici mente a nobis oblata ꝯgeneret, exiguos quarumlibet conatus immensa liberalit.e ꝓsequi, dicens ego sum, ego sum q deleo iniquitates tuas ꝓpter me. certe a: illa idonea ad expiatm peccatorum si stricto et charitas fra esset suffens ad iustificand, cum fra de se suffens ad iustificand satis idonea sit ad remissi. peccatorum, sensit qo Cassianus actum ꝯtritionis = habere de se vim iustificandi, neq ad id esse fra sufficientem. Mitto alios Patres eiusd. Sntiae et textus.

SECT.° 4.ª

Ratione probatur eadem veritas.

Pr 1°. id n. e. fra saneans qd rae sui n. detrat ad se honestum graviter ꝓceptum; sed neq actus charitatis neq ꝯfectio ꝯtritionis detrat rae sui ad se honestum graviter ꝓceptum; ꝯo neq actus ꝯtritionis neq charitatis e. fra saneans. Maior ex defe charitatis seu fra iustificantis ꝯstat; Ma: ꝓr qa actus charitis et ꝯtritionis si detrant ad implend ꝓceptum graue, non est ꝓpter incompatibilites qs rae sua entitatis habent cum violatc ꝓcepti sed ratc incompatibilitatis qs inter se habent ꝯtrad, quemadmod. da errore et fide dr in Logica.

Pr 2°. si actus charites et ꝯtritionis esset fra sufficiens ad iustificand de facto hoies iustificarent, atq de facto n. iustificant fralit: qo n. sit suffens fra. Ma: patet: qa ut aliqua fra suffens ad effectum frale illud de facto ꝓstet sat requi exhibeat subiecto apto ut de facto exhibent hi actus. Pr mi: ex Trid. sess. 6. c. 7 ubi ait unicam esse cam fralem nros iustificatis esse a: multorum et n. tm una si n sola gra habitis est fra suffens, sed actus ꝯtritis et charitatis independent a gra. Ius est qa adulti iustificarent ꝑ ꝯversionem

divae sidei

est speciei a iustitia parvulorum.

Pr 3° eo qd n. e. de linea sanctis neque ea fra sufficienter iustificans actus hi n. st de linea sanctitas; g° nequeunt ea fra sufficienter sanctans. Ma. certa nam fra sufficients sanctans e stas a. e. de linea stis: qs hoc neget? Pr mi: q n. de linea stis charitas vt de fralissimo receptu charitatis vt sic, cui hic se perciat in attributo charitis Dei, q n. e. de linea sanctis; ideo neq e. de linea sanctis ex receptu divali charitatis, q receptus divalis charitis creatae n. hel. de charite qs receptus divalis charitis Dei et tn hic n. e. de linea stis ex receptu divali alias pertineret attributum amoris ex receptu divali ad alienam lineam seu ad lineam alterius attributi: g° multo minus erit charitas creata ex receptu divali.

Pr 4° maiorem vim fit sanctandi collectio omni virtutum infusarum q° sola virtus aut charitas, sed collectio n. ht vim sanctandi: g°. Dicta patet a maiori ad minus. Ma: patet q collectio addit vim singularum ptium, et insuper qd superaddit, et totum e. maius sua pte. Minorem sup ostendemus atq ideo nil hic qd denuo probemus, vt valeat argum.

Pr 5° neq actus charitis neq perfecta virtutis parum here vim sanctandi praeter entitatem perfecte qs hent, neque praeter detractam qs subtol praestant ad n. peccandum, sed n. e. aliud unde in illis pot colligi vis sanctandi; g° neq actus virtutis nec charitis hent vim sanctandi. Mi: tamdiu constat, eo qd diu n. ostendatur alius titulus. Ma: quoad 1am ptem pr. q hic e. perfectior suo fine, vt eois dra asseruit de habitibus virtutum supernalium ipsa suorum actuum. Quoad posteriorem eo q actus amoris Dei superioris et virtutis, si effes sint canti detractae praestant ac supernales, et nihilominus n. hent vim iustificandi; g° actus dilectis et virtutis supernalis n. hent vim sanctandi ex detractione qs subtr praestant ad n. peccandum. Pr mi: q eatenus actus virtutis, et dilectis supernalis decorant ac

n. pecc

n. pecc.i opus obvu q.d hent n. e. cpatile cu pecto, seu cu volte peccandi mortaliter; atq ideo in hu oprto nequit stare voltas peccandi: ast similiter obvu q.d hent actus otritnis nralis, et dilectnis Dei sup oia e. incpatile cu violatn pcepti gravis seu volte peccandi mortaliter ita ut in hu oppto talis dilectnis negat stare voltas pecci; g.o eand detraei hent. Quod si neges actu nale otritnis aut dilectnis Dei sup oia ee pssibilem ut n. nulli negant. Instaurabo argtu in actu effi nale odij concepti de pecto, ob foeditem et turpitudem pecti in hu n. oprtico illius neqt ho here volte peccandi aut votendi pcepta grave.

SECT.o 5.a

Aliorum rationes p eas sententia.

Probat denuo Pr Lugo q.a otritio neqt here dignitem et cpletne sufficente ad expiand et abolend offensa Dei cu videamus et inter hoes offensa regi erogata a plebeis n. expiari sufficenter, neq p ea satisfieri, q.uis plebejus doleat et regi diligat; g.o neq ha vim sanctandi, cum in hac emportari debeat dignitas et cplitus sufficientias expiand et delend offensa Dei.

Probat 2.a Pr.: Deus solus e. q delet pecta, seu ut ait Suarez remissio pecti e. opus solius Dei; n. a. eat solus Deus q delet pecta, si otritio et charitas herent sufficientem vim iustificandi; g.o illa n. hent. Maior supponit ab hoc autore (pbari tn pt ex illo Evgli scrip.t Marci 2.o quis pt remittere pecta nisi solus Deus) Pr mi: q.a illa delet pecta q eat fam sufficente sanctante, sed n. solus Deus sed eo q iustificat eat otritne et charite, g.o n. tm Deus sed eo q iustificat delenet pecta si otritio et charitas herent sufficentem vi iustificante; g.o n. hent.

Hic:

Dr: qª inde ulterius fieret pecta n. deleri g remissiõe Dei, sed p satisfactẽ hois, n. enim remittis seu condonatur debitũ qd g satisfactẽ extingr, frustra qº petimus à Deo remissẽ pecti, sed petenda esset stitº quã soluitº; frustra itẽ decereo Deum pœnitentibus remittere pecta cũ pus deberet dici integre et æqlter g eãs satisfieri.

Probat 3º a pºri rãe qua est vitis suares, qª gra iusticans debet ẽẽ pmanens et nãa sua stans et durans eo ipso qd talis sit faciat hoẽ filiũ Dei, et illi siles g pticipatẽ, sed actus stitnis aut charitis n. e nãa sua durans et pmanens, sed transiens, sigd e oratº et n. priũ actus 2ⁱ et n. actus 1ᵘˢ, qº nequit stitꝰᵃ aut charitas ẽẽ fra iusticans. Unde fieret qd secunda gra sꝰ hd iusticaret g stitẽ aut charitẽ pec hd fieri de iusto n. iustus et de ñ iusto iustus g sua libertẽ ab iq pecto.

Probat 4º Sannerus si g actũ stitnis pec fralit deleri pectũ mortale necctũ eẽ actũ stitnis haberẽ tm bonitis ptij et valoris moralis in ordẽ ad placãndũ Deum qm pectũ mortale hd malitiæ et virtũ ad offendendũ Deũ, sed sqns e falsũ qª pectũ hd qdd infinitã dekunnctã ex Deo infite offenso (eni ex infitã sipl multi grauissimi volunt) qº n. hd actus stitnis; qº

Probat 5º qd ror (cuius rão desumpta ex Pº Syposito et alijs) postla stitᵉ remissº pecti ẽ peculiare Dei beneficiũ qd Deus n. tenet pstare, n. a: eet si stitio eet fra sufficienter iusticans; qº n. est. Ma: supponit fine pbatⁿ Prioletus. Probari a: ps ex illo Psalh 146 nº 3. qui sanat stitos corde. Ecclesiás: 17. aspirato illius suementibus ad se. Isa: 55 nº 7. reuertat ad Dñũ et miserebit eius qª multus e ad ignoscẽdũ. Hier. 8 nº 22. Iuertimini filij reuertentes et sanabo vos. In his ñ locis supponitur aut exigit stitº et pœnita ut Deus remittet pecta, sanat

anaS, et

ânã, et peccoris cognoscat.

Pb ex S. Tho: 4 pa Gen: c. 34. et Irenaeo lib: 4 c. 17. qa solus ille qui remittere pecto supposito qd ho neqt per suū actus sufficienter satisfacere quē pecco offenimus, et cujus debitores effecti sumus, atq ideo cum actus contritis n. sit suffens satisfactio eo stante reqr nouus fauor remissionis.

Minor a: prialis ânâli pr: qa fra sufficienter contricans seipsa sufficienter expellit pectū cū negat illgi contricāēs fieri absq eo qd illgat expelli et destrui pectū qd in subro praecesserat: at eo a: qd sufficienter ipsa constat n. reqr nouus fauor alias requireret aliqd ad eā qd bene ipse sufficent ps fieri: qo si stricto det fra sufficens contricans n. requireret nouus fauor ad delend pectū.

Probat 6o Suares qa ex nra sentia seqr gratiam habēs quia ad illā disponit contrio et charitas ut semper est in contricae (extra sacrentū et [semper] contra sacrentū sepe) supponit remissa pecta et propter grā habēs n. po contricare sed supponere subiectū contricatū. Pr seq qa anteqs infundatur habitus gr supponitur contrio aut charitas quae eū sufficienter bene expellere pectū tū fraliter illa expellens eū po si, (quemadmodum gra po expellit pecca eū po est, qa a: de se fra sufficiens ad illa expellenda) sit a: primo anteqs existat habēs gratia.

SECT.o 6a.

Reliquae raes qbs ab aliqbs nra Sentia pbatur.

Adhuc supsunt aliquae raes qbus alij mouent ad nram sentam amplectend. 1a est: contritio affecta et supnalis delectio Dj disponit ultro ad ipas contricae ut ex ipsa stat et Trid: cleat; sed n. eas disponeret ad ipas contricae si haberet uim fraliter contricandi, qo illae n. hent. Pr mi: qa ultio ... praecedit

q^s cedit aliqo ire p^ri. ut ad qd e despos^o, sed n. p^s cedaret si haberet vim iustificandi; q^o n. est vltia despos^o. P^r minor q^a supra fraliter p^o iustificaret (sicq p^o tunc ho iustificatur eius p^o ut fra iustificante) et n. necessa p^c cederet ut notu e. alias esset amicos esse qd implicat.

Ofrant q^a negt eadem res esse fra et despos^o ipu efficiens fralis, sed virtus et charitas sit despos^o vltima ad sui iustificae. q^o negant ipu ammisi esse fra.. Q

2^a. Seqret qd ho iustus (supposito auxo Dei) absq libert^e et merito augere iustitia et absq eius de mea minuere atq ideo esse magis et minus iustos et charos Deo absq illius libert^e merito et demerito qa durat videns. Pr Seq qe ho q n. advertit et dormit eliceret cum auxo grt supnali qd infusum est, actu p fectos virtutis et charitatis, qbus actibus nec mereretur, nec si ab illis cessaret demereretur, eo qd nec adest meritu, nec demeritu deficiente libert^e, augeretur a. gr^a sanctificans illis existentibus, et minueretur illis cessantibus, sicqd illi si nova et deleta iustitia sanctificans quae advenit et deperditur.

3^a. illud solum donu ht vim sanctificandi, seu e fralis causa sufficienter sanctificans et a pecto emundans p qd sumus participes naturae d^e, sed p virtute aut charitate n. sumus participes naae d^e; q^o nec virt^o nec charitas ht vim sanctificandi, seu e causa fralis sufficienter sanctificans. Maior ex eo constat q^a esse sanctos e esse consortes naae d^e esse regratos et Dei filios. Minore probant q^a charitas sm principit attributu e amoris, n. est d^a e fraliter amor, nec p amore fraliter constituitur.

4^a. si actus virtutis aut charitatis esset fra sufficienter sanctificans ho mereretur de condigno p^as gra et remissio pecti mortalis, qd alij credunt esse errorem, alij periculosius ac maiore ex pte reliq esse falsu. Seqla p^r q^a vt aliquis actus sit meritorius de condigno p^ae gr^ae et remissionis pecti mortalis sm reqr qd p^s cedat vt opus bonu supnale p^s sentim entre et entive, et effectu ab hoc iusto grato et amico Dei) hoc haberet actus virtutis et charitatis; q^o. Mi. probant. q^a enjs p^s cederat p^s gra

Sicqe

rigore disponit vl° ad illam, et cum sit causa remissis peccti, vigore fra sancans, et illas p̄cederet. Quod a. factus sit opus illud ab hoe grato, inde patet, q.a eo ipso qd p̄cedat illam fraliter iustificat, atq ideo procedit ab amico Dei. De supnalit̃ talis operis n. dubitatur; tu g° oia quæ diximus requi ad meritū de condigno f.ǣ gr.æ et remissis peccti mortalis.

5.ta: fra iusticans debet ēē in āna; actus contritnis aut charitatis n.e in āna; g° actus contritnis aut charitatis n.e fra sancans, nec habim sancandi sufficnte. Reliqua facile dicunt ab adversarijs. Mi. nuc probant q.a fra sancans debet ibi ēē, vbi peccatū habit. est; e a. in volūte vbi contrit° et charitas e. et n. in āna: tum et q.a alias n. exercerent opposite fra iustificans et peccatū, nec mutuo se expellerent, si ql ēēnt in dirtis subiectis.

6.ta: id qd e iustitia sancans, seu fra sufficienter sancans, qd n. constit subiectum in quo e simpliciter potens elicere alios act.9 qbus dia p̄cepta adimplenda sc; sed nec actus contritnis, nec actus charitatis, constit subiectu simpliciter potens elicere alios actus qbus dia p̄cepta adimplenda sc; g°. Minor ex eo constat q.a nec actus contritnis, nec charitas e prius aliorum actuū, puta fidei, spei et reliquorum, nec habitū aut potentiū illorum productuarū. Maior v° p̄r: q.a n. censetur iustus, q n. e de se dispositus et qsi in habitu promptus ad efficiendū c.a oia p̄cepta implenda, et ad eos actus qbus implenda sc: at n. e ita dispositus et habiliter promptus, nisi sit simpliciter potens eos actus elicere; g°.

Video multa ēē in superioribus rōnibus qæ examine egeant, et grave forent scrupulū, imo forsan n. inefficx impugnare; tn placuit ea recensere, q.a et n. deerunt qbus placeant, et q.a multa miscentur quæ idee sunt, et denig q.a congruū erat in re adeo gravi et controversa aliorum fundta n. silere ne crederent a nobis contemni.

SECT.° 7.a

Obyciuntur multa ex Sacra Scriptura.

I° obyciatur illud 1.a ad Cor: 6. v. 17. q a. adhæret Deo vnus spus e cum

spus e. cu eo. ast q unus spus e. cu Deo. neqe n. ea iustus et sanctus apud ipsu, nec manere pt in pecto mortali et satis inemicissimo et infelici erat diuina; go q cd quo adhaeret Deo et fit unus spus cu eo e. fraliter iustus et sanctus; atqui ho n. alia rae adhaeret Deo, nisi p amorem et charite supnale; go p hanc fraliter iustus et sus est.

R. eo mo fieri unu spum cu Deo quo illi adhaeret, si n. adhaereat dispositiue, inchoatiue et quasi in via, ut fit p acte charite; fit dispositiue et inchoatiue unus spus cu Deo .i. erit dispositus et in via ad unite spus, si a. adhaereat quasi substialiter et radicaliter, ut fit p gra sancante, tunc fiet unus spus cu eo. Ad hoc a. ut sit iustus n. satis e. quomodolibet ea unu spu cu Dei, sed opus e. quasi substialiter et radicaliter, qliter n. e. per actu charitis aut internis, sed p gratiam.

2o obijcitur illud 1a Joan. 4. v 17o qui manet in charite in Deo manet, et Deus in eo. Ast impossibile e. Deu manere in hoc peccatore, aut peccatores in Deo, sed opus est ad verumq quod sit iustus et sanctus; go si p charite fraliter Deus e. in ho et ho in Deo p charite ho e. fraliter iustus atq ideo charitas e. fra iustificans.

R. ab aliqbus 1o ibi sermone ee de charite copleta, quae dicit n. tm amore hois qa Deu sed Dei qa hoe, q amor no p gra sancante. R. 2o sermone ea de charite radicali et qsi substiali, p q qa pmanens e. manemus in Deo seq pmanenter adhaeremus, n. de charite acte quae cu operatio sit p se transiens n. fit pmanentia ideoq p illa n. proprie manemus in Deo sed dispositiue. R. 3o si sermo sit de charite actuali illa e. sensus in Deo reiua manere q manet in charite n. qa fraliter p illa maneat, sed qa q manet in charite reuera ht ha gra p q in Deo manet. Quemadmodu dicimus q maa ultimo disposita hat fra, n. qa p disposite fraliter illa heat, sed qa secuntur tamen de lege cor. ee ultim disposite in subiecto et in eod

et en dot ee fra. qcuir g adiit ai dixgoto diu qa qualiter in habia. Unde Evang. V. 17 dixerat qiqs qfessus fuerit qd Iesus e Filius Dei, Deus in eo manet, et ipse in Deo. Nec tn col ligr inde qd qualiter existeemur p Xti qfessio. qo qcuir ecl ms loqat de charite n. lufferter collegr ea ee fra sufficienter ad ex- tetaes.

3° obj: illud Ioan: 14 si qs diligit me sermonē meū seruabit et Pr meus diliget eū et ad eū veniemus et mansē a- pud eū faciemus. Fere eodm mo reie qt ad hunc locū qo ad ante ne tn eat repetamus. addo satis ostare ex ipsis Vbis charite dispenere ad iustitiā n. iustificare nā p id Deus e in iusto p qd qualiter iustificat. et hic Va. art n. e qualiter in iusto per actum Charitatis cū dicat Ioan: si qs diligit me ad eū veniemus; et n. eā ipso sumus sed a: in ipso cū diligit si di- ligere eet fra iustificans et eā n. eet opus venire; qo tm respon- det Apos: qd si qs diliget eū Vbo disponetur vt iustificetur iio. bus vt mo st ex s decreto et pacto) infaliter infundat gra qua mediante P pronit erunt in iusto seu pa veniente st venient ad iustus.

4° Objicitur illud 1a Pet: 8. Charitas operit mul titudes peccatorū. et Proverb: 10 Vnia delicta operit charitas .1. delet, nil a: delere pt peccata ptsertiē multa nisi forma iustificans qo charitas quæ multitudo peccatorū delat e fra iustificans. R. 1° sermonē ee de charite et amore pxi cuius peccata operit ipsius n. sinit ad illa tendere, neq vindicat sed pinde se gerit ac si n. videret nec qd mali appareret. R. 2° st consideremus sermonē ee de charite qa Deus adhuc nil reluderet ad sum- mū n. dand eret qd charitas dispositiue operiat multitudes pecto- rū, ipsius disponit vt media gra deleant, nisi dicas sermonē ee de charite pria et habituali gra.

4° obj: illud ad Colos: 3° V. 14 Charite qd e vin- culū delectnis. et ad Rom: 13. V 10 Plenitudo legis e dilectio

et 1a

et 1ª ad Tim: 1º nº 5. finis præcepti est charitas. In quibus ea dicta tribuunt charitati quæ propria sunt fidei vivificantis. Quæ tribui dispositive si sermo est de charitate actuali. Alias ob idem mus loqui quod foret eleemosynas iustificare eas in Evangelio dicat extinguere peccata.

SECT.º 8.ª

Etiam obijcitur Concilium Trident.

Primo Meratius nobis obijcit Trid: sess.e 6. de iustificatione c.e 7.º Quamquam enim nemo possit esse iustus, nisi cui merita passionis Dni nri Jesu Xpi communicantur, id tamen in hac impij iustificatione fit, dum eiusdem sanctissimæ passionis merito per Spiritum Sanctum charitas Dei diffunditur in cordibus eorum qui iustificantur atque ipsis inhæret. Ergo Con: docet iustificationem fieri dum charitas Dei diffunditur in cordibus eorum qui iustificantur, non autem ita est si charitas non est forma iustificans, cum negat iustificationem fieri dum diffunditur id, quod neque est forma iustificans, neque habet vim iustificandi; ergo de mente Concilij charitas est forma iustificans.

Resp: hoc ex eodem Concilio sess.e 14. c.e 4. de sacramento Pœnit: ubi hæc habet. Docet præterea (S. Synodus) etsi contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse contingat hominemque Deo reconciliare priusquam hoc sacramentum actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem ipsi contritioni, sine sacramenti voto quod in illa includitur non esse adscribendam; ergo sentit quod contritioni ut includit votum sacramenti adscribenda est iustificatio, at non est adscribenda iustificatio nisi formæ iustificanti; ergo contritio est forma iustificans, et habet de mente Concilij vim iustificandi. Ubi placet etiam ponderare quod Concilium supponat aliquando contritionem charitate perfectam hominem Deo reconciliare priusquam sacramentum suscipiat, quod proprium solius fidei iustificantis; ergo contritio est de mente Concilij forma iustificans.

Sed certe

Sed certè in neutro loco scilus[?] urget. Nam ad 1um facile qd. diceret sermonem ee. de charite. pia radicali, et qti. subitali, n. actuali, q.a de actu n. dr. qd. infundatr. in cordibus nris. qd. n. diceat actus fidei spei et charitis ee. diffusus, dr. qd. gignatur a nobis, in cordibus a diffusus n. dr. hoc charits. q. est habitualis charitas a. et in ana. residet, diffusa optime dr. in cordibus seu aibus nris.

R. 2o qd. ts. sermo eet de charite. actu. nil inde concluderetur qa. not. nam scilus tm. dicit qd. dr charitas diffundr. n. vo dicit qd. g. charites. formaliter fiat, quamvis grat. rgsti. et introducto nova fit fit p. mna. vltr. dispositio. sed grat. formaliter rgstus, nec fra formaliter introducit g. vltam. dispose.; atq adeo debet scilus denotare sciots. aut mer.es charitis cum caritae, n. vim q. hic ad iustificandum.

Ad 2am dic. scilus velle n. ee. adscribend. caritatem et sanctam[?] strictim nude; sed ut includenti sacramenti votum. inde n. e. correcte dae

qa. tn. denotat scilus tales vim here ut includit votu, dic n. aliter illas vim here de mente scily, q. hic sacramentum cuius e. votu, qa. ut substitutu et vicarium debemus reputare et sic gerere vices sacramenti et praestare qd. praestaret sacramentu si pns. foret, ut in mna. de Euch.a dicebam. Deus a. alter sacramentu n. here vim iustificandi formaliter, nec seipso iustificare formaliter sed effienter, n. vult scilus qd. contritio ut includit votu formaliter sanctet, nec qd. sit fra iustificandi, sed qd. effienter pende. ac si adeet sacramentu et pns. sanctaret; g. quod patet ad reliqua qbus vba scily ponderabant.

Sect. 9a.

Objiciuntur Patres et explicantur.

Pr. Vasques ut erat vir eruditissimus et in

SS.

II. P. S. Statur plures recit p. 2a. dis: 203. c. 4. § maiori autorit.e et probabilit.e illius sent.a quam impugnamus. pr. e S. Aug: lib: de nãa et grã c. 42. Charitas inchoata, inchoata iustitia est; charitas prouecta, prouecta iustitia est. charitas magna, magna iustitia est. Ubi ubi dei ex eod minus urgentia. urgentiora sunt quae refert n. 21 ex trac: ad epist: Ioan: ad illa nos diligimus quia ipse prior dilexit nos. sic ait S. Doctor. Diligendo amici facti sumus. et inferius ãna nra fratres mei foeda e et negrã amando Deum pulchra efficitur. et paucis interiectis. Quomodo erimus pulchri? amando eum qui semper e pulcher; quantum in te crescit amor, tantum crescit pulchritudo, quia ipsa charitas e ãna pulchritudo. Et posset addere quae de charit.e hr epist: 120. c. 22. Honor. Haec est iustitia Dei, hoc e quod Deus hoi eum iustificat impium. Et lib. 15 de Trinit.e c. 18. Nullum est isto Dei dono excellentius; tantum e quod diuidet inter filios regni aeterni, et filios perditionis aeternae.

Res. 1o Lugo loco allegato de Poenit: sec. 3. in praedictis locis (quos ipse n. memorat ora aequaliter de ombus logt e quia et aequales tum hone et aequale gaudent explicat.e) eos effectus tribui charit.e dispositiue 1. n. ut forma sed ut dispositioni, cui ex lege infallibili Dei annexa e ãna pulchritudo &c.

Res. 2o Suarez Magr. de Aug. meritorie et taliter quatenus per charit.es meremur de congruo gr.a et impetratorie illas exoramus, quod dat exo nali declarari, ignis dr calefacere subiectum et nix infrigidare, n. quia ignes sit forma qua subiectum e calidum aut nix forma qua e frigidum sed quia ignis calorem dat quo formaliter e calidum, et nix frigidit.em qua e frigidum sic actus charitatis dr subiectum

Sanctificans

sanctare, mundare, (imo et esse iustitiam nostram) non quia formaliter sit iustitia qua subiectum est sanctum, sed quia effective efficit non enim quae mores formalem iustitiam et gratiam qua sumus sancti, nec insolens est hic modus loquendi cum satis frequenter dici soleat de medicina aptissima ad acquirendam salutem effici quod sit salus infirmi. Verum tamen non formaliter sanet, sed effective, et huic similes alij similes sermones.

Resp. 3º quod ibi (et desumpsit ex Suares loco allegato de Gratia c. 13.) loquitur de charitate perfecta quae includit formalem iustitiam et sanctitatem, non de actu perfecto charitatis, nam ut explicat Suares perfecta charitas, dicit reciprocum amorem ex parte Dei, quo mor...tis pro tuo gratiam habet.

Denique tenent alij exponendum esse S. Aug. de Charitate gratiae subtile et pia quae solutio est emaquanda a Patre Vasquez non videlicet nos te intentum nec illum plane evincit sed per vulnerum sic opus est defensari, sed cum tot solutiones probabiles exhiberi sine pro... dendum est ulterius ne in solo ... Aug. loco absoluamus

2us est S. Bernardus qui serm: 83 in Cant: explicans illud Eph: 5 estote imitatores Dei sicut filij charissimi et ambulate in dilectione. hic ait Talis conformitas maritat animam Verbo cum cui dilectis est per naturam, similem nihilominus ipsius se exhibet per voluntatem diligens sicut dilecta; quo si perfecte diligit nupsit. Maritare a Verbo est animam iustam esse et sanctare. quo sanctatur per charitatem. et serm: 71 in Cantic: Vndeq inhaerent sibi homo et Deus, inhaerent a: Vndeq mutua, intima dilectione inviscerati.

R. eo Bernardus non loquitur de causa formali, sed de effective aut dispositiva charitas non disponit et moraliter causat formam quae animam maritat Verbo, et qua homo Deo formaliter adhaeret, sicut dicitur ultima dispositio introducere formam in subiecto, et calor per se ipso ignis inhaerere subiecto, non quia dispositio sit formalis introductio, nec effectiva ignis formalis inhaerentia caloris, sed quia ultime disponit e via

e via ut statũ inducat fra, et effa ēat fralẽ inhærentẽ
ita charitas dĩ maritare ãnã dẽo et ꝑ illas hõẽ Deo
inhærere. Dicemus qd. et in hũanis dicimus filios ꝑ volũ
parentũ maritari, nec tn voluẽs parentũ ẽ fra, qua ma-
ritant, sed cãa moraliter impellens aut orans
3us e. S. Greg: Hom: 33 in Euang. ubi. qd ãe dilec
tionẽ credimus nisi ignẽ? et qd culpã nisi rubiginẽ? Un-
de nunc dr demissa sũt ei pctã multa qa dilexit mul-
tũ, ac si aperte diceret, incendet plane peccatis rubiginẽ
qa ardet valde ꝑ ignẽ amoris. Vere scripsit S. Chrys: hom:
7 ad Demo: sicut ignis ubi sylvas occupaverit oĩa purga-
re studuit, ita charitis fervor quoq incenderit oĩa per-
emit.
R; hos duos Pes parere vigere ꝑ calẽ frali si
n charitas purgat ãnã et incendit rubigẽ, sicut ig-
nis sylvã, cũ cstat ignẽ n. incendere nec purgare
fraliter sed effent, ita cstat hos Pes n. loq de calẽ
frali charitis in rubigẽ pctĩ atq illadi sẽ de calẽ dis-
positiva et de effente morali Unde hẽs qa cãas l. Amb:
in Psal: 50. ad illa pectus meũ ꝑ a me ē semper. et
non semel Psal. 118. Cuius Uba cõsteres brevitatis cãa.
4us e S. Effren lib: de die Iudicij c 4 loquens de c-
titẽ sic cpunctẽ cordis. Compunctio sanitas ãnæ e. et illuminatio
mentis est. Vere eod mo loqr Bernardus lib: de mo bene vi-
vendi serm: 10. cpunctio cordis sanitas e ãnæ, cpunctio lacry-
marũ remissio e peccatorũ. Non e. a: sanitas ãnæ nec remissio
peccatorũ, qd n. e sanctitas ãnæ. Sonat S. Hierony: epist: 27
de pœnita. Qua pecta fletus iste n. purgat? quas inveteratas
tas maculas hæc lamenta n. abluant? purgare aut pecta, et
maculas abluere e effus fralis sancts ãnæ. — R; hos Pes ill-
gendos de calẽ dispositiva aut effente. Et qd S. Effren eod mo
dixit cpunctẽ ee sanitẽ ãnæ atq illuminatẽ cordis, atq ma...
e cpunctẽ

e. qunctē n. ēē fraliter illuminaē cordis; q° neq vult ēē fraliter sanctē anā.

Adde eodē mō dici ꝑ qd iustremus fraliter ꝑ eleemosynā et ꝑ Xpum Dnū q.ª eleemosyna dr qd extinguat pecta. et de Xpo qd sit nra iustitia et Paxª eius qui de fide sit nos iustificare ꝑ fidē integ et n. fralitr ꝑ Xpum. Item contrā sit eleemosynā n. ēē formā iustificantem.

SECT.° IO.ª

Prima obiectio P. Vasques.

Obijcit 1° Pr Vasq: si qs existens in statu pecti atteqs in hac vita iustificaret raperet ad visē clarā Dei et ipsius frueē ac diligeē atq illo ob illu grē charitis non ... luminis gloriæ, sine dubiō foret beatus, nemo n̄ id negabit, cū beatūdo n. cōsistat in habitibus, sed in opatē, aut opatibus vt fatent omēs: q° dō est illū fore iustū et sanctū, et eo ipso a pecti macula purgatā. cū fieri negat hoēs ve ēē beatū et sanctū amore Deo iunctū, et adhuc iacere in summa miseria ... e peccatū; atque illa macula purgato, nulli alteri fōr melius ... tribuet qūt qs ardenti dilectne; q° hæc vi vim iusticandi. Etcū ... iustū tāis sit amor patrij et vitæ, erit fra de se sufficiens iustificare.

Multi solvunt ... hoc argūm. Naz Medina et Salas negant illū dō fore beatū, q.ª beatūdo sola in visē n. cōstit, sed in hac et cū carta pecti quæ tunc n. eet, atq ideo Xpo ille n. eet beatus qmuis eueheret ad videndū Deū, illūq ardentissimo amare diligendū, eāq nouisse amplecti nouisse ... huiusq trac: de beatē hoīs disp: 43. sel° 4: n° 26. Planc docens beatūdē n. cōsistere atqe in visē. sed excludere eo tanqs ptes ... at n. vt solas adesses cartā tormentorū et cartaē pecti, et q docaī

agendū de.

agens de recepta et dea beatitudinis

Alij qui sentiunt Thom: et tores, dicunt tunc n. denominandus fore beatus à visionis beatifica sim[plici]ter, sed in visione aut in hac et a libertate inveniat capax denudis, quae n. inveniret tunc propter peccatum mortale qo erat infectus. Haec solutio displicuit, quod iudicaimus; et nunc rursus .... dari aliquid tale ut esset v[er]e et realiter beatus, 1 homo? si datur? quo est v[er]e beatus. cum beatus sit cui nil deest ut sit v[er]e et realiter beatus. (alias darentur duo alterius talia rei nullo dempto et n. res) si quo est v[er]e et realiter beatus cur n. poterit eam virtute appellari beatus si ita re v[er]a est, alias appellatio et denudatio rei ut e. in se est falsa. si pars? quod n. constituit tota, dea beatitudinis in visione aut hac et amore cum utraque actus detur, et adhuc desideretur aliquid reale ut ho sit beatus.

3.o dicit P. Lugo visionem habere vim expellendi peccatum et habitus propter incompatibilitatem status beatitudinis et summae felicitatis cum statu summae miseriae et peccati; n. tamen eo [formaliter] existente quia haec ultra vim exclusivam peccati importat principaliter naturae... cuius se tenet in ordine supernaturali veluti naturae, et radix status supernaturalis, qo n. competit visioni beatificae. Et qo n. satis est emundare subiectum a peccato ut dicatur illud iustificare; et ex eo patet qd in pura natura subiectum n. haberet peccatum et tamen n. esset sanctum. Unde possumus argutari sic: mundare subiectum a peccato [formaliter], n. est esse sanctum; quod proinde illud mundare [formaliter], n. est habere vim sanctificandi. Patet [conse]quentia, quia sanctificare subiectum n. est esse illud iustificare.

4.o dicit P. Granado necesse qd in eo casu assumptus ad videndum Deum sanctificaret, n. ex vi actus videntis qui n. habet ex se vim sanctificandi, sed ex vi visionis beatificae, militat in filiis naturae in beatitudine. quae n. militat in amore.

beatifico

beatis atq ideo non reludat. P. Vasquez intentu de dilect. de qua
et stat. specialiter controvertimus, sed ad summum qd actus bonus,
mundat subtus et sanct.

Ulto ego deo recto anti negio aqtas. Ad probat. dic
de facto n. coharere (propter decreta et statutas quid.)
qd hic sit beatus summoq amore Deo iungetur ex parte sua,
et qd hic sit in summa miseria quis e peccati, en dicto a. casu
pre absq ulla spec. implatrus optime coharere, qa nil eumne fa-
ceat qd cum peccato lethali pugnaret, illudue formaliter expelleret;
nam summa beatdo ex suo conceptu regatu, n. pugnat cum summa
peccati miseria, atq ideo nec habet vim sanctande nec peccatu ex-
pellende.

Quod ut magis evolvamus advecte summa beatdo videtur
consistere in possess. summi boni, atq ideo ea ratione qua e possessio
summi boni e summa felicitas, e a: possessio obvia et entalis
n. realis; qo et summa felicitas obvia tm et entlis, in eo sita,
qd summum bonum quis e Deus intuitive proponatur et qsi ma-
nu ipsius intuentis teneat ut praesens et ruenens, ex qua possess.
summum gaudium oritur et in volte derivat. Huic felicitati tm
opponit ea miseria qae turbat obvie possessionem summi boni, et au-
fert entles hanc praesentiam (qualiter fit in damnatis, per damni poenam)
miseria a: peccati habis, esto distinguat, et auferat felicitatem sanctitatis,
filiationis, et amicitiae Dei qd cum gratia cum illa pugnet, n. turbat
obvie felicitatem beatdis (nisi fore cognosceatur) neq illam possessionem
entles aufert, cum n. opus sit qd obvie teneat peccatum sed fieri
vo a beato ignorare, ac proinde n. incompatibiles peccati macula cum
summa beatdis felicitate, nec illius miseria, cum gaudio et cumulo
aeternae felicitatis et gloriae, ex tali respectu, ac proinde potest opti-
me coharere hoc esse summe felicem entlr qa obvie possidet sum-
mum bonum et esse summe miserum moraliter qa e Dei inimicus, fi-
lius Diaboli, seu mancipium et peccato infectus; quemadmodum potest
esse summe felix in divitiis bonisq temporalibus summeq infelix mo-

raliter

raliter; qa ē Dei inimicus per pctum mortale.

Dices 3o Boetius lib. 3. de solat: prola 2a ē status bonorum oium aggregatne pfectus. si a: beatio ex suo recptu stali cum pcto mortali stat, n. eet status oium bonorum aggregate pfect° cum unum et qd maximum bonum sit carere pcto mortali, immo maius bonum videtur carta illius qs ipsa vis° cum pius debeat a ligi carta pcti qs visio beatca, et qs videre Deum.

R, 1° argto probari in pdicta hypsi n. fore beatum q existens in pcto raperet ad videndum Deum, quis beatio excluderet pctum qa cum Dei gra habis qae filium adoptivum stituit, et ut maximum bonum aium summopere ornat, n. eet status oium bonorum aggregat pfectus. R, 2° defne Boetij fore tradi pro beate ut de facto e 3o pientes quidas qa de facto reannt, et gra habis et Virtutes infusae, et caeteri habitus supnales, et carta totius maculae l venialis et ipsa vis° beatca, n. a: qs beate ut ee pt, et abstrahit a mo qo de facto.

R, 3° argto et pbari, si defo ut sonat illgatur, beate n. stitere in vise Dei, sed in aggregate visionis, carte pcti, et aliorum bonorum. nisi forte catenus dicat stitere in aggregat oium bonorum, qnus stitit in potere entle Dei in qo 3o aggregata oia bona (pti fraliter, partim Vrtlr, ptim eminenter &c) ad eum mod qo dicimus Deum ee oia, t oia ee in Deo, nam aggregatio bonorum sumptio hac rae n. minuit q statum pcti habis, nec cum illo ex suo recptu pugnat.

Habes ex hoc discursu, quid latius psequar in mat de beate, pctum et illius miseria n. ee ens patibla cum statu beatois qa diversae lineae et disparati gris st, neq impilat hinc summum in una linea et infimum in alia, an a: stat reptal felicitas visis beatae cum pcto actuali; nondum explicuimus et credo hinc, qa cum ex summo bono intuitivae et clare rgto visio rapiat voltas beati in ardentissimum, et efficacissimum amorem illius sup oia alia bona neqs voltas pbrumpere in amorem

alicuius

alicuius obiecti grauiter inhonesti, illudque retinere possit amare quia talis amor non est incompatibile cum obiecto amoris beatifici vz: cum summo bono super omnia alia bona dilecto, quemadmodum dicuntur esse incompatibiles propter obiecta actus charitatis et volitio peccandi.

SECT: XI°

2ª obiectio Patris Vasquetij.

Obijcit 2° P. Vasquez quod diligeret Deum ex toto corde et affectu et sine habitu gratiae et charitatis, diceret unus spiritus cum Deo, quia esset unus cum eo voluntate et affectu; ergo vere esset iustus cum Deo; nam quod Deo summae regulae toto affectu coniunctus est, recte dicitur ei adaequari, et cum eo iustus esse. Nam ille iustus est cum sua regula quod ei recte adaequatur: creatura est talis cum Deo adaequari debet per affectum; atqui iustus cum Deo nemo esse potest, quod vere iniustus animo est sit: ergo hoc ipso quod quis diligeret Deum, et sine habitu, et ab iniustitia et peccato purgaretur, et iustus esset.

Resp: (et est illius 3ª ratio) quod diligeret Deum sine habitu vere diceretur manere in Deo, et Deus in eo, et habere semen Dei intra seipsum, nam amor habet vim hanc, ut seipso taliter, absque ullo alio transformet amantem in rem amatam; ergo dilectio, quam anima diligeret Deum sine habitu, transformaret ipsam in Deum, ac proinde faceret ipsam Deiformem, in Deo manentem, et semen Dei in se manentem, quomodo autem posset aliquis dici in Deo manens, et Deum, ac semen Dei in se habens, et in Deum transformari et Deiformis, esse, si adhuc esset distinctus turpitudine peccati, ipsa quod dilectio manente purgnat cum macula peccati ita ut eam tollat et abluat.

Respondet P. Lugo argumento: quod si homo ille prius grauiter peccauerat et nunc diligerat Deum sine habitu diceret adaequari de praesenti cum sua regula in operibus, non tamen fuisse adaequatum in praeterito ac proinde non diligeret a Deo quia ad hoc non sufficit obseruare regulam, si

ia. ipsius ab illa declinaret, si vitium non peccaret, aut ei fuerat remissum peccatum decerneretur adaequare 1am regulam, et esset iustus cum Deo adaequate operationis non attingens 3am naturae quae est semen gloriae de qua adaequate inquiritur a nostra 2a quaestione. Similiter esset unus spiritus cum Deo affective quatenus est ex parte sua, non quatenus est ex parte Dei, quia non amaret, eo quod supponeretur peccasse, et non amaret amore quo filios adoptivos, et sub natura supernaturali diligit, sed alio longe inferiori non ad unitatem spiritus ad iustificationem requisita.

Ego vero existimo quod actus charitatis non adaequare hominem cum Deo ut 1a regula sive prius peccarit sive non, ut ex dictis supra satis constat, atque ideo neque esset ille iustus neque a peccato purgatus si prius in peccato erat. Unde et nego antecedens. Ad 2um quia unitas spiritus denotat unitatem primam radicalem, et quasi substantialem (quae in naturalibus fit per naturas, et in supernaturalibus per id quod se habet ad modum naturae, ut se habet gratia habitualis) non 2riam et accidentalem, quae fit per operationes vel dicendo ad 2um: esset unus spiritus 1rio, et quasi substantiale modo, ut ad iustitiam opus est, nego antecedens; 2rio et accidentale, ut non sufficit, concedo antecedens, et nego consequentiam ob nuper dicta.

Ad confirmationem vero Lugo: quod ille homo maneret in Deo per affectum suum, sed extra Deum per peccatum, propter quod Deus esset dignissime aversus, nam sicut potest quis amare rem pulchram, et conferre in illa esse per affectum, cum tamen in se sit diffusus, ita potest homo Deum diligere cum tamen in se et foedus per peccatum sit a Deo exosus.

Sed Respondeo 1o in forma nego antecedens, nam si peccator Deum diligeret et vero non infunderet iustitiam sanctificantis habitus Deus in illo non maneret, nec intra illum esset semen Dei, non maneret in illo, tum quia neque manere per actum cum transiens sit, tum quia ut maneat requirit subiectum sibi adaequatum quale, ut dixi, non redditur per actum charitatis, sed per habitum gratiae, non esset semen Dei intra illum quia semen est id, quo substantialiter assimilamur, et Deo non assimilamur quasi substantialiter per charitatem et dilectionem, sed per habitum gratiae. Unde charitas non transformat quasi substantialiter amantem in rem amatam sed quasi accidentaliter per quae patet ad confirmationem

Respondeo.

R. 2º: dist.º ans. Decuit Deus manere in illo et ille in Deo accent.r et tº qd dº ans. subtraliter et abte nego ans. taliter dingdo sqns transformaret tº quid ut quasi accentr omitto sqtiā, abte et qli subtraliter nego sqtiā. Transfōrio a: tº qd et quasi accentlis n excludit abtā deformit.e atq ideo n exclu-dit peccatū

SECT 12.ª

4.ª alia obiectio eiusdem Autoris.

Obycit 3º Vasques. Per amorē charitis sine htu &c. de-ceremur Deū diligere ut amicū, qª eū grª ipsius diligeremus ut amore amicitiæ; gº pariter et nos a Deo diligeremur tanqs amici, nā amor saaste nra reciprocus est, et Deus n patitur se ab aliquo diligi qn ipsū et diligat. Imo vº hoc ipso quod nobis creat vol.e sua delect.e sui, diligit nos tāqs sui delecta-res et amatores, ac pinde tanqs amicos, si n ipsi placemus tanqs amatores, sicut e sª p peccatū displicemus, tanqs adversarij et stemptores; quê gº fieri pt ut qs sit Deo placeat, tanquā eius amator et dilector et displiceat tanqs adversus et stemptor cois huius argli solut.º est, dari p amorē charit.s decamus Deū diligi qm a ex pte nra ut amicū, et negare qd eo ipso, nos Deus abte diligat ut amicus, qª ut optime notavit Tannerus, etsi qs ex sua pte diligat personā offensā qm e in se ama-re amicitiæ, et sqer tanqs amicū, qdiu tn offensa n remit-titur, aut alinde tollit p sdignā satisfact.e, n e necesse, aut sqns qd alter vicissī, tº rectā raē agendo, diligat offenden-tem, ut amicū; alias si offendens graviter regē, illū eund posteā diligeret ut amicū deberet vicissim rex offendentē diligere ut ami-cū qd nemo dicat; itaq sit nunc de facto diligentē Deū ut amicum Deus vicissī diligat amore amicitiæ, n e qª nro amore amicitiæ

mexus sit amor reciprocus divinus, sed quia mmmmquu
Deus propter sua bonitate et misericordia decrevit infundere gratiam habitualem
talem amorem, qua et mundatur a peccato, et reddat obiectum proportionatum
dilectionis et amicitiae. An .. eo ipso qd Deus sua volunte det peccatori dilectione sui, Deus sit illud diligere ? stabit ex dictis, et nunc breviter dico n. dici abie et simpliciter diligere. Ro. I. quia, qua abie subtus e malum et odibile, ergo sit aliqd se amabile. II. qd n. e odibile, insufficiens in se reddat abie amabile.

Obj: Quarto illa q iustificat strictum et amore Charitatis effectum iustificat sic habitu, aliter iustificat, quam si sola infunde habitus iustitiae etc. ita bre; ut si postea auferret habitus, adhuc iustus et sanctus maneret quamadmodum iustus q omnibus in gratia factis crescit in iustitia, et sanctitate adhuc ablato habitu maneret iustus et sanctus qd n. eveniret si iustificaret solo habitu, nam habitu ablato omnis iustitia corrueret, atq ideo nec maneret iustus, nec sanctus.

R. aliter iustificare qm e ex parte dispositionis et modi accommodandi formas et iustificandi, n qm e ex parte formae iustificantis, aut causis iustificantis. Unde n. consistit diversitas in eo qd ablato habitu adhuc maneret homo iustus (negamus n. id ita ee, sicut et negamus manere iustum q omnibus in gratia factis crescit in iustitia si auferatur habitus) sed in eo qd in uno casu iustificet dispositione ante, secus in alio.

Objicit 5o. Dilectio Dei propter e ut convertat animam ad Deum finem ultimum, qs voltas i parentis ad avertendum peccatores a Deo, ergo teneret gratia quilibet existens in peccato originali iustificari et mundari ab eo peccato & sola dilectione sine habitu. Ans pr q poteris Adae aliena volte n. propria averti sit a Deo, sic a Deum diligerent propria operatione in ipsum converterent, q sane modus conversionis efficacior videtur....

R. nego ans. Nam plus requiritur ut convertamur ad Deum taliter ut ei placeamus qs ut ab eo avertamur illum offendentes, atq ideo sit propria volte et sine gratia possimus averti, et illum offendere

lis offendere, n. ponimus sola ead volte. averti et illud placare. Quod si plus reqr ad tollend peccatu, qm ponend; qd mirum si negat ho gratia volte. curari sine illu, quis pii delinquere sine illo.

Probatio desumpta ex volte. ppria et aliena, n. urget. nas voltas Adami et fuerit physice aliena ipsi posteritatis moraliter n. erat aliena. sicqp in illa continebant tamq in volte capitis voltes posterorum, et ex qm continebat voltes singulorum, erat singulorum ppria in estimatione morali.

Objicit 6° nisi pfecta contritio vim habet ex se justificandi. sequit vas ex sententia Joannis Medinae codice de Poenit. q. 2a nempe poenitas et dolores peccatorum n. d° uire nrali sed solo positiuo regre ntrio ad iustitiae, qa fit actu ppria contra sacramentu, cuius oppositum docet S. Tho: et DD. citer. seq a: pbat. q.a si ex se n. hi vis iusificandi uire nrali ntria n. est ad iustitiae tamq fra vt patet neq tamq dispo° ad gram stlem, cum pbari ex nullo capite qit ex nra rei et n. ex volte Dei circa regri vt vltra dispotes.

R. nego seqlas. ad pbate (qqp sit de dispote) dre regrie ex debito nrali qa tenetur ho pcurare meliori mo qo pt, placare Deum ad qd impetrand est medium oium optimum et congruentissimum dolere de offensa et motiuo dilectinis, et charitatis, vt optime notauit Lugo, et d hoc medium n. applat. n. videtur sufficienter pcurare ex se placare Deum, atq ideo n. implet nalem obligationem.

Sect.° 13a.

Aliae obiectiones P. Meraeij.

Postqp soluta st argta Vasques, restat soluamus qe de nuo illis addit Meraeius, et 1a e: illa fra quae p se et nra sua formaliter pugat aiam a macula pecti venialis, e. p se suaq nra 1a et fals ant sanctitas, sed actus pfecta contritionis p se et nra

sua

sua purgat anã a macula venialis grã: q° e sic se et ex nãa sua fralis sanctitas. Pr mi: q^a pecta venialia cũ qbus quis moritur delent post morté: q° assignanda e aliqua fra vi cui' deleant; sed n e alia p q' deleant nisi actus gfectè contris sigt gr^a nec pugnat cũ venialibus nec illã delet.

R, 1°: nego mã: macula n pecti venialis n tollit amicitiã cũ Deo nec illi oppõnit; opponeret a: si fra ei opposita eet eo ipso fra sancans et v^a sanctitas. quandoquidem hæc constituat subiectum amicum Deo; itaq vt fra aliqua sit v^a sanctitas debet ee opposita ex nãa sua n tm pecto veniali, sed et ei mortali, atq ideo nec recte colligr eã v^a sanctẽ ex eo qbsisse qd deleat pectũ veniale pter rentiã q cũ illo stt.

Resi pel 2° ex P. Lugõ dis: 9. de Pænit^a sec. 2. n° 2, 5°. Réo. nego mi: q̃ qdo delet, meritorie aut dispositive tm delet n ex nãa sua vt fra, et post morté, vt argtũ ostendebat. A qgo a: deleant post morté venialia. dit Lugo a Deo remitti ex iure gr^a (adde, si placet, et precedentiũ meritorũ) nã cũ e. erigt hic autor meretis ascensũ gloriæ et mereri qd tollant impedi^a quorũ ablat° e nria ad obtinendũ gloriã atq ideo cũ ex ipsa gratia habi (saltẽ vt nunc e sub pacto Dei) oriat ius ad gloriã, ex eãd oritr ius, vt statĩ post morté condonetr culpa venialis, si forte sit, alias n meruisset gloriã, et ita x^a hanc drã n e recurrend ad ctriẽ tanq ad eãd fralẽ expulsin venialiũ post morté.

Objiés 2°: ex cõi sent^a theol^a et speciati S. Tho: gtrita e Deus spetis a creaturis oibus dincta cuius propriius actus e intent° satisfaciendi Deo p offensa, seu macula pecti huius a: intris candeũ obiũ e ea fra p q Deo fraliter satisfit, an hæc n pt ee hæc, q^a sicut satisfacere e fraliter agere, ita satisfact° e fraliter actio, debet q° ee act° aliqua nulla a: act° hois pt ee v^a satisfact° p pecti sive macula, nisi ea qæ fraliter ex nãa sua destruit hanc maculã aut destruc. p

neq

neq. huiusmi ee pt in hoe, nisi pfecta contrio: qº hoc delet ex nãa sua maculaṁ peccti et hẽ vim eusçandi

Rẽnt aliq. 1º ad hoc vt aliqua actº hois sit fralis et 8ª p peccto satisfactº n. opus ee qd ex se et nãa sua maculaṁ destruat aut destruere pss, sed sufficere qd id hat a grª sanctante a qa l. fit. l. digneeatr, quemadmodum opera Xpi Dni fuerunt digna et æqlis satisfactº p mundi delictis qsais ex nãa sua, seclusa vnẽ ad Verbũ, n. herent tales dignitẽ.

Rẽnt alij 2º qd sl. penitẽ et contrnis pfecta actº ceni condigna satisfactº, ex nãa sua hent, vim emendandi subũ a peccto n. ideo esnt fra eusçans qª ad hoc n. suffit here ex nãa suaṁ vim expellendi peccti, vt de visª beata seu beatẽ aiebat S. Tho., sed opus ere, vltra illud pdtũ, aliud ad fra eusçantis c= stitutũ vt sup. dicebamus.

R. in 3º dando qd pprias actus pœnitẽ sit intº satisfaciendi pm ex se ex; oblũ ai. huias actus n. tm e ex fra p. qd Deo fraliter satisfit (nã ex eor sentª hoc fra e creaturæ im= pollis, cui ai sit impollis condigna satisfactº) sed conatus ad satis= factẽ, meliori modo, qo pss: vt ad vltª obiẽ loc: ãntis dicebaṁ. Mem= ore a. mo qd dx, e p contrẽ et charitẽ. Cæteris qª hi actus n. sl. ex nãa sua æqlis satisfactº, vt in mãa de Incarnatª di= ceo, n. sl. fra nãa sua delens peccti.

Obijcit 3º. seqr ex nra sentª qe Deus odio here eũ a quo ex toto corde diligit, qd absurdũ ee sl. ex tris patet: seq pl. qª ex vna parte diximas dilectẽ Dei sup. oia nullaṁ here ex nãa sui incompatibilẽ cũ peccto mortali, ex altera pte liberũ De. o e n. infundere grªs hẽs peccto, a qo ex toto corde diligeo qº eũ adhuc maneret peccor, n. obstante dilectẽ illa, pss, illuc Deus odio here et de facto heret.

R. de facto ee inconueniens, et absurdũ, qd Deus odio hat illũ a qo ex toto corde diligitur, de posi vº nullũ ee absurdº qª cuẽ pbabiliter sentiamus actũ dilectnis Dei

seu stuttis non ex vita suo cum peccato pugnare, relinqueret hoc peccatorum peccatorem a: abte Deus odio hi, et quidquid n. tollit ab hoc peccatum n. tollit quod Deus eum odio hab, cum relinquit obiectum odibile, et proportionatum odio Dei.

Quod si instes Deum dando delectationem illam quae bona e: velle illi homini aliquod bonum atque ideo illum amare, cum amare sit velle bonum. R. Scilicet dici nunc Deum amare, amore amicitiae, peccatorem, cui Deus immittit auxilium supernale ut se saectat, nam illi vult bonum auxilij; dic quod in utroque casu Deum velle quod bonum; at n. illud velle e complacentia faciendi. cum hoc propter peccatum potius abte displiceat, sed sua misericordia et bonitate: ut a: amaret amore amicitiae deberet velle illi bonum ex complacentia ptonae atque ideo hoc debebat supponere in se bona et obiectum proportionatum delectationis ratione bonitatis prae habitae, non a: non tale illius quae a Deo primo confertur n. aliunde moto quod ex sua liberalitate et bonitate; unde relinquitur in praedicto casu amare illum hominem amore misericordiae, n. amicitiae.

Dicas quare n. poterit amari peccator propter bonitatem delectationis Dei supra dicta amore amicitiae? Resp. P. Lugo, quod illud bonum valde opprimit a malo culpae quod in subiecto est, et cum praeponderet gravissimum illud malum abte n. e diligibile sed ut dixi. Sed quid; neque hoc, ut observavit Lugo, sufficit quaeque perfectio ut aliquem prudenter diligamus amore amicitiae si adsint aliae contra infectiones, et sordes quae illum reddant magis odibilem quam amabilem.

SECT. Ulta.

Residuum obiectionum adversus eandem doctrinam.

Ut de difficultes exhaureamus et nil supersit quod nostrae doctrinae probabilitatem turbare sit, nullas obiectiones quae adhuc restant, hic solvemus: atque inprimis proponenda e: obiectio P. Moraeij quae ad hanc

secte

secus valde reciperemus ne esset longior, quam par erat, suaderet. Amicitia Dei ad ipso quod talis amicitia est, staret neque cum peccato mortali, ut dei fatentur: quia haec et per seipsam totaliter, et saltem per aliquam sui partem formaliter destruit maculam peccati mortalis atque non: per se totaliter quia macula peccati mortalis non destruit formaliter per exercitium, bitalem ei in Deo manentem amoris actum, cum tamen ut sic pertineat ad eam amicitiam inter Deum et hominem, quia per amorem quo Deum quo est altera pars amicitiae inter Deum et hominem. Per consequentia quia non est aliud.

R. amicitiam perfectam inter Deum et hominem supponere in homine gratiam sanctificantem ut tum amoris Dei diligentis hominem ut amicum, cum ideo ut talem amet quia est illi gratus et in seipso quasi substantialiter sanctus. Unde incompatibilitas quae dicta amicitia habet cum peccato non exercete formaliter per ipsam, sed per tamen quasi primam et substantialem dicta dilectionis, quae est gratia sanctificans qua deficiente, et peccatum perseveraret, ei dicta dilectio in hominem ut amicum cessaret.

Obiicit 2°: contritio tollit formaliter statum saltem partiale peccati habitualis: quod contritio destruit peccatum habituale et consequenter instruat, seu saltem curare per. Consequentia patet quoad primam partem, nam ut destruat aliquid totaliter satis est destruere aliquam illius partem, seu quod idem est aliquid statum partiale illius, quoad 2am etiam quia forma curans seu potens curare est, quae seipsa formaliter expellit et destruit peccatum habituale. Ans ostenditur; quia unus ex statibus peccati habitualis est aversio a Deo, tam alterum ut contra dicitur a conversio ad creaturam, haec a aversio tollitur, per actum contritionis, siquidem per illum homo ex toto corde convertit ad Deum.

Resp. aliqui primo per contritionem non tolli aversionem moraliter sed physice, ut autem expellatur et destruatur peccatum habituale opus esse quod auferatur et moraliter. Resp. alii 2°: hoc argumento tantum probari, quod possit tolli peccatum per contritionem, non quod possit per illam habere curare, quia ad curare plus requiritur quam subiecti emundatio et peccati habitualis expulsio.

R. 3°: per contritionem non tolli sufficienter et quoad effectum aversionem inductam per peccatum, sed insufficienter et tantum quoad affectum, atque non expellere nec destruere peccatum sed tantum velle illud destruere quemad-

modum

modum si glabeius incurrat regi intulisset, et quod a regis amicitia et gratia averteret, non statim hanc aversionem a rege tolleret, quis ardentissime velit regem placare et ad illius gratiam redire, quia talis affectus offendentis non est sufficiens reversio quoad effectum, sed insufficiens et tantum quoad affectum. Itaque ut peccatum habitualiter tollatur debet tolli quoad effectum aliquid illum etiam secum gemius effectus tendat in destructionem non destruct.

Obijcitur 3o: sicut transacto actu peccati et non retractato, remanet moralis aversio a Deo, quam vocamus peccatum habituale, ita transacto actu contritionis, aut dilectionis manebit moraliter reversio ad Deum, quam poterimus appellare reversionem habitualem; ergo sicut reversio et aversio actus opponuntur ita et habitualis; atque ideo habitualis reversio moralis contritionis expellet aversionem habitualem moralem peccati mortalis.

Etiam haec obiectio non probat quod contritio iniciat sed ad summum quod peccatum expellat quatenus dicta sit, adde quod non est efficacior contritio tantum habitualiter seu moraliter existens quam physice. ergo si physice existens non sufficit, nec sufficiet existens moraliter. R. igitur omittendo quod contritio perseverat moraliter sicut peccatum, at non perseverat substantia maiori efficacia sufficientia et activitate quam in se habebat cum physice erat. Unde cum physice existens non habet vim sufficientem expulsivam peccati, quia nec fuit nec reversionem peccatoris ad Deum cum effectu, nec illum habebit cum existit habitualiter, atque ideo moraliter perseverat ut insufficiens reversio peccatoris, et ut impotens peccatum expellere. Sed iam ad alia.

QUÆST.o 8a

An de potentia fieri possit creatura rationalis natura sua impeccabilis et sancta?

SECT.o Ia

Status quaestionis et Doctorum sententiae.

Hactenus vidimus iustitiam quae de facto mundamur

a peccato

a peccato et eam tamen apud Deum esse accidentalem et substantiam ipsi superadditam, nunc inquirimus an tanta sit necessitas huius existentiae accidentis ut nulla substantia talis sit possibilis quae absque illa sit ipsa aut peccato non obnoxia ac proinde repugnet aliquam ex ipsa et natura sua esse impeccabilem et taliter sanctam. Quod pertinet ad 2um Dico 1o ita ut repugnet creaturam ex natura sua intrinsece et formaliter sanctam, non tamen radicaliter: eo quod non repugnet aliquam esse ex natura sua radicem gratiae sanctificantis quae producat ut se sanctificet, et repugnet quod absque illa ex seipsa sit formaliter impeccabilis et sancta, proinde ac si gratiam sanctificantem haberet. 2o ita ut nec repugnet esse radicaliter sancta, nec et formaliter, eo quod non repugnet absque productione gratiae et absque eo quod tali substantiae gratia debeatur per se repugnare cuique peccato mortali, et esse taliter sancta, determinataque ad prosequutionem boni et fugam mali, seu ad implendum omne honestum graviter praeceptum et fugiendum omne inhonestum graviter prohibitum, non minus quam si haberet in se gratiam sanctificantem ut ut per se ipsas praestet in ordine ad sanctitatem et munditiem quidquid praestaret gratia sanctificans substantiae infusa; quae tamen ex solutione posterioris difficultatis, [illegible] a fortiori ad 1am non de illa sed de hac termino futurum erit in quaestione praesenti.

Nec multum curandum an eiusmodi creatura talis haberet sanctitatem formaliter et vere talem denotandam sicut Deus ita attributa et specialiter sanctitatis, et sicut homo sit visibile, et nomen natura sua affirmetur, sive negetur parum refert ad praesentem controversiam cuius totum pondus in hoc situm, quod sit possibilis substantia aliqua talis creata, quae per suam entitatem ipsam esse realiter sanctam apud Deum hancque omnimodam repugnantiam cum quovis peccato lethali.

Quoad 1am ratio 2dae sententiae. Vid. negativa est possibilitatem creaturam. ita P. Lett: de perfec: divinis c. 2. n. 9. Herice 1a parte quaestio 48.a c. 4. no 63o. Antonius Perez 1a p. selec: disp: 3. c. 3. § 7. no 154 P. Coninck de actibus supernat: disp: 4. dub: 2. no 32. P. Raynaudus in Theol: Morali dist. 2. no 141. Arrubal 1a p. disp: 177. c. 1. Suarez lib: [illegible] de gratia c. 3. no 7. Vasquez 1a p. disp: 231a c. 3o. Valentia

18e. dis:4 Gran: 12a. 1o uers: trac: 4. dis: 8. sec. 3. §2o. et lati 1o uer: 2. trac: 1o. dis: 2. sec 2a. quibus plures addit Rynalda lib. 1o de ente supernali dis: 23. sec: 7. no 39.

2a affirmat n. repugnare tales creaturas. Ita Arriaga to 1o in 1am partem. dis: 5. de vis.e Dei sec: 4. subsec: 2. et to 2. trac: de angelis: dis: 23. sec: 1a. § finali. et tanquam probabiles late defendunt Rynalda lib. 1o de ente supernali dis: 23. sed praeter tis a sec 9. usque ad 12. ubi no 64: plane et perspicue ponit suas senta. Herice sup. quaest. tota cap: 4. Ochamus in 1o. dine: 44. qe unica art: 1o. Gabriel in 2o dine: 23. qe unica. vele 2a. Bacanus in 2. dine: 38. qe unica. art 1o. Maior in 2o dis: 23. qe 2. vele 4. P. Becanus 1a parte ce 9. de vis.e Dei qe 4. n 4 et favent alij inter quos Valen: supra: semper fatetur Bacconus a nullo Theologo ostensas tales substras impugnare.

Et quis aliqs dubitare possit, an substra ab his autorib de potentia Dei abta probabiliter admissa, t admittenda nãa sua impeccabilis foret libera t n. sed vo ad unius necesaria et liberte destituta, quae maior difficultas in 1a quam 2a, reuera abte et bene accesserunt loquuntur, imo plures expresse agunt de ea quae hiet libertem, ut videre e apud Arriaga et Rynalda. Quod si Gabriel locutus fuerit de creata n. libera, parum refert, cum palam sit eum eligere noc. creatam liberam eam quae e. indiferens ad bonum et malum, et n. liberte, eam quae e. determinata ad bonum, quis in determate ad bonum n. careat di liberte.

SECT.o 2a.

Valde probabile e. n. impugnare substantias creaturas.

Inuenio in hac asserte cum 2a senta: quam ab di cosura liberat Rynalda sup. sec: sua 10. et quod si verba quae referre solent ex Aug: 11 in Gen: ce 7. Augustini ecent plane nostras sentas, t sola sua autorie probabiles redderet: verba sunt

Tales potuit Deus hoes facisse q nec peccare pos nec vellet, et si tales fecisset, qs dubitat eos meliores fuisse. Dixi si Aug: assent. qa st q id negant, vt Rigaldo et aly. Sed cu st fateantur eand sentes refire apud Aug: ad hue multu roboris afferre S. D. autoritas nrt senta cu ad stas et sentas attendes sit ques qo ad vba.

Pr 1o rac: qa de facto dat pota detrata oo nao ad sons qn fieri pot vt ferat in aliud obtu vt audctiena, et pota vo detrata nao sua ad colores et luces qn pot ferri in aliud obtu vt visua, et pota detrata ad sensile vt illas eois qn ferri pot in n sensile; go n repat creata tales eius pota sit detrata nao sua ad odiu inhonesti et amore honesti, qn pot ferri in in aliud obu, aut here illorus eu actu ... Pr oqa pariter qa n videtur ee poor rao vnius q alterius, aut exhat repa eius a: crea eet nao sua sta; go. Pr 2o: nec excedit receptu creae here ex nao sua stes et repas cu peccto, nec et pugnat cu recptu libertis, go nulla rao e cur negat ee pole creas subtiales nao sua impecles et stas. Patet oqa. qa si aliqua eet naie 2ra signata, aut eand altera. Ans quoad 1us ptes attendo, qa gra et creae et n excedit illius receptu, sigd nao sua sit receptu stis et repas cu peccto; go n excedit receptu creae here nao sua stes et repas cu peccto quoad posteriores et. qa in Xpo et beatis dat libertas, qui in illis sit stas co et nao sua incompatilis cu peccto.

Quod sea vrget hre id nao sua, qd nao sua n excedit creas, nec pugnat cu liberte, n excedit creas nec tollit liberte vt videt clare; sed creatas subtiales ee nao sua stas et impecles e here nao sua id, qd nao sua n excedit creaturas nec pugnat cu liberte; go creas subtiles ee nao sua stas et impecles nec excedit creas nec pugnat cu liberte. Pr mi qa est here id, qd gra sanctans sit nao sua, sigd e nao stas et impeccabiles, ut in statu in gra et bono, cu libere ...

Dic: gra n addit sua ana entitas pfect, nec pfecte ppria et subsistas Dei; go si fingas anas illas here ea

te et nãa sua n. sibi sufficeat qd de facto sit effectus infinitus aut gratia Dei, et n. habet ex nãa sua stẽs et impeccabilitẽs; g substias rales here ex nãa sua stẽs et impeccalitẽs, n. dicit infinitas effectus nec gratia Dei, sed proportionatus creata, atq. ideo ex hoc capite n. repugnat ut Doctores cõiter ostendant.

Pr 3° nulla ptest ostendi repugna in eo qd sit aliqua substia creata qua affleat complexo ex gra sanctante et nra ana: sed illa eet nãa sua sta et impeccabilis; g° nulla repugna ostendi pt in hoc qd sit aliqua substia illualis nãa sua sta, et impeccabilis. Maior tamdiu erit va qdiu n. ostendatur repugna, et fortius qe inducit primi infernus soluantur. Consequentia sic patet. Pr mi. q.a habet p nãas cõflentes id ipsũ qd illud complexus, illud a. complexus sit nãa sua substias rales stẽs, et impeccalitẽs.

Pr 4°: n. e maior repugna in eo qd sit voltas ut de facto est, qe negat amare obiũ nisi proponat sub rõe boni saltẽ utilis aut delectabilis; qs in eo qd alia negat amare obiũ nisi proponat sub rõe boni honesti; 1us n. repugnat; g° nec 2us. sit. qui substia cui deberet hae voltas eet nãa sua impeccabilis et sancta; g° n. repugnat talis substantia.

Pr 5.° q.a n. õia bona ões et singulos mouent, sed hos hæc et illa alios, imo sub hac rõe mouent omes, sub qua n. mouent alius, et sub hac rõe sic õne delectabilia sub qa n. delectant alius ut cstat longa experª; g° dari poterit inter possibilia spirita substia aliqua rales qs n. moueat obiũ sub rõe delectabilis, sed tm sub rõe honesti imo nec delectare possit nisi sub rõe honestis eiusmq a. eet nãa sua impeccabilis et sancta.

SECT.° 3æ

Aliorum rationes qbs hoc ipsũ probatur.

Aliter alij pbant 1°. substia creata ralis nãa sua sta

et impeccabiles n. repat ex recptre. substia rois. Deus sit substa et tn nãa sua sta et impecles. Nec ex receptu. subste creatae cũ 2do hyppca. ln. subste create, et ndomenus nãa sua e fra sanctandi et incapaciles cũ peccto. Nec ex recepta impeccabilis et stis cũ eiusmq receptas repeant in gra Deo et 2ne hyppca; go ex nulla ce repat substia creatae sta.

Pr 2o: n. plus hret illa substia qs tn de facto iunctũ ex Angelo et gra hali; sed iunctũ ex Angelo et grãtia nullas tn emplatõs, qsuis ex nãa sua stũ et impecle nec dicit infitas pfectõs nec repã eãs libertẽ; go neq dicit illa substia ullas emplatẽs infitas pfectẽs aut repugãs eãs libertẽ.

Pr 3o qsuis illa substia esse nãa sua sta et impeccabilis addunt destaret infinite a Deo et hret plura pdra qbus limitaret et differret; nãs 1o tales nãa n. hret esse a se sed ab alio, cũ dependeret a Deo in sui pductẽ, qsuis semel pducta n. penderet a Deo vt esse sta, qsadmod ho pendet a Deo vt sit pductus n. tn vt sit pductus ho. 2o hret rptnẽs phycas aut saltẽs Metheas, et n. õimodas simplicitẽs. 3o hret intra mẽes accenles, qa hret phycas pariter in se recepta, saltẽs actus illius et voltatis qbus intelligeret et amaret. 4o hret rangas in eendo. 5o n. esset determinata ad amand re honestũ, sed tm ad re honestũ pceptũ, neq etes ad odio plegd turpe, nisi cũ id pcepit sed ad non amplectend; vt alia omittam cũ sufficiant haec.

Pr 4o qa n. repat enti infriori multo minus repugnabit enti nobiliori: sed accenti qd ex suo gre e substantia ignobilior n. repat receptus stis et repa cũ peccto; g multo minus repabit substia, atq ideo n. repabit substia nãa sua sta et impeccabilis. Pro cuius rãe solidanda aduerte maiores pcedere, n. in toda sua latte vt sonat, sed cũ qad ceruct, ita vt sensus sit qd n. repugnet superiori rãe excellens pfectnis qd non repugnat rat eiusd infriori, nãs si n. excedet pfectẽs infrioris, neq

et excedet superiorem, et nequer non superabit receptum maiorem, quae non superat minorem.

Probant 5º cum Arriaga in Phia et 1ª pte: quia non repugnat substantia altiua et non volitiua, quae nequeat [illegible] et non amare aut odio pseq.; sed eiusmodi esset impeccabilis, cum peccare non possit nisi amando aliquid aut odio prosequendo vel voluntarie omittendo praeceptum: quod non repugnat substantia naturaliter sua impeccabilis et sancta.

Probant 6º. Potest esse substantia quae ex natura sua mereatur cum gratia sanctificante aut visione beatifica, sed eiusmodi esset natura sua sancta et impeccabilis: quod potest esse substantia natura sua sancta et impeccabilis. Maiorem late probant ex videre quaepiam Ripalda. Minor probatur quia nulla esset peccabilis et non sancta, potest merentis cum sancta et gratia repugnante deo cum peccato alias secunere vel penes gratia et peccatum sunt supposita. Patet quod ratione meritis nunquam habet gratiam, et aliunde potest peccare, quae possit non esset impeccabilis; quod.

SECT.º 4ª.

Prima obiectio ex sacra Scriptura et Patribus.

Obiiciunt 1º adversarii nonnulla loca sacrae Scripturae ex quibus videtur colligi impeccabilitatem esse propriam Dei atque ideo nulli creaturae communicabilem. Nam Mat. 17. et Luc. 18. Nemo bonus (scilicet natura sua) nisi solus Deus: esset autem bona per naturam illa nostra substantia, si per naturam esset sancta, atque ideo non esset solus Deus bonus et per naturam ut Evangelistae dicunt. Et Paul. 1ª ad Tim. 6. Qui solus habet immortalitatem. Ubi de immortalitate repugnante tam morti naturali quam morali per peccatum sermonem esse affirmant Patres ut inferius patebit mastius; quod solus Deus habere potest immortalitatem per naturam peccato adversam, atque ideo solus ipse potest esse natura sua cuiusvis impeccabilis et sanctus.

Hoc ipsum sensisse Patres probare possumus referendo non-

nulla eorum tertia. Aug: lib: 3 contra Max: c. 10. ait: Cuicumque creaturae tali potestatem ut peccare non possit non est hoc naturae propriae sed gratiae et per hoc solus Deus sua immortalitate, quia non cuiusquam gratia, sed natura sua nec potuit aliqua mutatione peccare. Ubi considera ex eo tribui Deo quod natura sua non possit peccare quia est natura sua immortalis: quo cum nulli creaturae competere possit quod sit natura sua immortalis, nulli potere possit quod sit natura sua impeccabilis. Nec minus loquitur clare de vera Relig: c. 13. Bona sunt quae vitiantur, sed ideo vitiantur quia non sunt summa bona, bonum quod vitiari non potest Deus est: Caetera autem omnia bona ex ipso sunt quae per se ipsa possunt vitiari, quia per se ipsa nihil sunt.

Deinde S. Hieronymus epist: 146. ad Damasum: solus Deus est in quem peccatum non cadit: caetera cum sint liberi arbitrij et utramque partem suam possunt flectere voluntatem. Ubi notandum S. Hiero: ex eo deduxisse caetera peccare posse quia sunt liberi arbitrij: quo cum creata illa quae dicimus impeccabilis per naturam esset liberi arbitrij peccare posset contra Hiero: quae contra Iovinia: ad illa Iob 4o Ecce qui serviunt ei, non sunt stabiles, et in Angelis suis reperit pravitatem. Dicit. Omnes creaturas peccare posse memorat.

Item S. Fulgen: de Fide ad Pet: ideo creaturas a Deo factas deficere posse peccando quia ex nihilo conditae sunt. Illa autem substantia a nobis excogitata ex nihilo condita esset: quo deficere posset peccando ex mente Fulgen: Cuius ratio et movet alios Patres. Nam S. Damasc: lib: 2o de Fide c. 3o hanc reddit rationem creaturae, ut eo ipso asserat esse mutabiles. Quod enim (inquit) creatum est mutationi quoque subiectum esse est. et S. Greg: lib: 24 Mor: c. 5. eo ipso dicit habere ire deorsum quia creatura est. Verba sunt ex eo etiamque quod creatura est deorsum ire habet. Ire autem deorsum est cadere seu peccare. et lib: 5 c. 25. Natura Angelica etsi contemplatione auctoris sui inhaerendo in statu suo immutabilis permaneat, eo tamen ipso quo creatura est, in semetipsa vicissitudinem mutabilitatis habet.

Accedit S. Atha: in compendio de S. Patrum Verba. Mal: 10,

Tu.

Tu a: idm ipse es et anni tui n: deficient. Ita ait: In creat nil e: immutabile nam cpre cum Angeli qdi n servaverunt sua ordine et stellæ n: sceant mundæ coram eo, et Diabolus ceciderit de cælo, Adam a: prevaricatus sit, cisq alterentur &c.

Deniq S. Anselmus lib: 2º cur Deus hō. cº 10 quærens cur Deus angelos et hoes n: fecerit impeccabiles, ret: quia n: puit nec debuit fieri, ut unusqsq eorum esset idm ipse qui Deus. qi diceret, si aliqs esset impecclis esset idm qd Deus, seu qd in idē recidit esse Deus, at n: puit nec debuit fieri, ut creatª sit Dō gº nec puit nec debuit fieri qd sit impeccabilis

SECTº 5ª

Solutio obiectionis præcedentis.

Ad oia testimonia quæ secª ante posita, pt in gralis multr resp. 1º qd velint soli Deo competere esse a se bonum, immortalem, incorruptibilem, immutabilem, et impeccabilem, et nullatenus creatum aut rem productam ex nihilo. quæ expositº videtur esse S. Ambrosij, S. Iustini et aliorum Patrum. Ambr: to 3. in 1ªm ad Tim: 1º exponens illa vba regi sæculorum immortali, soli Deo ait. Hæc ad Dei Patris personam ptinent quem immortalem ideo sm appellat, qª ois immortalitas ab ipso est, ut ipsi soli magis competat in Vite, qª qsqs immortalis e: n: a se hanc hī, sed ab illo. Simili mō et in Evang: legitur, dicente Dnō qª nemo e: bonus, nisi unus Deus; nemo est nisi unus Deus bonus est; qª ipse fons bonitatis est, ex qo cæteri potantur, ut boni sint. S. Iustinus qª 61 ad Orthodoxos. Solus here immortalitem dr Deus, qª n: hī eam ex volte alterius, sicut reliqui dei immortales.

2º. qd velint oes creaturarum, quamvis stas et immortales

tales ꝛ̃ratᵉ Dei e peccabiles, emmund, et mortales; n. quia
ve in se peccabil. sit et mort[illegible] tanta e distantia
in utroq. [illegible] infinitus excedat sanctis et immortalit[illegible]
[illegible] quolibet creatae, vt sit [illegible] et [illegible] ad [illegible]
tias illius qae expol. videtur here fundam in [illegible] Job: c. 4.
v. 17 et 18. Nunqd ho Dei ꝛ̃ratᵉ iustificabitur? aut factore suo
purior erit vir? Ecce q. seruiunt ei n. st. stabiles, et in an-
gelis suis reperit prauitates. et c. 25. v. 4 et 5. Nunqd iustificari
pt ho ꝛ̃ratus Deo? aut apparere mundus natus de muliere?
Ecce Luna et n. splendet, et stellae n. st mundae in ꝛ̃spectu e-
ius. Quo sta Damasc: de operibus Angelicis. dicit de ad Deum
collatus, crassus et male reperit; sola n. ve immaterialis e. in-
corporea diuinitas. Nouit n. optime Damasc. angelus ve de
incorporeos et immales qa tn cum immalior e Deus ꝛ̃rate
illius appellat males.

3o qd velint nullam creaam de naa suo impeccabilem,
immutabilem et sanctam, n. vo qd n. sit posis aliqua, naa sua
sancta ea sancte qae n. excludat de peccatum, nec ea immutabilit
immutabilis qae n. admittat, aliqm mutem. nam qlibet crea ralis
suis actibus ei operatbus mutaret, et saltem venialiter pecca-
re pt vt minimum p omissiones, neq n. peccatum veniale incompatibile
e. cum va sancte et iustitia, vt de facto patet in iustis, p va.
sti st apud Deum, qui multoties p omissiones et com[illegible] venialiter pec-
cant. Et haec soluto me iudice firma e. et plene satisfacit argto.
4o [illegible] P. Arriaga to 1o in 1am p. disp: 4. sec. 4 sub. 2. no 22. Patres loqu
n. de creis diuinitus possibilibus de qbus n. cogitabant, sed de existen-
tibus. Et qa autoritas Sancti Ambrosij videbat vrgere magis ex
pfesso illam dissoluit. Videat curiosus.

Resp. 4. Rispalda [illegible] loq de creis actualibus, tam de facto
qae st, qm qae poss; n. de supnalibus qae a Deo creari pnt, et in-
tra sphaeras [illegible] [illegible] altiori et diuiniori ordine manent, qlis est illa
substia seu creaa ralis naa sua sta et impeccabilis.

Sect: 6.ª

2.ª obt.º ex eo qd tali creæ ēet nalis vis.º beatica

Ab autorit.e pgrediunt ad rães quaru 1.a est seqret ex nra sentia ea pote substiā creatā naliter beatā, seu ei ēet nalis et debitā visio intuitiua et clara Dei, hoc a: ee impole multis ex capitibus ostare ps. 1.º autorit.e; q.a Jois 1.º H Deus nemo vidit unqm. |. natura sua vi, et ognita pria. ad Tem: 6. Quem nullus hom̄ vidit, sed nec videre ps. et ad Ro 6. vita æterna gr.a Dei. vt omitta illud Psal: 17. Posuit tenebras latibulu suu.

2.º rãe: q.a dd vrio foret illa creā ex se bonitas et n. p gratiā o.a ēoē Patru, quoru testimonia multo pterrmitto breuit ostalens. Audi tm Ambr: lib: Med: Orãe 7. Crea tua iu e. aliud viuere, aliud beate viuere, ee qd viuit, et qd beate viuit, n. debet nisi gr.a tuæ. Quod vrget ex Clem: de hæreticis vbi contra Beguardos damnat hoc pp.º qdlibet intualis nāa in se ipsa e beata naliter, et n. indigat lumine gloriæ ipsa eleuante ad videndu Deu.

3.º q.a talis vis.º ēet nalis et supnalis: qd implat: 1.us q debet illi nat. supnalis q.a de facto qæ dat e supnalis q.a e intuitio Dei vt in se e. idq Patres supponunt.

4.º q.a ee Dei excedit infinite ee creæ, n. tm in ee rei, sed et in ee intelgilis seu ogscilis, atq ideo plus distaret intelligilitas Dei ab illa substa, q.s distat. obiu spualis illius creati a sensu corporeo; q.º neqt deberi vlli creæ visio clara Dei, alias ei qd minus e. deberetur id, qd infinite maius et plus est.

5.º q.a illa substa nāa sua sola n. pt mereri beatd.e q.a illi ēet debita, et n. e. meritu ad id, qd e debitu.

Mitto

~~Mitto alias pbates menoris effe ut rotea ad pbandu quod de- bet anus seu pars segla qa in illo vinabur, nqe qd sequr, tali substic deberi naliter~~

Imo nil mereri pet: q. statim ac 1o pduceret, ab illa emanaret visio beata, et status beatis n. a. status merendi; Inde ulterius et inferur, illas substias tales, nunq. habituras statu viat, sed sem. comprehensores; patet q. si statis manaret ab illa visio, ut proprietas nalis et debita, a 1o suo ortu haret beatud, et clare intueret Deus ut in se est, qd est carere statu viat et semp esse in Patria.

Mitto alias pbates menoris effic ut rotea ad pband 1o illud anus seu pars segla qa in illo vinet, nqe qd sequr tali substit deberi naliter. visio beata, seu futuras naliter beatos. Illa substia est nalit custa et fta erea a: custat et pa deberet beatdo; go illi substiae deberet naliter visio et beatdo. Io in illa substia haret illa qua qd nunc hemus p grad sanctantes, sed p eas nunc hemus qd debeat beatdo; go et nalit deberet illi substio beatdo.

3o q.a illa substia cglerec iuncto ex illa et lumine, huic a. iuncto e. nalis et debita beatdo; go et illi substia est nalis et debita beatdo.

SECT.o 7.a

Proxima obiectni satisfit.

Certe si gra sanctans debet beatdo gralit, seu visio beata, n. pfecte ex lege extra et pacto Dei (de qo suo loco) sed ut proprietas et nalis pars, n. dubito qn id dicendu sit de illa substia nata seu empireli et fta, q.a ut optime pbat anglis, hac substia cglaret gra, et p se heret id qd gra cfert subto a se sanctato, quare in pdicta segla recete, nullu maius absurdu. q in eo

qd

qd debeat grã, qd si grã n. debet ex nãa rei, sed ex pacto eius et decreto Dei, n. vides, cur cogamur recedere. deberi huic substiae, cum rão debiti nasceretur ex receptu custitiae, et bonitatis quae est illis in utraq.

Quocirca, donec res hanc cã grã discutiamus, omitto nunc maiorem cum Ripalda lib: 1º de ente supnali dis: 23. sec. 6ª. et nego minorem: Ad 1ã pbatem dic sacras scripas loq de substijs illtualibus nunc existentibus, viz: de hoibus et angelis si suis viribus nalibus relinquant, imo plures Patres q, cum Aug.º epis: 112, ea testimonia accipiant de visione corporea, n. pauci de visione illtuali visione; alias falsa esent, siquidem abtè dicunt neminem Deum vidisse unquam, nec videre posse. Cum tn. ostet et oes beatos, eum videre posse, et de facto videre, debent gº illgi n. abte ut sonant, sed cum restrictione, quam nos diximus.

Ad 2ã pbatem omitto cum Arriaga, Ripalda, et alijs quod talis substia cum recursu grali posset producere et ognare visionem beatam, et in hoc sensu, qd ex se esset beata; qd inde? adversaremur Patribus? nego eam esse. Nam Patres loquuntur de substijs quae de facto sunt, et intendunt emplare creaturam beatam ex se ut obiecto bono beante, qd est a. ac dicere emplare creaturam, cuius beatitudo ostistat in ognitione sua bonitatis et naturae. Addo Aug. lib. 12. de Civit. cº 1º. Non e. creatae talis, ut illtualis, bono quo beata sit, nisi Deus. Silia hz lib: 3. ofess: cº 3º.

Ad Ambr: dic eas libere ibi usurpare grãs, sicut Ripalda loqr, sthice, ea scilt rãe, qua ipsam rei createm grãs appellamus, qd ex vbis ejusdem Ambro: patet, nam cq dicit de viuere, et de beate vivere, qd deberet grã Dei: In hac a. acceptione, grã Dei deberet, qd substia illa viueret, et qd beate viueret, qpuis rexa nralis esset visº substiae illi, sicut creato e nralis creatº illius.

Clementina tn damnat eos haereticos, qui docebant hoes

hoēm ꝓẜ viribus nāæ obtinere visᵉ beatā, nos a. n. tale docemus, sed censemus, qd se hoēs et Angeli q defacto substaā naturales st, negant ꝓ suas viresq abstq eleuatᵉ supnalē Deū illud videre. n. repugnet creā talis altioris et eleuationis nāæ, quæ tali eleuatᵉ minime indigeat, sed ꝑ eā solo cursu vitali, operare visᵉ clarā Deī.

Ad 3ᵃᵐ ꝓbatᵉ Dic tale visᵉ futurā nrale illi substiæ, supnalē vᵒ cuicq creaturæ subst͞e nāli, atq ideo rōne unius ee supnalis, et rōne alterius nralis, n. vᵒ rōne eiusdē, qd sm implicat: quemadmodā receptᵒ illtuis in angelo e nralis, et in lapide (xᵃ eorū sentᵃᵐ q credunt id ee ꝓble) supnalis aut quemadmodū receptᵒ visᵉˢ creatæ in Angelo e ꝓbilis, et in Deo e impolis; ex° repugnet rōne eiusdē res eandē ee ꝓbilē, et impolē, n. minus qᵃ ee nralē et supnalē.

Ad 4ᵃᵐ ee Deū n. plus distaret ab illa substā angeli, qᵃ a coniuncto ex illtu et lumine gloriæ; qᵒ eū ab hoc coniuncto n. distet infinite in ee illgilis intuitiue, nec distabit ab illa substia, aut si n. obstante distᵃ infinita, videt illud coniunctū videre naliter Deū, cur n. videamus idē illi substæ, n. obstante eadē aut sili distᵃ, Nec e conueniens debere ei qd minus e ꝓ ee obiecti et intentionaliter, id qd in ee rei infinitoᵒ maius, et ꝑfectius est. alias eodē argtᵒ conuinceret, n. deberi visᵉ beatā ante sibi grᵃ, seu coniuncto ex ana, lumine glōriæ, et grᵃ.

Illud de distantia obti illtus et obti sus corporei, parū vrget, se n. dat maior distᵃ in ee rei, n. dat maior in ee obti, cū obiū supnale illtus creati sit ꝓ extra sphærā sus, n. vᵒ Deus in ee illgilis, extra sphærā illtus creati, alias sicut negt deus eleuare oculū vt videat angelū, xᵃ eorū sentᵃᵐ, n. ꝓt eleuare illtū et anā ad videndū clarē et intuitiue Deū.

Ad 5ᵘᵐ plura recte ꝑunt. sed Dico 1ᵒ eodē mō existere ꝓe angelū in paruulis q ꝓ baptismū grᵃ acquirunt, cū eis debeat beatido n. qᵒ poterunt postea illud mereri postqᵃ venerint

ad vsū

ad usum rationis siquidem non datur meritum ad id quod iam est debitum. Dico 2° quod si negat mereri primus gradus beatitudinis quae rei subsistit talis erit ex natura sua sancta, potest mereri augmentum, sicut semel inceatus sit iam eius ad beatitudinem, et tamen per nova merita comparat de novo ius ad novum augmentum, nisi forte dicas, ut alias solent se re Thomistae, tunc mereri eandem beatitudinem novo titulo, quod minus probo.

Videamus modo quid roboris augeat quod postea dicitur de statu beatitudinis duo non ibi dicunt. primum, statum beatitudinis esse conferendum in 1° instanti conditionis illius subsistentiae. 2um, statum illud beatitudinis non esse statum merendi, atque ideo numquam mereri posse; et utrumque non est verum, aut saltem est maxime dubium et incertum.

1um non est verum quia licet iusto praedestinato debetur beatitudo non tamen debetur statim conferenda, nec ex eo quod reuncto ex gratia, et anima tali sit connaturalis beatitudo sequitur quod illa statim possideat aut patiatur violentiam nisi conferatur, ita potest stare quod illi subsistentiae sit connaturalis et debita beatitudo seu visio beata, quamvis non statim illam habeat, et quod eius subsistentiae illi tamen reddamus in linea sanctitatis adeo quod sit gratia sicut natura non petit quod statim in quo est statim datur beatitudo esto faciat quod sit ei debita, ita neque illa subsistentia petet, atque ideo ex hoc capite non impediet meritum, nec status viae, erat non viator et potest optime prius quam bearet mereri.

2um non est verum. quia ut bene observavit P. Ripalda quod de facto non mereamur in statu beatitudinis, non nascitur ex natura rei, sed ex lege, et pacto extrinseco Dei, eo non secluso possemus optime mereri, cum eliciamus actus liberos bonos in gratia et ex gratia.

Dices, subsistentia illa quae et illius illius, erat propria natura tunc visionis, quo a sua conditione prorumperet, esset beata. 2r respondet Arriaga 1°. saepe contingere ut, si illius ex parte speciem sit completus, non tamen cum illis omnibus operetur, tum quia eius omnibus non potest, tum quia aliunde deest excitatio specierum; ut in Angelis ostendit 2° tomo. Respondeo 2° posse eam subsistentiam esse talem ut egeat alio lumine

quo

quo aplicatur ad vis.e Deo, y h̄tus te ḡee ei infundi naliter, seu maliter, n̄ tn debeatur n̄rio, vt contingit in luce respectu äeris; et q.d lumen gloriæ e ünale. veniet ex gr.a et anima nec tn n̄ario ei debetur statim, esto sit n̄rius ad vis.e beatifa, ita euenire ḡee in n̄ro casu.

SECT.o 8.a

3.a obiect.o, eo q.d repet substia rationalis naturæ sua öo detrata ad inhonestum.

Vt n̄ra sent.a vigeant, desumunt parit.e ex substa ra̅le n̄a̅ sua iniusta, et sic detrata ad se inhonestu̅, vt negat ponere cu̅ aliquo honesto. Et argtant sic: implat substia n̄a̅ sua iniusta et inhonesta; g.o repu̅at substia n̄a̅ sua impeccabilis et honesta. Ans supponunt certu̅. Typias credunt sola parit.e ee suffenter firma̅: non n̄ videtur potior rao quare crea ralis libera sit et adhuc impeccabilis, detrataq ex n̄a̅ sua ad non amandu̅ nisi honestu̅, q.d detrata ex n̄a̅ sua ad n̄ amandu̅ nisi turpe et inhonestu̅.

Claru̅ e Manichæis et Priscilianistis neg.d ee ans, cu̅ credant de facto reperiri substias n̄a̅ sua malas; s̄ q.a hic error damnatus e ab Ecclesia in pluribus Concilijs, n̄ venit in q.o n̄a q.o de facto, sed de p̄oli. In q.a tn P. Arriaga to.1.o in 1.a p.e dis: 23 sec.e 2.a n̄ öo implabile iudicat, ee p̄oles tales substias ad p̄babilq censet repugnare, et contra D.es id tenent q quetiu̅ attingunt, vt apud Gran: et Ripalda et alios.

Quare recedo ans et nego rqtia̅. Ræo disparitis multæ e apud Autores; na̅ P. Gran: dicit ex eo repu̅are substa illa̅ n̄a̅ sua detrata̅ ad mala̅, q.a arguerat imperfect.o in Deo, seqd ee causa pecti q.a s̄ duceret illa̅ inclinare et detrare ad pect.d, cu̅ illa̅

dat

odat illu inclinat^e et detrat^e, et q̄d̄q̄ crea tu ex natura naa tribuat sdeitoi. Hucusq; a: inviuens et imperfect^o n. segr lea creat^e crea naa sua stt; g^o nil vincit caritas.

Addit noua implat^e in tali subt^ca naa sua iusta et detrata ad malu P. Granado q^a illas voltas libere tenet in obtu malu; tu q^a aliq n. peccaret, tu q^a cu 3ter Deu clare visu nil sit qd volt imponet nec^e, illa vita mala n. nisi capit illas volte, g^o lib^e cessare pot ab di actu malo. sed tunc omis^o illa ee lib^a et moraliter bona; g^o lib^e pot amplecti bonu et cessare ab di malo. sed q^a haec rao contrariare pot. s^a subt^ia detratas ad oe honestu n. pt tenere ad reddend discrimen; sed a: negda erit utraq vt negat Gran: aut utraq recedenda, qd nos minime facimus.

Legitima g^o rao discriminis e qd si illa subt^ia eet detrata tm ad amand inhonestu, detraret ab inhonest^e et turpitude ad amand obtu sed qd id e turpitdo eet rao quare amaret obtu sicut illa vita subt^a naa sua detraret ab honest^e, et haec est rao quare amaret: at implat qd voltas moveat a turpitude et

movere manu malitia, et qd haec sit rao quare obtu amet q̄d̄q̄ nemo intenq̄ potent. dons ad malu operand nec malu qd tala sit obtu qd movere pt volt. Si dicas pt, tu minime v^o implat imo n. aliter volves moveri q a bono et honesto; atq: ad honestu mo implat subt^a naa sua inhonesta n. st^a honesta. Sed a: turpitdo, et vere manum, inhonestu eet in ea subt^a motiua volt^s. Ptr. a demus q rao illi st^a ad honestu sit, ergo qd movet ad movend manu, tu antea nil moveret, n. implere q̄ceq: aliud e qd moveret nisi s^a preceptu et inhonestu. g^o turpitudo tu et posset nae rao motiua volt^s, qo tam longe abe ad hoc qd moveat ad nec movendo in agend

plere. Si n. fet. Prohibet Deus movere manu. certe movebit. Hr eadem dispt^as q^a licet n. bene valet, nulla voltas pott amare ullu obtu sub rae mali at inhonesti g^o nulla pt amare ullu sub rae boni et honesti, ita n. valet nulla subt^ia pt detrari ex naa sua ad amore inhonesti; g^o neq ex naa sua detrari ad amore honesti; na rao discriminis in pro cata.

Dicas sto sit impole volte movere ab obto turpe q^a turpe

e ita ut turpitudo sit ratio motiua, non requirat quod moueatur abdito delectabili turpi non ita ut turpitudo sit ratio motiua sed delectatio obiecti turpis, itaque non complabit substantia detrata ad obiectum delectabile, ita ut differre non sit in obiecto quod non sit inhonestum nec mouent ab honesto sed delectabile.

Certe hoc non aduersatur meae soli sed illi qui fauet non probat quod requirere tales substantias detratas ad rem inhonestum sub ratione delectabilis atque quando quaeritur erit possibilis, alia detrata ad rem honestum sub ratione honesti, et paritas est efficax.

Sed discutiendo veritatem rei independenter ab impugnatione solis R. quod si ratio motiua illius substantiae non esset turpitudo sed delectabilitas, ubique reperiret delectabilitas reperiret motiuum illius substantiae, atque adeo posset amare honestum delectabile ubi requiritur ratio motiua illius quod est contra suppositum obijcientis.

SECT: 9.ª

4.ª obiectio, eo quod illa creatura esset filius naturalis Dei.

Obijciunt 4.º ex nostra sententia sequi illam substantiam futuram filium naturalem Dei, quod probant quia sicut nos modo, quando iustificamur sumus filij per gratiam, illa substantia esset filius per naturam siquidem per suam naturam haberet quod nos habemus per gratiam; filius autem per naturam est naturalis; ergo illa substantia foret filius naturalis Dei, quod de pura, creatura nequit dici nec sustineri potest, cum Concilium Adriani in epistola ante Concilium Francofordiense probet filij diuinitatem ex filiatione naturali. Audi etiam quae in fide Deo nascuntur superat, quia non ut caeteros adoptio, sed natura illius diuinitatis exaltat. Ergo tanquam illa substantia esset filius Dei (natura quae est iustus et filius Dei, nec neque aliunde nos filij sumus nisi quia sumus iusti) non adoptiuus ergo naturalis. Patet consequentia quia non videtur filium inter filium adoptiuum et naturalem. Probatur minor quia filius adoptiuus est per

affectum

affectu. x.a Con: Tran: dis adopt.o ex affectione, quil vacabulū sui orig.e h̄re ex affectu q.d dilectionis pars subrepit pti, vt in vtraq, ueniat dilectionis affectus; illa ası subst.a n. eet filius p affectū sed p naa.

Vnde vlterius fieret illā subst.ā futuram hæredem nalē beatis q.ae e hæreditas filiorū. x.a Paulus si filij et hæredes: nec fieret vlla gr.a in collat.e beat.is cū naa sua, et independenter ab oi indulg.a beneficio et gr.a heret ius ad illā tanq ad rem debitā. n. secus ac filij nales hent ius ad paternas hæreditates tanq ad rem debitā independenter ab oi beneficio et gr.a, imo fieret iniuria si negaret.

R. nego seq.a. Ad pbat.em dic. tm inferre q. si nos sumus mō filij p.r scitte p gr.as sanctantes de q. infra, tunc illa subst.a eet filius adoptiuus p naa sicut mō sumus adoptiui p gr.a, q. p naa heret q. nunc hem.o p gr.as et nanc. n. hemus p gr.as eē filios nales sed adoptiuos, atq ideo nec obtinet intentū, nec q.q retorquetur contra nos.

Ad confirmat.em omissa maiore (si p.r scendamus legē Dei exteā et eiusd.e pacto) nego min.r ad pbat.em (q. q. sic de alegtu q. negaret P. Bernal q.a reddit inter filiū nalē et adoptiuū parium illa subst.a eet filius p affectū q.a heret filiat.em p.r naa, filiaõ q heret p naa eet filiaõ affectus, quous heret naa sua detraā ad effectū. totius hanesti si grauiter sit p.r ceptū et oiuū inhonestū si grauiter sit phitū, quemadmod. gr.a sanctans sit obiectiuē e filiaõ p sua naa et nilominus adoptiua, et p affectū.

Dices eē impla q. sit filiaõ p naa et adoptiuā naa eē p naa e ee n. p gr.as. eē a. adoptiuā a. eē p gratiā atq eē et n eē p gr.a e impliō in tis: g. eē filiaõ p naam et eē adoptiuā e implat.e in tis. R. eē q. impla q. sit filiaõ p naa .1. p coniuā naa scaā Patris. et q. sit adoptiua

n. p̄ creat̄ naā Patris nullatenus v° ee impole qd si filiaō adoptiua n. p̄ creat̄ naā Spiraē Patris, sed p̄ aliā Spiraē dissi-les, filij tri pprias; naā ad sēlo nalē reqr qd filius accipiat e-andē naā, k̄ substāt Patris salte in Spiraē, et n. sufficit hic filiaō p naā Spiraē dissilē:

Dices ctervs: si filiaō cpetit p naā; g° e nalis; g° eā nil magis nale, qs qd cpetit p naā. Ingens cōcatio! Denqo cqns; g° e nalis respectiue ad Patrē nego, respectiue ad subtū cui cpetit, ceedo cqnā. Est dicere qd ipsa filiaō si ex adoptiua sit, e. cnalis subto, qd dr filius, atq ideo e illi cnalis adopt°: sed n. e nralis filiaō Patris q̄a n. e p creat̄ naā Spiraē Patris, vt opus erat ad filiaē nalē, qc cpit vt trū Patrē; atq ideo n. ctuit filiū nralē Pa-tris, sed ctuit naliter filiū adoptiuū Patris.

Simile exeplū reperies in alys rebus, in qb° pe simili mō argtū cētradari. Etn: ille° e sēlo obti; q° subtū cui e ille° nralis, cuenit sēlo obti naliter; q° cuenit sēlo nalis; q° vt ais nil aliud e cuenire sēlo nalē, qs cuenire sēlo naliter. Et vrgere pe in ipsa ille° qa p suās pp̄tes ēēa et naā e sēlo obti; q° e sēlo nalis sēu nil magis nrale, qs qd cuenit p naā; sicut q° ais p naā illi cuenire qd sit sēlo entlis, ita et ego dicā illi subst̄ cuenire p naā filiaē adoptiuā.

Rursus gr̄a in senta qs nunc gratis damus, cuenit naliter ēē filiaē cui cueniat n. p extraā legem Dei sed p illiā naā, q° cuenit illi ras filiais nalis, cū magis cnale, qs qd cuenit p rei naā et ppt̄es nalēs. Plurimus rei pene adduce multa alia exa, et nnulla alibi tetigi in re simili.

Dices q°; in 1ore casu ille° ēē sēlo ēs entlē obti et gr̄aē filiaē adoptiuā, atq cui cuenit naliter ille° c-uenit naliter sēlo entlis, et cui cuenit naliter recepto

grª venit naliter filiao adoptiua. qª venit naliter id q̄ ꝙ sicut sceptrū est, ꝙ sicut a: sceptū est. e. silō entis grª filiao adoptiua, neutra a: nralis.

Illud q̄d in argti calce subinferebatur, scilt los subiectos futuros hæred. nales beatdis quæ e. hereditatis filiorū dignū, nāᵐ si ꝑ hæred nrales intligatur is, cui ex nāa rei ꝯ-junctē filiao adoptiua ꝯferens ius ad hæreditē, verū est, in sentª q̄ nunc supponimus, aut liberaliter damus, neq eē fieret ulla grª sicut ñ naliter debita grª sanctantis, eād hæreditas beatdis neq in ea ꝯferenda fieret grª ulla grª, semel statuto q̄d ex nāa regi independenter a lege et pacto dīs, grª sit debita beatdo. Si vº intlgat is q̄ e. filius nralis, & sic filiatē nralē ꝯferentē ius ad hæreditē falsū e. qª n. fieret ut dixi talē filiaō. /

SECTº 10ª.

Quinta obtio ex eo q̄d illa crēa iure libtis hōret indriam ad amorem obti et eius fugam.

Hic recurrunt aduersarij ad libertē ut inde colligant illā crēā p̄e peccare. Argtantur sic. illa crēa eēt libera; (alias n. eēt ralis, sed more belluino et brutorū ꝓprio oparet) q̄ libē amplecteret obtū p̄ceptū, et libē fugeret obtū ꝓhitū. qº p̄it omittere rē p̄ceptā, et amare rē ꝓhitā. Pr ꝯ̄ssia: qª ut libertē exerceat, deberet ita amplecti obtū p̄ceptū ut p̄it n. amplecti, et ita fugere obtū ꝓhitū ut p̄it illud amplecti. alias n. libertas ꝯdictis exerceret q̄ ꝯstat nrio inter eē. et n. eē, nec ꝯªrietis sicut hæc n. stinget, nec reperiri p̄t sine libertē ꝯªdictres.

R̄. 1º qª damus illa crēa a Deo p̄cepi audirē sacrī, ꝑ p̄it sacrū omittere, ꝑ n. si q̄s mastū videt n. hēre libertatē sed nrio implere p̄ceptū audiendi sacrū. si pᵘ peccaret. Pr

-3-

aequa quia si omitteret peccet eum teneat potentia qua si sit omittere sine peccare.

Dices 2°. quia obiectum honestum praeveniret illi substantiae ut indecens et non dignum amari quia sine illud non amare potentiis si haberet obiectum aliud sibi annexum plures defectus variasque aliquas non leves quae ab illius amore, et multo magis ab oppositi retraherent, ideo sine ... cessare ab amore ... obiecti honesti praecepto peccare sed. Adde quod sine opponi obiectum honestum remissius et tepidius, inhonestum autem illi strictius acrius intuitus et vividius, quod sine potentia ferre obiectum turpe illud amplectendo posthabito honesto.

Confirmatur 3°. quia nullum obiectum creatum potest nostrae seu voluntati nostrae rapere ad sui amorem; ea non excellentia soli Deo clare viso reservata est, propterea quod sit summum bonum et illimitatum, carens omni defectu, nullamque secum importans rationem malitiae, quae in tanto bonitatis pelago apparere non potest; sed neque apparere potest nostro bonitatis in cessatione ab amore illius, et multo minus in amore odii; at creatum est bonum limitatum mille habens defectibus, secum multas importans rationes malitiae, eiusmodi et defectus, et in cessatione ab amore illius plures possunt apparere rationes modi et bonitatis

Dices 4°. et urgetur amplius. Si Deus non prohiberet obiectum sine illa substantia amplecti et amare illud, ut nos etiam non negabimus; quia ergo illi prohiberet. Ergo aequa. quia prohibitio nec tollit nec minuit quod quae antea erat, sed intactam integramque relinquit; et praeterea ergo obiectum sicut prohibitio illud non mutat, at quies tua non minuit sed praevenerat causa ... obiectum (potentiis si cetera non mutentur, ut non opus est mutare) sine ab illa obiectum, sicut antea, amare; quod et post latam prohibitionem amari potest ab illa substantia et nosse est peccatis.

Adde quod prohibitio non mutat integram libertatem illius substantiae; quod si ante prohibitionem habebat integram libertatem ad amandum

illud obrũ et post ɡhtũ, alias esset entre libertas mutata, ut illegi ꝑe videt qo pacto varias pure extra ɡhtas varieat mod. exteru oɡatiõ illius subtiliß.

SECT° II^a.

Huius obiectionis expeditio.

Videbitur forsan pñã obiẽ vehementer urgere, et tn v^e nimia est, sed alijs difficultatibus ex eis et in alijs materiebus e soluenda ẽ ab eis cum qbus disputamus, ut ex his dicẽdis constabit. R. q° 1° eorũ modo vaineie Xpũs Dnũ posse peccare q^a libere amplecteretur p̃ceptũ et ꝑet illud omittere, nẽ alias more belluini et brutorũ p̃rio p̃cederet, si. a. omitteret peccaret.

R. 2° illaꝫ ẽccã futuraꝫ liberaꝫ, at nobiliori qodã gre libertatis, dr simelioris, qã vagari n. ꝑet per obiã turpia, sicut pr ĩnra, sed coercetur intra sphæraꝫ solius obti honesti, atq. ideo n. ꝑet sic amare obũ p̃ceptũ ut in ẽdẽ gradu ꝑet illud omittere. Poterit tn amare obiũ honestũ, qd n. p̃cipitur et p arbitrio ꝑet omittere, ꝑet item amare obiũ honestũ grauiter p̃ceptuꝫ ex hoc potius fine et intẽ qꝫ alio, in his circũsijs. n. p̃ceptis ꝑius qꝫ alijs, in hoc loco et tẽre ꝑius qꝫ alijs quemadmodũ docet Vasquez de Xpo Dno. Unde patet qua ratĩe libertas illius subtilis ẽ sat cã extra p̃dcetnis, n. n. versaret cã amare et n. amare cã obũ grauiter p̃ceptũ si inde accipeat, sed amare illud sub his cũs stijs, motiuo fine et tẽre et sub hac intẽ, ac cã n. amare illud sub eisdẽ cũs stijs &c.

Ad pã dfatẽ dic qd in tali casu n. ꝑet omittere sacrũ (ut in Xpo Dno dici solet de p̃cepto moriendi) quoad

subtas audetur, at pit omittere sacrum ex eo motiuo qo de facto audit, in ea ente et deuote qbus de facto audit, atq ideo si audiuit 1as missas pit omittere illas et audire 2as, si 3as pit omittere illas et audire 4as, si ex motiuo obedientiæ pit n. ex eo motiuo sed ex alio v.g. charitis, aut misericordiæ, ex ano subueniendi pxo aut anabus purgatorij qe oia satis pbabiliter dicunt vt dici solet in stile de Xpo in mra encarnatis.

Ad 2as sfrates dinge ans, obtus honestus si n. sit pceptus pponeret vt induens et n. nrio amand. reedo ans obtus honestus grauiter pceptus pponeret vt n. nrio amand, subdingo ans n. nrio amand quoad subtiam nego, quoad estiam motiua entes locus et tpus, aut et quoad totus rianetus reedo nes vrget, qd ibi addicitur, nas sb sint deftres qe aliâs subtiam forsan retardarent, n. ideo tes pceptus omitteret aut omittere pit, sed illis victis ac superatis, pceptus impleret. sicut nos! sæpe vincamus difftes vt pceptus impleamus.

Ad illud qd addebat, dia n. ea adeo exploratus qd tali crea pit pone obtus honestus tepidius et remissius qs inhonestus qa si inhonestus n. moueret tales subtiam, nec mouere pit, q fieri pt vt pponat acrius et validius. dato tn et omisso et n. reesto qd ita eueniret negamus sqtia, qa sicut de facto timor Dei detrat vt p nra libertea, reipsa pferamus obtus honestus, qfuis tepidius ppositus, et n. turpe qd pungit, et vehementer allicit ita pit nra detrare et tis creas vt infallibiliter pferret honestus esto tepidius proponeret qa n. eo ipso qd inhonestus acrius pponat, cogit ad illud pferend. Et qd argtus instaurare pot in Xpo Dno eod. prorsus mo atq ideo ab aduersarijs erit et soluend.

Ad 3as dia multo minus pe obtus creatus Dni neistare ad amand, et tn in eius sanctea, creare potes nrio,

amant

amans a Deo ita ut n. pit talē amorē suspendere; sic qua
dices creat. gelos n. nestare. volit dat sua bonitē, sedex si
illius Deus. nrio rapit, sed talis ex nata supremus omniū
editorē et ex se sit detrahit ad amand ofeg bonitē, ubieg
resplendeat et sit.

Rc. 2º ad mo dici pt de illa substia, n. u. nrio
traheret ab obto seu bonitē illius, sed a parie nata de se de
trata ad ofeg bonitē et honestē, sub gravii obligate. ofeptas, qs
admodū gravitas lapidis, n. trahit deorsū ab ablate impedti,
sed a ppria nata et ensita appetere de se detrata ad talē.
motū ubieg n. impediat, sed qdeg n. fuerit impeditū, unde
patet ad reliqua, nam ut ex pre dictis ostat n. opus ei
recurrere ad obtū qd sit summū bonū et in qo nulla res
eiusmodi apparet ut nrio amet, nisi qdo necetas amandi pro
bet oriri ex ipso obto et n. ex nali inclinae, ac nativa
detrate amantis.

Ad 4am ofrates. dic 1º: vim here eand in Xpo D.
Dic 2º: qd ans e. vā et ogns falsū. ad pbatē, vū est
phitē n. tollere, nec mutare poā, mutare tn obiectum
qa 1us obtū erat honestū, posterius e. turpe et inhones-
tus. unde sicut n. valet Deus pr affirare rē ee qdo est;
qo et pi eand qdo n. est, qa negro rei e. mutō mere ex-
tea qae nec tollit poās poās pote nec minuit. ita n. valet.
illa substa poterat amare obtū qdo erat bonū et n.
phitū, qo et qdo e. phitū et malū.

Ad illud qd addebat npe qd phitō extea, non
immutat mūs intecū libertatis sufficienter ostare pt ex dic-
tis in mta de auxilijs, ea decretū. abtū et resolutoriū
(damus, ita ee inde tn. colligimus n. pe post phitē ob
iectū illud amare qa antea n. habet intecū libertē ad amand obtū
phitū et turpe, sed duntaxat honestū, et sic nec postea debet pe qu
phitū et inhonestū e. imo si post phitū amaret, mutō extea phitis

mutaret

mutaret mud entrad libertatis liq⁹ faceret qd pei, qd antea n. poterat et ad qd n. habat libertᵈ, hac rãe mut° entra obti, n. immutat mud entrã eglendi Dei, et tñ n. qi eglere obti qd n. e.; nec ea rãe qa antea eglebat, ki nunc aliter ert, qª k alia rãe eglaret, mus entras eet mutatus, et eo ipso qd n. lit mutatus n. pe, post mutˢ obti, illud eglere sicut antea poterat, qª mus intras egdi Dei a eglere res ea rãe qua k, niko qd eadⁿ vi locus hiet in Xpo D. prᵉˢ in eoq erit ab ipsis aduersarijs soluendᵒ.

SECT: II2ª.

6ª. obtio ex eo qd talis crea stãs n. differret á sᵗᵉ Dei.

Hac illat°, si plico, absurdissª ert. Pr. a: lca: sanctitas dª ex eo talis ac tanta e. qª e. sanctitas p naã, et p aliquid gratiose superadditũ, et Deus ideo summe sanctus, qª n. ab aliqo accidente, sed p suã naã sanctus ert; sed sanctitas illius crea eet sanctitas p naã et n. p aliqd gratiose superadditũ, illaq crea n. eet sancta ab aliqo accante, sed p suã qtᵉˢ et naã; qª sua sanctitas n. differret a D. et ipsa crea eet sancta sicut Deus, cũ conueniant in hoc qd heant sᵗᵉˢ p eaᵈ.

Hr qª n. e. magis parũ crea pe defficere ab ee, qs pe defficere a regula; qᵒ sicut qlibet crea ex suo regtu frali l ex neqi taliᵗ ta pe defficere ab ee, ita et tb pe defficere a regula, qª sicut contingenter e. ita libᵉ opet; qs k illa crea n. eet defficere a regula, (alias n. eet p ecãˢ sta ealiter sᵗᵃ,) illius sanctitas n. defferret a sanctᵉ Dei, sed eet dª, cuius parium e. n. pe defficere a regula. Hr aⁿ parũ e. crea qd qlibet linea reqeat in illa eet aliqo deffecta, sed sicut in linea eandi n. e. aliud deffectum nisi pe defficere ab ee, ita in linea sancti n. e. aliud deffᵒ nisi pe defficere; qᵒ n. e. magis parũ crea pe defficere ab ee q̃ pe defficere a regula.

Ar 2º urgentius si crea. haberet ee p ecad, illius ee n. differret a dº, sed haberet ee p̄prium Dei; qd si crea sit id ecad; illius sanctitas n. differret a dª, sed haberet stes p̄pria Dei. Hq̄a patet paritas; ee n. ee p ecad d͡q repat creatura sine sit ee existens, sine ee sanctum, sine ee aeternum.

Ar 3º: qª p̄prium stis dª est, ita detrare Deum ad opandum stiter ad regulas ut si a regula semel defficeret, destrueretur naa Dei, ipseq Deus in nihilum redderetur, sed stas illius creati ita detrare ad operandum stiter ad regulas ut si a regula semel defficeret, ... talis esse, ipsaq in nihil redderet; o stas illius crea. est sanctas p̄pria Dei et a dª n. differt.

Ar 4º: Illa crea est sta a se, seu habet a se stes; qº est sta sicut Deus, et n. aliter ac Deus est. Patet n. qrā, qª Deus n. aliter e. stus qd a se, nec hic aliqd p̄eminentiā seu stat qd habere stes a se. Ans pr qª ee sanctum a se nil aliud est, qd ee stum p sua p̄pria ealia, seu p suam ecad, et n. p sanctes aliunde emendicatam, sic Deus dr a se sanctus, qª n. p aliud, sed p suam ecad et naam sanctus est; at illa crea est sta p sua p̄pria ealia, seu p suam naam et ecad; qº est a se sta.

Et qd n. video qa maior puritas aut honestas reperiri aut excogitari pu endª sel qd repugnare in istoto et detrare ad ee honestum, idq p suam naam et ecad; qº si hoc totum videmus uenire illi creae, p̄fecto sanctitas illi erit plane dª, et a dª n. diuersa.

Sectº 13ª.

Proximæ obiectionis Solutio.

Pretti qdm p̄ue raes p̄cedentes, idq ex reliquis

obseruaui

observaui vt magis eluceat sctitas, neq in deo esse non sum q vires angelorum tuneant, aut malitiose dissimulant, vt hac rãe facilius soluant. Ad illã Rx dingo ma. q̃a e. sctas nãa ab alio n. accepta; nego ma. q̃a vt nequeat stas p nãa, nego mas. [alias gr̃ia sanans qe p suã nãã ex stas sã. stas d tanta ee talis, q̃ia ex q̃as ds stas dei] dingo et minorē, sanctitas illius ereã ex stas p nãã ab alio n. accepta, nego min. ab alio accepta, nego min. et nego sqtiã.

Res creatæ n. differant ab increatis p hoc qd increatæ tales sint p suã nãã et eẽã; creatæ vo n. sint tales p suã eẽã et nãã, sed p aliud; hoc n. maxa falsu e. nãã qd dicat hoc ee. huius n. p suã nãã et eẽã sed p aliud, Angelus, stq creatus sunt n. p suã, sed p aliud, et sic de reliqs, nãã albedo p suã eẽã e. albedo, sqtiũ, sqtio, et calor p suã eẽã calor. sed dicunt qd res increatæ ee tales p eẽã, q̃a sic p eẽã n. accepta ab alio sed a se hãt, creatæ vo etsi sint tales p suã nãã et eẽã, n. p nãã et eẽã p se hãt sed aliunde acceptas.

Ad 1am ofratem omitto ans, qd fortas alij negarent, et dingo 1m sqns qd n. deficerer a regula saltē p peccatũ veniale omis. omitto sqtiã, p peccatũ mortale omis. aut omis. nego sqtiã. Dingo et 2m sqns qd si illa erea nec grauiter nec leuiter pret deficere a regula, n. differret a sanctte dei, omitto, si n. pret deficere grauiter, pret tn leuiter, nego sqtiã. Proximũ dr sanctis n. stm n. pret deficere grauiter a regula [sed neq leuiter] in qq, vt omittas alia differret ab illa erea nãa sua sancta. Ad ofratem antis dic satis ex prac. dictis ostare licet sanctis reperiri in illa erea cũ limite et defectu, seqdo pret deficere saltē leuiter a regula, et cũ infinis peatis venialibus coherere.

Ad 2am ofraem, dingo ans: si erea heret ee p eẽã ab alio n. accepta illius ee n. differret a do reedo ans, si heret ee p eẽã ab alio accepta, nego ans; p eẽã heret erea ee

qd hent, sed qa ea est qs ee hent, ee sua sta ee v ab alio tanq ab efficiente cum ea hent ee ab alio n. formaliter sed effecti et contingenter, et ideo n. dicant. simpliciter here ee, q eadem qa ee hoc mo accipitur in ea vita p ea n. par eam ab alio acceptam sed p impleta et a se sta. similiter dengo aqns. qd si aliqua ea heret sts p eam ab alio n. necc. tas n. differret a sta qa, ccdo aqsiam. si here p eam ab alio acceptam nego aqiam. Caetera ex dictis constant.

Ad 3am obiectionem. dengo ma. quia sanctitatis qa e. ita detrare ad operand conformiter ad regulas, ita ut si a regula defficeret graviter vel leviter destrueretur ea Dei. Ex ea do maiorem, si ita detraret ut si a regula defficeret tm graviter destrueret ea Dei n. vo si leviter nego maiorem. Dengo et mi. sed stas illius eae, ita detraret ad operand conformiter ad regulam ut si a regula graviter defficeret destrueret illius nam, n. vo si defficeret leviter ccdo mi. ut si defficeret n. graviter sed leviter destrueret illius ea nego mi. et sil aqiam. qa sanctitas qa nequit deficere a regula excludit, tum gravem, tum levem culpam 2o illius subsistit impeccabilis n. nisi sed tm gravem atq ideo valde differunt una et altera stas.

Ad 4am dengo ans illa eae eet a se sta p illam formalem ccdo, p negam eam efficientis nego ans. Et si dicimus qd illa ea eet formaliter sta p seipsam, et p sua opera valia eius formaliter constituitur (longe aliter ac nos, q de facto sumus sancti p formas accidentales superadditas, et n. p nosipsos, seu p nra opera alia) minime 2o hic adducitur, q n. eet impleta, sed p dacta ab alio: unde nego aqiam nas Dei n. tm e. stus a se p constitutionem formalem, sed p negatam eam efficientis quis illius sanctitas eet impleta, et a nulla ea efficiente accepta p quae patet ad reliqua.

Ecce iam in gra sublatas aliquas, reducamus, si placet, nunc ad summam seriaq sanctitas divinas ut plane stat

stm

qm clambra sit superius illata: et qd 1º differunt qª stas illius creae ee producta et ab alio: dª vº a nullo produci nec producj pt. 2º sanctitas illius creae n. detrahit ad amand oe honestu nisi sit pceptu et urgenti emplec., sanctitas vº dª detrat ad oe honestu et seclusio pcepto. 3º stas creae n. detrat ad observate rei pcepta sub obligat veniali, stas vº dª detrat ad vitanda venialia. 4º sanctitas illius creae n. reparet, cu honesto levi, sanctitas vº dª repat cu culpa leviss. 5º stas illius creae n. reparat cu pecto lethali, tanta emplce, qta dª sed infinite minoie, neq n. dei repª si aeqles, sed alia alijs maiores, atq ideo infinite majori emplce ee qo Deus peccaret, qs qd peccaret illa creae, Deniq sanctitas illius creae n. excederet dez stes creabiles, qª excederet. En qto ect accedetur illa stas creae a ste dª./

Sectº 14ª.

7ª obtio ex eo qd illa creª eet sbtia spritlis et n eet.

Haec implicao a vnd ex pcipuis fundtis 2ª nra sententia. Eam in hunc mod pponit. si ee polis crea substalis nra sua sta et emplelis, illa ee supnalis et n ee, sed hoc e sd emplce, qo et emple e crea substalis nra sua sancta.

Maior pr quod sored ates qª neqt n ee supnale qd eqlet grt sanctanti supnali, sc illa subsª impeclis et sta eqleret. Dein qª nil pure nale pt ee dignu vir supnale Dei, ut eet illa substia. Itē qª illa substia priu pportionatu haud, l actud supnaliu, qle ea n pt ees nalis. Praeterea qª excedit vires nae crea substialis tanta excellª ut eenet cu oi pecto mortalē, siue actuali siue hali, detrat ad oe honestu reddat subtu amicu

Dei

Dei, et illi gratus sive. Deniq. q. a illa substia est perfectior
gra sanctificante, sequi. perfectior e gra substantialis qs accidentali
perfectivisq. principat eas et sanctes, et nil naturale sit e perfectius
gra sanctificante qo e supernalis.

Quoad posteriore et pr. q. a id n. e supernale q. n excedat oes nas creatas et creabiles, illa crea n. excederet oes nas creatas et creabiles g. o n. est supernalis. Ma. supponitur ut nota. Mi. pr q. a illa crea est nata, sequi est prius lece substantiale prius operatnis emanentias illqdi et amandi, atq n. est sup se, nec se excederet; g. o n. excederet oes nas creatas et creabiles. Hac eadem rae plures v. tunt ad probandum emplantias substia abtra supernalis.

Hc q. a si illa crea substialis est supernalis et essent supernales oes actnes illius; atqui hoc e impossibile, g. o et qd illa crea sit supernalis. Maior stat q. a nil nale sit here nexum cum ente supernali, et oes actes illius substia mecterent cum illa ratione vni cum substo et emanenti prio. Mi pr q. a eadem illa substia sit violare preceptum lece et peccare venialiter, actro qua violaretur preceptum et produceret peccatum esse supernalis, qd e impossibile inde stat q. a Deus e ca plaris sciensq actnis et entis supernalis, atqui non est ca plaris violatnis precepti et pecti venialis productnis qs hoc dicet? nunquam sustinere poterit qd Deus faciamus autorem et cam plarem pecti?

Similiter inferri poterit de passionibus illius substie emmanentis qd de illa intulimus, viz. eas futuras nales et supernales, seu supernales et n. supernales, supernales qd q. a mecterent cum substia supernali, nec ab ullo ente fieri pene par vires solius nae, et solo reavtu vili Dei, nales et q. a deberent nae, cum illa substia cuius passes sit. et cui debent ut tales sit nae./

SECTo 15a.

Solutioni pmittur explicāo nāæ entis spīlis.

Res hæc valde emplexa est, et apud Dres nimis instans, n. n. conveniunt in explatae entis supnalis. Alij n. dicunt supnalia quæ dicunt ordes ad Deū ut 3ūs, nalia vo quæ ad Deū ut nāas. Alia supnalia ēē quæ attingunt ēēat Dei et attributa ut sũt in se, nalia vo quæ n. sicut sũt in se. Alij supnalia ēē quæ rpiunt Deū ut actus purus, nalia vo quæ n. sic. Alij supnalia ēē, quæ hent connexes cū Deo, t ad illas ordinant, nalia vo quæ eas n. hent, nec ordinant ad illas. Alij supnalia ēē quæ ptinent ad ordes dei, nalia quæ ad inferiores. Alij supnalia quæ hent connexes cū gra sanctante increatas t emdtas, Nalia quæ non. Alij supnalia ēē quæ hent connexes cū Beatde seu visne clara Dei in re t in dte, nalia quæ non. Alia supnalia ēē quæ sũ indebita cuicūq nāæ creatæ et creabili, nalia quæ alicui debentur.

Unde si singulæ sentæ expendendæ aut impugnandæ longissimū tractatū efficeremur, nunc tm ē animus exponere qd nos sentiamus, ut obiter illæ ex repugnet substia abta supnales et dēende ad solvend ārs argās procedemus.

Pro cuius rei maiori claritae supponendū est nāas ēē pūs substiale prūs opatiōis immanentis (seu opāis in secipso ut alij loquunt) ut ex Phō collige et tradunt coīter theologi nosq illu bilimus in māa de Trinitae ad declndum discrimen d processnū.

Quo pmisso sic arbitror illud ens ēē supnale qd n. ex rāa grali misi (de cuius ratione graliter ē detrahe exigere agens, aut subtus, aut trū, aut externū) fuerit sup oēs vires nāæ creatæ et creabilis, seu qd nullius nāæ creatæ aut creabilis viribus pōuci pt cū secūtu. Dei tm vole; illud vo naturale

qd n.

qd n. excedet vires naæ creaæ aut creabilis. Unde ut pateat an aliqd ens sit supnale, inspiciendum est an possit produci ab aliqua cā extra Deum cum solo concursu suo, et si, ut erit nale, secus si non possit. Rao est qa [illegible] naliu. [illegible] Deus debent dare vires in naa ad ea quæ sunt nalia, ad ea vo qæ supnalia sunt n. debet naa here vires, alias naa per seipsam posset efficere, et in se ponere qæ sunt supnalia.

Unde sat est ad cognoscend an aliqua substa creata sit supnalis n. esse nccium qd sit sup seipsam (qmvis naa sua Deus si supnalis substa est et n. est sup seipsam) sed sup vires omnium naarum creabilium et creatarum, imo et in hoc sensu sup seipsam est erit cum negat se producere.

Ex qo 1o infero tm illas entes et substas esse vere supnales qæ a solo Deo produci pnt, nas qæ pnt produci a substia aliqua creata qæ naa sit (nisi forsan dicas aliqu substiam creatam esse posse qæ n. sit prodæ, eo qd nequeat efficere in se, sed tm in alieno subto) n. excedet oes vires naæ creatæ, ut opus erat, atq ideo erit nalis.

Infert 2o n. repugnare substiam creatam supnalem imo et plures esse posse, qa n. repugnant substiæ creatæ quarum nulla produci possit ab aliqua creata aut creabili cum solo concursu suo, sed qæq exigat Deum ad nccio ut caam sui ptares, ea vo implicao qæ adduci solet supraq posita est secunda prima solvitur.

Infero 3o oas qualitates passes aut actus qos produceret illa substia supnalis cum solo concursu suo fore illi nales, qmvis respectu aliarum naarum inferiorum qæ n. excedunt vires agentis nales sint supnales, atq ideo respective ad diversas quas substiam forent nales et supnales sicut visio beata respectu nri illius est supnalis, et respectu grt aut luminis est naalis.

Infertur 4 entia creata posse. alias esse nalia;

alias

alias supnales, seu alias ee entes supnales alias nales, qa
alia &c quae excedunt vires cuiusq naae creatae aut creabilis
alia quae non.

Infert 5° Deus dici agens nale rpu vi nalis
ques pducit aut pducere pt, et supnale rpu vi supnales atq
uo qdo pducit substia aut rem alia pt nulla naa pduce-
re pt opat vt agens supnale, qdo vo substias aut res qs a-
liqua naa pt opat vt nale.

An ac sit ideo ee autore naae et ee autorem
nalis haud video a Doctoribus explatu credo tn n ee ide
ma ee autore naae e ee prius naarum creatarum siue ea
sint entes nales, siue supnales, ea v autore nale e ee
prius illarum tm naarum et rerum quae st entis nalis, atq ideo
si pducat naa quae a nulla pduci pt erit autor naae sed
nalis, sed supnalis, si vo pducat aliqd accens (v.g. calore)
d n sit naa pt a a naa pduci n erit autor naae, sed
autor nalis.

Dices Angeli anae rales et res aliae quae creatae
accuntur st nales, et tn negant pduci ab aliqua naa creata et cre-
abili; go n sat a ad supnale excedere vires cuiuscuis naae creatae et cre-
abilis, mi pt qa solius Dei prius e creare mo eas prnalis et n solum
nalis. R nego mi: Vbi bene Suares dis: 20 sec: 2 - n° 7. Met: n appa-
et vlla rega aut rao suffens ad nego id pe spetere creae, imo ab-
s pe spetere docent P. Arraga dis. 11. Phys. sec. 5. dub. 2. n° 99.
P. Ripalva de ente supnali to 1°. lib. 1° dis. 22. sec. 14. n° 72. (idq
ocuisse ait in lib: de Ana et pmitti se dicturu in Met:) Durandus
n 2. dist: 1a q° 4. atq ideo qsuis de facto nulla naa sit creatrix
e pit pducere p creates nec vlla creari pt quae absq depend ab
lio sit eu ea vtlet qa Deus pt valet exercere creates, n impiat
d dus dari pe aliqua illnales et supnalis quae ve caa prnalis
s solo scuta vbi pit creare angelos q de facto st aut sales
t anas rales; neq hoc facto et eu haec lmet creare e prius

Dei

Dei.

Video multa a me hic dici quae longiori egent disq.e quae in gr.a et ocas.e entis dicta sunt, supplici hac narrat.e contentus ero donec tempus magis opportunum occurrat, et locus explatne et profundiori examini adsit. verinas nunc liceret.

SECT.o 16.a

Obiectio Sectionis 14.e Soluitur.

Iam non difficile erit ad pricelas obiecne rere, nego ista sequelas. Ad probat.es do prior.es partem, viz: illas creas nales nas sua sancta et emplecles futuras substias supnales, et nego posteriores viz: et non futuras supnales. Ad probat.es dingo ma: id non e supnale quod non excedit oes naas creatas et creabiles quoad vim producendi reedo, quoad pfect.es nego ma: et in eod. sensu dinquo mi: illa crea non excederet oes naas quoad vim productiuam, nego quoad pfect.es omitto minores.

Ad receptus entis supnalis non reqr quod excedat pfor. cuiusq naae sat e quod excedat oes vires naarum vnie. Et sic la substia non excederet pfect.e cuiusq naae posterti encleden do se non ideo dat nalis, siqd excederet oes naarum vires, ita vt neq a se neq ab alia pduci sicut eis recurra Vili Dei, sed nunc exigeret Deus vt autores et eas plares sui.

Aliter et sic dingo ista ma: id q e supnale quod non excedit oes naas creatas et creabiles entis nalis, seu vt multi loquunt oes naas nales, reedo, quod non excedit oes naam creatas et creabiles entis supnales, et sic alios oes naas supnales nego mi. dingo et mi: illa crea non excederet oes naas creatas et creabiles nales, seu entitatis nalis nego, supnales, seu entis supnalis reedo minores. Illud sufficit et hoc non reqr, atq ideo sic non se excederet ent supnalis q.a vt deberet sa excedere, debmus

ee nalis.

Dices oes nãa e nalis, eo ipo magis nalis q ipsa nãa, unde alia entia hent qd sit nalia. R̃ nego assumptũ nãa n. ee qĩ nãa sit c nalis, sed ex eo qd excedat vñ exce-dat vires cuiusuis nãae creatæ et creabilis, atq in hoc sta sit, aut n. sit sup oes nãas creatã et creabilem; qd si sic erit nãa ee n. nalis sed supnalis. si non sic erit nãa et ito nalis. Vnde Colliges nãas here ratiõ nãae p ordẽ ad proprias opates ratiõ vo entis nalis n. p ordẽ ad proprias opates sed ad aliã cãã ut nãã qa cũ ratũe vili sit suffens, et adeqtus princ. Addo, qd et in ordẽ ad proprias opates diceret princ nale sta-liter en rãe princ aut supnale.

Ad istãtẽ do illius substiæ impectis opates fu-turas supnales ipeu nãarũ entitatis nalis, nego do futu-ras supnales ipeu nãarũ entitatis supnalis, Essent n. fu-ras supnales ipeu nãarũ entitatis supnalis, essent n. fu-ras. Ad pbatẽ do nihil nale substiæ, et nãæ entis nalis here conexẽ cũ ento supnale, nilominus reedo pe illã here aliqd nale substiæ et nãæ entis supnalis, vt in nra hyptei eueniret.

Ad ml nego id ee impole, inueniens qd attingit parũ curat ab eis, q reeduut stare pe qd actᵒ 8 actis sit supnalis et nilominus sit peccatũ de qo labe dispectat R. Ripalda to. 1 de ente supnale. ego in q id n. pbo ieo illã cream per peccare venialiter p purã omisẽ le n. fal p gratiã aeternam in qua aduersarij apter allegatẽ et detrãẽ ex rãe mi totã vim pbatnis ponebant; atq ideo n. enfert Deũ fore autorẽ et causã plarẽ petti. scqt omisᵒ n. heret nrã allegatẽ aut nexẽ detratã cũ tali nãa impectĩ sicut heret mus, nec exigeret vberiorem aliquẽ reurrsũ Dei vt eiã plaris. Ad illud qd vltᵒ addebatur de passionibus reat ex dictis./

SECT° 17.a

Aliæ obiectnes leuiori calamo pcurrntur

Adeo ubere difficultatis mãas suppeditamus aduersariis vix unas extinguamus cum erumpunt centum, curauimus in solatisfacere cum leuiores sit qæ supsunt. Obijciunt ergo deinceps 1° nulla e. crea ratio qr Deus negat conuenire vocata pure sufficientia aut rgrua pro suo libito et volunte; ergo qui illas substiá quá vnimus nãa sua sanctas conuenire auxilijs pure sufficientibus ad obstand honestis grauiter præceptis negatis effectibus qui nullus debet. at eo ipso peccaret qd dã rae auxily pure sufficientis e carere effectu atq ideo cum eo a empleret præcepto sed violaret.

Hoc argatus eand vim hi in beatis et fere eand in Xpo Dno. Rt qr cum Rexalda Deus pe oferre proxete crea aux.a pure sufficientiã ad actus honestos n. præceptos, adeo ea et ad extrias n. præceptas entes, durais, motiui, loci &c. sed ad actus sub ea rae quã sit præcepti, atq ideo negat e. Deus tene pe pro libito dispensare aux.a pure sufficientia nisi supra dicto.

Obijciunt 2°: Ulla crea pot naliter seu pro vires suas natiuas patrare miracula creando accidentia transsubstrando supposita et mortuos suscitando; hoc a: qs dicat! cum miracula patrare sit adeo Dei, vt nulli creaturæ illas attribuat, sed visto miraculo statim Dei manus oes agnoscant et pricent; n. qr e. poti crea illa nãa sua sancta.

Rt cum Rexaldra 2r pe accipi miraculum 1° pro opere qd sup. structé carns Xand et supnalis e, et hac rae illa crea n. pot nrã sua patrare miracula, cum n. pit aliqd sup vires suas. 2° pro opere, qd fit ex. cõ.a pũs.a extraordinaria, qtiis n. sit

ex se sanctae vires creat et hac ratione potest illa creatura patrare miracula. neq absurdum est hoc patrare cum sat probabile sit reproductionem quae de facto inter miracula computatur, contineri intra sphaeram agentis naturalis ut in lib: de gratia docui.

Obijciunt 3°. Impossibile est creatura rationalis et volitiua quae non potest ferri per affectum in bonum delectabile ut tale, sed hoc est potest amare inhonestum; ergo impossibilis creatura rationalis natura sua impeccabilis. Patet consequentia: quia illa non potest ferri per affectum in delectabile ut tale. Probatur major: quia nulla est quae non potest ferri in amorem sui et complacere in propria perfectione et consequenter propria est et sibi conueniens quod est amare delectabile ut tale.

R. quod forsan aliqui diceret illam creaturam amare propriam perfectionem ut propria est, et amare delectabile ut honestum et propter honestum, quia cum illa creatura sit natura sua honesta, quidquid propter illam amatur, amatur propter honestum. Sed dato quod aliud esset amare ut delectabile ut tale, et ut honestum nego posse illam creaturam sic suam perfectionem amare, sed amaret propriam perfectionem consequenter illam amare esset contra regulam et sub ea ratione qua non decet, et honestum quod non posset moueri a delectabili ut tali, sed a delectabili ut honesto quemadmodum voluntas neque amare verum sub ratione talis, sed sub ratione boni, nec illius appetere bonum sub ratione boni, (ita ut bonitas sit illi ratio motiua appetendi) sed sub ratione veri.

Obijciunt 4° Implicat creatura natura sua omnipotens; ergo et creatura natura sua sancta. Consequentia patet. quia solus Deus est natura sua omnipotens, et praeterea quia implicatio est, quod creatura nullum habeat limitem in suo esse, et tamen potest quantum Deus. praeterea illa non se potest producere, cum tamen non implicaret, atque ideo non potest esse omnipotens de cuius ratione est posse quidquid non implicat, ac praeterea quia Deus extra se ipsum posset producere, ipsa autem se non posset; non ergo tantum potest quantum Deus ut implicaret quod potest. Antecedens autem probo; quia non minus proprium Dei est esse sanctum per naturam quam esse per naturam omnipotentem, ne minus creaturae repugnat unum quam aliud attributum Dei.

R. negato antecedente nego paritatem nam quod a nobis ponitur sanctitas

per naturam

p nãã. Discrimen e. qª ēē oppones dicit independẽ ab alio in or sua opatᵉ abta, et nil ēē ex iis quæ de se n. repugnant mo a me dicto in mãa de attributis qd n. fit, et ratio est qm e. ex se pe oia repugª, si p ipsa n. starent, hoc e: eniin creæ repel, sigt nec se pot adæquare qquis in se n. reparet et adaequlis ēēt nec sine recursu Dei pot operare, alias n. pot Deus actᵉˢ illius directe impedire nec sese eundem Deum ee clar vt alia multa omittã.

At ēē stasᵗᵒ indefectilis et venialiter et detracta ad amand. de honestũ et n. preceptũ et odio pregnũ de inhonestũ etsi n. pheat id odio preg, si id propriũ Dei n. tn limitata sanctitas per naturam qd delinqre pot venialiter nec rept tñ cũ pctis venialibus, nec detrat ad amorem ois honesti sed tm graviter precepti, et qd n. ostenditur repª in eo qd reniat creæ hoc quis stio, sed tm qd negat reniere sanctitas ea rae qua e. attributũ propriũ Dei.

SECT. IIᵃ.

Mens Divi Thomæ expenditur.

Tanti ponderis e. Angelici preceptoris autoritas vt si illa sola, si nobis adversa foret satis faceret pertimescere atq de nra opinione formidare, atq ideo n. erat ēē aliquis credat, hic seorsũ ponderanda erit, qd stabit n. ēē vt multi putant S. Dri paria sentª. Et qd 1ᵃ p. qᵉ. 63. art: 1º corpore. sit S. Thomas quod vba 1º aspecta satis clare indicantia emplare creãs nãã sua imperfe et stas. sit n. dt qd tal angelus, qº qcq creã rolis, si in sua nãã stideret pott peccare. Et cuiq creæ hoc renit vt peccare n. pot hoc tñ ex dono grª a: e. dit nãã. Silea docet. qᵗ 24 de Vritᵉ art: 7. et alibi lo minus clare ideoq verba reticeo

cũ solutis

cum solutis quae retulimus, et urgentiora &c, facile cuiq. de=
strare ad alia.

1º: Ret aliqt, et n. hic sine probabilitr s. Tho: solu
ntendere id nulli crea. pe. spetere p. nad. i. p. vires na-
les substrarum inferioris ordis qs appellamus nalem; Nullam
vo qd n. pue spetere p. nad. i. p. proprias qddes ad eas se
altioris ordis sit ques vocamus supnale et grae.

2º: ravi pee Ang: D. velle qd nulla crea hat p. nad
n. pe peccare, ita vt excludat receptis grae atq illa qe a nobis
n. pe peccare, minime afferit id pe p. nad excludendo recep
tis grae, sed illas includendo, qqd receptis illius crea ect recep-
tus sanctis et grae. Quod si has duas raes brevitas ex rae qs
desumit S. Thomas, ex eo qd naa sie impeccabilis eet 1a regula.
Respondere potest ita ee, qd foret 1a regula, si sanctitas p. nad
n. eet ab alio accepta, atq ideo...

3a solut. sit S. Thomas agit de sanctae p. nad
improvisata et aliunde n. emendicata, hoc n. sonat in eoi mo
loqui ee p. nad, quemadmodu qto dicimus nullam crea here
ee p. eea, n. negamus qd crea hat ee p. sua pota causa;
sed qd pota causa p. quae ho ee sint a se et n. provista ab a-
lio. Ita qr S. Thomas cum negat crea pe ee impeccabilis p. nad
non negat pe creas ee impeccabiles p. sua pota, sed pe hre hoc
pota causa impeccabilitatis, a se et n. liberaliter, gratisq
recepta ab alio: hoc n. emprias illius tm q. e. 1a regula.

Adhuc tamen solidior solutio magis adaequata
menti S. Thomae. Angel: D. negare crea ralis naa sua oo im=
peccabilis, i. quae adeo eet intrio adapta 1ae regulae vt nec p. miss., nec
p. omiss. nec graviter nec leviter posset ab illa deficere, sed oo
et semp. eet dirata ad honestum tm n. hoc crea eet abse et
simpliciter impeccabilis ac naa hac rae impeccabilis n. pt ee alia
nisi qae e. 1a regula. Minime vo negat D. Tho: creas naa
sua moraliter impeccabiles qles nos diximus, nec crea sic im

peccabilis

peccatis habet rationem 1ae regulae cum habeat ab illa deffectibilem non unde sed eminenter venialiter.

Et videtur haec explicatio satis conformis ei quod addit Caietanus ad eundem locum. Sequitur eximius hic commentator ait, quod ratio D. Tho: adversus impeccabilitatem naturae desumpta ex eo quod talis creatura esset 1a regula et effectiva non in omni agente sed voluntario, nec in omni operatione voluntaria ut dictum est, sed aliquam, ita quod optime infert quod voluntas omnis 2a potest in aliquo deficere. Enim contra Caiet: S. Tho. tantum contendit nullam creaturam ita esse impeccabilem ut in nulla operatione possit deffecere i. non agnat 1ae regulae, et nostra autem sententia non in una operatione sed pluribus et levibus posse deffecere illa creatura, atque adeo nostra expositio ad mentem est Caiet: et D. Tho: ac proinde illi non sumus adversi.

QUÆST. 9a

An gratia expellat physice peccatum, cum illoque de potentia Dei ordinaria cohaerere possit?

SECT. Ia

Quaestiones sensus, et DD. placita.

Quamvis haec difficultas satis constare possit ex dictis quaestione 3. adhuc tamen, quia ibi tantum locuti fuimus de vi sanctificandi absque speciali mentione de repugnantia cum peccato, hanc controversiam nunc instituimus, quae specialis fuit difficultas, quarum nullam ibi tetigimus, ut ex dictis constabit, prius tamen sensus tituli aperiendus est; nec sine fructu iacula in incertum dirigamus.

Et sane non rogamus, an gratia expellat physice peccatum ut extremum physicum, ita ut gratia et peccatum opponantur tanquam extrema physica; hoc non est dubitare quod nemo enim quaerit vocat, constat enim apud Theologos peccatum habituale non esse extremum physicum, sed

tm morale, atq ideo ei n. pt repare gra vt physicé physice, sed morali, cuj negat repugnare ei aliter ac. est.

Dein n. rogamus, an gra quæ expellit pectu sit physica, e. n. apud Catholicos certú in sua antia se qd phy- ceu; atq ideo qo n. cadit sup entes grae, sed vim et mod ex- pellendi pectas mortalia. Dico mortalia, qa cuj venialibus nullas ht repas, nec physicas, nec morales grae, sed cuj illis de facto cohæret.

Sensus qr qis e., an vis qua gra expellit pectú, sit vis illi idem, sicut e. in calore vis ad expellend fri- giditates & n. sed aliqd superadditú morale enti grae, quemad- mod dignitas Regia n. e. entitas Regis, nec qd physice perso- næ illius idem, sed moraliter superaddita, et accentr adueniens.

Duplex e. senta. 1a ait gras n. expellere pec- tú p vim physicas qs in se hat, sed p morales, atq adeo tm moraliter, et vt alij loquuntr, meritorie mundare subiectú a pecco. Solent referri p hac senta Bonau: in 1o dis. 17. in 2 p dis. qr 3. Gregorius. Gabriel, Alliacensis in 4. dine: 17. asse- rentes gras n. de fras quæ p suas entes physicas remittat pectú, sed ex signeus immo ex da institue regletus, et remittat pec- tú ei, q fuerit gra obsignatus, ad mod, qo ex decreto Regis tali & tali signo obsignata, hent tales & tm valorel.

Pro ead referantr Scot: in 4. dine: 16 qe 2a. §o Rco. Dur: in 1o dine: 17. qe 10. et in 3. dine: 31. qe 1a no 6o. Palud: in 3. dine: 28. qe 3. art: 3. Medina de Panita: qe: 12. § corollaries. qbus ego addo Marchinus trac: 1o de Sacram: Ord: pe 3. co 3o. no 22o. Suarez, tú alibi, tú in mta de Panit: dis: 9. et lib. 7. de gra: co 19. et 20. Ragalda: lib: 1o de ente supnali: dis: 26. Sec 8. no Cominck. de actibus supnalibus dis: 21. no 102. 110. 130. 151. 152. et 153. Vbi ait, gras tm hene repas cu pecto similes ei, qs hent dig- nitas episcopalis et seuiles mores, seu grauia et publica pecta, qo dedecent ro ec. in eod, hentq q rios effus, nas dignitas reddit

Subtú

subesse dignus amore et venerat.e peccata a: et securitas manet dignus odio et contemptu.

2a affirmat, ita Bellar: lib: 2o C. Valen: 1a 2.e dis: 8. q.e 6.a punc: 5. Vasq: ibid dis: 204. c.o 2. et 4. Montesinos ibid dis: 33. q.e 7. [illegible] 2o. Gran. 2o ucrs: 8. trac: 8 de gr.a dis: 4. Torres opusc: 5: de gr.a dis.e un.a dub 12. et opusc: 6. dis: 1.a dub. 8 et 22. et dis: 72.a Meracius to 2. trac: de gr.a a no 2. Montaeus dis: 12. Vneg. quibus adiungunt alij Rech: Petrus de Sott. Rayard: et S. Tho: 1a 2. q. 109 art: 7. et q. 111 art: 2 corpore. et ad 1.m et q. 113. art: 1.o 2.o, et 6. et 2a 2ae. q. 24 art: 10.

SECT.o 2a

In iustificatione hominis vere et proprie tolluntur peccata.

Antequam ad decidendum modum quo tolluntur peccata deveniamus, praemittendum est quod constans et certum est apud Doctores utriusque sententiae prius relatae, et praeterea apud omnes et viros Catholicos. Vera peccata in iustificatione vere et proprie tolli, non vero tegi, operiri, aut instrui. Ipsi [illegible] palliari, ut Calvinistae buccinare solent.

Et hoc constat ex q.e 1a sec: 4. 5o adversus 5 errores, hanc veritatem esse de fide, utpote definitam a Trid: et a Sac: pag: expressam, hic rationibus roboravimus, praeteritis ijs quibus docte vexat haereticos Becanus: 1a est, id quod tollitur, deletur, exhauritur et longissime proijcit ab homine, non manet in homine, sed in iustificatione peccatum tollitur, deletur, exhaurit, et longissime proijcit ab homine: ergo peccatum non manet in homine. Ma: clara. Probatur mi. ex Joan: 1o V 29. Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Vides tolli! Act: 3. V 19. poenitemini et convertimini ut deleantur peccata vestra. Vides deleri! 3a ad Heb: 9. V 18. Christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata. Vides exhauriri! Michaeas 7. V 19. projiciet in profundum maris omnia peccata vestra. En quam longe projicit, siquidem in profundum projicit.

2a:

2da: Medicus corporalis q peritissimus e. ita novit curare
eos morbos et vulnera, saltes lethalia., quæ arti ipsius subiectatte,
vt n. tm tegant qdo medicamenta applicat et curat, sed oo pereant
atque destruantur ——— ; g° eadm rãe Medicus spualis in
sua arte peritissimus, cum vulnera peccatorum lethalium curat, et mor-
bis criminum adhi medicinam, n. tegere, sed oo tollere et destruere de-
bet.

3^a: qdo corpori mortuo restituit vita, mors n. tegit,
aut palliat, sed oo destruit, qa cd corpus sit de reve vivum et
mortuum plane implet, qfius ficta mors eet et tm appareret
vita, atq star et vivat vita e; ad qs restituit mortuus g peccatum:
g° peccatum, qd e mors ãiæ, n. tm tegit, sed tollit, et extinguit:

4:^a b qdo peccator tegit peccata sua iustitiâ fide ap-
prehensâ, et sic se sistat Deo, Deus videt peccata illius, b non? si
prius! g° n. sit tecta apud Deum, vt opus ee dicunt hæretici ad iu-
stificandum. si n. videt! quo pacto dixit Paulus ad Hebræos 4. Versu 13°.
ōia nuda et aperta sunt ante oculos eius. Nisi forte dicat Cal-
vinus, vt notavit Becanus, Deum ee Isaac silem, cum ad illum venit
peccator, tectus et obvolutus pallio iustitiæ Xpi, petens benedictionem
qd tunc ille: vox qd, vox peccatoris e, sed pallium, pallium qd iustitiæ
est.

5:^a b cum dicant peccata manere in iustificato, illi a. n.
imputari, intendunt n. imputari quoad culpam, b n. imputari quoad pœ-
nam; neutrum dici pt; g°. Pr mi: quoad 1um pt: q^a si ho ve retinet
culpam, n. pt n. imputari a Deo peccatum, cum Deus reputat res vt sunt, ut
vt ait Apost: . . Iudicium Dei e sd veritatem. Esset a: falsum, si
si reputaret iustum et sine peccato eum q peccator e, et cum peccato iustus.
quoad posteriorem et, qa imputare n. quoad pœnam, e iudicare pec-
torem n. dignum pœnâ, et hoc e Deum here iudicium erroneum, cum pec-
tor, eo qd talis, sit dignissimus pœna, et e ee qd in si dignum pœ-
na, Deus tn statuere n. punire, et pter qd qd hoc et e falsum, cum
sit maxa pœna sustinere odium Dei qd vitare neqs, n. e iustificare

remittere

remittere pœnas; non ergo vere iustificaret peccator, sed non infligeret illi pœna quâ dignus est, quod valde durum est.

Adde 6°: Deus potest vere peccata dimittere, et vult illa dimittere cum homo iustificatur; ergo in iustificatione vere peccata tolluntur, et dimittuntur, non vero teguntur tantum, et operiuntur. Maior et Minor probantur. Probatur maior: si Deus non posset dimittere et extinguere peccata in iustificatione, in illa cælesti patria Ierusalem et æterna beatitudine aliquod coinquinatum reperiret, quia Apoc: 21. non intrabit in illam aliquod coinquinatum aut abominationem faciens. Deinde quia id postulat natura gratiæ, et nulla in hoc apparet repugnantia. Tum quia homo potest remittere iniurias sibi illatas; ergo multo melius Deus. Tamen addunt aliqui, quod non sit minus potens Deus destruere morale relictum a peccato quam peccator ad illud imprimendum. Probatur minor ex iis locis quibus promittitur a Deo promissio remittendi peccata, quæ non possunt stare sine voluntate.

Modo placet addere lepidam de Pareo et Calvinistis conclusionem, quam hæc fecit. Hoc Pareus Calvinista et hæc alios Calvini discipulos in suis Thesibus, Thesi octava, peccatum originale est pravitas naturæ humanæ 1. cæcitas mentis et aversio voluntatis a Deo cum reatu æternæ pœnæ; ergo in Pareo et cæteris Calvinistis, vere manet cæcitas mentis, et aversio voluntatis a Deo, cum reatu æternæ pœnæ; siquidem non tollunt peccata, sed teguntur, et non imputantur; ergo Pareus et cæteri Calvinistæ sunt vere cæci mente, a Deo aversi, et rei mortis æternæ et pœnæ.

SECT: 3.ª

Respondetur obiectis.

Obiiciunt 1° Psal: 31. n° 1. Beati quorum remissæ sunt iniquitates, et quorum tecta sunt peccata. Et: Beatus vir cui non imputavit Deus peccatum; ergo peccata dum remittuntur, non tolluntur, sed teguntur,

et non im-

et n. imputant. ut Psal: 84. n° 2. remisisti iniquitates plebis tuæ, operuisti omnia peccata eorum. Vides quomodo in 2ª parte 1ª exponit, et quomodo remitti declarat per operire.

Multipliciter resp. ad hoc argum. Calvini; 1° redarguendo, cum Becano, Calvinum: nam pro Catholica nostra sententia plura loca Scripturæ citavimus clara et aperta, et quibus dicuntur tolli peccata. Calvinus autem unum vel alterum tantum citat; inquiro, an hic unus vel alter locus, sit illis pluribus contrarius necne? si primum? cur Calvinus huic uni vel alteri potius credit quam illis pluribus, nunquam credit in uno loco Scripturam dicere verum, et in alijs falsum? si contrarius non est; sicut Calvinus affirmat, tegi peccata, dicat tolli, quia utrumque dicitur a Spiritu Sancto et alterum alteri non repugnat.

2° ex Orig: Ad Rom: 4. Philone Carpatio Cant. 4. Amb: lib: de Noe et Arca c. 31. catenus dici quod remissa tecta peccata, quatenus induunt habitus virtutum et bona opera, quibus nuditas, causata per peccatum, tegitur ac ornatur, ita ut eas homo vere reputari potest, sicut vere est ornatus, vestitus veste nuptiali, et sine ulla macula peccati.

3° ex S. Chrysost: Greg: et alijs quod illa verba remittere, tegere, et non imputare, usurpari a Scriptura vt remissionem et plenam peccatorum ablutionem, quia ut ego opinor utitur Metaphora quæ nos cum eum perfectam enarrandam remissionem facimus illam similibus verbis denotamus las enterrare, no las tomare mas en la boca,

præterquam quod cum tecta esse dicant peccata apud oculos Dei, cui nihil quod verum sit potest esse tectum et occultum, oportet esse: ut sic deleatur peccatum et non sit, vt tectum esse possit oculis Dei.

Sed 4° subtilius ex S. Aug°: Orat. 2. in Psal: 31. servata proportione ad vulnera corporum ait. Vulnera corporum duobus modis tegi possunt. 1° ab ipso vulnerato. 2° a Medico. Vulneratus tegit ea pallio non tollit. Medicus emplastro tegit et tollit. Id fit in peccatis, atque ideo Deus qui est verus medicus peccatorum, tegit medicina curando et vere tollendo. Deus ergo (concludit Aug.) tegat.

Vulnera

vulnera n. tu, nam si tu teges vulnera, erubescens medicus non curabit. Medicus tegat et curat emplastro ï tegit. sub tegmine medici curat vulnus, sub tegmine vulnerati celat vulnus: Quid aptius? Aliter q^r celat pecta̅ Sp Calvinus, aliter Sp Catholicos, nam Sp Calvinus tegit exterius iustitia extra n tollit. Sp Catholicos v^o tegit p sanitē et medicinam internam atq ideo tollit.

Obijcit 2°. Psal: 142. v. 2. n. intres in iudicio cum servo tuo, q^a n. iustificabit in cōspectu tuo oīs vivens. si a. non tegerent pecta, sed v^e delerent, peccatores v^e iustificarent in cōspectu Dei; g^o n. v^e tollunt, sed tegunt. Rp^t scriptores sacros loq ante iustificaē, et tunc merito petu. ne Deus intret in iudicium cum servo suo, q^a nisi ipse pveniat suā gr^a ut deleat de pectis et iustificet, v^e damnabit. & loq post iustificaē, et tunc et merito petit, q^a & v^e iustus sit adhuc subiect venialia, qe nisi Dei misericordia tollant, n. pōt hō ēo iustificaē - iudicium et Dei iram effugere. Unde patet n. ostendere quod hōes accipiant & v^e grā iustitiā vam qa v^e tollant pecta.

Sect^o 4^a

Gr^a sanctificantē expellere physice pectum.

Postq videmus in iustificaē v^e tolli et expelli pecta; restat videamus an ea auferant^r physice a gr^a & n. sed tm moraliter et centemus cum D. 2^a sent^a q Sec: 1^a retulim^r n. tm moraliter sed physice. qd multis raōibus hic pband.

1^a q^a ij qd p̄stat res physice qd p̄stat p suam entē physicam, n. ï alio ex capē p̄stat albedo physice dealbare, nisi q^a p suam entē physicam dealbat, nec calor frigiditē, nisi q^a. sed gr^a p suam entē physicam expellit pectum g^o physice expellat. Pr mi: q^a & iō gr^a expellit pectum p qd sanctificat

sed p suā

sed q sua ente physica sanet, eū sanet q fralēs sua exhibet
physicā expellat: g° q sua entē physicā expellit peccatū.

2ª q id expellit peccatū grᵃ sanans qd nobis entee en-
hæret sed qd nobis entee enhæret e aliqd physicū: g° expellit peccatū
q aliqd physicū, qd e physice peccatū expellere. Maior patet qª f
id expellit peccatū qd e fra interioris renouans, sed q id qd nobis
inhæret e fra renouans; g° q id qd nobis enhæret expellit peccatū.
Pbr me: gª qd nobis enhæret e virtus et qualitas grᵃ virtus a: et qualitas
grᵃ ad physicū st.

3ª q entitas physica grᵃ e compatibilis cū peccato le-
thali t non: si 2ᵘˢ g° q sua entē physicā expellit peccatū, eū
q id expellat qd e compatibile; expellere a: q entē physicā et phy-
sice expellere videtur ee id; g°.

Si 1ᵘˢ; g° grᵃ quæ nobis entee enhæret n e a
dæqta cāa fralis nræ iustcāis [illegible] vident: Pbr sqtiā: gª n
e adqta cāa fralis nræ iustcāis, quæ n sufficit mundare sub
tuū a peccato, sed cū hoc compatibilis est, et aliunde expectat expelli
g° ne in hoc labamur [illegible], dō e entē physicā grᵃ n e compa-
tibles cū peccato sed cū illo certare et sqser physice expellere.

4ª si q sua entē n expellit physice peccatū; g°
nec nāa sua illud expellit, sed qd expellat ex novus favor [illegible]
[illegible] ostendamus q sequenti, satisq stat ex sup dictis ubi ob-
tendimus grᵃ ex nāa sua et independenter a novo favore iustcare.
Cuᵉ n iustcare excludit duo viz iterare ad implenda via [illegible]
ta graviae, et rursus excludere peccatū a subito, si forte sit, plane fit
aut grᵃ q sua entē physice expellere peccatū, aut n nāa sua iustcare

5ᵒ pbat P. Merinius gª numqᵉ dr fieri transitus
ab uno statu ad alterū nisi inter utrumq statū sit fralis et physica
repᵃ fraq posteriorē statū fraliter constituens destruat physice et fraliter
fras constituentē fraliter statū priorē q desinat; g° cū tā vᵉ dicat Conci-
liū peccatorē de iniusto et amico fieri iustū et amicū q° vᵈ n hoc fie-
ri de frigido calidū, aerē de tenebroso lucidū, sicut ad horrē 2 postori

orē

cum virtute viciis est physice oppositio in frigiditate et calore, luce et tenebris ita ad praecedentis quaestionis virtutem.

6° probat eadem quia gratia est aliquid quod gratiam quod physice: sed gratia physica inducta in animam ab ea deleat et expellat maculas: ergo talis erit gratia sanctificans quae de facto nobis infunditur cum non sit cur eam negem id semel posito. Probat: quia increata forma vi sua et peccatum excludat non solum a Deo sed a Christo Domino, non est ex eo quod aliqua forma sit physica participatio illius repugnet et dictis exclusiva peccati lethalis: ea autem forma erit gratia sanctificans ergo.

7° probat eadem: Gratia sanctificans seipsa et per suam entitatem physicam constituit subiectum dignum aeterna vita peccatum autem mortale est indignum et dignum aeterna morte, at esse constitutum dignum aeterna vita et indignum, seu dignum aeterna morte physice repugnant; ergo et gratia repugnant physice.

SECT.° 5.ª

Alia obijciuntur contra dicta.

Obijcetur 1° gratia sanctificans non repugnat physice cum peccato veniali ergo nec cum mortali, atque ideo neutrum physice expellit. Antecedens patet quia coexistunt simul. Consequentia probatur quia quae non repugnat physice cum minori non repugnabit physice cum maiori, et quae non habet vim ad expellendum quod minus est non habet ad id quod maius est. Respondeo eadem probari gradum intensum caloris non repugnare physice cum intenso frigiditatis, quia non repugnat cum remisso et quae non repugnat physice cum minori non repugnabit cum maiori. Quare nego consequentiam; quia ratio repugnantiae gratiae non est cum peccato levi, ut contra aiunt, sed cum gravi, ad eam quod sit, sit ex natura sua, ut probatum est, et per entitatem physicam exerceat. Neque valet aliquid, ut eam frigidiores et caloris consentum est, non pugnat cum minori quod nec cum maiori. non sit quod minus est quod neque quod maius est; minus non est calor quod hoc est tamen hoc non hoc non calor producere. idque constat in pluribus aliis exemplis.

Obijcietur

Obijcitur 2°: pecca mortale ht malitia et grauite offensæ infinita; grã a. tm ht bonite finita. g° peccatũ neq phyce tollig grã sanctificante. Pr sqtia tũ q a bonitas finita neqt here vim expelli phyce malitia infinita: tũ q a nulla pt dari pportio phyca finiti ad infinitũ.

R. 1° nego ans. est n. cois valde opinio q in peccato mortali tm agnoscit malitia finita et in rẽe cuncta. R. 2° qd ts grã expelleret moraliter peccatũ adhuc eet solueñ argũ ab adarijs, nã moraliter grã ad expellenũ peccatũ eet finita legẽ gra. n. ht infinita bonite morale et qd finitũ ẽ neqt vi aiss expellere infinitũ nec infinito pportionari.

R. 3°: omesso añt nego sqtã. Ad pbañe dic qd infinita malitia n. pt tolli p mers meriti et satisfactnis p bonite finita bene tn p mers fre reparantis quemadmñ negato expelli- see tollit ab hõe infinita pfectnem et malitia, ut tn finita sit pfectnis eius nullius pprie et phyce, et fra minus pfecta pt expellere pfectione ts aperie a patet, et tm refero fra eadaueris quæ expellit vale longe pstantiore.

Obijcitur 3°: grã n. ht ex nãa sua impedire phyce ne introduceretur peccatum; g° neq. ht ad expellenũ peccatũ. Patet n. sequtia; q a ad vis deseruit ad impediens antintroductus qd ad introductus expellenũ nec maior ad vnũ qs aliud. Ans pr q a alias nunqs iustus peccaret ut grã semel hita. semp impediret peccatũ eetq immobilis, inamissibilisq, r a Tridentinũ

R. 1° eet mo pbari neq expellere moraliter q a si het vis morale expellendi peccatũ et het ad impedienũ ne introduceret legẽ grtus ad vnũ ẽ aliud, et eqlis reqr ad vtrũq; aduersarij ai. reddunt hre vi morale expellendi peccatũ et n. reddent eandi sufficere ad oo impedienũ ne introducat: g° argũ vim n. habet.

R. 2° grã sanctificante here vim impediendi phyce ne entret peccatũ qsdiu ipsa in subio manet qsuis n. heat ne oo introducat ipsa expulsa, aut ne ipsa vincat, quemadmoõ forma

potius quit phyice expellit negon sua, aim physicam hic ad empediend ne emergat talis negtio, qdiu ipsa e. qouis n. hat bim ne ipsa destructa emergat, aut ne ipsa p eiusmi neg vincat. Itaq n. reqr ad repugan phyicam extremorum qd vnu pit semp empedire ne oppositu introducat; sed satis e qd e. sua nta th ee n. psint sed inuicem repent.

Obijcit 4. inter gram et peccatu nullu ges oppositionis phyice reperiri, pt. q.o gra n. expellit phyice peccatu. Patet v. qia q.a vt phyice expelleret deberet here aliqd ges phyice op positionis. Ans pr. nam eiusis n. opponeante relatiue cu gra sit pra abia, non contrarie cum sint sub eodem genere, nec se in gradibus remissis spatiant sicut calor et fria, nec pradie, cu detur medium inter peccatu et gras, nec vnu extremu sit fralis negtio aut carta alterius.

R. cu P. Merac: nullu repiri oppie oppositionis gus ex 3 numeratis nec tale e nriu vt gra phyice expellat pec tu, sat e qd de no aeptaud seu inpatilia qe n. certo oppo sitionis phyice lege seruant, vt th ditus et deltus de eod obto, effio vo lito et nolito eiusd.

Obijcit 5.o Quae se expellunt phyice debent ee in eod subto; gra et peccatu n. th in eod subto, sed in dituis, siqd gra e. in aia, et peccatu in volte: q.o n. se phyice ex pellunt. R. et P. Merac: gras et moraliter ee in volte et in toto hoe sicut peccatu, atq adeo th phyice sint in dituo subto, moralit th in eod. Sed R. nego ma: q.a th ea qe se ex pellunt oprie xa. oprias leges ratuetis debent ee in eod do subto, n. qe se expellunt eas leges a qas tn inpatilitatem quemadmod voltas o mouendi manu hi inpatilior cu motu mouendi manus, q.uis actus voltis sit in volte. es motus in manu.

SECT.o 6.a

An vt gratia expellat peccatum

actionis requirat aliquam subiecti

peccatoris operationem?

Quamvis ostensum sit gratiam physice expellere peccatum videndum restat, an ut physice expellat dependeat ab aliqua subiecti peccatoris operatione viz: a retractatione peccati, poenitentia aut charitate quemadmodum ut calor physice expellat peccatum pendet ab ... subiecto et ignis ut physice producat indeget applicatione. Sermo ... e. de peccato actuali quia de originale omnes Catholici admittunt deleri in baptismo absque ulla infantium dispositione. ...

2.a e. Sententia: 1a affirmat quam sequitur Domenicus Soto in 4. dist. 14. q. 1a. art: 2°. et videtur esse S. Tho: 8 p.e q.e 86. art. 2°. Sententiaque ex parte quod dicunt ultra infusionem gratiae requiri ... Dei condonationem et subiecti mundandi operationem neutrum in ... Sen-... nam vaga. ...

2a negat: Ita Mera: to 2. trac. de gratia dist. 9. sec: 5. n° 3. Becanus to 1° in 2am p. ... 4. c. 3. q.e 5. n° 7. Vasques 1a 2ae dis: 207. c.e 3°. ubi quam sequitur Rech: in 4. dist. 14. art: 1° q.e 7. Vega lib: 6 in Trid: c.a 5. post medium. S° verum hoc. et Rores alios Tho. plus annumerat Caiet: q.e 112. art: 2. ...

Velle tu advertas quod maiori Sententiae 2° ... declarationem non hic inquiri (nec inter has duas sententias dari dissidium) an ut gratia qua deletur peccatum actualis infundatur requiratur aliqua subiecti operatio; fatentur ... de facto ut infundatur gratia sive intra sive extra sacramentum requiri in adultis dispositionem aliquam quae bona quaedam operatio est, sed an eam operationem requirat non ut infundatur sed ut infusa deleat peccatum, ita ut illud non deleret si Deus absque ulla subiecti operatione infunderetur. ...

Posterior sententia plus placet: Sit 1° quod gratia sanctificans

refrecans ex his requiri expellere peccatum mortale, aliquid etiam repa-
re, et hoc esse non potest ut ex dictis, et dicendis constabit; ergo si semel in-
fundatur quis subiectum nil de infunderetur expellet peccatum, aliquid ita
ut illud expellat non aequaliter subiecti operatione. Probatur consequentia quia si infusa absque
operatione subiecti non expelleret peccatum ex se non illud formaliter expelleret
neque cum illo repararet, cum ibi haberet totum requisitum ut non expelleret.
Hic quia si gratia sanctificans collata sine dispositione aut sub-
iecti operatione non excluderet peccatum; ergo ut excludat expectat et re-
quirit aliquid ulterius (scilicet operationes quas requirit ad expellendum peccatum si-
ne quibus expulsio non datur peccatoris iustificatio) ergo non est completa ius-
titia neque perfecta sanctitas sed inchoata et incompleta quae nec
facit sufficienter iustum, nec sanctum, nec immaculatum, cum
deberet facere ut dat.
Probatur 2º quia gratia sanctificans non est forma adaequata sanctificandi sed
adaequata causa formalis nostrae iustificationis contra Trid.; si ut peccatum expelleret
egeret subiecti operatione ut modo dicebamus. Probatur sequela quia causa non est forma
adaequata sanctificandi quae constitutive posita in subiecto illud non sanctificat
sed posita constitutione gratiae sanctificante in subiecto illud non sanctificat,
nisi etiam ponatur aliqua subiecti operatio; ergo non est forma adaequata san-
ctificandi si ut peccatum expelleret egeret subiecti operatione. Probatur minor quia
non sanctificat subiectum nisi mundet a peccato, et non mundat per solam
infusionem gratiae nisi adsit aliqua subiecti operatio; ergo.
Probatur 3 et est ratio a priori. Causa formalis nostrae iustificationis non
est unica sed 2ª. Probatur quia esset gratia sanctificans forma, et non illa sola
cum alter esset subiecti operatio, siquidem absque illa non daret formalis iustificatio
nec subiectum esset mundum formaliter a peccato, ea operatione constitutive def-
ficiente.
Quod vageto his: Dicimus gratiam infundi subiecto absque
operatione et dispositione et dari aliquid esse constitutivum iustificationis et non? si primum
habes intentum. ergo illud quod dari dicit potest formaliter constitutum, et non
adaequate constituit iustus quia gratiam accipit per gratiam acceptam, siquidem ea ac-
cepta non est adaequata et completa iustificatio. Si 2um, si dispositio non requiritur ad
iustificationem

inscad et pecti expulsio. Pr ōgtia q^a ea opat^e ut dispot^e defficiente recdis dare integras inscad quae importat nrio expulsionem pecti et fras adqfa inseandi.

Pr 4° q^a Deus d' in sacriento Penit^e inseat hoēs illam mundat a pecto interveniente sola actu attritionis ex q^a subā sed actus attritis ex se n. se incapatibis cū pecto, nec vim frales expulsionis illius alias esset fra sancans, saltē prialis et n. mara dispot^o eteg expelleret pectū extra sacramtū, qd n. ita a. vt stat ex Trid: sess. 14 c. 4. g° gr^a sancans qd tunc infunditur ex sola quae q sua ente ptiycas expellit fraliter pectū atq ideo vt pectū expellat n. eget subi opat^e, qdq sit aia vt infundatr exspectet saltē ex pacto Deis, tales dispot^e, de qo infra.

Pr 5° a P. Meratio, q^a sa Deus adulto pectore exsfundere gras sancte abtq. vllo actu et opat^e illius sicut infundit infanti baptizato sed tunc expelleret pectū: g° vt gr^a expellat pectū n. eget subi opat^e sed q se ipsa. Pr mi: q^a gratia incapatibilis cū pecto. Vas hac rao convincit ad 1^a nra et nil sup illas addet...

Pr 6° a P. Suarez: q^a si opter abqqd. regrerat subi orao npa voltaria retractatio pecti ad illud tollend maxime q^a pectū fuit voltariū et tolli n. pt nisi p actū 2^a nū voltariū hac a. rao ineffic^e. a. et insuffans, q^a postqs ho peccavit status pecti subis in qo manet n. c. ille voltarius, cū iam n. sit in illius potestat tales status tollere: g° pt tolli abtq illius volunt^e. Pr sqiae, q^a n. regr qd ablat° illius qd n. c. voltarium pectore, sit pectore voltariū.

Pr 7° ab aliqbus q^a si regreret retract^o pecti ad illius expulsio^m id sane erit vt hac rao auferretur pectū quod pector sponte retinuaret d' illa a apponit sed ad hoc n. regr ea retract^o g°. Pr mi: q^a si retract^o regreret vt auferret pectū retractat° n. effus est 2^rius gr^e; qd n. dr. Pr retract^o n. effus 1^rius nec 2^rius gr^e sancantis g° neq effectus illius retractis vz: remiss^o peccati est effect°

est effectus grae

SECT.º 7.ª

Soluuntur aliqua pro parte opposita obta.

Obijcit 1º emplão [illegible] e. qd ho. sit abte et simpliciter iustus stus et mundus a peccato omisso et sit in peccato omisso sed qdiu n. elicit opatem qa auferat gtm de e. peccati omissi e. abte in illo; ig.o emplao [illegible] e. qd sit stus et mundus a peccato qdiu n. elicit pdictam opatem. Pr mi.: qa e. abte in peccato omisso e. illud omisisse et n. sufficienter p illo satisfecisse aut retractasse, g.o qdiu peccator n. sufficienter satisfecit manet abte in tali peccato, atq retractare seu satisfacere p peccato omisso est elicere opatem qa sufficienter auferat gtm peccati omissi; g.o ...

R. dicta ma.s nego mi.s ad pbatem nego ans ee n in peccato n. ee omisisse et pstulla n. sufficienter satisfecisse, nec retractasse; sed a. nec satisfecisse nec sufficienter retractasse, nec fuisse a Deo remissum & ipsum & debitum satisfaciendi nec p alios alias [illegible] glis e. gra sanctans, exinde qa cu p qlibet harum rerum tollatur n. suffit unam & alteram deesse si permaneat et daret, sed opus e. deee oes, n. e. desunt [illegible] gra sanctans enfundit gens debit finalis retractatio ab ipso subto pstula aut satisfactio.

Inde gra sanctante ee sufficiente peccati retractatione neq opus ee alia, qa redirtat radicaliter et 1ro subtum ad Deum et auertit a creata ad qs p peccatum auersus erat sequ. illud adqat cum 1a regula honesti, restituitq ordinatum et rectum tollitq inordinatum et obliquum qd peccatum causat: eteq detrahit ad oe honestum grauitatem ad obedientiam in oibus tam grauiter phitis qs pstulapis redditq amore Dei dignum reparans cum oi honesto gratiae ...

Et si argtum qd remanceret, [illegible] n. pie Deus

remittere

remittere iniurias sibi illatas ꝑ peccatū; nā cū iniuria illata
fuerit voltarie, tolli n. poterit sine volte iniuriantis. licet q
illg. bene qd Deus pōt remittere absq volre peccatoris iniurias
ab illo voltarie illatas, poterit et ꝑ gras eas media illa Deus
iniurias extingueret et remitteret, neq n. Deus ad remittendū
suas iniurias hoc vel illo mō pendet a volte alterius.

Obiicit 2° sic peccatū actuale mortale e voltaria
aversio a Deo; go tolli n. pōt nisi ꝑ voltariā aversd, cum
voltariū n. tollit nisi ꝑ voltariū et voltariae aversi n. op-
ponat nisi voltaria aversio; atq aversio voltaria sic n. pōt
nisi ꝑ actū voltatis e subti: go peccatū tolli n. pōt ꝑ solas
gras hables absq subti opate.

R. concesso ante negdo cqtiā: ad cuius pbatem dic aversio
voltariā sic cplexam qd notto e desiciat et pereat, quaevis illius ꝑ def-
fenta dicit n rao voltarii et rao aversis, destructa aversio vi des-
truit: dicimus ꝑ gras destruit eas; go nostra e destruat cplexam seu
receptus aversio voltariae ꝑ gras. Unde qd rao voltarii in peccato ha-
li Pm manet moraliter et pendet in sua existā ab
unda destructa aversio ꝑ gras et ex cqti destruit aversio voltarii.
Secut destructo sbbo destruit actus. Per qd patet ad reliqa. Tamen
addo voltario pūs opponi involtariū qs voltariū atq ideo ex hac
pe n. urget argtū.

Obiicitur 3° gra n. expellit peccatū veniale
absq subti opae; go nec mortale. Cqtia patet a minori ad maius
si n. poterit qd minus e se sola, multo minus qd maius est. R. a
missio ante (ne mo dicatur unde oriat remis venialis) negdo cqtiā. Discrimen
e. qa gra n. hi ꝑ suā entē nudē acceptā repugnas cū veniali, hī
vo cū mortali.

Obiicit 4° qd rōr. Remissio moralis peccati consistit for-
ltte in hoc qd detur debitū satisfaciendi, et n detur sufficiens
satisfactio post omissum peccatū; go d n. aufert debitū ꝑ remissā
aut carentia satisfactis ꝑ gratiā et retractie n. aufert remissio

oppositq

pecti nec pectu ipsu at q gra n. aufert. sigd nec e. formaliter retractio peti nec remissio debiti ipse

R. omittendo qd arguens supponit viz: debitu satisfaciendi ex ipsu pectu et n. pus effectu pecti negdo qd aeternitas restat formaliter in hoc qd n. det satisfactio, nam, vt dixi, aeternitas importat negationem n. tm satisfacti sed sufficientis retractiones remissi seu condonatis debiti satisfaciendi et pro cuiuslibet incompatibilis cu pecto q est e. gratia. Praeterea vt eu notavi Deus p gra remittit pectu, et p eande sufficientissime retractatur pectu habituale, et qd nobiliori mo q p actu sigd retractat pio radicaliter, et q li substitualiter.

QUAEST.o IO.a

Angra sancans egeat condonae Dei, vt mundet subtu.

SECT. Ia.

Explicatur qo, et referuntur sentae.

Videmus gra sancante physice expellere pectu, nec ad id egere dispositione aut operatione aliqua pectoris, sed p sui exhistentiam delere, quis pector nil agat: nunc enquimus, an sicut ex parte peccatoris nullas operationes, aut actu exquirit, ita neq requirat ex parte Dei, & n. sed postulat Dei condonatu aut remissionem, actum viz: qo velit n. tm infundere gra, sed et remittere aut condonare pectu. Quemadmodu vt si calore physice expellat frigiditas n. tm reqr introductio caloris, sed suspensio recursus conservantis frigiditatem, atq ideo sicut n. satis e. introducere calore vt expellatur frigiditas nisi Deus recursu suspendat, que impendit in conservanda frigiditate, ita n. sufficiat ad expellendu pectu introducere gra sancante, nisi Deus addat remissione et condonae pecti expellendi.

Et sane dubitari n. pot qn temp quo pectori infunditur gra sancans et pectu deletur interveniat saltem

Vitalis

Itualis Dei offensi condonao et remiss.º Certum e n. aliqd debere interuenire. Nam si gr.ª ex se n. sufficiat delere peccatum absq. Dei frali remissª planum est iam hanc interuenire. Si a. absq. frali remisse Dei gr.ª se sola pt delere peccatum Deus volens enfundere gr.as vult Itualiter delere et remitti peccatum, sicqd qui vult ponere causam unde eo infaliter et vrio legr effectus vult Itualiter effectus secutus. Proinde ... e. an requiratur ultra in fusos gr.ae et Itles condonae peccati expressa et directa voluntas qua Deus velit remettere peccatum, sicut directe et expresse vult enfundere gr.as, ita ut si Deus vult enfundere gr.as et nil aliud im diate velit aª remissl peccati hoc expellat p gratiam.

Hoc posito 2ª a. sentª. jª ait reqri Dei remiss.º aut condonae ultra infuse gr.ª ut expellatur peccatum. Ita P. Suarez lib. 7 de gr.ª c. 12. n. 12. et infinities alias. P. Merneius to: 2. trac: de gr.ª dis: 9. P. Ripalda (loqdo de gr.ª sanctante ut hic, et n. in speciali de hac qr de facto datur) lib. 1º de ente supnali dis: 23. sec 8 n. 22. P. Monzatus dis: 12. Itº verum. Montesinos 1ª 2ae dis: 33ª q.e 5.ª § 2. nº 67. P. Coninck de actibus supnalibus dis: 21 dub. 8. nº 102, et sequentibus. P. Tannerus. Cariet, Puteanus. P. Salas, P. Lessius. Bart a Medina. Victoria. Cano et alij.

2.ª id negat: ita Vasqz. dis 204. a c.e 8. Becanus trac: 4. de causae c.e 7. q.e 5. Torres quest: 6. de gr.ª dis: 4. dub. 7.ª nº 2º. Granado 1ª 2ae. Tract: 8 de gr.ª trac: 8. dis: 4. n 6º Ruardus apud P. Vasques, et alij. Et qd hac sentª n. sit dicit aut debet dicere gr.ª ad expellendum peccatum n. reqre remissº aut condonae Dei ut fra parti sed neq ut condetª aut requisite p se pr. tito, atq ideo eo p accens se hic.

Alij hanc qcuerª cum ea confundant an possit infusº gr.ae seu expulso peccati et eo sit in ea causa mutº et n. deust qarum una tiet ad infuse gr.ae altera ad remissl peccati, sed, me iu dice, n. recte, nam una q.ª abstrahit ab alio sue una mutº sine dra sent. Quod rogamus e. an possitt infusº gr.ae absq Dei condonatº

donat^e^ sufficit ad expulsi^em^ pecti sive quia hoc ex illo necessario et de infallibiliter sequr, sive q^a^ utraq e de ead. Fateor tamen facilius defendi 2^am^ sent^am^ si asseratur ee eand^m^ mut^em^ infus^em^ gr^ae^ et pecti expulsi^em^. Circa qd, qd nos sentiamus dicemus inferius.

SECT. 2^a^

Gr^a^ seipsa absq condonat^e^ physice expellere pectu.

Dvenio cu 2^a^ sent^a^ alijq adhæreo. Pr 1° gr^a^ sanctans sit sanctare p seipsa independenter ab absq favore extro Dei remis^e^ aut condonat^e^ ut cstat ex q 3^a^ q ut expellat pectu n eget Dei remis^e^ aut condonae, sed nra sua independenter a qcq alio extro id prstat. Pr cqra q^a^ ut sanct debet expellere; q^o^ si ut sanct n eget remis^e^ aut condonat^e^ sed seipsa id prstat, ut expellat pectu n eget remis^e^ aut condonae sed seipsa id prstat.

Pr 2° qo duæ fme sit de incompatibles ita ut nec de pota absta ee sit, ut una expellatur, satis e alteram ee; sed gr^a^ et pectu, ut cito ostend, sit fme de incompatibiles, ut nec de pota Dei absta pent ee sit. q^o^ ut expellat pectu satis e ee, seu enfundi gr^as^ Patet cqra; q^a^ si satis eet compaterentur.

Pr 3° q^a^ si gr^a^ sanctans n sufficeret expellere pectu p seipsa, absq condonae extra, n eet ex seipsa v^a^ et cpleta sanctitas c^a^ fid: seq pr q^a^ si prscindamus Dei condonae quæ extra e enti gr^e^, n expelleretur pectu (qdoqd regr. ut aiunt, condonao ead expulsi^em^) absq pecti a expuls^e^ n pot aliqi nedu dei receptus v^e^ et cpleta sanctes; q^o^ si gr^a^ sanctans non sufficeret expellere pectu p seipsa absq condonae extra, n eet ex seipsa v^a^ et cpleta sanctitas.

Quod urgetur: quia id non hē aliqd vīs et adqtū receptum sanctitatis quia qd non hē expellere sufficienter, sed grā sanctans quare, non hē per suam entē expellere sufficienter peccatū, sed ad id eget condonatē extra; ergo per suam entē non hē grā sanctans vīs et adqtū receptū sanctitis sed complet per aliqd extra.

Pr 4° quia ex contraria sentā sequr perfectā iustitiā non ēe nobis intēā et inhaerentē contra Trid. Pr quia perfecta iustitia ea sola ē quae peccata delet et subtūm reddit immaculatū. at non delet peccatū sola fra quae nobis inhaeret nisi accedat remisio Dei extra et condonatio quae adiuuet remisē ob illā per se cād; ergo cum neq remisio nec condonatio sit nobis intēa et inhaerens perfecta iustitia non erit nobis intēa et inhaerens sed per extra.

Pr 5to: sequr contrarias per grās iustificantes nos non renouari interius seu grām non ēē cād formalē interioris nrae renouationis quae fit in iustificatē. Pr quia per id non renouamur interius qd non a morte spuali liberat, nec transfert a Veteri statu pecti ad nouā amicitiae et grae. At grā sanctans non liberat a morte spuali sine sed remisio et condonao: ergo per grās non renouamur interius seu grā non ē cāa formalis interioris nrae renouationis et qd si exclusa Dei condonatē non sufficit mundare subtūm a pecto, ex se relinqret subtūm in pristino statu infoelicitatis et renouaret. qd si renouet debet condonatē non grae, aut certe non ēē ut cāa formali adqta.

Pr 6 a Vasq: ex Con: Trid: sesē 6. cē 3 et 7. in primo ii loco ait Con: iustificē ēē translatē ab eo statu in quo ho nascit filius 1i Adae in statū grae et adoptionis filiorum Dei. In posteriori vo, iustificaē per voluntariā susceptē grae sine bnōa sic arguit: iustificao per voluntariā susceptionē grae rmenao est transitus a statu pecti et filij Adae in statū adoptionis filij Dei ergo voluntaria susceptio grae infert in cāa exclusionē pecti quo nascebat ho filius Adae, atq ideo non opus ē alio extrinseco ad expellend.

pcctu et faciend. illa mut. et transitu.

Pr. 7 ab eod: si ultra gr.a infus.e requireret. idonao ad expellend. pcctu facta infus.e gr.a ex meritis Xpi ultra applanda ee.nt denuo eiusd. merita ut remitteret pcctum (siqd. huius expells.o est nexus saus et ex meritis Xpi) qd videtr ee q.a Trid. ses.e 6 c 7. ubi agens de applat.e meritoru Xpi, tm dicit d. gr.a infunditr, seu charitas (subtalis) diffunditr. ait qq. nemo pot ee iustus nisi cui merita Pass.s D. N. J. Xpi coicatur id tamen in hac impij iustae fit d. eius Sanctss.e Pass: merita p. spum s. charitas Dei diffundit in cordibus eoru q iusceant atq ipsis inhæret. si a: ultra hanc ect noua applao n. illas tuceret si tacendo denotat aliao n. ee.

Sect.o 3.a

Aduersæ partis pcipuu fundatu.

Pcipuu argtu et eiie tamqs esse ifidant aiurij est. in iustcae pcctoris ut de facto itingit, dant 2.e mut.es realiter denotae et inuicem separabiles, altera quæ e infus.o gr.a, et qa ho transit de n. iusto ad iustu, altera qæ e remiss.o pcti qa transit de pcctore et iniusto, ad n. pcctorem et n. iniustu. q.o pter infus.e gr.a reqr alia volt.s remittendi pcca; atq ideo gr.a ut expellat pcctu eget noua volt.e remissionis illius. Patet sqtia q.a singulæ mut.es sibi vendicant, et exigunt singulas volt.es cu ad diuiu obiu trahi debet diuersa voltas a pe Dei et mut.o negtua destructis pccti diuiersas sit a mut.e

Ans mult. pbari pot. 1.o ex Trid. ses.e 6. de iust: c.e 7. Hanc disposit.e iustcao ipsa sequr, qæ n. e sola pcctoru remiss. (ecce una mut.e) sed et renouao, (ecce alia). 2.o ex sy-

nodo

nõis Moguntine vita c. 7. Que cum peccatorum remis.e (vide. unam mutat.) est sanatae et internae hõis renovatae conf
eam adiecit alteram. 3° ex Innoc.° 3. c. Maiores de bapt.
q supponit dicet.es inter remis.es pecti et infus.es gratie
4° ex D. Tho: q. de Ver.e art 1°. si a. iustificatio sumatur
p viam mutis, sic aliam mutem sequat iustificatio, scilt iustitie
et grat.s, et aliam peccatorum remis.o, scilt remis.e culpae. Qui
bus adiungi pent Vba Xrisost: Hom: 20. In Gen. ubi inqt Non tm
largitis vulnerum curam et a peccatis mundos ostendit (eam
elucet una mut.o) sed et eos q innos peccatorum sarcinis
grauabat iustum fecit. In qo elucet altera.

Sed et rae ptt pbari 5.° Nam iustificatio peccatoris
sit p motum a ctrario in ctrarium, at in motu a ctrario in
ctrarium duae interveniunt mut.es gnales, una in excluse
unius, altera in induct.e alterius: q.o in iustificat.e totidem
est interveniunt. Et q.a cum sit peccat. duae mut.es reuniant alte
ra qa p collat.es gr.ae sanctificantis, subiectum transit de iusto in n. iustum, altera
qua p amis.es pecti, eo subiectum transit de n. peccatore in peccatorem; q.o
sic Vba totidem reuniant in iustificatione.

Has a. mut.es de ctrariis seu realiter dicetas p q
q. illae et dari iustificatio absq expuls.e pecti ut cogit in Adamo
q iustificatus fuit antequam peccaret, et eoq pcuit peccare qtius n. erat iust
catus. Inde in 1° casu transijt de n. iusto in iustum, n. tm de pec
tore in iustum, et in 2° transijsset de n. iusto in iusto, n. tm de in
iusto, in iustum atq ideo sunt dicetae et separabiles hae mut.es

Urget et declarat rem mut.o alterais qa subiectum
transit de calido in frigidum. altera n. mut.o a qua adiecit frigus
altera qa expellit calor, et n. expellat calor, n. satis e introducat
frigus, sed ulterius reqr qd Deus suspendat reuersam qp stetu
batur calor q.o similiter in transitu subiecti de peccatore in iustum, al
tera mut.o trabit ad expellend. peccatum, altera ad introducend. gr.e
sanctificant. nec satis erit hanc introducere ut expellat peccatum, sed

ulterius

vlterius requis qd Deus illud idonat aut remittat.

SECT.º 4.ª

Soluitur præcedens argtum.

Video præcedens argtum parari a DD elucidare, curabo in lu-
ces afferre, vt solutio appareat luce meridᵃ clarior. R. dando ans
nego sqam. Ad probatem nego semper requiri diversas voltes ad ipsas
mutes.

Etenim vt destruat trũs productus sufficit voltas qa Deus
velit suspendere actem qua illud producit et conservat, vt adversarij n.
negant, et tn in destructe trĩ 2ª mutes reuniunt realiter
diversa altera qa fit transitus de acte in n. actem, altera de
tro in n. trũ et qd eas condicces vnius rei n. sit condicces alte-
rius et aliunde acto et tro distinguunt realiter. negacs condie
opposita actioni et tro debent eo ee realiter distincta et con-
sequenter transitus de acte debet ee realiter distinctus de tran-
situ a tro ad condices illius.

Quod si Deus vltra voltem suspendendi actem sit
volte qua velit destruere trũ sane id nascitur ex perfecᵗᵉ diuina
quæ petit Deus velle taliter ee qd sit ea rãe qua fit et
malũ n. est, n. vo ex indigentia prius destructis trĩ qua sub-
sentor stringeret ex vi 1ae voltis et suspensis actis qpius p.
impossibile fingamus n. aliã voltã in Deo ee. Quemadmodũ
voltas operet qpius Deus n. cognoscet sub idee qd factura
erat si in talibus casibus collocaret, qpius dª perfectº exigat ne
oret sub idea qn illud ante cognouerit.

Hoc vt clarius cognoscas rogo an satis sit Deũ
suspendere actem vt cesset et destruat trũs necne? si nũs? qo
to Deus nil aliud efficit nec velit nec faciat destruet. Ca-
set cognitia qª posito eo qd sufficit aliud n. reqr et tn si duæ

mutes

mutes quae ringuent in suspensae actis; g° ex vi unius volōis qua suspendetur act° cant° suspenter ambae atq ideo ad 2as mutes n. semp regr 2ae voltas, sed suffit voltas 1ae ex qa ō catur 2a.

Si dicas n. satis ee, dic qd ultra debeat Deus facere ut destruat trus? Praeterea si trus n. sit aliud ea qd quod Deus illi coricat p act cessante act nullū coricabit, atq trus nullū habit, sed destruet. Aut aliter, trus n. sit ee nisi illud coicat actio iād tro, cessante act; nullū eo tō coicat actio: g° cessante act; nullū ee sit trus. Atq ideo suffit cessare act ut cesset trus et n. hat ee.

Sed age demus et aliud exm. Voltas suffiens ad destruendū p e suffens absq ulla alia destructiva ad destruendū totū, cū p destructa p destruat totū, et impole oo sit reipi aut illgi totū deffente aliqua p et in eū ps destruiti duae dant mutes et transitus alter a p in n. pte alter a toto in n. totū; g° n. semp ad duas mutes requuntur duae voltes sed suffit una, ea viz: qe ponit unā mutē seypso vrio enferentē et cantē aliā. Unde ut destruat homo suffit destruere unā nec alia voltas regr, et ea destructa unione dat transitus de unē ad negēs unis et dēhōe ad negoes hois

Posito g° qd n. semp ad destas mutes regratur dsa voltas, sed suffiat una, restat declaremus qdo suffiat una et qdo regrat mult. Regula sit gralis. Quando ex pplexa mut unius potie, calter infalliter, et oo nne seqr alia, ita ut nec da poa alia empēione sit aut suspendi suna ad 2as mutē n. regr denata voltas ab ea qua catur 1a. Rō e qa si regreret 2a n seqret calter et de vrio ex vi 1ae ul adhue ea polita regrat aliud ut inferat 2a. Quando v° n. seqr caliter et de nne ex vi 1ae mutis regr noua voltas qa saltē regr voltas ponendi qd ultra 1as regr ad inferend seu ponend mutē 2as.

Unde

Unde iam apparet quare ad expulsionem peccati sufficiat voluntas qua introducitur gratia, et non sufficiat voluntas qua exhibuit calor ad expellendum frigiditatem sed requirat alia, etenim gratia saneans e causa formalis adaequata et sufficiens ad expellendum peccatum adeoque cum illo incompatibilis ut nec de potentia absoluta possit cum illo poni et cohaerere quocirca ex absoluta potestate gratiae sequitur alter destructio peccati. Calor autem non est ex se et de potentia ordinaria causa expulsiva frigiditatis sed ex dicta lege et multi volunt, saltem in ordine ad potentiam absolutam non est causa sufficiens expulsiva frigiditatis siquidem de potentia absoluta possunt simul poni in subiecto et in eodem cohaerere, ac proinde ex absoluta positione caloris non sequitur necessario et omnino infaliter expulsio frigiditatis nisi addatur dictus concursus suspensio. Quod si haec non requireret sed introductio caloris sufficeret, sufficeret utique introductio caloris ad expulsionem frigiditatis et consequenter voluntas illam introducendi sufficeret ad huius expulsionem.

Adde P. Conenck de actibus supernalibus disp. 101. n° 146. qui docet calorem esse causam formalem adaequatam expulsionis frigiditatis dixisse non opus esse ad expellendum frigiditatem quo calor [illegible] introducitur, quod Deus suspendat concursum in frigiditatem sed quod uberiori non utatur, nam si uberiorem non praebet calor frigiditatem expellet et eodem concursum vincet, atque ideo non dicendum erit frigiditatem expelli a calore quia Deus suspendit concursum, sed quia calor vincit concursum et superato frigiditatem destruitur. Iuxta quam doctrinam ad 2am destructionis modum non requiri alia voluntas quam ad 1am sed negatio novae voluntatis de uberiori concursu.

SECT.° 5.a

Aliae obiectiones solvuntur.

Obijcies denuo 1°. Creatoris gratiae maius beneficium est infundere gratiam remittendo peccatum quam absoluté infundere gratiam

Ergo sic igit

ut atqui in Adamo et Angelis quibus infusa fuit gr.a et n. remissio peccati
qo ultra infusio gr.a reqr nouus fauor ad expellend.o peccatu
Ans videt clarum. q.a remiss.o iniuriae e. beneficium qd superad-
ditur gratuito infusi gr.a. Igitur qo q.a ultra infusio gratiae
nouum qd expectat, nempe expulsio seu remissio iniuriae quae
fauor qo ulterius reqr nouus fauor.

R. cand. ad collatu in his casibus e. maius bene-
ficium qs si cferat in alijs q.a in his aliqd prestat qd n.
prestaret in alijs (ut in mat.a de auxilijs notaui) n. q.a ultra
collatu in his casibus sit aliqd, qd hat rat. beneficij, sed q.a
ipsum dari in his casibus opportunius et congruius, e. maius
beneficium, qs cferre in n. opportunis et congruis. Quoc.a gr.a
collata peccatori, maius beneficium est, qs collata eid. n. hen-
ti peccatum, caeteris paribus, n. q.a in peccatore expectetur
ad expellend.o peccatu nouus fauor aut beneficium ultra infus.o
gr.a sed q.a ipsam infundere gr.a peccatori est maius beneficium
qs eand. infundere n. henti peccatu. Unde sic qd infundere
gr.a remittendo peccatu n. e. maius beneficium qs infundere
gr.a peccatori sed infundere gr.a peccatori e. eam infallibilis
remissio seu expulsio peccati.

Di: ipsum infundere. gr.a n. e. ipsum destruere peccatu: g. fauor
ncessis gr.a, n. e. fauor expulsis, nam si eet idem fauor, ipsum concede-
re unu, eet reddi aliud, ac unum eet aliud. Ans pt. q.a infusio gratiae
n. e. carentia peccati. R. dato ant. nego cquentiam q.a qdo duo ita se ha-
bent ut unum sit adaequata causa alterius et de neccessario connexa cum effectu,
qs sit fauor reddendi causam n. fit nouus alius fauor importans
effectum, cum absq. noua actione et independenter a quouis alio fauo-
re ex vi causae obtineatur effectus; quemadmodum qui eam q vulnus
lethale intulit, unde neccessario et infalliter secuta e. mors, pecca-
uit qd lethaliter, sed postea n. denuo peccat sequente mor-
te, et in hoc fundant q dicunt n. ee aliud peccatum effectus
neccessario secutus ex causa culpabiliter data praeter peccatum causae)

gr.a a:

grª a: e adqja. iaa ffalis expulsio pecti et cu illa si pec-
tu pcedat calter nexa, atq ideo qfius sit qd dictu expulsio
pecti ab infusᵉ grª, illa n. e. nouus fauor, sed idē cu ia fac-
to ꝯ infusa e grª.

3º Infusio grª n. calter nexa cu expulsᵉ pecti;
qdo pectu expellitur fit nouus fauor. Patet rqtia. qª si n.
fieret nouus fauor, maxē pter nexᵉ. Pr ans: qª si infusio
grª, calter necteret cu expulsᵉ pecti. n. pet infundi grª absq
vt stiqu in sª cuitae Hoāe et Angelorū, in qbus infusa
fuit grª et n. expulsu pectū. qᵉ.

Ante solutᵉ aduerte 1º pe illgi qd grª sineam hat
caleᵉ nexᵉ cu expulsᵉ pecti sᵉ ita vt exigat qd semper
segat expulsio pecti atq ideo petat semp ee pectu qdo in-
fundenda e vt semp sit expulsio, et hac rāe n. hz grª e-
aleᵉ nexᵉ cu expulsᵉ pecti vt recte pbat argū. 2º ita
vt exigat qd si pexistat pectu in subto cui infundetur
infalliter segat expulsio, et hac rāe dicimus hēre nexū
cu expulsᵉ pecti.

R. in fra arglo: grª n. e calter nexa cu ex-
pulsᵉ pecti qdo hoc supponit ee in subto cui infundit, aut
ex suppᵈ qd in subto sit nego, qdo ex suppᵈ in subto nul-
lu pectu e nedo ans et nego rqtia: qª ex eo dicimus n. fi-
eri nouu fauorē qdo expellit pectu qª qdo sub infundit
hēnti pectu. calter nectitur cu expulsᵉ illius sigᵈ petit e
alter illud expellere qdocq sit. St n. petat qd semp sit vt ex-
pellat.

Vel dic (rem explando aliter) qd infusio grª hēat
nexᵉ cu n. pecto mortali, siue cu hoc qd n. sit pectu cu
subto recipiente grᵉ. Vnde si pectu pexistat in subto debet
nrio expelli vt ponat n. pectu, cu qo grª nectitur, si a:
n. pexistat, n. opus e qd pectu destruat, qª nexio n. est

cu destruc.

cū destructe pecti preexistentis, cū n. petat qd praexistat, sed cū n. pecto et id tunc est.

4° qd iustus peccat ultra volte. Dei pmittentes peccatū reqr noua voltas suspendendi recursū in grām ut haec destruat; q° e. 2a. qd iterū intrat ultra volte. infundendi grām reqr noua voltas remittendi pectū. Resp. 1° aliquos n. reqre nouā volte. suspendendi recursū in grām sed cessatē ptus voltatis conservantis, nā eo ipso qd Deus n. hāt volte. conservandi grām haec cessat.

Sed qa n. oēs admittunt pē Deū mere suspensū se hēre, ca neges, sed plures censeant debere dicere actū positiuū; pōt resp. 2°: ideo nriā ēē nouā volte. ca destructes grae qa Deus praestat recursū in grām, at n. praestat recursū in pectū tale qd malū et pure morale est, atq n. opus ēē noua volta qua retractet prel ca suspensē pecti.

Resp. forsan pōt 3°. qd sit demus hēre nouā volte. ca suspenses recursus in grām pōt omissā pectū, ea n. reqr ex indeqa affectus ad destructē grae, sed ex pfecte. cāe, viz. Dei, ut supa dicebamus nā cū supponamus pectū ēē oō, et ēaliter incapabile cū grā, etī de pōā absoluta, posito pecti e. sufficiens et nriā cāa destructnis et expulsionis grae: gra a. destructa qua tuus e. recursus, nqas nrio e. ut cesset ipse recursus.

Quod poterit amplius declarari sic, demus ab aliqo iusto omitti pectū mortale, nunqd poterit Deus ad praesentiā talis pecti retinere grām? certe non. Alias esset de pōā absta compatibilis cū pecto ca dda inferius, sic n. pōt; q° qa pectū e. cāa nriā destructnis grae, seu nrio illā destruens, ita ut nec pa pōa. destructōem impedire pōt, atq ideo grae destruit qm introducit pectū, et recursus cessat. qa nrio destruitur grā p pectū.

Dicas: ēē formaliter iustū n. e. expelli pectum, cū n. sit

cuꝰ n. sit ipsa neqᵒ pecti: gᵒ expelli pectū e. aliqd ꝑter a iustitia seu. grᵃ iustificante, sed favor ulterius superaddi- tus.

R. dato & omisso qd ee fraliter iustū n. sit fraliter expelli pecti saltē erit fraliter here grās seipsa saf- ferenter eiᵒ nīo expellentē pectū, atq ideo expulsᵒ n. e ulterior favor, sed effectus nīus ꝑ favoris viz: infu- sionis grᵃᵉ. Unde qdᵒ dr qd ee sanctū a ee mundam a pecto et immaculatū, iustitiaq ee mundities et puritas, n. e qᵃ ee sanctū sit fraliter n. ee maculatum et ipsa iustitia sit ipsa carentia maculæ sed qᵃ e. ita- talis adque eadem et inferens carentiā maculæ seu mu- ditiē anīæ; in taliter ñ connexio positᵒ unius reputari et dici solet positᵒ alterius, ac tñ ita ee iustū n. cstuit fraliter ꝑ expulsᵉ pecti, sed ꝑ here grās sanctantē ad cuiᵃ receptᵉ nīo sequatur destructᵒ ꝑexistentis peccati.

QVÆST: XIª.

Angrᵈ: et pectū ꝑint ꝑ dᵃ poā in eod. subᵗᵒ copu- (lari?

SECTIᵒ Iᵃ.

Duo notantur et Sentᵈ referuntur.

Notandū 1ᵒ sermonē n. ee de pecto veniali, sicut ñ et de poā ordinaria ꝓponi sl in eod. subᵗᵒ pectum veniale et grās sanctantē, nā iustus sæpe venialiter pec- cat, nec tñ ideo amittit iustitiā. Rāo e qᵃ grᵃ sanctans nullas hz repᵃᵒ cū pecto veniali, cū offensæ leves n. des- truant amicitias hīs cū illa ꝯpatienter, sed ejq sermo de

peccato

peccato mortali.

Notandus 2º: nec ee sermones de pecto mortali materialiter sumpto quatenus dicit meras entes actus (hoc ii in mea sententia endiens de se est ut sit peccatus si prohiberet et ii sit si cessaret prohito, aut prohitio sublata, deperiat) sed de formali quatenus dicit actus graviter prohitus et cum plena deliberatione, seu advertentia factus, quia actus indeliberatus contra leges cohaerere oportet, et de facto saepe cohaeret, cum gratia sanctificante; ut cernere in custo dormiente aut sine advertentia eliciente iuramentum falsum et turpes alias q ii ideo amittit iustitias sanctificantes.

Notandus 3º: peccatum mortale 2ᵗᵉʳ potest considerari, 1º ut est actuale i. actu et physice existens. 2º ut est habituale i. actu ii physice existens, sed moraliter et in hoc consistit ii (quantum ad praesens attinet) in actuali praeterito, ii sufficienter retractato, nec remisso aut donato, nec tandem a forma opposita destructo, de hoc ii suo loco res exacte discutiemus et tum mentes nostras solide deffiniemus.

Hoc posito 1ª sententia affirmat peccatum mortale posse Deus poni in eodem subiecto cum gratia sanctificante. Ita Curiel 1ª 2ª q. 110. art: 3º. dub: 2º. §9. et q. 113. art: 2. dub: 5. et q. docuerat q. 112. art: 1º dub: 2º. Ita ad hoc P. Suarez lib. 7 de gratia c. 19. et 20. et 3ª p. to. 1º. disp: 4. sec: 8. et to. 4. disp: 9 sec. 5. nº 9. Tannerus disp: 6. de gratia q. 5. dub: 3. Mark: tom: 1º de sacram: Ordinis c. 3. nº 32. Praepositus 1ª 2ª q. 113. art: 2. dub: 6. Coninck de actibus supernalibus disp: 21. dub. 8. nº 112. et 130 et in appendice nº 141. (ubi addit et naliter (?) ita tt aste quatenus ex nra gratia, si praescindat Dei decretum in oppositum) et apud hos Zumel, Ducearus, Ochan, Lorca, Rich: Medina Vazq. Bartolomaeus sup. et Vasq. Malderus et Lessius.

2ª sententia negat ita Vasq: 1ª 2ª disp: 204. a. nº 36. Tarrianus opusc: 6. de gratia disp: 2. dub: 4. nº 7 et sequentibus

Becanus

Bccanus to 1° in 2am 2ae trac: 4. de Iustitia. q. 5 n° 13. Granado de gra trac: 8. dis: 4. n° 5. Montesinos 1a 2ae. dis: 33a dub. 9. § total. Sfortia lec: 5. n° 5. Vincentius in Relect de gra Xpi. in Chfale 1 pus otiderand. Aragon 2a 2ae et aly.

3a dingit et dicit gra opponi cum habi n actuali ita qd Rectores huius Provinciae graues qd et docti quorum opiniones sat indicat P. Ubidingas dub: 6. de Incarnae dub: 9. n° 113. docet gram sanctificantem opponi cum peccato habituali, et nil dicit de actuali.

4a docet dari posse aliam iustitiam seu gram sanctificantem quae possit opponi cum peccato mortali, et dari posse aliam quae nullo pacto possit opponi et haec de potentia ordinaria, atq ideo gram sanctificantem ex suo genere et reapse gratiali, seu in ea non importare repugnantiam cum peccato mortali attenda potentia ordinaria, sed abstrahere ita continuat Reginaldus de ente superntali dis: 23a.

SECT.° 2a

Nullum pecctum mortale potest de potentia absoluta opponi cum gra sanctificante.

Quaeritur in hac Materia cum 2a sententia et cum 3a et 4a. 1us fundatur in eo quod si gra et peccatum possent de potentia absoluta opponi sibi, gra non esset causa sufficienter expulsiva pecti, atq ideo neq causa sufficiens adiuscandi, cum non sufficiat adiuscare qd non sufficit expellere pecctum. sequela patet qa posito qd sufficit ad effectum formales effectus poneret aliud ens peccatum aut desideret. qd si de potentia absoluta gra sanctificans in subiecto, et non expellit pectum, sed cum illo cohaeret non sufficit expellere sed ad id aliud requirit.

Dicas gram esse causam sufficientem de lege ordinaria et secundum potentias naturales ad expellendum pecctum:

non vero

non vero attenta d^{a} pōa operante supnaliter. Ad 2^{am}: q^{a} si naliter ē cāa suffens expellere pctū, q^{d} nisi Deus uberiori scursu, ac pstanti et supnali influxu retineat pctū ne expellat a gr^{a}, quod dabit hac illud expellet. Patet ōpa. q^{a} una fa suffit expellere aliā ut abte n. expellat debet illa alia rservari uberiori scursu, sicq^{d} ēis et naliter poterit n. suffit illā retinere ad pstentiā expellentis, ut patet in calore ēnso quē si Deus vellet retinere in subto qd introduceret frigiditas ēnsa debet uberiori scursu pstare, ut adary fatentur, naq n sufficit cōis antea pstitutus. At Deus pstare uberiori scursu ad retinend pctū ē impole, sicq^{d} dei cāa plaris rservatiua peccati; q^{d} ē impole gr^{a} et pctū cohaerere. Sl et de pōa abta..

Ssi et sl urget hoc: Quod sufficit interimere aliud & sic potest in subto ei de facto interimet sb cursu cōem et nalē rerū, ut n. interimat, qd in subto ponit, debet illud aliud maiori ui retinere q^{s} eū erat interimend servato cursu nali rerū, q^{o} si gr^{a} suffit interimere pctū et de facto interimet sb cursu cōi rerū, ut n. interimat debet pctū retinere maiori ui q^{s} eū erat interimend servato cursu cōi rerū; ē^{at} impole pctū retineri maiori ui q^{s} rservatur sb cōi cursu rerū, cum non posset retinere, maiori ui a volte et pōa creata, cuius pōa et vis n. suffit ponere pectam cū gr^{a} neq et a d^{a}, quia neqt spealiter rservare pctū, neq supnaliter illud retinere ne cedat q^{a} abte ē impole impedire ne interimat a gr^{a} si hac ē de se suffens illud expellere.. 1as āns ex eo patet q^{a} si vires quae sb cōi cursu rerū exercent in retinendo n. sufficiunt retinere, ut retineant augenda sl et addenda alia secus n retinebunt.

Dices iterum: n. opus ē qd pctū rservet et retineat uberiori scursu, sed sat ē qd gr^{a} retineat spēali scursu et uberiori influxu ne expellat a pctō sic n recurrent sl pra a: Deus spealē scursū exercere in q^{a}.

q^{a} si in

Dᵃ tn: nam dato qd grᵃ spelis recursu retineat ne expellatur a pecto, nulla rao assignari pt cur grᵃ sic retenta n expellat pectum, sicqd ex una pte n e minus effic de se qz si ee retenta coi enfluxu, imo retenta uberiori, e magis increscta illius effcacia atque ex alia pte n e maior resexᵃ a pᵉ pecti sed illa eadem que dei si grᵃ coi recursu retineret: qd ut n ee dat grᵃ uberiori recursu retentae, sicut cederet retenta eū meriori, opus e et retineat pectū recursu uberiori. Unde solutᵒ n saluat qd grᵃ n expellat pectum retenta uberiori recursu, sed qd pectū n expellat grām, ut a: sponsatent n latis erat unum n expelli, sed neutrum.

Dr: n reqr minor vis in pecto ad resistend grᵗᵉ, ne ab ea expellatur steruata uberiori recursu qz coi et ordinario, sed qdo sternatur grᵃ coi recursu et ordinario, n sufficit recursus nalis et coi ut restat grᵃ et ad illius pstentiam steruet, qᵒ neq sufficit grᵃ steruata uberiori recursu atq ideo ne expellatur a grᵃ debet steruari uberiori et speli recursu nec suffice recursu spelem exerceri in grām.

Dr 2ᵒ n e minus miraculosa steruao grᵗ ad pstentiam pecti, qz pecti ad pstentiam grᵉ, sed qᵃ e miraculosa steruao grᵃ ad pstas pecti das speles recursus Dei in grām; qᵒ ob eandem raōm debes dare speles recursus Dei in pectum. Unde fiet n ee minus spelem effectum Dei retinere pectum qz grām eū in eod subto recurrant supnaliter.

Ex qbus cstat nullius momenti ee solutᵉ quā aliq exhent eed Suarius, asserentes n opus ee qd Deus pstet speles recursus in pectum qdo entroducit grᵃ et in eod subto steruat pectum, sed sat e qd pmittat pectum steruare cstat n ex hac usq dectis debere Deum pstare uberiores recursus et n sufficere meram pmissione se here. Praterea pec tum de facto Deus pmittit et n expellit a grᵃ qᵒ n suffice mera pmissᵒ nisi aliud spela exerceat ut n expellat a grᵃ

gra. Itaq Deus aliud formale debet constare qd n. constat qdo permittit et hoc formale conveniat a. Nec tanqz via causa plane et miraculose operanti qd eo repugnat.

Sect.° 3.a

2x aliud fundamentu eiusdem sententiae.

Adhuc supsunt duo alia fundta pro nra sent.a 1us ex gra sancta infert gras sanctificantes n. ee unicas causas formales, seu totales, et adaequatas nrae iusticiae, nec causas formales adaequatas ee nobis entia exhorrentis qa sufficiant: posterior prs constat ex 1oie, quae prs hoc illa n. e. causa formalis unica et totalis quae posita in subto n. pt se sola praebere effectus formales; gra sanctificans posita in subto n. pt se sola praebere effectus formales iusticiae et expulsionis peccati. go n. e. causa formalis unica et totalis.

Maior mihi e. certa qa id n. e. adaequatus et totale qd n. pt se solo nisi accedat aliud. Prmi: qa qdo sunt ita cu peccato n. potest effectus formales iusticiae praebere, si n. posset, utiq redderet subtu iustu et mundu a peccato, cu id nro constet, nec aliter constare pt qs se ex toto, et cum se extat et n. constat. Sicut dico qdo expellit peccatu qd aliud constat? qdue sunt ex parte lae ut constat, qd n. constaret aut haeret qdo peccatu n. expellitur? certe nihil. se go nil amittit ex parte sua, et totu qd ex se constat, et tn n. expellit nec iusticiat ut iusticet requirit aliud, et n. se sola pt, qd e. n. ee unicas formales et adaequatas iusticandi.

Hs qa effectus formalis n. aliud e. qs habere formam adaequatas, ut patet inductiae, nil n. e. aliud effectus formalis dealbandi qs habere albedes, calefaciendi qs habere calores, existendi qs habere existentias, unidi qs habere unes, subsistendi qs habere subsistentiae &c. sed habere gras n. e. effectus formalis sanandi, cu dari pt per se, habere gras qn subtu sit stus. ut patet qdo gra et peccatus sunt st. go causa formalis

fralis unica sanc[t]ande n. e gra; alias subtus heret eadem ad qtas frales et n. effectus frales, & effectus fralis n. eae here- tas adqtas 2a dicta.

Jam posterior ps nullo negocio pr: qa qd nobis int- ce enhaeret et eaa fralis iusteandi, sm e gra sancans; sed, xa dicta, hoc n. ee eaa fralis adqta nra iusteais; qo eaa fralis adqta nra iusteais n. e nobis entce exter- dens.

2us fundtum e qdo duo tituli inferunt nrio de- nacos seu effectus morales oo ensqatilos, ipsi tituli sunt oo ensqatilos, ita ut si effectus morales negant et de pra abta ee sl, ipsi et tituli negant de pra abta sl ee, sed gra et pretiu sl tituli inferentes nrio denacos seu effectus mo- rales et de pra abta ensqatilos, qo negant sl opati et de pra abta. Ma: mihi certa. qa ut titulus nrio inferens denaos sit debet ee ipsa denao, alias n. illas nrio infer- ret si ee sit, absq illa: qo ut utereq titulus sit debet ee utraq denao; atq ideo si e impole utraq denao ee, et de pra abta, impole erit et de pra abta utereq titulus sl ee. Pr mi: qa ex potetia pecti seqr do nrio subtus ee macu- latus, indignus amore Di, enimicus et pactoris; ex potetia vo gra subtus ee immaculatus, mand, dignus amore Di et sanctus, hi a: effectus morales nec de pra abta pnt sl esse: qo Ea.

SECT. 4a

Aliorum fundamenta pro ipsa nra Senta

Post nra fundta placet aliena referre, et imprs probat Becanus ex 2a ad Cor 6o. V 14 et 15: ubi dr Quae ni participatio iustitiae cum iniqte? aut quae societas lucis ad te- nebras? quae a: conventio Xri ad Belial.... Ubi Apostolus

eas

ad Societ. et vianet. reputat impole, nam illa interroga Qua Societas Ecc. tacite includet hac rente nulla.

Probat 2° ex 1a Ioan: 3 v. 9. Ois q natus e. ex Deo peccatu n. facit qa semen ipsius in eo manet et n. pt pecca-re qa ex Deo natus est. Quo loco et Scrib. Vasques, et E= vangelista ostendit in illo abte n. pe dari illas ...stus pecti cu semine Dei viz: gra; aut cu hoe qd e. ex Deo natu se qd e. here iustitia et sanct.

Probat 3° Vasques: qa sanctitas et iustitia eo ipso qd v.e sanctitas et iustitia sit, sua nae absq favore extco reddet aiam iustam dignam aeterna gloria, ac proinde dignam quae n. puniat aeterno supplicio et privat. glae, peccatu a: lite reddet aiam iniustam, et Deo inimicam, et eo ipso reddat illam dignam aeterno supplicio et privae aeterna gloria, atq hi duo dignit. quae sunt incompatiles sit (secd impole est, et p. dei poam, aliquid sit ee dignam rerum odict. apoletanu, glea sit here aeter-nam vita et illa carere p eod tpre) nec p. dei poam abtam impedire pune, aut fieri qd n. oriant, ex pecto et iustitia sancante, nam sit De sua poa abta pot facere, qd ho iustus nunqs beatur, nec fruat aeterna gloria, pectorq nunqs puniat aeterno supplicio, qn imo ei det aeter-nam beatud, ut multi volunt, in nullo mo efficere pt qd iustus n. sit dignus aeterna beatd, et pector aeterno supplicio; qa nec p. dei fieri pt qd sit sit gra et pectu. Ergo igia qa si pune ee sit, et deus impe-diret, ne ex gra et pecto oirant eae dignit. et ea n. eent incompa: tiles, et pot aliqs sit ee dignus rerum odictoriarum.

Probat 4° ed.: repugnat qoqs sit ee iuste adqpu alicui regulae et inadqtu, aeqle et inaeqle; nam hoe deo multo magis op-ponent qs ovie glei et clari; qa impole e. eund hoes sit ee ius-tum et iniustum. sanctu et in pecto existentes. igia qa nam ee ius-tu et sanctu, nil aliud e. qs adaequari Deo tanqs summae regu-lae; ee a: iniustu et in pecto, id e. atq Deo tanqs summae regulae inadaequari.

Probat 5°

Probat 4ª eo: sequeretur ex 2ª ria sentª grª et peccatu se se naliter hi qd nec adverij fatent neq dici pt. Seq a: q.ª q.ª si sint q miraculu pone ee h, ideo eet, qª sint vtute dª pt sserua- re denao pecti cu grª, sicut vna fra 2ª ria cu alia, cu vna alias ex se postularet, tales denaes sesu n. sseruare, atq denatº pecti n. pt sseruari a Deo, neq ex eius volte, sigdº n. qª Deº sseruat peccatu pteritu aut illud imputat vr ho iniustus, sedqª vel ipse ho peccat; qº si grª et peccatu pone ee h, sequr fore vt naliter et absq vllo miraculo h pone se. Vnde vlterius infert totas rnes expellendi peccatu ee voltes Dei sdonantis illud.

Probat 5º Granado. qdo effus fralis vnius fre ex- cludit neges effus fralis alterius, e do impole vtraq fra sgone in eod subto, sed effus fralis pecti lethalis excludit neges effus fralis iustitie sancantis; qº impole e sgoni pec- cu lethale et iustitia sancantes in eod subto. Pr mi: eod rne qua vlus e P. Vasq: vz: qª effus fralis iustitie sancantis e sstuere subtu iustu, effectus a: fralis pecti Lethalis e sstu- ere subtu iniustu, sed iniustu excludet rne iusti vt maties est.

SECTº 5ª

Aliquibus argumentis respondetur.

Obycies 1º eo a. abre pole, ttenta dª signa supnalr operante qd n. dicit implicãe: sed grª sancantes sgone h cu pecto n. dicit implicãe; qº. Pr mi: qª opposº qe dat inter grª et pec- tu e 2ª ria t reducit ad 2ª ria vnote qe dat inter fras positiuas repugnantes. qº n. dicit implicae qd grª et peccatu Deus sgonat h. Pr hoc sqpia. qª n. implicat Deus sseruare duas fras 2ª rias h in eod subiecto.

R. negato mi: ad pbatum omittimus grª et peccatu hinc oppoltes qe reduceat ad 2ª ria, negamus nihilominus qd Deus pt

sseruare.

nerare, et oẽs fra cuius oppositũ reducat ad 9ᵃ riã. ostendemus n. id n. pe. ẽe qd una unio destruet ab alia, nisi a retineat fiale et liberũ sequela quẽ tn Deus cũ statione negt, vt negt cõstare in peccũ et similiter qdo fræ opposita inferunt do nrio, effectus fales do spatiles, q̃s inferunt grᵃ et peccũ.

Objicies 2°: si grᵃ hlis, n. pet stare cũ ponẽ cũ peccto mortali cõsterti hali, aneceret unio cũ illius negᵒ. mecti a: unio, nestᵉ metaphysica, cũ tali negᵒ, est hera ipiũ actlẽ ad illã; qᵒ cũ hoc negat admitti: qᵃ ipus verus realis et positivus negt tendere ad purũ nil, qlis ẽ negᵒ. negt admitti qd grᵃ necctat unio cũ negᵒ pecti mortalis.

R. resta mã: et data aut omissa mi: negdo sequ. poterũ stegtis. Potest n. vᵉ realis et positivus ipus tendere, in negᵉ, cũ actus illius rentans negẽ sit vus et realis ipus positivᵒ illã transir ipiens, et pōa libera sit ipus transir ipiens actũ, et negᵉ actus; cũ sit pōa physica ad utrũq extremũ 9ᵃ= dectionis.

Objicies. subtũ ẽe haliter detratũ ad amandũ honestũ et actu amare inhonestũ n. sibi repant; qᵒ poterit Deus ipo= nere grᵃ sancantẽ cũ peccto actuli. Patet sqla qᵃ grᵃ sancans tn cõstat subto ẽe haliter detratũ ad honestũ, et peccũ actualt tn dat actu amare inhonestũ. Pans qᵃ haler ẽe detratũ ad honestũ tn repat huic qd ẽ haliter detrari ad inhonestũ, actus actui, et hrus hatui tn repet n. actui.

R. argto pbari qd de pōa ordinaria pit ipponi grᵃ sancans cũ peccto actli, qᵃ da pōa ordinaria punt ipponi quæ n. repant, vt dicis n. repare grᵃ halẽ cũ peccto hali. R. negdo ãns si bene intlgat nã hic haliter ẽe detratũ ad honestũ a. p. ẽ hrũ here detraẽ ad amandũ tn honestũ, here a. detraẽ ad amandũ tn honestũ (undeq pueniat ea detrão sive hru sive actu, sive a nãa subti) dicit quomodo negᵃᵉ cũ actu amari inhonestũ, nã actu amatur

inhonestũ

inhonestum ut relicta fuit indiga ad amand. inhonestum ut cum ut cum honesto et inhonesto reungeret fuerit indiens.

Dices ea taliter detratum ad ee honestum, tm e. qd ex vi ttus n. fiet eliciere actum nisi ca honestum, cum hoc ttn stat, qd fiet eliciem ex vi alterius prij; go ee taliter detratum ad amand. honestum n. dicit repugs cum actu amanti inhonestum dmo amor inhonesti n. nascat ex ttatus Etiam hac instantia pbat qe naliter pnone gram cum pecto.

R. qr nego ma: n. tm dicit qd ex vi ttus n. fiet, sed qd abste n. fiet, atq ideo dicit qd n. fiet, neq ex ttus; neq ex vi alterius et cau, sicut lux n. dicit tm qd ex vi illis n. fiet pnone cum tenebris, sed qd neq ex vi illius aut alterius

Obycies 4o prius e. infundi gras sanctante qs expelli pectum cum hoc expellat fraliter p gram, et prius sit cau qs effus; go reuvrant tt. nam si prius e. gra qs expellat pectum. go qdo 1o e. gra n. expellitur pectu, alias n. ee prius gra qs expulsio pecti: go reuvrant tt. go n. repugnant ee tt. R. 1o argtum pbare qd de facto reuvrant tt, et n. opus ee pra alta, qd adarij n. admittunt: qa de facto et sb pra ordinaria prius e. infundi gram qs hanc expelli pectum.

R. 2o nego pqiam. Ad 2am illud prius n. e. sitas tpris sed nae et dependa, ac pinde ac dicere qd expulsio pecti pendet ab infusie grae. n. vo e. ra; cum n. ideo infundat gra qa expellit pectum, sed ideo expellat pectum q infundat gra; atq ideo tt nunqs sit gra, qn sit cum a pectore expulsus pectum, at n. a. va qd expulsio sit indepens a gra, aut gra depens ab expulsie pecti, qd a. gram ee pre expulsie pecti

Aegcao maxa solet in hac mia qa agcant pmus nae et tpris et de illa loqmur sicut et de hac, cum tn dersitio mo loqnd sit, nam res existens in sitte tpris importat negam existtae in ead sitt, ipu eand rem qa incipiunt

in posterioritte

in posteriori^a tpris at res existens [^o]rit^e nat^e, n. importans negat^e existent^a earum rerum quae sunt in posteriori^a nat^e, sed negat^e dependent^a in re existente in [^o]rit^e nat^e, et dependent^ae in re existente in posteriori^e. Unde quod dicit in illo [^o]ri quo existit gr^a n. existit expulsio pecti absolute falsum e. quia absolute negat existent^as expulsionis pecti, cum tamen iam tunc sit, sed dependens ab infus^e gr^a, est a: verum in sano quod illa, quoius viz: n. negat existent^as expulsionis sed dependentias illius a gr^a, et dependentias gr^ae ab expulsione peccati.

Hoc potest declarari et confirmari a posteriori. Nam si pro negatione in his [^o]ribus importaret negat^e existent^e et n. solum independent^e potent naliter reponi in eod instanti reali res, et neg^e rei, atque ideo 2^e contradictoriae quod e. valde impossibile et absurdissimum. Sed seq; quia causa nostra [^o] in omni sent^a suo effectu. quo in illo [^o]ri n. e. effectus: quo in illo [^o]ri est neg^o effectus: in posteriori vero e. effectus: quo cum tam prius nat^e quam posterius sint intra idem instans reale, et intra idem instans erunt quae sunt in [^o]ri et posteriori. Unde cum in [^o] nat^e sit neg^o effectus et in posteriori effectus intra idem instans reale erunt affectus et neg^o effectus.

SECT.^o 6.^a

Alia argumenta Soluuntur.

Objicies denuo [^o] si Deus infunderet gr^a absque intent^e remittendi pectum pectum n. remitteret: quo cum Deus possit infundere gr^a absque intent^e remittendi pectum, poterit infundere gr^as n. remisso pecto possit utrumque reponere sit. Ans videtur certe quia n. potest remitti pectum absque intent^e Dei, quo si Deus n. intenderet pectum n. remitteret. Consequentiam probo quia volitas infundendi gr^a n. e. nostro nexa cum volit^e remittendi pectum. Seq^o in [^o] creatione Adami Deus habuit volit^e infundendi gr^a

et n. habuit

et n. fuit volt. remittendi pecca cum nullum tunc fuerit remittend.

R. 1° nego ant.: satis est ad remittend. seu extinguend. pecca gra. sanctante infundi, quaeis et implicite Deus n. haberet intent. remittendi, sicut si Deus poneret albed. in subto absq. int. dealbandi subtum est albu, qa ad hoc n. requir. alia int. praeter eam qua ponit in subto albedo.

R. 2°: nego qd Deus poterit infundere gra. peccatori absq int. remittendi pecca, sicut n. Deus n. pt ponere albed. in subto absq int. dealbandi, ita n. pt infundere gra. peccatori. Dixi peccatori qa voltas infundendi gra. n. hs conex. cum volt. remittendi pecca (qd lm pr.) si vo conex. voltas infundendi gra. peccatori.

Objicies 2° ad supremu dniu creatoris ptinet quod nullus sit effus cabilis a cea, quas n. pt ipse impedire, si velit; qo potaret impedire ne gra. qro infundet hoi, cael expulse pecti; atq ideo poterit facere qd in eod subto verumq sit sint. R. 1° qd ex vi eiusd dnij pot facere qd albedo sit in subto et n. reddat illud album, cu subtu esse albu sit effectus cabilis ab albed., et ad supremu dniu creatoris spectet impedire quecq effu cale a cea.

R. 2° ad supremu dniu n. pertinere qd pt facere ne caa fralis absta in subto existens det effectu fralem (alias ptineret ad supremu dniu Dei, facere qd stante act. n. det, tres aut qd data vna extrema n. vniantur) sed qd pt facere ne det caa fralis ut ea deffente effus fralis deficiat, atq ideo pt Deus impedire oe effectu et in se, et in caa, in se qd qd caa e separabilis ab effectu, in caa vo qd n. e separabilis, nec aliud exigit supmu dniu ad qd n. pertinet implicite qtis e. satzens effectus retenta caa cu illo aliter nexa.

Objicies 3°. Quamuis gra sancans si titulus adaequatus

gatus expellendi peccatū n. obstat quo minus possit impedire a Deo expulsio peccati potest alio titulo 2ᵃⁿᵒ; qᵒ poterit Dᵉᵘˢ conculare benig. et in eod subiecto. Ans. prᵗ qᵃ licet n. obstant te qᵈ venditio et testamentū sint tituli adqti transferendi Dniū ut Rex idere lege qᵒ nolit Dniū transferri pro dictis titulis. qᵒ possit Deus here volᵗᵉˢ remittendi pecta n. obstante titulo adqᵗᵒ remittendi vza: grᵃ.

R. nego ans. Ad exᵘ dic titulū adqᵘᵐ transferendi n. e. meras venditᵉˢ sed approbatᵒ regis aut negᵒ 2ᵃʳⁱᵃ volus emphantis et anullantis, si nuda emptᵒ et venditio essent titulus adqus n. obstaret 2ᵃʳⁱᵃ voltas regis qʳᵈ dic emptio et venditᵒ manerent; in nrō a: cata grᵃ sanans independenter ab alia donatᵉ aut voltᵉ Dei extra e. titulᵒ adqtus expulsionis pecti; atq ideo nec Deus posset velle n. re- mittere nec si, p impossibile, vellet expulsio suspenderet.

SECT. 7.ᵃ

Reliqua argumenta Soluuntur.

Adhuc objicies 1ᵒ. grᵃ n. e. suffens ad impediendū ne peccatū introducat: qᵒ nec e. suffens ut iā introductum expellat, atq ideo poterunt ee sl. Patet sqᵃ, qᵃ n. alius regr ad expulsᵉˢ vis 2ᵃʳⁱᵃ qᵃ ad introductā expulsionē. Ans prᵗ qᵃ si eet suffens ad impediendū, nunqᵃ ho peccaret sl. grᵃ sicut iuscatur, nec peccatū posset destruere grᵃ, eā haec impe deret ne in aiās intraret.

R. 1ᵒ eod pbare nec grᵃ expellendi a pecto. qᵃ si intro- ducta illud n. expellat cū ello erit spatiis una spatia: le n. expellunt. R. 2ᵒ eod pbari qᵒ calor q expellit frigidi- tate nunqᵃ expellat ab illa, qᵃ si sufficie expellere frigiditate sufficeret impedire illius introducere, qua modeante expellendas e.

calor

calor

ut mox ostabit.

Rx. ad 3° dengdo ans: n. e suffens ad impediend, si ea occurrant quae occurrant ad expellend, nego ans. si n. occurrant, concedo ans; qdo n. impeditur introductio pecti, n. occurrunt ea quae occurrant ad expellend, nam ad expellend occurrit voltas recipiendi et acquirendi gram, nolunq sea n. voltas introductis pecti; qdo a. n. impedit peccatum n. occurrit voltas introductis gra, sed voltas pecti atq ideo n. st cetera paria, qd ut magis explemus advertendum gra n. habere ex natura sua ne introducat peccatum ipsa semel introducta. alias natura sua n. esset amissibilis, ne st cum ipsa occurrat peccatum, atq ideo petit caeter ipsam n. esse qdo peccatum est, et peccatum n. esse qdo ipsa est, qd a. ipsa potius sit qs peccatum aut e va, a nostra volte pendet quae cum d auxo potius se libere detrat, ad acquirend gram media virtutis, charitatis, aut sacramentum susceptae, qs ad illam expellend, peccati omissio. Unde st n. pendeat a nra volte, qd una forma ex his introducta, seu retenta, alia impediat seu expellat, ab illa pendet, qd una potius qs alia introducat, seu retineat, ex cuius introductione aut retentione necio seqr expelli aut impediri oppositam

Objicies 2°: quoq effectus 2rius e separabilis a forma, sed expulsio pecti e effectus 2rius grae sanctantis (cuius prius est subiectum ornare) qo expulsio pecti separabilis e a forma iusticante atq ideo impediri poterit, et peccatum cum forma iusticante coponi.— Rx. caleo vim argti. et video grave urgens. si n. qs separari illgat impediri, ita ut de rae effectus 2rii sit posse impediri ne sequatur quis ponat forma adaequata in subiecto cum suo effectu formali primo, negand e. id semp ita e, nam si plures effectus 2rii cum primo connectunt atq ideo impediri n. poiunt, ut in pluribus formis cernere e. in subsistentia et ubicatione, quarum effectus formales primi st ornare subiectum; 2rius eum una reddere fixum et immobile, nec eum pius qe esse sine 2rio. in altera reddere subiectum incmeabile, qui effectus impediri et

dici et n. Ju.

Obijcies 3° Ju. licere qd ho adoptet aliquem in Filium, & eligat in amicum, qn illi remittat iniuriam sibi illatam, donec digne satisfaciat; q° etsi Deus eligat aliquem in amicum p grām sanctantem aut adoptet in filium, adhuc poterit n. remittere iniurias, et poterit exigere condignam satisfactionem, qs cum negat dici habitu grā sanctans cum iniuria Deo illata seu pecto.

R. omisso ante negando conseq. Discrimen e. excellentia adoptionis et amicitiæ p grām qa longe excedunt naturalem et legalem. Gratia n. talis excellentia e. ut sua vi extinguat iniurias Deo illatas ut offensas, n. sic amicitia pure humana q. est a hominis cum homine, atq ideo minus n. e. si n. Jul. in illa stringere, qd contingit in hac.

QUÆST.° 12.ª

An possit dus emundari subito à pecto absq grā sanctificante, t alio dono intco?

SECT.° Iª.

Status qis et Doctorum Sentª.

Nota 1° Aliquos hanc qm aliter proposuisse, viz. an poss. Deus subito iustificare, absq grā habli, t alio dono intrinseco, viz. p Dei extrinsecam condonationem pecti, aut das acceptationem. In q.ª iustificatio quæ p condonationem pecti stringit e. mere negativa, et iustificatio mere negativa p condonationem pecti stringit e. mere negativa, melius ijs bis proponitur q°. quibus a nobis proposita est. ~ Nota 2°: alios et sic proposuisse an Deus possit peccatorem iustificare absq illius mutatione intca, ita ut mundet a pecto et de inimico reddatur amicus seu n. inimicus, n. tm sine grā sanctificante aut dono intro, sed absq qua mutatione physica entitativa peccatoris stringis, et p meram Dei condonationem et extrinsecam mutationem, qtqm sit de

mutatione

mut^e morali inde resultantes seu in peccatore resurgentes. Sq^r 2^{ua} e. an ti de facto n. remittatur peccatum nec ab illo sub- ijs emundet nisi per donum internum viz: gra^s sanctificantem, aut qd sile, de pot^a abta pit Deus absq gr^a infus^e, et quovis alio dono intro peccatum extinguere et subtu mundare, b n. sed ne- cesse semp sit, Deus infundere gra^s sanctificantem, b aliud donum int- cu vt purget subtu a peccato, nec pit de pot^a abta, antec fa- hende tollere peccatum per meram remis^e aut condonac.

2^a e sent^a. 1^a affirat. ita Suar: lib: 7 de gr^a: c^a 23. n° 6°. (vbi loqr de peccato personali, et n° 3 id docuarat, de origi- nali) et 3^a p^e to. 4. dis: 9. sec: 4. P. Granado 9^{ua} 8 de gr^a trac: 8. dis: 3.^a sec: 2.^a vbi loqr tam du peccato veniali qm de mortali, tam de personali qm originali, tam de emisso in statu pure nat^e qm in statu gr^e. P. Lg. rot. 1^a 2^{ae}. q^e 113. art: 2. ptis dub: 4. et ptis dub: 4. Scotus. Ochamus. Gabriel. Alensis. Gregorius et Ioes de Medina apud Vasq: citand.

Non tn hac opinio eod pacto ab oibus ellgr et re- cipit, nam coiter ellgi solet, ita vt Deus imdte pit remit- tere peccatum, alij v^o n. ita vt imdte, sed mdte, qtnus pt re- mittere ius qd ht adversus peccatores ad exigend satisfact^e illusq puniend, et hoc mediante in pactu, nam cadendo ius cessat reatus peccati. Credunt n. d^{as} bonites n. pe imdte cen- dere in essiam remis^e pecti.

2^a negat. Ita Vasq: 1^a 2^{ae}. dis: 206. c^e 2° et 3°. idemq docet 3 p^e. S. Merac: to 2°. trac: de gr^{as} dis: 9. sec 4. et dis: 10^a p tota. Becanus 2^a p^e to 1°. trac: 4. c^e 3°. q^e 5. n° 13°. P. Moncaeus dis: 12. Vlu verum. idq tradiderat 8 anti et dis: 7. cn 2^a p^e. c^e 4°. 77' sed hanc. Montesenus 1^a 2^{ae}. dis: 33.^a § 2°. n^s 172. et § 3. n° 191. P. Torres. opus: 6° de gr^a. dis: 3. dub: 1° et seqtibus. aliq n. pauci. qbus fuat D. Tho: referendus et explandus.

Notat v^o P. Merac: dis: 10^a sec: 1.^a n° 8. sermones

hic &c.

hic ee de remissne facta peccatori post peccatu̅ missu̅ adhuc existe̅ retinenti, na̅ si Deus peccatore̅ oo annihilaret ad tale̅ annihilatem nrio sequeret desitio peccati seu abolitio maculæ qua antea inficiebatur, na̅ deficiente subiecto nrio desinunt quæ in illo sunt qdo talia sunt, vt nulla Dei actione seorsu̅ conservare possint (cuiusmi e. peccati macula) iuxta illud destructis nobis, desinunt ea quæ sunt in nobis.

SECT. 2a.

Prior sententia vt verior eligitur.

Plus placet 1a senta, eaq. pr 1o. Deus habere pt volte̅ efficace̅ n. pmittendi reatum peccati habitis (sermo hic est, de peccato qdo physice n. existit, sed moraliter perseverat) seu qua efficaciter velet illud remittere et condonare; sed posita eiusmi volte perseverse absq dono entico peccatu̅ destruit, manet remissu̅, et subiectu̅ ab eo mundatu̅; ergo Deus pt absq producere grat sanctificantis aut alterius doni entici peccatu̅ remittere, et subiectu̅ ab illo mundare. Patet cqtia, q̅a nil aliud e. mundare subiectu̅ a peccato, et peccatu̅ remittere, qs extinguere peccatu̅ p volte̅ Dei volentem remittere et condonare.

Maior ex eo constat, qd nulla pit ostendi repugna in tali volte. Pr menor: q̅a ea voluntas, perseverito quovis dono entico, e. incompatibilis cu̅ peccato, siquidem ex suo conceptu̅ repugnat Deum effr velle qd n. sit peccatu̅, et peccatu̅ ee: posito a. vno extremorum incompatibilium, nrio destruit alteru̅, vt clarum est.

Dices si voluntas Dei sit effx ca remissis peccati debere producere aliquid tru̅, repugnantem peccato habituali, cu̅ increata voluntas, sit perfectione increata Deo intra, n. habet incompatibilitate̅ cu̅ existentia peccati (siquidem e. indicans Deu̅ cu̅ peccato creaturæ sit et cu̅ negatione illius) sed ratione tri extrinseci quod producit. Tertius a: incompatibilis

incapaces q. ꝑ tale volᵗᵉ̄ ꝓducat, n. fit de externo peccatori, sed internus, cū nil extra peccatorē repel peccato illi interno, atq ideo erit grᵃ iustificans, t. donū internū.

R. eand. diffᵗᵉ̄ vigere in relaxatᵉ voti, aut iuramenti, qd ꝑ̃ Deū facere ꝑ merā volᵗᵉ̄ extern. aduersarij n. negant. sed hoc omissa, dee: ꝑ̃ Deū hēre ꝑ̃ tō reuelatᵉ externā qua n. ipsi peccatori, sed alteri reuelat, se velle eiꝰ remittere peccatū n. minus qd cū reuelatᵒ mysterij credendi repugnat falsitas.

Pr 2ᵒ: peccatū tam in fieri qd in conseruare n. tm̄ pendet a volᵗᵉ hōis mittente, sed a volᵗᵉ Dei ꝑmittente: gᵒ sicut hōe retractante sufficenter suā volᵗᵉ̄, seu eō ab illa cessante, peccatū cessat, ita retractante Deo suā volᵗᵉ̄ ꝑmittentē, seu (et rectius loquor) cessante ab illa peccatū quoq cessabit; atqui Deus pt suā volᵗᵉ̄ ꝑmittentē retractare seu, vt rectius, pt ab illa cessare, qd n. cogit Deū suā ꝑmisē̄ continuare et n. interrumpere: gᵒ cū retractᵒ seu cessatᵒ dᵗᵉ volis ꝑmittentis sit merē externa, poterit tolli peccatū, absq grᵃ sanctificante, t. alio quouis dono interno.

Ans pt, qᵃ qdo peccatū actuale physice ꝓducitur Deus concurrit volᵗᵉ et concursu ꝑmissiuis, a qbus ita pendet voluntas creata, vt sine illis nec pt physice peccatū ꝓducere, nec peccatū erit; gᵒ cū peccatū habᵉ sit idē peccatū actuale moraliter ꝑseuerans ex vi dᵗᵉ volis moraliter durantis et n. sufficenter retractatæ, peccatū qd habᵉ pendet n. tm̄ a volᵗᵉ ꝑmittente retracta sed et a volᵗᵉ ꝑmittente n. retractata atq ideo peccatū sive habᵉ sive actuale n. tm̄ pendeat a volᵗᵉ hōis mittente, sed a volᵗᵉ dᵃ ꝑmittente: et quemadmodū vt peccatū actᵉ siue habᵉ cessat, satis ē retractare sufficienter volᵗᵉ̄ mittentē, ita sufficeret retractare volᵗᵉ̄ ꝑmittentē, n. ꝑ minus cessat ꝓductᵒ effectus cohibita actᵒ et concursu plāre creaturæ, qd suspenso concursu volᵗᵉ Dei, a

qᵒ pl̄aris

qd plares viro pendet ut det ea effectui.

Dices si ita e ut conservatio et continuatio pecti habitualis pendeat a volte permissiva Dei; ergo poterit Deus infusa gratia sanctificante continuare permissd pecti ex vi cuius peccatum retinebit in ea, et sic coexistet cum gratia ut suarez sup asserebat nec opus erit maiore et uberiore recursu Dei in peccatum.

Rt. qd si conservatio et continuatio pecti habitualis pendeat mo dicto a dicta permittente volte, ea tn voltas qua de facto permittit n. suffit ad continuatiod pecti habitualis existente gratia nisi alia voltas efficacior coexistat in Deo quae aliqd speciale praestet et exerceat in peccatum: nam voltas haec eius permittenua ut vitat, de facto datur et n. suffit ut peccatum conservare qdo infunditur, si a. illa specialis voltas daret quae suppleret defectum ...

et aliqd praestaret speciale ea peccatum retinendo ad praesentiam gratiae certe esset cum plavis, et n. mere vilis ut mo est.

Et secus recte valet argtum si producto effectus q peccatum e. pendet a dicta volte permittente ut physice conservetur; ergo posita forma oo incompatibili cum physica existentia effectus q peccatum e. poterit Deus, n obstante ea posita continuare permissio, et ex vi eius physicam conservationem effectus q peccatum est. ita n. valet in nro casu.

Pr 3o. Ut Deus destruat formam aliquam moralem nobis inhaerentem et internam n. requiritur ex suo recepto qd producat intra nos aliqd physicum, sed sufficit q volte sua externa id praestare; ergo ut Deus destruat peccatum habituale, qd e. forma moralis, et reddat subiectum mundum, n. requiritur qd producat intra illud aliqd physicum sed poterit id praestare per sua volte externa. Patet cqtia: q a ex eo negat pa. Deum externe condonare peccatum q creditur n. pe illqi, qua rae Deus destruunt deniqd internam pectoris, et formam pecti nobis moraliter inhaerentem per aliqd mere externum qlis e. voltas remissiua pecti, atq eiecta iudicaat nimis ee formam aut rem aliqua internam. Ans pr., q a. per suam externam volte potest relaxare votum et iuramentum, qsqs haec sint

formae

frat morales nobis extra. atq. pt eod pacto extinguere obligaões et morales denães quæ ab illis interne demanarunt.

Pr 4º. Homo pt. sibi iniuriã remittere et donare offensã p volũ mere extrã, absq ulla mutᵉ phyca in offendente caata: qº et Deus. Ans e certũ et quotidie fit. Sqtia pr: tũ qª ead videtur diffltas in utroq, tũ qª voltas Dei poor et effior est, qs voltas creata.

Dices cũ Meratio hoẽ qdo remittit iniuriã n remittere dignitẽ luendæ pœnæ; sed id inde orit prnª sa dignitas, sed tm ius ad exigendas pœnas; remisso a: cub pot hac rõe pt. qd pstari a Deo, ceterũ hoc n ee proprie remittere iniuriã et pccatũ, qd n e tm ius ad exigend pœnam.

Dª tn e 1º: qª fortan diceret aliqs hoẽ p offensam factã sibi, quasi ferire 3es ptonas 1º n offendit hoẽ. 2º Deũ. 3º rempublicã cuius e membrũ, et ideo qªuis ptona privata cedat suo iuri adhuc respubª ex vi cuius qd acquit pt punire peccatorẽ, at quis ho Respublica cognoscant iureq suo cedant, Deus suũ integrũ servat ad puniendũ. Inde ho qdo remittit iniuriã sibi illatã, n remittit ius ad exigend, sed iniuriã sibi illatã, n qtº respicit Rempublicã aut Deũ, sed qtenus respicit ipsũ hoẽ offensũ, atq ideo sicut pt ho p volũ extrã remittere iniuriã rõe a ad ipsũ, poterit Deus iniuriã sibi illatã ead rõe remittere scz. n tm sb ius ad pœnã, sed sb ipsã iniuriã rõe respicit Deũ ipsũ offensũ.

R. 2º ead diffltᵉ ee in remittendo obligatᵉ ad pœnã sine mutᵉ phyca extrina atq in remittenda culpa, cũ tã intra sit obligao ex culpa mixta ad pœnã atq maculã.

Homo autem quando cunq extra sua volᵗᵉ remittit culpã n tm cedit iuri suo, sed cedendo iure sb extinguit obligatẽ quæ illi rei ex pᵗᵉ peccatoris; qº poterit ead rõe Deus p volũ extrã extinguere culpã existentẽ in peccatore.

SECTº.

SECT.º 3.ª

Aliorum rationes pro ead. doctrina.

Multi alij pbant sup. rœs veles: nam 1º ex eo probant, qd creatura intellectualis pt ee Deo grata absq aliquo dono intco seu extco superaddito, negi a. ee Deo grata dr existit in pecto; qº pt ee sine pecto absq aliquo dono intco superaddito. Pr maj. qª pt illas acceptare ad beatd quis nil sit in illa crea vltra ea qæ illi p malia, eo aiep so erit grata Deo, sequt n. pt n. ee grata Deo, ea crea, cui Deus vult beatd supnale, vt e bonus illas beatificans. Eodem mo pbare pt, qd Deus valeat p meras suas volutes accepta re hoes ad suas amicitias, qua recept facta maneret amicus ac sqter sine pecto et inimicitia.

2º qª pt Deus remittere pectori debitud satisfaciendi p suo pecto, sed eo ipso manebit mundas ab ipso: qº pt no mundare a pecto p donaas aut remisses intras, imo vicentior pt Deus inud pectud remittere n. remissen alijs remittendo debitud vnicus et n. aliorum.

3º si Deus struat aliques caput morale omd hom eo pacto, vt si struat eleuat actus dilectis Dei sup oia, ipse oius, ita vt aliq hoes censerent moraliter diligere Deud p tales actus, eo ipso curearent p illa dilecti Dei sup oia, qo qd extra illus est; qº pont hoes curari apud Deud p pr curato phyce extra (quis moraliter sit intra) atq ideo pet remitti pectud p pras extras, sequt pra quæ pt curare pt delere pectud et subtud ab illo mundare.

4º: pt Deus hoes pectores annihilare, qo casu clarus e qd destruet pectud, nas destructis nobis destruunt ea quæ sunt in nobis si a Deo n. struentur, vt struare

negt

neqt p̃ccatũ ut supra dictũ. Rursus potest Deus eundẽ hoẽ repro-
ducere. et tunc qd erit absq. peccato, quia peccatũ semel extinctum
n. remanscat; q° eius destructio sit aliqd extrũ et nil intrũ
ponat in hoe qd reproducis poterit Deus p̃ctũ extinguere absq
aliquo dono intro

5° qa gra et p̃ctũ (seu donũ qdcq intrũ) n. ita ri-
gide opponuntur ut n. det mediũ, mediũ scilicet status quo
et caret p̃cto et gra, qlis e status puræ naæ; g° potest qs
transire a p̃cto in statũ puræ naæ, atq ideo remitti pt
p̃ctũ absq gra, & dono intro. Ptria pr 1° qa a gra pt fieri
imdtus transitus ad statũ puræ naæ: g° et a p̃cto. 2° qa
a calore pt fieri imdte transitus ad n. calorẽ, aut calore
ad frigiditem; g° et a p̃cto ad n. p̃ctũ, aut a p̃cto ad gram.

6°. In statu puræ naæ posset hoes peccare mor-
taliter et tale p̃ctũ n. eet irremissibile, sed remitti posset
intra illũ statũ, atqui n. posset remitti intra illũ statũ p
gras sanctantẽ aut donũ supnale intrũ, ob naa eo qd o-
fferet donũ supnale mutaret status, et n. maneret statu
puræ naæ, sed alius elevatus ad altiorẽ ordem supnalem
g° p aliqd aliud, hoc a: n. posset ee aliud qs condonatio et fa-
vor Dei extrus, cũ intra purã naãm nulla fra sit suf-
ficenter expulsiva p̃cati

7° possunt a Deo remitti p̃cata venialia absq
productione grae sanctantis & alterius doni intri. g° et morta-
lia. Patet sqtia qa eod defltas e in utroq gre p̃catorũ.
Ans pr qa gra quæ infunderetur poterat n. repugnat (certe
si sit infinita ut vult P. Montaus des 9a cæ 2. & et certe)
cũ venialibus et cũ remittant in baptismo (x° Trid: ss: 5 can: 5
In martyrio et Eucha x° S. Tho: 3 pe quæstione 89. articulo 1°.
videns ibi remitti absq aliquo intro p extrã Dei volitionem remittentẽ.

8° Deus pt p seipsũ facere, qdqd pt facere
p caa 2am; sed p caã 2as. naæ gras pt tollere p̃ctũ, g° et p se

mera.

mera sua volt.e et donat.e extra. Sed jam de aliorum rationibus quæ in aliquibus mihi displacent satis dictum est, quid faciamus ad soluendas obiec.

SECT.° 4.a

Aduersariorum obiecta.

Obycit 1° D. Tho: 1.a 2.æ q.e 113. art: 2°. Ubi sic ait. et ideo n. pot. intelligi remiss.o culpæ, si n. adsit infus.o gr.æ, et q.e 28 de Ver.e art: 2. remiss.o peccator. nullo modo sine gra. gratum faciente ex pte, sed multi explant S. D. de pote ordinaria, ita ut tm velit qd de facto xp.a cõe prvid.a ac actu Dei dispos.e n. qu aliter peccatu deleri q. p gr.a, nos a. loquimur de pote absta, et attendendo tm id qd ex tinct.o culpæ et mundao a pecto petunt ex se.

Obycit 2°. ho e. in pecto mortali nali n. p meram imputat.em D.i s. volt.em Dei volentis imputare peccatu mittit, sed e. simpliciter in macula pecti, ex ipso nie naa. viz: ex eo qd re ipsa peccarit et nil reipsa postea fuerit qd tale peccatu censeat ablatu, ergo si alioq fingat n. ee Deu, si n Deus v.e n. ee, v.e maneret in fectus et maculatus peccator; q.o neq tolli qd sit in pecto p meram donat.em aut n. imputat.em, siquid neq auferri p meram n. imput.e qd n. e. p meram imputat.em.

R. recto ant. negdo sqtiam. nam cum pecti exist.a pendeat a volte hois mittentes, et a volt.e Dei p mittente, sublata aut retractata qualibet, nesse e. pectu corruat, at auferi voltas pmittens seu retractas, si nat voltes qa donet q.o p auferri pectu p donat. q.a sicut voltas hois n. e. sufficiens ad ducend actu pecti nisi d. voltas ga

pmittat

permittat, ita eadem voluntas moraliter perseverare v. sufficiens, ut perseveret saltem moraliter, ipsa voluntas permittens quae ad illud productionem peccati data fuit. Ratio est quia peccatum habituale est illud actuale quod antea fuit et adhuc moraliter perseverat, atque adhuc perseverat ut erat ... et ut quod dependens a divina voluntate permittente a qua ante pendebat.

Objicitur 3°. Deus odio habet peccatorem quia peccator ex se est dignus qui odio habeatur a Deo; ergo ut Deus dicatur non prosequi odio peccatorem et nunc non esse dignum odio Dei, debet fieri aliqua mutatio in peccatore, nam si peccator non mutetur in se eodem modo erit dignus odio ac antea erat, eodemque pacto Deus illum odio prosequeretur, cum negat Deus odio nunc non prosequi, quem antea prosequebatur, nisi desinat esse nunc, sicut antea erat.

Respondeo distinguo antecedens debet aliqua mutatio fieri per productionem physicam in ipso peccatore, nego antecedens; per cessationem peccati quo antea maculabatur, concedo antecedens. Non dubitamus quod debeat dari mutatio in peccatore, ut Deus desinat illum odio habere, cum debeat destrui peccatum ut ille transeat de peccatore in non peccatorem. Difficultas est an haec mutatio debeat fieri per aliquid positivum physice intra peccatorem productum, an sufficiat condonatio et remissio extra Deum, nosque negamus requiri primum, asserentes sufficere secundum.

Objicitur 4° prius est homines desinere esse peccatores, quam Deum desinere illum odio habere, quia ideo Deus eum non odio habet, quia subjectum non est dignum odio et non e contra; ergo prius supponitur homines non esse peccatores ut Deus cesset ab odio, atque ideo non per remissionem Dei sed per aliquid prius productum in peccatore peccatum cessat. Respondeo dato antecedente et consequentia, nego quod deinde sumitur; non ideo prius supponitur homines non esse peccatores ut Deus cesset ab odio quia prius supponitur aliquid physice producturum in peccatore per quod destruat peccatum, sed quia prius supponitur remissio et condonatio per quam aufert obiectum odii.

Objicitur 5°: Deus non potest per suam externam

voluntatem

voltas remittere debitum diligendi Deum sup oia et se illi subjiciendi faciendo ne hō teneat eū sup oia dilige-re, et in oibus parere, gº poterit p suas voltas extras remittre peccatori debitum satisfaciendi Deo p peccato remisso eū atq sit debitum utrumq.

R. 1º ne retorqu argum neq Deus p aliqd extras hoi superadditum extinguere debitum diligendi Deum sup oia et eī se in oibus subjiciendi gº neq p aliqd extraū remittere debitum satisfaciendi p peccato. Hoc a. nullus catholicorum dicet; gº ē dsa rao in uno ac in alio debito.

R. 2º. concesso ant. nego sqam qª debitum diligendi Deum sup oia et se in oibus illi subjiciendi fundat in titulo so indefectibili et invariabili nepe in suprema excellª et dnio Dei, neqt n Deus abdicare a se dnium qd hi in creas nec amittere summas bonitas et supremas excellªs cui debitus ē amor sup oia debitum a. satisfaciendi p peccato fundat in ipso peccato qd qd defectibile est ut oes vocemus, qvis discordamus in assignando mo deffendi nas alij dicimus ē defectibiles, n. tm p fras peccatoris extras, sed et p extras Dei donates; alij dicunt n. nisi p donas gratiosas extras.

SECT. 5ª

Reliquae obiones solvuntur.

Objicitur denuo 1º. voltas Dei neqt ēē sufficiens fundamentum ad imputandum hoi peccatum, seu ad faciendum qd hō sit peccator; gº neq poterit ēē sufficiens ad illud auferendum. R. negado sqiam qª ut hoi imputet peccatum debet illi ēē liberum, ut adversarij negare n. possunt, et n. est illi liberum, si a sola voltate oriat qd sit peccator; ablatº a. peccati n. opus ē qd sit

illis

illi libera eum auferet peccatum si gratia dormienti peccatori infunderet. et Bapt. fidei parvulis usu rationis carentibus remittit, seu, ut rectius loquar, ab illis aufert peccatum quod baptizant, nec tamen illis a libera talis ablatio.

Obijcitur 2° per peccatum mortale homo avertitur a Deo, aversio autem tolli non potest nisi per reversionem, quae fit per gratiam, perfectam contritionem aut charitatem; ergo neque tolli per meram condonationem aut extrinsecam remissionem. Respondeo negando minorem: potest enim tolli aversio potentia per negationem aversionis, ita ut nec maneat habitualis aversio potentiae nec potentiae reversio, ut in statu purae naturae esset homo si crearetur. Scio P. Lugo(?) dicere posse hoc moraliter manere reversum per extrinsecam Dei acceptationem ad suam amicitiam, absque aliquo intrinseco.

Obijcitur 3°: quod intrinsece non pendet a Deo sola Dei voluntate tolli non potest; peccatum non pendet intrinsece a Deo (alias esset causa illius), ergo sola Dei voluntate tolli non potest. Hoc argumentum PP. Recani(?) magni multi faciunt et laborant in solutione adhuc eum tamen, me iudice, illam habeat facilem.

Ante eam tamen placet illud retorquere. Quod a Deo intrinsece non pendet, sola Dei voluntate tolli non potest, peccatum actuale remissionis a Deo intrinsece non pendet (alias esset causa peccati) ergo peccatum actuale remissionis sola Dei voluntate tolli non potest; quod si dicas peccatum actuale pendere intrinsece a 2ª voluntate permittente, atque ideo per suspensionem talis voluntatis seu per veram retractationem primam posse tolli; id prorsus dicam et carebit tuum argumentum.

Respondeo 2°: distinguo maiorem: quod intrinsece non pendet a Deo ut efficiente, nec ut permittente, concedo maiorem; quod intrinsece non pendet a Deo efficiente bene tamen a permittente, nego maiorem; Distinguo et minorem: peccatum non pendet a Deo ut efficiente, concedo minorem; ut permittente nego minorem; et sic consequentiam. Ut peccatum sit requiritur quod Deus illud permittat exhibendo necessarias gratiales, sine quo voluntas creata non committet peccatum, nec committere poterit, atque ideo omnia a voluntate voluntas

et qualibet

et qualibet retractata peccatũ deficeret.

Objicitur 4°. Durante causa adaequata alicuius effectus ita ut nullo modo mutetur, ipse quoq. effectus durat, et perdurarat; sed adaeq. causa peccati e. voluntas peccantis, et haec durat quandiu peccator illam n. retractat sufficienter p contritionem, et dilectionem, aut Deus p gratiam; g° peccatũ manet quandiu horum aliquid n. datur; atq. ideo tolli n. pt p Dei externam voluntatem condonantem.

R. recta maiori: dengo mi: causa adaequata peccati e. voluntas peccantis cum dependentia a voluntate divina permittente et praestante concursus generales secundo mi: independenter a divina voluntate permittente nego minorem. Unde si Deus retractet, aut mutet volitionem permittendi, ut facit quando remittit peccatũ, n. manet causa adaeq. nullo modo mutata cum maneat sine voluntate permissiua a qua pendebat; atq. ideo mirum n. e. quod n. maneat effectus, vz peccatũ.

Objicitur 5°: Si reatus peccati pendet a voluntate Dei, saltem permittente: g° quod peccatũ durat Deus e. causa. Si n. nollet n. duraret; sed a. causa quod peccatũ duret, est de causis peccati; g° Deus erit causa peccati. Vulgaris obiectio. Retorqueo. Quod peccatũ committatur pendet a voluntate Dei saltem permittente, si n. Deus nollet permittere peccatũ n. committeretur; g° quod peccatũ committatur Deus e. causa.

R. g[r] dato ante. nego consequentiam. g[a] n. de eo a quo causa pendet ut operetur e. causa operationis, neq. de eo a quo pendet effectus ut sit e. causa effectus, quaevis tale sit ut si tolleret neq. causa operaretur, nec effectus esset: plus n. requiritur ut aliquid causet effectum, quam ut n. impediat ne causetur aut sit.

Objicit 6° a P. Merae: nullum peccatũ remitti pt sine aliqua libera Dei voluntate incompatibili cum peccato remittendo atq. nulla libera voluntas Dei e. incompatibilis cum peccato mortali, nisi ea quae producit in peccatore, aliquod donum gratiae incompatibile cum peccato, et vi sua illud delens; g° nullum peccatũ remitti pt. p externam Dei voluntatem.

Dei volte. Vcu ad hanc obta sufficienter constat ex dictis, diximus qa rae da voltas remittens peccatu sine esse volens ne peccatu duret idq reuelans sit incompatilis cu[m] peccato diximus etia qua rae dasrcie sie denao moralis relicta in subito ex ira antea pterita q volte antead cu tali denae incompatibiles, vt in vota et iuramento; ac deneg diximus qlit p retractatae voltis da pmittentis, n. maneat voltas creata ve suffens ad eand peccatu, sicut nag ad 1o pducend erat sufferens siue illa, atq ideo n. opus q in hoc amplius immoremur.

QVÆST. 13a.

An gra Stcans sit radix physica htuu et actuu supnaliu?

SECT. Ia.

Explicatur qo, et referuntur Sentae.

Qr pe illgi qd gra sancans sit radix htuu et actuu supnaliu 1o physice, ita vt p vas influxu et actioe reales scurrat. 2o moraliter, ita vt n. p vas influxu et reales acte scurrat, sed catenus dicat scurrere qnus illi debentur siue ex da ordinae siue ex naa rei htus, q si pria actuu; b qnus digcat actus vt mereant subsequs augtu htus qd deinde et pducat actus, b qnus intuitu gra sancantis sferunt auxa supnalia, alias n. sferenda p qa ho eliat actus et medys his meret htus, si n gra e cca mouens ad collate auxy mdte mouet ad eliciendos his et actus, eritq cca moralis eoru, nas qd e. cca cca, et cca cati. Petimus qo an gra sit radix htuu et actuu 1o, mo b n., sed posteriori.

Sed

Sed et rursus inquirimus an gr^a sanctificans cata q̃ sit radix physica habituum et actuum eo quod emdte sua virtute & n. sed emdte producat habitus et his mediantibus actus quemadmodum ignis producens calorem in aqua calefaciente manum, n. attingit emdte p̃ suum influxum calorem in manu, sed mediante calore quem produxit in aqua.

Postea ulterius rogari an gr^a sit radix adequata ipsius habituum et actuum quos emdte attingit, si n. de facto et in actu 2° saltem in actu 1° eo quod de se habeat sufficientem virtutem ad eos producendos, sine alterius adminiculo et consortio, quamuis de facto p accens adiuuat, quemadmodum quilibet ignis sufficit, in mea sententia, producere adequate alium ignem absque consortio alieno, quamuis si alius p accens accedat et adiuuet n. producet adequate sed remittet concursum, et in actu 2° exercebit munus causae adequatae causa concurrente alicunde et de se habet habere rationem causae adequatae, si ab alio nullatenus adiuuet.

Aduerte tamen n. esse adeo vile praestantem rationem de habitibus et actibus supernaturalibus, et nullas excludamus, sed procedere de illis tantum habitibus qui ut proprietates et passiones semper comitantur gr^am, ac de eorum actibus quamuis de reliquis nihil et inter soluenda aliqua dicemus.

His positis 1^a sententia affirmative docet gr^am esse physicam radicem habituum supernaturalium et saltem mediate actuum. Ita D. Tho: 1^a 2^ae. q^e 110. art 3°. ad 3um. et art: 4 ad 1um. et 3^a p^e q^e 7^a art: 2°. et q^e 62. art: 2°. et lib: 3 contra Gentes c^e 152. cuius verba referemus inferius. P. Gran: 1^a 2^ae. tom^o 8° de gr^a trac: 4. dis^e 3. n° 7°. et citat Conrad; et Capreolum. Marchinius de Sacram: trac: 1°. p^e 3. c^e 6. n° 6 et 7. Petrus Hurtado des: 48. de Incarnat^e sec 1^a § 6°. et 7. Antonius Oracha in suis selectis p^e 1^a. des: 3. quae e de natura visis c^e 3. pag: 342. n° 128. et alij. quibus adiungi solent Vincentius Relect^e de gr^a Xpi q^e 1^a. rele 4. et q^e 3 rele 5^a.

Joes

Poez Medina 1a 2æ. qe 110. art 3o ad 4m. Vide Montesinos dis: 30. no 33. et Ripalda de ente supnale lib: 1o. dis. 4. no 28.

Et quia hae Dñes conveniant in emdtas product. hrum supnalium, et facile recedant mdtas actuum n. facile recedunt mediatas hom, nas mdte tm procedere expresse sentiant Bernal. Machinus. Hurtado. et Granado: qq̃ Suares no 11 et 14. loci inferius referendi, dicat 2am sibi ee valde proba bile et faueat Oracha, quis ait gras eleuare anas ad eliciendos actus supnales sicut hrus eleuat poas, itat a: hrus eleuare poas ad emdte producendos actus, qo sentit gras eleuare anas ad emdte producend ellos, atq sl emdte recurrere.

2a negat ee phycas radices, siue actuum, siue habituum, asserens ee duntaxat morales. Ita Suarez lib. 6. de gra ca 13. no 20. P. Bernal dis: 30 de Incarne sece 1a no 3. et dis: 16. sece 5a. si oferas num 93 cum 101 et videas intermedios. P. Ppz tot: 1a 2æ. qe 110. art: 3. dub: 2o. & hæc sentª. et alij p se referentes Maldanum hic art: 3. & Reo cui addit P. Granado Gumel hic qe 110. art: 4 dis: 1o. ad 1m.

SECT.o 2a

Gra sanctante ee radices phycas hrum supnalium.

Ita Dñes 1æ sentæ et illgo scles de radice immediata p reales et vu influxum emdtum. Pr 1o ex D. Tho: 1a 2a qe 110. art: 4 ad 1m. ubi ait. Sicut ab esa anæ effluunt eius poæ, quæ st opaim pria, ita et ab ipsa gra effluunt Vtutes in poas anæ, p quas poæ mouent ad actus. Sl poa effluunt phyce ab ana p emdtum influxum sea emanae; qo de mente D. Tho: Vtutes et actus supnales phyce

effluunt

effluunt immdte a gra. Scilia obra sis n. semel alibi.

Pr 2o. gra se tu in ordne supnali sicut fra substalis in nali ut ex D. Tho. sup dicebas. Sed fra substalis in nali cparat ad suas potas et operes ut radix physica immdta: go et gra in supnali cpabitur ad htus supnales, qi sunt velut illius partes et pote ut radix physica immdta.

Pr 3o in qolibet ordne debent res reduci ad sus aliqs radices physicas ut cernere in nalibus ubi opaes, pote ... tand reducunt ad naam qae e radix physica go in ordne supnali et reduci debent htus et actus ad sas aliqs radices physicas qua nulla ee pt nisi gra; go hac e radix physica htuu et salte has mdantibus actuu.

Pr 4o a Granado. qd gra sancans sit radix htuu supnaliu n. e. 2a naa eprius grte et htuu et alius unde multo melius illgr eea grte, qo ab ea demanant htus supnales. Ans gr quoad 1am pm, qa aliunde colligi n. pt id ee 2a naa grte nisi qa ee radices aliquaru qlitu et proprias affectiones e prius substa. et gra e accens. Hae a. rao debilis e. tu qa sit id reederet in nalibus in super nalibus n. ... qd pater sua excellas inget in illis supnalibus, tu qa in nalibus a pis qlitibus oriuntur 2ae a ... les rao, tu qa in nalibus a 1is qlitibus oriuntur 2ae a ... ne calor et siccitas.

Neq hac emanao physica pugnat cu naa htuu q sic, cu ... se sint infusi n. petunt pduci ab actibus nullatenus petunt n. pduci ab alio pnio qd sit physica illoru radix: aut... qd aliud petant sive infusi rae cuius fiat 2a eoru naa, si ab alio pnio effluant, qd n. sit actus.

Quoad posteriore et pbat qa rao qae sufficienter ostendit denctas gra a reliqs htibus infusis, tota nititur illi pnio, qd in ordne supnali, redenda sit aliqua ... velut eea, qu ... sellgat habus infusis q sit velut facultas ... grte ad opaes supnales; atqui multo melius illgr grae ee eea ee alios

alios hus pass.es si ab illa phyce profluant; g.o lqe.

Pr 5.o ab eod: q.a ex nalibus inferemus aliquas q.tes phyce amanare ab aliqua substa. q.a debent illi ab ent.co ad efficiendas opaes tali substiae nrales; sed hus Vtutes ab entco debent gr.a ad efficiendas opaes illi nrales g.o phyce amanant a gr.a

Pr 6.o ab alijs q.a frustra gr.a heret appetitum cales et phycas ad opaes supnales p.ertentim videndi et Madi Deus si n. haret phycas aliqs Vtutes q.bo sui reduceret ad exercitium tales opans.d, cum a: motys ltibus reducenda sit ad actus et exercitus hbit phycas Vtutes ad hus. Dfr: q.a dignites gr.a sanctantis petere q.d hat hanc phycas influx.d, et aliunde n. repugnat q.d illis habeat; g.o

SECT.o 3.a

Solvuntur aliqua.

Objicies I.o: Habitus seu Vtes fidei et spei supnales n. dimanant Phyce a gr.a; g.o neq alia Vtutes cus, si aliquae pvenire deberent, certe hae, quae exp.res cipuis s.e et tendunt imdte in Deum. Ans p.r: q.a pseuerant in pectore in q.o nulla e gr.a sanctans. a q.a oviant, et q.a ipsae infundi adulto, q.do 1.o vertit ad fid.m anteqs infundat gr.a ut docent multi in mea de fide; q.d a: pducit et sseruat sine gr.a n. dimanant phyce ab illa.

R.x 1.o: eod argto pbari p.e calorem n. effluere phyce ab igne q. p.t sseruari calor in ligno et de facto sseruerat extincto igne, et p.ui p.r coliso.e 1.o pduci, aut a sola, et q.d pduci et sseruari p.t sine.

re sine igne n. demanat physice ab igne ut in ver.
R. 2° nego ans, qdo gra ade et requisita n. desunt
quemadmod dd ei de igne, ipu calores, et de aqua
ipu frigiditas in pictore a. n. adu gra atq ideo Deus
ut cau plaris cernat hitu fidei quem. pot gra si adeet
physice producere sicut seruat ut cau plaris calorem,
quem pot ignis si adeet physice producere.

Instabis in beatis ade gra sancans et n. prdu
cit hitu fidei et spei, cu nec sit finis ad quem deser
uiant nec obiu ad qd tendant, sigd ad spem reqr obiectum
absens et ibi sit psens, ad fid obiu obscuru et ibi sit
claru ida ostendi pt in xpo Dno q simul viator et be
atus fruebat Deo psenti clare et intuitiue viso.

R. 1° eod probari n. futuras in beatis poas ex
pultrices ac coctrices, attractiuas et nutritiuas alimenti
quae sint distinctae, siue una et eadem in ore ad diuersa mu
nia q ibi neq erit alimentu neq nutrit°, neq excre
mentoru expulsio, atq ideo deerit requisitu nam hunc
et ppria passio. R. 2° qd si nullus sit finis (atq obiu
negat gra recursus) ad producti eoru hitu n. tunc produ
centur, n. q gra n. sit radix physica ubi ade finis et
oia requisita decurrant ut in via; sed q dec aliqd eorum
in patria, quemadmodu in aia separata ab poa operatiua
dependenter a phantasmatibus nec in operat degent ab ijs, q
id reqr uni° cu corpore, et aliter in statu separaes n. ema
nant illus ab aia, cu tn emanent in illu ccunctnis ad cor
pus; poterit q° similiter euenire in gra qd statu viae ema
nent illus, n. u° in statu patriae.

Quod si instes aia et eaa nrias illuas et
gra nriae caa hitu supnalu. q° aut in oi statu, aut in
nullo erunt radices physicae et de facto ubiq producent, aut
nunqs poterunt. R. paru referre qd sit eaa nrae ut in
oi

oi statu producant si n. in oi statu habent viria ad produ-
cend nam in aliquo nequit reuertere Deo gratias quae sui
finis ad illas recedend xa nuper dicta. Mitto qd aliqui
sentiant et in patria dari habi fidei et spei, et quod
plus e. ponunt &c, siue quae ptinent ad statu et zplantium,
siue qa here sunt aliquas zplacas aut actus zprios, in
qos exerceant vim sua zpatibiliter cu statu quales n. poss
exercere oia gra actus. Ver de his in zprijs locis di
camus.

~~Responderi potest~~ 3º Obijcies 2º. Aliq si habitus
supnales q n. emanant physice a gra vt lumen glo
riae siue p se infusi et habitus fides, (alias hi habitus essent
in fide et reprobo vbi 1º cessat, nec gra esset in statu
violento) qui nullus emanat, cu videat aqlis rao in
oibus. Rent nnulli 1º. negado ans credunt n gras esse
physica radice oiu, sed n. p qpeq statu, nam sicut ana
e physica radix oiu poaru tam spualiu qs corporearu
existantiu in hoe, sed aliquaru n. p qpeq statu nam
spualiu e radix p oi statu, corporearu n. p statu se-
paratis, sed reunatis ad corpus, ita gra n e physica radix
oiu habitu, sed aliquoru v.g. luminis gloriae qe n. p
oi statu sed p statu patriae, charitatis vo p oi i. p sta-
tui viae et patriae.

Adde qd aliqs forte diceret gra ee physica et
adqta radice virtutu supnaliu, inadqta vo luminis
gloriae, atq ideo statim atq iusto infundit gra oriri ex
eo virtutes, n vo lumen gloriae donec in patria Deus
se reuelat, vt rcaa peralis, quemadmodu ana eaa adqta sad
zone illua et inadqta actus, atq ideo statim atq infundet
ana hoi, oritur zoa illua, sed n actus, donec accedat spes
quae e. rcaa.

R. pt 2º: omisso aut dato ante negado zpam.

Discrimen

Discrimen erit qd hrus supnales Vrtutes de qbus dixim⁹ qd phyce emanent a gra, & aliunde fates et pprietes; ceteri a: hrus n. eta. Quis a: dubitet sgeles rae suppetere in qolibet ente ad pducendas phyce suas pprietes; q' ad pducenda ea qa pprietes n. &, sicut vigeti sgeles rae in aña ad pducendas suas pprietes, q' ad pducenda cetera accentia hois qe ee p accens adaccriunt vt albedo, nigredo &c.

Obijcies 3º hrus supnales dicunt p se enfusi a Deo n. a: eent p se enfusi a Deo si a gra pducerent cu ea qa a prio creato pducunt n. dicant p se enfundi a Deo sed p prius creatu aqleta; gº n. pducunt phyce a gra. R negó mi: p se acqsita dicunt qa p vires nras possumus sparare, aut ex vi nalis prij. qlcr n. acqrit custos hrus Vrtutes supnalies, tigt acqrit ex vi supnalis prij gra: qd a: dicant eusmt hrus p se enfundi a a Deo, orit ex eo qd Deus p se enfundat gra a qua oriunt hrus nas qd ee p se eaa eae dt p se eaa eati prio a tali eaa

Obijcies 4º vrmo hysca n. e phyca radix Vrtutes supnalies et tn e fra saneans et nobilior gra, et in hac n. e radix Vrtutes supnalies. Hoc argtu multi solui piet cu multa vtineat encerto. R 1º negó ma: qa graues Dres dicent opnsu. R 2º retta ma qa modi qlis e vnio hysca n. si opatiue. negó mi: quoad vtraqe pes. qa valde pbabile e neq ee frã saneance, (cu a: saneet rae sui, sed rae extremi qd imite & mdie vnit vna; rae subsistda dre sos aliquos, aut rae eee dra p alios) neq pfectiores gra qa illa ca: hrus, hoc a: a res abta sferens ps ee supnale, et qd e rae subltd hs excessus, ex alio capite spensatis et superat a gra

SECTº 4

Sect.° 4.ª

Speciale argtu de qlte ens.is et augti Vtutu supnaliu.

Superest aliud argtu qd aliq magni faciunt, et ita v.a e n. contemnenda diffis. Sin gr.a sanctans est radix physica Vtutu supnaliu, certe est l in ma: ens.e l qlti l in minori: Et evidens est, atq neq in ma: neq qlti neq in minori: q: n. e radix physica earu. Sqtia pat. Pr mi:

Et ens.is n. in maiori q.a hrus aut quaevis alia qltas n. pducit vltra ppriu ens.es neq effectu ensiores se, et longa induct.e stat. nunq n calor pducit calore ensiorem, neq frigiditas frigidite ensiore, neq siccitas siccite ensiore, nec lux luce ensiore, et ita de alijs.

Dein n. in qlti q.a aliqdo hrus gr.e e remissus et hrus Vtutu valde ensus, si n pcetur plures actus Fidei et spei repeteret, psertim si venit valde hrus qoq actuu hrou forent qoq insistime, at hrus gr.e est valde remissus si hens pdcto: hrus Fidei speiq ensiss.e.i eliceret actu ..tritis aut charitis valde remissu qp vlt.e n degeneraret ad iustael na: x.a maiore aut minore depot.e vltas et maior aut minor gr.a qe enfinderetur.

Deniq n. in minori q.a gr.a e eia nria, et pducit id totu qd pt, atq adeo pducit Vtutes id totu sua ens.e, tu et q.a qltes pducunt tanta ens.e qta hent, quando subtu est intime. psens, seu cu illis penetratu ut n. ada: ..a rium; gr.a a: n. ht ..asiu, qd impediat aut retardet inductne Vtutu supnaliu: q.o pducit ill: eand: ens.e, qs ht. Tum daniq q.a partes et qrietes debent commensurari cu pfect.e rei cuius par.es st, atq ideo n. debet ee minor, seu min.s

pfecta

pfecta int° Vtutu qs grt.

Huius argti plena solutio tradenda e in mia de Vtutibus ubi ex pfesso tractatr de earu pportr cu gra. Nunc p psenti instituto R: recedendo ma: et nuqdo mi: ad pbatem rem pcl 1°, poucere in maiori inste, ad cuius empugem facile q1 diceret qs te ed vu heat in qlibus vnicis et homogeneis n in agees nas caa agea cu sit pfectior effu poterit pducere maiore inse qs in se sit, sicut ignis q nulla inse hi, pducit calorem valde insu qa maior pfectio pfert ma: actuite, qa supplet in agente deffu ints.

Bene vu e a nullis excipi Vtu charitis ab hac coi regula ceterarũ Vtutu infusaru qa ob maiore illius excellta pringte et strcta nexe qs hi cu gra decent pportionari arithmetice seu commensurari cu int illius aa. vt nec maiore nec minore hs sed oo agfe, qruis Vtutes inferiores in qbus ea rao n militat maiore haurant qs hs gra.

R 2° pducere Vtutes in inse agli ad illud quod adducit de hribus fidei et spei valde insis in eo q vltimo disponit remise ad gra, haneq recipit valde remissa, dicit P. Granado Vtutes hm effluere physe a gra hs eas inses qs hent vt pases, n a: hi pases grt hs maiore inse, qua illas excedunt sed hs agfe v.g. hs insd vt vnu hi pases grt vt vnu, et hs inse vt 4, grt vt 4. atq ideo qdo Vtus e int°r gra, hac sseruat inse Vtutu vsq ad gradu sibi rente ceteros alios gradus hs qos Vtus n e paso grt remisois sseruat Deus supplens deffu maioris inses grt. sicut deffu ignis qdo hoc extincto seu sepato, perseverat calor ab eo pductus.

Aly rent nunc tota inse et hs exercitu sserueri a gra remissiori n vt a caa adqa, sed inadqa Deo supplente speli suo sursu deffectu inses maioris in gra;

sicut

sicut si lux remissa inveniat productum maiorem calorem intensum, in totum influat, sed adiuvante Deo aut alio agente creato uberiori causa quae suppleat defectum ensis in luce.

Ri. pt 3º. producere in minori ins.e. Ad probat, pd dic caa nra producere qd est totum qd pt, at gras n. pa. producere tanta ins. Stutis qta hs in se, sed tantam, quantam here debent Stutes ut pas, n. a. debere in tanta ins.e quantam semp hent, sed incerta mensura, sicut n. calor in maiori ins.e debet igni qs aeri, et si in aere aliqdo sit valde insus n. ideo tota ea ins.e procedet ab aere ut a caa adqta, qa in tota ea debet illi ut pas.o; qo similiter potest dici de Stutibus infusis gr.ae viz: qd si aliqdo contingat Stutes ee gra ins.es, n. in ea tota ins.e fluit physice à gra ut a caa adqta, sed sb ea ins.e qua debet ut passio.

Ad 2am impug.es facile constare pt ex solut.e pa. si n. demus qd qlibet producant sb tota ins.e qs hent, si tn sint in effibus diversae rais (nam si id appareret, qdo qlbet producens et producta sit unae et eiusd rais, ▪ facile probabit in oibus qdo sit diversae rais ut gra et Stutes) at diximus mo negari pe qd gra producere suas pas.es in tanta ins.e qta insa est.

Ad 3am impug.es dic pas.es et proprietes n. debere commensurari arethmetice cum re cuius sit pas.es, sed satis ee qd proportionentur Geometrice et id heret gras respectu Stutum qo sit illius pas.es, etenim pnae vitales n. sit tantae perfectionis quae e aia cuius sit pas.es; neq calor et siccitas sit tantae perfectis qte e ignis, et possent adduci sexcenta alia.

Dices saltem ex nra senta infert pr quemlibet actum Stutis elicitu ab hoc iusto augeri quemlibet habitum v.g. pr actum fidei augere habitum spei, et actum spei habitum charitatis &c qd videtur absurdum. Et pt addi vyer ad hoc

qd ies

qd oes ktus temq eent æqliter enti cu æq augeant
p actus Vtutu singularu. Seqta pr qa p quomlibet
actu Vtutis eliciti ab hoe iusto augetr gra; gra aute
aucta Vtutes et ktus augent, cu illud augtu gra sit
radix Vtutu phyce, et nrio pducat, sup eo augto
crescit gra Vtus phyce pductiua.

R graus[st] autores ee n reputare obstandu
qa ktus Vtutu n augent phyce p actus sed meritoie
atq ideo p actus vnius Vtutis meritoie augent ktus
aliaru n emdte sed mdte, qtnus augetr gra qe facta
potentior et actiuior auget suas partes viz: Vtutu ktus
an a: æqliter p pportionaliter; pendet ex dictis in mea
da Vtutibus.

SECT.a 5.

An gra sancans sccurrat emdte p enfluxu phy ad act.[a] sup.[les]

Hactenus ostensu e gras emdtas et physicas
radicem ktuu Vtutu supnaliu, nunc inqrimus, an et
p emdtu enfluxu phyce sccurrat ad actus; n tanquam
cäa adqta sicut ad ktus, sed vt inadqta si cu aiã, qs
eleuat, et ktibus supnalibus q st pria phyca eorund
actuu.

Fateor minus certu ee qd emdte sccurrat ad
actus qs ad ktus, eioremq DD senta[s] p et negtua am-
plecti (nnullos citaui sec (a) tn mihi pbabilitione
e. sicut et P. suarez sup citato, et alys, qd emdte scur.
magisq cōniat ÿs qa in lib: de aia docui eë emdtas scussas
aiæ in actus vitales.

Pr 1o. aia emdte scurrit enfluxu phyco in actus
intus et voltis meritorios n. minus qs pōe vitales; q gra
qut ad

quæ ana ad id eleuat ~~mouet~~ sicut hᵉ & tutis eleuat poas emdte etc. recurret p influxum physicum. Maior suppono ex lib: de Ana. adqta pr qᵃ ideo hitus & tutis emdte recurrunt, qᵃ eleuant poas in ore essentis vt physice producant p emdtis influxum actus.

Pr 2ᵒ: grᵃ se hᵗ in ordᵉ supnali sicut ana in nrali vt ex D. Tho, diximus: sed ana in ord nrali recurrit emdte p influxum physicum n. im ad poas vitales et passᵉˢ tanq causa adqta, sed ad actus earum tanq causa inadqta.

Obycies 1ᵒ grᵃ n. e. vitalis qᵒ neq recurrere emdte ad actus vitales & alius influxum. R. cor inconueniens neq hitus recurrere emdte, neq species impressas recurrere emdte ad actus fidei &c qᵃ neq hitus neq species st vitales atq ideo hitus & tutis n. erant prina emdta suorum actuum. R. 2. recto ante negdo cqtiam. Ad qd n. vitale pt recurrere vt prinm inadqtum ad aliqd vitale esto n. poterit vt prinum adqtum vitale.

Obycies 2. ex D. Tho: q. 7. de Vritᵃ art: 2ᵒ in solutᵉ ad argta vbi ait grᵃ n. ordinarie emdte ad actus. qᵒ sentit n. recurrere emdte ad illos alias emdte ad actus ordinaret. seu ad id emdte ordinet qd emdte producit. R. S. Tho: loq de emdte successᵉⁱˢ aut qsi successᵉⁱˢ in qua id dr emdtum qd prius ex, n. de emdtᵃ attingentium p influxum physicum et hac rae bene dixit grᵃ n. ordinari emdte ad actus. Sed hitus cum prius debeant induci hitus ordᵉ successᵉⁱˢ, atq ideo emdte ordinato ad producendum hitus n. actus, quis hos et emdte attingat p influxum hitus vᵒ cum nil debeant prius producere q actus ordᵉ successᵉⁱˢ ordinant emdte producendi actus. nil et dici qd S. Tho: loqr de fine proximo producendi qᵃ in grᵃ st hitus, et in hitibus sunt actus.

Obycies

Obycies 3° hus sufficiunt ad producendos actus q° superfluit gr. hus g° in habibus Fidei et Spei q in pectore producunt sine aux° gra suos actus. Resp aliqui negando antecedens. Ad probationem: dicunt in pectore n. concurrere ut causas adaquatas illos habitus sed a Deo supplere deffectus grt, p concursu uberiore.

R. tn deinde dato ante negdo sequtl: q n statim atq in una causa e virtus in actu 1° ad effectu superfluit virtus in alia ad eund ut longa inductne ostendi pt. nam calor sufficienter producit calorem et tn n superfluit in igne virtus et si coniungatur, simul concurrant ad eand productem. Huc in igne e virtus suffens ad producend calorem et tn n superfluit in luce virtus ad producend eund si coniungant, 3° singuli ignes ht virtus suffens ad producend ignem, et tn pt unus adiuvari ab alio remittente quolibet suo concursu. 4° id euenit in pluribus quadrigatribus in pluribus causis motiuis, et pluribus locutibus &c. superflueret sane virtus in gra qd habitus penderet concursu adequato in actu, at n ita est, nam gr et habitus ita attemperant ut constituat unam causam totalem et adaequatam.

QUÆST.° 14.ª

An grª sctans constituta in subto reddat illud filium Dei Adoptiuum?

SECT. 1.ª

Quid sit adopt° in iure ciuili, quot.x illius species, et quæ conditiones ad illam requirantur.

Non erit abs re haec oia pmittere ex iure ciuili, ut via paremus adea quæ de adopte p grs dicturi sum°

sigd

Sequitur discutiendum erit an dona dicta a iure gratis separata quae adoptione sint de requisitis eius et gratiae, atque ideo debeant conuenire cuique adoptioni et quae gratia sit quae easdem resecanda sint ut requisitus quotuis in eo maneat ab omni differentia depuratus sufficiens si repeat in gratia reddere iustum filium adoptiuum Dei.

Est quidem adoptio secundum ius ciuile ut sic Theophilus actus legitimus naturam imitans ad liberorum solatium inductus. Dicitur actus legitimus quia debeat fieri aut esse secundum leges naturam imitans. naturam habetur secundum Minorem institutionibus de adoptionibus lib: 1º titulo 11º. Adoptio naturam imitatur. Sicut Iabolenus voluit quia in his personis locum sit, in quibus naturam locum potest habere. Sicut ut habetur § 0 In pluribus. titulo et lib: citatis. In pluribus casibus assimilatur ei quod adoptatus vel arrogatus est, ac quod ex legitimo matrimonio natus est. Vbi nota verbum imitans quod denotat adoptionem esse de imitatione filiationis naturalis et adoptiuos non esse proprie filios, sed improprie per imitationem et metaphoram ut bene Vasquez. Vari: Bernal, et P. Cardinalis Lugo et caeteri. Pro quibus est Adrianus 1us epistola ad episcopos Galliae et S. Hilarius laudatus et acceptus a Concilio Francof. in epist. ad episcopos Hisp: ubi ait ita Si verus filius negaque adoptiuus sicut in textu S. Hilarij positum est. et in lib: Sacrosyllab: ab eodem vidit approbato, et recepto: ~~Vnus~~ Alcuinus et non caeteri adoptiuus ei filium dicitur quod in verum docet P. Conink de actibus supernalibus disp 1j dub: 3. nº 2ª. affirmans filios adoptiuos esse proprie et vere filios.

Quod si Plin: in Paneg: ad Traianum, et Imper. Adrianus apud Dionem Cassium et P. Raynaudus de virtutibus et vitijs lib: 4 nº 326 ex Cassiod: lib: 4. epis: 2ª dixerunt filios adoptiuos esse praeferendos naturalibus, non ideo dixerunt, quia adoptiui proprie filij sint et naturales non etiam

aut minus

aut minus pary quis in tale somnia cogitauit? sedq.ª cum filios nales magis a nâa et casu sit, qs a volt.ª n. semp tales euadunt fily, quales volumus, adoptiua vº cum a volt.ª et q electe sit, tales si fily qles volumus qª qos volumus eligimus, atq ideo, sti qs, et in nra elect.e pferendi si adoptiue, vtpote ad nra electis et voltis norma magis facti, qs nales, q tales si non nra elect.e et iudicis, sed casu, qlies magis pariit fily sunt. Audi Amb. epis: 43. Aut nâa filios suscepimus, aut elect.e; in nâa casus est, in elect.e iudicium, ma= gisq in adoptatis offendimus, qs in genetalibus filys, q genetales filios ee degeneres, ad nâa refert, asectos, t adopt.e, t copula dedecores ee, n- nisi errori adtrebi- tur.

Dicit pterea in definit.e ad liberorum solatium t qpod matrimony onera de adoptantes detractaret t qd ste= rile eant rugiu, t qd liberi morerentur, t qd mali, im probi, ac degeneres eent, et tala enfortunium adopt.e corri- decebat vt gat et emendat. indicatur vt bene Ioachim Mittengerus.

Aliter describet adopt.e Cuiatius ad Leges filios fami= lias. titulo 7. de Adopt.º. vz: e leges. quaq mihi filius familias n. est, ad iura filij familias redigitur. t vt alij volunt Loco filij familias substituit adsciscit, et subrogat. e. Est a. adoptº 2x. sti ius ciuile, 1ª t sic specles sgees nenta sub grica adopt.e, t sub adoptis gre, spele nomen n- hi, sed noen gnis illi apparaat et dr adoptº. 2ª dr arrogatº a rogando, qª tal adoptandus qs adoptans rogandi, illa an velit adoptiuum fitri nec a. velit adoptare vt stat ex L. gnralis. titu: 27. ff de adoptº.

Inter quas spcies aa e dria, qd adoptio requirit adoptand, adhuc ee sub potest.e Patris nales, arrogandum vº ee extra illa, sui iuris et emancipatu vt omittam ar-

rogatº

rogatam debere fieri coram principe, adoptionem non sic, sed sufficienter fieret coram quovis Magistratu iurisdictionem habente, ut constat ex L. generalis neque aetate et § Adoptio eastuta de adoptionib: lib: 1° titu: 11. Huius doctrinae rationem reddit Paton, et quod optimam valdeque rationem L. in adopt: tit: 7. ff eod.

Non me latet C. Raynaudi duabus his iure civili adductis plures alias species annumerare, quarum 1a est quae fiebat per arma dum quis ab alio gladio praecincto eques creabatur, 2°

aut comam quae (ut volunt aliqui) capillitia attonsae quis ab episcopo cooptat in clericum, sive (ut melius Anast: Bibliot:) qua quis per capillitij exhibitionem efficiebat alterius tamquam filius qui mos a priscis derivatus est.

Diceas adoptionis plures sunt ex praescripto iuris nam 1° requiritur quod adoptandus sit extraneus adoptanti ut colligitur ex iure ipso et communi iuristarum sententia quibus et Theologi subscribunt. difficultas tamen est in explanando modo quo debeat esse extraneus, nam Theologi communiter censent illum reputari extraneum per re praesenti quia nec est filius naturalis, neque unione substantiali Patri coniunctus et ideo saluant quod Christus et in quantum homo non sit filius adoptiuus dei per gratiam quia unione hypostatica ex dicta persona copulatus, sed est filius Dei naturalis ut multi opinantur.

Ego vero existimo vocem extraneus idem hic valere ac non sub patria potestate adoptantis, sive quia non est illius filius naturalis sive quia licet sit est emancipatus, quia per emancipationem fit quodammodo alienus et extraneus, et ideo potest Pater filium naturalem iam emancipatum adoptare et per adoptionem iterum in paternam subiectionem revocare, ducor 1° ad sic sentiendum ex L. quia liberatus tit: 7° de adopt: Qui liberatus est patria potestate, is postea in potestatem honeste reverti non potest, nisi adoptione. En supponit reverti posse honeste in potestatem Patris per adoptionem, qui eam extra talem potestatem erat per emancipationem. vide glossam ibi.

Ducor 2°.

Ducor 2° ex L. q duos filios. tit. 7. ff de adop. ubi dicit qd q duos filios, et ex altero nepotem hi, si vult nepotem quasi ex altero natum sibi adoptare, pt hoc efficere si eum emancipauerit, et sic adoptauerit quasi ex altero natum facit n. hoc qli glibet, n. qli auus. Et ibi glossa qli glibet i. qli extraneus, cum ee desierit nepos emancipate. Aduertis p emancipatem fieri extraneum, et pe qui naturalis nepos erat adoptare postqm fuit emancipatus?

2ª condito e. qd adopto fiat p cptm adoptantem n. verq. sed pstentem ut habt. ex L. post mortem. § neq adoptare. tit. 7º ff de adop. 3ª condito est. qd adopto n. fiat ad tempus determinatum, puta p triennium, sed in perpetuum ut stat ex L. qo situm est, et aliter e nulla, cuius ea. ibi redditur rao q. moribus nris n. conuenit filium temporalem habere. 4ª est qd adoptio n fiat sine consensu Patris sub cuius potestate, & sine consensu ipsius adoptandi, qdo emancipatus sui iuris est, ex L. in adoptionibus ff cod. 5ta e. qd adoptans sit plenae pubertatis et n. aetate minor adoptando ut stat ex L. arrogato. § n. tm. tit. 7. ff de adop. et institutis eod. tit. § minorem. Ubi dat raem q a- doptio naam emitatur, et p monstro e. ut maior sit filius qm Pater 6ª e. qd adoptans n. sit a naa ineptus gratia esto sit ineptus temporaliter et p accens, et ideo si spadones (i. q bus violenter detracta e. virilitas) adoptare pnt, castrati a. (i. q naliter carent testibus) adoptare n. pnt. Ita institutis de adop. § sed et illud. in cuius glossa inuenies 3ª impotentiam genera.

SECTIO 2ª

Quid sit adopto a Theologis quaeq conditiones ab illis requirantur

Non omnia quae ex iure patri diximus ad filiationem adoptiuam, seu filiorum adoptionem Theologi requirunt, sed pauicioribus

conten-

ueniri se videamus qliter moderniores, exactioresq definiant, vt inde cstet qd singuli exigant ad pfectam adopt̃ne quæq ex pscriptis a iure et n. ritiã rescinda sint.

P. Bernal dis 63. de Incarn: sec.ᵉ pᵃ adoptᵒ sic definit, si sumat p adoptãnde actᵉ, e moralis assumpᵒ viuentis alterii extranei ad. imitᵉ fily ppij, in pticipatᵉ bonorũ Patris. Dicit moralis vt excludat physica qfus a. nalis generatᵉ et Incarnatione qa Vbũ hypsice assumpsit nãa hunã. Dõ. viuentis alterii ponit loco psonæ. Ly extranei denotat psonã adoptandã n. debere se cedere adoptanti substantialiter riunctã. Reliquæ voces ad imitᵉ fily ppij in ptateᵉ bonorũ dicit seruiri pfectisᵉ drias adoptᵒ qd ex hoc cstat qd adoptatus fiat pticeps substiæ externæ, sicut filius nalis substiæ externæ .i. nãe Patris. Si adoptᵃ n. sumat p actᵉ sed p ftã resultante filiũ adoptiuũ, dicit ẽe titulũ qo viuens alteriale extraneũ imitatur filiũ ppriũ in pticipatᵉ bonorũ Patris.

Hæc defiᵒ 4 tm cdeᵉˢ requit. 1ᵃ e qd assumptᵒ sit moralis. 2ᵃ qd psona adoptanda sit altera. 3 qd sit extranea 4 qd assumat ad hæreditᵉ paternã, atq ideo reliqua supra numerata superfluent, siqᵈ qᵈ reperiri integer reeptus adoptis ex nãa rei alltq aliis.

P. Vasq: to 1ᵒ in 3 pᵉ. dis 88. cᵉ 1ᵒ nᵒ 1ᵒ. ita definiuit adoptᵒ e alicuius extraneæ psonæ legitima et gratuita assumptᵒ qæ defiᵗᵒ ueniut cũ ãnti in eo qd regrat personæ extraneæ, differt in eo qd hæc n. exprimit sicut 1ᵃ qd assumpᵒ sit moralis, etc in eo qd debeat ex legitima seu ss legum pscriptã gratuita i. n. pter pdᵉˡ aut ex debito. Vnde Vasq. hæc 3ᵉˢ cdeᵉˢ requent (et reliquæ superfluũnt) 1ᵃ qd psona sit extranea. 2ᵃ qd assumpᵗᵒ sit ss leges stᵃ zas, l hanãs l nales. 3ᵃ qd gratis et n. ex debito aut pater pᵗiuũ fiat.

P. Lᵉ pel: 3 pᵉ qᵉ 23. art. 3. definiuit adoptᵒ e liberalis accepᵗᵒ psonæ extraneæ in filiũ p quã datᵉ ius

ad

ad hæredit. Laurl differt ab antibus nal a defitè vas: differt in hoc qd n. petat expresse accept. seu assumpt. debere fieri p leges, neq qd conferat ius ad hæredit. a defite vo L. Bernd differt in hoc, qd excipat assumpt. debere ee liberalem. 3bus in conditibus contenta e: 1a qd assumptio sit liberalis. 2a qd persona sit extranea. 3a qd conferat ius ad hæredit.

P. Cardinalis Lugo dis: 31a de Incarnat. sec: 1a n 2 paucioribus contentus definiuit adoptio e assumptio alicuius loco filij cui vere n sit filius sed extraneus. Ubi duas tm postulat conditiones 1a qd assumptio sit loco filij, seu vt obtinet vices filij, seu habetur tanqs filius, 2a qd n. sit proprius filius, sed extraneus.

P. Hurt: dis: 82 de incarnat. sect. 1a §3o tres defes exhibit filij adoptiuæ easq breuissas etsi videant longiores e=gere declarat.) filius adoptiuus e q constit. et natural n. e filius. item q albe da et proprie n e filius sed metaphorice. deniq qd ad vices filij eget noua gra.

Liber sacrosyll: approbatus et acceptus a Con. Traco=fordensi. adoptiuæ descriptæ quæ alienus e ab eo a qo e adop=tatus et gratis ei adoptio tribuitur qm n. ex debito sed ex in=dulga omnio adoptio præstatur. Quibus vbis requirit 2 condit. et n. plures. 1a qd adoptandus sit alienus a persona adoptantis. 2a qd adoptio fiat gratis seu n. ex debito.

Deniq qd Hor postqs dixit adopt. ee spontaneam assumpt. personæ extraneæ in filium. addit va accept. scholas=ticas consistere ex pte filij in duobus, et etiam in 2bus ex pte Patris nam 1o consistit ex pte filij in subiect. qa adoptatus seu adoptandus qito ret patriæ potesti huius. 2o ex iure ad hæredit. adoptantis. Ex pte vo Patris consistit in patria potest. adoptiua, qs qa adop=tanti sit, 2o in obligat. admittendi adoptatum ad hæreditatem. sed certe hoc n. placet: nam subiect. filij et ius ad hæredit. sunt effectus filiatis et qd etiam consistit n. constituit ealem eiias. ed dixero de obligat. Patris admittendi filium adoptiuum.

ad hæredit^e^ ipsu paternitis adoptiuæ n. n. ulla^s^ ostruit, sed olegitur ex mox dicenda.

SECT.^o^ 3.^a^

Adopt.^o^ & Filiatio adoptiua ex ppria sent.^a^

Video plures defit.^es^ tractas a DD.^bus^ p filiat.^e^ adoptiua et adopt.^e^, nullas tn video accuratas et exactas utriusq. filiat.^e^, qs, Deo fauente, conabimur hic, maiori qua poterimus clarit.^e^, pstare. Res n. e magni momenti et pro pstenti diffic.^e^, de filiat.^e^ adoptiua p gr.^e^, et p alia de filiat.^e^ in mãa de encarnat.^e^ ubi Felix et Elipandus in Lucis mundana excutiunt.

Est gr adopt.^o^ assumpt.^o^ psonæ extraneæ loco filij. Dixi assumpt.^o^ et n. addidi spontanea ut nor addidit, q.^a^ cu adopt.^o^ sit qd veluti ctractus, sicut in defit.^e^ ctractus n. addetur qd sit spontaneus q.^a^ ex nãa rei id supponit, et ctractus coactus n. e ctractus sed umbra illius, ita in defit.^e^ adoptionis n. opus e addere qd sit spontea. ... et q.^a^ quis adoptato non ... qd p nãa assumat sed p volt.^e^ adoptantis, ... suppponit qd spontanea sit, nã non dicitur quis assumere, aut facere quod coact. assumit aut facit, ut alibi notaui, et ex iure ciuili ostat. sed neq addidi gratuita cu Vasq. neq liberalis cu ... q.^a^ n. dec. q. ... adoptio vendi et emi et p eã debitu solui, cui suppetat n. ... rão, si tn attendat. qd ad nadopt.^e^ requ. ex nãa rei; ... respiciendo ad ius Ciuile, et ad Lebus sacrosyllabas in Con: Franc: pbatu gratuita et liberalis debeat es, nec fieri ... ex debito et obligat.^e^.

Rursus dixi personæ, et n. addidi ralis, aut ... q.^a^ cu ex Seuerino persona sit ralis naæ indiuia subsistens n. opus e addere ralis. semel dixi qd assumpt.^o^ sit psonæ

dixi.

dixi 8° extranea q^a si psona n. sit extranea assumptio illius n. erit adoptio. qliter a. debeat ea extranea supra vestigia ex iureq ostendi nõe extraneæ venire illas qæ e extra patriã potestẽ nãl emancipatæ sit qsi extranea, et q est proprius et nalis filius reputat qsi n. eet filius proprius, sed alienus.

Deniq dixi loco filij (semp illge aut nepotis si adoptio in nepotes sit) q^a ad adoptẽ n. sufficit qæcq assumptio psonæ extraneæ, sed opus e qd assumptio ad eũ fines fiat, et adoptandus ad id assumat ut gerat vices filij et locum filij occupet, sicut ex fine et cãis qæ adoptẽ induxere et nos supra tetigimus, satis liquido cstat. Cæterũ ut huic mãæ lucẽ adferamus placet in mediũ pferre qæ cã die e^a illas cogitavimus.

Et qd eũ adoptio eo tendat ut suppleat defectũ nãæ in filiorũ gratẽ qm fus illi e ut nãã imitatur. Ut hẽt § Minori instit: de Adop: lib: 1° tit: 11° et Larvã nãæ assumens in pluribus ei assimilat. ut hẽt § in pluribus. Instit: de adop. lib: et tit: citatis n. alia rãe adoptẽ et filiatẽ adoptivã melius explanemus, qs si qæ cringunt et recurrunt in gratẽ ac filiã nalibus ante oculos proponamus et his illas cparemus, et utrũsq excidmũ cferamus.

In gratẽ nãli. recurrunt multa. 1° gratio. 2° psona generans. 3° psona genita. 4° paternitas qæ psonã grantẽ dendat patrẽ. 5° filiao qæ psonã genitã dendat filium. 6 Obligatio quæ in Persona generante resultat ex eo qd sit pr. ad curã paternã filij et ad dand illi hæredit. seu cõicanda illi bona sua saltẽ nisi ob crimina ac delicta indignus eff. fuat, aliãve causus superior impedit. 7° obligao qæ nascitur in psona genita ex eo qd sit filius ad subiectẽ et obedẽ erga Patrẽ in omnibus quæ sibi iuste præcipit. Deniq 8°. ius radicale in filio ad paternã hæredit. seu bona patris cseqa.

Quot recurrunt in adoptẽ. 1° assumptio, qæ succedit

grationi

gratione nali et vices illius gerit, siq dici grao adoptiua. 2º psona adoptans quae succedit loco P. nalis, vicesq illius gerit, atq ideo dr pater adoptiuus. 3º psona adoptata quae succedit loco filij nalis vicesq illius gerit, atq ideo dr filius adoptiuus. 4º Paternitas adoptiua quae succedit loco paternitatis nalis et psonam adoptantem denoat Pris adoptiuu. 5º filiao adoptiua quae succedit loco filiais nalis, et psonam adoptatam denoat filiu adoptiuu. 6º obligao quae in Persona adoptante nascit ex eo qd adoptauerit, et P. adoptiuus sit ad tractand adoptatu vt filiu ad curam illius paternam, et ad illi dand haereditatem seu excanda bona paterna. 7º obligao quae in psona adoptata nascitur ex eo qd sit filius adoptiuus ad obediend Patri adoptiuo in ijs quae iuste praecipiet quae obligaoes sicut ans succedunt similibus obligatibus Patris et filij naliu. Deniq 8 ius nale in filio adoptiuo ad haereditem Patris adoptantis, qd succedit alteri iuri filij nalis erga Patrem.

Unde sicut in nalis grao n. cstituit fraliter Paternitem aut filiatem sed e. rao pxa fundandi illas, neq obligao in Patre ad curam paternam filiorum et dandam illi haereditem cstituit Paternitem, sed illam csegr; neq obligao filiorum ad obediend Patri eiusue ad haereditem paternam cstituit filiationem sed illam csegr. ita assumptio n. cstituit Paternitem aut filiatem adoptiuam sed illas fundat, neq obligao ad curam paternam filiorum adoptiuorum aut ad illis dand haereditem cstituit paternitem adoptiuam sed illam csegr neq obligao filiorum ad parendum Patri adoptiuo eiusue ad haereditem patris cstituit adoptem sed illam csegr.

Quocirca cncludend, qd sicut paternitas nalis cstituit fralisr in naa generantis (importata ab eo in recto) et in naa filij (importata ab eo in obliquo) filiao vo cstituit fralisr in naa geniti, (importata ab eo in recto) et in naa Patris (importata in obliqo) supposita grat vt rae pxa fundandi. ita Paternitas adoptiua cstituit fralisr in aliqo qd in adoptante succedit loco naae coicantis eam filio et in aliqo qd in filio

succedit

succedit loco naae creatae, sumpsta assumpt. vt rac fundandi, habet illa filiao adoptiua rstitit fralis in aliqo qd in adoptata succedit loco naae creatae a Pe, et in aliqo qd in Po adoptiuo succedit loco naae creantis ee Filio, sumpsta verae fundandi assumpt.

Quid autem sit illud qd in Pe ac Po succedat loco naae creantis et creatae respondea regulariter ee voluntatem, amorem et affectus, aut qd equalens. nal vt liber sacrosylab. approbatus et receptus a Con: Franco: dixit, adoptiuus n. nihil affectatae locutnis, alienus dr filius, ais ii adopt. ex affectione ducit vocabuli sui originem. et post pauca. hi namq ex. vtraq parte, vtinam aduerbium eleganter insitum, vt si dicas vtinam sis mihi in filium adoptiuum, et ego vtinam merear a te in filium adoptari: ex affect. qd dilectis qs libitque parti vt in vtraq ueniat dilectis affectus. Quid aptius?

Itaq voltas qua adoptans adoptat, optat vt adoptaturis illi loco Fily et qua se deuincit ad tractand illum vt filium genit vices naae communicantes esse; itaq voltas illa (et alius illi ex- glens) qua adoptatus optat ee loco Fily, et qd adoptans sit loco Pis, qaq se deuincit ad Pis illum vt Pem succedit loco naae creatae, et vtraq voltas rstituit paternitem adoptiuam in adoptante, et filiae adoptiuam in adoptato. Vnde intercedit inter adoptantem et adoptatum qd veluti rtractus, qp et adoptatus obligatur ad Pis adoptantem loco Pis, et adoptans vicissim ad Pis adoptatum loco Fily. Nescio an exactius et declarius res expiare posset.

SECT: 4a.

Deus proprie adoptat Iustos in Filios:

Est cois senta inter Theologos. et viueri fuere. P. Gasp. Hurt: de incarn. dis. 17. diffic. 1a. P. Bernal: dis. 63. de Incarn. sec. 2a.

sec: 2. Vasq: 3 p.e disp: 88. c.e 1o et 2o. P. Petrus Hurtado de Incar.e: disp: 82. sec: 2. quod d.e sentiat Begarlen in suo Theatro Vbo adopt.o. Cuius allegatus fuit Durd: in 3. dist: 10 q. 2. tamen hera fit somat explat.e cum dn. n. aduersa.

Prius tamen q̃ ex.al rele probemus, opere pretium erit ad-uertere 3r Deum dici Pr̃ ipsi hom. 1o quatenus e. eius autor et conditor qui tanquam omnium creaturarum et inanimatarum e Pater, qua ens condidit et produxit. Vnde Iob 38. Deus appellauit Pr̃e pluuiae quis e. pluuiae pater? i. autor, creator et conditor. Et eodem sensu autor alicuius artis vocari solet Pr̃ artificum x.a Gen: 4. et ipse fuit Pater canantium cethara. Sed haec accept.o paternitatis et filiatis n. pertinet proprie ad adopt.em atq ideo de ea n. e. controuersia.

2.o dici solet Pater pater filium moral. ut constat ex Matt: 5. Vt sitis filij Pr̃is vestri. i. ut sitis opera sua et mores n. dissimiles, qua tanquam q prauie viuunt et moribus Diabolo assimilantur, filij Diaboli dicuntur x.a Ioan: Vos ex Pr̃e Diabolo estis. Sed neq haec accept.o pertinet ad adopt.em neq de illa mouet pr̃sens q.o contra.

3.o dr Pr̃ custodis p gra.m quatenus hanc infundendo illos acceptat ad regnum et haereditate gloriae; x.a q̃ accepi his mouet in pr̃senti. et rogamus an Deus d. iuscat hanc, hi eorum pater p gratiam et v.am adopt.em. seu v.e eos adoptet cum iuscat et intendimus in sola titulo v.e adoptare, et iuscos v.e ac proprie ee filios adoptiuos.

Pr̃ 1o ex Scriptura 1o. ad Rom: c.e 8 a v. 15 usq ad 17. vbi ita Paulus ait: Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adopt.is filiorum Dei. Ad Eph: 1o qui praedestinauit nos in adopt.em filiorum Dei, in quo clamamus Abba Pater, ipse enim e spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filij Dei. si a: filij et haeredes, haeredes quidem Dei, cohaeredes a: Xpi. Ad Gall: 4. n.o 6. misit Deus filium suum ut adopt.em filiorum reciperemus

remur. qbus addi solent alia qbus dicamur renasci, regrari, et filios et hæredes fieri dei efficiamur. Ioan: 1º dedit eis potestatem filios Dei fieri. cº 3. nº 1º nisi qs renatus fuerit &c. Ad Titum 3º per lavacrum regrationis. 1ª Petri 1º. Regeneravit nos in spem vivam. Ad Coloss: 1º qui (æternus Pater) dignos nos fecit in partem sortis sanctorum, in lumine, qui eripuit nos de potestate tenebrarum. et transtulit in regnum filij dilectionis sui. 1ª Ioan: 3. v. 1º Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filij Dei nominemur et simus. ubi ponderat Hortado qd nominari et esse denotet propriam filiationem adoptivam. nam si impropria esset, nominaremur qd filij sed n. essemus.

Pr 2º ex Conc: Trid: sess. 6ª. de iustif: cº 4. ubi agens de iustificatione impij dicit. Quod sit translatio ab eo statu in quo homo nascitur filius 1i Adæ in statum grtiæ et adoptionis filiorum Dei &c. et cº 3. dixerat. nisi in Xpo renascerentur, nunquam iustificarentur, cum ea renascentia per meritum passionis eius, grª, qua iusti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus gratias nos semper agere, hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine, et eripuit de potestate de tenebrarum transtulitque in regnum filij dilectionis sui. et cº 8. Radix ois iustificationis sine qua impossibile e. placere Deo et ad filiorum eius consortium pervenire.

Pr ex Aug: lib. 1º de serm: Dni in monte cº 46. Adoptamur in regnum Dei n. tanquam alieni, sed tanquam ab illo facti et creati, hoc e. dicti ut unum beneficium sit qd nos fecit esse per omnipotentiam suam, alterum qd adoptavit ut cum eo tanquam filij vita æterna pro nra participatione frueremur.

Pr 4º rone. Adoptio e. assumptio personæ extraneæ loco filij. sed Deus proprie assumit personas iustorum qui per peccatum erant extranei loco filiorum; ergo proprie adoptat iustos. Ma: ex dictis supponitur. Pr mi: quia et iusti sic dicati et dispositi ad parendo Deo in oibus, et Deus se obligavit ad dandum hæreditatem post mortem, et ad tractandos ut filios speciali cura, auxiliorumque uberiori collatione, et providentia.

Pr 5º

Pr 5.º: vt iusti sint filij adoptiui Dei proprie et rigorose satis e qd ex parte iustorum sit aliqd qd gerat vices nat. adoptantis, et ex parte Dei, q adoptat, aliqd qd gerat vices gratuis in iustos; sed hoc datur in Deo, et illud in iustis: gº Deus proprie adoptat iustos. Pr minor: qa ex parte iustorum datur gratia, quae ex principato d nat, et se sit in nobilibus qli nra, quodammodo dans ea ius et eleuatam ad quand. Persones cum Deo; ex parte vº Dei datur affectus habendi iustos perinde ac filios, et se obligat ad dands illis haeredit. si in gra perseuerent vsq ad finem.

Pr 6.º qa eatenus hō hoes adoptat, quatenus adoptus sentit in specialem subiectem paternalem, et adoptans illum elegit vt sub sua speciale cura, et obedª heat; sed idem stingit in Deo et iustis, scilicet iustus qdo se disponit ad iustificae, sentit in specialem subiectem paternalem, et obedas Dei, qs gra induciet, et ad se detrat, detrando ad oe honestm qd Deus praecipere pt, vt stat ex dictis p receptae grae declarando, qd si sit paruulus loco illius adest gra, praeterqq qd Deus, q nos illas eminenter stinat, dici pt qd p nobis sentiat qdo gram offert, sicut p pupillo tutor, et multo melius. Deinde Deus iustos suscipit vt sub speciali cura et obedª viuat, ad id acceptat; gº

SECT: 4ª.

Soluuntur obiecta.

Obijcies 1º. Illud ad Rom: 8. Et ipsi intra nos gemimus, adoptes filiorum Dei expectantes redemptes corporis nri. Ex iustus Aps de se et alijs iustis loqns, dicit qd expectant adoptes filiorum Dei gº n. adoptant p gras, alias post illas heas in iustificat. n. eet cur vlteriorem adoptes expectarent. Vide et Mat: 27. vbi et ad aliam vitam remittitur regnao.

Rp. ee Vasq. illa Pauli ee nos expectare n. ipsas adoptes, sed id qd p adoptes nobis promissum est, viz: emmortalites nram, quae per

Synecdochen

Synedochen appellat adoptio. q^a in ipsa continetur, quemadmod^o obitu Verbi solemus appellare Verbu. Cæterum S. Aug: lib: 3 1^a duas epist: Pelag: 2^{ces} adoptes dixit: qua dict^e facile solvitur argtu. Sicut illud. Numq^d n. si laucero sanctu regrati, adoptati, et redempti sumus, et in restat regrat^o et adopt^o, q^s in fine venturas patienter expectare debemus, ut nunc filij huius sæculi ex nulla p^e eas simus.

Obijces 2°: loca a nobis adducta ex S. Scrip^a et Concilio n. convincere ppriam adoptes, tum q^a sic exprimant adopte. n. ee ppriam, tum ptera q^a in illis n. magis exprimit nos adoptare, q^s in alijs exprimit Deu ee P^{es} pluuiæ et cæterarum rerum inanimatarum, sed q^s-uis in alijs ex alijs locis dicat P^r pluuiæ et aliorum rerum; n. inde collig^r ppria paternitas, nec pprie ee P^{es}. q^o neq colligi ppria adopt^o q^uis in superioribus locis adopt^o exprimat.

R. q^d Scil^a. et S. Script^{ae} debent accipi in rigoroso et pprio sensu, q^do nullum inde seqr incommod^m; stqr a. si sit pprie P^r pluuiæ, et n. seqr si sit ppria adopt^o; atq ideo ex nris locis collig^r ppria adoptio et n. collig^r ppria paternitas ex alijs. Mitto q^d eod argto pbares Xpu n. ee pprie filiu P^{is} q^a loca in q^bus P^{er} illud appellavit filiu, n. addidere illud pprie.

Obijces 3°: neqr et d^{ari} circa talis fieri filius Deo in nra. q^o neqr et d^{ari} pprie adoptare. P^r gratia q^a adopt^o requirit sild^e in nra, inter adoptatu et adoptante. 2^r solut^o huic argto solet exhiberi. 1° aliquorum q dicunt sufficere ad adoptes sild^{es} p participaes, q^{le} hi ux^o p grat^{ae} nec requi maiorem. 2^a aliorum q negant et merito ratiad. et pbat^e n. ri adadoptes requir unitas nra inter P^{es} et filiu adoptiuu.

Obijces 4°: filiao adoptiua n. e. ppria sed metaph^{ca}: q^o Deus n. pprie sed metaph^{ce} adoptat alias adopt^o eet filiao rigorosa et ppria. Istud argtu videtur ss vsstt. nulla ee filiao pprie adoptiua q^a alias eet ppria filiao.

R. q^r ee pprie filiao adoptiua e. ee impprie filiao, sicut ee ppria metaphoras rei, e. ee impprie rei, et ee pprie hoes pictu e. ee impprie hoes, itaq argtu e. facile et plane inutile.

Obijces 5°. filiao adoptiua e. gratia, filiao p gra^m e. gratia, sed haui ipsa amitti pt ut rscat ex fide, nam p peccatu amittit q^o filiao p gr^{ae} n. est ppria adopt^o. Ma: p^{at} ex cont. Simili sex P^{ietatis}, ea n. erat d^{na} ex

filiorum Dei, nisi filij adoptiui proprie (x[a] praesentes quidam et vt de facto reprobi sint) ergo reprobi et iusti sunt, sunt proprie filij adoptiui.

Pr 3°: quia reprobi, aeque ac iusti habent omnia, quae ad rationem adoptionis requiruntur: ergo sunt proprie filij adoptiui. Consequentia patet. Antecedens probatur quia datur vtrinque substractio ex parte eorum et secundum praesentem statum voluntas et affectus, vbi Deum loco Patris, vtrinque datur debitum ad obediendum illi in omnibus. Ex parte vero Dei datur affectus hi et tractandi illos vt filios, et dandi haereditatem, si perseuerarent, et non renuntiarent, nec se indignos facerent per peccatum.

De iustis qui ante incarnationem praecesserunt multo magis probari quia vt diximus ex Decleo Trid: status iustitiae et sanctitatis est status adoptionis filiorum Dei (nec limitauit ad statum iustitiae post aduentum, sed absolute et indefinite locutum fuit) atque status iustitiae et sanctitatis, non minus proprie fuit ante incarnationem, quam post illam, cum non minus proprie tunc fuerint iusti quam nunc, ergo.

Deinde quia ex doctrina sententia sequeretur eximios illos veteris testamenti Patriarchas et iustos Abraham, Isaac, Iacob, Dauid etc.; quinque plures et beatam Virginem eiusque parentes, non fuisse ante incarnationem vere et proprie filios adoptiuos, quod absonum est; cum de adoptione Antiquorum Patrum dicat ad Rom: 9. qui sunt Israelitae, quorum est adoptio filiorum.

Obijcies Paulus ad Gal: 4. vbi post alia ait: Ita et nos cum essemus paruuli, sub elementis eramus seruientes, at vbi venit plenitudo temporis, misit Deus filium suum factum ex muliere, factum sub lege, vt eos qui sub lege erant redimeret vt adoptionem filiorum reciperemus. Si ergo Christus venit vt adoptionem filiorum reciperemus; ergo ante aduentum Christi, non erat adoptio.

Respondetur prius ex Paulo colligi oppositum, dixerat enim quanto tempore haeres paruulus est nihil differt a seruo, cum sit Dominus omnium et postea subiunxit. Ita et nos cum essemus paruuli etc. quasi diceret, sicut in hominis filius paruulus vere filius est, vere haeres nihilominus tamen non

apparet

apparet q^a sub tutoribus et aliena volt^e ex^pendere ac servus, donec ab ea subiect^e liberatur, ita et nos ante aduentū X^ti eramus qu^d filij et hæredes gloriæ, sed tanquā parvuli, sub aliena volt^e et lege, eramus servientes, p^inde ac servi, donec X^us venit, q ab hac servit^e nos liberavit, et fecit adopt^es et filiat^d adoptivas appareri. En legitimas huius loci explicat^d, ac quam p^er nra rel^o q^d alij opp^osit^d deluderetur.

SECT.^o 7^a.

Gr^ām solam non constituere filios adoptivos.

Dubitari solet an gr^a sanctificans sicut e for^a adequata iustificandi ita sit adeq^a filiat^s adoptiva, et sicut se sola, cum in subto est, reddit illud iustū, ita se sola, qn in eo est, reddat filiū adoptivū et hæredes gloriæ. In qua q^uæst^e 2^a e sent^a q^a affirmat. Ita Mexarius to. 2° trac: de gr^a: dis 9^a n° 8. P. Gaspar Hurt: de incarn: dis: 17. diffic 1^a n° 3° et diffic^e 2^a n° 7. Barq. 3^a p: dis: 88. c^a 1° n° 9. et alij. 2^a negat. et (omisso P^e Lessio in hac re singulariter opinante) illas defendit P. Ripalda lib. 1° de ente supnāli dis: a 3. sec 18. n° 88. (et se refert ad uberiores disp^es q^s in trac: de gr^a iustificante separat.) Coninck de ac tibus supnalibus dis: 21. dub 8. n° 96. 101. et 110. et dis: [illegible] de merito dub: 8. n° 19. P. Bernal de Incarn^e dis: 63. sec 2^a. P. Petr^o Hurt: et de Incarn: dis 48. sec 1^a 87° et dis: 82 sec 2^a § 15 ut omittas alios.

Hæc posterior sent^a verior mihi semper visa est. et p^r 1°. Quælibet filiatio adoptiva includit affectū adoptantis, quo adoptatū accipit loco filij; sed hic affectus e q^d denotat a recepte gratiæ; q^o receptus gr^a solitariæ acceptas n e filiatio adoptiva nec se solo p^t reddere subtū filiū adoptivū. Ma: stat ex suppositis. Minor e clara, et sequi patet. atq ideo in hac re sn gbantia est

maior

maior nisi aliunde fuisset pbata.

Pr 2o. qa si gra sancans p se sola dat filiao adoptiua, et breq dat redderet subtam filium adoptiuum, cui n sit aliud esse filium adoptiuum qs here filiatd adoptiuam, sicut n e aliud esse album qs here albed, et esse calid qs here calorem, et p a adqa subto existita pbeat ei donari, ut saepe dixi et ostendi: at n ita n tingit sigd Xpus huit gra sancantem et p n fuit filius adoptiuus: go.

Pr 3o. filiao adoptiua emulat filiaum nrales. filiao a. nalis n. stituit bm p naa fileo coicatam, ut in Logica ostendi, sed et p aliqd se tenens ex pe Patris granti; go adoptiua n stuet bm p gra quo sa sit in spualibus, ualuti naa coicata, sed p aliqd se tenens ex pe adoptantis uiz p volu acceptandi ad curam paternam et donandi ut filium, sqsq sfacendi eum ad hereditatem.

Probat 4o qd Ror. qa Deus p sua libertm pt n. care care caram aliqs iustum, q acta et simpliciter sit iustus, imo p aliqd tempus afficere aeternis cruciatibus, n obstante iustitia sancante qs hi: go iustus n fit filius adoptiuus Dei pcise per iustitiam sancantem. Pr sqria qa neqt elige Deum exercere, quod in anti decenter qa suus iustus, et qd tiie hat ius ad beatdm, (ut heret si esset filius) nam eo ipso Deus faceret ea eius qd ius hi. Addit qd n hi ius ad beatdm, q subiectus manet ut p liba volte et dnio Dei priuetur beatde.

Probant alij 5o accumulando plura. 1o si sola gra esset filiao adoptiua n. esset filiao adoptiua sed nalis; nam filiatio adoptiua e p elect, nalis 2o p physam antem seu fram physicam qlis e gratia. 2o qa donao filij adoptiui e moralis, gra e qd physicu. 3o qa nisi erea acceptetur a Deo ad gloriam neqt here ius ad illam; go si iustus n acceptetur n hi ius; heret a. si esset filius. go n e filius p solam gram nisi acceptetur. 4o nulla dat qua ex naa sua hat vim sstuendi

esse gloriam

ss. ftonal eae ene filiu regis terrenie, aut hunc nestandi ut adoptet in filiu q° neq gt dari aliqua qstas qe ex se sit potens stituere aliquel filiu Dei, aut hunc nestare ut adoptet in filiu; sit a: dari, si gra sola ee filiao adoptiua. 5° nulla dat. mex° ex nat rei enter ee iustu et ee filium adoptiuu q° ee filiu adoptiuu n. stituit pstetse g ee iustu qd e iustitia pstetse n. ee filiao adoptiua. 6° q filiatio adoptiua emportat qd adoptans n. sit sub patria potest adoptantis sed n. ee sub patria potest e. aliqd denetu a gratia sanctante: q°

SECTIO 7d.

Aliquibus obtbus occurritur.

Obijciunt 1° aduersarij oia illa loca Scrip. ex qbus sup. ostendemus iustos ee filios Dei adoptiuos et in iuscat hoes adoptari ex ijs n collegemus qd g eand gra adoptent et sint adoptiui g q iustiant et iusti st. atqui st iusti g gra sanctante: g° et g eand fily adoptiui. Rx ex illis locis tm vinci qd st de facto iusti fily adoptiui et qd eu iustant adoptentur: n. a. qd pstetse g gra quae infundit, sed g id et qd st reuriu eu infusa grae fore iustais ux: g volte Dei, qua vult hic iustos loco filiou, et g affectu ga aoi ut ga filios g affectus quit abte abiae fore iustais et separi ab infusa gra.

Obijciunt 2°. Trid. in multis locis. 1° sess. 6. c. 4. appellat statu iustais statu adoptis: g° gra quae stituit statu iustais, stituit statu adoptis atq ideo gra iustans e. gra adoptis. 2°. c. 7. iustus dicit haredes Dei, et cohaeredes Xpi, haredes a: Dei n. st nisi q. st fily, ideq dixeral in decreto de pecto originali n° 4 ea maden. Rx scilu tm stendase statu iustais ut de facto dat ee statu adoptiuis et iustos de facto ee haredes

et filios

et filios adoptivos, at ursão vi de facto e: n. tm includi
fra ursante sed mul. et volt. gbus Deus illas ofert, ei illi
nos vendimus opleri filias adoptivas et adopte, n. v. gs solas
gra sancantes ostrie ve aduersarij putant.

Objiciunt 3° S. Tho: 1a 2ae. q. 110. art: 8. corpore. postq.
dixerat gra ee nras das participatas, addidit: et sed accept. hui
me nae, dicimur regrari in filios Dei. et qa 114. art: 3. corpore.
attendit pfecid operis sed dignite. gr. gs qs ho stors factus
de nae adoptatus in Filius Dei, cui debetur hereditas, ex ip
so iure adoptionis sed illud ad Rom. 8. si filij! et heredes: qo de
mente D. Tho. gs solas accepte de nae participatae seu gr
et gs stortius nae dte catus gs gras fit adoptio.

R. S. Tho: loq de accepte nae dte participatae, pe rae
qua de facto accipitur, et de stortio eo pacto, qo de facto
fit; cu mus hic sit aliqd extra receptu pfectitas gr sancantis
qat dr nae da participata, seu nae dt participatio
Ang. D. n. nobis adversatur, q tm vendimus filiates adoptivas
n. stistere pfectite in ipsa gr, nec adoptari in pfectitate
cursaire sed in aliqo alio et qd de facto addatur
et includitur in mo qo de facto iustis ofertur gratia.

Objicit 4. P. Meracius fra qo e hois va fallorq
sanctas pugnans nra sua cu qolibet peccato mortali, ita, ut
nulla statute pit cu illo stistere, faciens hoes, cui inest,
dignu aeterna vita fraliter illu strue filiu adoptivus; at
talis e gra sancans. Mi: supponit ere alibi dictis. Ma: pt
1° qa ad filias adoptivas nemo alio iure reqrere qa, cu hereditas
q Deus filys suis pmisit n. sit aliud q aeterna vita
et ouistom on gra si ius ad tales hereditates per esse in gratia. 2° qa
peccatu ideo facit filiu adoptivus Diaboli et heredes mortis aeternae
q facit hoes dignas aeterna damnate: qo ideo erit
iustus filius adoptivus Dei, qa illus reddit dignus vita aeterna
et hered gloriae.

R. nego ma:

R. nego ma. quia id quod facit non sufficienter constituit filiationem adoptivam ut ex dictis constat. Ad 1am probationem nego quod assumit iure non aliud exigi ut ex fundatis nostrae attentis satis legitur. Nec ex eo quod haereditas quam Deus filiis suis promisit non sit aliud quam aeterna vita, cuius digni non est iustus eo quod talis sit sequitur illi illam deberi et habere ius ad illam. non omnia ea nobis debentur aut ad illa ius habemus quibus digni sumus. est quod aeterna vita haereditas de facto, et iusti habent ius ad illam non quod sint, sed quia iusti sunt, sed quia dei consecuti sunt acceperunt ut filii, cum pacto et promisso aeternae vitae ut haeredes. Ad 2am probationem similiter nega quod facit per peccatum homines fieri proprie filios adoptivos diaboli esto sint digni morte aeterna, dicuntur autem filii diaboli ob similitudinem morum: ut supra.

Obiicitur 5o: nos esse filios Dei adoptivos nihil aliud est quam nos esse modo supernaturali similes illi in natura (quantum hoc fieri potest, et fas est creaturae) habereque ius ad haereditatem; utrumque praestat sola gratia sanctificans; ergo sola illa sufficienter constituit filios adoptivos. R. 1o nego ma. nam praestitit similitudo inter duos non causat inter illos adoptionem, nec ius ad haereditatem constituit filiationem sed illam supponit. R. 2o nego mi. nam sola gratia non est similitudo cum natura divina, quia similitudo consistit in duobus extremis atque ideo etsi sit similis, non est idem, neque praestitisse habere gratiam est esse Deo similes. Deinde sola gratia non dat ius ad gloriam saltem ut haereditatem, nisi accedat acceptatio divina, quod supra diximus.

Obiicitur 6o: quicumque sunt in se gratiam agitur spiritu Dei (cum hic per gratiam habitat in anima) sed quicumque agitur spiritu Dei est filius Dei ut ait Apostolus ad Rom. 8; ergo praestitisse per gratiam hoc constituit filium adoptivum Dei. R. distinguo mi.: quicumque agitur spiritu Dei ea ratione qua de facto agunt iusti is est filius Dei, concedo mi.; agitur spiritu Dei ea ratione praestitisse qua agerent (et hoc tamen ostendit Apostolus) quicumque agitur spiritu Dei, ea ratione praestitisse qua ageret in alia quaedam proli iustus nego mi.: nec de hoc modo loquitur apostolus.

QUAEST. 15a

An gratia sanctificans sit in omnibus aequalis et unde illius inaequalitas oriatur?

SECTIO 1a

Quaestionis explicatio et DD. sententiae.

Quaeritur aequalitas aut inaequalitas sit in gratia sanctificante intrinsece ... quod

spectes

spec. seu specia perfect. 2a quoad ens. seu grad. tunc n. erit aequalis gr. in omnibus iustis quoad spec. sed aliquos, quod fuerit eiusd. spec. in uno, atq. in alio, &, rectius, quod spec. unius perfect. quaevis excesserit aliud, aut a. n. erit aequalis quoad ens. et grad., quod si in omnibus gra. sit eiusd. spec. ens. in uno maior fuerit quam alio: maiorq. cumulo graduum, de hac posteriori inaequalitate procedit quod n. de 1ma. Nam omnes Catholicorum admittit gra. sanctificante. in hominibus quam angelis, ex eiusd. spec., atq. ideo quoad spec. aequales, seu n. specie inaequales, nec de hoc e. cum novatoris controversia. Vide D. Thom. 1a 2ae. q. 110. art: 3. dub. 1o a D. peti potest.

Nec loquimur et de inaequalitate quae oritur ex inaequalitate graduum deordinatis infra specia quibus multi censent deberi statui ens., sed praescinde de quaestione ensua abstrahendo ab eo quod ens. maior, importet maioles. deos. qua gradus sint heterogenei, & n. qua sint homogenei, pendet ii eo a quaestio physicis praesenti instituo n. noys.

Adverto praeterea in ea sententia quae dicit angelis fuisse collatam inaequalem gratiam pro inaequalitate perfectionis nrae quod 1o dicti sunt, n. debere afferri quod inaequalitas gratiae oriat. ab inaequalitate nrae angelicae, sed a Deo volu decernente pro suo libito dari inaequales portiones gratiae inaequalibus nrais maiorem perfectiori, et minorem imperfectiori, cum poterit facere oppositum et minorem perfectiori dare, maiorem imperfectiori, si vellet. Deniq. adverto, quod si quod procedat de parvulis et usu rationis carentibus in lege quae, quibus gratia confert. per baptismum, nulla ex qua eorum dispositione praecedente, certum e. apud Catholicos in materia de baptismo, ut bene observavit P. Montoja dis. 52. de reprobatione no 28. omnes eos habere aequalem gratiam, qua nulla ratio inaequalitatis datur aut ex parte Dei aut sacramenti, vel dispositionis, atq. ideo tanta uni confertur, quanta alteri. Vasq. ob similem rationem, si sermo sit de parvulis et usu rationis n. habentibus in veteri lege, ubi gratia conferebat per circumcisionem, quamvis si conferant parvuli baptizati novae legis eam circumcisioni antiquae, maiorem illis quam his eiusdemus conferri; qua baptismus nobilius et efficacius, e quam circumcisio ad gratiam conferendam.

Quaestio quaeritur an sicut omnes parvuli baptizati aequaliter sint iusti.

et aequales

et æqles habent portiones gratiæ, ita in lege nova adulti sunt æqles in iustitia sive agent cum parvulis sive inter se, atq si in omnibus æqlis port.° et mensuram gr.æ Quæ in 1a sent.a seu potius error, ait, gr.as sanctificantes esse in omnibus æqles. Ita Calvinus et Lutherus q.e 1a cita-ti. Flaccus Ilyricus in ofer.e menorum Martinistarum. et Jovinianus. teste S. Hieronymo lib: 2. adversus illum. et S. Aug.° lib: de Bono coniugali et de sancta virginit.e, qui adversus eund. scripsit. Imo Lutherus et Flaccus beatæ virgine æqlem faciunt in gr.a mulierem qlibet et peccatricem. Fundam. horum errorum diversum e. nã Calvinus, Lutherus, et Flaccus ideo credunt æqlitatem iustitiæ, q.a credunt, ea eand. iustitiam oium esse: iustitiam xpi p fidem apprehensam. Jovinianus v.° q.a putavit oia opera esse æqliter bona et æqlis meriti, sicut mala oia æqliter mala, et æqlis demeriti, atq omnibus habentibus bona opera dari gr.as æqles.

2a sent.a Catholicorum oium affirmat n. omnibus iustis inesse æqles gr.as, sed in aliqs esse maiorem, in aliqs minorem, esto forsan in aliquibus accedat ea æqles. Ita P. P.r pot: 1a 2æ. q.e 112. art: 4. P. Coninck de actibus supnalibus dis. 2 2. dub: 2. n° 5. P. Granado 2°u.a P de gr.a dis: 3. P. Suarez: lib. 9. de gr.a c.e 1°. a n° 1°. P. Cardenalis Lugo de pænit.a dis: 9. sec 4a. n° 74. P. Cardinalis Bellarmi: lib: 3. de iustif. c.e 16. P. Arriaga to: 2. in 1a 2æ. dis: 43. sec. 6. (dicit n. inveniri aliquos pdestinatos de facto huius minorem gr.as q habent iusti in statu innoc.æ, vulgus v° pdestinatorum minorem) Montesinos. dis. 32. q.e 4. P. Vasq: 1a 2æ. comment: ad q.e 112. D. Thomæ. art: 4. Vega lib: 1° in Trid: a c.e 3 usq ad 8. et Latius in Apolog: p decretis Trid: et omittam alios, n. à D. Thoma q.e 1a 2æ. q.e 112. art: 4. eiusd. sent.æ est.

Nec tm credit hæc opinio inæqlitatem gr.æ inter diversos iustos, sed in eos eand. agnoscit p diversis statibus, seu temporis, ita ut nunc iustus ut 2. p repet.s meritorum eius accipiat novam port.s gr.æ q.a fiat ut 4. et sic cum ppor.e decursu temporis, si opera meritoria et fervor bene operandi crescant, et

quãdoq

quotidie augeantur.

SECT.° 2.ª

Non oes iustos ee in iustitia aeqles, sed alios alijs iustiores, q maiori et minori cumulo meritorũ.

Est de fide et docet a D. 2.ª sent.ª 2.ª errores 1.ª Pr 1.° ex S. Scrip.ª: Iob 1.° Nunquid cõsiderasti servũ meũ Iob, quod n. sit ei similis in terra: q° caeteri inferiores erant. Eccle: 14 similia dicunt Non e inventus similis illi q conservaret leg.e excelsi Paulus ad Rom: 5 n.° 9. ostendens maiorẽ gr.as cõferri in novo qs in veteri testamento ait, multo g.r magis nunc iustati in sang.e ejus salvi erimus. Ex atq in Parabola talentorũ Mat: 25. satis indicat inaeqlitas iustitiae sanctantis, nã servi in fine negotiatis inaeqlĩa reportarunt talenta gr.ae x.a inaeqlĩt negotiatis seu meritorũ. Atq apparet in parabola seminantis nã alia terra, vz bona refert fructũ centesimũ, alia sexagesimũ, alia trigesimũ. Vide q Proverb: 18. egregie signat per Metaphorã lucis iustorũ in sanct.e progressus et augtũ, Iustorum semita quasi lux splendens procedit et crescit. Ex et Ecclesias: ad hoc incitata hortat dicens ne verearis usq ad mortẽ iustificari. sicut et Ioas Apoc: 22. q iustus e iustificet adhuc, et q sanc.e sanctificetur adhuc.

Pr 2.° ex Trid: ses.e 6. de iustif: c.e 7.° Ubi ait, vere iusti nominamur et sumus, iustitiã in nobis recipientes, unusqsq sõ mensurã qs S. Sanctus partitur singulis prout vult, et sõ ppriã cuiusq dispo.ẽ et coopat.ẽ. Quã dispo.° et coopat.° cũ n. sit in oĩbus aeqlis gr.a quae sõ eius mensurã dĩ a concilio cõferri, erit inaeqalis Idẽ docet c.e 10. ẽ ait, in ipsa iustitia p Xpi gr.ã accepta, cõoperante fide, bonis operibus, crescunt atq magis iustificantur, sicut

cat serentes e. q iustus est iuretur adhuc. et Can: 24. si qs dixerit iustitia acceptas in seruari, atq et augeri coram Deo, p bona opera &c anathema sit. Vide et Can: 32. et Conc: Florent: in decreto de purgatorio id indicans.

Pr 3° ex Patribus. Nam S. Aug: epist: 29. longe a medio ita logr induti si sancti iustitia, alius magis, alius minus. et epist: 57. q vbiq e n in oibus habitat, in qbus habitat (per gram) n aqliter habitat. et infra. Vnde in oibus sanctis, alij alijs sanctiores, nisi abundantius habentes habitatorem Deum. Deinde S. Ambrosius logns de aqua gre sanantis qs desiderantibus et sitientibo tribuit, ita, Vnicuiq p viribus tribuit, vt tm hauriat qtm sitit, atqui n oes aqliter sitiunt, atq ideo nec aqles porones grae hauriunt.

Pr 4° qe gra crescit p aqle merito operum, sed n oes habent aqle meritum operum sed alij alijs maius alij alijs minus; g° n oes habent aqle augtum grae seu gram aqlem. Pr mi: qa alij operantr actus feruentiores et nobiliores cu auxo effori, actus a: feruentiores et nobiliores magis merent de se, qs n dubitat magis merere q feruide qs q tepide Deum diligit sup oia, qs qui patienter sustinet iniuriam leuem.

Pr 5° qa sacramenta n habent aqles vtutes et effas ad producend gram sed alia si alijs efficaciora, nam Euchia qe Xpum fontem grae in se retinet plus pt qs paenitia, ordo, aut ofrao: g° cum nrio opent inaqles gras oferent, atq ideo iustos ostituent inaqliter sanctos.

Pr 6°: n si oes beati aqliter beati; g° neq oes iusti aqliter iusti, patet ogra: qa beatio ofert xa pporoes sancti, et qo iustior qs et sanctior e, eo in patria beatior fit. Anr pr ex 2 ad Cor: 9. v 6. q parce seminat (e: a: gra semen gloriae) parce et metet, et q seminat in benedictibus, in benedictibus et metet. 2° ex eadepist: v 41. et 42. c Alia claritas solis, alia claritas Lunae et alia claritas stellarum, stella n a stella differt in claritate, sic et resurrectio mortuorum. 3° ex Io: 14. in domo

patris

patris mei mansiones multæ sunt. i. inæqles

Pr 7° iusti vt tales sunt membra Xpi sed membra vt colu
sunt inæqlia, siue in magnitudine, siue dignitate, siue loco et situ, siue
in virtute agendi attenderent: g° et iusti vt tales sunt inæqles, atq
ideo iustitia qua vtuntur in rue iustorum e inæqlis. Pr ma. ex
illo ad Eph: 4. In charitate crescamus in illo per oia qui e caput
Xpus, ex quo vt corpus compactum per oem iuncturam subministrationis
sto opae in mensura vniuscuiusq membri augm corporis facit
in ædificatione sui in charitate. 2° ex illo Rom: 12 v 4. sicut
in vno corpore multa membra hemus, oia membra vnum cor-
pus hent, ita multi vnum corpus sumus in Xpo singuli a: alter alterius membra.
idq repetit Apostolus n semel alibi et probat Trid: ses alibi
ses Can: 32. sess: 6ta de iustificatione inquens ipsum iustificatum bonis
operis quæ ab eo per Dei grām et Jesu Xpi meritum cuius vi-
uum membrum e fiunt.

Probat 8. Gran: qa sicut ad pulchritudinem vniuersi pertinet
varietas sperarum et inæqlitas affectuum quæ visibilem hanc ma-
chinam redderent magis spectabilem, ita ad decorem mundi spi-
ritualis viz: Ecclesiæ varietas graduum iustitiæ et iustorum
vt sic in cælo sint inæqles coronæ diversaq bonorum præmia
vt. Ad Tim: 2. dr in Domo Dei e vasa aurea, argentea
lignea et fictilia.

Sect. 3a.

Expediuntur obiecta aduersariorum.

Aduersus nram et Catholicam sentiam quam sectae anti stor-
mauimus præcipue obiicit Iouinianus si daret inæqlitas iustitia san-
cantis in iustis maxe in ijs per sent inæqlia merita, sed n ijs datur
inæqlitas iustitiæ; qa ad inæqlitatem meritorum sicut inæqlitas iustitiæ prinq;
g° n datur in iustis inæqlitas iustitiæ, sed oes sunt æqles. Min:

in qua

in qua e. difficultas probat celebris illa parabola Mat: 20. Ubi operarijs inaequaliter laborantibus aequale praemium confert, alij enim laboraverant a 1° mane, alij ab hora 3.a alij ab hora 6.a alij ab 11.a et tamen Paterfamilias (Deus) oes pares facit in praemio reddendo singulis pro labore denarium quem incipiendo a novissimis usque ad primos.

R. recta ma. negando mi: ad probationem dico plures habere explicationes dictam parabolam quas longum foret exponere, celebriores attingam quarum nenihil difficultas in illis invenitur, 1.a e. D. Tho: Montesinos etc asserentium quod denarium diurnum illique beatitudinem obiectivam .i. unam et eandem essentiam Dei, quae e. unus et idem prorsus obiectum beatitudinis in omnibus; non autem intensionem beatitudinis formalem quae quod diversitate meritorum diversa est, et maior in magis iusto, minor in minus iusto.

2.a e. S. Chrisost: Nazeanz. et aliorum asserentium eo tendere dictam parabolam, ut ostendat non metiendum praemium pro iustitia ex tempore et duratione laboris, nam breviori tempore aliqui tantum laborant et merent quam alij longiori quia intensione laboris superant diuturnitatem aliorum; et in fine vitae pares inveniuntur quae videbant impares; ideoque circa illius initium aequale praemium tamen non tollit quod multi sint qui longiori tempore iusto laborantes plus praemij mereantur et revera recipiant.

3.a e. S. Aug. asserentis denarium diurnum esse beatitudinem quae in aequalis sit quoad claritatem et intensionem gradum in aequalitate meritorum et sanctis castorum et in aequalis quoad durationem quae Vª beatitudo unius non erit magis aeterna quam alterius atque ideo quoad hoc pares facit dedit denarium novissimis sicut et primis. alie tamen et respectis omnibus in aequalia praemia pararunt quae in aequalia merita habuerant nec Deus pares facit quoad ista.

4.a e. Jansenij et Vasq: asserentium finem Christi esse ostendere se suo arbitrio distribuere et dividere suam gratiam ac novissimi fiunt primi, et primi

et primi nouissimi, nã in die iudicij q putabant futuri primi
q videbant plurimũ pro Deo laborasse, fient nouissi qa stabit ij q
eo n. laborasse sed ꝑ se, et sibi õia in suũ modũ temporalẽ laudes referendo; c 2a vo q putabant futuri nouissimi, qa videbantur
minus ꝑ Deo laborasse, fient 1i q stabit totus ꝑ Deo, et nil pro
se laborasse in illius laudẽ, et n. in suũ modũ referendo, vnde q putabant nouissime admittentur ad regnand cũ Xpo. q
vo 1i putabant eijciend a regno. Et hæc expos° mihi placet,
tu vide alias apud Conninck re longiores q par e videamur.

Objicitur 2°: Gratia sanctans e filiat adoptiua
sed filiat n. recipit magis aut minus, cũ negat vnus e magis filius q alius, qũis sit ee magis dilectus, q nec grã. Ꝝ
nagdo mã: a grã n. b stituat filiatẽ adoptiuã, n: e filiat adoptiua
sicut mãa n: e ho qũis stituat hoẽ. Ꝝ 2° omissa mã: negdo
mĩ: cũ Montesinos de filiat adoptiua suscipit n. hæc magis
et minus sicut amicitia, qd sit de filiatẽ nali, qa hæc stituitur ꝑ nãã generantis et geniti. illa vo ꝑ mutuã voluntẽ, cũ
ꝑ glte. et voltẽ q recipiunt magis et minus.

SECT.ª 4.ª

Vnde oriatur in iustis grae inæqualitas.

Multis ex capitibus oriri pt et de facto oritur iustitiæ
augtũ qã singlũ sigle declarabimus. 1° grae augtũ prouenire solet ex sacramentis susceptis vt Suarez: lib. 2. de grã.
et videri pt 3 pte 10 3. qe 65. art° 3. in Amicarro. Montesinos sup et alij. Ꝝ 1° sacramenta, vt sit inter sa inæqlia in dignite xa Trid: sessione 7 de sacramentis Can: 3. ita in vi causã grae
q° cæteris paribus q nobiliora sacramenta suscipiunt mãi
q minus nobilia minores suscipiunt, atq ideo q cũ grã vt 2
accedit ad Euchã maiore grã sibit, q q cũ eadẽ mensura

grae

grᵗ accedit ad Matrimoniū ex statū. 2° qᵃ exteris paribus, q plaries accedit ad sacramta q̃uis ver. eam aqlis dtutis) plus grᵗ haurit, qs q semel; qᵃ exteris paribus q plaries accedit tm accipiet 1ᵃ vice qtm alter semel, et rursus accipiet in crescenta reliqs vicibus data, cū singulæ repetitᵉˢ participat receptionis portes grᵗ aeqles causent.

2ᵃ sclo. Inaeqlitas grᵗ oriri pt, et solet, ex inaeqlitᵉ dispositiōs. Est de fide, vt cū Suarez: Vidamus P. Gran: 2ᵃ 2ᵃ 8 de grᵃ dis: 3. nº 2. Vega. Soto. Caietanus. Aragon. &c. sed ptertim S. Tho: 1ᵃ 2ᵃ q. 62. art: 6. 1ᵃ 2ᵃ qᵉ 112. art: 4. 2ᵃ 2ᵃ qᵉ 24. art: 3. ad 1ᵘᵐ et 3ᵘᵐ. et 3 pᵉ. qᵉ 69. art: 8. Pr 1°. ab aliqbus ex parabola talentorū vbi Deus distribuit talenta vnicuiq scdm propriā dtutē 1. (explant aliq Pres) scdm mensurā propriē dispōis; qs explatᵉ n reijcit Maldonatus.

Probat 2°. Gran: ex Luc: 7. n 16. remittunt ei peccata multa qᵃ dilexit multū, cui a: minus remittit minus diligit. Vbi magna dilectᵒ dr ee dispoº, vnde oriat qd multa peccta delant, ac proinde magna grᵃ enfundat, sicut minor dilectᵒ dr ee minor dispoᵗᵒ, ob qs minora demittant, et minor grᵃ enfundat qs explatᵉ dicit ee legitimā ar Maldonatus.

Pr 3° ex Trid: sesᵉ 6 de iustifᵉ cᵉ 7°. Iustitiā in nobis recipientes vnusqisq suā scdm propriā mensurā qs spus S. partitur singulis prut vult, et scdm propriā cuiusq dispoᵉ. Vnde S. Hieronymus. Ad illa Ephes: 4. vni cuiq nrū data e grᵃ scdm mensuram donationis Christi, observat duo attendi in hoc distributᵉ grᵃ. 1° voltᵉ Dei distribuentis. 2° capacitē et disposᵉ recipientis. qd et docuere S. Cyprianus lib: 2° epist: 2ᵃ. S. Prosper 2. de vocatᵉ gentiū cᵉ 2. et 9. et S. Chrysostomus to 1°. Homi: 42. in Genesim. et to 5. Hom: 60 ad populum. Vide S. Aug: multis in locis. Vid: de grᵃ et lib: arb: cᵉ 9. de vᵃ Religᵉ cᵉ 54. trac: 74. in Ioannē. et to 2. epist: 47.

Pr 4°:

Pr 4º: q^a gr^a sanctans requirit in adultis dispos^{em} ut infundat x^a Trid: et dda inferius; q^o quo melior fuerit dispos^o agruum e ut maior infundat gr^a cum hac sit ex se capax crescendi et sic servetur maior pport^o inter dispotet^{em} et infus^{em}; qd aliqd e tam extra, q^s extra sacramentum: nam extra sacramentum se referat ex opere operato et opere operantis utroq^ pacto pportionat dispositioni.

3^a p^l relo: et oriri pt et de facto oritur ab inaeqlit^e meritorum, q ri plura merita hi, caeteris paribus maius recipit gratiae augm^{tum} et de fide. Videantur Suares, Vasques, Granado et caeteri DD^{res}, nec modo curamus q^{es} Thom: an q opera remissiora hac referant statim augmenta gratiae; nobis autem sufficit ad Xct^a rclusion^{is}, qd q merita inaeqlia ultra intensius, referat inaeqlis gradus gr^a.

Pr ex apost: ad Coloss: 1º ut ambuletis digne Deo in oi opere bono fructificantes et crescentes. et ex 2^a ad Cor: 9. qui parce seminat, parce et metet, et q seminat in benedictionibus, de benedictionibus et metet. Quasi diceret, x^a laborem et meritum erit p^{re}mium q ri parce laboraverit parce fructum metet. i. exiguum p^{re}mium accipiet: et q large, largum meritum et p^{re}mium. Nec refert, si dicas p^{re}mium qd hic di metendum x^a mensuram laboris ee gloriam nam hac n dat nisi x^a mensuram gr^e, et media gr^a merita r sequunt gloriam ita ut tanta det gr^a ex meritis q^a si merita est tanta det gloria ex meritis q^a ex illis supponit gr^a.

Pr 2º ex Trid: sess^e 6. de iustificat^e et can: 32. ubi ita ait: si qs dixerit hoc iustum iustificatum bonis operibus, quae ab eo p Dei gr^{am} et Jesu Xpi meritum, cuius vivum membrum, fuint, n vere mereri augm^{um} gr^e, vitam aeternam, et ipsius vitae aeternae, si in gr^e decesserit, rsequut^{em} atq et gloriae augm^{um} anathema sit. Cum a merita n sint in oibus iustis aeqlia ut ex Trid: et rstat gr^e augmenta erunt et inaeqlia. Mitto Aug: Basil. et alios PP^{es} x^a quos res e clara.

Pr 3º rae hinc desumpta gr^e augm^{um} pmissum e bene operantibus g^o q inaeqliter operant bene inaeqliter ei rferatur gr^e

augm^{um}

augeat. Pr. sqtia q. alias n. sternaret gpotia pmij ad meritu et aliqd meriti maneret sine pmeo.

Pr. 4o. q. si gra eet in oibus aeqlis nec futura esset maior p. maiori cumulo meritoru, certe furor custodu reprimeret, et via clauderet bonis opibus, nam cerabit ieiunando et se flagellando si post acceptam gram certis pscriptam nil vltra referend sit, qquis actus virtutis exerceat et crudele martyrium sustineat.

SECT. 5a.

Argumentorum Solutio.

Obyicit 1o aduersus 1am sclem. Sacramenta eatenus cant gram qtenus applicant merita Xpi vbi n. eadem si eaa gra sed eadem si merita Xpi quae applicant ab oibus sacramentis qo eadem e. pot. grae quae ab oibus nam eadem vis eandi eund effectu pducit. R. distingo me: eadem si merita Xpi et aequaliter applata, nego mi: et inaequaliter applata, nego minorem, et nego sqtiam. qa eadem eaa inaequaliter applata, inaequaliter pducit effectus vt cernere e. in agentibus nalibus, eadem n. ipsa quae in pxio inte pducent, remisse pducunt in remoto.

Obyicit 2o aduersus 2am sclem. Quamuis subtam inaeqlr disponat ad fras substles n. induciet inaeqlis fra, go quis subiectu disponat inaeqliter ad gram sancantem n. infundet gra inaeqlis. R. nego sqtal. qa fre substrales si incapaces intsi et non possunt recipere magis et minus, sicut fit gra sancans atq ideo mirum n. e. qd gra infundat inaeqliter ra inaeqlis dispone, n. vero fre substrales. Alias liceret si ingtaie in subtiam inaeqliter approximatam n. introducit inaeqlis fra substralis go neq inaeqlis dispo aut qlitas.

Obyicit 3o. 2a eand sclem. Vba n. augent p. actus, seu in sacnalibus sicut si pote; cu n. sint dogi aeqliter dantes sin ptiem

Sed p. hoc

sed q se enfusi dantes sepsr gre. at dispones se actus qo dispos. n. augent gras qui e. stius q se enfusus et jam dignalis atq ideo n. propter maiorem disposem infundit maior portio grt. Ri dengdo mi: sed hant quoad dia vt jam nego, quoad aliqua nado mi: si jam quoad ad hoc. qd enflaant in actus, qd dine sepsr gre, qd n. producantur physice ab actibus n. vo quoad hoc qd stius semp praecedant actus sicut jam praecedant, quo e versa solet succedere, aut qd coram enereatu n. j. recl dispo. anti.

Obyeit 4o aduersus eand. gra sancans n. exigit ex nda sua dispoem neq ab illa dependeat; qo n. crescit qbs meliorem enuenit dispoem. Ms qe dispos ad gram, exo illam praecedit, n. illam producit: qo n. e. mus quo augeat, nam augtu tm puenit a cau efficiente quod illud. R. omisso qd ex nda sua n. exegat dispoem neq ab illa pendeat, saltem exeget et dependet nunc ex da ordinatae decernente n. sferre gras nisi disposito et sferre mas melius disposito, atq ideo nego sqtiam. qa si vedat qd illud augtu n. exigat a nda gr propter meliorem dispoem, illud tu ex da ordinatae qua decreuit vt ita eueniret. Ad sfram dic, qd sicut approximao melior e. cau vt ygnis enso calorem produeat, qquis ipsa approximao n. physice produeat ita melior dispos e. cau vt gra maior sferat, nam ipsa dispos n. physice produeat augtu, sed Deus ad pntentiam illius.

Obyeit 5o aduersus eand. In angelis gra inaeqlis fuit et n. propter diversam dispoem, sicqd b n. prstesset dispo, b tm Deus attendit inaeqlitem nda et pfectionis subtix angelicae, singulis angelis sferens, gram et mensuram grae rendente gradui et mensuram suae sua pfectnis nalis rationabile est enqs D. Tho 1a pe. qe 62. art 6. qd sd gram nalium angelis data sint dona gratiarum et pfectio beadis.

Rs qd si angelis praecessit paria dispos ad gras sanctificantes (de qo suo loco) nega a. mi. quoad 2as pes. si a. n. prstessit tm veniet argto qd n. semp inaeqlitas pueniat ab inaeqli dispone cu aliqdo n. praecessit illa dispos et in fuerit inaeqlis gra. minime vo qd stante inaeqli dispoe, n. oriat ab illa inaeqlitas grae.

Ad

Ad illud D. Tho. R. x^a nota supiur in aqlit gr^a in angelis (si fuit x^a in aqlit^e nãe eorũ) n. oiebat ipsa nãe Angelica, sed Deus g mera sua libera volũ^e diuisisse aux^a in mensurã pportionata ofati pfectis angeli coopãntis auxiꝭ in tota mensura g qr coopate fuerant inaqlẽ dispõ^e et pter inaqlirẽ dispões, x^a mensurã auxiliorũ rendiũ ex sola d. volũ^e mensura nãe collata fuit gr^a talis inaqlis si a. neget pria, illa inaqlitas gr^a talis oritur a libera dei volũ^e g suo libero sferente grã in eadẽ mensura quã stulit nãã, & n. pter nãã.

Obijcitur vltimo aduersus 3^{am} sedẽ. si pter maius meritũ daret maior gr^a in vnico instanti cresceret gr^a in infinitũ. qd e. absurdũ. Pr sequela. q^a in 1° instanti qo qs elicit opus meritoriũ sfert porto gr^e vltra 1^{am} ex hoc a. merento gr^e, id opus e magis meritoriũ, q^{as} e. opus hois magis iusti et sancti, g^o statim ei dabit 2us augtũ gr^e qo rursus fiet opus magis meritoriũ et pter meritoriũ vlterius augti gr^e et sic in infinitũ.

R. nãdo sequela. ad pbat^{em} dic: opus hois iustioris tunc sm e. magis meritoriũ qdo queniat ab illo vt magis iusto in pñsenti a. casu qdo pductus fuit illa actus n. queniet ab hoc vt sent^a maius auxu^m gr^e qd pter tale opus sfert, sequit augtũ e. subsequs; atq adeo n. fit meritoriũ actus pter augtũ in illo instanti, nisi daret et pñoueret, tũ n. rae durais dabit maius pñmiũ & ceteris paribus durao erit magis meritoria pter augtũ in 1° instanti, collatũ as si hoc abeet. sed plura de his dicemus in materia de merito.

QUÆST. 16^a

An gr^a sanc^{ans} sit amissibilis, & vnde oriat^r qd amittat^r.

SECT. I^a

Gratiam sancantem ee amissibilem.

Est certa sr. fidi assert^o, ideoq ab oibus Catholicis

recipit (? Calvinus, Luther: Iovinian: Begwardos et Beguinos) Vid: P. Raynau: in Theol: mor: dist: 1a nº 180 et de Virtutibus et vitijs: lib: 3. nº 134. Becanus to 1º. in 2a pe trac: 4. cº 3. qª 12. Castro de hæresibus verbo grª. Hæresi 2. Suarez, vasq. et alij.

Pr 1º ex Ezechi: 14. v 24. Ioan. 15. v 2 et 6. ad Gal: 4. v 4. 1a ad Cor: 9. v 17. et Con: Trid: sess: 6a cº 14. et 15. et Can: 27. et 29. ex Miltenet: in suis decretis cº 6 et 8. ex afferens Can: 9. et 10. quibus adversos 2a rius errores pugnavimus Dispt 1a: Sec: 4. et qª ibi, ubi videri sunt, aba servª et vid: late retulimus superuacaneus est hic repetere, dumtaxat referam quod ex Can: 23. desumptis. Si qs hoc semel iustificatus, dixerit amplius peccare non posse neque grª amittere anathema sit. vid. c. 17.

Pr 2º ex SS. Patribus. sed in re adeo apud illos certa, et apud Theologos nullius dubij sufficiat referre Aug: lib: de corrept. et grª. cª 13. credendum est quosdam in fide, quæ per dilectionem operatur incepere vivere et aliquod fideliter et iuste vivere et postea cadere, imo adeo facile potest amitti ut dixerit Brachanus ?? ad Ianuarium grª Christianam in baptismo collatam vocari in Apoc: mare ?? quæ nobis cito periclitat aut frangitur.

Pr 3º ratione grª non tollit libertatem ad peccandum, quo potest amitti. patet supra ex dictis, quia cum grª sit oo incompatibilis cum peccato et de potentia abta eo ipso quod iustus potest peccare, potest grª amittere, alias si peccaret, ut potest, grª retineret, atque ideo iungeret. grª cum peccato. Ans prob qª si tolleret libertatem ad peccandum, non mereret iustus non quidem quies occasio et tempus peccandi instant et urgent, nec laus illa hominis iusti esset quod non peccaret cum posset; unde vana et ficticia est laus illa, Ecclesiastici 31. de viro perfecto et iusto, qui potuit transgredi et non est transgressus, facere mala et non fecit.

Pr 4º plures de facto peccaverunt qui fuerant iusti, quo amiserunt grª atque ideo hæc potest amitti. Ans pr 1º. qª primi nostri parentes iustitiam et sanctitatem habuerant ante violationem præcepti illis a Deo impositi, et tamen post comedendo de ligno vetito divinum præceptum violarunt

violarant et violando graviter peccarant. 2° David postquam custos et electus erat uxorem alienam violavit et post adulterium homicidium perpetravit. 3° S. Petrus post apostolatum et gratiam magisterium suum Xtum negavit; sic in Angelis, qui iustitia et sanctitate decorati fuerant in 1a sua aetate postea Deus reperit pravitatem ut ait Job 4°.

Pr 5° quia si gratia semel habita esset inamissibilis ut quid Paulus semel iustificatus cadere timens 1° ad Cor 9. v. 27. ait castigo corpus meum et in servitutem redigo ne cum aliis praedicaverim ipse reprobus efficiar. Nam semel iustificatus dein non posset fieri reprobus. Ut quid rursus timet 2a ad Cor: 11 v 3. ne Diabolus seducat corinthios et a Xti simplicitate deturbet sicut Evam, inquiens. Timeo autem ne sicut serpens Evam seduxit astutia sua, ita corrumpantur sensus vestri et excidant a simplicitate quae est in Xpo. Atqui semel acquisita simplicitate et gratia ab ea excidere non possunt. Ut quid ad Cor 12. monet ut qui se existimat stare videat ne cadat cum stans per gratiam cadere negat. Ut quid ad Gal: 5 v 7. reprehendit illos quod a recto tramite discesserent currebatis bene, quis vos impedivit veritati non obedire? qui non possunt discedere a iustitiae tramite, illam semel sortiti. Ut quid Joes epistola 1. c 2 v 1° ait Filioli mei, haec scribo vobis ut non peccetis si eam cum peccare nequeunt.

Pr 6. Si praeter alias rationes non possit amitti gratia maxime quia per eam acquisitum esset ad gloriam, neque non gloria deberi, quamdiu gloria non datur, et posset tamdiu non deberi quamdiu non datur, si posset peccare qui semel iustus et per peccatum amittere gratiam. Sed haec ratio nulla est quia gratia non confert ius absolutum sed conditionatum sub hac conditione si perveniemus finaliter et vivendamus in gratia; quo. Adde quia sicut possunt amitti ius humanis iura per delicta, et possunt amitti in supernalibus ius ad gloriam per crimen contra Deum lethaliter immissum...

SECT°

SECT. 2ª

Nonnulla in oppositum objiciuntur.

Objiciunt 1º multa ab hæreticis ex S. Scriptª. nã 1ª Joan 3 v. 9. dr omnis q natus e. ex Deo (qd e. ee iustũ) peccatũ n facit qª semen ipsius in eo manet, et n. pt. peccare, qª ex Deo natᵘ est: et cª 5. v 17. Scimus q oĩs, q natus e. ex Deo, n. peccat: sed gratia Dei servat eũ, et malignus n. tangit eũ. Dein Paul 1ª Cor: 13. nº 8. ait. Charitas nunqũ excidit, et ad Rom: 8. v 35. quis nos separabit a charitª Xpi ?. et Deniq Cantica 8. v 7. aquæ multæ n. pourunt extinguere charitẽ.

R ad 1ũ. Sm eũ loc in sua ppositio, qpnas neqᵉ ausus [illegible] talis est peccare, ppoñendo contrariũ eũ pecto et ideo. S. Joes reddens raõ quare n. peccet q ex deo natus est, subdit qª semen ipsius in eo manet. Vid. Cartũ allegatũ. ~ Ad Paulũ dic in 1º loco Sm ostendere qd charitas n. euacuet in patria, sicut Fides, sed maneat et quoad exercitiũ actiuũ, qd fides et spes n hent, siquidem in manebunt quoad hũs vt multi censent, l saltẽ quoad vsũ et exercitiũ actuũ vt censent alij. In 2º a. mendatur effẽ dilectionis Dei ad superandas afflictiones et ma aduersa tolerantiã, nisi hõ deset dª grª, vt multoties e arbitrio, et libertate deficit: eademq raõ expendendus e. locus canticorũ.

Objiciunt 2º. Si grª semel sua amitteretur, Deus est iniustus, qd e impiũ, et ab oĩbus debet reputare absurdissimũ. Seqᵉ pr: qª oblivisceretur boni operis quo obtinuimus grª et promeriti simus gloriã; atq ideo n recte ad Heb: 6. v 10. Paulus dicit. Non n iniustus e. Deus, vt obliviscatur operis vestri et dilectionis (ex qbus vbis in eod sensu quo Paulus vtitur Fidene: sessª 6. cª 26.

R negdo seqlã. Ad pbatõ negdo a. qd assumitur, n. n Deus obliviscerets operũ iustorũ, sed in sua acceptª retineret, vt si post peccatũ resurgerent

surgerent, opus quoq raviviscerat; et pmium dignum post mortem iure acciperent, nam opera bona sub eo pacto et n. alio nunc vitam æternam merent. et Deum ad illam rferendam obligant, qd in gr.a dicebat autor illorum.

Obijciunt 3°: ius semel sem̄ durat, quia Dnus illi n. renunciat, sed ius aequiruit ius ad gloriam; g° qdiu huic iuri n. cedit, semper in illo perseverat: at ius ad gloriam nequit perseverare, nisi perseveret gr.a in qua fundatur: g° gr.a semper durat et amitti n. potest.

R. multis huic argto. 1° eo sm pbari, qd sine voluntate iusti negat amitti gr.a, sicut ius n. pt cessare sine libera cessatione, at sicut hoc pt qd renunciatione spontaneam cessare, poterit gr.a destrui p liberam iusti voluntatem et velati spontaneam cessationem. R. 2° ; qd ius semel sem̄ sub certa et determinata conditione, deficiente tali conditione amitti, quis illi n. renunciatur, quare cum ius ad gloriam in iusto sit sub conditione qd perseveret in gr.a, deficiente hac conditione p peccatum n. perseverat ius quamvis illi n. renunciatur. R. 3°. iustum eo ipso qd peccat renunciare iuri qd hi ad gloriam, si n. renunciatione expressa, saltem virtuali, q.a q vult illud cum qd e incompatibile ius ad gloriam, virtio vult saltem virtualiter carere tali iure, illiq renunciare. Unde cum peccatum sit incompatibile cum iure ad gloriam, iustus cum vult peccatum renunciat iuri ad gloriam.

Obijciunt 4°. si gr.a esset amisibilis, posset scil. sem̄ amitti in perpetuum, ac proper iustus nunq reg gloriam: sed hoc e c.a sac. scrip.as: g° gr.a n. e amisibilis. Mi. pr 1° ex Joan. 4. v 13. q biberit ex aqua gr.e q ego dabo ei, n. sitiet in æternum (q.a perpetua e et n. deficiat) sed aqua q ego dabo ei fiet fons aquæ salientis in vitam æternam. 2° ex 1.a Joan. 1° v 19. ex nobis (societate scilt iustorum et prædestinatorum) exierunt, sed n. erant ex nobis; nam si fuissent ex nobis, permansissent utiq nobiscum. i. n. defecerint a statu iustorum accepti et prædestinati. 3° ex Marci ult: v 15 Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. q an in perpetuum amitteret gr.am acceptam in baptismo, n. esset salvus, quamquis crediderit et baptizatus fuerit. 4° ex Paulo ad Rom: 8 v 30. Quos a. prædestinavit hos et vocavit et quos vocavit, hos et iustificavit, illos et glorificavit: at n. glorificaret illos, quos iustificavit, si gr.am in perpetuum amiserant.

R.

Ad rectam mai. nego mi. Ad 1am pbat. dic Joannem loq. qtm a ex parte gr. ita ut si p nos n steterit, et venam hanc aquæ vivæ nostris peccatis scindamus, n. siccemus, sed in fine vitæ, fiet fons aquæ salientis in vitam æternam, at sepe culpa nra vena rumpitur et aqua siccatur. ~ Ad 2am dic sensum verborum Apost. Joannis esse q a societe pdestinatorum exierant ideo exirmantur q erant reprobi, nam si pdestinati essent, manerent intra numerum pdestinatorum, a quorum societe exierant culpa sua et libera volte. Hinc a. nil infertur p inamissibilite gr., q si sit amissibilis, et plaries amittatur a pdestinato semp manet intra numerum pdestinatorum, q pdesto e inamissibilis, & pdestinatus post quaecunq. casus tand fiaciet vitam in gr. ~ Ad 3am dic subintelligend. rdict., q alibi scripa expressis q a. pseveraverit usq in finem hic salvus erit. et Trid. ifravit hic Sbis, si ta in gr dircesserint, alias & nullus reprobus esset rite baptizatus, nec crediderit, & alij rite baptizati ac credentes n. fuissent salvi, qd cu sit falsissimum; nam e docemus aliquos suisse gr p baptismum rite administratum, et illam amisisse, ideoq postea dessiderium fuisse a Deo reprobatos. ~ Ad 4am dic sensum Pauli ee pdestinatos a Deo vocari in orde ad pseverand finaliter. Sali vocate ignia, et qos sic vocavit, iustificavit; q ignia vocati operantur, & p bona opera disponantur, ut grm sequantur, grq sequtes finaliter, a Deo glorificantur. q gloria debet. gr finali xa psentem disposite et comunem Dei providentiam.

Objiciunt 5o: gr sanctans est ex nra sua incorruptibilis, q amitti n. pt, seu e inamissibilis. Patet sqla, q neque amitti, nisi p corrupte cu nequeat transire de subto in subtum, nec extra subtum ee. Ans multis pbare sunt adversæ ptis fautores. 1o q gr sanctans e pfectior ana rali, lumine gloriæ ac visie beata, quæ cu ex nra sua sint incorruptilia, a fortiori erit incorruptilis gr, quæ ea oia pfecte superat. 2o q si aet corruptibilis, maxe p peccatum, p pectum a. n. e ipsa magis corruptilis qs ana peccans, cu sq mereatur peccato annihilate. Utrumq; q sicut n. obstante hoc ana n. dr corruptilis p pectum, neq dicetur gr. 3o q gr a. pt destrui et corrumpi

rumpi ꝑ frã supnalẽ qª nulla hujusmi assignabit qõ ʒuet grᵃᵉ, neg ꝑ nalẽ, qª res supnalis, n. e. corruptilis ꝑ aliqd nale aliàs nale esset potentius supnali.

℞ negõ añ. Ad 1ᵃᵐ pbatẽ dic bene stare qd aliqd ~~encorrupti~~ corruptibile sit pfectius simplr aliquo incorruptili, ho n̄ e. pfectior cælo, et tn̄ cælũ e. incorruptile et ho corruptilis, tm̄ fiet qd illa incorruptibilia ꝓ qd excederent grᵃᵐ .1. attendendo ha capud corruptilis et incorruptibilitatis, ex alijs vᵒ capitibus qæ multo magis ꝓponderant grᵃ excedet. Quod dixerim, omittendo mo an grᵃ sit abte pfectior ãia rãli qd sub judice est.

Ad 2ᵃᵐ: dic ꝑ peccũ 2ʳ de corruptilẽ grᵃᵐ 1ᵒ demeritorie et hac grʳ rãe grᵃ et ãia peccans ãgles &c et neutra reddit prius corruptilis. 2ᵒ ʒᵃrie l. qli ʒᵃrie physice et hac rãe ãia n. e. corruptilis ꝑ peccũ, sed sola grᵃ quæ hoc pacto sola et simplr corruptibilis est.

Ad 3ᵃᵐ dic grᵃᵐ pe corrumpi ꝑ frã nalẽ. nã vt docui 4ᵒ Phys. res supnales destrui pnt ꝑ nales, et qd actus supnalis fidei destruit ꝑ actũ nalẽ erroris et hæresis de eod oo obto, cum negant ꝯ spati in eod subto. Rursus actus supnalis dilectis Dei sup oia destruit ꝑ actũ affẽ nalẽ odij, vt aliã exᵃ omittã quæ adduci pnt.

Sect.ᵒ 3ᵃ.

Vnde oriatur amissio gratiæ.

Non loqmur de prio qli efficiente et actiuo corruptiuo grᵃᵉ nã ʒstat hoc ee Deũ ꝑ eũ sit causa plaris grᵃᵉ illã corrumpit suspendendo reursũ et cessando a ʒseruatᵉ illius sed de prio frali, atq ideo petimus a qua fra corrumpat qd ee ipsa corrumpit, l. a qa corrumpi pit.

Quã qᵉˢ 2ᵉⁱ ʒclo expediemus. 1ᵃ grᵃ corruptilis e. ꝑ qdlibet

pactũ

peccatū mortale et de facto qd corrumpitur per peccatū mortale corrumpitur. Est de fide et eās tenent dōs Catholici contra Luth. de captiu Babylo: c. 10. Calu: tū alibi tū contra Trid. sess. 6. Can: 27. aliisq nouatores de quibus Suarez et latius Bellarminus; credunt n. hi hæretici gratiam n. destrui in hoc homini fid. per peccata, quia hæc n. imputant; nec fidē amitti, quia nequnt credenti imputari.

Pr 1° Catholica veritas ex 1a Cor: 6. nescitis quia iniqui regnū Dei n. possidebunt? nollite errare, neq fornicarii, neq idolis servientes, neq adulteri, neq molles neq masculorū concubitores, neq maledici, neq rapaces regnū Dei possidebunt. Possiderent a: hi antea erat in gratia et per ea peccata illā n. amitterent; sed quemcumque diciderent, ea eiecisset.

Pr 2° et 1a Ioan: 3°. qui facit peccatū ex Deabolo est. non a: e ex Deabolo, sed ex Deo qui e in gratia: g° qui facit peccatū in gratia n. est, alias n. esset ex Deabolo qui peccatū facit. Pro eod faciunt alia quæ id Apost. prius dixerat et nos sup aliqua tetigemus.

Pr 3° ex Ezec: c. 18. si auerterit se iustus a iustitia sua et facit iniquitates secundum omnes abominationes quas operari solet impius, nunquid viuet? et c. 33. n. minus clare. Iustitia iusti n. liberabit eū in quacq die peccauerit. et clarius inferius. Iustus n. poterit viuere iustitia sua, in quacq die peccauerit. Vide et Iacobus capite 1°.

Pr 4° ex Trid: sess 6. c 15. id expresse statuente. Asserendū e. n. modo infidelitate, per quam ipsa fides amittit, sed quocq alio mortali peccato, quāuis n. amittatur fides, acceptā iustitiæ gratiam amitti. et rursus Can: 27 si quis dixerit nullū esse mortale peccatū nisi infidelitatis, aut nullo alio, quamuis graui, et enormi, præterquam infidelitatis peccato, semel acceptā gratiam amitti, anathema sit.

Pr 5° rae quia mortale quodlibet peccatū, sit physicā eam quam ut sup ostendi eū gratia habitu, ita ut nec de potentia sufficeat conponere utrumq; g° per quodlibet mortale gratia expellit, alias posset stare, quod aliquo modo n. expelleret, sed coherenent sl sa sanctitate in anima.

Pr 6°:

Pr 6.° q.a gr.a habis detrat ad oe honestu graviter pceptu et adequat Iustitiam cu 1.a regula, sed quies pctu mortale qdo mittitur tolli adeqt cu 1.a regula, et detrat ad honestu graviter pceptu; g.° qdlibet mortale destruit gr.as sanctante. Pr mi: quoad 1.as p. Non e adeqt cu 1.a regula qd n. adimplet oia qe 1.a regula graviter pcepit. Quoad 2.as et q.a debito ad oe honestu decet n. mitti illas graviter inhonestas, hoc a: destruit p committi aliqd graviter inhonestu; g.°.

Adiunt 7.°: qd gravior iniuria dissoluit amicitiam; gr.a a: sanctans e amicitia cu Deo; et qdlibet pctu mortale gravis Dei iniuria; g.° qdlibet pctu dissoluit et destruit gr.as sanctante. Item q.a gr.a sanctans convertit hoe ad Deu pctu avertit, sed convers.° destruit p avers.° g.° et gr.a p pctu mortale.

2.a dico p nullu pctu veniale destruit gr.a. Est de fide et defendr a Catholicis cu D. Thoma. Pr 1.° ex Proverb: 24. Septies in die cadit iustus. quorum verborum (ti l. Hiero: epis: 16 ad Rusticu aliud censeat) cois et legitimus sus est, iustu adhuc retenta iustitia septies i. multoties in die cadere p pcta levia. x.a qps sic intelligens pdictu locu S. Aug: lib. 11 de Trin: c.a 31. dixit - quotiescq ceciderit iustus n. peribit. Pr Deinde Luce 11. v 4. hac habentur. Dimitte nobis pcta nra. Quas voces ea iustorum venias pctoru levium a Deo petitium, docent Trid: Milevit: et Africanu ubi nominantur. Nam Ste Iacobus in sua Canonica c.a 3. v 2. ait: In multis offendimus oes. Vez: tu iusti qs n. iusti. Et de oibus loquens epis: 1.a c.a 1.° v 8 dixit. Si dixerimus q.a pctu n. habemus, ipsi nos seducimus et veritas in nobis non est.

Pr 2.° ex Trid: sess.e 6. de iustif.e c.a 11. ubi ita ait. Licet n. in hac mortali vita qtumvis S.ti et iusti, in levia saltem et quotidiana, qua et venialia dicuntur pcta, qdoq cadant, n. propterea desinunt ee iusti, nam iustorum illa vox est et humilis et verax dimitte nobis debita nra. Eadem sus et sent.a S. Con: Milevit: c.a 6. 7. et 8. et Africanu a c.a 81. usq ad 83. inclusive.

Pr 3.° rae: q.a amicitia n. dissoluitur p offensas leves

ues et leues neglig^as in amicu omissas, nec offensa leuis ci cãa suffens vt amicus sic offensus, gradenter dissoluat amicitiã; q^o pecta venialia q^æ offensæ leues sit, n. dissoluunt amicitiã. Sed Deus, in quẽ grauius offendimus gradenter pñ illã dissoluere, nisi culpa grauis intercedat; q^d a. Deus n. pt facere gradenter absq n. pt facere q^a n. pt absq quari imprudenter. Hæc rão militat et in collect^a orũ venialiũ q^æ entita si; nã licet collect^o venialiũ grauior sit, q^s singula, adhuc n. sit rãd pecti mortalis atq ideo nec vim soluendi d^æ amicitiã.

SECT.^o 4.^a

An pecta venialia saltẽ minuant gr.^ã scant.^s

Vidimus pecta venialia n. pugnare cũ d^a amicitia nec destruere gr^a sanc^antẽ, restat videamus an saltẽ minuant et gire illã facere remissiorẽ, efficiendo q^d hó sit minus iustus q^s antea erat, et censemur pte negatiã cũ cõi et recepta scholasticorũ sent^a q^æ certiss^a est.

Pr 1° pectũ veniale, vt nup diximus, n. pugnat cũ gr^a sanc^ante, sed vt minuat debet cũ illa pugnare; q^o n. minuit. Pr mi: q^a minuere e. destruere p^e, sed ps illa gr^a sanc^antis e. gr^a sancans, n. minus q^s q^æ remanet; q^o si cũ illa pugnat et opus e. pugnet ad hoc vt destruat, pugnat cũ gr^a sancante.

Pr 2°: q^a eueniret pct q^d gr^a pstentis si ẽet remissa os extingueretur absq pecto mortali, atq ideo nec hó ẽet cũt^a nep creuistur, nec in pecto nec in gr^a, nec dignus beati^e nec pœna æterna q^æ in pstenti puid^a absurdissima si. Segla q^r q^a p singula pecta venialia destrueret certa et determin^a porto gr^a, sicut p singula bona opera additur port^o determ^a; q^o cũ in gr^a sint tm finitæ portiones detrahæ, tot multiplicari poterunt venialia, vt oẽs portiones gr^æ destruant.

Pr 3°:

Pr 3o: sgando amplius rad præcedentes demus qd illa detrata port° grt quæ p vnus veniale deseruit, qd gra minuit. 1o introduceret qdo sub- tis inseatur et n. maior, certe subito p illas redderet eiusd, qd dubitet: de- mus rursus qp in. legi instanti. omittat illud ipsum veniale, p qd talis port° destruit qdo minuet gra, nunqd destrueti p illud eod 1o instanti. si decas destruii, ea veniale pugnabit cu amicitia Dei et facit de eius neasid, tollet ius ad gloriam et filiam adoptiuam. si neges; qo n. sit comugo cu illa port° atq ideo n. poterit illas destruere vt gras minuat.

Dicis veniale n. pugnare cu illa port° solitarie accepta, sed cu illa et cu alijs, quemadmod vnus gradus frigidi n. pugnat cu vno caloris diuersie accepto sed cu vno et cu alys vsq ad 8, sicut enim glos sie n. pugnant in gradibus remissis, ita neq peccat et gratia in gradu remisso. sed contra qo sihac rae paria esent peccat et gra cu qlitib. contrarijs pene spati in eod subto peccat mortale in gradu remisso cum gra remissa sicut sunt qlres contrariæ, deinde qa sicut nequnt et ea qlres contrariæ vt vna sit remissa, puta vnius gradus, et altera summe intensa, puta 8, ita n. pant ee et gra remissa, puta vnius gradus, et peccat veniale summe intensu, puta 8 gradum, qd nemo dicit.

Dicend go repugna inter peccat quodq sit, et gras sanantem n. pe oriri ex rae ens, sed ex ratibus specialibus amicitiæ et offensæ et ex proprijs effectibus spalibus; ex neutris eo oriri pt repugna inter peccat veniale seu offensas leues et amicitias Dei seu gra: quenat las habent. sense repuga a. nequt vna fra p alias minui. qo gra non minuit p peccat veniale.

Dices iterum; p venialia minuit feruor charitis et tepes- cit aia vt passim sentiunt et loquunt Patres; qo et minuit charitas et gra; alias feruor vigeret eod pacto atq ante venialia cu nil de- charite et gra destruat. Rn. etenim dici p venialia minui fer- uorem charitis quia impediunt collata specialium auxiliorum vberiorum. merentia vt Deus illa negat, qbus si conferrent procul dubio fer- uentiores actus eliceremus, maiorique cum intens. et constantia virtutis act. operaremur, n. quia aliquid amittat de rae charitis aut gra. itaq

mens

mens Patris sm e qd moveat fervor charitis quoad opera, non quoad circa opera.

Deces 3º in hõnis minuit amicitia pp̃ter offensas leves saepius repetitas, imo n. semel os rumpitur et dissolvitur; q.º in amicitia Dei id contingit cu plus offendat Deus offensa levis q hões, et maiore gravit.e hat in ord.e ad Deu q in ord.e ad hões. R. in hõnis n. minui amicitia (si prudenter amicus offensas ... rat) quoad substia, sed sm accentia, nec curte id rumpi pe.; et si aliqo id contingit, sane e q.a hões n. semp res bene apprendunt, et plus ponderis apprendunt in offensa q re v.a est, aut q.a ... ... imprudenter: in Deo a. ubi n. pt cadere opus ambiguitas nec pt locu recipere rei aliter ac in se est; hinc locu n. pt amicitie substialis dissolut.º pp̃ter pecta venialia seu levia.

QUÆST.ª 17.ª

An finaliter pseuerare in gr.ª sit donu spele gr.ª?

SECT.º I.ª

Quid sit perseuerantia in gratia?

Vt clarius in hac mãa pcedamus supponed 1º S. Tho. 1.ª 2.ª q.º 109. art. 10. corpore. 3es agnoscere pseuerantia, na 1º si... mentis p qua. ho firmiter stat, ne removeat ab eo qd e ... ... tristitias irruentes, pseuer.ª qdd qus est, et sic se habet pseuer.ª ad tristitias, sicut continentia ad concupiscentias. 2º hẽus ... ... quo ho fit propositu pseuerandi in bono usq in fine, et e qd qus perseuer.ª. 3º denq continuatio qd boni usq in fine, etia ... ... e perseuer.ª: atq ideo in hac 3.ª accept.e nra controversia p cedat.

Supponendu 2º aliud ee in qo consistat pseuer.ª atq qbs min

ringat

stringat et unde caletetur, quod in mcia et eadem dens omnis fere & a dens prii carit, quare hic n. inquirimus quibus omnis stringat aut quas mediis cat, sed quod sit illius receptus, etsi [illegible] utrumq nimo carte confundant.

Nam Montesinos 1a 2ae. dis: 29. no 50. Alu: dis: 107 de Auxilijs no 9. in solute confrat 2i argi. et in 2a solute 4i. dicunt donum perseuer. ee gras actuales seu auxilia specialia, quo homini iusto confertur ad n. peccand. et perseverand. Si a. a Montesinos petas an hoc auxilium sit internum, v externum, 3o peccatis, vel ex utroq b alterius tantum.

Deinde Suares lib. 10. de gra. c. 5o no 4. et c. 6 no 4o docet donum perseuer. consistere in collect. plurium auxiliorum efficacium quibus usq in finem perseveramus, siue interna, siue externa 3o peccatis. Dixit regulariter, qua aliquando consistet in speciali aux.o grae quando opus sit occurrant plura.

Praeterea Cariel 1a 2ae. q 109. art: 1o. dub: 2o. §o 3o. docet perseuer. ee illas illustrationes, quae praecedunt in opere detracto ante mortes quae stringet p [illegible] mee. De paruulorum a: perseuer. dixerat in dub: 1o. consistere in protect. Dei extra, ad quod aliq reuocant n. sin paruulorum, sed adultorum etc. perseuer. Rursus Coninck de actib. super: dos: 8 de merit: dub: 12. no 186. docet perseuer. proprie ee fugam seu vitationem omnium peccatorum mortalium et complex. bonorum operum quae iusti vitates [illegible] usq ad finem vitae exercent, atq ideo perseuer. in tota serie bonorum operum et vitat. peccatorum omnium mortalium usq ad [illegible] finem vitae stringentium.

Denique ut omittam alios, P. Gran: de gra tract. 3. dis. 1a sec. 2a. no 6. docet perseuer. proprie ee illam qua adultus p longum tempus retineat gras sanctificantes ita ut moriatur priusquam gram amittat, per [illegible] lethaliter, ubi manifeste loquitur de solis adultis et n. de paruulis.

Ego existimo perseuer. in gra tam in adultis, quam in paruulis tam in amentibus, quam in rae utentibus consistere formaliter in possess. gra antea acceptae, atq ideo importare formaliter duo. 1o quod per [illegible]

fuerit

fuerit gr^a sancans. 2° qd n. amittat. quoq n. homi deffinte n. pt reipi aut eligi perseuer^a in gr^a. Nã si prius n. fuit gr^a, qsuis postea n. amittatur, q^a n. amittitr qd n. fuit, mini me dicetur qs pseuerare in gr^a, q^a nemo pseuerat in eo qd n. huit, deinde si huit, et amisit, eo ipso eã defecit, q° non pseuerauit. Unde fratur hæc rao p. nra sole. posita pstete pseser^a in gr^a antea accepta, qsuis nil aliud ponat, nec p. ni eligat, ponitr gr^a pseu^a, et ea pseste n. posita, seu ablata n. ponitr, seu aufertur; q° in pseser^a gr^a stesit formalit^e illius pseuer^a. Patet sqtia ex sæpiùs a me dictis, atq ostensis viz: id ee formalitemu strutivu qo pstestte posito rei ponitr et qo pstestte ablato aufertr. Ans pr. quoad pres p^a, q^a posita pstestte qd gr^a prius hta nunq amittatur ponetur pseuer^a in gr^a n. n. amittitr pseuer^a, nisi p. amisse gr^a, sed posita pstestte pses^a in gr^a, ponitr qd gr^a prius hta nunq amittatur id n. e pseestere, q° posita pstestte pses^a ponitur pseuer^a. Quoad posteriore et p^a pr. quia si non persistit; (qsuis dentur aux.^a et protect°, dariq reipiant) n. pseuerat, sed interrumpitur.

Quarto dr: q^a perseuerans dicitur q in re aut opere incepto pseestit: q^a pseuer^a erit pses^a in re aut opere incepto. Patet sqtia: q^a n. alia rae stenirio e pses^a (actiua aut passiua) in re accepto, nisi q^a steniatuo e. pexistens in re accepto, utrusq n. gereti pses^a e. fra.

Quod si velis a me aliis tris explare pseuer^a in gr^a n. incepte dicã 1° ee. existã gr^a, nunq in futuru interrumpendam. 2° ee. exist^a gr^a semp duraturã seu durantẽ. 3° ee. coexistentiã gr^a, nulli pecto mortali p^a, seu qolibet posteriori. 4° ee. in psonis moriturus existed gr^a morti. iunctã, seu coexistentem morti. — Petes an q in ult° instanti vitæ iusicaretur p. q^us etc. iusicaus et inde posi moreretur p. vloã n. ee. separationis (q^a p. contingere stat ex dictis a me lib. 1° de grat^e) diceretr hère perseuerantiã

uerantiā in grā. R̷. seclusa q. de noe quæ mereri, pt rigorose n. dd. fore. pdictū hoc pseuerasse, d. vixit in grā. q.a rigorose loqdo hę voces pseuerare, pstere, durare in grā dicunt success.d tpis qæ neq. dari in enstanti. Dixi in q. vixit q.a si spectaret et durao futura post mortē, vtiq diceret pseuerare in grā, q.d pstiteret post mortē in grā, qā accepit in vita. In stu a. empyrio, dici ptt perseuerasse qnies grā acceptā n. amisit, quia rae. ut empyrei dici solet actū durare. p vnicū enstans, eū tn. aqus ses certū sit n. ṗe dari ṗprie durationē in enstanti.

SECT.º 2.ª

Quibus modis contingat pseu.ª in gratiā.

Non vno, est mo. contingit in iustis pseuer.ª in grā. nā 1º in aliqbus contingit q.a priūs q. luc. rais et aduertentia ap-pareat, ac anteq. tpus labendi accedat. frequent.s de qbus ap.t 4º dr raptus e. ne malitia mutaret illū eius, aut ne fictio deciperet aīā illius. placita n. erat Deo. scit etenī Deus qd si deciperet aīā illius. placita n. erat Dē scit etenī Deus qd si diu in hac vita iusti aliq durarent n. pseuerarent in grā, sed caderent, ne a. cadant sit pseuerent, eras vita ante casū.

2º in aliqs contingit q.a tpe enstantis pcepti n. aduertunt obligaēs, q. si aduerterent violarent se a grā deijcerent, q. ne accidat & in grā pseuerent, suavi sua pvid.ª Deus disponit quod obliuiscant & n. attendant, vt sic violaō sit mere mates et prao inculpabilis.

3º contingit in aliqs q.a Deus amoret occas.es labendi, remouēq tpus tentat.es, nā cū sciat qd si iusti in talib. occat.e stuarent, aut tanta & tali qre tentaēs qtaret succumberet n. patitur illū aut qtari & sic in pristina grā. perseuerat.

4º in aliqs contingit q.a si in occas.e labendi stuantur

et grauissies

et grauss^{es} tent^{bus} urgeantur, Deus illis p^bbet uberiora auxilia q^bus eas superent, gr^{am} seruent indemnem, imo et augeant, ut stigit B. Antonio et alijs. Nam ut Paulus 1^a ad Cor. 10. v^o 13. Fidelis Deus q n patietur vos tentari sup id qd potestis, sed faciet etiam cum tent^e prouentum ut possetis sustinere: Ideoq canere pune. salutem ex inimicis nris.

5° in alijs stingit q^a et Deus pmittat tent^{es} inruere nec ad eas vincendas sferat noua aux^a uberiora, prouidet tamen ne tandiu durent ut tand^o vincant, sed succedit et breuiat pp q^s custod^a p^{re}cipiunt; si n durarent iusti laberent et in gr^a n pseuerarent, atq ideo ut pseuerent durare n patitur qd Significat illud Mathaei 24. Nisi breuiati fuissent dies illi n fieret salua ois caro, sed pter electos breuiabuntur dies illi.

6° in alijs stingit q^a post custodiam (ita d^r p^{ai} in re supponendo) iustus labitur in amentiam pp^tuam, in qs nisi laberetur neutiqs sferuaret gr^{am} acceptam, sed stempto Deo, Diabolo seruiret peccata peccatis accumulando, atq ideo pseuer^a stingit q^a in stru rais n pseuerauit.

7° in alijs stingit q^a sferuantur in gr^a si sfrao in gr (denigs a dono pseuer^e, de qo inferius) nam si n sferarent forsan laberentur et gr^a extincta damnat^{es} incurrerent ac proinde tunc pseuer^a deberet sfrai in gr^a, in qo a: stitat huius^o mi firmat^o dicemus suo loco tam ex nra qs aliena sent^a.

Vnde colliges eos autores q aux^a effic^a, aut efficacia, aut ptect^{es} Dei extra dixerunt donum pseuer^e, reuera n aliqud nasse fiale ipsam pseuer^{am} sed media et causam qbus stingit, et a iustis obtinet. Nam ex eo qd Deus det aux^a effic^a qbus iustus semp ita in fine vitae bene opat^r, aut ex eo qd sua proteet n situat in es^o^{stijs} periculosis, nec patiat tentare aut tanta et tam dura tent^e qua malle operaret, sequitur qd seruet accepta et in illa pseueret, at id n a ipsa pseuer^a e perseuer^e fieri fieret ex aux^o effic^e ad bene operand sequitur infallibiliter bono o=

Grat^o

gato n. tn e. cpra bona opat° fraliter.

2° colliges valere optime (D. pSente pued.) a perseuera. in gr.a ad futurā collat. gloriae nā eū amissa sic collato gloriae descedentibus in gr.a, et q perseuerat in gr.a in illa discedat, sequ ex illa collat° gloriae. Unde Math. 10. q.a pseueraverit usq in finē hic saluus erit. Dices D. pSente pued. q.a ta Deus ea decreuerit poterit alio ses aliter decreuisse

3° colliges pseu.a in gr.a ita ēē pprias pdestinato nā ut nulli reprobo sueniat. P.r pseuer. in gr.a annexa e beatudo ex collat° gloriae ut nup dicebā; beatudo a: ex collat gloriae nulli reprobo suenit, sed solis pdestinatis, deinde q.a reprobi ideō damnant ac reprobant q.a n. perseuerant in gr.a, g° ille solus pseuerat in gr.a q n. e reprobus, atq ideo pseu.a in gr.a e. solius pdestinati et eōn nulli reprobo, atq ideo bene valet a pseuer.a in gr.a ad collat. gloriae et ad ēē pdestinatū.

4° colliges qd sit gr.a pseu.a sic n. here, ut sēd n. posse amitti, nā si sēa amitti pū, sequēt qd n. ēēt pseu.a eū ēd qd amitteretur n. pseueraret atq ideo ēēt et n. ēēt; ēēt pseu.a q.a sic supponimus, n. ēēt q.a amitteretur contra id quod est de conceptu pseu.ae. Unde Augustinus lib. de dono pseu.ae e. 6. dixit. Perseu.a vº usq in finē, q.a n. sit quisq nisi q pseueraverit usq in finē, multi eā here pūnt, nullus amittere. Cūe quomo ñ pū amitti, cū qd fit ut n. amittat, et qd pet amitti.

SECT: 3.ª

Perseu.a in gratia ēē spēle donū ex beneficium.

Ita D.es ses Catholici et cūre qd nā selo ē de fide ut multi censent, l saltē certiss.a ut Suares et alij volunt, nec a: ōes referamus. nec taceamus ōes, referā aliquos viz. P. Granado 7º tr.a 8 de gr.a trac: 3. dis: 1.ª Montesinos 1.ª 2.ae dis: 27. nº 16

Aluarez

Suares disp. 107. de aux: nº 9. in solut.e 2i argti. Bellarm. lib 2. de grª et lib: arbit. cº 12. ℞ altera rão. et ℞ ad hãc testimonia. V. Lraepositus 1ª 2ªe qe 109. art: 10. dub: 1º et cum his. P. Memento 2. trac: de grª. dis: 1ª sec 21. nº 5 et 6. Vasq: 1ª pe dis: 98e cº 4º. Suares lib: 10 de grª cº 4. Ariaga 1ª pe to 2. trac: de angelis dis 20. sec: 4 subsec: 3. nº 65. Herice dis: 23. nº 70. Montoya to. de Praedestne dis: 50 a nº 15. Curial 1ª 2ªe qe 109. art: 10. dub 1º. qqd sentiant Pelag: et Massilian; de qbus Vasquez citatus.

Pr ex Scriptª. in illis locis qbus perseuª attribuit et attribuitur Deo vt operis illius opus. Psal: 16 ℣ 5. Perfice gressus meos in semitis tuis vt n. moueant vestigia mea. Psal: 67. Domini, Dñe exitus mortis. Psal: 126. ℣ 32. nisi Dñus custodierit ciuitem frustra vigilat, q custodit eã. 1ª Petri 5º ℣ 10. Ipse perficiet, confirmabit, solidabitq. 1ª ad Cor: 1º ℣ 8º. Qui et confirmabit vos, vsq in finem sine crimine.. ad Philip: 1º n 6. q cepit in vobis opus bonum, ipse perficiet vsq in diem Xpi Iesu. et cº 2 ℣ 12 et 13. cum metu et tremore vestram salutem operamini; Deus e. n. q operat in vobis et velle et perficere pro bono volte. ad Rom: 9º non e. volentis, neq currentis, sed Dei miserentis. Lucae 22. Ego pro te rogaui Petre vt n. deficiat fides tua.

Pr 2º ex Conciliis. Trid: sesse 6ª de iustifice cº 13. ait De perseuª munere de qo scriptum e. q perseuerauerit vsq in finem, hic saluus erit: qd qd aliunde haberi n. pt, nisi ab eo qui potens e. eum q stat, statuere vt perseueranter stet. et Can: 16. si qs magnum illud perseue donum &c. et Can: 22. si qs dixerit iustificatum vel sine speli aux.º Dei in accepta iustitia perseuerare pt, & cum eo n. pt, anathema sit: Eiusd mentis fuit Araus: Can: 10. Vbi hi. Adiutorium Dei, et renatis ac sanctis, semper e. implorand vt ad finem bonum peruenire & in bono pint opere perdurare. Vide Conc: Mileuit: [to 1º Concil.] can: 3 et 4. et Africano Can: 78 et 79.

Pr 3º ex SS. Patribus praesertim Augusº q multis in locis

hanc

hanc Ven.lis docuit et propugnauit, 1°, lib: de Praest. Sanctorum c.e 7 et 8. audi vba. Residē in his bonis perseu.a vsq in finem q.ae frustra quotidie petitur si a. illas Deus p gr.am suam in eo cuius orauit exaudit orant. lib: de Correp.e et gr.a c.e 12. post q dixerat donum perseu.a liberaliter a Deo ee datū Sanctis, addit. Numerus q Sanctorū p Dei gr.am regno Dei praedestinatus, donata sibi et vsq in finē perseu.a illuc integer perducetur &c. et lib: de dono perseu.ae c.e 8. ait qd si volt.e sua cadat qsq nihilominus volt.e Dei stat, et q Deus statuere illas, n ipse legisset, sed Deus. et c.e 17. mirabiliter et fidelibus euidentior largitas bonitatis Dei e: qd et paruulis qbus obed.a n e illius aetatis, vt detur, datur haec gr.a. Vide lib: 40 Homiliarū. Hom: 23 c.e 6. et lib: de nat.a et gr.a c.e 16.

Aug.o adiungendus e S. Prosper. lib: 1a Collatoris c.e 38. vbi sic. Non deturbat nos supplantantiū inepta querimonia, q.a libero arbitrio cantur auferre, si et initia et profectus et perseu.a in bonis vsq in finē Dei dona ee dicamus. Vide eund lib: 1° de Vocat.e gentiū c.e 24. (alias 9) et lib: 2. c.e 28. (alias 9.) et c.e 7° ad Gallos.

Deinde S. Bernardus serm. 3. de S. Andrea c.e finem ita loqr. Perseu.a faciunt spectato Seniorum recordat.e paenarū primitiae sperat et donū cæleste. Serm. 3. in Cantic. Non sum vo contentus 1.ae gr.a, qua eā malorū sub paenitens, nisi accepero 2.as, vt vix dignos faciā penit.ae fructus, et deinde n reuertar ad vomitū.

Praeterea S. Anselmus de concord. gr.ae et lib. arbitrij breuiter, sed apte ait. Sicut illā (rectitudinē) nullus accipit nisi gr.a praeueniente, ita nullus eā seruat, nisi eād gr.a subsequente.

Non minus Papa Pet: Damia: de Incarnat.e et gr.a c.e 8. Ecce q breuiter, qsq doctissime R. egregius (S. Anselmum enim tacitus attulerat) olim hanc r.a.e finē amplexus, dicens n a se ipso sed a Deo malos hoīes bonos fieri, nec sua virtute sed Dei gr.a ne

uictorio

iutorio in ipsa bonit^e perseverare.

Deniq eand Vet^es ofirant. Marcus Pontifex epis: ad Athan: qe hetur to 1° Decli: in Dedio Niceno lib: 3. pag: mihi 346. his Ibis Usq in fine perseu^a atq bonae voltatis incrementa, ad Xpi gr^a semp sit referenda. S. Hieronymus Dial: 2° et 3.° Pelda. S. Fulgen: epis: 4. et Celestinus 1us epis: 1^a ad episcopos Gallia. S. Cyrillus Alexand: lib: 11. in Joan: c^a 27. S. Chrisost: Hom: 8 in Joan: S. Gregorius lib: 23. Moral: c^a 28:

SECT.° 4.^a

Eandem veritatem rationes probant.

P. 1° ratione, l. preu^a stingit occurrente gravii aliqua tent ve solet ad longu^s tpus, l. non, ve solet in breue: vtroq a. mo in voluit spiale donu^m et beneficiu^m: q° preu^a in gr^a est speciale donu^m et beneficiu^m Dei. Pr qa: q si stingit vigente gravii tent illas vicisse erit p auxil^o effic: qd e spiale beneficiu^m: si non occurrente, qe n. occurreret, qe occurrere poterat, et qe si occurreret, vinceret, magnu^m beneficiu^m fuit Dei protegentis.

Pr 2°: qa Deus tiet vital post acceptas gr^a et prius quod illas easter amitteret, eu^m fit anteqs gr^s acceperet, l. post acceptas et amissas trare, magnu^m beneficiu^m est, siqd ab eo pendet n. sm. p^statio ab aeterna damnat^e, sed beato^is et salutis aeterna ofecut^o, atqui ira vital trare includitur in dono preu^e, l. e donu^m ipsu^m preu^e q° donu^m preu^e magnu^m Dei beneficiu^m, vnde recte Aug: de preu^a c^a 17. Videte a Vet^e, qs sit alienu^m, negare donu^m Dei de perseu^a Usq in fine eu^m vita ho^is, qdo voluerit, ipse dat fine, que^m si dat ante immenente lapsu^m, facit ho^e p^seuerare Usq in fine.

Pr 3°. spiale donu^m et beneficiu^m Dei a qqd ho^i e vti lissimu^m et Deus n. tenet ofere, oferq nullo exigente, et ex aio Ut protit; sed preu^a in gr^a ea oia hi; na^m ho^i vtilissima est

siqd^s pdens

liqdi ridere ad vitã æternã & vitandi æternã damnatio, nec illas Deus tenet offerre, cũ pluribus extra ecclesiam & iustitiã neget, et pluribus offere nullo cogonte, cũ nullus ius hat ad cogend; Deniq ex ano vt offi causa & media illa ad beat pervenerat, cũ velit oes hoes saluos fieri q°.

Pr 4° qa Speale beneficiũ Deus facit trãnso vitã, qdo scit talẽ tratũ ee pfuturã, ad saluteo æternã obtinendi potius qs qdo scit, n. ee pfuturã, sed potius allaturã æternũ nocumentũ (si n eet speale beneficiũ et donũ ingens eripere a morte temporali, vbi infallitier emmenebat & vitã temporalẽ conferre. qto magis eripere ab æternã & vitã æternã ofterre) at qdo trat vitã in gra certe trat qdo scit tratẽ pfuturã Ere q° tunc tunc facit speale beneficiũ. sed trare in gra e. dare pseuã, q° pseua e. speale donũ & beneficiũ Dei.

Pr 5° qa oltuere hoẽ in cũstis in qbus pseuat amicitiã Dei. filiatẽ eiusd adoptivã & ius ad æternã hæreditatẽ & felicitẽ in qbus n. tenebatur oltuere, cũ posit in aliis in qbus illa oia absq vlla spe recuperandi in æternũ amitteret, singularissimũ & ingens beneficiũ foret; sed Deus in pncipio custis collocat hoẽ qdo pseuerat cũ sit in qis. q° pseuerare in gra e. ingens Dei donũ & beneficiũ.

Pr 6° q pseuerat in gra vsq in finẽ vitæ tenetur speales gras Deo agere, qas n. tenet q n. pseuerat; q° q perseuerat accipit a Deo speale beneficiũ, qd n. accipit q n. pseuerat, alias quorsũ gratiarũ acto. et cũ vbi n. abundat beneficiũ n. debeant abundare gra. et qi n. capio quo rõe maius beneficiũ n. accipiat in ordie grat q accipit grãe pseuerat in illa vsq ad finẽ vitæ, qs q accipit & n. pseuerat, ac illã amittet.

Pr 7a id p quo Deo oramus et orare debemus e. beneficiũ Dei et donũ gratuitũ, tale e. donũ pseuẽa. vt bene D. Tho: 1a. 2æ. qe 109. art 10. exponit. Cũ id petamus in orone dnica qn

dicimus

dicemus ne nos inducas in tentat^e. Idq intendat Xpus Mat: 26 orate ne intretis in tentat^e. Imo et ipse Xpus p discipulis orauit ut pseuerarent, n. rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serues eos de malo Ioan: 17. Quod ipsum fecerat p Petro Luce 22. ego p te rogaui Petre, ut n. deficiat fides tua; g^o pseu^a e. spale beneficium Dei et donum.

Addere possu aliqs. Non gloris æstimand ee qd Deus lapso porrigat manum ut surgat, qs qd porrigat surgenti ne vrqs [illegible] cadat; sed I^m e. benificium Dei; g^o et 2^m. I^m a. e. dare cuscae. 2^m a. e. dare pseu^a. g^o pseu^a in gr^a n. menoris æstimanda qs I^a cuscao, imo hac qd tand pderit si pseu^a desit.

Probat tand P. Arriaga. q^a n. de aux^{es} sub qo ho aut angelus pruidet bene incipiens e. tale ut sub eod pruideatur et bene stinuans et pseuerans: g^o ut stineat et pseueret, reqr qd Deus ab init^o dederit unu qo pruideat angelum incepturum et pseueraturum, ut saltem velit dari duo unu qd videat incepturum bene, alterum qd videat stinuaturum, g^o reqr nouum beneficium et æqliter et æqlinter pseu^a in gr^a sine talis pseu^a sit breuis siue diuturna.

Aletto aliorum pbat^s ex eo qd a Scrip^a, ecclys et PP. reqrat spale donum pseu^a ad pseuerand qd Doc: Aug: citatis et docuit / qa n. reqr nisi ad spale beneficium, atq ideo pseuer^a erit beneficium spale utpote pendens a spali gr^a.

SECT. 5.^a

Fit satis Aduersariorum obiectis.

Objicitur I^o. d n. e. Dei beneficium qd a mea volt^e oritur, et ex mea volt^e heo, sed stingere pt qd pseu^a oriat a mea volt^e et ex volt^e mea illa hea g^o stingere pt. qd pseu^a n. sit spale beneficium atq ideo ex suo scoptu spali beneficium non esse. Cr mi: g^o

stingere

stingere pt qd ex duobus qbus supe: aeqlis patio tutae, sferatur aeqlis auxo vt in gra pseuerant, & alter p sua libert.e, vt pt, resistat tentationibus altero aeqd sentiente & succumbente, certe a sola volte resistentis oriretur pseuea, cui nil alii Deus speciale contulerit. vita si restans erat in vtroq aeqlis tentates etes aeqles gra ad resistend collata grorias aeqles, deniq oia erant aeqlia pter voltes qa vnus resistit & alter sentit.

R, qd & gra a Deo collata fuerit, tum quoad vires in vtroq aeqlis; at fuit inaeqlis rac beneficij, siqd maius beneficium fuit cand porte gra sferre qdo et vbi erat pfutura, et hitura effectu, vt stigit in pseuerante, qs cui futura erat ineffx sine effectu, & vt hic dicas inutilis. vt stigit in succumbente. Quare in fra omitta ma: dingo mi: stingere pt qd a mea volte oriat supposito qd a Deo collatu sit auxu qdo fruiza e: vtras opatura, cedo mi: secus nego mi; qd a: hic sfertur auxd, speciale beneficium est.

Objicitur 2o qd p caas nales naliter stinget n: e: speale beneficiu Dei, sed donu pseue p caas nales naliter stinget go n: e: speale beneficiu Dei. Pr mi: pseua stingit q mors stinget qdo ho e: in gra, sed tunc mors stinget naliter et p caas nales, qs n dicat mortem uisi ee nales et p caas naturales.

R 1o dingo ma: qd p caas nales itra. stingit a: e: speale beneficiu qd in dispose earu n: interuenit speales aliud qdo eo tpre et ex loijs praeparantur quibus vtilitatem pcidentur allatura cui pene in alijs disponi, qbus ingens nocumentu infaliter afferrent, cedo ma: secus nego ma: in casu a: airo speali Dei quaeda & paterna cura interuenit in morte pseuerantiu in gra qo n: interuenit in reprobis finaliter labentibus.

R 2o in hoc qd e: morte stnacre qdo ho a: in gra duo emportare vz: qd stingat & qd ho tunc sit gra: sed per caas nales naliter obtineat n: sic 2u cui pendeat a speciali

auxo

aux° grᵃ; ex interna inspirais et illustratnis l externa protectᵒⁿᵉ qua remouentur tentᵒⁿᵉˢ qbus infaliter eius succumberet, repellentq motiua ex suasᵒⁿᵉˢ qbus certe moueret ad peccndum, ac n. pmittentur tyrannorū tormenta qbus territus recideret, qd n. pde mors sit in illo instanti, si ante illud occurrissent ipsi suasiones et pericula, nonne commisset, et non pseuerasset?

Obijcis 3° ve qs pseuerat finaliter sane n. requr maior durao grᵃ qs fuit in eo q n. pseuerat finaliter cum plures reprobi seruauerit grᵃᵐ p plures dies, menses et annos, pdestinati a. n. pauci statim aut paulo post accepta grᵃ vitā finierent atq deo obtinuerint pseuᵃˢ finalem p breuiorē seruatē grᵃ; ast in n. pseuerantibus seruāo illa grᵃ n. e. spale donū et beneficiū g° nec in pseuerantibus.

Respondere pit aliquis cu suare nego mᵉ: ceteras ea concessa aut omissa nego sqtiā gᵃ sicut eād port° auxᵢˡ collata in cotīgis sgruis, vbi pfutura ea haura effectū e maius beneficiū qs collata in alijs cotīgis incongruis, imo minor potest e. maius beneficiū in cotīgis oportunis qs maior in importunis, ita eād datio grᵃ in cotīgis in qbus e finalis, maius beneficiū qs in alijs in qbus n. ēēt finalis, imo minor durao ēēt maius beneficiū qd futura ēēt finalis, qs maior si n. futura talis sit.

Obijcitur 4°: qd grᵃ succedat imdte mors, l non, e. ēē aliqd extrū, sed ex eo qd imdte succedat l non, e a: n. e finalis; g° qd sit aut n. sit finalis e. aliqd extrū, sed qd extrū n. facit maius beneficiū, sicut qd e. extrā calore n. facit illū de maiorē. Rᵉ grᵃᵐ se. aut d. ēē finalē ēē qs denatnem extrā. nego tn inde colligi qd n. sit spale beneficiū gᵃ per aliqd extrū reddi pt in rāe talis qs n. neget ēē maius beneficiū dare panē famelico qs saturato, et nilominus qd famelicus

melicus aut saturatus sit ex pane aliquo exteco. Exemplo de calore n. e. ad rem qua recipitur calores e. prius physeur, et de
o crescere neque nisi physeus augetur illi exteco numeri,
a: beneficij n.i.c. pure physeus sed pendet a c. ... exteris, ut infinitis exemplis ostendi pt, atq ideo crescere pt gratia, in ratione beneficij quamvis
n. crescat in suo physeo et exteco.

SECT.° 6.ª

An donum perseverantiæ sit in omnibus æquale.

Videbitur ee æquale quia mors ... perseverantia e. in omnibus æqualis
nec unus magis moritur quam alius, maiorbq aut minores mortem,
accipit cui ... mors in individuo nec magis aut minus recipere
pt, ex parte eo Dei dantis perseverantias datur æqualitas, cum ex parte sua omnibus
indirecte offerat auxilia ad perseverandum, et quod de periculis n. videtur
dubitandum.

Nihilominus quia certissimum e. mihi, n. ee æquale in omnibus donum
perseverantiæ. Videatur Suarez. de gr.ª c.º 6. a nº 1º. Moveor 1º. quia in his qui diu
durant in gr.ª et temporis diuturnitate plures tentationes easque urgentes
superant plura auxilia gratiæ efficacis occurrunt, quam in iis qui brevi tempore
vitas finiunt in quo nulla gravis tentatio occurrit, cumulus a. illius
auxiliorum efficacium maius beneficium, atq ideo perseverantia quæ maiori beneficio
vinget maius beneficium est.

2º quia maius beneficium e. succurrere homini in maiori periculo
constituto et liberare eum, quam succurrere n. constituto in periculo, quod quodo vnus
succurrit Deus dando perseverantiam ubi erat maius periculum labendi si vita
duraret, maius beneficium facit, quam cum succurreret alteri qui n. erat
in tali periculo neque esset quamvis vita duraret: quo perseverantia in primo erit maius
beneficium quam in 2º.

3º quia in uno ut perseveraret plures tentationes amovet Deus pluresque occasiones avertit in quibus certissime laberet quam in alio, sed eo
maius

maius beneficium facit Deus iusto qo pluresi tentes averit; go maius beneficium e in uno qd perseveret, quod in alio.

4º ga ut pluribus alijs annis servet iustus in gra opus e maioris potentiae, qs ut perseveret paucis diebus aut horis, sed maior efficacia potentiae est maius beneficium, go maiori beneficio opus e qui qs pluribus alijs annis duret in gra qs paucis diebus, atq plures plures alij durarunt in gra multis annis, alij paucis horis, go inaequale fuit beneficium perseverantiae.

5º n. oes perseverantes in gra debent deo agere aequales gras go n. oibus fuit aequale beneficium perseverantiae. Patet cqtia qa pro aequali beneficio aequales debentur grae; go si n. esset in uno maius qs in alio n. deberent agere inaequales gras. Ans prt: qa n. in oium perseverantia aequalia impendit Deus, sed plura in unius, qs in alterius, unius n. perseverantia pluries fecit qs alia, plusq ut sic loquar laboravit Deus in una, qs in alia, nonne plus requir ad servandum in gra nimis de se pronum ad malum, et difficilem ad bonum qs facilem ad bonum et difficilem ad malum? et tn utriusq gris plures servavit Deus in gra usq ad mortem.

6º qa perseverantia fuit in aliquibus insignioribus praedestinatis perfectior in gra ut in beata Virgine et Apostolis, n. sic in caeteris coiter praedestinatis; at perseverantia cum perfectione in gra longe praestantius beneficium e qs mera perseverantia: go perseverantia n. fuit in oibus beneficium aequale, sed magis in uno qs in alio.

Haec probant donum perseverantiae n. esse in oibus quoad qtem et mensuram aequale. addo mo neq aequales esse quoad modum, nam in multis contingit extra potentiae ~~ex sua~~ Dei quando auferuntur tentationes et obiecta vehementer allicientia repellunt, in alijs per specialem Dei providentiam qa post acceptam gram in baptismo vita trahitur prius qs usum rationis accedat, in alijs per n. minorem providentiam qa post easdem gravant usu rationis et incidunt in amentiam perpetuam in alijs per auxa interna qbus Deus confortat animam et auget vires ad strenue pugnandum et daemonis astutias vincendas. Ex qbus constat multum momenti

tae

-rae dubitandi initio tacta.

Sect.° 7.ª

An donum perseverantiæ sit in nostra lib.ª potest.e ab ea pendeat.

3.ª e. mus doi. 1° Aluares dis: 15. de Aux: n° 3. et dis: 107 n° 2. aliq. Thomistæ, docentes donum perseu.æ consistere in aux.° phy. cè praedeterminante et co praueniente, etiamsi nra liberta.s ab illoq independenter dicunt absolute n. ee in nra potest.e, sed ee donum solius Dei neq aliunde haberi posse, nisi ab eo q potens est, eum q stat statuere vt perseuranter stet, et eum q cadit restituere vt loqr Trid: ses.e 6. de iustif: c.e 13. Imo et P. Suares q aux.a physice promouentia oo reijcit semel et iterum fatet lib: 10. de gr.a c.e 7. donum perseu.æ sumptum p prio perseuerandi, et n. p effectu ipsius ee praeuens, et a solo Deo conferri independenter a nra libert.e.

2.° alij dicunt ee in nra physica potest.e. Ita Arriaga to. 2. in 1.as p.te trac: de angelis. dis: 20. sec: 4. subsec: 5. n.° 67. Gran: 1.a 2.æ q.ª 8. de gr.ª dis: 7. n° 3. Bellarm: lib: 2.° de gr.a et lib. arb: c.e 15. in respons.e ad 2.as obie.s et n. semel alibi, aliq plures imo n. pauci inter quos Granad. credunt ee de Fide nec posse in dubium a viro catholico reuocari.

An vo sit et in nra potest.e morali? aliq nil exprimunt; aliqui concedunt et aliq negant, sed q concedunt loquunt quos perseu.a e. ad breue tpus n. occurrente graui aliqua tent.e aut diffic.te, secus vo quo perseu.a e. diuturna et longissimo tpis tent.s q occurrunt plures vario molestæ n. difficultes n. leuis momenti, nam hoc oia et supposito aux.° sufficienti redeunt perseu.as moraliter impossib. nisi Deus det extraordinarie aux.a quibus nræ infirmitati copiose succurrat.

Ante resolut.em suppono, nullam posse ee q.æ.n.a de paruulis et perpetuo amentibus, nam cum illi careant libert.e nullum e perseu.a sangore indigent ab coru libert.e. qo si aliq p se afferentes loquimini, dicunt bona opera, orães

oraes et preces parentu impetrare a Deo suoru infantiu iuscatl, pseu^al in gr^a et pseutã, n. obest, nã hoc ad summu facit qd perseu^a pendeat a parentibus n. a parvulis q pseuerant, cu in hoc sm rogemus an pseu^a sit posita in libera potest^e pseuerantis.

Hoc posito Dico 1°. Si nulla fiat supp^o collatis aux^ij suffentis ad pseuerand. n. e. in potest^e lib^a iusti sive phica sive morali pseuerare in iustitia semel accepta. Ducio cu 1^a sentia, nec dissentire pnt autores 2^a. Pr 1° autorit^e Trid: citati. Ubi dicit Quod (donu pseu^ae) aliunde haberi n. pt nisi ab eo q pt eu q stat, statuere ut pseueranter stet. Si a. esset in nra potest^e nulla facta supp^e obtineri pt aliunde qs eo q pt eu q stat statuere ut pseueranter stet, q^a concilii.

Pr 2° id n. e. in nra potest^e nulla facta supp^e, ad qd nulla facta supp^e n. hemus in nra potest^e media nria, sed ad donu pseu^ae n. facta supp^e n. hemus in nra potest^e media nria: g^o donu pseu^ae n. e. in nra potest^e nulla facta supp^e. Pr mi: q^a media nria ad pseuerand. sunt aux^a suff^a qa nisi supponantur a Deo gratiose collata et infaliter sferenda n. sunt in nra potest^e cu usu nrae libertatis sveniant.

Pr 3°. n. e. in nra potest^e qd Deus removeat tent^es qbus resistere n. valemus, et qd crescant aux^a, sed nisi removeant euismodi tent^es aut crescant aux^a, n. pumus pseuerare, cu ad pseuerand. necessu et qd tent^es n. occurrant, et si occurrant crescant aux^a, g^o n. facta supp^e n. e. in nra potest^e pseuerare.

Pr 4°. id n. e. in nra potest^a nulla facta supp^e, qd licet ponamus qqd pumus, nulla facta supp^e n. ponetur, sed et ponam^a qqd nulla facta supp^e pumus n. ponetur donu pseu^a: g^o donum pseu^a n. e. in nra potest^e nulla facta supp^e. Pr mi: q^a qqd pumus seclusa supp^a auxiliorum Dei e. merus nale, pseu^a autem in gr^a e. qd supnale: g^o.

Dico 2°. ex supp^e qd Deus det, ut de facta dat, aux^a suff^a ad implenda precepta et vitanda pecca, removendo tent^es qae vires

auxiliorum

auxiliorū eorū superant, et augendo aux.a ut eas superare possimus; in nra lib.a potest.e e. perseverare. Venio cu 2a Sent.a eiq. mo adst. D. Th. potius 1a 2ae q. 109. art. 10. dub. 2. et S. Aug. lib. de dono perseu.e c.e 6. perseu.a usq in finem, qui n. hi. aliqs nisi q perseuerant usq in finem, multi eu sunt hac et lib. de Eccles. dog. c.e 21. ut n. labamur in adepto salute, munere solicitud. et nrae et dei pariter adiutorij. Ubi cu de adiutorio sufficientis aux.ai dicit ee. nrae solicitud.is perseverare, ostenditq S. Prosper lib. 2o de vocat.e gentiu. c. 26.

Pr 1o: q.a si n. e. in nra potest.e perseverare Deus n. dat sufficia ad perseverand. atq adeo n. e. culpabile qd n. perseveremus, cu culpabile n. sit, ve illud ad qd n. hemus suff.a, et qd n. e. in nra potest.e atqui culpabile e. qd n. perseveremus, seqd culpabile est, qd a gr.a accepta deficiamus; go est nra potest.e e. perseu.a sed neq tunc ista est laudabile qd perseveremus cu n. sit laudabile, qd alicunde oo, et nullatenus a nra libert.e est.

Pr 2o: q n. perseverat, lib.e n. perseverat, ut nemo catholicorum negat: go q n. perseverat potuit perseverare. Pr. Ogrinu(?) q.a q lib.a ponit unu ad ea: hi pot.a ad aliud, seu hi in sua potest.e aliud, ut mastrum(?) est et hic ostendo: nam si n. hi pot. ad aliud impotens e. qd illud heat et consequenter neste qd illo careat, et oppositum, seqd ad ea impotens est nimis; go neste erit qd n. perseveret, ac proinde n. perseu.a minime erit libera sed nria ad suppositum.

Pr 3o: Ille hi in sua potest.e perseu.as ex supp.e auxiliorū sufficientiu q ex tali supp.e pt ponere media suff.a et nria ad perseverand. sed qcq iustus id pt; go hi in sua potest.e perseu.a. Pr mi: q.a media suff.a et nria ad perseverand. e. impletio oiu praeceptoru et vitatio oiu mortaliu, sed qlibet iustus ex supp.e auxiliorū sufficientiu pt implere oia praecepta et vitare oia mortalia. xa Ecclesiastes 31. v. 10. q potuit transgredi et n. est transgressus, facere mala et n. fecit.

Pr 4o. Haec e. bona ssia: Iust.s servat oia mandata et nullu comisit mortale in decursu vitae post acceptam gr.am go perseverat in gratia; cu perseu.a in gr.a amittit n. pt nisi p peccatu mortale, sed ani e in

potest.e

potestᵉ iusti supposito qđ Deus dat auxᵃ suffᵗᵉ, qᵉ est cōpns. Nam in illius potestᵉ est cōpns in cuius potestᵉ est ans. Et me: tal q donū persevᵃ n. necessat ad pecc, nec tollit libertᵉ ad precepta implenda et bene opand, tū et qᵃ sic definitū in Concilio Trid. et Araus. 2. Trid: n sessᵉ 6. de iustif: cᵃ 11. ait q si Filij Dei Xpum diligunt, qui diligunt eū, ut ipsemet testatur, servant sermones qđ utiq cū dᵒ auxᵒ prestare possunt. et C. 18 si qs dixerit Dei precepta hoī et iustificato et sub grᵃ constituto esse ad observand impossibilia anathema sit. — Araus: cᵉ 25. Hoc et fides catholicā credemus, qđ accepta p baptismū grᵃ Xpo auxiliante et cooperante, quæ ad salutē ptinent pint et debent adimpleri. Et ideo Mat. 19. dr. si vis ad vitā ingredi serva mandata qđ ridiculū foret si mandata servare non pet.

SECT.º 8.ª

Nonnulla objiciuntur et solvuntur.

Objicitur 1º qđ perseverentia duo importat, et qđ simus in grᵃ et qđ mors contingat dᵐ in illa sumus, sed qđ mors contingat dᵐ in illa simus n. est in nra potestᵉ, cū n. pendeat a nra voltᵉ mors in hoc l illo tpre, sed Deus horā p suo libito prefinerat iuxta Psal. 67. v. 21. Dni, Dni exitus mortis. et Job 14. Ipse constituit tros q pteriri n. punt, quibus accedit Aug: de bono persevᵉ. capᵉ 17. ubi ait. Videte a vitᵉ qđ sit alienū negare donum Dei esse persevᵈ usq in finē huius vitæ, cum vitæ huic quando voluerit ipse det finē: qᵒ qđ perseveremus post acceptā grᵃ n. e. in nra potestᵉ. Patet cōsequentia qᵈ in illius potestᵉ n. e. cōplexū, in cuius potestᵉ n. e. ponere utraq pᵉˢ cōplexi, l saltē illā quæ restat ponenda, si altera supponatur posita.

Rᵒ persevᵈ ex suo concepte n. pendere a morte, si n. recipiamus iustitiā n. esse moriturū et semp in grᵃ manere, procul dubio

reciperem⁹

reciperemus manere in grª finaliter et efficere cum a: sit in potest.ª iusti cum aux.º sufficenti Dei quod omnibus conceditur et nulli negatur, semper operari bena vitando peccata mortalia in potestate iusti e perseverare, siue mors sit, siue non sit, nam si, vt potest, nunquam mortaliter peccat proinde mors aliunde contingat, contingit in statu grª et iustus perseverabit in illa, atque ideo licet n. sit in nostra potest.ª mortem esse in hoc vel illo tempore fieri de facto.

℞ 2º. recta ma.: nego mi.: vt n. nunquam dicebam, licet n. sit in nostra potest.ª quod mors contingat in hoc vel illo tempore e in nostra potestate supposito aux.º sufficenti, quod contingat in statu grª; quod sic ostendo: vt in nostra potest.ª sit quod mors contingat in statu grª nil aliud requiritur quam quod mors futura et in nostra potest.ª sit habere grªm in quocunque instanti vel tempore mors contingat; sed mors futura e. et cum aux.º grª in nostra potest.ª habere grªm in quocunque instanti vel tempore mors contingat, cum in quocunque possimus cum aux.º sufficenti implere praecepta et n. peccare; ergo.

Ma. ergo in quocunque instanti vel tempore mors contingat iustus cum aux.º sufficenti retinere grªm: ergo in potest.ª iusti e. quod mors contingat in statu grª. Patet consequentia quia vt in potest.ª iusti sit quod mors contingat in statu grª nil aliud requiritur quam quod possit iustus retinere grªm in quocunque instanti, vel tempore mors contingat.

Ma. iterum a simili: vt n. sit in nostra potest.ª perseverare in grª opus esset, quod aliud instans vel tempus sit, in quo possit mors contingere, et nos non possimus retinere et sustentare grªm; sed nullum e. instans in quo n. possimus (ex suppositione auxilij sufficentis) retinere et sustentare grªm: ergo e. in nostra potest.ª cum aux.º sufficenti perseverare in gratia.

Obijcitur 2º: persever.ª in grª pendet ab eo quod n. occurrat gravissima tentatio daemonis, quam, si occurreret, vinceremur; sed quod n. occurrat minime e. in nostra potest.ª; ergo quod perseveremus, n. e. in nostra potest.ª ℞. 1º: recta maiori (quia loquitur de persever.ª actuali, n. de potentia ad perseverandum) et sub minori, nego consequentiam. Nam potentia proxima ad perseverandum n. pendet ab eo quod n. occurrat ea tentatio, quam, si occurreret, vinceremur, sed actualis persever.ª Atque ideo solum requiritur quod si occurreret, n. vinceremur, sed perseveraremus, n. vero quod n. possimus

possimus, qa adhuc quo vincemur, et n. perseveramus possimus vincere, et perseverare. Et si malis distinguo minorem: quod n. occurrat semper, n. e. in nra potestate concedo minorem: quod n. occurrat vincens nos et a gratia statu deturbans n. e. in nra potestate nego minorem: eo a. ipso quod cum auxilio sufficienti, sit in nra potestate quod n. occurrat vincens, e. in nra potestate n. vinci et perseverare, quamvis n. sit in nra potestate semper impedire quod n. occurrat.

R. 2o. distinguo ma: perseverantia in gratia pendet quoad esse ab eo quod n. occurrat gravissima tentatio concedo maiorem; quoad posse, nego maiorem. concedo et minorem et nego conseq. Nam si n. pendet nrum posse perseverare ab eo quod n. occurrat illa gravissima tentatio, qa adhuc occurrente possimus vincere, et vincemur, n. infertur non habere perseverantiam in nra potestate ex eo quod in illa n. habeamus subiectam tentationem n. occurrere, sed tantum quod succumbamus et n. perseveremus.

Adverte tamen quod si tentatio esset adeo vehemens, ut n. tantum vinceret, si occurreret, sed nec esset posset resisti, qa superaret nras vires, etiam cum auxilio interno armatas, teneretur Deus ut conferret auxilium sufficiens praedictam tentationem auferre, aut mitigare, aliunde vires augere, ne alias deesset auxilium sufficiens, et casus esset inculpabilis, ac proinde n. admitteremus per illud gratiam et perseverantiam.

Obijcitur 3o. perseverantia in gratia e. speciale Dei beneficium, ut nos ipsi fatemur, distinctum a collatione auxilij sufficientis ad perseverandum, cum possit stare collatio auxilij sufficientis sine perseverantia in gratia, sed n. esset speciale beneficium Dei, si esset in nra potestate, nam quod in nra potestate e. neque habere rationem beneficij specialis, nec Deo essent agendae speciales gratiae, siquidem a nobis esset, cum esset qa per meram nostram libertatem perseveramus; quo.

R. nego mi. qa beneficium speciale e. quod Deus nos constituat, ubi scit aeternam mortem vitaturos, et aeternam vitam consequturos, cum possit in locis, consilijs, et tempore, quibus omnipotentia scit nos defecturos, ergo possimus utraque. Sicut beneficium homini praestat qui videns illum iam eas se praecipitanti, suadet et detinet ne praecipitetur, etiamsi posset qui praecipitatur, se n. praecipitare si vellit, re tamen vera n. vellet, sed praecipitaretur si aliter n. suaderetur, nec detineretur.

Ad illud de gratiarum actione dic; quod sicut volens se praecipitare debet gratias agere suadenti et detinenti ne praecipitetur, ita debet iustus gratias

Deo

Deo agere, q^a sicut mouetur gr^as, q sic suadet, vt psuadeat mutare volunt^e, q^s aliunde n. mutaret, ita Deus vocat et suadet vt psuadeat pseu^a, q^s cursus n. poneret nisi Deus opportune vocaret, qsuis pot. Vide quæ latius dixi in mãa de Auxilijs, vbi selē q^et de aux^o efficaci discussi.

Sect.^o 9.^a

An donum pseu^æ differat à sfirmat^e in gr^a.

Suppono cu̅ P. Suarés id q^d videtur certu̅: donu̅ scilicet pseu^æ et sfirmaõis in gr^a sueniere in hoc, q^d a 1° instanti q^o incipiunt durent vsq ad morte̅, nec impostern̅ finiantur, et n ipso q^d alteru̅ finiretur, iuveniretur n. fuisse sfimaõ aut pseu^a, sicq^d n. pseuerat, nec fit sfirmaõis reptu̅ quod deffecit; imo hinc videtur colligi n. differre vtruq donu̅, q^a pseu^a infert infalliter et secu̅ affert stinuam sseruaõem gr^æ q^d e in illa sfirari, et sfirmaõo affere permie^e eiusd gr^æ et specia̅ sseruaõ vsq ad finē, q^d e pseuerare; idq docuere nonnulli quos suppresso noe refert Aluarez dis: 104. de Auxilijs.

Nihilominus certu̅ e differre: q^d docet cois sent^a cu̅ D. Tho. 1^a 2^æ q^e 100^a art: 2. ad 1^u. vbi ait. *Si filij Gehennæ n. fierent p pecca̅ hoc n. eent p hoc q^d eent in iustitia sfirati*, sed præter d^as pui^as p q^s a pecto sseruarenitur immunes, nullus n. Theologoru̅ vnq^s dixit oes pdestinatos fuisse in gr^a sfratos; cum tn negare nullus pit oes eos huisse donum pseu^æ) sed eximios aliquos et pomenenter s^tos singulariter priuilegiatos vt fuere B. Virgo et Apostoli a die Pentecostes, Paulus a a die secusi^s) et tn aliquos B. Joes Baptista et s. Joseph.

Difficltas e in assignando discrimine inter hæc dona. Vasq. 1^a 2^æ dis. 90. c 4. Mol. eadē p^a q^e 14. art: 13. dis. 18. membro 4. in solut^e ad 7 argtu̅, docent sfratu̅ in gr^a differre a mera pseuerante q^a ille sit reuelare de sua iustificat^e et pseu^a hic v^o non, atq ideo vltra aux^a separata q^bus vsq in finē pseuerauit et vltra ipsū pseu^a in gr^a addit

sfraõ

cf.rao reuelat.

Aluarez citatus de Aux: D. ex Aes. docet cf.rate in gr.a differre à dono pseu.ae q. illa cf.tuit maiore gr.d pfecte intra in ipsa gr.a hab. donu v.o pseu.ae negaq. Si a. roges qe pseu.o sit ista q. cf.rao stat in gr.a ñat ex ijs q.a dixerat D. li. quis, ea gr.d spiales pticipaam gr.a habis patitur qe ... med et plaiores rais. gr.a n. cf.rari, q. quo citat D. Tho. 2.a 2.ae q.o 24. art 7. ad 3.m

Suares lib. 10 de gr.a c.e 8. n.o 29. et forsan eu stendunt Bellar. lib: 4. de iustae. c. 11. in solut.e ad 3 obie. Cornelius a Lapide, et Salmeron) cf.rate in gr.a differre a dono pseu.ae penes magis et minus ita vt donu pseu.ae sit illa pseu.a qe fit p. coe pseu.as et effic auxiliou. cf.rate v.o illa pseu.a qe fit p. singulare pfecte extra auxiliaq singularis eff.ta et excell.ae tametsi nec pseu.a nec cf.rao tollat abta liberte peccandi.

Ochamus in 1.o dine 41. et ibid Gab: art: 3. dub: 1.o censent cf.firmate in gr.a differre a pseu.a q.a ... hoc importet durae et firmitate in gr.a o. aufert abta pota peedi, aufert v.o illa; atq ideo cf.rao in gr.a importat nesse n. peedi redditq cf.ratos impeccab. Cuius sent.a videt ee P. Valen: to 2. dis: 8 q.e 3. pune: 4. § 2. de gr.a effic.) idq expresse docet de B. Virg: Herice 1.a p.e dis: 21. n.o 28 vsq ad 34 inclusiue. et de reliquis eximijs pdestinatis q. in gr.a cf.rantur a 36 vsq ad 40 inclusiue. Vbi ... dicit eē a se defendi cf.rate in gr.a aliou atq B. Virgines citatq p se Catharinu et eos oes quos posuerat c.e 2 n.o 11. et ego breuit.s gratia pt.ermitto.

Longu foret oes alios mod ibi referre et parru fructuosum cu ad hos cateri facile reuocentur ego arbitror cu posteriora hac Sent.a melius explari discrimen cf.ratis et pseu.ae p. impecc.lite inducta a 1.o cf.rais instanti atq ideo pseu.a cf.sistet in moralipsitt.a vsq ad fine vitae. cf.rao v.o in importa ad amittend gr.a p. peccatu, qe e impeccabilitas aut nessitas ad n. peed. Nessitas a. ad n peed 2.x e. viz: physica et moralis, atq ideo cf.rao in gr.a erit

2.x

2ª physica & moralis. Physica erit si negetur concursus gralis ad actus gratis ut volebant Herice, Gabriel & Ochan (si potentia sint omissis aut si pura omissio sit impeccabiles) & subtractio adversae, & si decretum absolutum & resolutorium retinendi & servandi gratiam iusti confirmandi, & si promotio physica & alia media quae dantur sapientia potentia &c. Moralis si auxilia efficacissima, intensissima et ardentissimas inspirationes, clarissimas inspirationes, motiva & obiecta vehementissime trahentia ad bonum & avertentia a malo quae reddant oppositum valde difficile de quo necessitate locutus est S. Tho: q. 14 de Verit: art: 9. cum dixit <u>quia ita inclinantur in bonum ut de facili peccare non possint.</u>

Inter has autem necessitates physica est praestantior atque ideo confirmatio quae per physicam necessitatem ad non peccandum nobilior est, quod non dubitetur esse praestantiorem confirmationem in gratia quo longius distat a ruina; distat autem longius confirmatio per physicam quam per moralem necessitatem cum longius distat impeccabilitas physica quae est impeccabilitas absoluta et simpliciter, quam moralis quae est tantum secundum quid quatenus reddit casum valde difficilem sed non simpliciter impossibilem.

SECT: 10ª.

Nostrae sententiae probatio & refutatio caeterarum.

Proposuimus sectione prima nostram et alienas sententias has tamen non impugnavimus nec probavimus nostram, atque ideo utrumque praestare debemus. Et imprimis probatur nostra sententia quia cum confirmatio distinguatur realiter a mera praesentia supponit hanc per se requiri, et requirit de facto in pluribus praedestinatis tunc illa debet constitui per id quod clarius et distinctius separat et differre facit at nihil clarius & distinctius separat et differre facit confirmationem a praesentia quam impeccabilitas; ergo in hac constituenda est eius differentia.

2º: quia confirmatio est quoddam stabilimentum reddens rem securam a casu sed impeccabilitas est quae reddit gratiam securam a casu cum auferat posse ad peccandum quo solo caditur a gratia. Praesentia vero non absolute sed ex suppositione; ergo confirmatio

in grᵃ importat in suo recepto orali et proprio impeccabilitatem, at quod ut esset sui nomen satisfaciat, non debet res absolute firmata et confirmati quod absolute cadere potest; quod ut gratia dicatur absolute confirmata debet absolute non posse cadere et deficere, at deficere et cadere non posse fit per impeccabilitatem; quod

Pr 3º: quia hic modus confirmationis potius non aufert libertatem sufficientem ad meritum ut constabit ex dicendis infra; et valde donum dignitatem eximiorum prædestinatorum quibus tale donum conceditur; quorum ea ratione longius distant a ruina et securiores redduntur a casu; quod hoc ratione confirmatio et illius doctrina a perfectione explicari debet.

Pr 4 quia cæteræ sententiæ non videntur sufficienter explicare hanc materiam nam 1ª Mol: et Vasq: ex eo impugnatur quia valde incertum est ac potius dubium ac sine fundamento sufficienti assertum omnes confirmatos in grᵃ fuisse talem revelationem. Deinde quia si detur non tam spectabit ad donum perseverantiæ et confirmationis in gratia, quod ad reddendos securos prædestinatos in sua apprehensione et ad tollendas anxietates et dubitationes quibus solent vexari et prædestinati, quia non omnes confirmati in grᵃ habuerunt talem revelationem, siquidem Apostoli confirmati fuere in grᵃ ex doctrina communi Patrum et Scholasticorum et tamen Paulus talem non habuit cum dicat 1ª ad Cor: 9. v 27. castigo corpus meum et in servitutem redigo, ne forte cum aliis prædicavero ipse reprobus efficiar, certe si habuisset revelationem de sua perseverantia non erat cur timeret de casu; neque ad Philipp: cᵉ 3. v 11 et 12. ea dubitatione de perseverantia et securitate firmiter loqueretur. Si quomodo curram ad resurrectionem quæ est ex mortuis, non quod iam acceperim, aut iam perfectus sim, sequor autem si quomodo occurram. Neque 1ª ad Cor: cᵉ 4. v 4º. de sua iustificatione incertum diceret: nihil enim mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum.

2ª Mag: Alvar: impugnatur quia grᵃ patriæ et viæ non sunt diversæ sed eadem, imo est una et eadem in utroque statu, atque ideo non potest una se ipsa esse perfectior ex perpetuitate alterius. Præterquam quod non explicat Alvarez quam sit ille modus altior patriæ aut in quo consistat, quod si dicat consistere in perpetuitate et inamissibilitate, hoc est grᵃ viæ per impeccabilitatem, sed et hæc inamissibilitas est extra grᵃ confirmati et non perfecto

entra ut volebat Aluares alias gra ꝯfrati eet deiso rais a gra reliquorū custorū qd n. dr.

3ª Suares impugnatur qd auxª et ꝑcetº qbus ꝑseuerantes in grª n. tn ꝯfrati ꝑseuerant, n. si in oibus eqles esse, ensis, et ꝑfectis, atq ideo in his si maiora in alqs maiora; gº entra spheras n. ꝯfratorū q ꝑseuerant denguntur in ꝑfectᵉ et auxijs ad ꝑseuerand. collatis penes magis et minus, n. gº ꝯfratus differt a mera ꝑseuerantiā ꝑ iste penes magis et minus.

Quod si dicat Suares n. quemq excessū sufficere ad ꝯfratē petend. erit qtus debeat eē, et qta auxiliorū mensura ut ꝯstituat ꝯfratē. facile erit hoc ꝯsiderare eo solido fundamento? Quod si dicat mensurā auxiliorū et dᵉ ꝑtinēs ad ꝯfratē in grª debere eā qe sufficiat ad nestand. moraliter voltᵉ eas fiet voltas cum ꝯstandi moraliter impeccabilis, incibit q ꝑcenos aute alterā pᵉ nra sentᵉ de ꝯfratᵉ in grª minus ꝑfecta.

Obijcies 1º ex D. Sua: nra sentª videt e ꝯª grales regulas nas de singulis custis q saluantur, graliter dr Eccles. 13. q. piut transgredi et n. e transgressus facere mala et n. facit. Apoc: 3. tene qd hes ne alius accipiat coronā tuā. nos a. aduersus ꝯfratos nec pe transgredi nec amittere coronā eā nestent ad n. pecd et ꝑseuerand. in grª. Adde qd oes iubentur dicere in oratae Dnica. Adueniat regnū tuū et ne nos inducas in tentᵒ sed libera nos a malo. Occiose a: eēnt ille petitiᵉˢ in nra sententiā eis ꝯingª hent ꝯfrati in ꝯsequutᵉ regni et certū sit a malo liberandos nec tentibus vincendos.

R. nos n. aduersari sentiᵉ regulis nā qe in obᵉ adducuntur n. loquunt de specialibᵉ et singularibᵉ ꝑfectis q ꝯfratē

in grª, aliás et beata Virgo deprenderet q̃ adarij negant sei de certe ..nsreatis. Nec esse petitio Dnicæ ll ociosæ, qª eū n. eo q̃ confirmati sunt, habent certitudinem de sua confirmatione p̃ Dei revelationem, q̃diu hac carent, timere de se debent, et a Deo auxilium petere, quibus petitionibus cū bona, libere et in grª facta ll, augent merita et coronā ac proinde utiles et n. ociosæ sunt..

Objes 2º. Si confirmatio importat impulsionem, confirmati necessario salvantur, et n. libere, aut singr̃ unde nec libere implebunt præcepta, cum n. ita impleant ut sint n. implere, q̃ e. tollere meritum, sine q̃ in adultis n. dat corona; ergo ut redamus confirmatos impulsos ab illis auferimus gloriā meritoriā. ~ Rl optime cohærere libertatem ad merendum cū necessitate ad n. peccandum, ut videre e. in Xto D. q̃ suis meritis redemit humanū genus, nec tn peccare potuit. Quare do q̃ in 1º loco arguens inferebat, nēpe confirmatos in grª necessario (physice aut moraliter, prout fuerit necessitas ad n. peccandum) salvare, et n. libere quoad ad substantiam salutis, nego tn quoad extensionem, q̃ est meritum: nā et ijs n. sit liberum salvari et n. salvari, e. liberum salvari p tot, et tanta merita, p̃ pauciora, l maiora, et consequenter tanta l minori beatitudine. ~ Ad id q̃ de impletione præceptorum subinferebat, dic n. libere implere quoad substantiam nude acceptam sicut neq Xtus hac rõe adimplevit divinum præceptum, sed quoad circumstantias motiva, genus individua, extensionem &c. seu quoad substantiam individuatam circumstantijs extensione motivo &c. q̃ assentiens anticipare impletionem exer genus   implere ex nobiliori motivo p̃ctes nec altiores nimio conatu & intentione, q̃ oia sit digna p̃mio et corona, eū sint valde meritoria, imo sæpe circumstantiæ motiva fines &c. talia ll ut eorū meritum maius sit q̃ substantiæ operis, tam longe abes ut auferamus glām merendi, ut opus sit amplius detinere.

Objes 3º. Paulus fuit revelatus de sua æterna salute ac procª in grª q̃ ac reliq Apostoli et confirmati in grª. Sequitur a Paulo q̃ videbat cal haec argtabamur ad ceteros: q̃ confirmatio addit præcedente revelatione p̃ q̃ differt. Prob. ex Pauli ad Rom. 8. quis nos separabit a charitate Xpi? certus sum ei gª neq mors neq vita neq angeli, neq creatura alia poterit nos separare a charitate Dei quæ e. in Xto Jesu. Ad Tim. 1º Scio cui credidi et certus sum qª potens e. depositum meum servare. 2ª ad Tim. 4. Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita e. mihi corona iustitiæ q̃ reddet mihi Dnus &c. Ad Thess. 4. deinde nos q̃ vivimus, q̃ relinquimur ll rapiemur cū illis in nubibus obviam Xpo in aera et sic semper cū Dno erimus. Hæc n. oia scire a Paulo n. poterant tanta certitudine

sine

finis revelat.

R. 1° qd si probaretur ex iis locis revelat. Pauli de sua salut. et finali persev., n. probaretur eam revelat. ex ritu persev. R. 2°. qd si probaretur Paulus fuisse revelat. dictas, qdo eas epistolas scribebat; n. pr illud fuisse a puncto revelatis in gr. R. 3°. Paulus eas dixisse ad ostendend. firmissim spes et fiducia moraliter certas fundata in testim. vitæ bonæ, n. in revelat.: et ideirco ubi Paulus dixit certus sum, S. Hier. in epist. ad Algatiam ac S. Ambr. legerunt confido ut qd et citat Can. a Lapide Aug. lib. de moribus Ecclesiasticis 11°. multo ad Thess. explicatur ab Henica minime favente adversarijs.

QUÆST. 18.ª

De dispos.e in generali requisita ad gr. sanctificantem.

SECT. I.ª

Præmittuntur aliqua ad lucem quæstionis.

I° præmittend. e ex S. Tho: 1ª 2æ q. 112ª art: 2. in solut. ad 1um. et ex toi DD. 2x ea quis dispon: alteram prox., et immed., alteram mediat. ac remotam. Dispos.o prox.ª et immed.ª e. qp immed. et infallibiliter sequitur fra. Remota v.o et mediata qp requirit absq fra, seu extra qp et introducta fra alia mediat. Quid appellarunt immed. mediat., qª necessitat ad introducti. fra, ac remota vº n. necessitante, qª adhuc ea data n. e. necesse qd introducatur fra. Hæc divis., quis n. in his tris reperitur in Serip.ª S. et in Conc: Trid: cui enumerent plures actus disponentes ad gr., sed n. sufficentes et alios q sufficiunt et semp coniunguntur cas illo.

2° præmittend. aliqos actus esse dispos. prox. et immed. intra sacramentum, mediat. vº et remot. extra illud: ut videre e in actib.

attritionis

attritionis q intra sacramentu sit dispo sufficiens et pxa ad iustica minime vo extra illud, atq ideo attritus intra sacramentu steqr in falliter gra secus vo extra illud.

3o Smittend: qd n. procedere de paruulis, nã de his ctat iustificari absq ppria illoru dispotie ideo D. Tho: in 4. dene: 17. qe 1a. art: 2o. dicit: In illis q n. p ppriã voluntãe culpas incurrunt, et usu voltatis n. hent, n. exigr ex pa eoru aliq dispotio sicut se queris in baptismo patet. Itq colligr ex Deutron: 1o. et ad Rom 9 ubi dr. Anteq quicq boni t mali egissent. et supponit Trid: si ponant qe tradit sess 6. de iustife ce 4 et 6. et sess 7 can: 13. de baptismo. Traduntq S. Bernardus epis: 77 ad Hugonem et serm. 66 in Cantic: August: in multis locis. lib: 1o de peccatoru meritis ce 32. 34. et 36. lib: 3. c 2o. et epis: 47. tom: 7o.

Ratio e: qa infantes si amentes tali dispotis carent n libertae (qe nria e. vt se disponant, vt Catholica sent et ea inferius) nec hent (experientia teste) ullã cgte et notitiã Dei, nec qe ea ipsos fiunt, percipiunt, nec baptismu optant, aut in illud consentiant, sed manibus pedibusq sape reluctantur. Unde iure optimo inter Hereticos putant Maioristi (~~opponunt alter solu~~ allegato loco in 4o. dene: qe 1a art: 2o.) nã Deus n. astringr ~~nrio dispot.~~ (sic dicti a Georgio Maiore eoru antesignano) asserentes et infantes n. pe iustificari absq pprio bono opere quo disponant. Vid: Prateolus lib: 11. Bellar: et aly.

4o Smittend qe se de pta ordinaria n. absta, de hac enim res e facilis quod vnus t alter velit allegato loco in 4. dene 17. qe 1a art: 2o. qã Deus n. astringr nrio dispoti vt fra inducat neq p se aut physice ab eo pendeat, aut eo qd n. dispositio infundat gra sit ostendi emplat. q. attenta d pta absta, nulla regr dispot ad infundendu gratiam.

Adde qd n. solu regr dispot ad gra sed forte maius late qs ad fra substiale; q sicut pt Deus de pta absta inducere fra substialé absq dispotie ut dr in Phia. ita poterit gra Sta

Sentiunt

learunt Vasq. Montes: Carreta Becan: Henricus. Bartolomeus a Medina. Richard. Cacct: et Suares cumq. com. Sent. Doctorum

Procedit quod gr. quoad adultos rationis polentibus; nam pueros amentes reputandi sunt quoad hoc inter infantes qui baptismum uscantur, et ideo ab hac sententia excipiunt aliqui Adam, Evam, et angelos, eo quod fuerint creati nullo in illis praecedente peccato mortali, non e. cur excipiant cum quo quod in illis locum habere, sed generaliter disputare.

SECT.° 2.a

De facto et de lege ordinaria requiri dispos.e gr.ae

Hanc relationem non admittunt. Calvinus. Lutherus. Chemnitius. Melanthon et eorum sequaces existimantes nullam praeparatorie dispositionem requiri ex parte hominis, nam et aliquos actus praecigant non eos requirunt ut dispositionem ad iustitiam, quod adeo verum est ut Lutherus dixerit peccare mortaliter hominem facientem quod in se est ut iustitiam sequatur. teste Roffensi tit: 36. de quo Bellarm. lib: 2. de Paenitentia. capite 8. Suar. lib: 8. de gr.ae c. 6. n. 4. et alij

Nihilominus de gr.a infundenda in adultis post lapsum in mortale res e. de fide, et sine errore negari non potest, atque ideo illam tenent des Catholici. Roffensis et Suares citati sec. n.° 685 Alexander. et c. 5. p. totum. Aug. retigerat. lib. 7.° c.° 75. n.° 2.4. Vas. Pegibus. et c. 5. p. totum. Aug. retigerat. lib. 7.° c.° 75. n.° 2.4. Vas. 1.a 2.ae in comment: ad q.m 112. art: 2. et tota dis.e 199. et 1.a p.e dis.e 91. Montesinos ad dictam q.m 112.a art: 2. in coment: Marchin.° de Tarentio: p.a 3. trac: 1.° capite 1.° n.° 3.° Bellarm. ubi supra. Mercerius trac. de gr.a dis.e 8. sec. 1.a n.° 3. Alvares tum alibi. tum lib. 7. de Aux.: dis. 55. rele 1.a et 2.a Becanus 1.e 2.ae tom 4.° c. 3. q.e 3. Driedus. vega. Stapletonus. et alij.

Probatur 1.° ex Ecclesias. 2.° n.° 20. Qui timent Deum praeparabunt corda sua. et in conspectu eius sanctabant animas suas. Ezechiel. 18

Si impius egerit pœnit^am vita vivet. 1° Regum
7°. Si in toto corde vestro revertimini ad Deum, auferte Deos
vestros de medio vestri. Baalim et Astaroth. Et Amos 4°
℣ 12. postquam hæc fecero tibi parare in occursum Dei tui. Zacha.
1°. ℣ 3. revertimini ad me, et ego revertar ad vos. Apoc. 3. ℣ 20
Si quis aperuerit mihi ianuam intrabo ad illum. Et multa alia
loca omittam.

P^r 2° ex Trid: sess^e 6. de iustific. c^e 5. Ubi gr^æ lib^e assen-
tiendo et cooperando disponantur, et c^e 6. disponuntur a: ad ipsam
iustitiam d^r excitante divina gr^a &c. et c^e 7° Hanc dispo^em seu
præpar^o iustificatio ipsa sequitur, quæ non est sola peccatorum remissio &c.
et infra. Iustitiam in nobis recipientes unusquisque suam, secundum men-
suram quam S. Sanctus partitur singulis prout vult et secundum propriam cuiusque
dispo^em. et Can. 4 si quis dixerit lib^um hominis arbitrium a Deo
motum et excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti,
et vocante quo ad obtinendam iustificationis gr^am se disponat et præparet
anathema sit. Vide Can: 3.

P^r 3° ex Patribus. 1° S. Tho: 1^a 2^æ q^e 112. art. 2°.
ait præparationem ad gr^am aliquam præparatio, quia nulla forma nisi
nisi in materia recte disposita. Deinde Aug: serm: 15. de verbis
Apostoli, sic. Qui fecit te sine te, non iustificat te, sine te.
Et S. Cyprianus lib: 2°. epist. 2^a aliique non pauci quos bre-
vitatis causa prætermitto.

P^r 4° rat^e q^a ex pluribus eandem rationem audientibus quidam con-
vertuntur ad Deum, quidam in suis peccatis perseverant: ex pluribus gentilibus
Evangelium audientibus, quidam fidem suscipiunt et iustificantur, alijs in sua
infidelit^e iacentibus, sed hæc diversitas non provenit ex. d^r Deo cum ipse
sit omnibus ut gr^am conferat, nec potest homo in ipso sit, siquidem ipsum non
stat quominus vivent; ergo provenit ex q^a hominum q^a qui convertuntur se
disposuere cooperando d^æ gr^æ ut necessum est, non vero ij qui in peccato et in
infidelit^e perseverant.

P^r 4° ex quadam congruentia, q^a cum gr^a sanctificans sit in ord^e

supernali

supernali sicut fra subttales seu nāa in nali, eq̄ued fuit vt Deus n. enfunderet grād sine dispost̄e frīa, sicut n. efficit frāl subttia les nisi prius subttū sit dispositū, ita n. con̄ sunt maius accommo date ad mal eōs et nalē qn in hōc derogat, vlla ex grā digniti grāo aut ordī supernali

Prī 6 ex. L. Proposito. Da facto. ꝗ grād admittit Deus hoēs ad suā amicitiā & adoptat in filios mō iā explato; gō requirema et magis ofīe nāis ceruū qd ipse libē ostentiant (saltem generaliter se parando & eliciendo actus libos ad id petitos) ex n. eacuti tra= hant. Pbat recentior. qā hō p pētū auertit a Deo; gō ostum. e vt libē auertat a peto & se vertat ad Deū vt ptt grād opare. qd e. ad illā libē se disponere.

Aliq superiorē rele nolunt extendere ad eos q curcant nullo Precedente illis peto qlis fuerūt Br. virgo. Adamus & Eua, sed res trungendo ad solos peccatores peto actuali cū se curcandi arbitrant n religiosos sine prīa dispostē accepisse grād sancantē. sed vt bene suares et alij verius e. eo eos q n. peccauerant prīe fuisse dis positos a dō auxō ad grād curcantē, atq ideo de facto pregui dispostē in oibus. Prī qā hoē e. requentius orae L. Tho. viliter loqntis. eta qā raes facte grales sit ad oes curcandos, ideoq n. e. cur excie= gant aliqui.

SECT.° 3.ª

Obiectiones Soluuntur.

Obijcit 1°: Dispostō debet recipi in subto frae, sed vt grā in= fundat anā n. reqr dispostō in anā. gō abtē n. reqr dispostō. Pa= tet sqā qā si reqreret, vtiq in subto grā qd e. anā. Prī mi:. qā n. e. aliā dispostō nisi actus illius & doltis puta fidei, illtris, vo= litis &c. eiusmj a:. actus n. recipiunt in anā sed illū & volunt. R: mā: de dubiā. nā multi in prīa docent dispostē ad frāl recipi in qfe.

in gfe; nec opus ee qd in mea emdte sit dispos° sed sufficere qd mdte gfrur in mea recipt imdte gfas, & mediante q^{ta} dispoes recipiunt in materia; eod mo dici potet in p^{ste} dispose ad gra recipi mdte in ana, qfnus recipiunt emdte in pors vitalibus qe emdte st in ana

℞ 2° id val ee de dispos^e phyca n de morali, qfir regr ad gra n^a dda inferens. Reiic pu 3° ab ijs q venent poas n donge realit ab ana (& si dengunt adhuc dicunt actus vitales recipi in illa) dispose ad gra de in eod subto reali pa ana: atq ideo recto mo negabunt mi: illius q pbat.

Objicit 2°: ad hus n regr pbira dispo° in subto eorum mdte t emdte: g° ea gra sit huo. n regr dispot° ad illius recept^s. Patet sqa q^a nil videt relucere in gra p^s alijs hibus, qd cogat illi p^r alijs exedere p^a dispose. Ans pt q^a hus supnales te hent g mdi pore et ad poas n regr p^a dispot°, ac pterea g^a a gra sancante demanant hus q^{tum} infusarum qn gra ad illos pter. egat villa dispose.

℞ ad hus n regri ex nra rei pia dispose (eq sm pbant ad summas rces adducta) aliqd in regi ex d^a ordenat^e et in gra nec in illis qe dependent a d° subto urget nitas, poterit ad vnu requere dispo^{es} et n ad alios, atq id dicendu ee colligimus ex variis pteritis deductis ex autoret^e.

Objicitur Tertio ex S. Scrip^a: deo et n nobis tribuitur iustificatio, sed si requiret pia dispos° ad gra n soli Deo tribueretur iustificatio sed et nobis qui vlt° disponentes subtu adscribat introduct° gre, g° ad recipiend gra n regr pia dispot° ex p^{te} nra.

℞ et opera bona supnalia & merita peccatis Deo attribui in Sac: Scriptª et in certu e cuiq Catholico opera supnalia & merita a nobis et ee, et n a solo Deo: quare id e Deo vtriq attribui et n hoi g^a vt notaviu in mea dta supj^s Deus e pcipuus autor & prinalior adscribit opus vt domus edificans architecto, qnis et sit operent & struant officiales inferiores. Deinde q^a Deus q suis illustrat^s suadet, stulit, mouet, hortat, et inclinat, adeo oppor-

tune.

tuna ut ista impatiet, et hic movente suadentiq ut istad impetat locus
ut omittas alia quae ibi dixi

Obycitur 4°. ut infantibus, etsi aversi sint a Deo, p peccatd originale, infundatur gr.ae nulla reqr disposo, sed nulla praecedente cuscanter, ut sup tanqs certad supposuimus: g° grā ex se nulla dispose exiget, atq ideo ubiq poterit infundi sine dispose. R. recto ante dengo eqns; g° ex se stuisse nulla exiget dispose redo, ut suber dē lagi & disposi decernenti p sus libito, n. stenre grd nisi se ad illa disponenti; hoc 2us duntaxat hic stensemas, n. 1us qd infra discutiemus.

SECT.° 4.a

An dispos.° ad grā regrat.r physice ex nā rei, t.m ex ord d.ae

Regri physice et ex nāa rei docuere nulli citantes q se sound in 4. dene 14: q.e 1.a art: 2. sed cōis opio e dria qr docet P. Becani: to 1° in 2a 2ae trac. 4. c.e 3. q.e 3. P. Bponi: 1a 2ae q.e 112. art: 2. et alibi. P. Suares lib: 8 de grā. c.e 5. n° 7. et c.e 6. n° 8. P. Vasq: 1a 2ae. dis: 207. c.e 3. n° 17. et 1a p.a. dis:e 43. c.e 1. n° 4. Medina. Çamel, Lorca & alij.

Pr. q.a qd physice & ex nāa rei reqr ubiq reser non violenter, repit: sed grā reperit, et n. violenter, sine dispoe: g° dispos° ad grd n. reqr physice & ex nāa rei, sed ex d. ordenatae. Maior induc.e pbari debet. Pr mi: q.a in infantibus e grā sine dispose et viola.

Pr 2°. dispos° illa n. reqr physice, et ex nāa rei, qae non reqr actu & physice existens d introducit seu producit fra. sed dispos° ad grd, n. reqr actu & physice existem d producit seu introducit grā: g° n. reqr physice & ex nāa rei. Pr mi: q.a accedens ad sacramentd penitē, dispositus accedet et cū fructu recipiet, si antea fuit attritus, ideo actu d recipit sacramentd n. daret physice attritio. Et quia

anteqs

ante qd. baptizaret fuit rite dispositus rite accipit baptismum & n. retractavit dispose, qu. eius tpre baptismi n. extat physice dispos sed moraliter tm: qo.

Hc qa illa dispos n. reqr physice et ex natura rei ad fma qa n. reqr pcise rae entis independenter a quacuis denae extca; sed actio q sit dispos ad gram n. reqr pcise rae entis independenter a denae extra libertis, sicut in amente & dormiente n. disponunt ad gram nec illa inferunt, q si liberi forent disponerent & inferrent; qo n. requirit ex natura rei ut physica dispos. sed tm moraliter et ex Dei lege.

Probat 3o Suares, Dispos physice nria ad fmae introductionem solet ee nria ad conservationem illius in subto, (saltem quoad substantiam suae quoad aliquem grad minimum) atq gra n. indiget dispose in aliquo gradu ad sui conservationem in ana; go ea dispos n. e physica, sive physice nria ad 1um inductionem.

Pt 4o actus supnales n. e dispos physica ad gratiam hitu, non n. actus fidei supnalis e physica dispos ad hitu fidei supnale, neq actus dilectionis Dei sup oia, e physica dispos ad hitu charitatis; go multo minus erunt isti actus, aut alij qq supnales ee dispos physica ad hitu grae sanctificantis. Antecedens probat. tum qa actus praemium disponit ad hitu prius qd eoe, tum qa sit maiori ppore cum illo, cum sit in eod subto primo.

Pt 5o et: qa dispos recipr in eod subto cum fma, sed dispos ad gram n. recipr in eod subto cum gra: qo dispos ad gram n. e physica sed moralis. hic supr ex physica. Pt mi: qa actus recipiunt in pns gra vo in anima.

Quare velendum e dispose ad gram tm reqi ex Dei ordinatione et lege decernente n. infundere gram nisi taliter disposito, qua ordinatione et lege seclusis, bene pet gre infundi ane absq dispose, sicut qlibet alius hitus supnalis, q si, ut bene P. Suares, naturalem ordm attendamus, debet ee 1or suo actu, sicut sepe vt pna ratio illius cum a. actus pcedit fit pservatio physice loquendo. Et eximie trans-

mutio:

mut° fit propter connexionem aliquam moralem.

SECT. 5.a

Soluuntur obiectiones.

Obycit 1° S. Tho: qui 1a 2a. q. 112. art: 2. ita ait. Quae exigit ad gratiam aliqua praeparatio, quia nulla forma esse potest, nisi in materia recte disposita et 1a p. q. 12. art: 5. Ut quod eleuatur ad aliquid quod suam naturam excedit oportet disponatur aliqua dispositione quae sit supra suam naturam: si ergo ex mente S. Tho. exigitur dispositio ad gratiam quia nulla forma esse potest nisi in materia recte disposita, sicut natura recte disposita requiritur ex natura rei & physice ad formas, ita anima recte disposita requiritur ex natura rei & physice ad gratiam, idque ostendit in posteriori loco.

R. D. Tho: 1o loco sumere connexionem ex formis physicis ad gratiam non quoad rationem gratiae, sed quoad praeparationem, quatenus docet, quod requirat aliqua, (non eadem sed similis dispositio ad gratiam) sit connexio in eo quod ad omnes formas substantiales physicas requiritur physica dispositio ita ut nulla esse possit nisi in materia recte disposita; atque ideo non requirat physica dispositio ad gratiam requiritur aliqua.

In posteriori autem loquitur de dispositione per modum actus 1i, et inde ait decere quod eleuatur ad aliquid supra suam naturam exigere aliquid principium supernale quod adiuuet et eleuet. Sic praeterea S. Tho. non ibi asserere quod requirat dispositio ex natura rei, sed oportere ut disponatur dispositione aliqua supernali quod libenter cedemus ac inde fatemur à Deo ita factum et dispositum in praesenti prouidentia.

Obycit 2°: non infusio gratiae non potest tollere peccatum habituale, quod morale est, nisi quatenus moraliter opponitur illi, sed priuatio gratiae quam physice opponit; ergo ut tollatur peccatum habituale ex natura rei requiritur physica dispositio quae expellat peccatum ut gratia infundatur. R. nego antecedens. Sat ostendimus expellere peccatum habituale, & cum illo habere oppositionem physicam nec operari aliquid

alio

alio pter enfus.e gr.a ad mandand. liberd a pecco hali, adde qd si p desposit.e p.dict. expelleret peccd id supponeret expulsam ex nra rei q.o adveniret gr.a, atq ideo p nra n. expelleretur formaliter.

Objicit.o 3.o: n. pt Deus enfundi gr.a nisi delegat. a Deo sed n. pt a Deo diligi nisi prius reddatur dignus eo amore, et nisi prius p propria disposit.e prabonetur et reddatur dilegibilis; g.o n. pt ei enfundi gr.a nisi pcedat in eo dispos.o. forsan aliqs responderet, hoc argto sm probare qd requirat dispos.o n. ex nra gr.e, sed ex nra d.e dilectnis.

Sed R.o melius: a Deo qd diligi hoiem, cui ei enfunditur gr.a ad eu a: amore n. requiri nrio qd pcedat ho dignus, sed sufficere qd ostiat dignus. p. qo suppone d qd sup terigi, ubi semp debere ee psona digna amore d.o qo a Deo dilegit, sed n. semp diligi a Deo, q.a supponitur digna, sed nunc dillegi q.a alias er digna, nunc q.a dilegendo illas reddit dignas, ut optime S. Tho. alibi citatus.

Objcit. 4.o: peccd ab hoe omissd semp perseverat q.dia ab illo n. retractatur; g.o ex nra rei et physice reqr retract.o ut detrahat, at retractat.o e dispos.o ad gra; g.o dispos.o ad gr.a e nra ex nra rei et n. tm ente d. decreto Dei. R. ut alibi et respondi, ut peccd perseveret n. satis ee qd n. retractet a peccatore, sed ultra requri qd n. condonet liberali Dei condonar, et n. dingat p fol oppositionem qd diminuat ee gr.a, atq ideo hac n. pendit ex nra rei a dispos.e, ut remittat seu extinguat peccatu.

Sect.o 6.a

An dispos.o ad gr.a pterita pxa debeat ee libera?

Supponend. e. ante resolut. sermone hic ee de vera et propria

et gratia dispositio quam Deus ab homine petit et expectat, ut illam certo efficiat, hanc in Scriptura, ut bene Suarez, istentanee ad modum loqui Scripturae et Patrum dispositionem seu praeparationem ad excitationem & cooperationem vocamus.

Quo praemisso dico: est dispositio praeteritis gratiae ad iustificationem et gratiam debere esse liberam. Haec assertio est de fide & ideo illam admittunt Doctores Catholici. Vide Suarez lib. 8 de gratia cap. 8. a n° 3. Pro quo vide 1a 2ae. quaestio 112a. art. 2°. et quaestio 113a. art. 3°. & notandum 2°. ut caeteros omittamus, quia dies referre onerosum erit, nec video unum.

Probatur 1° ex Scriptura: Ezechiel: 18. v. 21. si autem impius egerit poenitentiam ab omnibus peccatis suis vita vivet &c. Zacha: 1°. v. 3. convertimini ad me, ait Dominus exercituum, et ego convertar ad vos. Quibus similia habentur Joelis 2. v. 12. Apoc: 3°. v. 20. si quis aperuerit mihi, ianuam intrabo ad illum. Luc: 13. v. 5. sed si poenitentiam non egeritis omnes similiter peribitis. En hac pagina requirit ut dispositio ad vitam animae, quae est gratia, & ut per eam Deus convertat ad nos, ad nosque entret, quod agemus poenitentiam, convertamur ad Deum et ianuam cordis aperiamus; quo poenitere, converti, & aperire, quae per dispositionem requirit Deus esse liberum & libere a nobis praestandum. Patet igitur tum quia non diceremur facere, quod nostro facimus; tum quia si non libere a nobis, sed a Deo id praestandum foret, non a nobis exegeret, sed ipse faceret. Patet

Probatur 2° ex Tridentino: sess. 6. de iustificatione cap. 4. ubi habetur: Eidem gratiae libere attentiendo & cooperando disponat. Vides nos disponi per liberam attentionem & cooperationem. et Can: 4. si quis dixerit liberum hominis arbitrium a Deo motum & excitatum nil cooperari libere assentiendo Deo excitanti atque vocanti, quo ad obtinendam iustificationis gratiam se disponat ac praeparet &c. anathema sit. En ut homo se ad gratiam disponit requirit Concilium liberi arbitrii cooperationem, seu cooperationem liberi arbitrii.

Probatur 3°. quia dispositio requisita in homine ad gratiam non est physica, sed moralis ut supra ostensum est dispositio hominis moralis a libera; ergo dispositio requisita in homine ad gratiam est libera. Probatur minor quia moralitas dispositionis fundatur

fundat in libertᵉ qᵃ a huna & circa tales libertᵉˢ includit aut supponit ut ostend in mat de actibus humis.

Si ad iustificaᵈ n. requireret qd dispoᵗᵒ sit libᵃ aliunde a dormiente actu stricte l charitatis iustificaret qd nec adversarij dicunt. Pr. qᵃ ibi daret vltᵃ dispotᵃ ad grᵃᵐ pt ante adeoq at tm desideraretur in illa libertas; qᵒ l hec e nria ad dispotᵉ; l in hoc dormiente daret iustificaᵈ.

Pr 5ᵒ. Iustificao e hoi peccatori libᵃ alias n. adquirendus, nec reprehendus esset peccator q diu differt penitᵈ & n. vult resurgere; sed n. q illud staret qd minus iustificarat, cui nec est in illius potestᵉ disponi ad iustificaᵈ, nec infusiᵒ grᵃᵉ qᵉ a solo Deo pcedit, atq n. a libᵃ rae infusio grᵃᵉ in se, qᵒ rae dispoᵗᵉ cum n. sit aliud in qo libᵃ dicit nisi l in se l dispot, qᵉ nria pcedat, & qſ, si vltᵃ sit infalso subiecyz. Hs autᵈ grᵃᵉ qd disponit ad iustificaᵈ n. tollit libertᵉ nec e aliud tollit. qᵒ dispoᵗᵒ requisita e libᵃ. Pr ma: qᵃ n. plus tollit libertᵉ ad bona opera quo plus disponimur ad grᵃ qſ ad cetera quo plus meremur augmentum: et qᵃ n. assignabitur.

P6. ex sequᵈ. Peccato libᵃ omittit ab hoe & Deus; qᵒ merito Deus exigit ab eo libᵃ volᵗⁱˢ dispoᵗᵒ & resurᵒ, ut q eo meliori mo qo pt dᵉ iustitiae p iniuria satisfacere conetur, ac humilis a Deo veniaᵐ petat, omittatq in futurum cautioneᵐ. Cui accedit qd cum Deus q iustificaᵉ admittat nunc hoes ad suaᵐ amicitiaᵐ, equal fuit ut n. coactos sed spontaneos admittat, cum quia n. e pᵃ amicitia sit utrimq voltaria.

Vbi aduertit Pᵉ potetiis citatᵒ. libertᵉˢ ad dispoᵗᵉ debere plenaᵐ, abtaᵐ, et pfectaᵐ. et n. semiplenaᵐ imperfectaᵐ at l tᵃ qſ. qᵉ tm suffit ad veniala peccatᵐ. qᵃ cum grᵃ iustificans sit summi ponderis & momenti, ideo in dispoᵗᵉ ad illaᵐ Deus exigit plenaᵐ et maxi ponderis. pfectam aduertentiaᵐ quo plus et in humanis requiri solet in negotijs maximi ponderis

SECTᵒ

SECT. 7.a

Argumentorum Solutio.

Objicit 1.o Dispos.o q.a ad gr.am fit a Deo in nobis sine nobis at q.ae fiunt a Deo in nobis sine nobis, n. si nobis libera; g.o q.a dispos.o ad gr.am n. e. nobis lib.a. Pr ma: tu q.a si a nobis eet q.a dispos.o ad gr.am, g viribus solius nat.ae ad gr.am disponeremur sep.d ad dispos.em n. praecederat, alias praecederet sine dispos.e n.a sup dicta, tu q.a eiusd.m e. producere fr.am et ad illa disponere, producere aut gr.am e. solius Dei.

Sigeus rfundit gr.a sanantem q.ae requit p.am dispos.em cu auxiliante q.ae talem dispos.em n. requirit. R. nego ma: q.a gr.a auxilians fit a Deo in nobis sine nobis, n. vero q.a dispos.o. quia gr.a auxiliante a Deo sine nobis producta q.a dispos.em efficimus cooperando. ad q.a probat.em negat sequela, g.a si gr.a auxilians praecedat sine dispos.e, habis n. p.cedit sed ad illa g aux.a gr.a excitantis sed libe cooperando disponimur.

Ad 2.am probat.em nego eo ee. similiter v.a ut multis ostendi qui agens in creatu disponit ad ana. tale et id n. producit. sed omisso q.o eiusd. sit q.a dispos.em eiusdem fr.am producere, n. e. eiusd. tm sed qui intelligo e.e f.t alterius. Seco q.ter rem stuarez viz. actu disponentem ad gr.am e.e dispos.em q.nus quenit a gr.a et ee liberae q.nus quenit a lib.o arbitrio, atq ideo e. solius Dei sit producere actum ut e. dispos.o q.a ut sic p.cedit a gr.a, n. e. solius Dei abte et totaliter producere illa, q.a ut liber e. p.cedit a nro arbitrio. V.ul hanc solut.em rejicit et impugnat Suares.

Objicit 2.o Justificatio e. opus solius Dei, at n. eet solius Dei si dispos.o ad illa eet lib.a; g.o n. e. lib.a. Pr mi: q.a n. e. solius Dei, q.o a lib.a hois et pendet; g.o cu iustificatio pendeat a dispos.a et hec a libert.e hois iustificatio eet opus hois at n. solius Dei, si dispos.o ad

illa

esse liba et agere hoc.

Rx iustae sit de liberata ad opus solius et item esse opus solius Dei, si deberet in ea 1o mouente gra ad meritum non vero sit disposita quae (vt de operibus supernalibus dicit Thegas:) nec est solius gra, nec solius arbitrij sed vtriusq sit. Audi Aug: lib: 1o ad Sympl: vt velimus, et suum esse voluit et nrum, suum vocando, et nrum sequendo. Adde in eo sensu dici esse opus solius Dei qd dr vocatio peccatoris opus est solius Dei, nempe quia Deus est qui vocat et dat auxilia in extrinsecis agendi, in quibus ita suadet vt persuadeat et in quibus voluntas peruersa operatura est dissoluitura est sicut in alijs in quibus operatur peruersa, nisi forte velis dici solius Dei autoritatiue, quia solus Deus est causa per autorit et loqr S. Tho: 3 p. q. 19 art. 3. quia etiam 2o est sit causa in opere Deo coopat vt ad Aug. L. loco alegato loqr.

Objicit 3o. loqr iustitiae esse ex operibus 3a Pauli: ad Rom. 3. & 20. ex operibus legis n. iustificabitur ois caro coram illo. Ied loqr iustificari et saluari n. esse solius Dei miserentis, sed volentis et currentis, aduersus illud Pauli ad Rom: 9. & 16. non volentis neq currentis, sed Dei miserentis. Rursus ho se decerneret 3a 1a ad Cor: & qs est qui te decernit. Deniq ho sit gloriari de sua iustitia 3a dictum a Paulo: quis: citata ad Cor. c. 4. & 4. qd a: hes qd n. accepisti, si a: accepisti, qd gloriaris quasi n. acceperis. Et illud c. 1. q gloriat in Dno glorietur.

Rx (quis latius expensa sunt in mat. de iust.) ad 1am n. seq nos iustificari ex operibus legis et pure nalibus, ex praecedentibus ex gra, cum disposo qd dicemus esse liba n. dicat esse tm a nobis sed sit ab auxo gra qua rae n. negat a Paulo; qd ex operibus dispositiue iustificemur, seu (melius) disponamus ad iustitiam. Ad 2am dic 1o docemus ab Apostolo dici n. ex volentis neq currentis sed Dei miserentis, quia n. a volta nra sed a misericordia

cordia

cordia Dei pueniit qd afferat illud nunc reipsa [illegible] currimus, si-
qd a Deo pueniit qd in his pus ecclijs in glo libri effertur et
liusa e [illegible] et opiao qui in alijs. Dic 2o: cum Aug.o, Mo-
lina et Lessio n. ee volentis neq currentis velle et currere
ut oportet atq. ideo qd nos lemus q. libe curremus n. a nobis
hs cursus ut sit ut oportet sed a Deo p gra. Alias explates
dedi qo 6. de Aux: sec 17. vide si p tempus licet.

Ad 3um respondet libellus cui Calumnias Restiaui eod ergo
vbi fuisse Calumnam. a sed dic Apostolus loq. n. eos q bona opera
ad salute spectans adscribebant naturalibus viribus libi arbitrij quasi
arbitria sed solo fuit. se decernere n. spectata gra ut patet ex
Aug: de P.s dest.e Sanctorum. vide alias solute apud Petrum a S.
Ioseph de Sancti [illegible]

Ad 4 et 5. dic loq de illis q gloriabantur de bonis operibus
ad salute conducentibus, qi a seipsis fm procederent et n. a gra.
et qi p suas vires pura nales absq. adiutorio gra [illegible], qd nul-
latenus licet, nec nos talia qd asserimus, sed fm ascendimus dis-
posite pervenire ab hoc diuina gratia.

QVÆST.o 19.a

An dispos.o ad gr.a sancte pit heri vi. Sol.o nae?

SECT.o I.a

Error Pelagij in hac controversia.

Turpiter in hac mat.a erravit Pelagius Nat.e Britanus
et profess.e Monachus ut testatur S. Chrysos. epist. 4. necess.e gratiæ
ad salute ad bona opera, ad explete legis ad ipsa gra, ad perseverans
in illa usq ad morte negans: dicebat liberu arbitriu p seipsum
ac p solas vires nales posse oia bona opera facere, explere praecepta,

sic ad

se ad grᵃ disponere... ...sq ut ?tat ex S. Aug: satis fuse, et brevius et Con: Mellevit: Sic, Inquiunt (Pelagiani) hoēm sibi sæ sufficere, nec grᵃ hunc egere ꝯ, qa privatus ne- cesse e Diaboli laqueis irretitus accumbit sed ad oīa di- ta ?ficienda mandata, sola ???mo libertᵃ reddat. vide Faus lib: 1º. cᵃ 1º. Dicit. Dicit qd ad obtinend salute natura hoīs sibi sola sufficit, hunc errore late refert. S. Aug: ex multis locis. epis: 106. lib: de Hæres: hære: 18. lib: de gestis ?ᵃ Pelag: et lib: de grᵃ Xpi. Vide etᵃ in lib: ?ᵃ Pelag: et epis: ad Tesephonte. ... omittā ?alia infra referenda Prosperū. Rufinū et alios, Patres. atq ex scholasticis, Alvarez Suarez, Vasq: et Herrera allegandos.

Eand errore prius docuerat Iovenianus ut ait Hiero: in proemio dial: ?ᵃ Pelag: sed qᵃ Pelagius dictu errore restauravit, autoritᵉ ?fravit ut in locis dicit cᵃ Ann: 405. hæc capit tanqs primus autor, heresq Antesignanus, et ab noēn decipiens, vocatur hæresis Pelagiana.

Capit suu errore disseminare Pelagius in Oriente, et transiens in Occidente sibi sociu et discipulu Celestiu fautoreq Iulianu ... favore capit Roma inficere, ut ... ex Aug: lib: de felicitᵉ ... errore fuisse tinctos.

Quod si Pelagius aliqo sedebat grᵃ Dei ex ?niu ad bene operand, dolose et fraudulenter credebat, ut in Concº Palestino timore anathematis suu errore retractavit nā noē grᵉ intelligebat donu creatis et libru arbitriu qd a Deo gratiose collatu est, n· vº grᵃ vā ut notavit Aug: de hæresibus. hæresi 88. atq ideo coactus admisit noēn grᵉ nega vetᵉ, qd nunqs reciperet externā grᵃ arbitrio superaddita nrio saqui; imo aiebat n· pē arbitriu operari lib- si grᵃ supradicta egerat ad operand, et seipso addēs n· peccabile ... Pelagiu reprehensu a Patribus qd grᵃ Dei negaret

garet admisisse illā ad bena opand̄ n. q̄d nriā ad p̄e, sed ad facilius et ẽmodicus, naũ quemadmodũ dicũt Phi de hribus q̄d simplr n. requirant ad opand̄, eo q̄d sine illis pō nalis necessaĩ suffiat, sed tn̄ rquirant ad faculte eo q̄ facilius cũ illis q̄ sine illis pō opet, ita Pelagius sentibat pōã arbitrij suffore ad opand̄, nec ad id eo egare, cũ illa tã facilius q̄ sine illa operi. Stat hoc ex Aug:° de hæresibus, hæresi 88. ubi ait. A fratribus encregatũ q̄d nil tribueret grᵃ Dei (dixisse) ad hoc illud dare hribus, ut facere iubentur p liberũ arbitriũ pient facilius emplere p grã. et aduersus epis: Pelag: Pelagius dicit facilius emplere q̄d bonũ ẽ si adiuuat grã.

Sed et grᵃ q̄ ad facilius opand̄ admittebat n. erat vᵃ grᵃ enterna, sed p hanc illigebat legẽ (qæ ut lucerna viã ostendit) exẽ Xpi (q̄d ad emitatẽ excitamur et inuocamur) dᵃ divã et Dei reuelatẽ qbus eorũ oculi apertũnt, sicut nobis demonstrant deabilẽ euidia pandunt, ut sciamus q̄ agere debemus. Ita q̄d s. Aug. et s. Tho. q̄d obiecto 1° art: 1. Cauendus ẽ error Peldgius, q̄ nascit q̄d p liberũ arbitriũ hō pōt implere legẽ et vitã æternã mereri, nec indigebat auxĩ Dõ, nisi q̄m ad hoc q̄d sciret q̄d agere deberet.

SECT:° 2ᵃ
Error Semipelagianorũ.

Aliq ut errorẽ Pelagianũ fugerent et hæresim P̄destinatorũ obliq̄ aliã viã ingressi sĩ Fidei Catholicæ n. minus dᵃriã. Etenĩ cũ Pelagiani totũ negociũ nræ salutis ad libũ arbitriũ reuocarent, et Prædestinati totũ ad grã, et nulla rõe ad arbitriũ ut videre ẽ apud Sigibertũ Cronico anni 415. Semipelagiani asserebant nec totũ ẽẽ grᵃ,

nec totũ

nec totu arbitrij, sed utriusq.

Quia v^a hoc n. sufficienter detegebat haeresim animo receptam exponebat, sc.: arbitriu se solo n. esse vi sufficientem ad obtinend. imcdte iustitia perfecte et gloria, nisi accedat gr^a externa q Pelagiani negabant, esse tn vim ad inde ipsius esse ad conatus aliquos & quodmo inchoatas & remotas dispoes, initiaq salutis quas subiungit gr^a sine qua hi conatus nri n. sufficiant ad salutem; secundo ab illa tn qucriet ut sufficiant cu illa, atq ideo medijs talibus conatibus arbitrij, qtes quos illa sunt, meremur (sive de congruo sive de condigno x^a varias opinoes) gr^a internam et auxilio Dei, & hoc mediante pxis disponemur ad gram tandemq obtinemus iustam salute & gloria.

Unde hi lt admittant x^a Pelagiu ad pfectam iustam & salute obtinend. & perseverand in illa, in bonisq opibus pficiend. n. sufficere imdte tm arbitriu sine gr^a; sed hac semp indigere, tn initiu salutis ad bonu aliquod opus solius arbitrij liberi, tanqm ad meritu reducebant, atq ideo dicebant, n. dco gratis iustam a Deo sferri, sed aliqualiter ex nris humis meritis, qlia ee docebant nalem affectu de credendi, desideriu salutis, huma oroes & motus siles.

Huius erroris 1^a notitia nobis dedere S. Prosper & S. Hilarius Epise. Arelat in epist: ad S. Aug. et lt nonnulli pbabiliter existiment multo antea fuisse seminatu, longe pbabilius est eam fuisse inchoatam in Gallia a pbiteris dra Aug. de pdest^e scandalizatis de qo videri pt Suarez, Proleg: 4 de gr^a c^e 5.

Solet tribui prius error Massiliensibus, viris aliqq ptissimis, adeo magne authoritis propter eximiam dram & vitae sancte ut S. Prosp: in epist: ad Aug: dixerit, claros & egregios oium virtutum studiosos viros fuisse et adiunxerit: ad authorit^e talia sentientium n. sumus pares: sed pncipuus author & propugnator fuit Ioan: Cassianus tum alibi, tu collat^e 13. a c^e 8° (esto n. desint q illud excusent, etsi n. iure). ac 70 ferie annis post Cassianu ead haeresi fuit infectus Faustus Rheg: epise: 2 libris de gr^a. (licet multos & graves Doctores conari illu ab hoc errore liberare, de qo late videri pnt Suarez ubi sup. n° 19. 20 et seqtibus. & P. Herice (^a g^e trac: 3. dis: 24. c^e 30) Quodq plus est q existiment S. Chrysost^o Cassianu sensisse & ex illo hunc erroru ebibisse

bisse ut P. Vasq: et alij, annuitq Molina in secod: q^e 14. a. 13. disp^e 41. P. Herice c^e 7 loci alegati. P. Suares 1^a p^e trac: 2. lib. 2. c^e 8 pp. 10. et brevius Proleg: 5. n° 17. Aluarez de aux: dis: 22, et cũ eis alij Chrysostomũ liberant ab hoc errore locaq in qbus illũ tradidisse dr explicant. Suspecti Sent: Rufinus Genadius (sic) quẽ scripsit Aug: epist: 107. et alij.

Varie solent appellari authores huius heresis: nunc n relequiae Pelagianorũ, nunc semipelag: et aliqo Massil: semipel: qd qa n integrã Pelagij heresim, sed dimidiã admiserunt: reliqa v^o qa et Pelag: heresẽ abiecerunt n ita prorsus ut aliqa ejus pla n remanserit: et deniq Massil^ses pper ciuitatẽ authorũ in qa orta et publicata est.

SECT.^o 3.^a

Vterq error ex Sacrâ Paginâ refutatur.

Dª Pelag: et Semipelag:, stat catholica Veritas npe ad uiribus obtinendũ, et se ad illã disponendũ siue inchoatẽ siue spletẽ, ee simplr necessariã D^{ei} gr^{am}; atq ideo in eos acriter insurgunt D^{es} Catholici Suar. 1^a p^e trac. 2. c^e 6. et to: 1° de gr^a Proleg: 1. c^e 2. Vasq: 1 p^e to: 1° dis. 89. et 91^a c^e 2°, ac 1^a 2^{ae}. to 2: dis: 187. a c^e 2. Herice 1^a p^e dis: 25. Aluar: de aux: varijs in locis. Mol: in secd: q^e 14. art: 13. Bellar: Becan: Valen: Gran: Curiel. Montes: Albelda et alij cũ D. Tho: 1^a 2^{ae}. q^e 109. art: 6. et q^e 112^a. art: 2. et 3. et q^e 113^a. art: 3. et 7. et lib. 3. c^a gentes, et lib. 2^e sententiarũ ac saepe alibi.

1^a. a. refut^o desumenda e ex scrip^a 1^a ex epis. 1^a ad Cor: 4. qis te discernit! quam locũ n solũ Aug: et Prosper sed Arauxi: 2us Can: 6 eligit de donis gr^{ae}, qs Paul^s diceret qs e q te discernit in donis gr^{ae}, seu qs ẽ causa e qd pre alijs hãs dona gr^{ae} ẽe in hoc ab illis discernaris: qae n diceret si ho mõre t emdre pot p seipsũ et de facto p se ipsũ obtineret gr^{am} se disponendo ad illã p opa pure nalia et p vires soli^s arbitrij, sicq^d facile iere pot ego me discerno q^a lib^e operando p vires arbitrij pure nales mihi apparitas t po^e et vlt^e me dispono ad gr^{am}, t initia pmitto et pono qae emdre obtent aux^a et mod^e gratiã.

2°. Ad Cor: 3. n sumus sufficentes cogitare aliqd a nobis qsi a nobis sed suff^a nra a Deo. diximus a: suffens cogitare aliqd ad salutẽ pinens, sed n illud e ex nobis qsi ex nobis. viz: ex mero lib^e arbitrio qd ppem^o pa

aut remote

aut remotè dispone ad iustitiae, nam a nobis qui ex nobis dicimur facere ex nro arbit.º bene d.ª gr.ª; ideo q.º Paulus id asserens, q.ª n. sufficiunt vires arbitrij ad operandº vt mereatur aux.ª, atq ideo nec ad grã nec remotã dispos.º iustitiae.

3.º ad Rom: 10. Inuentus sum a n. quaerentibus me, palàm apparui his q me n. interrogabant. Quo loco vtitur traure: et scilicet hic Isaia c. 65 me n inuenerunt, q n. quaesierunt me. Et sensus Pauli e: eo inuentus sum p gram, n. e. q.ª qaerebant me, eo anteqs me qaererent, aut qaerere pant adfui vocando, inspirando, illuminando, & cordis ianuam pulsando, qae v.ª n. eet si Daus ideo adeet & inueniret q.ª nris conatibus nalibº illum qaerimº, nudis nris pribus et affectibº vocamus: sic sciqd n. inueniretur a n. qrentibus, sed a qrantibº p vires arbitrij & p eas interrogantibus.

4.º ad Philip: 1.º Qui coepit in vobis bonum opus, ipse pficiet: at n. Deus inciperet, sed nrum arbitrium, si p arbitrium pprium & vires nales incipimº & vsq ad pfectam iustitiam pueniremus, vt vtriq haeretici volebant, qsi Semipelag: tm initium, Pelagiani et proprestã adseriberent.

5.º: Ioan: c.º 15. v. 5.º Sine me nil potestis facere. nihil 1. nec dispone pfecte, nec pfectam iustitiam obtinere, nec empfecte dispori, nec impfectam iustitiam adipisci absq Dei adiutorio: pemus a: si p tm arbitrium pemº totum (vt Pelagiani) b aliqd b n. totum vt Semipelagiani.

6.º: Ioan: c.º 15. v. 16. Non vos me elegistis, sed ego elegi vos. eligerem.º a: nos Deus, si p bona opera nra nalia ylegremur iustitiam & salutem, aut eius initia poneremus vt a Deo eligeremur; n. q.º pemus p vires arbitrij iustitiam ylea aut initia sanctas ponere.

SECT.º 4.ª

Provatur eadẽ Vitas authorit.ª Conciliorum.

Palestina Synodus, siue (vt S. Aug: & Hiero: vocant) Diospolitana. q.ª in ciuit.ª Palestinae illius nois fuit celebrata, qae teste Bar. nº 17. v.ª Pelag: haec scripsit facere grãm & adiutorium et ad singulos actº dari, eaq n. dari. sed opera nra, & sufficient, vt ratª sit gr.ª (1. gratis data) p eius misericordiam, q dixit misertebor cui misertus ero, et misericordiam sciabo cui miseritus fuero.

Dein Con: Mileuit: 2.ᵘᵐ c.º 5. (vide et 4.ᵘᵐ) ita statuit v.ª Pelag. hosted

Placuit

Placuit vt qcq dixerit ideo nobis grām iustitiae dari, vt qd facere p liberū iubemur arbitriū, facilius implere possimus p grām, tanqē et, p grā n. daretur, n. tn facile sed tn possimus etc. sine illa implere dī mandata anathema sit. de fructibus n. mandatorū Dnus loqbat, vbi n. ait, sine me difficilius potestis facere, sed ait sine me nil potestis facere. Ead̄ hīa hī Con. Affric. sub Celestino et Bonif. c. 79. & 80. Pterea Con: Carthag. 2. 4 ... in epist. ad Innocent: Pelagij & Celestij errore detestans ait: Id a. agunt esti damnabiliter dicq... suis vt n. defendō, sed pius in sacrilegā superbiā extollendo arbitriū, nullū relinquunt locū grā Dei, qua Xpiani sumus.

Insup. Con: Senon. celebratū in Gallia 1528. hī de Pelagio scribit. Errabat infeliciter d. aliis extrem secutus, ad vitā beatā qpand̄ minime necia putabat grām, sed ad id sufficere dumtaxat arbitriū. Porro talia dolgramenta respuens Ecclesia Catholica hæc 3a regie ad salutē, sed, bona opa & grā, nec sine his parere hoi adulto viā salutis, accedentes n. ad Deū oportet prius d... grā munere adiutū credere, dein bonis opibus intendere, in quibus offendis & liberū arbitriū opat & grā quappe q hoi bene opari & salutē vleq putat sine grā, aut primatū boni operis libero arbitrio adscribit, n. grā Pelagian. consensus est.

Ead̄ hæresis damnata fuit in Con: Gener: Ephes: sene... n. 3a Pelagiū Romæ datā ... to. 5. c. 17. ingens. Porro a: Lectis ijs in sta synodo q. de empiorū Pelagianorū Scelestij & Pelagij & sequaciū depos. a. pietate tua ... decreta, & statuta sī, iusticaimus & nos qoq. ea solida firmaq. omanere debere, pare nos id vobiscū sentientes & nos ... p depositis hemus. Papes ... Greg: lib. 7 epist: 47. Cū Pelagi. et Celesti. eād̄ synodo damnati sine ...

Quæ Conc.e vigeret hoie in Sempel: legenti patebit: specialiter tn hanc errore succubit Affrica: 2. tpre Leonis I. (sc Baron: an 463. vel it sub Hilario Leonis successore & postea hoc retractans vel ... maluerit sub Felici 4.) Can: 6. Si qs sine grā Dei credentibus volentibus desiderantibus conantibus pulsantibus (qd̄ sc hīa Semipelag:) nobis misericordiā Dei dicit conferri: n. a. diuinet vt credamus, volumus, & hæc oia agere valeamus p enfer... S. Sancti in nobis fieri, ..., aut humilitati & obed.a humanæ subiungit grā adiutorium resistit Apostolo dicenti, qd̄ hes qd̄ n. accepisti, & gr. Dei sū id quod sum.

Dicen

Dein Can: 26. sic fe. Hoc est salubriter pfitemur & credimus qd in oi opere bono nos n: incipimus & postea p misericordiã adiuuatur, sed ipse nobis nullis pcedentibus meritis & fidẽ & amorẽ sui ipsius inspirat. Vide qã docuerat Can: 3 et 17. notaq cu Suarez Proleg: 7. de grã, hos canones a se Apostolica ante eosdẽ Concilio pfirmatos & ad illud missos.

Deniq Trid: sesse 6. de Iustif: scripius vtrumq errorẽ damnat, etiã c. 4. sic ait. Declarat pterea ipsius iustificãis exordiũ in adultis à Dei p Xpum Iesũ pueniẽte grã sumendũ ee, hoc e ab eius vocatõe qua nullis eorũ existentibus meritis, vt q p peccata auersi erant, p eius excitantẽ & adiuuantẽ grãm, ad cũuertendũ se ad suam iustificatiõe, eid grãe libẽ cooperando disponãtur. Et inferius. Nec tn sine grã Dei mouere se ad iustitiã corã illo libera sua voltẽ possit.

Rursus Can: 1o. in hunc modũ decernit. Si quis dixerit hoẽ suis operibus, qæ p humæ ntæ, et p legis drĩã fiant, absq dñã p Iesũ Xpum grã pe iustificari corã Deo anathema sit. Et Can: 2o. Si quis dixerit ad hoc tm dari grãm p Iesum Xpum dare, vt facilius hõ iuste viuere ac vitã æternã promereri pit, qsi p libũ arbitriũ sine grã, vtruq, sed ægre tn & difficulter, pit anathema sit. Ac deniq can: 3o. Si quis dixerit sine pueniẽte Spus sancti spirãe, atq eius adiutorio hoẽ credere, sperare, diligere, aut pænitere pe sicut oportet vt ei iustificãis grã pferatur, anathema sit.

SECT.ª 5.ª

Alia probatio ex Romanis Pontificibus.

Pater Suarez Proleg: 6. de grã, magnã erudiẽe vt solet, summorũ Pontificũ autoritates qæ aduersus pdictos errores militant, pgessit, et stante Ecclesiæ seriẽ, ab initio vt e flammæ vsq ad proximiora tempora, obseruatã in illis damnandis, & summã vigilantiã in remedijs opportune adhibendis, demonstrauit: nos selectiora seligemus. Et imprimis Innocentius epist: 93. inter Epistolas S. Aug: ita ait. Sed oibus diis paginis voltati libe-

re.

rat n nisi adiutorium Dei legimus se necteris, eaq nil pr celestib auxilijs destitutam. Vide quomodo in oibus d pagines deae lege nil pr volu celestibus auxilijs destitutas./

Dein Gelasius, cum Zozimo, Bonif., Celestino, Sixto, & Leone qos memorat eand haeresi damnare: audi eum in epist: 3 ad Honorium. In regionibus Dalmatiarum quosd reviviva Pelagianae pestis zezania semi natte. atq error esse nefarius, tanto periculosior ad subrepend, quanto ad fallend verisimilis colore blandior est, ab apost dud sede p Innocentium ac dein Bonif. Celestin. Sixtum & Leone statuis & ineluctabilibus sentijs fuisse prostratum. (Latius Hoc refert Mag: Alvarez Disp: 5 de Aux: n 5°) et in alia epist: ad eund Honorium admonet vt invigilet ne rursus Pelagij haeresis ab Aeq° sucissa pullulet, & extincta denuo emittat scintillas aut excitet flammas.

Praeterea Joannes 4 in epist: ad Episcopos Scotiae, vt refert S. Beda 2° de Histo: Anglie: c. 9. sic ait: Cognovimus qd vires Pelagij haeresis apud vos denuo reviviscit, qd horrescimus vt a vestris mentibus huius modi venenatu superstit facinus auferatur; nam qliter ipsa quoq exe cranda haeresis damnata est, latere vos n debet q n tm p istos 200 annos abolita est, sed et qtidie a nobis anathemate sepulta damnat & hortamur ne quorum arma sepulta sunt eorum cineres suscitentur.

Rursus Pius V et Gregorius XIII in quad bulla (relata Suarez Pro. leg: 6°. de gra c 2°) postqp plures propositiones retulerant & inter easa liquas Pelagianas c vires arbitrij ad opa pia & meritum haec bulla sub iunxerent. Quas qd sentes stricto coram nobis examine ponderatas, qqs nulla, dunetd a Pelagianis piue defensi in rigore & pio sensu ab assertore intento, haereticas, erroneas, suspectas, temerarias, scandalosas & in pias aures offensio immittentes respective, & qcq sup his Verbo, scriptoq emissa ptenerad autorit damnamus circumscribimus, & abolemus, deq j Ts & talibus posthac qcq pacto loqndi, scribendi & disputandi facultas interdicimus, q secus fecerit oibus dignitt, honoribus, beneficijs, gradibus & officijs ipso iure privamus, atq et inhabiles ad qcq decernimus, vinculoq anathematis eo ipso innodamus a qo nullus Romano Pontifice inferior

valeat

valeat, excepto mortis articulo, liberare. Dubia tamen mouent hae p[ro]p[ositi]o[ne]s
sertim c[irc]a respectiuas applat[io]nes singularum censurarum ad singulas p[ro]p[ositi]o[ne]s
in bulla relentas, et c[irc]a exemptas aliquarum. At nota mouet et expendit
P. Suarez Proleg: 6. de gr[ati]a c[apu]t 2. ibiq[ue] satisfacit. Videat curiosus,
ne nos longiores q[uam] par est videamur esse Senus.

SECT.° 6.ª

Denuo probatur ex. S. Patribus.

Quamuis satis nobis posset esse authoritas sacrae scripturae et
Conciliorum summorumq[ue] Pontificum p[ro] Catholicae veritatis solidissimo
fundamento tamen in re adeo graui silentio S. August: et S. Prosperi, et aliorum
strenuissime et felicissime c[ontr]a Pelag: et semipelag: dimicantium, ut eorum sub-
tilissimos tractatus legenti liquebit, desiderari videtur.

Et q[ui]d S. Aug: lib. 3°. Hypognosticon (si forte e[st] huius operis au-
tor Bellarm: n[on] putat sed esse autorem aliu[m] antiquum q[ui]d et doctu[m]) sic
ait: in o[mn]i itaq[ue] opere sancto p[rimu]s e[st] voluntas Dei, posterior liberi arbitrij:
opat Deus coopat homo. q[ui]d si dicas, ut dicere studuisti q[uo]d ego
p[e]r volui Deus voluit, ea[m] meritis facis, et gr[ati]a ex quibus n[on] sit gr[ati]a, sed
merces.

Dein lib. 1° c[ontr]a 2 epist: Pelag: c. 11°. haec habet: Ho[min]es Dei opus
defendimus, nec ex illius p[oen]a, nec in malum nec in bonum incitatum a-
liquem cogi, sed p[ro]pria vol[unta]te, aut bonum facere facere aut malum;
in bono vero opere a Dei gr[ati]a semp[er] adiuuari, in malum v[er]o Diabo-
li suggestionibus incitari. et c[apu]t 19. rep[re]hens Iulianum q[ui]d dixerit vol[unta]tem
n[ost]ram n[on] moueri a gr[ati]a ad opera bona, ait: Cur n[on] n[on] dixisti ho[min]em Dei
gr[ati]a in bonum excitari, sicut dixisti in malum diaboli suggestionibus
incitare; sed dixisti in bono opere a Dei gr[ati]a semp[er] adiuuari, tanqua[m]
sua vol[unta]te nulla Dei gr[ati]a bonum aggressus in ipso ia[m] opere diuinitus ad-
iuuet, p[ro] meritis b[onae] voluntatis ut reddatur debita gr[ati]a n[on] donetur
indebita, et sic gr[ati]a n[on] sit gr[ati]a. Et lib. 2. c[apu]t 5°. Liberum arbitrium dici-

mus

mus ad bene pieq vivend n. valere, nisi ipsa voluntas hois De gratia
fuerit liberata, & ad oe bonu actionis, sermonis cogitationis adiuta.

Rursus in lib: de gra Xpi. c. 47. ita ait: Si, ut dixi, consen-
serit Pelagius et ipsas volte & acte diu adiuvare, ut sine illo adiu-
torio nil boni velimus et agamus, eaq ea gra Dei q per Jesu Xpum Dnm
nostrum in qua lex nihil de adiutorio gra Dei, qtm arbitror, inter nos
controversiae relinquetur. Ac lib. de Praedest. Sanctoru c. 20. Quod attinet ad
pietat et religionem, n. sumus sufficientes cogitare aliqd qsi ex nobis, et ne-
mo sibi sufficit ad incipiend, perficiend quodcq opus bonu. Vide totu illum
libellu quem de gestis Pelagij contra adversarios gra Dei scripsit.

Post Augustinum, 2d. locum hic contra Pelag. & eius reliquias S. Prosper in
lib. contra collatore c. 5. sic ait: Quomodo a. n. advertis (loqr cu Cassiano Sa-
puo autore errores Semipelag:) te in illud damnatu incidere, qd velis
nolis convinceris dicere gra Dei Ds merita nra dari, cu aliqd praece-
dere boni operis ex ipsis hoibus quo qd gra sequantur, affirmas. n. n. nul-
lius meriti fieri si petentis fides, quaerentis pietas, pulsantis instan-
tia, recipere, [illegible] invenire & accipere & intrare dicantur.

Rursus, c. 35. late Cassianu reprehendit & subtiliter urget eo
qd asserat Iob suis viribus, n. gra Dei Diabolu tentantem superasse: unde
concludit. Si ipse Deus sicut omnio qd Iob pet, n. et donavit ut pat, ter-
tis patientiae eius n. auxiliator fuit, & in qp erit virtus gra adiutoriu,
si huius hoim viribus tanta illa et parata victoria. Multa in eodem
capite invenies ad rem hanc satis accommoda.

Deniq c. 38 attingens fundatu erroris contra ij sic ait: Non sturbat
nos superbientiu inepta querimonia qua liberu arbitriu cassari aufert,
si pricip & proce. in bonis usq in finem Dei dona dicantur, qd spiritualis
a gra stabilimenta si voluntas humanae; volentes oramus & tn nisi
Deus spus suus in corda nra clamantem Abba Pater: volentes loquimur
& tn si pius e. qd loquimur n. sumus nos loquentes sed spus Patris nri
q loqr in nobis. Volentes operamur salutem nram & tn ipsum velle &
operari Deus est, q operat in nobis. Vide eund in epist: ad Aug:
& in lib. 2 de vocat Gentiu & in 4 lib: ad obiec contra Augustinum.

Non

Non minus egregie Nazian: orat. 31.ª exponendo ea verba Math: 19. non omnes capiunt verbum hoc, sed quibus datum est sic ita loquitur. Cum audis quibus datum est adde volentibus datum est, et iis qui ad animi propensi sunt; etenim cum illud audis non est volentis nec currentis, sed miserentis Dei. Sic tibi existimandum censeo, quoniam in nonnulli sunt qui ob recte facta ita animis efferuntur ut id totum sibi ipsis adscribant, nec quidquam creatori, nec sapientiae eorum autori, omnium suppeditatori acceptum ferunt. His verbis docet Paulus quod ipsum recte velle Dei auxilio indigeat, imo, ut rectius loquar voluntas quoque ipsa et electio eorum quae recta sunt et cum officio conjuncta sit divinum quoddam beneficium est, atque a Dei benignitate manans.

Brevius Ambr: lib 2º in Lucam cº 12. sic: Vides quia ubique Domini virtus studiis cooperatur humanis, cum nemo possit aedificare sine Domino, nemo custodire sine domino, nemo quidquam incipere sine domino. Et brevius adhuc Sanctus Bernardus de Gratia et libero arbitrio: Conatus nostri, inquit, et cassi sunt si non adjuventur et nulli si non excitentur. Itaque Sanctus Gregorius Homelia 9 in Ezechielem dixit: Nos praevenit ut velimus et volentes subsequitur, ne inaniter velimus.

Denique Sanctus Fulgentius libro de Incarnatione et gratia Christi eandem veritatem confirmans haec dixit: Carnalium concupiscentiarum vulneribus sauciatus peccans, sed earum submissus ditione peccati, ut nullatenus aliquid bonae voluntatis initium habere potuisset, nisi hoc Deo gratis donante habuisset. Vide Hieronymum libro tertio contra Pelagium. et Hilarium epistola ad Augustinum. et Sanctum Thomam secunda secunda, quaestione vigesima quarta art: 3. ad 1um et saepe alibi.

Sect.° 7.a

Tandem probatur ratione.

Post tot sandra autoritatis sgruis et rinulla pfaramus raes. et 1.us Sit. si ho se disponeret ad gr.am p vires naae seaa pr.e vt volabant Pelageahe, sua remote vt semipelageane, ho p vires naae mereret, inde & ondre de sgruo & degno gr.as saneantes hoc e impole: g.o et qd ho p vires naae se disponat pr.e & remote ad gr.am. Maior liqt g.a dispos.o ad gr.am e p mul meriti x.a deeta P.r mi: q.a gr.a n. eet gr.a vt ex Paulo, Ale. Aug: Fulg: et alys patet. Ex Paulo ad Rom: 10. V6. si a: gr.a ea n. ex opibus, aliqn gr.a ea n. e gr.a ex Ale. lib. 2. Rhet: c.e 7. gr.a e: p gs dicantr rogati gratis aligd facere n. p re aliqa. Ex Aug: de Prest.e SS. lib. 1.° c.e 2. quae vtiq n. e gr.a si ea vlla merita precedant. Vlla dixit .i. sua sive degna sive sgrua. Et lib: de gestis s.a Pela: ipsius gr.a noen, et eius nois illius aufertur si n. gratis datur. Deniq Fulgen. de gr.a c.e 18. Juste dr gr.a q.a n. gratis hoi datur, sed bonae retribuit voltati.

2.as e dispos.o debet here despot pport.e ad fra ad qd disponit sicut Vtus pductiua ad effu, sed Vtus solis Vribus naae hoa nullas ho pport.e cu gr.a: g.o nulla dispos.o hoa p vires solius naae e dispos.o ad gr.am. P.r mi: q.a disposit.o p vires naae si inferioris ord.is, tu q.a n. e minus impportionata dispos.o pure nalis ad fra supnale qlis e iustitia sancans, gs poa nalis aliq elevat.e et Vtortio supnalis ad effu supnale, sed poa pure nalis e oo impport.o nata ad effu supnale et vt pportionet debet elevari p Vtortiu Vtutis supnalis, g.o dispos.o pure nalis qlis het p vires solius naae e oo impport.o nata ad iustitia supnale sancante, ac vt pportionet debet elevari et pport.o nari p gratia

3.us est

3us est: q^a gr^a n. est donum Dei liberale, sed retributio neq illius collatio misericordia sed iustitia saltem aliquis ex infecta, & gratitudo, quorum 1us e. 2a Paul: ad Rom: 3. iustificati gratis p gr^a ipsius et c^a 11. v. 35. quis prior dedit illi et retribuet ei. et 1a Iob c^a 41. qs ante dedit mihi et reddo ei quasi n. dedisset ho opera p vires nrae vt deinde p illis Deus retribueret. 2us e. 2a illud ad Rom: 9. miserebor cuius miserebor et misericordiam pstabo cuius miserebor. et ad Rom: 11o vbi agens cum gentilibus ait. sicut n. et vos aliqdo n. credidistis nunc a. misericordiam consecuti estis. Ans pr quoad 1am q^a q^a vt hic Π 1o de donationibus. donatio ex sua rone petit qd non sit propter retributionem aut in remunerationem. Quoad posteriorem et q^a illa e. misericordia qd confert praeter debitum cum misericordia sim supponat miseriam n. meritum.

4us e. est volentis et currentis, vt sup tetigi et n. solius Dei miserentis 2a Apost: ad Rom: 9. Pr q^a illius e. cuius virtute obtinet consecutr^a vsq ad mortem et propter adeptio, sed arbitrij virtute sua volentis et currentis e. obtinere gr^am se disponendo ad illam et illa consecu^a ergo qo e. volentis et currentis.

5us est: Deus est iniustus et saltem ingratus si disponenti se p vires nrae ad gr^am, illam negaret. Pr q^a vel foret 2a iustam dispositio negando quod illi e. debitum, et hoc e. esse iniustum, & non compensaret obsequium ab hoc acceptum qd e. esse ingratum vt videri pt apud. S. Tho. 2.2ae q^e 107. 1us a. e. 2a Apost: ad Rom: 9. qd dicemus, numqd iniqtas apud Deum. 2us et absurdo e. et adversatur loco citato.

6us e. ho potest gloriari qd iustificationem obtineret ex sibi suae industriae tribuere qd iustificatus sit 2a Apos: 1a ad Cor. 4. v. 4. qd habes qd n. accepisti? si a. accepisti qd gloriaris quasi n. acceperis sic qbus respondit est q sua veritas aliqua bona gr^e tribuebant, et ideo de illis gloriabant vt alijs praeferri volent. Pr q^a is e. q per suas vires absq vlla gr^a obtineret iustificationem & inchoaret, et consum-

maret

daret vt heret unde peueneret ad illas.

Mitto qd hō n̄ pueniret a Deo in negotio salutis, sed Deus ab hōe, neq a traheret, sed p suas vires ciet, neq aul adeo insentabile vt visu et Apostolo qd hic trahatur ille n̄ trahat, ille pdestinet, hic reprobetur cu rōe et solutio facilis qª cōte p sua volue et nāli arbitrio vult, illa n̄ qa cu absurda sint, renocanda si vocatc dª et grª qua hō indiget et gratis a Deo pfert cui vult et qō vult.

SECT. 8.

Alijs adhuc rationibus probant alij.

Probat rursus 1° Aluares rōe S. Tho: 3° 2ª gentes cº 149. et sup caput 5 ad Hebræos lec. 10. ad illa nec qsqs sumat sibi honorē &c.. Nil disponit seipsu ad statu altiorē sua nāa, neq ad ipsu se deducit, nisi a supiori agente eleuetur, et deducat nā aer n̄ pducit ignē nisi a supiori virtute fit, atq grª halis e. stat° altioris et eminentioris cu sit sup totā nāā orēs, et intellectuales; g° nulla nāa crea pt se disponere et remote ppria virtute ad grā. Itē qª dispo° et fra debent ee eiusd oris; dispo° a: p vires nales sua n̄ e eiusd oris cu grª sed longe infiories; g° dispo° sua p vires nales n̄ pt ēe dispo° ad grā.

Probat 2° Vasqs. Hō ex nāa sua irali indiferens e vt bonu a: malu sequat neq ex nāa sue creāis detrat magis ad bonu qs malu, sed cogitatae pūia in hoc & illud mouetur et inclinat; g° vt bene operet et se disponat ad grā eget pūia cogitat bona qa ad illud moueat, sed qd pūia cogitat sit bona e grª p Xpu, cu n̄ debeat nāa titulo creāis; g° vt se disponat ad grā eget grª p Xpu, atq ideo neqt se disponere et remote ad grā p vires nāl.

Quod pt vri ipso ita pbari et declarari, dari cogitat bonā

bonas & cognitas, prius quam malas non. legr. cum creaïs nãa. ralis, eu' cum...
ad bona & malum, ad bonas & malas cogitatas ad cogitas ...
cognitas, sed quod non legr ex iure creaïs n est illi debitum, sed a
Deo gratis et liberaliter accedit; ergo ex cogitatio cognita gratia et
non debito creaïs afferit, atq ideo est gratia dono creaïs superaddita
atq cum eo agere circa ralis ad se disponendum, agat et ad se
disponendus gratia ut neque per vires suas se disponere.

Deinde patet rursus ex eo quia sicut per primi Adami peccatum
amisimus iustitiam et innocentiam ita perdemus iustam et quo liber
quae ad illam nos movet, cum quo liber orationes & initium quae omnia
per 2um Adamum restituta fuere; ergo quod habemus gratiam et quod habeamus
initium ad illam et quod debemus 2o Adamo scilicet Christo et illius
gratiae, non naturae quae post peccatum sit privata eo iure se quod habebat.

Probatur secundo Bellarminus varijs similitudinibus Scriptur.
nam 1o peccator comparatur terrae humore destitutae, iuxta illud Psal. 142.
Anima mea sicut terra sine aqua tibi, terra autem humore destituta nec plantas nec herbas potest producere si caelesti rore desuper irriget, ergo homo caelesti gratia destitutus nec minimam ad illam dispositionem potest producere, nisi caelesti gratia fecundetur.

2o homo comparatur luto quod a figulo laboratur. Ierem. 18o.
Ecce sicut lutum in manu figuli sic vos in manu mea.
Et Paul. Rom. 9. v 20. 21. et 22. Lutum autem se non disponit
ad formam vasis recipiendam, nec ut prius fiat vas in honorem, quam
in vituperium, sed id debet figulo hac prius quam illa ratione illud
disponenti; ergo nec homo potest se disponere ut prius fiat in honorem quam contumeliam, sed id
a Deo media sua gratia facienti, ut prius hac ratione quam illa disponat.

3o peccator comparatur homini mortuo iuxta Luc. 18. Mortuus erat & revixit. ad Colos. 2. v 13o. Et vos cum mortui essetis in delictis. ad Eph. 2. v 1o. & 2. sed homo mortuus nec se disponit ad vitam, nec potest, nisi vim aliquam vitalem ab excitatore suo recipiat; ergo nec peccator poterit se ad vitam gratiae

nisi

nisi a Deo excitatore suo vitales grae vires recipiat. Duas alias Patres ibi Bellarm. affert quas breuitis causa omitto.

Probatur 4o rae S. Aug. & S. Prosp. Ecclesia orat pro peccatoribus et infidelibus ut convertant, sed frustra fierent iste, preces aut saltem non nimio si peccatores et infideles per suas vires nales converti, cum sat esset ibi predicari ut converterent. go.

Ex his stat quod cum in Directorio Inquisitorum pe 2. qe 2. inter errores Raymundi Lullij adnumeretur hic, quis non sit certus Raymundus sed docuisse ut graues Dres autumant. In faciendo bono non opus e nobis spectare (i. sperare) qd Deus incipiat, qa iam incepit, qdo nos creauit, et per sternuate nras muneris nobis dedit velle seruamur, sonat non diud ut minemus Semipelagianam.

SECT.o 9a.

Soluuntur obiecta ex Scripa & Patribus.

Quamuis dra tradita late probata sit, certa & indubitata, non e. tamen liba ab obiis, sed plures tam ex autorite quam rae illi opponunt. 1o objiciunt: Prouerb: 16. Hois e. preparare aiam et Dni gubernare linguam. ex dispone & prepao vr ex vi Deus linguam gubernet & contra opus efficiat. Unde Zachar: 1o conuertimini ad me & ego convertar ad vos, quasi Deus spectaret nras dispositiones

R: 1o. his pre a nobis duo alia opponi. 1o illud Prou: 8. (Sc. 70) Prat voltas a Deo. vig per auxm gre et 2o Thren. 5o. Converte nos Dne (inchoatiue per gratiam preuenientem) & convertemur. pro opaci. ut omittam illud Psal: 14. Converte nos Deus salutaris nr. Vides preparationem voluntatis et dispositionem esse a Domino

& a Deo

& a Deo postulari vt nos conuertat inchoatiuè &
Deinde cum illo conuertamur per cooperatio=
nem.

R. 2° ex S. Aug: in lib: 2° ad Bonif: et de grā et libero arbitrio commendari in his locis liberum atq ideo illud illorum liborum post aux. qo Deus praeuenit hominis ad se praeparare se, qa eum praeueniendo in potestate arbitrij relinquat cooperatione qua se disponat, illius est e se disponere, non a: sine grā, et ideo dicit conuertimini ad me .1. auxilio grā et ego conuertar ad vos infundendo grām qa sanctificandi estis et a peccato mundandi: Quam explicationem et illa verba Isaiae 30 expectat Dnus (liberam cooperationem voluntatis vestrae) vt misereatur vestri

2° obijcitur illud ad Rom: 8. Quos praesciuit (viz bene vtentes libero arbitrio & se p naturales vires disponentes) et praedestinauit conformes fieri (p grām sanctificantem) imaginis filij sui. Quasi diceret praedestinauit conformes fieri qa praesciuit bonum vsum arbitrij. Sed hic sensus damnatus e ab Ecclesia, vt notat Vasq: to 1° in 1am pam disp: 91. c 18 n° 141. atq ideo sic expone cum illo, quos praesciuit sibi amicos & dilectos grā sua futuros, et praedestinauit vt patiendo labores tribulationes & aerumnas conformes fierent filio suo, seu vt ibi dr imaginis filij sui q tot aerumnas & labores passus est. Vel cum S. Cyrillo lib: 4 in Isaia. sic qos praesciuit conformes futuros filio suo et praedestinauit tales, ne esse absq dicta praedestinatione conformes.

Obijcitur Tertio celebris parabola Mat: 25. Vbi dr talenta inter famulos distributa, n. vteq, sed vnicuiq sm propriam virtutem; qo virtus propria e mensura, qua Deus attendet in collatione talentorum grā, ita vt p maiori l minori qualitate bonis vsus arbitrij maiorem l minorem det partem grā

Hac parabola qa 1° aspectum videtur habere vim, reuera si recte intelligatur illa caret, varie illam exponant et interpretantur Doctores. Nam Vasques dicit parabolam eo tendere vt ostendat Deum sumpturum talenta grā Xpi qa nobis liberaliter contulit

at Deus

vt Deus exegit a famulis de mo a: diuidendi n. curauit xa
scil. in attribus deus ea illa vt ostenderet ma beneficij & acepta gra
xa mensura eius ee requirendo.

S. Tho: 2 2ae. q 24. art: 3. ad 1m ita illgit vt nõe quie
virtutis veniat vis liberi arbitrij, sed n. nuda neq merus illus
talis illeas, sed varia cuiusq despoto ex auxo gra, qsi diceret talenta grae
Deus dat et diuidit xa mensura dispotis qs qlq ex auxo grae
hi, et vtraq expoto est optima, longeq diuisa a mente Pe-
lag: et Massilienssiu.

Objiciuntur 4. Aleq Ecclesiae Pes vt S. Chrysosto:
in multis locis, qae late refert Herice. et S. Hierony. lib. 3.
2a Pelag. dicit nrũ ee velle, Dei a: qd emplaamus qd volumo
quasi diceret initiũ nrũ e: qa volumus pficere a: Dei q nostras
et conatus adiuuat, amoueq.

R S. Chrisost: etsi multi credant dra Semipal: fuisse in-
fectũ late ab hac macula expurgari ab Herice dis: 21. c 7. pe
Bellarmino et alijs videantur, nã qae tractanda restant, nullate-
nus patiunt in hac mãa emmorari. Ad S. Hiero: dixeris cum P.
Bellarmino illũ n. velle qd nrũ velle sit sine gra, cũ quest: ad
Tyliphontē dicat velle et currere meũ est, sed istud velle et cur-
rere sine Dei auxo n. erit meũ, sed qd nos primus velle multa
cũ auxo grae quorũ nisi Deus addat alias nil possumus emplere. (
Vnde Paulus ad Rom: 7o. Velle adiacet mihi pficere a: bonũ non
inuenio n. n. qd volo bonũ hoc facio.

SECT: 10a

Alia multa ex ratione petita soluuntur.

Objicitur 1o. 6 Deus dat oibus grad aqlē vt curcantur et sic
dei curabunt, cũ n. sit maior rad cur in his effectũ haret q
in alijs sego de se in oibus a aqlis, aqlē vim in oibus exer=

careet

ceret. Si n. dat æqle e. acceptor personæ (ut arguebat Faust^s 2^a Aug:) x^a illud act. 10. v. 34. in vitæ spere q^a n. e. psonarum acceptor Deus. Pr q^a vteret iure dominantis et n. spectata volt^te sine caâ huic plus gr^æ daret q^i illi, t huic daret & n. illi.

R. Deus dare oibus gr^a sufficientē sed n. oibus æqle q^a aliis dat abundantiorē et vltra mensurā sufficientiæ, hinc a. neq infert oes puertendos et iustificandos q^a n. oes pententur, sed aliq lib^e resistunt et inefficē gr^a reddunt, neq iis inferetur Deus ee acceptorē psonarū, q^a acceptio psonarū ē vitiū 2^a iustitiā vt Doctores obseruant. Vnde cū ex iustitia, n. debet dare extra sufficientē, et suæ gr^æ Deus citra reliquorū iniuriā dare cui maluerit et speciali fauore huic dare quam negat alteri qn iure pii sui q me: emipat. qd si queratur merito rebit Deus, sicut alibi Mat. 20. v. 13. et 14. Amice n. facio tibi iniuriā tolle qd tuū & vade. Ac An non lt mihi qd volo: anne oculus tuus neqs e. q^a ego bonus sū. Esset Deus acceptor psonarū si deberet, & vt Deus n. æqliter distribueret, pferendo psonas postponendas & dando plus qbus debebat dare minus, et minus qbus debebat dare plus, attento ad psonas & n. ad iura.

Obijce: 2°. si Deus distribueret gr^a sine meritis dando inæqualiter, irrabiliter procederet, q^a si n. precedunt merita nulla raō ē cur det inæqle, id at. qd sine raæ fit irrabiliter fit; q°. R. aliud ee n. dari caā ex p^e hoīs ad dand gr^a, aliud n. dari ex p^e Dei, Deus sit optimā finē et raē ad sic dandā suā gr^a, quis ea nobis occulta sit nec ii d^a mysteria qb latent act^es Dei penetrare nra imbecillitas potest.

Obijcitur. 3°. Cornelius Centurio suis eleemosynis meruit & a Deo impetrauit antiqsē edelit. vt misso Petro instrueret in fide, ait ii sacer textus. Act: 10. v. 4. Oraōes tuæ & eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriā in rspectu Dei et nunc mitte viros in Joppen et Petrū accersi; illæ a. eleemosynæ n. erant ex gr^a sed & vires solius naæ; q° opera illa ex sola naā sunt meritoria & impetratoria atq respicientur a Deo; quatq esse dispates ad gr^a. R. ex s. Aug. lib: de Predest^e Sanctorū c^e 7. et

Bellarm:

Bellarm: de grã et lib. arb: opera Cornelij n. fuisse facta si-
ne aux.º Dei, neq Centurionem fuisse tū infidelem, sed qui unum
Deum noverat et pie colebat, unde oraes et eleemosynæ, quæ
acceptæ erant apud Deum quia ex aux.º grãe facta erant.

Obijcitur 4. quia pia et honesta opera fierent p solas
vires nãe ut fieri possunt, quia nãa per suis viribus diligere
proq bonum illi proposito, sicut et p eq odio malum sc. illius
foedilas pronatur, est digna laude, et accepta apud Deum
ut meritoria, quæ n. digna laude sit meritoriã sit. R. ea o-
pera (si forte sunt sine grã, p xpi, qd multi negant) sunt
ra meritoria alicuius nalis pmij, ac ob id digna laude
n. pmij supnalis et grae, atq ideo nequid hanc sunt dispoes.

Obijcitur 5. Instando soluti anti opa honesta p vires
nalis facta redderent hoes minus indispositos et magis pxes
ad grãm, qs esse sine illis; sed esse minus indispositum et magis
dispositum videntur esse id, sicut minus distare a grã et illi esse pxes: at esse pxe
est habere aliqs dispoem ad illam, cum id disponat ad hoc, qd ad il-
lam approximat; quod pbat: quia removere impedimenta ad grãm e disponere
ad illam p bona opera nalia removent impedimenta ad grãm cum
removent peccata, quibus gravo hois reddentes eiusdem et difficiliora
res, qo vehentior et facilior inclinao ad vitia eiusdem impe-
dientia. quod.

R. omisso qd ea opera sint fieri p vires solius naturæ
sine aux.º grãe: dengdo mi: reddunt magis pxes ad grãm negative
ocedo. positive nego mi: nego inde mi: illis dispoem positivam, non
n e id n. esse indispositum, atq esse positive dispositum. Nam p nullam
dispoem aut indispoem habet, n. e indispositus, et tn n. e positive dis-
positus, quia ultra negoem indispoem addit positivam dispoem. Ad pbat:
dic removere impedimenta esse dispoem negativam i. importat negaoem
indispois, seu n. esse indispoem n. u. importat esse dispoem positivam.

Obycit 6º. frustra hoes orarent petendo grãm si hanc
Deus absq pcedentia et intuitu meritorum p mera sua volt. dat
unde

Unde ademeret spes impetrandi grā, frustraq hoes corriperentur si post longas exhortes ut diligentias adhant, illas n faciant, nec sequant: ut qd n diligentia adhiberent, sic n sit spes impetrandi et qi cūre apphendi qdo obtinere n pendat ab humana sed dā vole. Hoc argtū objiciebant Massilienses S. Augº ut e apud Prosperū et Hilariū.

R. nos n orare p 1º auxº grǣ hoc n non pendet a nro arbitrio, sed Deus gratis dat cū illo tn oramus ut a Deo obtineamus auxª septia qbus obtineamus rasceas & pseuas in gratia. Et qª sūs auxºs suffens nulli dee cū Deus dat illud oībus cure reprhendunt qd illi copando n adhant dilegentias ut iustitiā sequant.

Objicit 7º. Attritio sua ex timore pœnæ æternæ, aut ex cōsideratē turpdis pecti e dispoº ad grā. xᵃ Trid: de sacram: pœnitǣ cª 4. et tn pt heri p vires nāē: qº p vires nāē pumus hre dispoºs ad grā. Prº mi: qª absq ulla grā pt hō timere pœnas æternas sed ex tali timore moveri ad detestanda & dolenda pecta, quemadmodū ex metu pœnæ tpralis multa detestamur per vires nāē.

R. nego mi; loqdo de attritē ut opportet ad salutē & qǣ e dispoº ad grā, nā Trid: citatū declarat eiusmi attritē donū Dei esse et spus S. impulsū n adhuc qd inhitantis sed tm moventis qo pœnitens adiutus viā sibi ad iustitiā parat. Et cure qt timor ordinatus ad detestand pectū & volē pecti includens xpiana sapientiæ e initiū, xᵃ Proverb: 1º v 7. timor Dni priū sapientiæ. Et ideo inter S. Sancti adnumeratur ab Isaia cª 11º qd alia attritº pure nālis heri pt ex metu Gehennæ absq adiutorio grǣ n erit ut oportet dispoº ad iusticāis, sequi ex Trid; qd dicitur dispoº st donū Dei et spus S. impulsº qd n heriat p vires arbitrij sine adiutorio grǣ;

Objicitur Octavo: qui peccavit debito iuris nālis tenet se ad Deū convertere, & illud sup oīa diligere & p peccato satisface; qº pt cure nāli mereri iustificād & remissē p convers

Praeterea

delecteq. Dei naturalem, atque naturalem satisfactionem. Pbr. aqsad. Si si p has n. pet mereri remis. pecti, n. teneretur iure nali satisfacere, qdoqd n. pt alia reiers. aleaque dilecto aut satisfact. vt pote sup vires peccatoris nales. Pbr qa si ho psset qd p vires nales pt n. videtur amplius pe a Deo exigi vt deleatur, atq ideo videtur teneri Deus illud remittere, si p vires nales ho diligat, detesteturq peccatu, qd e- p vires hos actus disponi ad iustificad, illaq mereri.

R. 1º. Hoem q peccat teneri iure nali, satisfacere pfecte n. qd sibi, q. hoc illi e impole, sed sub dit. si pu u heat vnde id psset, cu a: n. pet p vires nales, n. tenetur p vires nales satisfacere. R. 2º. teneri facere qstu, ih pt, et hoc n. sufficiat, atq ideo teneri ad actus nales si deffecit aux. ad supnales, at n. ideo p illos iustificaretur; q. n. qd suffit ad implend. pceptu suffit ad satisfaciend. p peccto et se disponend. ad gra, implet. n. pcepti, tm pt facere qd actus medio qo impletur sit bonus, vt n. qeq actus bonus e dispo. ad fra supnales, nisi et sit supnalis aliqua rae. Ad ofirat. dic. qd et Deus attentis nae viribus n. pet aliud exigere hoc n. e q. id sufficiat ad satisfact., sed q. viribus nae n. pt fieri satisfact. et dispo. ad gra, et cogi n. debat ad impole. Atq ideo opus e qd si Deus velet dispos. ab hoe poni oferat aux. gratiae.

SECT.º IIª.

Specialis obiectio vt dici solet ad hominem.

Ad hoc aduersarij objiciunt effic. argu. si ppter aliqd n. pet de iustitia seu dispo. ad gra opus factu p vires solius nae, mae. q. iustitia dispo. et qdeq meritu etia de iquo tolleret rae gr., eo qd faceret illa de debitam, et ppter

q° gr^a iā n· eēt gr^a, sed hoc ñ seqr, sed stat optime dari q̄uād dispoēs ad illā & meritū āns de cgruo, et nihilominus grā adhuc eē grā, q° quæ opera facta p vires solius naē ex radix et fundamentū ōis iustificatiōs, & tñ eōs theol. fides, spes & alij actus supernales disponentes ad grā, & meritorij aliq de cgruo et tñ n· amittit raō gr^a, sed adhuc e· gr^a; q° stat optime dari initiū, q̄uād dispoēs, & meritū de cgruo et tñ grā eē gratiā.

Dr: de facto ante grā sancante præcedet in nos initiū et meritū de cgruo & tñ gr^a sancans e gr^a, q° hæc n· tol-lunt qd gr^a sancans sit gr^a, q° q̄uis opera facta a naā sit initiū, dispoēs & meritū de cgruo, gr^a sancans erit adhuc gr^a. Atq ideo n· ob eā raō negr e· opibus naē q sint dispoēs & meritū de cgruo gr^a sancantis.

Unde qd Scilicet dicit: gratis a· iustificari dicimur q^a nil eorū qe iustificaē præcedunt, siue fides siue opera ipsā iustificaēs grā promeretur, si n· gr^a e iam non ex operibus, alioquin ut eē Apostolus inqt, gr^a iā n· e grā. solū excludit meritum de cdegno qd e· abse meritū & posset tollere abse raō grā & facit eā abse debitā non meritū de cgruo, nec initiū & dispoēs.

Nec satis dicere dispoēs supnalē, n· tollere raā grā, q^a eā ipsa dispoēs sit an grā debitū qd in illo fundatur fundatur in grā atq ideo grā sancans collata propter tales dispoēs & meritum habet initium atq fundamentum in gratia, atq cgrus est abse gr^a qd secus contingeret si opa pure nalia darent initiū aut dispoēs meritoria grā & nā tales dispoēs n· sit grā nec fundet in grā q° ag sed mero libo arbitrio grā collata propter tales dispoēs n· prius dicere haere initiū & fundamtū in grā, atq ideo n· eēt abse grā.

Non, inqs, satis e hoc dicere, tū q^a hæc responsio, sm sal-uat qd gr^a sancans sit gr^a in eā (·i· ex 1ª causa, initiō & dis-poē) n· vō in se, cā tñ saluet qd initiū sit gratuitū et me-

ritū

ritu de condigno ex gra; ipsa vo gra sanctificans n, sed ex merito dispositionis quae procederet ex gra tum et quia si procedet meritum de condigno operis facti ex gra, tolleret quod gra esset in se gra, et in tantum gra sanctificans fundaret in gra ex quo oriret procedere meritum, et in qua haret fundamentum; quod meritum de congruo nala n tollit rationem gre in gra sanctificante et illa sq tollit meritum de congruo supernale, tum denique quia Trid: (ex PP) gnaliter excludit de merito ante gra iustificationis, et quod ly omne cadit solum sup condignum cum vero n sit oo gnale, sed tm excludat de condignum, et cadit et supra congruum ita vt sit oo gnale, et excludat simpliciter de cuiuscumque gris sit siue de condigno siue de congruo, si diceatur ita, n excludit meritum operum pure nalium, sequod semipelagiani, n acebant de condignum, sed tm congruum. sic 2do? certe nec opera supnalia quae disponunt et prae ad infusionem grae erunt meritoria de congruo aliis aliquo eorum quae iustificationem antecedunt mereretur grad, ie Tridentinum; quod eq cum Trid: et Paulo pugnat dispositione pure nalis et supnalis meritoriae de congruo, quod si n pugnat cum supnali neq et pugnabit cum nali decta tao gratiae.

Sect.o 12a

Proxime obiectionis solutio.

Variae solutiones excogitatae sunt a Doctoribus pro enervanda obiectione ante eas recensebimus, vt quisque eligat quod maluerit. 1o vt vitent aliqui promittunt iustificationem 2ti pre deceptio. viz: pro prima instanti infusionis grae iustificantis et pro tota serie et mult successiua actuum supnalium, quae vsque ad infusionem grae attingit, quemadmodum in nalibus solet distinguere mrs accipi gratis, 1o pro mera introductione frae substralis. 2o pro serie dispositionum vsque ad talem introductionem attingentes.

Quo posito aiunt de siue de condigno, siue de congruo tollere rationem grae ab eo cuius meritum. Unde negant coherere pre rationem grae

cum

cas merito de congruo anti. Ad Trid: respondent ibi accipi a Concilio cursum, sive initium gratiae posteriori modo, non priori, atque ideo sensum esse ac definire quod nihil eorum, quae totam seriem supernalem usque ad infusionem gratiae sanctificantis praecedit, quales sunt actus naturales, esse meritorium sive de congruo sive de condigno, alias tota illa series, quae est gratia initium non esset gratia. Dispositio autem supernalis cum non praecedat totam illam seriem, sed intra illam sit, quippe sit meritoria de congruo gratiae sanctificantis non adversatur Concilio, nec facit quod gratia initium sumpta pro tota illa serie non sit gratia, quia nec facit quod totam illam seriem praecedant merita. quod si excludunt actus fidei a Trid.º illud de actibus pure naturalibus. quia gloria illa sive Fides, videt posita ob Pelagianos adscribentes gratiam fidei naturali. Hanc solutionem dicit probabilem Suarez lib: 4. de Gratia cap. 6. n 50. et ante illam defendit Vasq: to 1º in 1am p. disp: 91. cap. 5. nº 27.

Verum quia P. Suarez nullas difficultates (quae tamen non difficiles sunt solutu) invenit in hac solutione non eo in illa quievit, sed aliam excogitavit admittendo quod dictum hoc initium non illigat totam illam seriem sed gratiam infusionem et addendo quod per illam plam gratis, et per illam nihil eorum quae initium praecedant. illigatur meritum fundatum in solis naturalibus, sive congruum sive condignum et perinde sit definire quod initium gratis ac definire quod nihil fundatum in sola vi naturali arbitrij et initium praecedens, est meritum, sive de condigno sive de congruo ipsam gratiam initium, et quod alias gratia non esset gratia. addit praeterea Trid. non loqui de merito supernali. Hanc credit esse mentem Pauli, Concilij Arausicani et Milevitani, nulla vero quae huic solutioni obijci possunt conat ipse dissoluere.

3º alij Concilium de dispositione sive naturali sive supernali, realiter et tempore praecedente formalem initium non vero de illa quae tempore non antecedit sed natura & tamen gloria est ultima, unde actus Fidei spei & timoris et supernalis & ex gratia tamen, non sunt, inquiunt, meritorij de congruo initium sed ad summum auxilij ad ulteriorem dispositionem meliorem. Hanc solutionem ut at mas. aqua abandonare addit Suarez supra nº 25.

4º.

4º rent aly Concilium loqui de merito de condigno qd est
abte et simpliciter meritum, illudq excludere a curatione ut sit gratiosa
et dicatur fieri gratis n. vero meritum de congruo qd e. meritum sm quid,
atq ideo n. tollit simpliciter rationem gratiae. Ita Vega lib. 8 in Trid. facile
ta: huic autori obijci potest, qd si sm tollit abte rationem gratiae me-
ritum de condigno, et de hoc loquitur Paulus et Trid: quaties opera na-
lia essent meritoria de congruo gratiae curantis et curationis, tunc tolleret
ratione gratiae nec aduersaretur Tridento...

5º resp. pot. declarari loq de dicto merito tam de congruo qs
de condigno respective tn ad dictas partes curationis, ut super ipsum serieé
notas supnalis qd e: 1º ps curationis excludere meritum de congruo
qa semipelag: rem, fructus curationis infusae qd e: secunda ps curationis
imo et ps curationis qtum subtrahis meritum de condigno qa Pelag. ae
gende, cd est ac dicere gratia sanctificante n. praecedere meritum de con-
digno, sed ipse huius gratis infundi gratiae; neq etiam ad 1um auxm
et actum supnalem unde incipit curationis moneri praecedere. illud meri-
tum de congruo ut semipel: volebant, sed ipse huius gratis eo fiari
atq ideo servatur apertº et debita correspondentia ad errores Pelag:
et semipelagianorum, ut curatio gratis ea dicatur: qa semipelag:
qd gratia n. praecedit meritum de congruo ad 1um actum supnale et auxm. qa
Pelagiani quia nullus praecedit de condigno ad infusionem gratiae sine auxilio
Aliam solutionem proponit P. Henrie 1a p. dis. 24. cap. 9.
nº 90. Sº censeo R: dicens Concilium excludere meritum de condigno
aut de congruo tenens infallibilem nexum cum praemio et promissionem Dei, idq
declarat et difficultati emergenti conatur satisfacere. Videat cu-
riosus et ra explicatum Trid: qs elegerit salvam itatem praecedentis ar-
gumenti facile n. erit adaptare allatam doctrinam pro finali argumento.

SECT. 13a

Ulta obtº Sumpta ex illo facienti qd in se p virtus naturalis

Hoc pro maxe videmur urgere. nam si facienti qd est
in se

in ha q vires nae Deus n. denegat gra (hic actuale hac habituale aux.) g° ideo infaliter dat, qa facit qm ex se est q vires nae, atq ideo facere q vires nae qm e ex se est i netud eaa seu occaso et desposo vt Deus infaliter sferat grd vt semipel: asserenere. Hi qa n. faceret qm ex se est q vires nae Deus n. daret infaliter grd: g° dat infaliter qa facit qm e ex se.

Sed n. oes admittunt illud prius vt iacet. existimant n. multi n. ee vel. facienti qm est ex se q vires nae qd Deus sferat infaliter grd, sed facienti qd ex se e q vires nae cu auxo gr, na qi illgd vel facit aliqd. see a. debere illgi docent Vasq: 1a p. des: 91. c. 10. Alvarez disp. 56. de auxilijs. Montesinos 1a 2ae. dis: 32. q. 3. § 2°. Bellarm: de gra et lib: arbitrio. lib: 6. c. 6. in solut ad 3d obie. Albelda 1a p. Medina et alij. q se allegantes D. Tho: 1a 2ae. q. 109. art: 6. ad 2d. q. 112. art. 3° et ad Rom: 10. lect. 3a. Credunt n. ceinere drin semipelagianas se aliter explet: eni si facienti qd e ex se q vires solius nae Deus infaliter sfert grd certae humilitati nrae i operibus nalibus subiungeretur gra qa dcil. et Patres. Raesaq, remus q vires solius nae pstare aliqd. vt ea infallibiliter sducens ad piete et salute hosq. enchoaremus salute et Deus q grd conatus nros adiuuaret et proueret, tandq daret eag. Non rao quare Deus pus vni q alteri sferret grd seqd facere qm e ex se in vno ee rao, qe daet in n. facienti, qa aduersant Aug° et alijs Patribus nec reddi pant.

Nihilomin. plures alij libenter admittunt Deu infaliter sferre grd facient qd e ex se q vires solius nae. Ita Suarez 1a p. lib. 2. de pdest. c. 18. et lib. 3. de Aux: c. 2. P. Granado 2°ua 8 de gra trac: 6. des: 1a sec: 7. n° 48. P. Pgositus 1a 2. q. 12. art: 3. Defendit n. hanc sentiam vt pbabile et licet aliqa in sraium P. Herice 1a p. des: 27. P. Molina in Concordia q 14. art: 13. des: 10. P. Becan: 2 p. trac: 4. c. 5. q. 2. P.

Lessius

Lectus de Auxiis c. 10. P. Arubal 1a 2ae disp. 7. c. 1o Mascareneas. Curiel & alij. ergo S. Thomas q. 14. de Verit. art. 11. ad 1um et 2um & in 2. dist. 28. q. 1a art. 4. ad 4. qd si aliud dixerat in locis supradictis nil obest, nam ibi iunior erat, hic senior. Unde colliges qo cure dixerit Alvarez 2ria sentam esse oium Doctorum.

Difficultas modo e in exponendo axiomate taliter ut n. sapiat doctrinam pelagianam nec Massilienses triumphum agant. Molina explat, ut inter leges q merita Xpi Dni ab ipso & aeterno Pre odictae sunt et pmissae & ca distributae auxiliorum gratiae, haec pstaris stabilita fuerit, ut facienti qd e in se .i. expedito in actu 1o & perveniendi in opatione ca obtinet psto sit infaliter gra Dei ut ca tales obtinet supnaliter opet. Hac tn explas ex eo displicere ps q a n. salvat qd facienti qd in se e Deus reddat gram sed qd pparato ut faciat illud det, nec certas explat qd faciat hoc, ut in actu 1o pparet se, ut sic pparato gra adsit sequi actus 1us ad 1am opatam nil supponit ab hoe factum q vires nae, sed tm gram ad faciendum.

P. Herice ita explat axioma. Per actus nales primeus & melius naliter est physice dispositum e subtum, sicut q maius ingenium sit melius e dispositus physice ad credenda mysteria fidei q q minus aut nullum oo sit ut brutum, quemadmodum go decrevit Deus n. dare gram brutis sed etiam rationibus, absq eo qd ratitas sit causa cur Deus dat gram, sed supponat physice ad conferendum gram ita ut si ea abeet Deus hanc n. conferret. sic facienti qd in se est q vires nae (et sic melius naliter & physice se disponenti) decrevit infaliter gram, q n. conferret n. facienti qd in se est, quis facere qd in se est, n. sit causa cur Deus conferat sed materialiter ac physice.

Displicuit haec explas eidem rei, 1o q a durius cule reddit actus bonos nales ptinere ad virtutem subti physice actuum supnalium. 2o q a actus boni nales piis assimilantur in modo eandem & eandem ad actus supnales causae dispositiva cuius munus e detrare subiectum ad ulteriorem & meliorem. 3o q a Pelag: n. curarent de gre causae

dsmo

d'mo recederet libere aliqd enitend collatni gr. 40 q^a aliqd fit de nobis Hericae reddit Deus Atruisse dare gr^a enfalliter q^a habetur e proximus aptus q actus nales atq ideo dat ex q kois enitend aliqd q vires nales qui hac oia facile pent soli.

P. Suarez aliam viam ingressus dicit facienti qd est se e q vires nales dari enfalliter gr^a, n. q^a sic facara sit disposito ad gr^a, sed q^a q bona opa nalia removent peccata qa ea poterant impedi^a ad gr^a. Eget hac expos^o explat^e maiori. Bona opera nalia st remoles factorum ybus solet hoes impediri ad recept^e gr^e; unde cum Deus decreverit oes illuminare et ceteris opibus dare illis aux^a gr^e, nisi ipsi se impediant, q facit q bona opera nalia qtm e ex se, n. se impedit, sed ptis se expedit removenda oia impedimenta peccati, atq ideo decretum Dei de danda cum n. inveniat talem impeditum illi enfalliter gr^a afert qs n. afert enfalliter n. facienti q^a contingit interd^o qd peccato se impediat illo ipso tpre qo Deus decreverat illuminare et dare gr^a si n. impediret, unde enfalliter coltais in faciente qd e in se n. nascit ex eo qd facere qtm e in se sit cas qd aferat, qd q^a supposito ex una p^e qd Deus decreverit, n. aliunde qs ex sua bonit^e motus dare aliquibus gr^a et ex alia qs ho faciat qtm es ex se q vires nale erit enfallie qd q eod tpre qo ho facit qtm e ex se occurrat decretum qd Dei de danda gr^a, atq ideo det facienti q^a habet qod facit, n. tn q^a facit, qua expos^o mihi semp pbabilit^a e visa et nil hat qd sapiat errorem Pelagianum.

Nihilomin^s aliam etiam exhibere placet. Sicut Deus unum pmo vocat et n. alium, unum pmittit nunc peccare et n. alium, hunc in custodijs opportunis excitat et n. illum absq eo qd moueat, ab aliqo se tenente ex q^e vocati, sed ex sua misericordia et bonit^e independenter ab ullius merito ita dat gr^a facienti qd e in se q vires nales, n. motus ab opibus qa facit, sed a sua bonit^e et misericordia, et si nobis n. obtent fines qos Deus hat ad sic

decernend. ac dand. gra. enfaliter facienti qd est in se est, dubitari n. debet qa illos hat, vnde sicut roganti cur Deus illustret hunc et n. illud, nos tamen qa hic e talis psona, sic se meretalege hic q. Deus vult hinc facere hanc gram et n. illi: ita roganti cur det gra. facienti qd in se est, non debemus nec pursus iterum qa facit qm e in se, t qa se disponat et sic mereta., sed qa Deus vult, ob alios fines sibi notos et nobis occultos decrevit enfaliter offerre illis hanc gr., ea qd ait alijs.

Et qd si Deus decrevisset infaliter dare aux. gr. n. facienti qd in se est, nemo diceret se dispot. caa aut meritu ad collat. gr., sed Deu ex sua infinita misericordia moveri ad oferend. sua gra. hoibus indignis et oi destitutos merito, sic ex dico Deu decrevisse dare facienti ac facis it dat n. sit dispot. nec caa aut meritu fecisse qd in se est. Vnde patet facile ad argta. initio posita

QUAEST. 20.ae

De actib. in speli reqsitis vt ad iuscae disponamur.

SECT. I.a

Præmittuntur aliqua.

Egimus in superioribus de dispot. ad iustae se gra. in grali nulla facta mens. de actibus in speli, qu se requirunt aut petunt vt hoies iuscande disponant, nam id ostare aggredimur, vt, cu ea ostet dispot. debere ee supnales, nec sufficere qe cuius solius ablq aux. gra. sit ostet etia q actus supnales spaliter requirant hanc dispot., nnulla tn opportet prius pmittere, vt in hac mta clarius procedamus.

Pmittitur 1o. sermonem ee de iuscae extra sacramtu, na de reqsitis ad illas qe sit intra sacramta agend. e suo loco, vnde sermo e de iuscae adultoru, na iuscao parvuloru nunqs fit extra sacramtu, sed intra.

Pmittit

Præmittitur 2°: non disputare in præsenti de actibus quibus disponimur ad iustificationem saltem remote, sed quibus debeamus; et non de actibus qui non requiruntur, quia si adsint disponant, sed illis qui requirantur ut disponant: pro quo advertas plures esse actus qui reducunt et remote disponunt ad iustificationem, sed quia absque illis potest iustificatio inchoari et perfici non requiruntur ad illam, huiusmodi sunt, oratio de mane Aug. to 2° epist: 106. et non semel alibi, remissio iniuriarum ex Aug. Hom: 2ª in Levit: et lege ex Math: 6. ieiunium et opera pœnalia ex eodem Lactio, eleemosyna ex Aug°: 1° Crescenium. submissio animi, et gratiarum actio, ex Chrysost: Hom: 4 in epist: 2. ad Cor: observatio mandatorum et multa alia ex eod, hom: 2. ad populum. Correctio propria a via prava ex S. Iacobo c° 1°, ut omittam alia pia opera.

Præmittitur 3°: in ordine ad potentiam absolutam, idem hic dicendum quod supra diximus de dispositione in generali, scilicet: posse Deum optime iustificare hominem absque ulla dispositione, aut actu ex infra numerandis tamquam requisitis in speciali, atque ideo nullo requisito attenta potentia alta et extraordinaria.

Præmittitur 4°: Actus qui in speciali dicuntur requiri ad iustificationem debere esse liberos, quia debent esse huius, indeliberati enim sicut non impediunt iustificationem, quia mali sunt, ita nec ad illam disponunt, quia sunt boni, nec sola semiplena libertate debent esse liberi, sed plena; tum quia non minus requiritur perfecta et alta libertas in bono opere ad disponendum, quam in malo ad impediendum: stat enim in malo requiri plenam libertatem; tum etiam quia opera magni momenti qualis est iustificatio, non debet peragi libertate dimidiata, sed integra et consumata.

Præmittitur 5°. Actus quos in speciali numerari a Trid: sess. 6ª de iustificatione c° 6. quibus de facto adulti disponunt ad iustificationem. 1us est fides. 2us Dei timor. 3us spes. 4us amor Dei. 5us odium seu detestatio peccati. 6us propositum novæ vitæ. 7us votum sacramenti scilicet baptismi, si adultus non sit baptizatus vel pœnitentiæ si sit.

De his quærimus an et qualiter sint requirantur ad iustificationem ut propria dispositio, et non sint ut ex-a, nam fides et spes non proxime disponunt; cum non eo ipso quod credamus et speremus iustificamur, et reperiri possunt, imo et de facto reperiantur in pluribus non modo non iustificatis, sed nec iustificandis, fides et spes.

ultima

Ultima autem dispositio nunquam reperitur, de lege ordinaria nec reperiri potest sine forma iustificante, solus autem contritionis perfectæ & perfectæ charitatis supernaturalis actus ultimo disponit, quia posito tali actu, statim subsequitur infusio gratiæ.

SECT.º 2.ª

Fides dª per se & nrio requirit ad iustificationem.

Hæc assertio certissima est de fidem catholicam, atque ideo in ea conveniunt omnes Catholici, & quod plus est certum admittitur a nostri temporis hæreticis, tametsi in hoc differant hæretici a Catholicis, quod hæretici dicant fidem sufficere ad iustificationem, & requiri ut instrumentum quo iustitiam Christi, qua iusti sumus apprehendimus: Catholici vero solum esse dispositionem remotam, quæ nec supra sufficit nec ut instrumentum quo Christi Domini iustitiam apprehendimus, concurrit.

Pr 1º. ex sacra scriptura Abacuc 2º. nº 4. Ecce qui incredulus est, non erit recta anima eius. Iustus autem in fide sua vivet. & aliter, ut fit Paulus ad Heb. 10. n. 38 Iustus autem meus ex fide vivit. Marci ult. v. 16. qui crediderit & baptizatus fuerit salvus erit qui vero non crediderit condemnabitur. Heb. 11º sine fide impossibile est placere Deo, credere non oportet accedentem ad Deum. Ad Rom. 3. v. 25. Quem posuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius. et cª 10. cª 14º. Quomodo invocabunt in quem non crediderunt. Ioan. 20 v. 3. ut credentes vitam habeatis. Possent adduci alia loca

Pr 2º ex Concilijs. 1º in Arausic: 2º. cª ultº sic ait. Hoc salubriter profitemur & credimus quod in omni opere bono nos non incipimus, sed ipse nullis nostris præcedentibus meritis fidem inspirat. Idem supponit Milevit: c. 4. ~ Trid. multoties hanc doctrinam tradit. sess. 6. cª

6. c^a 6. describens ord^e iustificationes. 1us ponit actum fidei: sic: disponunt a: ad ipsam iustitiam d. excitati d^a gr^a & adiuti, fidem ex auditu recipientes libere moventur in Deum, credentes v^a esse quae divinitus revelata & promissa sunt. - c^a 7. fides nisi ad eum spes accedat & charitas neq unit perfecte cum Xpo neq corporis eius vivum membrum efficit. c^a 8. cum v^o Aplus dicit iustificari hominem per fidem & gratis ea v^ba in eo sensu intelligenda sunt, ut scilicet per fidem ideo iustificari dicamur, q^a fides est humanae salutis initium fundamentum & radix omnis iustificationis. Et tandem Symb. Athan: Haec est fides Catholica quam nisi quisque fideliter firmiterque crediderit salvus esse non poterit.

Pr 3° ex S. Patribus: S. Chrysost. Hom: de fide & lege nat. Eum qui operatur opera iustitiae sine fide, non possum probare vivum esse, qui nullus sine fide vitam habuit. Aug: epist: 105^a. Restat gr ut ipsam fidem, unde omnis iustitia sumit initium non tunc &c. et serm: 22. de v^bis Apost: a fide domus dei in credendo fundatur, sperando erigitur & diligendo perficitur. Et fat^e ad Psal: 31. magnum opus sed fides, laudo superaedificium operis, sed video fundamentum fidei laudo fructum boni operis sed in fide agnosco radicem. De Praedest. ss. c^a 10. fides prima datur ex qua caetera impetrantur. Clemens Alex: lib: 1° Strom: Praecessit fides, timor a: aedificat, perficit a: dilectio. Denique Origenes in epist: ad Rom: c^a 4. Prima salutis initia & ipsa fundamenta fides est.

Pr 4° rne: q^a si iustificandus sit impius fidelis debet sperare a Deo veniam peccatorum & iustificationem, si diligat, huiusmodi a: spes supponit fidem, nam quomodo sperare potest veniam peccatorum & iustificationem si diligat, nisi credat Deum illam posse afferre & veracem esse in suis promissionibus, atque ideo illam dare velle. Confirmatur P. R^e nost. q^a certum est de facto requiri ad iustificationem motum liberi arbitrii, non tantum in peccatum per motum aversionis sed et in Deum per motum conversionis, haec a: conversio non est sine divina potentia dirigente. q^o afortiori ad naturas rerum requiritur ad iustificationem fides.

Si vero

Si vero iucandus sit infidelis probat Granado nece fidei q.a q vult nomen dare Religi Xpi oportet vt hat notitiã mysterioru q.e in illa ptentur, hat a. notitia n. het vt opportet nisi p fid. Dein q.a fides e. fundam spualis edificij, atq. adeo frustra conarat fidelis accedere ad aliis astruere n. pmissa fide vel n. edificare sine fundto.

Notant v.o qd qd aiud, qd dicit fid ee necessã & fundm iustificationis sumit fidem cũ oibus reqsitis ad elicienď actũ fidei, & cũ ad hunc reqr actus prudens supnalis (qui pponat obiã revelatũ vt dignũ credi,) & piã voltatis affectio q alij dicunt credulitẽ qua voltas inclinatur ad assensũ, hi actus veniunt cũ fide cũ eaq requnt ad iustificã.

SECT. 3.a

Fidem requisitam ad iustificat.e ee strictam.

Calvinistae et nri tpis heretici 3.es distinguunt fides historicã seu historiarũ, miraculorũ et pmissi.es Historicã appellat q.a ea credimus veras ee sacras historias quas scriptura memorat, miraculorũ q.a ea credimus nil ee (n. repans) qd a Deo fieri n. pil sup oes nrãe leges operat & tand pmissus q.a ea credimus eq Dei pmissa, pdonis e.a remissi.es pec. tenus p Xpi merita. Hanc q 3.es fid dicunt constare totid de pfectionib, historica rei veritati, miraculorũ, oppositae: pmiss.es veracitati.

Ex his oibus hm 3.ā appellant fid iustificantẽ q.a h aon... cludant historicã dicunt eã n. sufficere sine fide pmisse, sed ee addunt fid pmissae adhuc ẽ 2.ee grale et spẽle, gralis e q.a credimus pmissiones d.as vt ad oes se extendit, qles e. illa q crediderit et baptizatus fuerit salvus erit, et q manducat hunc panem vivet in aeternũ. Spẽlis e. qs qlq sibi applicat certo & infaliter pmisse illas grales proinde ac si sibi sola fuisset facta: et q n. operatur credenti a. in eũ q iustificat impiũ reputat fides ad iustitiã &c.

postrũ

posteà gra Dei:

Sed omisso qd hæc deus in historicâ, miraculorū, & promisso[rum] figmentū et portentū ac chymera sit. Supº eâ fides ipsa om̄ia illa obta et sic ea se extendit atq ideo requirita ad iustitiam e historica, miraculorū & p̄missa. Hæretici fidē p̄missa ad iustitiā requisita & qs iustitiā appellant n. tam illquunt fide strictā qs om̄i titulo requirimus (et hæc e. in actu illius qo credimus reuelata propter Dei autoritē et ex da reuelate quoq assentimur dis mysterijs qa Deus dixit) qs fidē impropriā seu fiduciā in actu voltatis sitā, qua volumus eū firma spē iustitiā xpi nobis imputare & propter illā peccata imputare omitti.

Aduersus hanc fiduciā hæreticorū dicimus p̄mo requi fidē strictā & pr 1o: qa fides qæ requir ab Aug. & Paulo de iustitiâ e. de pluribus obis qæ nequit aliâ fide credi qs strictâ: q ad iustitiâ requir. fides stricta. Ans pr qtu ad Paulū qa postqª ad Heb: 11 & 6: dixit sine fide impolē ee placere Deo. Mox explicat hanc fidē dicens credere n. oportet accedentē ad Deū qa est et inquirentibus se remunerator est, sed n. alijs vijs sciatur Deū fore remunerare at qd sitt infalliter remuneraturus n. alit qs ex da reuelate fit ignotū, nisi n. ipse dicat se hoc facturū ignotū erit.

Quoad Trid: et sessio 6 de iustitiâ. hi ait disponunt a. ad ipsā iustitiā d excitati da gra & adiuti fidē ex auditu recipientes libere mouent in Deū credentes vª ee qæ dis reuelata et p̄missa sunt. Ecce loqr de fide reuelatorū qæ n. creduntur vt talia nisi fide stricta. Deinde fides baptismi e stricta cū credi n. possit tale sacramentū ee in ecclesiâ aut vim sacandi habere nisi ex da reuelate at fidē baptismi dicit requiri ee n̄riā ad iustitiā: qo ad hanc est n̄ria fides stricta. Pr mi: qa ca 7. exponens causas iustitiæ. Instrumtis eiº sacramentū baptismi qd e. sacramentū fidei, sine qua nulli vnqs contigit iustitia.

Pr 2o. fides stricta e qa credimus mysteria a Deo reuelata,

Sed hæc

sed haec reqr ad iustcam; g° fides stricta reqr ad iustcam. P.r min ex symbolo Athanasij ubi cum multa retulerat quae sola mediate stare poterat, haec e fides Catholica quam nisi qsq fideliter firmiterq crediderit salvus esse n poterit. Arat P. Suares ex ex fidei scopo & fide; ideo n e nobis exigr ut primus revertimur in Deum ex toto corde, ex tota anima, et ex tota mente, atq ab ipso remissionem peccatorum per Xpi merita impetrate. g° maxe nria e fides quae ostendit Dei, Xpi & meritorum eius ea rõe qua nobis ad iustcam commoda & utilia s, notitiam praebeat: Haec a. e fides stricta et Catholica; g° quae a. specialiter credenda nrio sint hac fide stricta ad iustcam obtinendam, & anime salutem consequendam in mãa de fide expendi solet. Videant P. Suares lib: 8 de gra. c. 16. n° 9. et in mãa de fide. P. Gran. in 1° 2ae de fide. P. Sterca do & alij. Si vo petas an opus sit qd tpre iustcais existat actualis fides &. sufficiat tpre praecesisse licet tunc physice n sit. Ret Gra: 1° 2a 8. de gra trac: 7. dis: 3. n° 6. in rigore loqdo n. reqri in ijs q diu se exercuerant in actibus fide eliciendis sed sufficere memoriam actualem ipsius actus fidei. At Suarez ubi nup n° 10. dicit eam fid debere nrio esse actu, quae e nria ad actus volis quibus iustcais dispoo cmpletur, et a qua quasi pendet. eam vo n. debere esse actu, quae n. e nria et a qua se n. pendent, si n aliqua obra fidei a quorum actuali cognitione et propositione se pendent, actus volitis qbus dispoo ultra cmplet, alia vo non & eiusmi cgto ut proportionata sit debet esse fides.

SECT.° 4.a

An ultra fidem requiratur actus spei?

Dubium esse n. pt, qn requirat spes ad iustcam qdo haec fit eo tpre quo praeceptum sperandi obligat, nam cum tunc debeat implere praeceptum, ne alias violans peccato impediant iustcam plane ei reqri tunc

actum

actu spei dubito ee debet extra tpus obligais pcepti et attento solo iure dispos.

Qao sta dd ei regi q se loqdo de lege ordenaiea ad iuscae, ita cois sent.a Cattolicorum, cu iure cu sit de fide, Definit a Trid: sess.e 6. de iustif: c.e 6. Disponunto a. ad ipsam iustitiam dum peccatores se ee ntelligentes a dte iustitie timore qo vtiliter concutiunt et considerand Dei misericordiam se convertendo in spem eriguntur fidentes Deum sibi propter Xpum propitium fore. C.e 6. Nam fides nisi ad eam spes accedat et charitas, nec vnit pfecte cum Xpo, nec corporis eius viuum membrum efficit. et c.a 3. si q dixerit s.s inspirae atq eius adiutorio, hoiem credere, sperare, diligere, aut poenitere posse sicut oportet vt ei iustificais gra pferat anathema sit. et sess.e 14. c.e 4. declarat motus nrus hoc post baptismum lapsis, ad domum pparat ad remissam peccatorum, si cum fiducia dae misericordiae coniunctum sit. Et infra loquens de attritee. si peccandi volum excludat cum spe veniae

Pro eodem facit Psal. 9 n 14. qas in me sperauit liberabo eum. et Psal: 36. saluauit eos. q sperauerunt in eo. ad Rom: spe salui facti sumus. Prou: 8. q sperat in Dno sanabit. 1a Joan: 3. q hc hanc spem iustificat se. Mat: 9. Fide filii, remittunt peccata tua.

Et stant Patres. Aug. serm: 2.9. de Vbis Apost: Domus dei credendo fundatur, sperando erigr, diligendo pficit. Et lib: de catechizandis. c 4. Illum q ad Xpum venit ita ee instruend. vt audiendo credat, credo speret sperando amet. Vnde Ambros: lib: 1o de poenita. c.e 1o. Nemo pt agere poenitam nisi sperauerit indulgam. Vide Bernardum serm: 3. de Annunt. Damasc: lib: 3. fidei. c.a 10. et Origene ad Rom: 4.

Rao et id ipsum pbat: q.a cum iustificao et remisso peccatorum obtinenda sit a Deo xa pmissa a Deo, n. possumus conuenienter conari ad eam obtinend. nisi speremus fore vt obtineamus, si ex pa non adsint ea sub qbus a Deo pmissa. accedit qd spes e medium nrum ad salutem

Ase

Alt petes an eiusmi spes debet actu a pectore elici et formaliter, in illo de inceteris, vel sufficiat aliquo elicuisse et n. retractasse, seu virtualiter, emplicite, et qsi habiter in illo ee.

Sunt q existimant sed semp requi. nihilomin.⁹ in probabilius e sufficere aliquo 2do. ut bene suarez lib. q de gra. c 19. n 4. Gran: sed 8. de gra. trac: 4. dis. 4. sec: 1a no 5. Valencia to. 2. dis: 8. q. 6. puncto 4. Ex posteri. 1a 2dæ q 113. art. 4 no 43. et ceteris ex doctis. Vega, Domenicus et Petrus de Soto. Apud suarez citatis no 1. qbus adde monsalenos et Henriquez. Vide Trid: ubi sup. Ce semp requirat spes ad iustcam n. semp requirit explicita et formale, sed vage hanc b clam vir: emplicita et Virtle et explicita et formale.

Pr 1o: q a actus perfectae contritionis et dilectionis Dei sup omnia n. pendent intra ab actu formali et obto spei formaliter proposito, sufficit n. ad actum contritis qd ex una pa pronat foeditas pecti qe a offensa et opposto qe est da lege, et ex alia bonitas summa et infinita Dei offensi, sup oia diligibilis, eiusdq. summa et infinita bonitis pposto sufficit ad actum charitatis qe nil actu de ea speram neq de venia pecti cogitemus

Habit iustcam. qo ut dettur iustcam n. requir actus spei formalis.

Pr: ex Pe Granado q a n. ex car multiplicamus actus formales ad iustcam requisitos, qbus redderet iustcam difficilior, scpo salvantur loquuntes quam sac: Scriptura tat de spe, cum sola Vrtle non ut dicat ho sperare, sperans et expectans, suffit huisse spem et n. retractasse, sed qsi habiter in illa pseverasse, qcuius actu nullum actum elicerat. sic Lucæ 2o. dicit Simeon ho iustus expectans consolation Israel. et ca 23. Joseph nobilis decurio erat q et expectabant regnum Dei, n. n. semp et in actu 2o id expectabant, sed q a illi actus semel n. retractabant, spem semel acceptam retinere credebant.

Dices spes e medium nricum ad salutem: qo requir spes actualis et formalis. Patet sqtia: q a medium nricum requir actu. Rx 1o. spem formalem ee qd medium ad salutem, sed n. requir ut medium nricum ad salutem semp actu sit, sed

sufficere

sufficere qd aliqdo fuerit ut multis ostendi. Unde fit pr qd fides fralis debeat aliqdo fuisse, n. qd debeat (ex recepta medij nrij) tunc ee qo iustificatio est. 2° (ex aliorum sentª) fides fralis ee medium nriu ad salutem aeternam rqt n vo ad iustam. Unde fit pr ex hac nexe medij qd ante mortem debeat in vita aliqdo fieri fides fralis n. ante iustificatis erit qd tunc hat ho fidem in voto implicito, qlis stinet in pfecta strit et charite.

Huic cedent aliq pe evenire in hoc infideli iustam absq ulla fide frali ante, si viz: inde post receptam fit excitatetur in amorem Dei sup oia rapceret ad martyrium, aut reustas Dei timoit prumperet in pfecte detestam pecti, in qbus obus implicite stinetur fides, nam qª Deus sup oia diligit et ppter Deum pfecte detestat pectum martyriumq subit implicite vult facere oia qa tenet, tametsi addant hoc n. futurum ssi ere provid. sed ssi peculiarem et extraordinarium.

Patet qd sit obtum prim et indutum actus fidei, qdo hoc fraliter recurrit ad iustam ut freqter recurrere solet, etsi ut dixi n. requiratur qd semp recurrat fraliter. Rn ee ea qe in ord ad iustam pmissa si, atq ideo n. e nriu qd eliciamus actum ssi totum obtum fidei ut apprendit vitam aeternam, oiaq media ad eam rqt pmissa sed cª remissem pectorum si agamus pnitam, et cª aunª ana ut illam diligamus et ad iustam disponamur.

Sect.° 5ª

An et requirant actus timoris et votum sacramenti.

Dx e timoris gus: alterum filialis, alterum servilis. Timor filialis quem, ut talis, hent ob amorem et reveram gª parentes reqtam. Servilis vo quem hent servi, ut tales, ob metum flagellarum et pena. Unde in ppsenti timor filialis erit, quo recipim de offensa in Deum omitta mota ex amore ipsius Dei, servilis vo quo recipimus ob metum

gehenna

gehennæ.

De posteriori loqr Trid: sessᵉ 6. de Iustif: cᵉ 6°. et sessᵉ 14ᵃ cᵉ 4. quē esse utilē ad aliqᵐ curēaē multūq conferre constat 1° ex eo qd expellat peccatū, xᵃ illud Ecclesiast: 1° ꝟ 28. timor Dni expellit peccatū. 2° ex eo qd sit initiū vᵉ sapᵃ, (qæ consistit in hoc qd e invenire grᵃ et amicitiā Dei.) xᵃ illud initiū sapᵉ timor Dni. 3° ex eo qd faciat Deū quē p peccatū amisimus exquirere xᵃ illud Isaiæ 26. ꝟ 16. In angustia requisierunt te. Et ninivitæ Ionæ 3. timore pœnæ ad Dnū quasi sunt. Videnq. pl Psal. 82. v 17. — 4° ex eo qd faciat nos declinare a ruina mortis spualis xᵃ illud Prov: 14. ꝟ 27. Timor Dni fons vitæ ut declinent a ruina mortis.

Et ratio id suadet: nā peccores adeo solent ee obcæcati, et insensibiles consuetᵉ pecci ut n. nisi pœnarū metu oculos aperiant nec sentiant qᵃ manū ultricē et a misero suo statu resurgant, et necesse e æternæ damnaīs aculeis pungantur. Et suares qᵃ timet malū fugit causā ejˢ cāæ a. mali æterni, qd a Deo timet peccator, peccatū: gᵒ si peccator recipiat sūs timorē Dei propter metū Gehennæ, peccatū fugiat et se ad cuscaē comparabit. Rursus q ab aliquo malū, pterū magnū, timet, conatur illi placere et nullo mō offensā inferre; gᵒ hac rōe timor Dei e utilis ad curēaē unde Aug: lib: de cathechizandi rudibus. cᵉ 1°. Rarissime accidet, imo vᵒ nunqᵐ, ut qlq veniet volens ee Xpianus, n. sit aliqᵒ timore dei perculsus. S. Greg: Hom: in Evang. Prava mens si n. prius p timorē exercitur, ab assuetis vitijs n. emendatur.

Propter qᵒ hanc Decr definit Trid: 1ᵃ sath: sessᵉ 14. de sac: pœnitᵉ. Can: 5. his ꝟbis. Si qs dixerit eā contrᵉ, qæ paratur per considerando peccatorū suorū gravitᵉ, multᵉ, fœditᵉ, amisᵉ æternæ beatitᵉ et æternæ damnaīs incursū cū proposito melioris vitæ, n. ee utilē et verū dolorē anathema sit. Nec dicat volūtē q definiit Trid: non ee timoris, sed contris: nā desiltas n. erat de contᵉ rōe sui, sed rōe timoris æternæ damnaīs. Vide et cᵉ 4. et sessᵉ 6. de iustif: Canonē 8.

Sed et

Sed et ee honestu probatur timore s^a hæreticos stat ex trid:° atque et Scrip^a quæ suadet timore; et suadere n. pt nisi quæ st honesta. Psal: 33° v 16. Timete Dnu sci Sancti eius & v 12. Venite filij audite me, timore Dni docebo vos. Et sane quis honestior sit amor filialis e. unde pbet inhonestu ee servile.

Hinc e n. controverti apud Catholicos an sit utilis timor gehennæ sed an sit ad iustificae et com sent^a docet n. ee simpliciter nriu, sed pe hoc absq illo iustificari, ita Suar: lib. 6 de gr^a. c^o 19. Gran: s^a 8 de gr^a. hac: q. dis: 4. sec 1^a n° 3. Montesinos 1^a 2ª dis: 74. q 2. n° 80. Cariel q^e 113. art: 5. § 2. Pr^a Poletus ead q^e & art: n° 78 Imo addit n. tm requi n regi nrio timore servile detrate, sed nec vage hunc, aut filiale qd et censerunt alij.

Rão q^a pfecta contri° aut charitas n. pendet a timore, & posita contri^e aut charit^e ponit iustifico. Unde cognito Deo per fid pt peccator sperare p Xpi merita & Dei misericordia venia peccatoru, qa spe recepta absq ullo timore pt Deu diligere & ex Dei amore h. timore detestare pecca.

Dices hoc n. stare cu Eccles: 1°. q sine timore e n. pt iustificari. id n sine qo n. pt ho iustificari nriu e ad iustificae. Resp 1° Poletus ibi iustificari id ee ac iuste vivere. ut gluod placet, ad iuste vivendi requir timor, & n. pe singere iustificae salic contemnenti timore. Resp alij 2°. ibi requi disiunctive, timore filiale aut servile n. detrate filiale. Resp alij, requi disiunctive timore servile & filiale n. detrate servile amor a: filialis charitas est. Petes q act° magis nrius sit ad iustificae empij timoris a: spei. R magis nrius ee spei actu; q^a ut ait Suarez timor n. requir pper ejus iustitia influam sicut spes (dixi q^a vne hoc requir.) q pper pfecte stai, q ob affecte q tie ad pprius nriu n. tal movet ex amore virtutis q timore pene. Unde spes requir pximo p se. n. v° timor. Unde crescente charite n. minuitur spes, sed timor ut dicit Joan: 4. pfecta charitas foras emittit timore.

C^a votu sacrmti pauca suffunt Dico cu eis n. regi expresso salas voltate recipiendi sacrenti Baptismi viz: (si peccator sit baptizatus) p

pœnit^æ

penitæ (Set Set). Id suffere Vile glis sinet in actu stutis ex charit-bene vel e statuere q denuo accedit et rgsit nest bapusmi, t dolet pfecte de peetis et nouit nest penitæ.

SECT. 6.a

An requiratur detestão peccatorũ et propositũ nouæ vitæ?

Circa peccatũ Vlari solent actus odij, auersionis, detestationis, abominationis, iræ, fugæ, doloris et tristitiæ, q vt ad virtuel penitentiæ spectent, debent tendere in peccatũ, qd e offensa illato Deo, ita illud fugiamus, abominemur et ideo de eo vt malo Dlenti doleamus et tristemur q e contumelia Dei et glus actibus t eorũ aliqo axcitatur postea et nascitur propositũ nouæ vitæ seu n. peccandi de cætero et servandi imposterũ mandata. Peeis q an ad iuscæ odiũ seu detestão peccati requirat et propositũ nouæ vitæ seu correctionis vetris.

Cõis Catholicorũ sentª, ait vsquq requi. cia Suares lib. 8 de grª c. 20. Becan 2ª pª. to 1 tract. 4. c 3. q 3. Gran. 2 de 8. de grª. trac. 4. dis. 4. sec 2 et 3. Bgiolitus pª 2ª. qª 113 art. 5. Montesinos Bellarmi: et alij cũ D. Tho. alijs Ecclesiæ P. P. aõs p termelito breuitis Eaz. Habere tu actũ odij et detestaõis qd requi dr debere ee seriũ et effecẽ, nec sufficere simpliciter sicut neq sufficit velectas et superficiales volũs, sed ideo debere velle ti tam fiet peccatũ infectũ reddere et facere qd non fuerit. ineffeccaces in volũtates detestis et propositi compgnnt veliã spariles ti. cu pecco et offendar dei grau: ideo fiere nequit tal vlt dispoin qs infallit sequur iuscão et peeti destructo.

Pr jo velo ex Scrip: Luc: 13. v 5. Si penitẽ n egeritis omnes simul peribitis. Eccles: 2. nº 22. Si penitẽ n. egerimus incidemus in manu Dni. Ezech: cª 8. v 28. conuertimini et agite penitẽ ob omnibus iniqtibs vestris etc. Item: v. 31. Conuertimini

felij

Filij reuertentes & sanabo auersiones vestras. et cap. 18 versu 8o
Si pœnitam egerit gens illa a malo suo qd locutus adversus eam
& ego pœnitam agam super malo qd cogitaui vt facerem ei. Act: 11. v.
18. ergo et gentibus pœnitam dedit Deus ad vitam. 2a ad Cor: 7. v 10o.
quæ n. sm Deum e; pœnitam in salutem stabilem operat. Apoc: 2. v 5.
age pœnitam &c. sen mienes &c.

Pr 2o ex Trid: ses 6. de iustif: c 6. vbi sic ht: Disponunt
a. ad ipsam iustitiam dum &c mouentur aduersus peccata, p odium aliqd
et detestatem &c. et c. 14. vnde docend e. xpiani hois pœnitam
post lapsum, multo aliam ee a baptismali eaq contineri n. mo ces-
satem etiam a peccatis & eorum detestem &c. Can: 3. si qs dixerit
sine preueniente spus s. inspiratn. hoie credere sperare, diligere, aut
pœnitere pe vt oportet vt ei iustificans gra conferat anathema sit.
ses 14. de Pœnita. Can: 4. si qs dixerit eam contritom qo paratur p discu-
ssione et detestatem peccatorum &c cum proposito melioris vitæ n. ee verum
& vtilem dolorem, nec preparare ad gram &c anathema sit. vid et et
Con: Flor: in decreto Eugenij.

Pr 3o ex S. Tho: 3 pe qe 86. art: 2. corpore. vbi sic ait
vnde reqr ad remissam de offensæ (in iniuriam) qd voltas hois sic im-
mutetur & conuertat ad Deum, cum detestne conuersis p peccatum, (et circa
peccatum) et proposito emendæ. vide eund in pnti
qe art. 4. et n. semel alibi

Pr 4o rae. qa vt hoi remittatur iniuria debet qui in se
e retractare illam & qtm fieri pt satisfacere, sed p se loqndo
n. retractat ac retractanda iniuriam Deo illatam p peccatum, nec qtm fieri
pt satisfacit, nisi de illa doleat & detestetur, & proponat vrsq
n. peccare, ergo vt hoi remittat iniuria illata p peccatum reqr do-
lor, detesto & odium cum proposito nouæ vitæ seu de cetero n. peccandi.

Pr 5o. qa iustum videtur vt voluntarie auertenti se a Deo
p peccatum et conuertenti se ad cream n. detur adoptio ad dam amici-
tiam, nec talis ei iniuria remittat nisi, qtm fieri pt auertat
se a crea & ad Deum conuertat, qd fit p odium & detestem peccati

cum proposito

cū proposito novæ vitæ seu de cætero n. peccādi: q° includat talē odium et propositū necessarium, et qd in humanis, satis constat ita fieri remissᵉ iniuriæ & ad amicitiā & grᵃ offensi.

Probant alij 6°. qᵃ ad iustificā̄ requir dilectᵒ Dei super oīa (de qo secᵈᵃ legit) neqt aūt reiqi qd Deū sup oīa diligamus & qd n. detestemur & oīo fugiamus ejus offensā. & per peccatū imiseremus: q° requir eiusmi odiū et detestᵒ. Confr recentior qd: qᵃ n. fit cogitare aliud mes aptius explandi qā vae homo offeret sē detinuetē pecti. Confr 2ᵃ qᵃ nisi fiat hæc detestᵒ existimat hō in æstimæ prudenti sē moraliter affectus ad peccatū atq ideo incapax erit grᵃ.

Dices 1° n. oīa qæ hic attulimus pbare nestᵉ propositi novæ vitæ sed doloris & detestāis qæ stare pt absq recordatᵉ aut cogitᵉ futuri eventus. R. 1°: qd si n. oīa id pbarent suf. ficeret qd pbarent aliqua. R. 2°. qd oīa pbant: naj q ex āno et effᵉ detestat peccatū cōtritū & de eo serio dolet, necesse e saltē virtualiter promat de cætero n. peccare; sicut q effᵉ intendit finē virtualiter saltē vult media ponenda.

Dices 2°: q° n. requir propositū fale & expressū novæ vitæ sed sufficit virtle, qle continetur in actu efficaci perfectæ contritis aut charitatis. R. cū P. S. Thol: 1ª 2ᵃ. qᵃ 113. art: 5. Suarez lib. 8. de grᵃ citato. Gran: ubi sup. et alijs apud Torre Blanco libro 14°. iuris spuales cᵃ 7. n° 12. coīq sentᵃ sedendo cōtriā. quis si d efficaciter detestamur peccatū, sese offerat nova vita & correctio antiquæ difficile erit suspendere eliciendā talis propositi falis.

Dices 3°

Sit casus in qo peccator iustificet sine pœnitᵃ fali sed cū virtuali viventia in actu charitis, ut eveneret in eo q invincibiliter ignorans se e in pecto mortali

sup oīa & charits sacramentalis eo ñ ipso qd peccator diligat Deum sup oīa infunderet ei grᵃ & iustificat. R. cedo id alqs & aliis vere, ut in casu posito & qdo subito raperet ad martyriū, ideoq in

vita

nra rela diximus per se loquendo ut denotaremus posse aliqdo q accensi aliter evenire, in qo nobiscum sentiunt cæter Docto-res videant Suares. Granados &c.

Petes an delect° pecti q se regleta ad cuscaem debeat ee scrit° vel suffrat attrit°. Vas: dis: 110. Meraccius trac: de gratia dis: 12. sec: 25. a n° 6°. et alij credunt sufficere attritne q a reulam illud indicauit q sta diminuente odium aliqd, non dixit detrahe odium effectiue aut strite. Cæterum Suares cum cor sentia docet oppositum vz: requi odium effectiu seu strite, et cum ipse et alij explant autorite vtlij mihiq placet hæc sentia.

SECT° 7a.

An dilect° Dei super oia regrat ad cuscaem?

Affratiua est com sentia: videri possunt inter alios P. Suares, P. Gran: P. Espos: P. Becanus. Montesinos. et Tore Blanca sec a ante citati: qbus adiunge Curiel 1a 2dæ q e 113a art: 5 ut omittamus alios. Dixi comsima qr n. dixi certam qa lz certum sit requi amorem n. tn rstat hunc amorem debere ee dilect sup oia. Nam P. Suares, vasqs sup: et Meraccius n° 234, credunt sufficere amorem reiprsc.

Pbr 1° ex Scrip a: Luc: 7. v 47. Remittunt ei pecta multa qa dilexit multum. Eccles: 2. v 10. q timetis diligite illum, et illuminabuntur corda vestra. Joan: 14. q diligit me dili-get a Pe meo. et epist: 1a c 3. v 14. q n. diligit manet in morte. et ca 4. v 7. Om q diligit ex Deo natus est. Quæ loca illgda de dilecte charitatis et n. de amore reiprsct etc. cile colligi pt ex alijs locis qbus Scrip a explat nexum charitis ad pecator remisd et cuscaem. Ad Gal: 5 neq est cis° aliquid valet neq praeputium, sed fides quæ p charitm operatr. 1a ad Cor 13. si linguis hoim loquar et Angelorm charitm a: n. heo, fact° sum

sum velut æs sonans aut cymbalum tiniens. Et si habero
omnem fidem ita ut montes transferam, charitatem autem non habeo nihil sum.
Prov: 10. v. 12. Vniversa delicta operit charitas. 1ª Petr. 4. v. 8.º
Ante omnia mutuam in vobismetipsis charitatem continuo habentes, quia
charitas operit multitudinem peccatorum. Non me latet 2 postrema testi-
monia sic hæc aliud sensum exterum non esse insolitum eundem locum scripturæ
habere plures et litterales ut alibi observavi.

Probatur 2º ex Trid: sess. 6. de iustif. c. 6. ubi enumerans
dispositiones ad iustificationem inter eas ponit dilectionem. Illumque tanquam omnis ius-
titiæ fontem diligere incipiunt. Can: 3. Si quis dixerit sine præ-
veniente Spiritus sancti inspiratione, atque eius adiutorio hominem credere, spe-
rare diligere, aut pænitere sic posse sicut oportet, ut ei iustificationis gratia
conferatur anathema sit.

Probatur 3º ex S. Tho: 3 p. q. 85. art: 6. corpore. Ubi sic. In
iustificatione impii fit motus liberi arbitrii in Deum qui est actus fidei
formatus charitate et motus liberi arbitrii in peccatum qui est actus pæ-
nitentiæ, horum autem 2 actuum 1us naturaliter præcedit 2um. Nam actus vir-
tutis pænitentiæ est contra peccatum ex amore Dei, unde 1us actus est ratio et
causa 2i.

Probatur 4. ex S. Aug: serm: 22. de verbis Apost. Domus Dei cre-
dendo fundatur, sperando erigitur, et diligendo perficitur. Serm: 7.
de tempore (habetur to: 10.) Pænitentia certa (quam diximus esse sicut se ha-
bendo disposit. ad iustificationem) non facit nisi odium peccati et amor Dei
Ceteri et pos hoc sperant, sed est sicut tenus n. te referre.

Probatur 5. ratione S. Tho: 1ª 2æ. q. 113. art: 5.º quia peccatum homo avertitur
a Deo et convertitur ad creaturam; quo ut perfecte revertatur et peccatum
retractet debet dari motus contrarius quo non tantum avertamur a peccato
per illius detestationem et fugam sed revertamur ad Deum per amorem illius
super omnia. Itaque sicut amicitia soluta per peccatum restau-
retur per conatum in destructionem inimicitiæ, quæ est odium peccati, et
in restaurationem amicitiæ, quæ est dilectio. Adde quod homo sic se habendo te-
netur meliori modo quo sit satisfacere Deo per offensa, atque optime in se

fuerit

fuerit hanc infectam reddere, nullus a: melior mas e' q' pater Deum summa dilectio dolendo de pecto remitto.

Petes an liceat accens stingere qd ha cuseat cu actu fali charitis absq frali, (ut si oo ininnecibiliter credat e n. here poeta mortalia) ita pito cu frali actu penit^a absq frali actu charitatis ut si tm cogitet de malitia pecti & n. recingetur Dei diligende. R. negantèr q^a de facto ob presentem provid^a n. pt stingere iusteo strali extra sacramentu nisi adsit frali actus charitatis et perfecta stricis q^a hi soli si sterma dispos^o, stric^o a. perfecta e fraliter charitis q^a e: pater Deu summe dilectu, quis maliter in dat in pectu illud detestando, atq ideo t. fit dari iusteo absq frali actu penit^a n. sine frali actu dilecti^s et charitatis, licet probabile sit n. requi actus dilectionis realiter distinctus ab actu contritionis: Dixi probabile nam S. Tho. hic art: 5. & cu eo alij requirunt qd detur actus distinctus.

Sect.^o 8.^a

Haereticorum obta ^a predictas dispos^es.

Haeretici multis scrip^e testimonijs ostendunt solam fidem sufficere nec aliot motus arbitrij requi ad iusteae, qd etia ostrant ex Patribus & aliqua spec rais qbus opus hic breviter reamus, longior eni solut^o alterdas instituti, dabunt ij q ro^ue^as agunt

1° g^r objiciunt Scrip^as sape adscribentes iusteam soli fidei. Luc: 7. Fides tua te saluam fecit. et c^a 8. Crede tm & salua eris. Joan: 3. Ut ois q credit in eu n. pereat, sed hat vitam aeternam. math: 9. Videns Jesus fidem illoru dixit: confide fili remittunt tibi pecta tua. Abacuc 2. Justus a: in fide sua vivit. Hebr: 10. Justus a: meus ex fide vivit. Ad Rom: 13. In hoc ois q credit justificatur. Siliaq proferunt usq ad sater^a.

2° objiciunt. S. Pet. Basil: hom: de humilit^e. Hac e perfecta

& entegra gloria, qd nec ob merita qs te castat, sed novit tempus vi[?] iustitiæ indigam, sola a: fide in Xpum iuscaud. Chyf: Hom: de fide & lege nae. Latro a: credidit tm & curatus est. Ambr Hom: 3 in epist: ad Titum. Si credis fidei, cur alia infers, qsi fides n. sufficiat iusticare sola. S. Amb: serm: 45. Sicut sufficit Iudæ ad scelera Xpum deseruisse, ita sufficit latroni ad innoc.am Dno credidisse. S. Leone epis: 70. Sola fides Catholica viuificat & sanctat. Aug: lib: 1º 3a 2as epis: Pelag: Nos eos (antiquos Iustos) saluos facit, nisi fides mediatoris. vide Theophylac: in c. 3. epis: ad Galatas. ibidq Origenem.

3º obijciunt rac. Si aliud præter fidem requireret vt præuia dispos.º ad iustificat. certe esset opera, hæc aut n. requirunt, nam eam iustificatio dat ex opibus et n. gratis. 2a Illud Si gratia iam n. ex opibus, alioq gratia n. est gratia. et illud Iusticati gratis per gratiam eius. et illud Ephes: 2. gratia estis saluati per fidem, n. ex operibus. Confirmant 1º. qa possent hoes gloriari qd se ad gram disposuerint, et media dispositionis gratiam iusticati sunt. Confirmant 2. qa esset volentis & currentis & n. solius dei miserentis, qd iusticemur & tandem prædestinemur. Sequitur qd iusticemur nascitur ex eo qd disponamur & a nobis a. dispone[?] qsqs a Deo sit gratiam sanctantem infundi.

Rx ad 1am 3r. (omisso qd Suar: lib: 8 de gratia c.e 2. nº 4 ostendit maiore ex parte loca allegata ab hæreticis n. esse adrem) 1º Patres n. loq de fide hæreticorum qa qsq specialr credit sibi remissa esse peccata, nec de vana fiducia illorum & ipsorum. 2º Patres nihil locutus esse de charitate, spe, pænitentia & timore, nec tn ibi dicunt illas solas sine fide iusticare. 3º ex Trid: sess.e 6a de iustif: c.e 8. non alio modo dici nos per solam fidem iusticari, nisi qa fides humanæ salutis initium fundamentum & basis, nec aliud sensum hent Patres atq ideo eod pacto explandi sunt.

Ad 2am dici qua nae iusticao sit gratis et n. ex opibus, atq ideo n. opus e. eas repetere. Nihilominus addo ex S. Iacobo, epis: c.e 2. qd fides sine operibus nil prodest, atq ideo vt prosit debet opibus iungi. Audi qd pde; fratres mei, si fidem qs dicat se here, opa a: n. hat, nunqd fides

poterit

poterit saluare eu. &. Fides sine opa n. sit mortua est in semetipsa. ad 1um R: sat dicitur e lib. de Aux: nunc dico n. pe hoem gloriari qd ex se & meris suis viribus qd se disposuerit ad iustitiam [illegible] receptus fuerit. q gloriat. tm excludit apostolus. Ad 2um confat et dici en ead mra. sed dici sermone & de volentis & currentis merito q vos meras nat vires et n. eum adiutorio gratie. Vide alias explat. loca citato ne. eadd repetamus.

QUAEST.° 21.ª

An vlta dispos.° ad gr.am procedat effienter ab illa?

SECT.° I.ª

Punctum difficult.is & Doctoru. senten.a

Non procedit difftas de ?eruat.e, sed de 1a produt.e, atq ideo n. rogamus an aliunde dispos.o ad gra produca ?eruet a gra, sed an sit 1o et ab epsa gra. sicut in Phia rogari solet de dispos.e vltima ad fa. substialem.

Rursus n. procedit de iustitia extra sacrentu, sed extra. qa dispos.o vlta ad iustitiam extra sacrentu vz: atritio supe ardet epe epsa iustitiam, atq ideo, vt de se ?stat, supponit aliunde producta, q a gra sanctante: extra sacrentu a. eu. eod momento qo e. vlta dispos.o semp recurrat et existat gra n. ?stat, ex se, qd dispos.o vlta aliunde produat, ideoq requ an producat a gra.

2a e. sent.a affirmat. Ita Vasq. 1a 2ae. dis. 211. c. 3. Torres 2a 2ae. dis: 77. dub: 3. & opusc: 7. de gra. dis: vnica dub: 1o. Gaspar Hurtado. dis: 1a de incarn.e: difficult.e 1a § 2. n.o 39. ~ Aluarez lib. 7. de aux: dis: 65. ~ Valen: 1a 2ae. dis: 8. q.e 3. punc: 4. et q.e 5. punc: 4. questa 2. Medina. Caietan. et Iradus. 1a 2ae q.e 113. art: 8. Cano relec: de pænit.a p.e 1a. § ad 2um. Sotus in 4. dis: 14. q.e 2. art: 6o.

q. dne: 17. q.e 2. art. 4. cu lib: 2o de nâa et gr.a c.e 18. et a-
liis inter Thom: q credunt de m.te D. Thomæ.

Aliq vo ex Thomis: defendunt hanc sent.am cu certa mo-
deratione denegant n. in hac gr.a sanctantis duos respectus fales al-
terum q. mcu auxilij, alterum q. mcu forae sanctantis, 1.um dicunt pce-
dere disposit.em vt elicius prius. 2.um vo subseq tam 1.um respectu quam
dispositioe. vnde dispo.o n. pcedet a gr.a vt sanctans, sed vt auxi-
lians est.

2.a negat. Ita suares to 4. in 3. p.e dis: 4. sec 7. no 8.
q.uis ibi disputet specialit de stut.e Et lib: 3. de aux:.
Dispot. 1.a 2.æ q.e 113. art: 8. Mol: 1.a p.e. dis: 46. in art: 13. q. 14.
Granado. 2o uers: 8 de gr.a trac: 10. dis. 2. no 3. Baltas: lib. 6. de
gr.e c.a 15. rele 12 et 13. Tannerus des: 6. de gr.a. q.e 5. dub. 5.
assert.e 2. Lugo de pænit.a. des: 8 sec: 7. Hackerus hic q.e 113.
dis: 5. & disputant 2o. rele 1.a Carriel Malderius et alij.

Sect.o 2.a

Vlt.a dispos.e ad gr.a n. procedere effectiue a gr.a.

Ita des sent.a 2.æ. Pr 1o. q.a causa effeus debet prius ee q.
elicius effus: q.o si gr.a sanctans ett causa effens vlt.æ sue dispos.is
prius ett q. sua vlt.a dispos.o ac reper prius ett in subto quam
subtu disponeret, atq ideo in subto n. dispo.e seu independenter a
dispo.e subti. qd prius dicat.

Pr 2o a ratio: prius e. subtu ee vlt.o dispositu q. gr.a in
subto, sigt subtu ideo disponit vt ei gr.a infundat, et q.a vlt.o dis-
ponito infundet; q.o vlt.a dispo.o ad gr.a ab ea n. puenit effectiue
q.a qd prius e. neq. fieri ab eo qd e. posterius, alias posterius ett prius, t
reduearet prius q. ett; quorum qdlibet e. impole. Ds q.a hæc causalis
ett falsa q.a subtu e. vlt.o dispositu gr.a infundet. et v.a hæc.
gr.a infundetur vt disponatur subiectu, cu in 1.a vnis.a et 2.a fal

sa sit

sa sit ut colligit ex Trid: referendos

Pr 3º. Si ulta dispoº ad grã procederet effectiver ab illa n. esset in nra libª potestᵉ here illã: gº Pr q eatenus esset in nra libera potestᵉ here grã sanctificantẽ, quatenus esset in nra libª potestᵉ esset ultimo disponi ad grã, sed si ulta dispoº produceret a grª, daret independenter et prius qd esset ulta dispoº (cum ea sit prius effectu et independens ab illo) gº cum ulta dispoº n. esset in nra libª potestᵉ grª, ratᵉ dispoᵉ ultᵉ (qd praecedit) nec in se (supponitur a solo Deo produceretur) absᵉ n. e. in nra potestᵉ.

Pr. et declaratur. Quod e. in nra libª potestᵉ et referatur dependenter ab illa expectat nrae libertis usũ ut sit, n. illud autem gº si grª esset in nra libª potestᵉ, et referret dependenter ab illa, quatenus libᵉ se ultº disponit, expectaret usũ nrae libertatis ultº se disponentis ut referret; et tamen supponeret collata antequam ultº disponeret; atqui supponeret collata, si esset causa ultª dispoᵉⁿⁱˢ, cum causa praecedat effectũ, ut dictũ est; gº n. esset in nra libª potestᵉ here grã si haec esset causa dispoⁿⁱˢ.

Hinc infert et e. 4 pbas. Dispoᵉ ultã futuram nobis n. esse, aut in nra potestᵉ esse qd grª sit sine ulta dispoᵉ; quorum quodlibet e. absurdũ. Pr seqla. gº dispoº praecedit a grª ita ut possimus illius effectũ reprimere ł non; si prius? gº dispoº e. nobis n. esse. Patet sequela: gª nec esset libª in se, cũ n. possimus illã suspendere supposita grª. neq et in eã sea grª, cũ ostenderimus hanc n. esse in nra libª potestᵉ, qª supponit ante usũ illius si 2ũ gº possimus facere qd grª sit sine ulta dispoᵉ. Pr sequela, qª possit impedire productᵉ dispoⁿⁱˢ ultᵉ, n. obstante qd sit grª; ergo possumus facere qd grª sit sine ultª dispoᵉ; cum revera esset sine dispoᵉ ulta, si stante grª impediret productionem ultᵉ dispoⁿⁱˢ.

Sectº 3ª

Alia argta magis Theolg: pro eiusdem doctrinae fulcimento.

Prª rursus 1º. grª infunditur per modũ quo dispoᵉ xª Trid:

sess.

lesa de iustif: c. 7. seu qd est mensura ex qfas grae, dari xa mensura ex qiel disposis sed hoc n. est verum, emo quis a 2a disposo daret xa mensura gra. Pr min qa eae n. dr dari xa mensuram effectus sed e 2a effectus xa mensura sortis eae. neg quod prius est (ut a gra si e eae disposies) xa mensura posterioris

Pr 2o qa ulta disposo ad grad n. est illius impetratoria sa Suar: lesa 14. c. 4. ubi agens de attritae, qae e ulta disposo ad grad dicit fuisse oi tpre nrid ad impetrand veniad (vig p gra infused & curead). Pr seq. qa attrito n. pt de impetratoria rei prius hitae & possessae sed ulte & possidendae, n. ii impetramus qd hemus & possidemus. gra a. est prius potest ad attritd, segd ad illad. cand supponit eadq possidere.

Pr 3o. ulta dispos. ad grad est meritoria de 9degno 1a grae si ab illa effent procederet, qd a ablind. Pr qa ut opus sit meritorid de 9digno tm reqr qd sit p bonu supnale in gra et ex gratia factu; hoc hret ulta disposo si a gra procederet; qo est meritoria de 9digno grae. Pr mi: 1o q est bonu supnale ut n. dubitamus, de. cii est facta ex gra et in gra -1. procedens a subto grato se hente in poie nae gra, segd en poi nae suppr gra sanans ut ab illa procedat opus illud.

Pr qa actus morales post 1a ius eand facti x alias sit meritorie de 9digno augi grae, nisi qa procedunt ab hoc sbhente grd sanante, sed id ex haret ulta disposo ad 1a grad si ab illo effentor procederet qo est meritoria illius de 9digno ex n. tm de 9gruo.

Pr 4. Prius meriti caderet sub meritu, seu est primu eiusd meriti. Pr qa ulta disposo e meritoria saltd de 9gruo grae, at hoc primu ulta disposiis; qo si gra e eae (effens sd adversarios et dignicans sd proietad rae) prius meriti cadit sub meritu &c. eius meritu qd de lege ordinaria nemo recedit et existimo et de pace ab lta repere.

Opt 5o Lugo. qa primu ex recepte sua affert qd primicans, si vult primere debet dare merenti p proprio opere aliqd

b lea.

ultra ea, quae supponit merens habere in suis bonis anteq. promiet. nam quia promerat debet ea detior quam promissum quod quod solet opus quod promerat, sed Deus non daret per merito ultimae disposit. alia praeter ea quae habet in suis bonis dando gratias si ob hoc ultimae disposit. anderet; quod Deus dando hanc non promeret meritum ultimae disposit. Patet mi: ante ultimam disposit. desineret gratia ut causa eius, at qu inde ut postposita ob hoc in eiusq bonis numerata.

Aliqui adderet illud Luc: 7. remittuntur ei peccata multa quia dilexit multum. quod non dilexit per infusionem gratiae et iustificationem sed e contra, at dilexisset quia quia remissa erant peccata per infusionem gratiae et iustificationem, si gratiae infusa esset causa dilectionis qua ultimo disposita fuit Magdalena ad iustificationem: quod de mente Evangelistae gratia non est causa ultimae dispositionis. Patet mi: quia ideo est effectus quia est causa. Deus hunc angelo late res Barga. Ver: 211. c. 4. ubi praedicti loci plures refert expositiones quas desinit in lamentio quibus non est opus detinere.

SECT. 4a.

Adversariorum obiecta refutantur.

3r credant adaiji vim nostrae rationis elidi primo ad mittendo mutuam prioritatem inter disposit. ultimam et gratiam etiam ut hoc supponat disposit. ut disposito ex supponat ad illud ut effectus non in inveniunt repugn. in hac prioritate stetit in derto ad quod stabiliendum petunt multa ex a ex Philosophia eiusdem difficultatis quaestionis 1o art.

Veri hanc mutuam prioritatem si realem existentiam quod habent disposit. ut talis quam causa effectus ut talis iamque mihi visa est impossibilis et in tris explanam, ideo multoties a me impugnata fuit nuncq in spiciali nostra mea brevitate sic impugno 1o. Ad hoc ut 1o habeat esse prius debent praecedere dia quae per se sequentur ut 1o sint. sed omnes

ex pse secl[u]sis pdps pr[a]esentes gratiae disposo ulta; go haec debet pr[a]ecedere ut gra so sit, atqui n. praecederet gras si haec ante illas eo praecederet; go gra et ulta dispos n. hent mutuas prioritates.

Urget. Nullo mo pt ulta disposo praecedere gras anteqs sit caa ubi ccias hat ee; go si disposo ulta hat ee a gra nullo mo pt praecedere gras. Patet agna. q a si aliqo mo ptis praecederet, utiqs praecederet anteqs eet caa ex ui cuius hat ee. Agsia pr q a si aliquo mo praecederet anteqs eet caa, aliqo mo eet reua sine caa, atq adeo aeu heret ee n. creatu a caa qd in creis e impole.

2o gra n. pt praecedere dispos. anteqs ipsa gra so sit, sed praecederet anteqs so eet si daret mutua illa prioritas; go n. dat. Ma: e manifesta. Pr mi: q a gra n. so e ncio pt dispos, alias so eet in subto n. disposito, sed si daret mutua prioritas, so eet ante dispos eu deberet supponi existens ad dand ee dispos; go so eet anteqs eet.

3o gra seipsa supponeret seu eet seipsa sor. Pr q a qd e sor priori e sor posteriori; sed eet sor dispose ulta, qa e sor ipsa gra; go eet sor seipsa. Quod si dicas dispos n. ee simpliciter sre ipsa gra, sed eu mutua prite. Instabo eod, qe sori debet ee sor posteriori go e sor priori; go si gra e sor dispose, qa e sor mutua prite, qs ipsa gra gradeerit seipsâ sor mutua prite.

4o Adhuc data et omissa mutua prite n. quitat qd disposo ulta eet meritoria de digno se grae neq qd prius meriti cadat sub meritu, seu sit pmiu illius, ut patebit si argta quis eo probauimus sece anti instaurent.

2o aliter conant uim arguu rau elidere, asserentes: qd in ente grae dant duae formalites, altera qa gerit uices aux[ilii] seu 8a et altera qa e prie et formaliter gra. Saneans, ab hau seu 1a dicunt produci disposo ulta q subseq. n. 8o a 2a, qs praecedat. Vnde agser dicunt, nec 2as formaliter grae qa e pmiu ultae disposionis ee prius meriti, nec 1as qa e prius cadere sub meritu seu ee pmium.

Ja so: q a aux[iliu]s internus est, ut alibi ostendi, actus illos

& voluntatis q n̄ idē cum ipsa grā; g° si dispoᵒ vlt.ª sit a grā, sit vtiq ab ella vi, qd e̅ formaliter formā inseam: atq ideo resurgunt sua argta supius facta.

2° gᵃ hic n̄ inquirimus an vltª dispoᵒ ad grā sanctante pcedat effectiue ab aux.º qd qd sit an hoc aux.º ideat cum grā seu ab illa distingat, sed dn̄ pcedat ab illo recepto grā: ad quod e̅ vltª dispoᵒ & rendunt argta n̄ pē pcedere hanc ral effectiue a grā, nec eorum vis extingr solut data.

3° conantur eludere asserendo qd dispoᵒ pt considerari ex pᵗᵉ agentis et ex pᵗᵉ passi, seu vt ꝗit agens et ꝗit passus. 1° mō e̅ effectus et subsegr grā quae e̅ cā & agens. posteriori cōsiderat vt dispoᵒ et antecedit grā. Cᵃ 1°. qa q̅ᵃ considerat dispoᵒ vt talis ex pᵗᵉ subti sic ē dispoᵗᵉ ex vi cā producentis & dantis ēē; g° ex vi grā a quo sic ēē; g° si dispoᵒ pcedit grā pcedit grā ex vi illius, qd e̅ pduci a grā, antequā sit gratia, qd e̅ impole.

2°: qa dispoᵒ sit ēē a grā & considerat cū ordᵉ ad illā vt ad cā, n̄ considerat cū ordᵉ ad cā producentē extra subiū cum n̄ producat actiens nisi cū subto: g° qd considerat cū ordᵉ ad agens sic considerat vt dispoᵒ, seqr simul considerat cū ordᵉ ad subiū cū qo recepit; g° si vt effus ē cū ordᵉ ad agens subsegr grā et subseqr vt dispoᵒ.

3° grā n̄ pt agere nisi existat cū subto, atq ideo n̄ prius agit qᷓ sit cū subto: g° si grā pcedit dispoᵗᵉ quatenus hoc se tenet ex pᵗᵉ subti, vt agens prius sit cū subto sine dispoᵉ sicut aliter vt grā sit cū subto supponit cū eo dispoᵗᵉ. sed vt agat debet ēē cū subto; g° vt agat supponit dispoᵉ cū subto, atq ideo n̄ tm̄ est a prior grā vt se tenet ex pᵗᵉ subti et dispoᵗᵒ est, sed et vt ꝗit agens & effectus est.

SECT: 5.^a

Obt^es quæ ∫ ∫^e opposita ex autorit^e petunt:

Objicit 1°: illud Joan: 15. ✗ 4. sicut Palmes n. pt ferre fructũ a semetipso, nisi manserit in vite, sic nec vos nisi in me manseritis: et inferius: q^a sine me nil potestis facere. Tenet a: fructũ n. manendo in Deo q vlt^o disponeret ad gr^{ad} si vlt^a disposit^o a gratia n. procederet: sed aliunde eã gratia præcederet. Pr. q^a anteq∫ gr^a sit n. manemus in Deo, ex qo sm manemus p gratiã sanctificantẽ, et tn habemus dispos^{es} fructũ operatiũ, anteq∫ essemus in gr^a: g^o anteq∫ essemus in Deo diceremur ferre fructũ.

R. illud sbonũ de qo sicut palmes n. pt ferre fructũ per actũ vitalẽ nisi manserit in vite, ita n. nos possumus ferre fructũ vitiũ et vitæ æternæ dignũ nisi manserimus in Deo p gra^d. n. q^a hæc sit prioũ producens fructũ, sed dignans et veluti infans. Præterq∫ qo st q exponent cũ Pe Granado, ita exponendo præcitũ locũ, ut sicut palmes n. pt ferre fructũ nisi sit in vite, ita et nos nisi sit a Deo p auxi^a gr^o adiuuamur.

Objicit 2°: illud ad Galatas 5. ✗ 6. In Xpo Jesu neq circũcisio aliqd valet, neq præputiũ, sed fides quæ p charit^e operat. g^o fides operat disposit^{es} quæ aliqd valet ad consequend p charit^o habit sen gra^d, qd a a gr^a procedit dispos^{es}. R. aliud de mente Apostoli, q agit ibi de charit^e actuali n. de habit^{li} ^{ia}, quæ e gr^a et dixit sed q actũ dilect^{is} operatũ disponentio ad iustificat. ... q dilect^{ie} præparat ... vlt^o ad gr^{ad} sine qua disposit^o neq circ^o neq præputio aliqd valet, liqd n. habet vim inducendi gr^{ad} ut habitũ mandatorũ a precto. Quæ exposit^o e ... mentẽ Aug: de spu et litt: c. 22.

Objicit 3. Illud 1^a Joan: 4. ✗ 10. n. qsi nos dilexerimus Deũ sed q^a ipse 1us dilexit nos: g^o prius nos Deus dilexit ut Deũ diligeremus, et q^a nos Deus diligit, nos illud diligamus: ac nos Deũ

diligere

diligere a. nos disponeret ad gr.am cui dilect.o sit ultima dispos.o. Deus ad a. nos diligere supponit nos ex Christi iam in gr.a: q.o q. q.a sumus in gr.a & a Deo ex illa excitamur Deum diligemus, & ex ipsa gr.a oritur qd Deum diligamus.

R. solus 1.o Deum externis dici pro dilexisse nos qs nos illum gratis pro decreuisse incarnatae ad nostrum remedium, in qua maximus amor elucet ut qs nos illud diligeret. 2.o q.to vocauit nos excitando in externis internis ad dilect.e actus qua illum diligemus & disponimur ad gr.am sanctificantem propter nos amorem q.a deus exercemur vt sic vocemur & excitamur. nostro a. modo gr.a habitualis supp. ad producendam dispot.m.

Objicit 4.o Illud Araus: 2. can. 4. Per infusionem et inspirationem S. Spus in nobis fieri vt purgari velimus a pecto, at velle purgari a pecto e. dispot.o ad gr.am, et Spus S. infunde. et infundi gr.am: q.o a gr.a prouenit dispot.o, vide ait Can: 7. et 18. R. sermonem esse de infusione quae fit q. auxa. interna sanctae cogitis et inspirans, & dicit gr.am qua purgamur a pecto ex effectu sancta cogitis & inspirans ab illius ratione.

Objiciunt P.es, 1.o S. Greg: in Euang: q mente integra Deum desiderat, profecto iam hr quem amat, neq. n. aliquis posset Deum diligere si eum quem diligeret non haberet: q.o de mente S. Gregorij debemus Deum hr.e vt diligamus eum; hemus a. p gr.am: q.o hr.e debemus gr.am vt diligamus qd e. ultima disposo ad gr.am. Deum S. Aug: in Enchir: amat Deus vt amet, amat a. infundendo gr.am in q.bus lucem accepimus. Ibi S. Gregorij.

Vt auctoritati Gregorij respondeas. Suppono 2.r n. pe Deum hr.e 1.o vt motorem & inspiratorem. 2.o vt inhabitantem seu habitorem: dico q.o Gregorius qd q integra mente Deum habitorem desiderat, eum hr motorem & inspiratorem, eum a Deo moueat ad illud desiderium, nec posset Deum diligere si eum quem diligit non hr pro motorem ad diligendum. Ad S. Aug: Deum amore inspirando & mouendo vt ex tali mot.a inclinati Deum diligamus, diligit a. Deus modo dicto inspirando

gr.am

grã auxcã seu auxcũ externum grãe. et qũis frequs magis qũi⁹ [illegible] huius vocis infundi seu libus q actibus, cu ipsi aliquando usurpant in actibus, et ita accipit Ecclesia cu petit a Deo vt nobis infundat scit charitis affectũ.

SECT.ᵒ 6.ᵃ

Aliæ obiectiones ex ratione.

Obijcit 1º. non est implão qᵒ vltª dispoᵒ ad grã procedat effectiue ab illa: qᵒ [illegible] dicet qᵒ procedat. Ant pt qª n. implat ex effectu [illegible] productam, cu ad grã pertineat vis productiua dispoñis, [illegible] cu sit radix huius et [illegible] infusarũ hat vim producendi actus poenitẽ et charitatis, q sit [illegible] infusarũ effectus et disponunt vlt ad grã sanctanũ. Deinde n. implat ex deffectu existẽ, nã cu eo ipso instanti qᵒ e dispoᵒ ad grã existat grª sit existã requisitũ vt tunc producat, aut dic n. produceret cu existat tunc et hat vĩ producendi.

R. negdo ant. ad probaẽ dic est mo ostendi [illegible] qᵒ eadẽ vnica [illegible] produci a suo effectu qª n. implat ex deffectu [illegible] cu effectus hat [illegible] de se productiuã eẽ, neq deffectu existẽ cu existat tunc qᵒ e eã producit. R 2º negdo mi: qª [illegible] tunc realiter existat non existit prius nãa q dispoᵒ vltª, eã n. prius e et existit q effeᵒ est grª [illegible] realiter sit cu vltª dispoẽ, n. prius nãa sed posterius: 2º eã nria sufficienter applata nrio opat, sed grª est eã nria dilectionis et vltª dispoñis sufficienter applat in illo instanti qᵒ [illegible] e cu dispoẽ: qᵒ illã nrio producet. R hoc ex argũ instari [illegible] in eãis [illegible]. R dein recta ma: negdo mi: quoad 2ã pᵉ. nã sufficiens applatᵒ eã vt opetᵒ importat ex [illegible] exiger in actu 1º existã, antequ prumpat in actũ 2ũ, q [illegible] existã n. [illegible] grª qᵘ vltª dispoñi, qn [illegible] hoc supponitur ad gratiã vt dictũ est.

Dices

Dices gra pt conservare vlta dispone: qo & illa pdu-
cere. Pr cotia: qa eade pter suffit ad 1d pducend qua ad conservat. Etia hac instantia pt instaurare in alys cais v.g. igne pa-
tente conservare calore q disposuit & n. potente illad pducere ut disponeret, in aqua potente conservare frigiditate & n. potente 1o pducere ut disponeret ad eunde aqua introducte, sequa alij.
R. gr omisso ante nego cotia qa n. sit eadem ratio, nam ad conservate pexistit gra, ad ja vo pducte dispoo pcedit & gra subtega ut a. pt 1o pducere debebat ante tale pducte pcedere sicut pcedit ad conservac.

Obycitur 3o. Actus vlto disponens ad infuse gra pduceret mo improportionato & n. nrali si n. pduceret a gra qo de pduci a gra. Hus gr mus malis & proportionalis pducens actus supnalis e a hbu, nam hbus e veluti pot, ut pternale e. qd Deus suppleat vires hbus ad iq specialiter applicet sua opoe ut cocurrat cu volte illa elevando, sicut ees pternale, qd Deus appliret sua opoe ut actus nralis pduceret a volte n. recurrente pnali.

Rept P. Granado. recedendo qd pdictus actus pducat mo sibi improportionato; addit tn hunc mu improportionatu requi ex instit. Dei, q iure optimo voluit adultos iustificari medys actibus liberis tanqu dispositibus. Resp 2o alij: qd si magis nrale sit actu supnale pduci ab hbu, n. tn e improportionatus mus producendi aut non nralis qdo pcedit a Deo medio auxo grat, qa ord supnaliu veo c. causa et patria atq ideo in orde supnali n. pternale qd ad Deu ut eade opoe recurrat. R. 3o ad summu pbare qd debeant pcedere hbi fenite & charitis ut nrali, & pportionato mo pducant priores suos actus q vlto disponunt ad gra, n. qd debeant pduci ab illa.
R. A. argta pe instari in actu 1o fidei, q nec pducit a gra, nec supponit hbu a qo pducat sed pducit ab illis cu auxo Dei; qo eode mo devorand e. qd disposo vlta n. pcedat ab hbu, sed a volte cu auxo Dei.

Objicit 4o

Obijcit 4º. si vltª dispoº v.g. contrº aut charitas n. produc-
ret a grª sanctante n. ect meritorea 1ª gloriæ, qd n. e. dicdum contra
decretum Trid: sessª 6. de iustifª. Can: 32. Prºseq: qª vt opus sit
meritorium debet procedere ab hõe iusto & subito grato, vt docet cum
sentª cum S. Thoma. R. nego seqlª. Ad probatª dic. vt opus sit me-
ritorium ex de condigno, n. opus ee qd procedat effenter a grª, sed qd ab
illa dirigat, dirigatur a: vltª dispoº ex ordª ad gloriam p grª, qª
gloriam antit, n. in ordª ad ipsam grª cum grª n. seipsam antat.

Sectº 7ª

Mens Divi Thomæ exploratur.

Plura testimª congerunt adversarij (sed p cæteræ tria hic a nobis
expendenda) vt demonstrent D. Tho: docuisse grªm sanctantem ex causa
vltª dispoes: et ex pª causæ effentis prius ee grªm & illius ex-
fusam, qª dispoem; esto vice versa ex pª subti res se heant, cæte-
rum eusmi testimª n. evincere, sed hare facilem solutª aliaq pro
nobis ee maioris effª hic monstrandum erit.

Sgr 1º opponunt illa 1ª 2ª. qª 113. art: 8. corpore Iustificatio
impij n. e. successiva, vt dictum ex, sed ordª natæ vnum eorum (quæ ad
ad iustificatm dixit requi, & mox enumerat) e. prius altero, et inter
ea nali ordª primum e. grª infusº: 2º motus lbi arbitrij in Deum (.i. a-
mor illius) 3ius e. motus lbi arbitrij in peccatum (.i. odium et detestatº illiº
facta p contritº). 4us vº e. remisº culpæ. Vides prius ee infusºm grª,
& posterior amorem & contritm quæ ad illam disponunt?

2º opponunt illa ex 3ª pª. qª 89. artº 1º ad 1um. eodem mº pœ-
nitª restituit Virtutes, p quem modum e. causa grª. Sic e. a: causa grª in-
quantum e. sacramentum, nam quatº e. virtus e. magis grª effectus. Vides Virtutem
pœnitæ seu contritem quæ e. vltª dispoº ad grª ee effectum illius, et n.
c. causa.

3º opponunt dra qª[ed] de Vertª art: 8. vbi docet qd attendendo

na.

naæ ordo̅ (?) ræ̅ cū malis strictè (?) præcedit grām gratum faciente̅ (seu sanante̅) attendendo v° ordinē ordo̅ (?) ræ̅ cū talis, grā gratu̅ faciens præcedit s̅tute̅ (vtig vt cū illum).

Hæc s̅ quæ magis vrgent ꝓ parte aduersa, ꝗ nra a: s̅ ait 3a rationa quæ ni mens mea errat efficaciora s̅: na̅ pa 2æ q. 109. art: 6. corpore s̅t. Dic° qd 2x ex p̅parāo volūi ad bonu̅. vna qd qa p̅parat ad bene operandū, & ad Deo fruendū. & talis p̅parao volūtatis, n. pōt fieri sine habit grē dono, qd ſit prīcīp (digcaris) operis meritorij: alio mō pt' intelligi p̅parao voluntatis huiuſ ad cōsequendū grām habit donu̅: ad hoc a: qd p̅parat se h̅o ad suscipiendu̅ huius donū, n. opportet p̅supponere aliqd aliud donu̅ habit en ãna qa sic procederet in infinitu̅, sed opportet p̅supponi aliqd aux° gratuitu̅ Dei interius anā mouentis siue inspirantis bonū p̅positu̅. Vides diserte sanctus Thomas meritu̅ de condigno vitæ æternæ a p̅parat. per mod. dispositis ad grām habitū, & ad 1am reqrat hanc, ad hanc v° sōla reqrit aux°.

Non minus præcise id tradidit 1a 2æ. q. 2. art. 2. ad 3m. Triplex e. cuersio in Deu̅ vna qd ꝑ dilectionē perfecta̅, quæ est creaturæ iā Deo fruentis, & ad hanc dilectionē reqr grā consumata. Alia cuersio e. quæ e. meritu̅ beatitudinis & ad hanc reqr habit grē quæ est merendi prīcipiu̅. 3a cuersio e. ꝑ qm aliqs p̅parat se ad grām h̄n°, et ad hanc n. reqr̃ ꝑ aliqua habit grā sed operao Dei (i. aux°) ad se anā cuertentis. qd exequis!

Deniq 3a p̄. q. art: 1° ad 2m. Actus p̄us pænitentis se hi vt vltīa dispos° ad grām cōsequendū, sicut strictè. alij v° sequentes actus pænitentiæ procedunt iā a grā & virtutibus. En S. Tho: s̅tute̅ dicit se vltīa dispo° ad cōsequendū grām, n. v° grām se consecutā ad producendā s̅tute̅, quæ e. vltīa dispo°. Rursus dicit alios actus sequentes act° pænitentiæ procedere iā ex grā, n. v° dicit pænitentiā ipsā, seu actus ipsos pænitentiæ a grā procedere, alioq n. esset ponenda differentia, sed æqualit de omnibus loqui°. vid: in 4. dist. 17 q. 1a art. 4. quæst a 2a. et q. 28 de s̅tute art. 8.

Et

Et licet clarissa hæc testimonia penè nobis sufficere ut crederemus S. Thomam a nobis esse et quæ nobis opponunt vi carere. Tamen est quod gratia infusa non derive de habituali, sed de auxilio & adde de illa asserere quod sit prius et deinde charitas ac postremo odium et detestatio facti quæ præcedunt a gratia sanctificante: quod autem elegat pro gratia infusa, gratia auxilians quæ Deus movet ad disponendum ad gratiam sanctificantem, patet ex ratione S. Tho: quia in quolibet motu naturaliter prius motus moventis. Et autem est dispositio naturæ. Et post pauca. Ideo gratia Dei motus est gratia infusio. Infusio autem gratiæ habitualis non est motus, sed infusio gratiæ auxiliis seu actualis.

Ad 2um dico, quod pœnitentia in quantum est virtus, est habitus, in quantum autem est pro sacramenti est actus. Dicit ergo S. Tho: quod actus pœnitentiæ est ante gratiam, habitus vero vero pœnitentiæ est effectus; quia actus est ante dispositio ad gratiam habitus vero virtutis oriunt ab illa. Unde cum habitus non sit dispositio ad gratiam, non docet S. Tho: quod pœnitentia ut quod est dispositio, seu actus disponens præcedat efficienter a gratia, sed ut quod autem virtus.

Ad 3um dico: S. Tho: ibi tantum velle quod virtus ut quod habet rationem dispositionis materialis, est prior gratia habitualis, ut autem quod habet rationem formalis meriti de condigno est posterior: quia virtutis ut est dispositio sic habet gratiam sanctificans ut effectus, ratione vero virtutis ut meritum de condigno est, sic habet ut principium non procedens seu efficiens, sed formale et dignificans ut patet ex locis pro nostra sententia citatis.

QUÆST.o 22a

An Iustus possit certo cognoscere se esse in gratia?

SECT. Ia.

Supponuntur certa & referuntur sententiæ.

1o certum est non procedere quod quando Deus alicui revelat speciali & privata revelatione statum gratiæ ut colligitur ex Trid: Sess. 6a de iustificatione Cam: 6o

ficatione Canone 6°: nō tamē n- meruit certū eū: illi se eē in grā Dei, q̄ S. Petrus haīsse existimā, q̄ ēē Ecclesiæ caput verū q̄ nō habet certū d. auctoritas & revelatis.

2° certū a- procedere de rgt̄e alienæ grā, sed privat: nō si de rgt̄e privatæ grā n. pūt ēē certio, de rgt̄e alienæ pt: si n quis aqua nali, q̄ haurit ex fonte baptizat infantē certo rgleat illū ēē in grā, nō certo scit sed infantē rite baptizatū eē in grā: vicissim q certo rgleit, illū a se ēē rite baptizatū, sequit: evidenter sibi ostat de sua intē, de aplat legitima, & bonū & de legitima mā, certo gr rgleit infantē ēē in grā. Ast fra brevi resolvendo fra hunc syllogū sed rite baptizatus e in grā infans ille e rite baptizatus; g° e in grā. Mā: certa fide. Mi: certa certū evid nalis baptizanti; g° et rgpia e illi certa.

3° certū e n- ēē gr de rgt̄e certa evid certio n- nascitur ex fundtis & motivis debilibus ex se, & fere nullius momenti qe pūt ex pervicaci adhæsē rgleantis, q̄ ex vi sua, provocant ad assē, ut evenire solet in hæreticis g suis imaginationibus maiori firmitē solent adhærere, q̄ rebus evidentibus, cū has negare soleant, ne illas retractent aut aliquantulū retrocedant.

Est gr diffiltas de 3ēē certē. 1° de certō fidei, seclusa spe: li revelat Dei. 2° de certē evid. 3° de certē probabilitatis. et inde e- ad si rogamus, an seclusa privatā revelatē possit fide d. rgleere se ēē in grā & si n- pūt rgt̄e fidei, saltem rgt̄e evidenti, & si neutra habeū, an et minimū rgt̄e alēe probabili:

1ª senā, sed pūt multas error docet, pe quemq certā fide rgleere se ēē iustū et hē grā. Ita Luther citatus art. 11, 12. Calvin: in Antid: conc: Trid: sess. 6- ad c. 10. 13- et 14. et ad Can: 14. 15- et 16. et lib: 3. instit: c. 2. § 16. et sequt. Buzerus lib. secō: art: de iustificat. Kemnitius in exam: conc: Trid: sess. 6- Melanthon: Apolog: ofess: art- 4. & 26.

aliiq

aliq citati q^e 1^a sec: 2. & 3as errat.

2^a sent^a Catholicorum e: neminem sine absq speli Dei revel^e scire se ee in gr^a. Ita Vasq: 1^a 2^æ. dis: 200. c. 4. Suares lib. 6. de gr^a c^e 9. n° 13. Becanus 2^a p^e tom: 1°. trac: 4°. c^e 2.º q^e 11.^a c^e 3. q^e 11.^a Bellarm: lib: 3. de iustif. a c^e 2. Meratius tom: 2. trac: de gr^a. dis: 8. sec^e 2. Castro de hæresibus verbo gr^a hæresi 3^a. Poncius: 1^a 2.^æ q^e 112. art: 5. dub: 1° n° 34. & opposita sent^a Gran: to^a 8. de gr^a trac: 7. dis: 1^a sec: 2. n° 7°. et coiter alij.

Sed et de certid^e eiusd^e, sea nata ex eiusd^a causa & motiuo naturali eius sent^a docet eum S. Tho: 1^a 2^æ. q^e 112. art: 5. n sine ab ullo hoe in hac vita sciri. Videri pariter Poncius cit: dub: 2°. n° 43. Vasq: c^e 9. Suares neq adductus c^e 11°. n° 9.

De certit^e a: probabili frequenter admittunt D^es sine eueniri qd unusquisque sciat se ee in gr^a. Ita Gran: sup^a sec: 1^a c^e 3. Suares c^e 9. dub: 3. Poncius: dub: 3. n° 45. Bonau: in 1° dene 17. art: 1°. q^e 3. Andreas de vega. Sotus, & Ricardus. Tapper apud Vasq: imo hi tres eo certid^e credunt sine operari de exist^a nostræ gr^a qd sciremus de eo qd Roma sit.

Sect.^o 2^a

Citra speli revel^e nemo scire certo fide o se ee in gr^a.

Ita D^es 2^æ sent^æ. Pr 1° ex scrip^a. in illis locis qui a me adducta q^e 1^a sec. 4. & accedunt. quibus addi solet etiam Proverb: 20. quis dicere mundum e: cor meum, purus sum a peccato: & c^e 28. Beatus ho q semper e: pauidus. ob incertit^em suæ iustitiæ. Ecclesias: 5. & 5. De propitiato peccato noli ee sine metu. c^e 7. & 5. Non te iustifices ante Deum, qm agnitor cordis ipse est. et Iob 9°. etiam si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea. Quamvis sciam a multis hæc testim^a alio sensu exponi.

Pr 2°:

Pr 2. ex Trid. sess. 6. c. cuius verba retuli supra: (a. 4.
Nunc addo alia ex c. 16. et quia in multis offendimus om-
nes, unusquisque sicut misericordiam et bonitatem, ita et severitatem et
iudicium ante oculos habere debet, neque seipsum aliquis, etsi nihil
sibi conscius fuerit iudicare, quoniam omnis hominum vita non humano iudicio
examinanda et iudicanda est, sed Dei: qui illuminabit ab-
scondita tenebrarum et manifestabit consilia cordium: fauetque
can. 17.

Pr 3º ex Patribus. S. Aug: de perfect. iustitiæ. c. 16.
quantalibet iustitia sit præditus homo, cogitari debet ne
aliquid in illo quod ipse non videt inveniatur esse culpandum, cum
rex iustus sederit in throno. Cuius cogitare fugere delicta non
possunt: nec illa de quibus dicitur: delicta quis intelliget. Vide quod
est in illud Psal. 4. abyssus abyssum invocat.

S. Chrisost. in epis. 1a ad Cor: hom. 11. exponens illud Pau-
li nihil mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum. Ita loqui-
tur in quibus non peccavi inquit (Apostolus) nil certo mihi conscius
sum quo pacto dignus fuero qui de aliis feram sententiam? quia a:
ratio, si res meas non sat exploratas habeo, aliam potero iudicare?
quod si Paulo hæc contingebant longe magis et nobis.

S. Greg. epis. 186. ad Greg: quæ eum interrogaverat num
illi fuisset revelatum quod pervenisset ad numerum prædestinatorum. Hæc si-
bi rem et difficilem et inutilem postulasti: difficilem quidem quia ego
indignus sum cui revelatio fieri debeat. Inutilem vero quia secura de pec-
catis tuis fieri non debes, nisi cum
valebis. Vide Innocentium 3. c. accepimus.

Pr 4º. ratione. Nam si iustificatio contingit intra sacramentum si extra, neu-
tro modo fit quod certa fide divina cognosci possit esse in gratia: quoniam absque ea cer-
titudine neque ipse. Ma: clara: non in se alio modo homo iustificari. Pr mi:
quoad primam partem: nam ut constet iustificatio intra sacramentum, debet constare illud
fuisse rite et valide administratum et receptum: at neque scire fide divina
iustificato rite et valide administratum et receptum, quoniam neque sciri ab eo certitudine

fidei

fidei se ee intra sacramentu curatu. Ma: patet q^a curatio intra sacramentu pendet uno ex valore sacramenti, Pr q^a n. stat curato certe fidei qd administrans hat intam rite & valide administrando & qd adsit legitima despo, et in multis sacramentis n. stat de legitima potestate conferendi, q^a n. stat de valore oim a qo pendet sacramentu penitentiae Euchae &c.

Quoad posteriore et q^a extra sacramentu n. stinget curatos ñosi f^e rectu aut amore Dei sup oia da his a. n. stat fide d^a absq spali Dei revelatione, cu falli pimus existimantes ee actu supnale q nalis est & ee pure pter Deu sup oia cu saepe pserit poius amor & respectu, qe ab alio clo motivo & fine fecerit degenerare.

Hac ras pl poni brevius cu P. Gran. Nil pt ee certum certe fidei, nisi ei fuerit a Deo revelatu: g^o nullus certus pt ogtere fide d^a se ee iustu nisi a Deo id ei revelatur. Cosa e bona & ans pt q^a fides d^a nititr d^a revelate, et autorite Dei revelantis: g^o qd revelatu n. e negt ogtei & credi fide d^a.

Hr q^a obra sub odite & n. abte revelata nequnt absee credi fide d^a, nisi certo stet potestas ee odit, sed seclusa spali revelate, revelaes grales qe extant de curae & omne fectoru, pro sub odite, si recipiat rite sacramentu, si rite & sufficienter suertamur & desponamur, n. pt a: certo stare de potestate odetnis: g^o nec credi fide d^a nos ee curatos seclusa spali revelate.

Hr pterea spali impugne certs fidei haereticoru. Certo d^a fidei tales e vr negat illa sub ee falsu, certs fidei qs hent haeretici c^a salutae pt subee falsu: g^o n. hent certe fidei d^a de sua salute. Ma: supp q^a Deus negt fallere aut mentiri. Pr mi: q^a Lutherani credunt se ee iustos & Calvinistas falli; et a ^o Calvinista se ee iustos & Lutheranos falli: g^o ad negat utraq ee va fidei aliquou vt minimu subest falsu.

Multa alia argta st qe militant c^a fide haereticoru c^a

pprias curiosas quorum aliqua supra tetigimus reliquas dabit Valentia tom. 2. Dis: 8. q.e 4. punc: 4. ubi et refert et solvit plures obiectiones quas heretici desumunt ex S. Patribus videat studiosus nam ipsas coarctat et solvere non admodum difficile habent si quae diximus et dicent recte tenuerint.

Sect.o 3.a

Multa gerunt heretici

si Por las circunstancias
congruas
al la predestinacion tribuit
Deo specialiter.
tambien por las circunstan
cias della reprobacion

operatio bona non esset
a Deo, si ipsa se deter
minaret.. Ideo est a Deo
q[uia] praestat maiorem instinctum
in bonam operationem hic in
flexus non poterit intelligi
nisi determinando ad eam.

M. S. en 8.º pergamino con 365 hojas.

De auxiliis Divinæ gratiæ, quaestiones. 1612.

Notione intitulata.

